

CLUJMETROPOLITAN

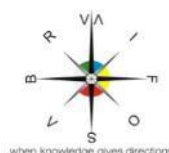
Strategia integrată pentru 2014-2020

Studiu pentru actualizarea documentelor strategice pentru Polul de Crestere Cluj Napoca aferente perioadei de programare 2014-2020

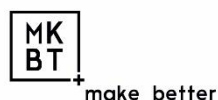
Versiunea finală – Noiembrie 2015

Realizat:

SC URBASOFIA
SRL
Town and
Regional Planning

www.urbasofia.eu

MKBT Habitat SRL

Subcontractor
Expertiză economie
și consultări publice

Fișă de livrabil

Nume proiect	“Realizarea studiului pentru actualizarea documentelor strategice pentru Polul de Crestere Cluj Napoca aferente perioadei de programare 2014-2020”
Număr contract	Contract de servicii nr. 41/03.06.2015
Beneficiar	Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest
Contractor principal	SC Urbasofia SRL
Data începerii proiectului	03.06.2015
Data încheierii	30.11.2015
Denumire livrabil cf. anexelor contractului	Document final – „Studiu pentru actualizarea documentelor strategice pentru Polul de Crestere Cluj Napoca aferente perioadei de programare 2014-2020”
Data de livrare	27.11.2015
Versiune	V01

Referințe

Contract de servicii nr. 41/03.06.2015

Acord de subcontractare nr. 1/03.06.2015 între SC URBASOFIA SRL și MKBT Habitat SRL

Contribuții raport:

Ver.	Autor(i)	Conținut	Data
01	URBASOFIA SRL: Pietro Elisei, Coordonator Sabina Dimitriu, Urbanist Matei Cocheci, Urbanist Geograf Claudia Petrescu, Sociolog MKBT SRL – echipa subcontractată: Marina Neagu, Anamaria Vrabie, economiști	Finalizarea documentului SDI ZMC	26.11.2015

Revizia livrabilului

Ver.	Reviewer	Comentarii	Data
R01			

Cuprins

Listă abrevieri	7

Volumul A. Caracterizarea generală a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca

1	Introducere și metodologie de lucru	8
2	Gubernanța metropolitană	12
3	Analiza contextului.....	15
3.1	Date generale	15
3.2	Zona Metropolitană Cluj	17
3.3	Zona Metropolitană în sistemul urban național și regional.....	19
4	Analiza teritorială a zonei metropolitane Cluj	22
4.1	Principale date geografice și spațiale.....	22
4.1.1	Sistemul metropolitan de așezări	22
4.1.2	Locuirea	29
4.1.3	Cadru natural. Utilizarea terenurilor	47
4.1.4	Elemente de mediu.....	53
4.1.5	Infrastructura de transport rutieră, feroviară și aeroportuară	72
4.1.6	Transportul public.....	81
4.1.7	Transportul nepoluant și spațiile pietonale	86
4.1.8	Infrastructura tehnico-edilitară.....	92
4.2	Profil socio-demografic	108
4.2.1	Populație	108
4.2.2	Capital uman	115
4.2.3	Incluziune socială	126
4.3	Profil economic	132
4.3.1	Competitivitatea economică.....	132
4.3.2	Determinanți și catalizatori ai competitivității	133
4.3.3	Mediul de afaceri	145
4.4	Cultură, patrimoniu, istorie și identități locale.....	147
4.4.1	Patrimoniul construit.....	147
4.4.2	Patrimoniul natural	151
4.4.3	Cultura în Zona Metropolitană.....	154
4.4.4	Evenimente și proiecte culturale	155
4.4.5	Identitatea locală	158
4.5	Turismul- economia generată de vizitatori	159
4.5.1	Infrastructura turistică.....	159
4.5.2	Servicii turistice	160

4.5.3	Tipologia și fluxul de turiști.....	161
5	Concluzii și perspective.....	167
5.1	REȚEAUA DE LOCALITĂȚI ȘI LOCUIREA:	167
5.2	CADRU NATURAL ȘI MEDIU:	168
5.3	TRANSPORT, MOBILITATE, ACCESIBILITATE.....	169
5.4	INFRASTRUCTURĂ TEHNICO-EDILITARĂ.....	170
5.5	COMPETITIVITATEA ȘI PROFILUL ECONOMIC AL ZONEI METROPOLITANE CLUJ:	171
5.6	CULTURA ȘI TURISMUL	172

Volumul B. Strategia de dezvoltare integrată a Zonei Metropolitane

6	Analiza SWOT.....	174
6.1	Analiză SWOT: Mediul intern.....	174
6.2	Analiză SWOT: Mediul extern.....	185
7	Zona Metropolitană Cluj – Diagnostic 2015	190
8	Zona Metropolitană Cluj – catalizator al dezvoltării integrate la nivel regional	195
8.1	Viziune de dezvoltare 2022	195
8.2	Viziune de dezvoltare 2035	198
9	Cadru strategic al dezvoltării metropolitane 2015-2022	200
	OS 1. Un pact de guvernare metropolitană bazat pe cooperare, valorificarea potențialului de creștere competitivă a Zonei Metropolitane și pe reducerea disparităților din interiorul acesteia	200
	DA 1.1. Crearea și consolidarea cadrului administrativ de implementare a strategiei și proiectelor viitoare în cooperare	200
	DA 1.2. Corelarea viziunii de dezvoltare a intravilanelor localităților din ZMCN pe termen mediu și lung	201
	DA 1.3. Sprijinirea valorificării inteligente a resurselor de teren din zona metropolitană și furnizarea de servicii pentru o dezvoltare economică competitivă	201
	OS 2. Locuire de calitate, accesibilă și atractivă în zona metropolitană	202
	DA 2.1. Regenerarea zonelor de locuințe colective din Cluj-Napoca	202
	DA 2.2. Ameliorarea condițiilor de locuire și accesibilitate în cartierele și micro-cartierele noi	203
	DA 2.3. Diversificarea și îmbunătățirea ofertei locative în regim de achiziție și închiriere	203
	OS 3: Dezvoltarea sistemului antropoc în armonie cu sistemul natural al zonei metropolitane	204
	DA 3.1. Dezvoltarea infrastructurii de mediu la nivel metropolitan	204
	DA 3.2. Consolidarea rețelei albastre-verzi la nivel metropolitan	204
	DA 3.3. Amenajarea terenurilor degradate din zona metropolitană în vederea re-funcționalizării acestora.....	205
	DA 3.4. Asigurarea unei mai bune monitorizări a calității mediului la nivel metropolitan.....	206
	OS 4: Infrastructură și servicii de transport integrate, sustenabile și de calitate	206
	DA 4.1. Dezvoltarea infrastructurii rutiere ocolitoare și alternativelor E-V de trafic de tranzit.....	206
	DA 4.2. Dezvoltarea unui sistem de gări și noduri intermodale	207
	DA 4.3. Sporirea accesibilității comunelor și zonelor rezidențiale urbane, precum și a calității drumurilor din ZMCN.....	207
	DA 4.4. Dezvoltarea unui transport public integrat, sustenabil și inteligent pentru zona metropolitană.....	207

DA 4.5. Dezvoltarea și extinderea unor rețele de transport velo și pietonale care să deservescă nevoile actuale și viitoare pentru un transport nepoluant de navetă și recreere	208
OS 5: Zona metropolitană – un model din punct de vedere al abordării energiei și dezvoltării sustenabile	208
DA 5.1. Creșterea eficienței energetice la nivel metropolitan	209
DA 5.2. Creșterea ponderii energiei regenerabile în producția de energie electrică și termică.....	209
OS 6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN	209
DA 6.1. Impulsionarea antreprenoriatului.....	210
DA 6.2. Creșterea disponibilității și competitivității forței de muncă	211
DA 6.3. Dezvoltarea de infrastructuri de inovare și sprijin pentru mediul de afaceri	211
OS 7: Extinderea contribuției la economia locală a turismului și agrementului.....	212
DA 7.1. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei turistice pentru segmentul timp liber/divertisment și turism de afaceri.....	212
DA 7.2. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei de agrement pentru rezidenții ZMCN și din proximitate.....	213
OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de creștere a capitalului uman și incluziunii sociale în vederea asigurării unei mai bune calități a vieții locuitorilor din ZMCN.....	214
DA 8.1. Crearea unor servicii sociale integrate cu scopul desegregării comunităților urbane/rurale sărace	214
DA 8.2. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de asistență socială.....	214
DA 8.3. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii medicale.....	215
DA 8.4. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii educaționale	215
OS 9. Zona Metropolitană ca pol cultural și de evenimente la nivel național și internațional, cu identitate specifică	216
DA 9.1. Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural din zona metropolitană.....	216
DA 9.2 Dezvoltarea unei identități metropolitane ca brand turistic și de marketing	216
10 Corelarea cu obiectivele tematice UE și prioritățile de investiție ale PDR Nord Vest 2014-2020	217
11 Concluzii – de la obiective strategice la plan de acțiune 2015-2022	222
Volumul C. Profilul spațial și arii de intervenție în Zona Metropolitană	
12 Profilul spațial al Zonei Metropolitane	225
12.1 Competențe distinctive. Identificarea ariilor-problemă la nivel metropolitan	225
12.2 Zone funcționale majore – relaționare cu principalele axe de dezvoltare.....	229
12.3 Tendințe de evoluție. Impactul proiectelor realizate în perioada 2007-2013.....	233
12.3.1 Proiecte de mobilitate	233
12.3.2 Proiecte pentru competitivitate economică	234
12.3.3 Proiecte pentru servicii sociale	234
13 Scenarii de dezvoltare 2022	235
13.1 Scenariul „Business as usual”	235
13.2 Scenariul „Prioritizare interese locale”	236
13.3 Scenariul „Coordonare metropolitană”	238
13.4 Scenariul „Integrare metropolitană”	239
13.5 Motivație – alegerea scenariului pentru 2015-2022.....	240

14	Arii de intervenție și propuneri spațiale.....	242
14.1	OS1: Un pact de guvernanță metropolitană bazat pe cooperare, valorificarea potențialului de creștere competitivă a Zonei Metropolitane și pe reducerea disparităților din interiorul acesteia	242
14.2	OS2: Locuire de calitate, accesibilă și atractivă în zona metropolitană.....	243
14.3	OS3: Dezvoltarea sistemului antropoc în armonie cu sistemul natural al zonei metropolitane	245
14.4	OS4: Infrastructură și servicii de transport integrate, sustenabile și de calitate	246
14.5	OS5: Zona metropolitană – un model din punct de vedere al abordării energiei și dezvoltării sustenabile	249
14.6	OS6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN	250
14.7	OS7: Extinderea contribuției la economia locală a turismului și agrementului	252
14.8	OS8: Dezvoltarea serviciilor integrate de incluziune socială în vederea creșterii calității vieții locuitorilor din ZMCN.....	253
14.9	OS9: Zona Metropolitană ca pol cultural și de evenimente la nivel național și internațional, cu identitate specifică	256
15	Concluzii ale procesului de spațializare a SDI ZMC.....	258

Volumul D. Planul de Acțiune operațional și managementul implementării strategiei de dezvoltare integrată

16	Introducere – cadru metodologic	259
16.1	Logica propunerilor din strategia de dezvoltare	259
16.2	Metoda de prioritizare a proiectelor soft și a proiectelor fanion propuse	261
17	Portofoliu de proiecte 2014-2020 (2023)	262
17.1	Proiecte soft și proiecte fanion	262
17.2	Plan de implementare 2014-2020 (2023).....	268
17.3	Lista proiectelor complementare din Strategia de Dezvoltare Integrată (2016-2023)	273
18	Managementul implementării strategiei	293
18.1	Dimensiunile implementării și monitorizării Strategiei de Dezvoltare Integrată a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca.....	294
18.2	Premise pentru constituirea cadrului instituțional de implementare și a unui Grup Operativ Metropolitan	296
18.3	Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare integrate.....	304
19	Concluzii finale și recomandări.....	315
20	Listă tabele și figuri.....	318
21	Bibliografie.....	324

Volumul E. Anexe – fișe de proiect

22	Fișe proiecte soft și fanion – descriere și prioritizare	326
22.1	ANEXA – FIȘE DE PROIECTE ȘI PRIORITIZARE – PROIECTE SOFT	326
22.2	ANEXA – FIȘE DE PROIECTE ȘI PRIORITIZARE – PROIECTE FANION TRANSVERSALE ȘI TEMATICE.....	357

Listă abrevieri

ZMCN – Zona Metropolitană Cluj Napoca
GOM – Grup Operativ Metropolitan
ZFU – Zonă Funcțională Urbană
ADI – Asociație de Dezvoltare Intercomunitară
ADR – Agenția de Dezvoltare Regională
CJ – Consiliu Județean
MMAP – Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
PID – Plan Integrat de Dezvoltare
PUG – Plan Urbanistic General
PATN – Planul de Amenajare a Teritoriului Național
PMUD – Plan de Mobilitate Urbană Durabilă
POR – Program Operațional Regional
PNDR – Program Național de Dezvoltare Rurală
PPP – Parteneriat Public-Privat
ONG – Organizație Non-Guvernamentală
APM – Agenția pentru Protecția Mediului
SEA – Strategic Environmental Assessment
ABA – Administrația Bazinală de Apă
UAT – Unitate Administrativ-Teritorială
CF – Cale Ferată
DN – Drum Național
FEDR – Fondul European de Dezvoltare Regională
PJGD – Plan Județean de Gestione a Deșeurilor
DEEE – Deșeuri de Echipamente Electrice și Electronice
UICN – Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii
SCI – Sit de Importanță Comunitară
SPA – Sit de Protecție Avifaunistică
PAED – Plan de Acțiune privind Energia Durabilă
INSSE – Institutul Național de Statistică Socială și Economică
SMURD – Serviciul Mobil de Urgențe Reanimare și Descarcerare
SVSU – Servicii Voluntare pentru Situații de Urgență
PAAR - Plan de Analiză și Acoperire a Riscurilor

Volumul A. Caracterizarea generală a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca

1 Introducere și metodologie de lucru

Într-o era a orașelor în declin (preponderent demografic –“*shrinking cities*”¹), în special în țările est-europene, orașul Cluj Napoca reprezintă o excepție ce se poziționează favorabil în competiția internațională prin două avantaje competitive: creștere susținută demografică și economică. Acestea reprezintă principalele tendințele pozitive pe care se va construi parcursul de dezvoltare al Zonei Metropolitane Cluj Napoca (ZMCN).

Un alt aspect puternic pozitiv este reprezentat de dimensiunea multi-culturală ce caracterizează orașul Cluj Napoca, un atribut cu o tradiție și istorie bogată, ce se extinde pe multe secole, fiind înrădăcinată în profilul socio-economic al orașului. În plus, prezența a unsprezece universități reprezintă un factor competitiv relevant, acoperind o plajă amplă de specializări ale economiei productive și științelor umane și tehnice (nu numai în sectoarele IT, business, management, însă și în domeniul logisticii, construcțiilor civile, serviciilor, sănătății și multe altele). Nu în ultimul rând, un alt pilon esențial pe care prezenta strategie va trebui să îl valorifice prin construcția unui plan de dezvoltare integrat este potențialul deosebit al zonelor rurale. În Zona Metropolitană Cluj Napoca, arealele rurale prezintă o valoare intrinsecă ridicată din punct de vedere peisagistic-natural, și cultural-etnografic. Misiunea Strategiei este așadar aceea de a crea o relație virtuoaasă între sistemele urbane și rurale.

Însă nu toți acești factori competitivi fundamentali se dezvoltă și funcționează sinergic în ZMCN. Integrarea depinde de mulți factori, însă este evident faptul că problema majoră care trebuie confruntată în dezvoltarea Strategiei este definirea cadrului, modalității și instrumentelor de trecere de la modelul actual fragmentat (funcțional, socio-economic, teritorial și din punct de vedere al opticilor administrațiilor publice) la o viziune coerentă și integrată pentru zona metropolitană.

Un factor cheie pentru îmbunătățirea integrării este reprezentat de crearea și capacitatea unui mecanism care să aducă împreună toate „piesele” zonei metropolitane. Din păcate, aici cântărește mult faptul că, în România, constituirea zonelor metropolitane nu reprezintă o acțiune generată în mod spontan la nivel teritorial ci mai degrabă derivată dintr-un proces

---

¹ Termenul „Shrinking Cities” descrie de obicei un areal urban sau metropolitan dens populat, care se confruntă pe de-o parte cu o pierdere accentuată și susținută de populație fiind, pe de altă parte, în curs de transformare economică și prezentând simptome ale unei crize structurale (Shrinking Cities Interantional Research Center – SCiRN). Teoria este de asemenea cunoscută sub numele de „urbanizare inversă” sau „contra-urbanizare”, deconcentrare metropolitană (Frey, William, 1987).

CLUJMETROPOLITAN

Strategia integrată pentru 2014-2020

instituțional, impus prin reglementările impuse de către Uniunea Europeană pentru accesarea fondurilor nerambursabile.

Deschiderea căii către fondurile structurale după accesarea României la Uniunea Europeană, în special a celor destinate Polilor de Creștere², nu a fost asociată cu politici specifice teritoriale și urbane care să ghideze instituțiile (publice și private) către investirea resurselor în inițiative care să aibă ca punct focal o viziune pentru un teritoriu dezvoltat integrat. Această premisă explică dificultatea realizării de investiții durabile și atitudinea pe care colectivul de elaborare a recunoscut-o în primele ateliere de lucru cu actorii teritoriali din Cluj Napoca, Apahida, Florești și Chinteni (autorități publice, reprezentanți ai instituțiilor deconcentrate, societatea civilă, mediul privat și cel academic). Cu precădere în rândul municipalităților, gândirea-siloz și punctualitatea investițiilor este evidentă, având în vedere rolul acestora capital în modelarea dezvoltării teritoriale. Atitudinea principală a multora dintre actorii-cheie poate fi rezumată în următorul citat: „Totul (în principal fondurile și prioritățile de finanțare EU) este binevenit!”. Acest tip de mentalitate a determinat deja primele efecte la scară metropolitană, rezultate care au fost generate la nivel foarte local și care nu au avut o direcție strategică imprimată de o adevărată entitate metropolitană de guvernare.

Această abordare a dezvoltării urbane, metropolitane și teritoriale produce de cele mai multe ori proiecte fără sustenabilitate, iar în cazuri mai rele nu reușește să aducă nici un fel de aport la îmbunătățirea calității vieții comunităților locale. În consecință, investițiile structurate realizate prin proiecte punctuale (listate în planuri de acțiune „coerente și logice în interior” însă deconectate teritorial) nu reușesc să recupereze uneori un singur Euro din faza de implementare după ce ajung în starea de operare și nici nu generează efecte economice de impact ori o îmbunătățire palpabilă a oportunităților și serviciilor pentru cetățeni.

Noul plan strategic integrat pentru Zona Metropolitană Cluj Napoca reprezintă, în esență, schimbarea de paradigmă sub umbrela conceptuală: „Problemele în primul rând!”. Planul este în căutarea, printr-un proces incluziv și de perspectivă al analizei teritoriale, a nevoilor reale la scară metropolitană. Abia în a doua fază va asocia soluțiilor acestora multiplele oportunități legate de finanțarea Europeană prin programe de la Bruxelles și naționale, asigurând astfel o coerență și direcționalitate a investițiilor către adevăratele priorități ale ZMCN. Mai mult, abordarea conceptuală vizează proiectarea unui plan strategic capabil să atragă și să creeze oportunități pentru investiții private, nu numai să fundamenteze birocratic și tehnic utilizarea ulterioară a fondurilor nerambursabile. Cu alte cuvinte, Strategia de Dezvoltare Integrată nu va fi centrată numai pe crearea de proiecte susținute din fonduri publice și Europene, ci va crea în zona metropolitană o capacitate reală de competitivitate și de creștere endogenă.

² Prin HG nr. 998/2008, Cluj Napoca a fost desemnat unul dintre cele 7 orașe-pol de creștere, beneficiind de finanțare la nivel regional prin Planul Operațional Regional (POR) 2007-2013, Axa 1.

Municipiul Cluj Napoca este singurul pol de creștere din România care se regăsește cu adevărat în creștere (demografică și economică). Această creștere are loc fără a avea susținerea unui cadru clar de guvernare și a unei politici specifice și susținute de dezvoltare urbană și urban-rurală. Dacă acest proces va fi capabil să genereze mecanisme funcționale de planificare strategică (participative și determinate teritorial) care să acționeze ca facilitatori și catalizatori ai acestei creșteri naturale și spontane, Cluj Napoca ar putea deveni în câțiva ani nu numai un pol de creștere eficient și bine organizat, ci un pol de atracție important la nivel European. Aceasta este provocarea care trebuie urmărită prin procesul pornit acum.

Metoda de abordare a acestei provocări este inspirată și adaptată pornind de la o metodologie specifică, experimentată deja în alte orașe Europene și validată printr-un proiect EU foarte performant numit STATUS – „*Strategic Territorial Agendas for small and middle-sized Towns and Urban Systems*”³. Această metodologie aplicată conectează sustenabilitatea proiectelor de pârghii participative inserate în procesul decizional la nivel de oraș, zonă metropolitană și regiune. Deciziile sunt împărțite între diferiți actori urbani esențiali, derivați dintr-un proces participativ de planificare. Comunitățile locale sunt, în mod esențial, protagoniștii procesului, co-creând planul strategic împreună cu instituțiile publice.

Implicarea părților interesate reprezintă un proces continuu, prin care organizațiile decizionale angrenează actorii urbani cei mai importanți, ce pot influența procesul de implementare și rezultatele strategiei. Implicarea părților interesate reprezintă o formă incluzivă de management al riscului, un instrument-cheie al oricărui program de dezvoltare durabilă: pe lângă necesitatea de a reprezenta interesele tuturor grupurilor de actori, metoda participativă contribuie la o înțelegere mai profundă a nevoilor teritoriului și la recunoașterea și evitarea multor riscuri potențiale.

Această abordare se bazează pe o premisă fundamentală: Regenerarea economiilor Europene se bazează pe un dinamism reînnoit al orașelor și pe procese de inovare socială aparținând unui nou mod de planificare teritorială. Dacă suntem în căutarea unei dezvoltări coerente și concrete, în cazul în care o creștere "sustenabilă, incluzivă și inteligentă" este cu adevărat prerogativa centrală, atunci trebuie să ne întoarcem la nivel local. Este necesară înrădăcinarea deciziilor în locurile unde acestea vor avea un impact, fiind necesară relansarea unui dialog metropolitan real și multidimensional, având cel puțin:

1. Dimensiunea instituțională (guvernare integrată, clarificarea locală între actori fiind o premisă esențială a fiecărui început de proces transformator urban și metropolitan);
2. Dimensiunea politicilor (crearea și utilizarea mai multor instrumente operaționale ușor de utilizat și flexibile pentru a facilita „pacte teritoriale” care să susțină prioritățile identificate).

Metodologia de lucru în Zona Metropolitană Cluj Napoca se fundamentează pe trei principii de bază:

---

³ Rezultatele, procesul și livrabilele proiectului se pot accesa la adresa <http://www.seecityplatform.net/>

1. La baza proiectării unei strategii integrate trebuie să stea un proces de planificare deschis și incluziv.
2. Procesul de planificare participativă trebuie orientat spre identificarea de căi clare de dezvoltare (axe strategice conceptuale) pentru Zona Metropolitană Cluj Napoca.
3. Este necesară acordarea priorității unui set de proiecte reprezentative (coerent, strategic, integrat) realizabile pe perioadă scurtă-medie, în jurul cărora să poată fi organizat un plan de acțiune structurat, care să conțină și proiectele-suport și cele conexe.

Metodologia pentru Strategia Integrată de Dezvoltare ZMCN se bazează pe trei etape principale ale proiectului: 1) o fază de început și fundamentare 2) o perioadă de derulare a procesului de activare a planificării (programare metropolitană) și 3) o fază de finalizare și livrare a SDI ZMCN. Este esențial ca aceste activități să fie sprijinite de Grupul Operativ Metropolitan (GOM), grupul de actori-cheie implicați în procesul participativ.

În prima etapă, diferitele metode de analiză vor fi utilizate în scopul conturării unei imagini clare asupra nivelului de dezvoltare teritorială: a) Cercetarea de birou (consultarea rapoartelor / revizuirea studiilor de caz și a literaturii consolidate, analiza spațială, analiza datelor statistice), b) Cercetarea pe teren (interviuri cu actorii relevanți și beneficiarii politicilor urbane, schimb de experiență cu planificatorii locali) și c) Analize operaționale prin intermediul evenimente participative organizate (atelier tematice cu toate părțile interesate din zona metropolitană).

Al doilea pas, etapa de programare metropolitană, stabilește și organizează toți actorii locali în cadrul unui proces de planificare locală care structurează proiectarea Strategiei Integrate de Dezvoltare. Faza de programare urbană conține organizarea de ateliere de lucru, în scopul de a identifica și discuta problemele urbane locale și a identifica soluții, ulterior dezvoltate de către echipa de lucru.

Ultima etapă implică actorii locali în cadrul unui proces de planificare locală care structurează finalizarea SID. Această ultimă etapă conține: 1) evaluarea realizărilor atelierelor anterioare și definirea scenariilor de planificare; 2) prioritizarea proiectelor selectate și 3) proiectarea unui plan de acțiune, etapizând proiectele și adăugându-le surse de finanțare și oportunități de parteneriat. Tabelul de mai jos ilustrează grafic metodologia.

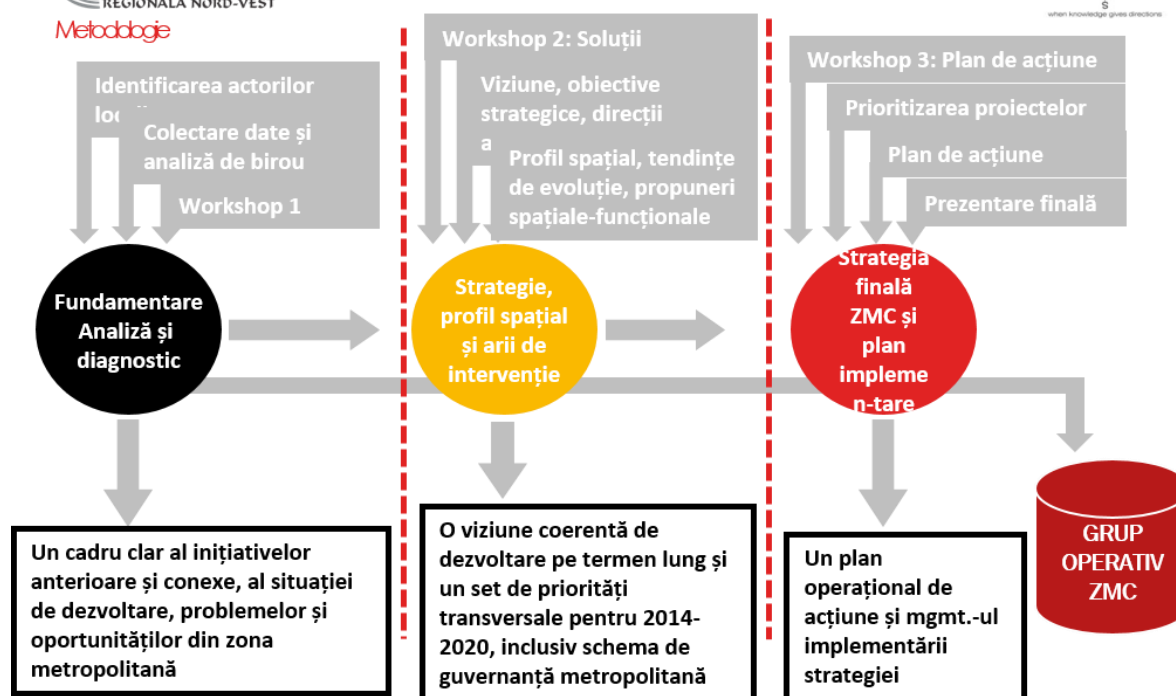

Figura 1 – Metodologia pentru realizarea SID Zona Metropolitană Cluj Napoca

2 Guvernanța metropolitană

Așa cum a fost expus în capitolul anterior, este într-adevăr timpul pentru a configura condițiile pentru o schimbare fundamentală de paradigmă în ceea ce privește modul de abordare a dezvoltării urbane și teritoriale în Zona Metropolitană Cluj Napoca.

Prima experiență de planificare integrată, bazată pe Planul Integrat de Dezvoltare (PID) 2009-2015, a lăsat în urmă o nemulțumire larg răspândită privind rezultatele acestuia, deschizând totodată conflicte între actorii locali, în special în ceea ce privește administrațiile publice locale. Este totuși de menționat faptul că acest parcurs a reprezentat prima experiență de planificare cu fonduri structurale atât în zona metropolitană cât și la nivelul întregii țări, iar perioada de programare 2007-2013 poate fi memorată ca un prim experiment, un pas necesar în parcursul de învățare a ceea ce este de dorit și de evitat în viitor.

Mai mult, modul în care această „politică” a polilor de creștere a fost implementată la nivel politic și tehnic nu a facilitat, la nivel local, crearea de parteneriate stabile în jurul unor idei de dezvoltare specifice. Dimpotrivă, a încurajat (sau cel puțin nu a împiedicat) realizarea de liste de proiecte necoordonate între ele; în unele cazuri, proiecte singulare din acestea nu au respectat vreo viziune de dezvoltare definită împreună cu comunitățile locale și nu au deschis oportunități adecvate pentru dezvoltarea urbană de perspectivă și pentru îmbunătățirea condițiilor socio-economice locale. Este evident faptul că nu este posibilă

progresarea fără instituirea unui mecanism precis de guvernare teritorială pentru ZMC. Este așadar necesară definirea unui mecanism care să permită următoarele:

- 1. Stabilirea unui grup de actori locali responsabili pentru coordonarea și gestionarea identificării și integrării inițiativelor teritoriale și urbane.** Acesta este Grupul Operativ Metropolitan (GOM): o structură flexibilă coordonată de factorii decizionali metropolitan și regionali, un grup dinamic și incluziv din care fac parte actorii esențiali la nivel de teritoriu provenind nu numai din partea administrației, ci și din instituțiile deconcentrate, sectoarele locale de afaceri, societatea civilă, universități și instituții de cercetare. GOM completează ADI ZMC prin aducerea în dialog a tuturor categoriilor de actori cu putere de decizie și cunoștințe ample la nivel teritorial și trebuie să fie un generator constant de idei și soluții la nivel metropolitan, chiar și nealiniate gândirii și priorităților politice, având un grad ridicat de independență și acuratețe a opticii asupra dezvoltării. De asemenea, rolul GOM este acela de a monitoriza continuu și constant politicile, instrumentele și proiectele pentru dezvoltare urbană, în vederea determinării dacă acestea au fost configurate astfel încât să poată răspunde provocărilor în timpul și cu rezultatele dorite.
În final, se poate afirma faptul că Grupul este un instrument de responsabilizare și de asigurare a independenței Strategiei față de factorii condiționanți și interesele centrifuge politice locale. Formalizarea GOM se poate realiza prin acord de parteneriat, pact teritorial, memorandum de înțelegere și alte instrumente care să permită flexibilitate (organism fără personalitate juridică, coordonat de ADI ZMC).
- 2. Identificarea unui loc în care această entitate, Grupul Operațional Metropolitan, să continue promovarea, monitorizarea, îmbunătățirea și ducerea mai departe a Obiectivelor, direcțiilor, priorităților și proiectelor SDI ZMCN –** Un spațiu de lucru, materializabil în interiorul unui Centru Metropolitan (v. definiție în cele ce urmează).
- 3. Crearea unui memorandum de înțelegere, a unui acord de parteneriat sau a unui pact la nivel metropolitan pentru a stabili rolurile multiplilor actori în "dialogul metropolitan", între agenții privați și publici, pentru modelarea unei dezvoltări urbane în zona metropolitană –** practic, stabilirea unei scheme de politică pentru ZMCN și identificarea relațiilor operaționale.

Rezumând, este posibil să se proiecteze, pe hârtie, cea mai bună abordare strategică și integrată pentru implementarea SDI ZMC, dar în cazul în care aceasta nu este însoțită de un plan de guvernare precis, va avea dezavantajul aplicării pe un teritoriu cu aceleași probleme, aceleași situații nerezolvate, aceleași ineficiențe și nemulțumiri ca ale experienței 2007-2013.

CLUJMETROPOLITAN
Strategia integrată pentru 2014-2020

Partea de guvernare se deosebește prin două tipologii de componente: imateriale și materiale (substanțiale). Prima constă în promovarea unui Cadru de Guvernare Metropolitan (CGM) ca un suport al noii strategii pentru ZMCN.

Componenta materială constă în realizarea unui Centru Metropolitan propriu zonei metropolitane, un spațiu fizic în cazul în care, cu regularitate, actorii principali implicați în dezvoltarea urbană să se întâlnească pentru a identifica, discuta și promova viziunea de dezvoltare și pentru a stabili "pacte urbane" solide în vederea materializării acestora. Mai mult decât atât, în Centrul Metropolitan (CM) va trebui să activeze permanent Grupul Operațional Metropolitan (GOM), care are responsabilitatea de a gestiona activitățile Centrului, evenimente și inițiative, dar chiar aceea de a monitoriza realizarea proiectelor selectate (în special cele emblematic / fanion).

În ultimele decenii, termenul de Centru Urban/Metropolitan a ajuns să reprezinte o serie amplă de facilități, la început regăsite preponderent în țările anglo-saxone, care au fost uneori rezultatul implicării directe a municipalităților în guvernarea teritorială. Acestea au fost create pentru a oferi servicii actorilor implicați (sau potențial interesați de implicare) în procesul de luare a deciziilor de politică urbană și teritorială, cu scopul de a îmbunătăți nivelul de informare, cunoaștere, transparență, participare, partajare și eficacitate.

"Centrul Urban / Metropolitan" este un termen definit în Statele Unite, după al doilea război mondial, pentru a indica mai multe tipuri de dotări al căror scop comun este reprezentat de implicarea critică a societății civile în politicile de transformare urbane și locale. Precursorii facilităților deja celebre din Statele Unite datează încă de la începutul coagulării organizațiilor civile: MAS in New York (1893), SPUR San Francisco (1910) (Ginocchini, 2015).

Centrul Metropolitan servește așadar ca o interfață între administrație și cetățeni, ca un spațiu de întâlnire, ateliere de lucru, reuniuni GOM, un loc pentru a arăta și a dezbate planuri, strategii, programe și inițiative pentru cetățeni și pentru a oferi context pentru documentare, comunicare și expoziție ("Orasul Muzeu" - Ginocchini, 2015)

Centrul Metropolitan are funcții multiple:

- 1) Un scop de "auto-cunoaștere" și de activare sectorului terțiar, pentru a construi idei, colaborări de cercetare, laboratoare participative, meta-proiecte, concursuri și nu în ultimul rând, parteneriate public-private de implementare a proiectelor.
- 2) Un caracter de "Teatru Polis", fiind un loc pentru „ascultat” orașul și diseminat poveștile actorilor, în care diferite elemente comunitare sociale, economice, culturale și urbane se pot întâlni.
- 3) Un "*think tank*", un rezervor de idei și resurse în sinergie cu instituții, cetățeni, comunitatea de afaceri, precum și orice alte părți interesate, care vizează creșterea calității vieții în oraș și promovarea renașterii economice prin mijloace inovative.

- 4) Centru de conectare și reconectare socială, cu diferite filosofii, traiectorii și viziuni.
- 5) Furnizor de servicii pentru actorii implicați sau potențial implicați în procesele de transformare a orașului, cu un rol explicativ pentru actorii recesivi.

Schema adecvată de guvernare este reprezentată în diagrama următoare:

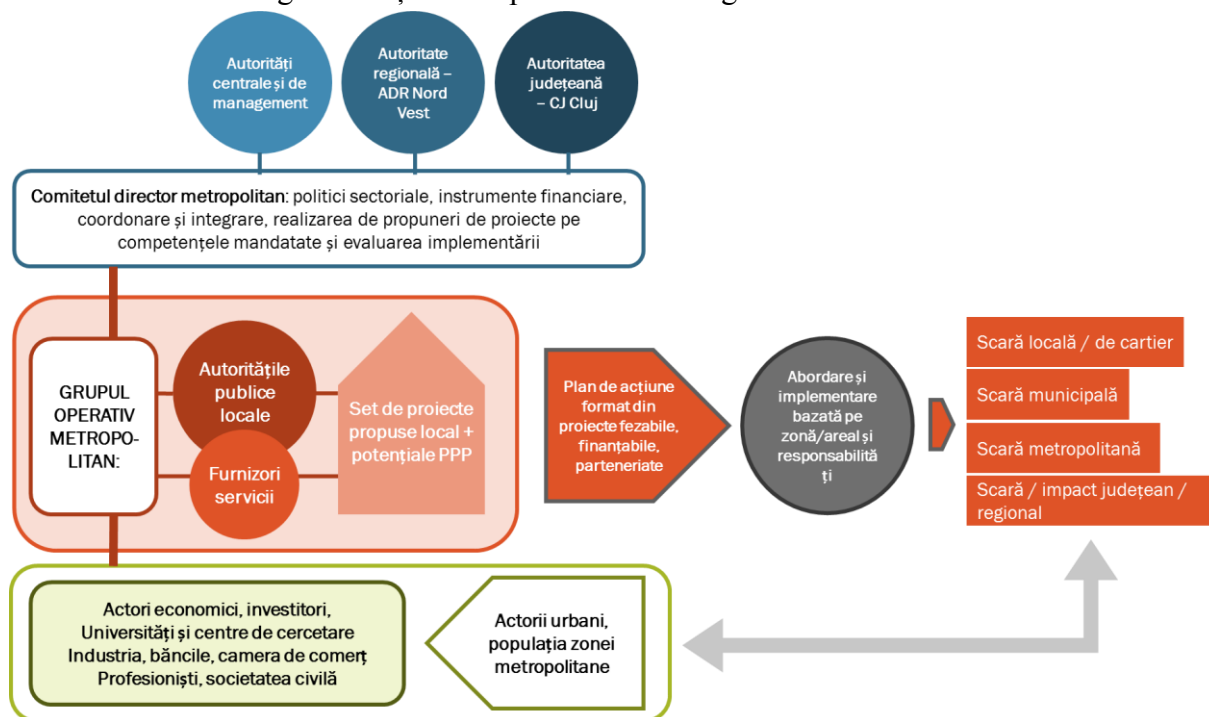

Figura 2 – Schema de guvernare propusă

În următoarele luni, actorii implicați în prezent în procesul de planificare participativă, cei care au demonstrat un angajament ridicat în prima serie a atelierelor de lucru (probleme și soluții) vor lucra împreună pentru a identifica modalitatea de relaționale între instituții, centre metropolitane și părți interesate (*stakeholderi*).

3 Analiza contextului

3.1 Date generale

Zona Metropolitană Cluj este localizată în Nord-Vestul României, făcând parte din regiunea de dezvoltare N-V și din Județul Cluj, ca teritoriu de cooperare între Municipiul Cluj Napoca și localitățile din jurul acestuia.

Regiunea de Dezvoltare VI Nord-Vest, ca regiune fără personalitate

Figura 3 - Regiunile de dezvoltare și localizarea Zonei Metropolitane. Sursa:

juridică (statistică) a fost constituită în anul 1998 prin asocierea consiliilor județene Bihor, Satu Mare, Maramureș, Sălaj, Bistrița-Năsăud și Cluj, având capitala la Cluj Napoca, în județul Cluj. Regiunea este una dintre cele 6 de graniță, învecinându-se cu Ucraina la nord și cu Ungaria spre vest.

Conform recensământului din 2011, regiunea are o populație totală de 2,600,132 locuitori, anume 12.92% din populația totală a țării, în scădere cu 5.11% față de recensământul din 2002 (2,740,064 locuitori).

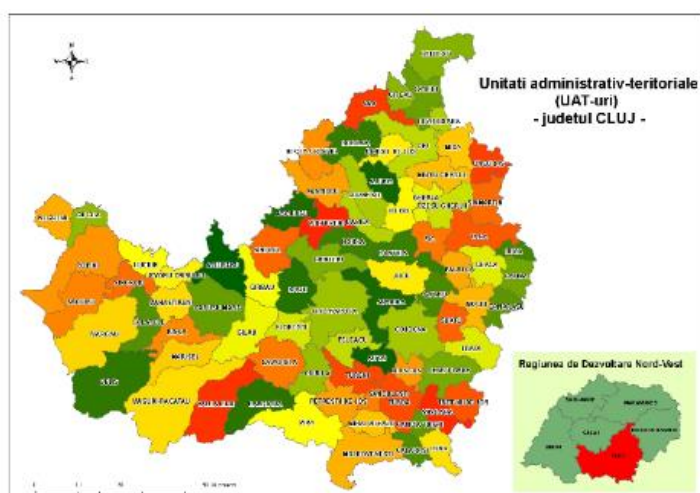

Figura 4 - Județul Cluj și UAT componente (SD Cluj, 2015)

Județul Cluj, având capitala administrativă la Cluj Napoca, este situat în arealul nord-vestic al României, învecinându-se cu județele Maramureș, Bistrița-Năsăud, Bihor, Sălaj (Regiunea N-V), Mureș și Alba (Regiunea Centru). Cu o populație de 691,106 de locuitori, județul Cluj ocupă locul 4 în ierarhia județelor la nivel național (după Municipiul București, Iași și Prahova) cu o pondere de 3,43% din populația țării, în creștere față de 2002 deși numărul absolut al populației stabile a scăzut în raport cu acest an (702,755 locuitori, RPL 2002).

Județul Cluj are o suprafață de 6.674, 4 km² (2,8% din suprafața României) situându-se pe locul 12 între județe ca și mărime (CJ Cluj, Strategia de Dezvoltare a Județului Cluj pentru perioada 2014-2020, 2015).

Municipiul Cluj Napoca, reședința județului Cluj, reprezintă centrul urban de importanță cea mai mare în arealul transilvănean istoric, fiind în trecut una dintre capitalele istorice ale principatului Transilvaniei și, pentru o perioadă, al doilea oraș ca mărime din Regatul Ungariei și reședința comitatului Cluj. Cu o suprafață totală de 179.5 km² și o populație de 324,576 locuitori (RPL, 2011), Cluj Napoca este astăzi principalul centru economic, social și universitar din Transilvania și al doilea oraș ca mărime din România.

Cluj Napoca, alături de celelalte 6 municipii de rang I din România a fost desemnat Pol de Creștere prin HG nr.998/2008⁴ pentru desemnarea polilor naționali de creștere în care se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională, cu modificările și completările ulterioare.

⁴ Hotărare nr. 998/2008 pentru desemnarea polilor naționali de creștere în care se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 641 din 08/09/2008

3.2 Zona Metropolitană Cluj

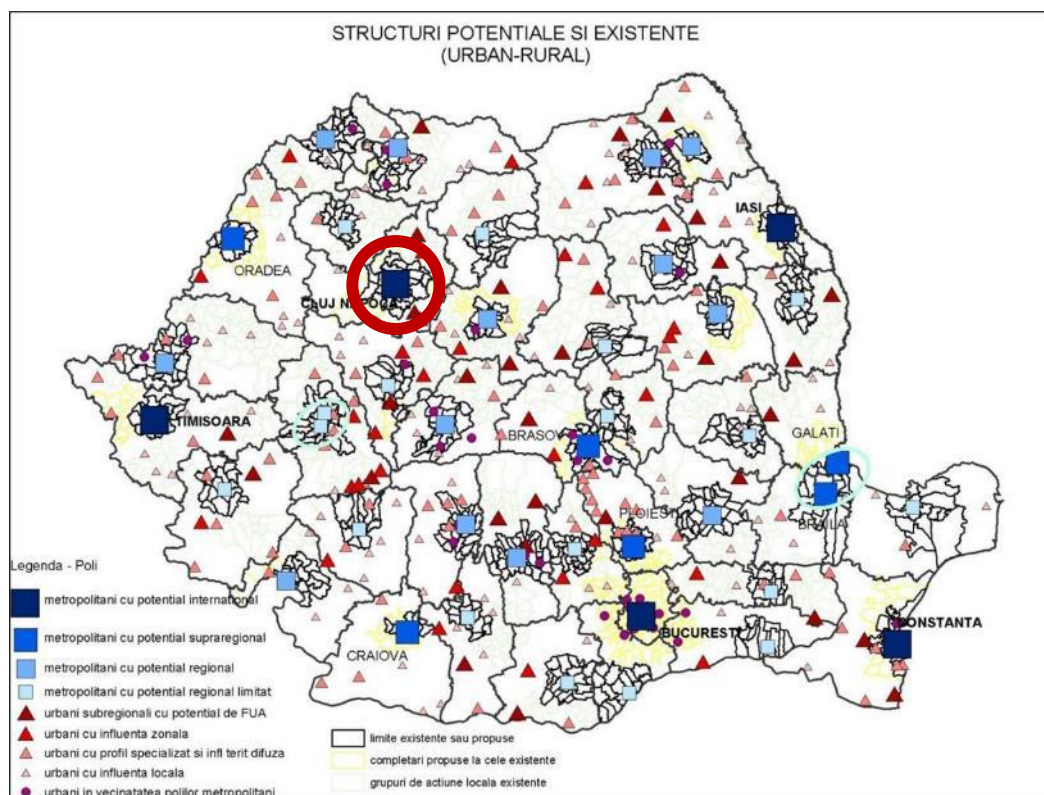

Figura 5 - Zona Metropolitană Cluj ca structură urban-rural în context național (Sursa: SDTR, MDRAP)

Zonele metropolitane în România au fost reglementate prin legea 351 din 6 iulie 2001 ca fiind „zone constituite prin asociere, pe bază de parteneriat voluntar, între marile centre urbane (Capitala României și municipiile de rangul I) și localitățile urbane și rurale aflate în zona imediată, la distanțe de până la 30 km, între care s-au dezvoltat relații de cooperare pe multiple planuri”⁵. Ca Asociații de Dezvoltare Intercomunitară (Legea 286/2006), acestea au principalul rol de a formula și implementa în comun politici publice la nivel local.

Zona Metropolitană Cluj Napoca a fost constituită ca urmare a Hotărârii Consiliului Local nr. 415/2008,

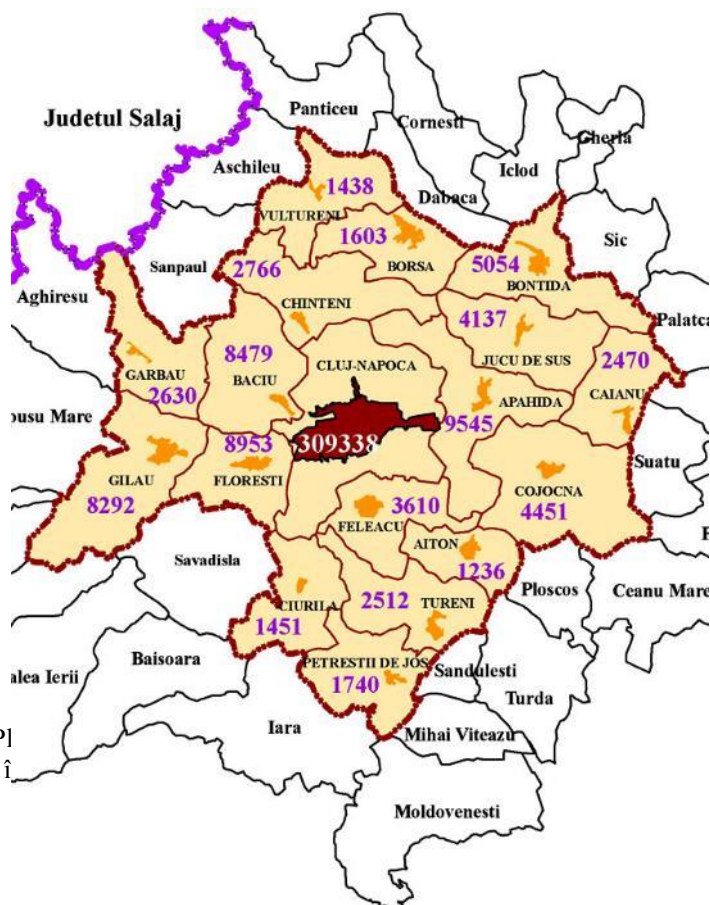

Figura 6 - Zona Metropolitană Cluj la data constituirii (Sursa: PID Cluj Napoca)

⁵ LEGE nr.351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului urban și rural, ANEXA 1, pct. 11, publicată în

cuprinzând la acea dată municipiul Cluj Napoca (desemnat pol de creștere) și un număr de 17 localități rurale din jurul acestuia: Comunele Aiton, Apahida, Baci, Bonțida, Borșa, Căianu, Chinteni, Ciurila, Cojocna, Feleacu, Florești, Gârbău, Gilău, Jucu, Petreștii de Jos, Tureni și Vultureni. Comuna Sânpaul a aderat la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară (ADI) Zona Metropolitană în luna octombrie 2009. Figura 4 arată componența ZMC la data constituirii și numărul populației în 2008.

Principalul scop al asocierii la nivel de zonă metropolitană a fost necesitatea de a beneficia de avantajul competitiv dobândit prin numirea Municipiului Cluj ca **Pol de Creștere**. Programul Operațional Regional 2007-2013 a prevăzut finanțare prioritară, în cadrul Axei Prioritare 1 – „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – poli urbani de creștere”, a polilor de creștere (7), de dezvoltare (13) și a centrelor urbane cu peste 10,000 locuitori. Pentru a accesa fondurile comunitare și naționale alocate, a fost necesară o asociere a Municipiului Cluj Napoca cu arealul său de influență și pregătirea unui PID – Plan Integrat de Dezvoltare, la nivel de ADI. Conturarea zonei metropolitane a fost realizată formal, respectând prevederea Legii 351 referitor la raza de 30 km a UAT-urilor din împrejurimi, dar nu și aspectele ce au ținut de relații funcționale, legături în teritoriu, topografie a zonei.

Planurile Integrate de Dezvoltare reprezintă instrumentele de planificare teritorială strategică pentru Polii de Creștere (PID), create în urma aplicării recomandărilor cuprinse în Carta de la Leipzig (2007). Caracterizate de JESSICA ca fiind „*sisteme de acțiuni interrelaționate implementate în scopul îmbunătățirii condițiilor fizice, economice, sociale și de mediu dintr-un oraș sau dintr-un anumit areal teritorial de influență a orașelor*”⁶, PID-urile au fost instrumente dovedite eficiente pentru **adresarea nevoilor de regenerare urbană**. Prin metodologia constituire, precum și prin soluțiile financiare de care s-a dispus pentru implementarea proiectelor, PID și PIDU au fost în perioada anterioară de programare cele mai avansate instrumente de planificare integrată a ariilor urbane și urban-rurale.

Planul Integrat de Dezvoltare pentru Polul de Creștere Cluj-Napoca – Zona Metropolitană Cluj 2009-2015 a fost realizat de către ADI ZMC în anul 2009 și a stat la baza planului de investiții la nivel metropolitan pentru perioada de programare 2007-2013, prin care s-au realizat până la această dată investiții în valoare totală de 3,301,697,467.93 lei, din care 1,330,812,975.56 lei finanțare Europeană (Raportarea PID, 10.05.2015).

La nivelul anului 2011, populația totală a zonei metropolitane era de 413,761 locuitori (RPL, 2011), în creștere față de anul 2008, odată cu intrarea comunei Sânpaul în asociație dar și datorită creșterilor importante de populație survenite în comunele Florești, Apahida, Baci și a. La nivel mai redus, creșterea a avut loc și în municipiu, reflectând o situație singulară la nivel național, în care nucleul a rezistat tendințelor negative demografice datorate periurbanizării care au survenit în alte centre urbane mari din România.

⁶ Site-ul oficial JESSICA, http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jessica_en.cfm

Suprafața totală a ZMC este de 1,603 km², ocupând o proporție de 24% din teritoriul județului Cluj Napoca, însă concentrând un procent de 59.87% din populația județului (RPL, 2011).

3.3 Zona Metropolitană în sistemul urban național și regional

La nivel național, Municipiului Cluj Napoca reprezintă al doilea mare centru urban ca importanță și capacitate de polarizare, extinzându-și influența la nivelul regiunilor Nord-Vest, Vest și dominând sistemul de orașe mici și mijlocii din Regiunea Centru.

La nivel regional, Municipiul Cluj Napoca se situează în fruntea ierarhiei din Regiunea Nord-Vest, făcând parte dintr-un sistem teritorial policentric bine conectat atât cu regiunile naționale din zona sudică și sud-estică (Regiunile Centru și Vest), cât și cu regiunile din Centrul Europei. Municipiul, și zona sa metropolitană dispun de un potențial de poziție foarte favorabil, beneficiind de un aeroport internațional, legături importante rutiere și ferate, printre care Autostrada A3 în construcție.

Modelele gravitaționale și demografice realizate în studii anterioare (Atlasul teritorial Cuguat Tigris, Growth Poles Policy, studiile SDTR) indică o puternică legătură atât intra-regională, cu orașele din interiorul izocroniei de 60 de minute (Gherla, Huedin, Câmpia Turzii) cât și cu centre mari din regiuni învecinate, precum Municipiul Târgu Mureș. Forța de atracție a Municipiului, coroborată cu existența unor artere importante de legătură în teritoriu și cu o topografie favorabilă a generat o periurbanizare în bandă către municipiile și orașele cele mai apropiate (Turda, Câmpia Turzii spre sud, Gherla și Dej spre Nord).

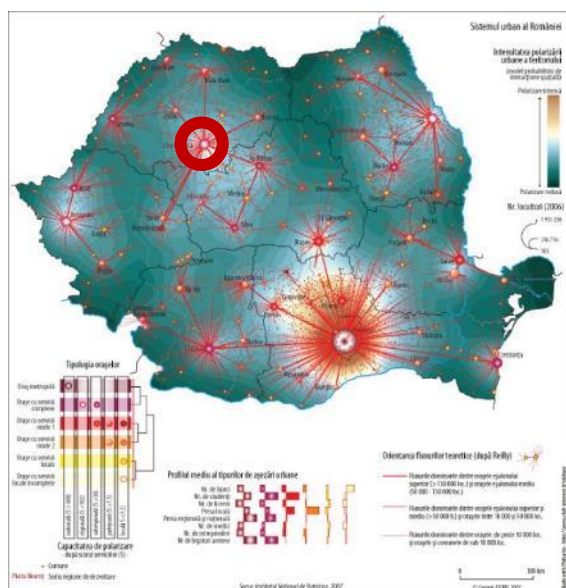

Figura 8- Sistemul Urban al României (Sursa: Atlasul teritorial, Cuguat Tigris)

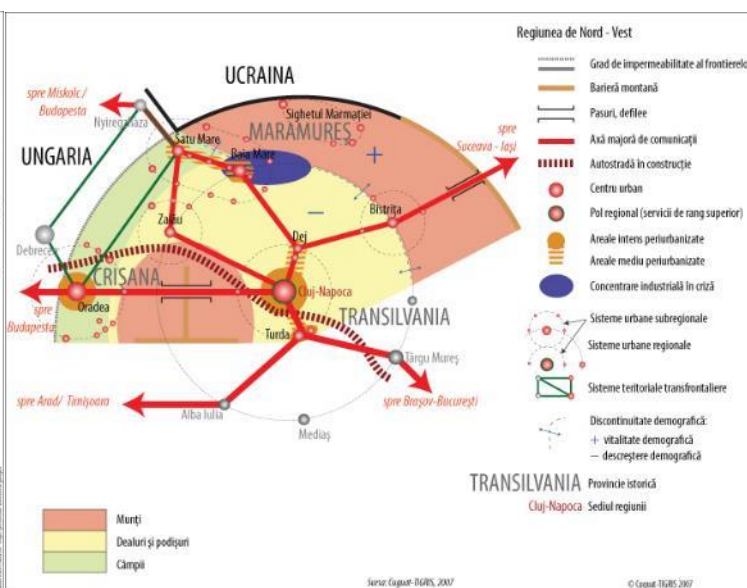

Figura 8 - Sistemul Regional de așezări (Sursa: Atlasul Teritorial, Cuguat Tigris, 2007)

Din punct de vedere al dinamicii populației este de remarcat faptul că, dintre cei 7 poli de creștere la nivel național, zona metropolitană Cluj este singura care a observat o creștere procentuală demografică în perioada 2002 – 2012 (de 7.6%), ceilalți poli aferenți scăzând ca populație (Tabel 1).

Teritoriul	2002	2012	Diferența %
1 Orașul Brașov	285.712	227.961	-20,2%
Zona polului de creștere Brașov	407.992	340.108	-16,6%
2 Orașul Cluj-Napoca	317.953	324.576	2,08%
Zona polului de creștere Cluj-Napoca	385.434	413.761	6,8%
3 Orașul Constanța	312.010	254.693	-18,4%
Zona polului de creștere Constanța	440.625	370.227	-16,0%
4 Orașul Craiova	300.487	243.765	-18,9%
Zona polului de creștere Craiova	325.237	267.356	-17,8%
5 Orașul Iași	303.714	263.410	-13,3%
Zona polului de creștere Iași	383.202	349.992	-8,7%
6 Orașul Ploiești	237.420	197.522	-16,8%
Zona polului de creștere Ploiești	355.600	311.480	-12,4%
7 Orașul Timișoara	308.765	304.467	-1,4%
Zona polului de creștere Timișoara	357.919	367.788	2,8%
România - total	21.794.793	19.042.936	-12,6%

Tabel 1 - Evoluția populației polilor de creștere între 2002 și 2012. Prelucrare după raportul „Poli de Creștere – Fața Următoare”, Banca Mondială, 2013

Din punct de vedere al conectivității, Zona Metropolitană este străbătută de 3 drumuri europene, o magistrală și o linie feroviară, fiind deservită și de un aeroport internațional. Arealul se regăsește într-o zonă de convergență a unor axe și coridoare importante de dezvoltare, prevăzute în Secțiunea I a Planului Național de Amenajare a Teritoriului, care îi asigură un potențial ridicat de dezvoltare și un avantaj competitiv la nivel național (MAI, SD Cluj, 2012):

1. **Coridorul Oradea-Cluj-Brașov-București**, principal axă de transport a Transilvaniei, care va fi conectată cu coridorul paneuropean IV (București – Arad), reprezentat în prezent de **DE E60** (Legătura Constanța – Ungaria, Germania, Austria, Elveția și Franța) și de **magistrala CFR 300**.
2. Autostrada „Transilvania” (A3) care urmărește același traseu Oradea – Cluj – Brașov – București și care este în construcție;
3. **Ramificația DE576** a coridorului Suceava – Cluj (DE58);
4. **Drumul European E81**, de legătură Constanța – București – Sibiu – Cluj – Ucraina;
5. Linia ferată 401 Apahida-Dej.

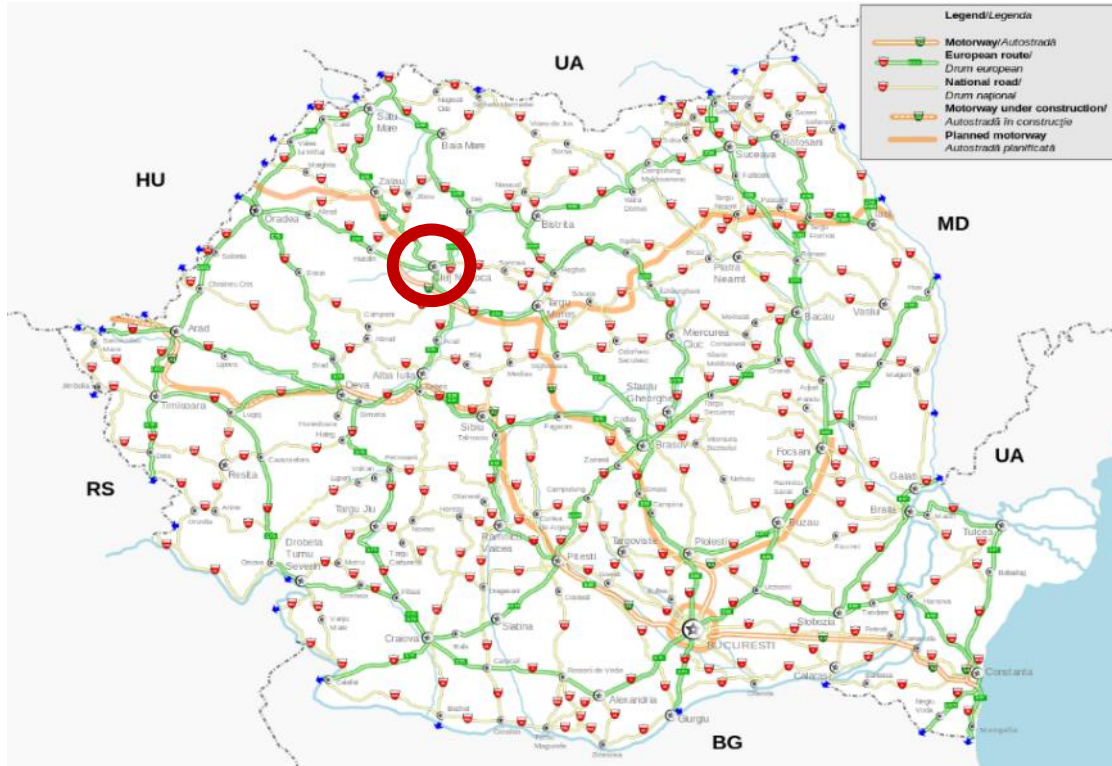

Figura 9 - Rețeaua națională de drumuri(Sursa: Wikimedia Commons)

4 Analiza teritorială a zonei metropolitane Cluj

4.1 Principale date geografice și spațiale

REȚEAUA DE LOCALITĂȚI ȘI LOCUIREA

4.1.1 Sistemul metropolitan de așezări

Zona Metropolitană se constituie din Municipiul Cluj Napoca și un număr de 18 comune dispuse într-un areal circular în jurul acestuia, totalizând 394,837 locuitori (RPL 2011, Tabel 2).

Conform prevederilor Secțiunii a IV-a a Planului de Amenajare a Teritoriului Național (PATN), „Rețeaua de Localități” (Legea 352/2001), Municipiul Cluj Napoca reprezintă unul dintre cele 7 centre mari urbane de rang 1, municipii de importanță națională, cu rol regional potențial European, având o zonă de influență încadrată în intervalul 200,000 – 500,000 locuitori și o rază de deservire de circa 60-80 km. Conform Legii 100/2007, completând legea 351/2001, Municipiul Cluj Napoca îndeplinește toate criteriile pentru statutul de municipiu, fiind singurul centru urban din județ care realizează acest fapt (MAI, SD Cluj, 2012).

Figura 10 - Ortofotoplan al Zonei Metropolitane Cluj Napoca (Suport: Google Maps, prelucrare autori)

POPULAȚIA TOTALĂ (RECENSĂMÂNTUL POPULAȚIEI ȘI LOCUIȚELOR, 2011)	
MUNICIPIUL CLUJ- NAPOCA	324576
COMUNA AITON	1085
COMUNA APAHIDA	10685
COMUNA BACIU	10317
COMUNA BONTIDA	4856
COMUNA BORSA	1600
COMUNA CAIANU	2355
COMUNA CHINTENI	3065
COMUNA CIURILA	1594
COMUNA COJOCNA	4194
COMUNA FELEACU	3923
COMUNA FLORESTI	22813
COMUNA GILAU	8300
COMUNA GIRBAU	2440
COMUNA JUCU	4270
COMUNA VULTURENI	1512
PETRESTII DE JOS	
COMUNA SINPAUL	2382
COMUNA TURENI	2278
COMUNA VULTURENI	1516
TOTAL ZM CLUJ NAPOCA	413761

Ca oraș-pol de creștere, conform HG nr. 998/2008, Cluj Napoca răspunde unor criterii importante socio-economice, identificate ca fiind:

- *potențialul de dezvoltare economică* (gradul înalt de specializare funcțională);

- *capacitatea de cercetare-inovare* (universități, institute de cercetări, centre de excelență, nuclee științifice cu o masă critică de cercetări de înaltă calitate, care au capacitatea de a ține pasul cu progresele din știință și tehnologie);
- *infrastructura de afaceri adecvată* (parcuri industriale, incubatoare, parcuri științifice și tehnologice care asigură comercializarea rezultatelor cercetării);
- *mediu și cultură antreprenorială* bazate pe diversitatea relațiilor de afaceri și conexiuni sociale;
- *accesibilitate* (rutieră, feroviară, aeriană, maritime);
- *serviciile publice oferite* (infrastructură de sănătate, culturală);

Totodată, datorită rolului regional și a supremației incontestabile la nivel județean (următorul oraș ca mărime – Turda – regăsindu-se într-un raport de mărime de 1/6.5), precum și conform prevederilor PATN, influența directă a Cluj Napoca este mai amplă decât limitele zonei sale metropolitane, definite restrictiv într-un cerc cu raza de până la 30 km. Mononuclearitatea la nivel de județ face ca sistemele urbane secundare (Turda – Câmpia Turzii, Dej – Gherla) să fie puternic subordonate Municipiului reședință de județ, iar structura rețelei de localități urbane să fie una monocentrică, nu policentrică.

În ceea ce privește Zona Metropolitană, aceiași factori au determinat constituirea unei relații stricte de centru puternic – hinterland rural, zona fiind constituită din Municipiul Cluj Napoca și cele 18 comune. Gradul acestora de dezvoltare, preponderent ridicat, cât și restrictivitatea expansiunii urbanului în interiorul limitelor administrative ale Cluj Napoca datorată elementelor de topografie au generat însă un puternic efect de periurbanizare.

Evoluția populației Zonei Metropolitane pe medii, între ultimele două recensăminte

	2011	2002	2002-2012 (%)
ZMCN – Total Populație	413,761	385,434	6.8%
Populație urbană	309,136	317,953	2.08%
Populație rurală	85,701	67,209	27.51%

Tabel 2 - Evoluția populației în ZMCN pe medii (Sursa: Recensământul Populației și Locuințelor 2011, 2002)

Tabelul de mai sus arată că, deși populația urbană s-a menținut relativ constantă în ultima decadă cu o ușoară creștere, teritoriul rural (cu precădere comunele din vecinătatea de contact a municipiului) a observat o creștere importantă a populației, cu peste un sfert din numărul înregistrat în 2002. Factorul care a generat această creștere a fost în principal peri-urbanizarea în primul inel de localități rurale, datorată oportunității extinderii, unei conectări relativ bune în teritoriu, prețului scăzut al terenurilor și a politicii de încurajare a extinderii intravilanului condusă de comune. În unele cazuri extreme precum Comuna Florești, acest aspect a condus la mărirea populației cu 248% în ultimii 10 ani.

Reiterând un punct anterior, teritoriul de susținere este strict rural; deși comunele apropiate de Cluj Napoca au un grad de dezvoltare a infrastructurilor dezvoltat și, unele, o populație de peste 10,000 locuitori care le-ar califica pentru obținerea statutului de oraș (Florești, Apahida,

Baciu), dotările aferente locuirii precum licee și spitale le lipsesc, datorită proximității față de Municipiu, care suplinește aceste nevoi.

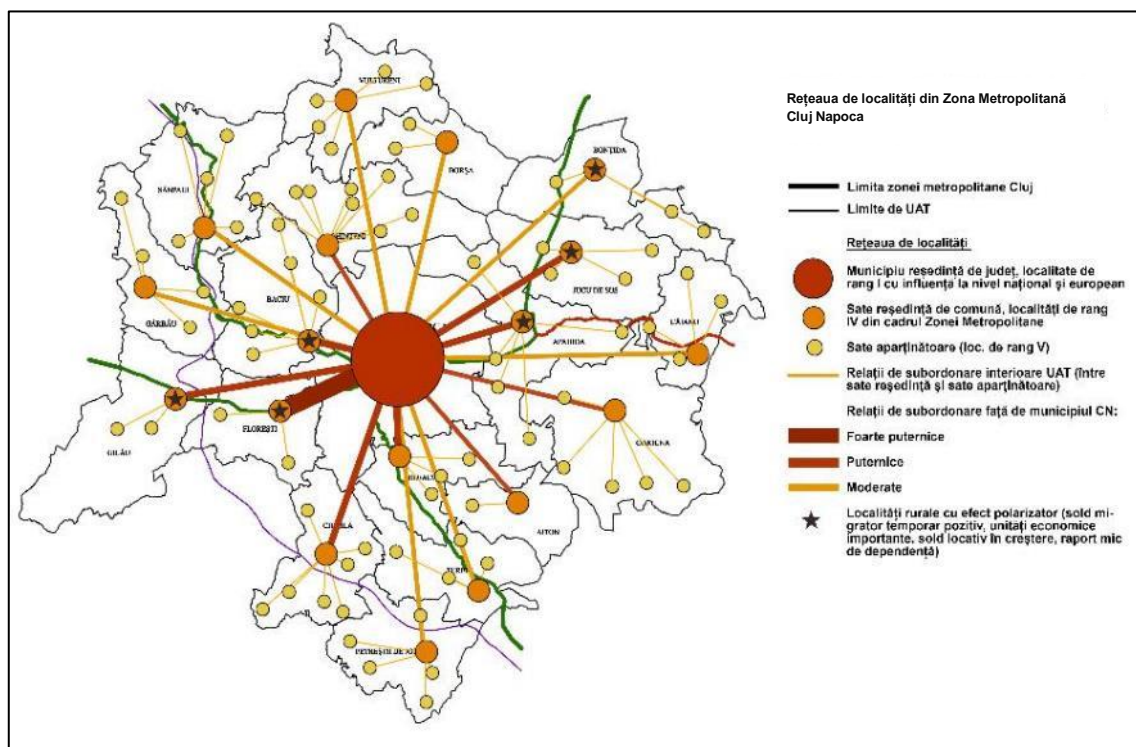

Figura 11 - Rețeaua de localități din ZMCN (Sursa: imaginea autorilor)

Structura rețelei de localități este formată dintr-un municipiu și 18 comune, respectiv o localitate urbană și 99 localități rurale (18 reședințe de comună și 81 de sate aparținătoare), dispuse relativ omogen în teritoriu, cu preponderență în zonele de Nord-Vest și Sud ale arealului. Numărul de sate componente diferă de la 2 (Aiton, în zonă de dealuri cu factori ce condiționează dezvoltarea) și 9 (Apahida, intens traversată de artere principale de transport și la contact cu municipiul Cluj Napoca).

Accesibilitatea în teritoriu a Municipiului Cluj Napoca este foarte bună (una dintre cele mai bune la nivel național după Municipiul București și Constanța – „Polii de Creștere – Următorii Pași”, 2013), localitățile din Zona Metropolitană regăsindu-se în proporție de 80% în interiorul izocroniei rutiere de 40 de minute din centrul Municipiului Cluj Napoca. Localitățile Baciu, Florești și Feleacu se află la 20 de minute de centrul municipiului.

Cea mai puternică axă de accesibilitate care se conturează este cea către Sud-Est, respectiv către Municipiul Turda (40 min) și Oraș Câmpia Turzii (45-50 min), localități care de altfel sunt integrate în zona urbană funcțională a Municipiului Cluj Napoca.

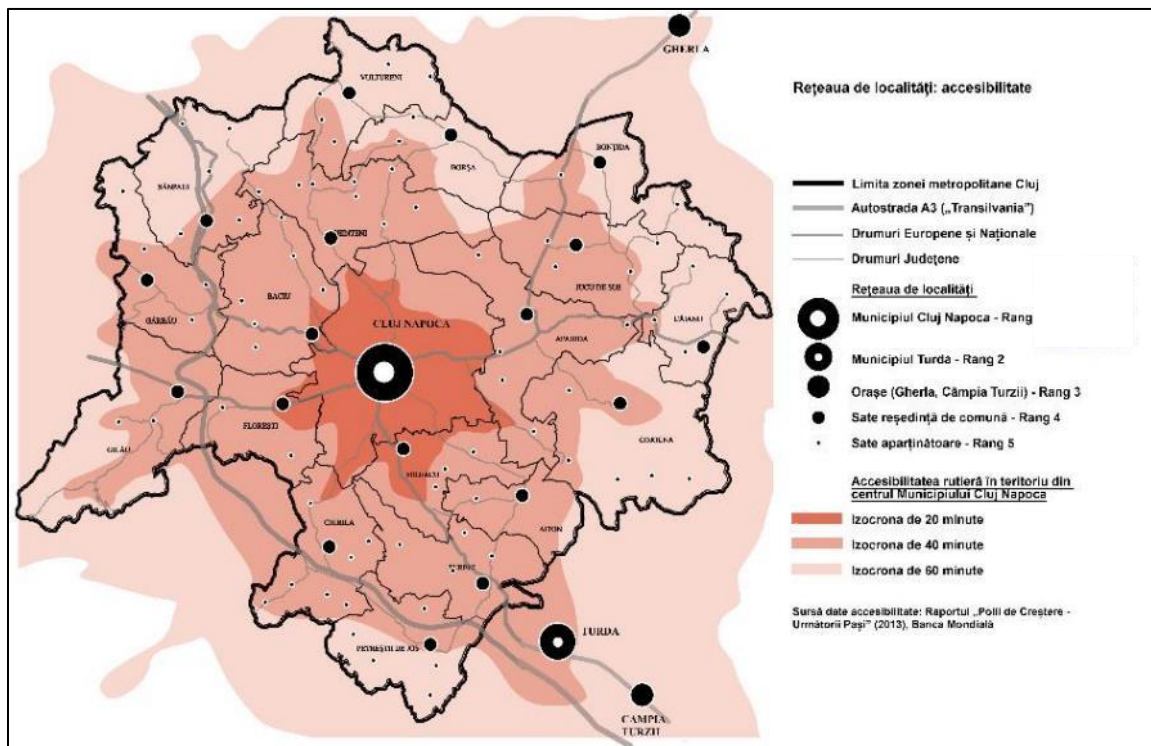

Figura 12 – Accesibilitatea rețelei de localități în raport cu Cluj Napoca centru – Izocrone (Sursă date: Banca Mondială, 2013 – „Polii de Creștere – Următorii Pași)

Din punct de vedere al relațiilor intrametropolitane și de context, deși nu există date concrete privind navetismul către Cluj Napoca și celelalte localități atractive din punct de vedere al ofertei economice (localitățile în care au fost constituite parcurile industriale TETAROM, spre exemplu), o imagine poate fi realizată prin coroborarea datelor privind numărul de persoane angajate în altă localitate, direcția fluxurilor rutiere de intrare în Cluj Napoca, numărul de călători utilizând sistemul RATUC și datele privind dinamica locuirii. Se pot așadar deosebi următoarele tipuri de relații:

1. **Relații foarte strânse de dependență** (Comuna Florești, „cartier dormitor” al Municipiului);
2. **Relații strânse de subordonare** (Comunele Apahida, Baci, Chinteni, Feleacu, Jucu și Gilău, dar și – extrametropolitan – cu Orașele Câmpia Turzii și Gherla), caracterizate prin o mobilitate ridicată a forței de muncă și educațional, orientată aproape în exclusivitate către Cluj Napoca;
3. **Relații de subordonare** (celelalte comune din ZMCN), în care navetismul și efectul de periurbanizare sunt mai puțin accentuate, până la inexistență (Vultureni, Aiton) dar care sunt dependente de Municipiul Cluj Napoca pentru furnizarea dotărilor și serviciilor aferente locuirii.

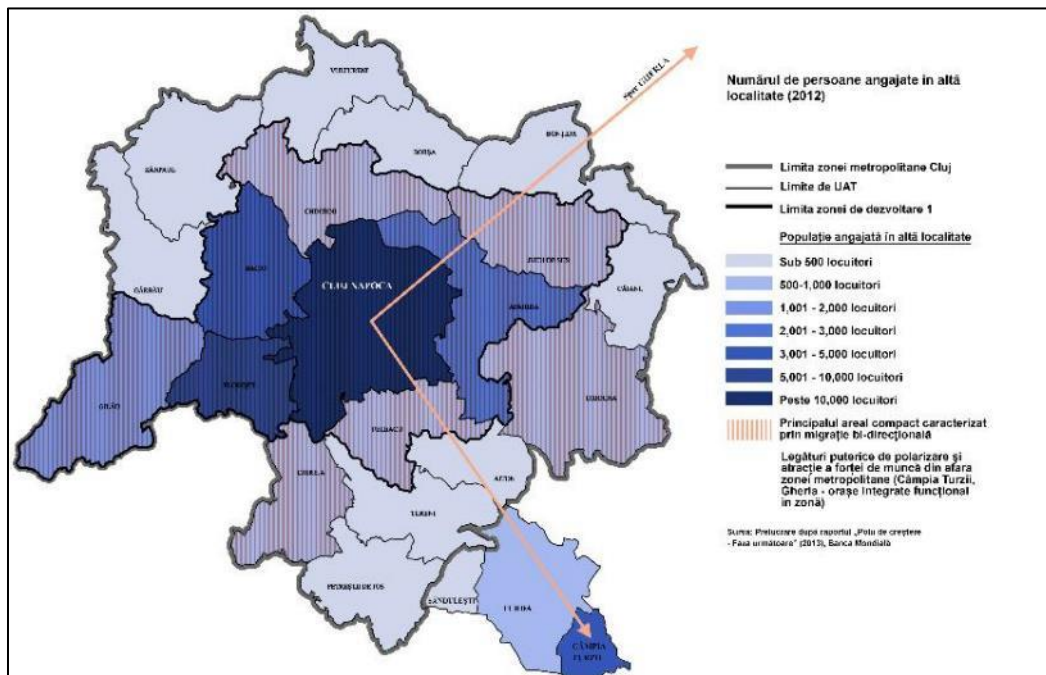

Figura 13 - Numărul de persoane angajate în altă localitate - 2012 (Sursa date: INS, imaginea autorilor)

Analizând relația intravilan-extravilan în Zona Metropolitană, se poate observa o distribuție relativ omogenă a satelor în teritoriu, localizate preponderent pe cursul drumurilor Europene, naționale și județene. Principalul coridor de dezvoltare (axa E-V a Someșului) traversează un volum important de areale intravilane, datorită dezvoltării în bandă a localităților (Gilău, Florești, Apahida, Râscruți, etc). Dacă pe axa E-V această dezvoltare în lungul căii de acces este istorică, datorată oportunităților oferite de localizarea pe calea de transport, în cazul

zonelor de N-V, N, S-E și S-V ale Municipiului Cluj Napoca motivația a fost diferită.

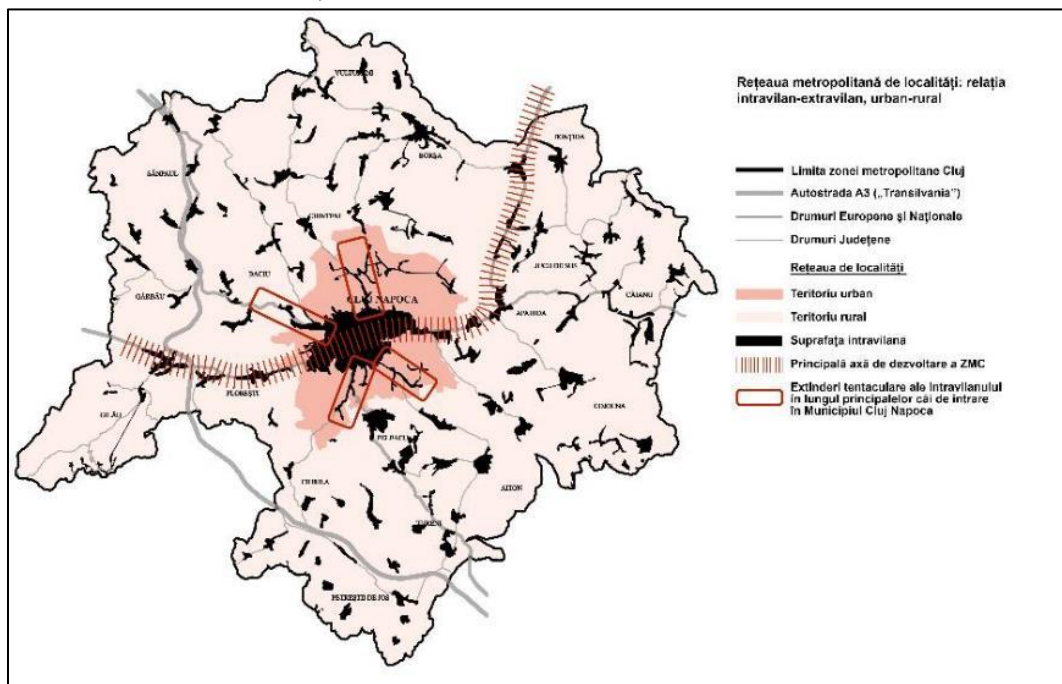

Figura 14 - Relația intravilan-extravilan în ZMCN (Sursa: imaginea autorilor)

Expansiunea urbană datorată cererii crescânde de locuințe și speculei imobiliare de dinaintea de 2008 a fost condiționată de topografia terenurilor din nordul și sudul Clujului, iar încurajarea unei creșteri neplanificate (sistemizare, lotizare, extinderea rețelei de acces) a condus la expansiunea tentaculară a municipiului, un model necompact, costisitor din punct de vedere al investițiilor (de cele mai multe ori ulterioare) în infrastructură și invaziv în zonele de pădure adiacente (ex. în Feleacu).

Extinderea zonelor construite și implicit a intravilanului la nivelul arealului analizat a fost motivată de o creștere a atractivității mediului economic și a investițiilor în Cluj Napoca și UAT-urile adiacente, de boom-ul imobiliar și atractivitatea crescută a localităților din primul inel pentru dezvoltări imobiliare (sprijinite de o cerere în creștere). Un alt factor a fost permisivitatea și orientarea către expansiune a documentelor de planificare din comune, care au încurajat o dezvoltare necompactă, în unele cazuri în detrimentul mediului și spațiilor cu caracter natural.

Este dificil de realizat o imagine concludentă a expansiunii intravilanului, întrucât date oficiale de la Institutul Național de Statistică vizează doar teritoriile urbane, iar PID Cluj Napoca (2008) oferă perspective contrastante cu Planurile Urbanistice Generale în vigoare (ex. pentru Aiton, Suprafața intravilană este de 326 hectare cf. PUG și 90 hectare cf. PID, pentru Chinteni 1172 ha, în contrast cu 803 ha în PID, și alte neconcordanțe). De asemenea, este de remarcat plaja foarte largă în ceea ce privește actualitatea documentațiilor generale de urbanism pentru cele 18 comune:

- PUG-uri actualizate înainte de 1995 (1993 – Aiton);

- PUG-uri actualizate înainte de 2000 (Bonțida, Ciurila, Cojocna, Feleacu, Gilău, Gârbău, Jucu, Petrești de jos, Sânpaul, Vultureni);
- PUG-uri actualizate înainte de 2010 (Apahida, Baci, Chinteni, Florești, Tureni);
- PUG-uri actualizate în ultimii 5 ani (Borșa, Căianu, Cluj Napoca)

În general, suprafețele intravilane au crescut cu procente importante în arealele de contact cu Municipiul Cluj Napoca (date din PUG-urile în vigoare, existent-propus):

- Cu peste 65% în Apahida (67.95%),
- Cu peste jumătate în Florești (52.12%) și Feleacu (52.12%);
- Cu 45% în Chinteni, 28.8% în Ciurila.

Aceste cifre nu reflectă întreaga realitate a expansiunii intravilane, întrucât aproape toate aceste comune sunt într-un stadiu avansat al reactualizării PUG-urilor, în unele cazuri cu intenția de a pregăti o expansiune și mai mare (Comuna Florești are în pregătire un nou areal rezidențial la nordul comunei, pe o suprafață de 140 hectare de teren „verde”). Deducem de aici nu numai faptul că tendințele de expansiune până în acest moment au avut un impact negativ puternic asupra coerenței, calității, gradului de dotare și de susținere cu infrastructură a teritoriilor construite, ci și faptul că, în lipsa unei politici unitare metropolitane pentru utilizarea terenurilor în mod eficient și pentru locuire, aceste tendințe pot fi menținute sau accelerate în mod speculativ. Ameliorarea și inversarea pe termen lung a acestor efecte va însemna o abordare unitară la nivel metropolitan și o integrare a acestor planuri, întrucât creșterea numărului de locuințe (utilizarea aproape exclusivă a noilor terenuri integrate în intravilan) deservește întreaga zonă metropolitană, particular locuitori cu un loc de muncă în Cluj Napoca, iar în aceste condiții o corelare a zonelor de expansiune și a ofertelor imobiliare va trebui în mod absolut realizată.

În ceea ce privește situația intravilanului Municipiului Cluj Napoca, aceasta a suferit cele mai importante modificări din 2002 și până la intrarea în vigoare a noului PUG (2014), după Apahida, mărindu-și intravilanul cu 61.83%:

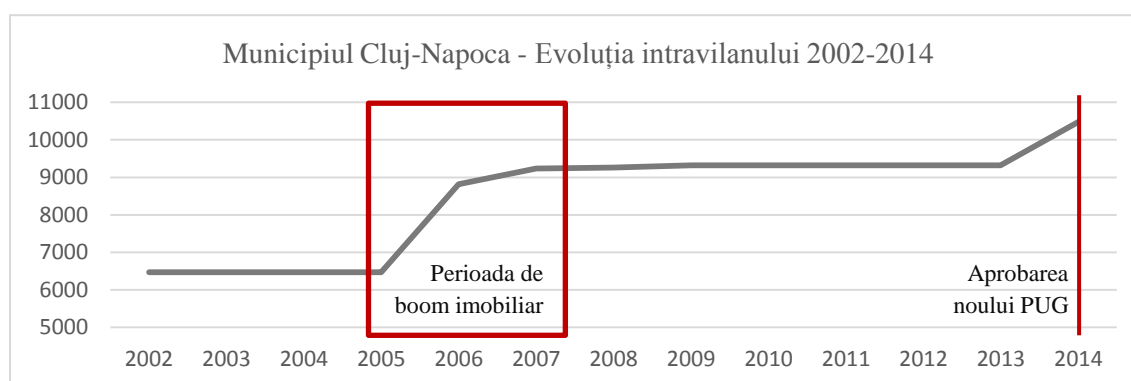

Figura 15 - Evoluția intravilanului municipiului Cluj Napoca între 2002-2014 (Sursă date: INS)

Co
nsi
der
ând
stru
ctu
ra
inel
ară

a Zonei Metropolitane, în raza de 30 km de la Municipiul Cluj Napoca, se pot delimita ca instrument de lucru următoarele două zone teritoriale:

CLUJMETROPOLITAN

Strategia integrată pentru 2014-2020

1. **Prima coroană de comune**, cuprinzând comunele aflate în vecinătatea de contact cu Municipiul Cluj Napoca și situate complet sau aproape complet în interiorul izocroniei de 40 de minute: Florești, Baci, Chinteni, Apahida, Feleacu, Ciurila
2. **A doua coroană**, comunele situate în exterior: Gilău, Gârbău, Vultureni, Borșa, Bontida, Jucu, Căianu, Cojocna, Aiton, Tureni, Petreștii de Jos, Ciurila.

Având în vedere diferențele structurale, funcționale, socio-demografice și topografice din Zona Metropolitană, o modelare a acestor zone este necesară. Tendința de dezvoltare este în mod evident pronunțată pe direcția E-V, putându-se așadar delimita un areal numit **primul inel de dezvoltare**, cuprinzând comunele din prima coroană fără Ciurila (Ciurila, deși având limită administrativă comună cu Cluj Napoca, se situează la distanțe similare cu comune din inelul secundar și este cvasi-izolată de relief) și adițional comunele Gilău și Jucu pe axa Someșului Mic.

4.1.2 Locuirea

Municipiul Cluj Napoca și zona metropolitană reprezintă unul dintre cele mai dinamice areale ale țării în ceea ce privește locuirea, un spațiu care a avut o evoluție impresionantă atât în perioada de eferescență imobiliară cât și ulterior, deși într-un ritm mai lent, care însă prezintă în perioada 2014-2015 tendințe de accelerare.

spre Cluj Napoca cu serviciul) s-a extins, observându-se spre exemplu o tendință de densificare a comunei Jucu.

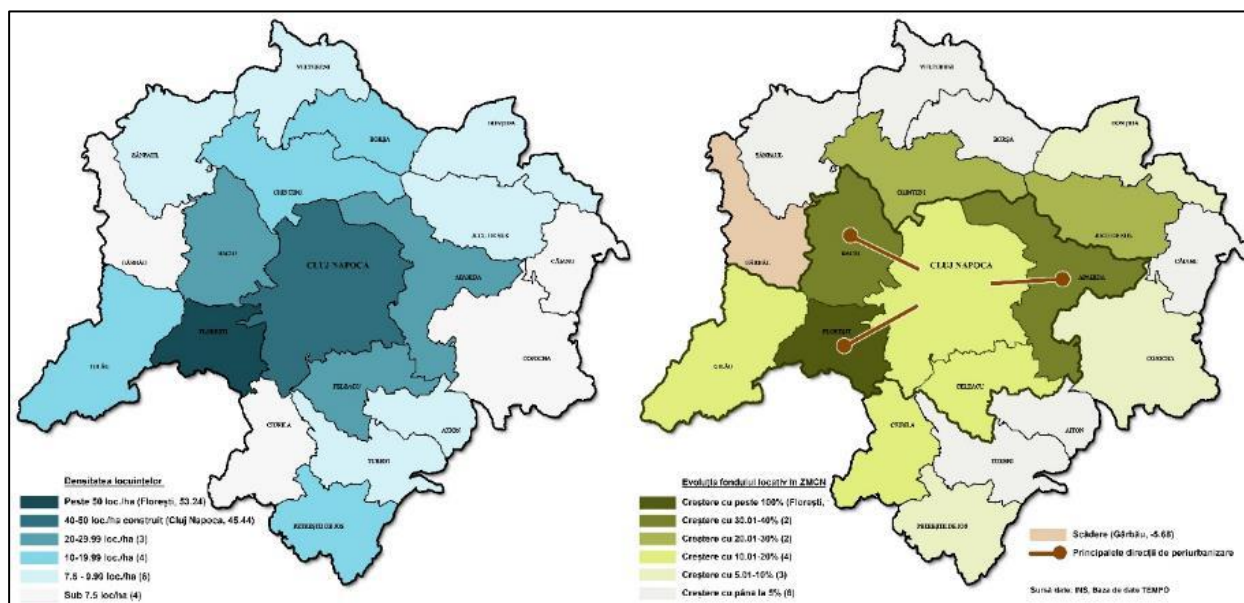

Figura 17 – Densitatea locuințelor la hectar de suprafață intravilană construită (2013) și evoluția numărului de locuințe (2008-2013) - Sursa date: INS

Procesul de densificare a avut ca rezultat, pentru anul 2013, fenomene care indică o abordare clar nesustenabilă pe termen lung; comuna Florești a ajuns la o densitate a locuințelor calculată la suprafața totală ocupată cu construcții de peste 50 de locuințe la hectar, depășind Cluj Napoca. În aceste condiții, în care localitatea a devenit un satelit dormitor pentru municipiu, dependent de acesta pentru servicii și locuri de muncă, efectele au fost devastatoare la nivel de confort al locuirii, presiune asupra mediului și infrastructurilor subdimensionate, inclusiv (și poate mai ales) asupra singurii căi de acces către municipiu (DN1). La o scară puțin mai redusă, același fenomen se petrece și în comunele Baci, Apahida, Chinteni, ale căror sate au devenit suburbii rezidențiale conducând la o creștere a utilizării automobilului.

Abordarea densificării urbane și rurale

Analizând evoluția autorizațiilor de construire, se observă de asemenea menținerea Cluj Napoca și a comunelor din vecinătatea sa de contact în topul atractivității pentru investiții imobiliare, într-o revenire a tendinței de expansiune care a fost caracteristică perioadei 2004-2008. Municipiul a avut o cădere a pieței de amploare mai mică și și-a menținut un parcurs relativ activ în perioada 2009-2012, care a avut o apreciere ușoară în ultimii 2 ani. Comunele

Florești și Apahida au avut însă o cădere mult mai bruscă a pieței construcțiilor rezidențiale raportat la dimensiunea acestora, urmată doar în cazul Floreștiului de o revenire.

Comparația autorizațiilor de construcție 2008-2012 cu numărul de locuințe noi 2008-2013

	Aut. Const. 2008-2012	Locuințe noi 2009-2013
MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA		
AITON	17	33

AC conțin și locuințe colective

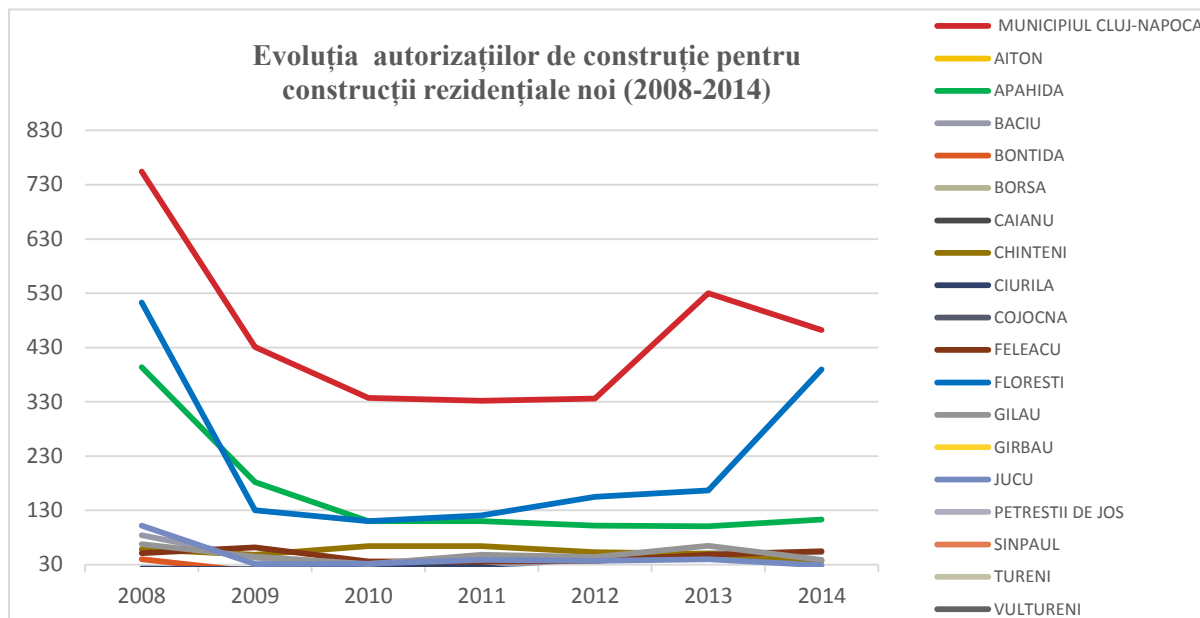

Figura 18 - Evoluția autorizațiilor de construire pentru construcții rezidențiale noi (2008-2014). Sursa: INS TEMPO

Însă numărul autorizațiilor de construcție nu oferă decât o perspectivă a intenției dezvoltatorilor, fiind posibil ca multe dintre aceste autorizații să nu se fi concretizat în noi locuințe. Deși este dificil de verificat materializarea proiectelor autorizate (neexistând spre exemplu date despre autorizațiile de demolare), o comparație a numărului de autorizații emise pe perioada 2008-2012 cu numărul de locuințe noi din perioada 2009-2013 reflectă o altă problemă - aceea a necorelării flagrante, în unele cazuri, a numărului de locuințe construite cu numărul de autorizații, mai scăzut.

Desigur, aceste date trebuie analizate ca tendințe și nu ca valori, iar în multe cazuri este posibil într-adevăr ca numărul mai mare de locuințe să fie datorat finalizării unor locuințe autorizate anterior și la care s-a început construcția în termenul de 12 luni prevăzut de lege. Însă există de asemenea și localități în care raportul de locuințe finalizate la nr. de autorizații atinge 17:1 (Borșa), 7:1 (Vultureni, Cojocna), 3:1 (Baciu, unde s-au emis 222 de autorizații și s-au finalizat 705 locuințe!).

Aceste tendințe reflectă în mod potențial un aspect agravant al dezvoltării urbane expansioniste, acela al lipsei de control asupra a ceea ce se construiește în zona metropolitană. Coroborat cu faptul că Planurile Urbanistice Generale au fost în genere foarte permissive în ceea ce privește noile zone de construcții, fapt ce a condus la extinderea fără reparcelări ale fostelor terenuri agricole și fără o susținere a acestora cu o tramă stradală coerentă de drumuri de acces și cu infrastructuri tehnico-edilitare, situația noilor „cartiere”

este puternic negativă pe termen lung, conducând la costuri ridicate de ameliorare a situației curente și de dotare a acestor areale cu infrastructurile și serviciile necesare locuirii.

În contextul avântului imobiliar din zona metropolitană, este de considerat dacă acesta răspunde unei cereri reale de locuințe din partea locuitorilor zonei și a noilor rezidenți, și care este calitatea noilor construcții.

Tabel 3 – Materializarea autorizațiilor de construcție. Sursa: INS

Principali indicatori ai locuirii în zona metropolitană

APAHIDA	898	850
BACIU	222	705
BONTIDA	80	83
BORSA	2	34
CAIANU	22	49
CHINTENI	287	248
CIURILA	102	151
COJOCNA	21	151
FELEACU	222	177
FLORESTI	<i>AC conțin și locuințe colective</i>	
GILAU	236	378
GIRBAU	25	-64
JUCU	241	326
PETRESTII DE JOS	0 / fără date	77
SINPAUL	24	25
TURENI	49	43
VULTURENI	5	35

Din punct de vedere al suprafeței locuibile pe locuință, media din ZMCN este de 46.88 mp/locuință, cu o medie mai ridicată în Cluj Napoca și comunele din zona de dezvoltare 1 (Apahida, Baci, Chinteni, Feleacu, Florești, Gilău), care depășește 50 mp/locuință. Valori scăzute, de 40 mp/locuitor se regăsesc în comunele din inelul al doilea (Aiton, Borșa, Căianu), cu o minimă de 36.4 mp/locuință în Petreștii de Jos. Această disparitate se explică prin faptul că zonele limitrofe sunt caracterizate printr-o locuire de tip tradițional rural, iar în comunele mai apropiate de Cluj Napoca fenomenul de periurbanizare a generat fond locativ la standarde și nevoi urbane. Evoluția 2008-2013 a indicatorului a arătat o creștere procentuală foarte mare (peste 40%) a suprafeței medii locuibile pe locuință în comunele Apahida și Feleacu și mare în Cluj Napoca, Florești, Sânpaul, Tureni, Vultureni, ultimele trei fiind parte din inelul 2 dar potențiale destinații pentru a doua locuință, beneficiind de un cadru natural deosebit.

Evoluția principalilor indicatori pentru locuire 2008-2013

	S locuibilă pe locuință	S locuibilă pe locuitor	Nr. Loc. la locuință	Pop. totală
MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA	33.44%	49.42%	-10.70%	1.20%
AITON	20.79%	37.98%	-12.46%	-8.49%
APAHIDA	45.33%	60.88%	-9.67%	18.68%
BACIU	29.01%	40.46%	-8.15%	19.86%
BONTIDA	17.84%	25.60%	-6.18%	0.00%
BORSA	28.58%	45.36%	-11.54%	-8.50%
CAIANU	20.86%	31.93%	-8.39%	-4.33%
CHINTENI	24.54%	38.19%	-9.88%	10.49%
CIURILA	21.87%	39.97%	-12.93%	-0.07%
COJOCNA	15.61%	27.24%	-9.15%	-2.01%
FELEACU	41.48%	50.56%	-6.03%	3.41%
FLORESTI	32.59%	13.50%	16.81%	146.25%
GILAU	17.12%	23.88%	-5.46%	6.58%
GIRBA				%
JUCU				%
PETRI				%
SINPA				%
TURENI				%
VULTURENI				%

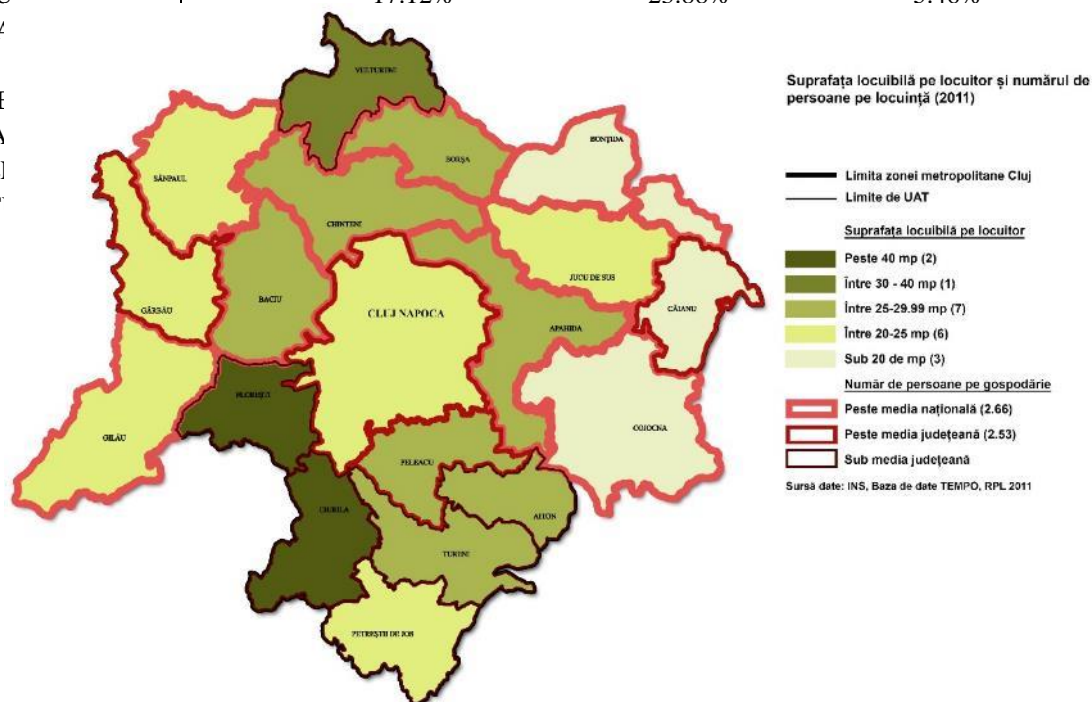

Figura 19 - Suprafața locuibilă pe locuitor și numărul de persoane pe locuință (Sursa: INS TEMPO și RPL 2011)

Statisticile naționale arată, pentru anul de recensământ 2011, un număr mediu de 2.66 de locuitori pe locuință, număr atins și depășit de comunele din zona de nord – nord-est, de Gilău și de Cojocna. În Cluj Napoca și zona sudică, inclusiv Florești, numărul de persoane pe locuință este mai mic, iar o analiză a evoluției acestuia arată o tendință generală de scădere (cu scăderi de peste 10% în perioada 2008-2013 în Cluj Napoca, Aiton, Borșa, Ciurila, Jucu, Petreștii de Jos). Excepție de la această tendință face comuna Florești, în care numărul de locuitori pe locuință a crescut, posibil datorat întemeierii de noi familii a persoanelor mutate în Florești, în genere în intervalul 25-45 de vârstă.

Tabelul 3 arată un fenomen de creștere a calității locuințelor din punct de vedere al suprafeței, în condițiile unui declin al numărului de locuitori pe locuință: se trăiește în locuințe mai mari, suprafețele sunt mai mari pentru fiecare locuitor, locatarii se împuținează. În comunele în care populația totală a crescut cu peste 10% (Apahida, Baci, Chinteni), această tendință de scădere a locuitorilor pe locuință se menține, semn că se construiesc din ce în ce mai multe unități generoase ca suprafețe pentru singuri locuitori în vecinătatea de contact cu Cluj Napoca, pentru tineri, studenți, angajați în principalele aglomerări locale economice (TETAROM, etc).

Cazul Florești este unul aparte, în care populația s-a dublat în vreme ce standardele de suprafață pentru locuințe au continuat să crească, fiind singura localitate în care utilizarea pe locuință a devenit mai intensă în 2008-2013, în afară de Gârbău.

Gradul de dotare al locuințelor din zona metropolitană

Indicatorii de dotare cu utilități, baie și bucatărie reflectă o realitate a disparităților intra-metropolitane la un nivel puternic, care arată că apropierea de Municipiul Cluj Napoca este suficientă pentru a genera o locuire modernă.

Raportat la media județeană a procentului de acoperire, pentru 2011, a indicatorilor Baie în locuință, bucatărie în locuință, alimentare cu apă, canalizare, electricitate și încălzire centrală constatăm că axa est-vest (Gilău, Baci, Florești, Cluj Napoca, Apahida) este singura care se prezintă peste medie la 5-6 dintre cei 6 indicatori, în condițiile în care nu există UAT-uri care să întrunească 3-4 indicatori. Zonele nordice și sudice Municipiului, precum și inelul 2 prezintă o situație mult mai puțin dezvoltată, cu 5 UAT-uri neatingând pentru nici unul dintre indicatori valori peste media județeană. Este de menționat aici faptul că numai Municipiul Cluj Napoca și comunele Baci și Florești ating valori peste medie a indicatorilor baie în locuință și încălzire centrală.

Indicatorul nu oferă și o perspectivă reală asupra calității și eficienței rețelelor tehnico-edilitare și asupra presiunii la care sunt supuse în zonele supradensificate, însă acest aspect va fi tratat în capitolul Infrastructuri Edilitare.

Considerând imaginea de ansamblu, este de înțeles prezența, pe listele de proiecte ale tuturor comunelor pentru 2014-2020 în principal investiții în infrastructură tehnico-edilitară și rutieră.

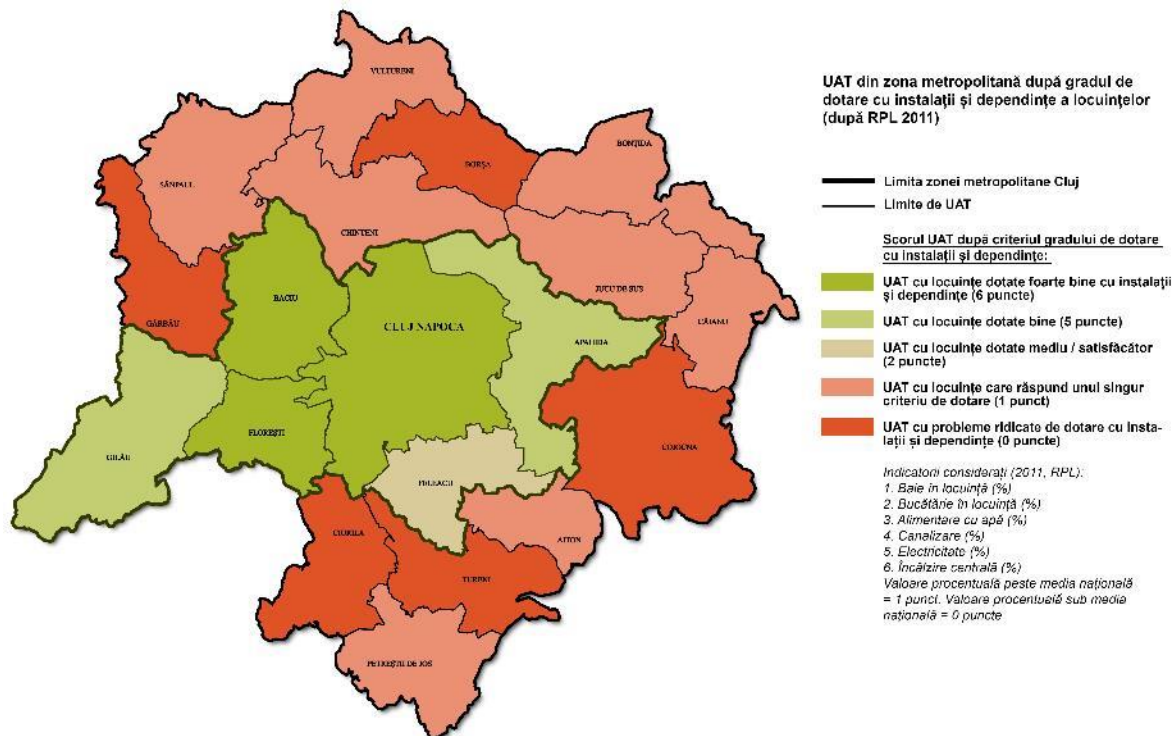

Figura 20 - Gradul de dotare cu instalații și dependențe al locuințelor din Zona Metropolitană (Sursa: RPL 2011)

Tipologii de locuire în Zona Metropolitană Cluj Napoca

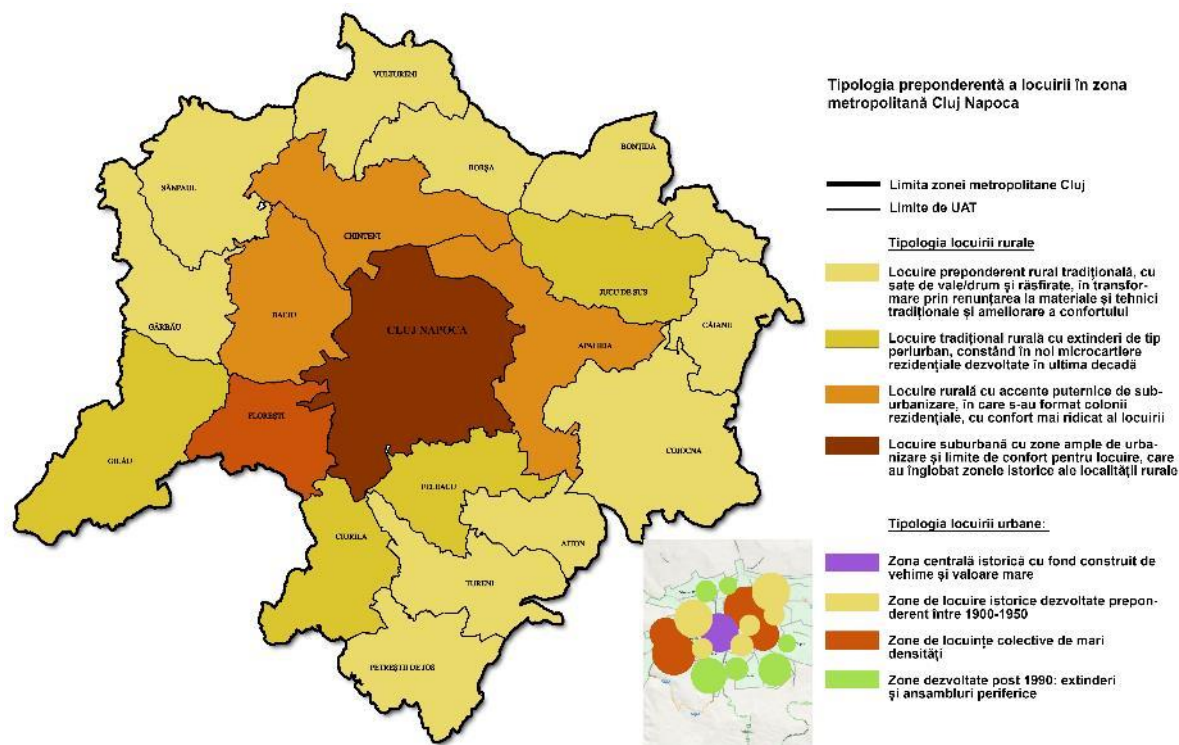

Figura 21 - Tipologii de locuire în ZMCN

În ceea ce privește mediul rural, se deosebesc mai multe tipologii de locuire, dispuse relativ radial în jurul municipiului, ale căror criterii de diferențiere provin în principal din proximitatea în raport cu Cluj Napoca, aspect ce determinat de-a lungul timpului transformarea modului tradițional rural de locuire.

În comunele periferice primează încă locuirea tradițional rurală de vale și drum (sate alungite, dispuse pe cursul văilor sau al arterelor rutiere, ex. Sânpaul) și răsfirate (ex. Borșa), cu fenomene de tranziție datorate schimbării

Figura 22 - Sat de drum - Sânpaul. Sursa: Google Maps

materialelor de construcție folosite și dotarea, într-un proces lent și de durată, cu infrastructuri tehnico-edilitare.

În comunele Gilău, Jucu, Ciurila, Feleacu, locuirea tradițional rurală ca tipologie de construcție este de asemenea majoritară, însă aceste comune beneficiază de o dispunere spațială mai avantajoasă, care a determinat un grad mai înalt de dotare și care a motivat apariția unor mici cartiere rezidențiale noi pe foste loturi agricole. Tendința acestora este de căpătare a caracteristicilor suburbane.

Comunele Baci, Chinteni, Apahida au reprezentat în ultimii 10 ani destinații de strămutare și locuri de construire a ansamblurilor rezidențiale, sau coloniilor, prezentând o alăturare de locuire tradițională în vetrele istorice ale satelor cu dezvoltări noi, suburbane, într-un proces care poate conduce la pierdere a identității și expansiune necontrolată.

„Fenomenul Florești” este o covârșitoare supraaglomerare determinată de lipsa planificării urbane, a unei lotizări prealabile, costul scăzut al terenului în perioada de boom, lipsa de perspectivă (privatizarea întregilor fronturi la străzi astfel încât nu au mai putut fi făcute drumuri de acces), lipsa construirii după principiile unui regulament de urbanism, cu retrageri

Figura 23 - Satul Florești, cartier dormitor al Cluj Napoca (Surse foto: radiocluj.ro, realitatea.net)

minime, și mai ales, speculei imobiliare și pasivității administrative.

Problema creșterii unei populații de 6 ori în decurs de 10 ani și o dată și jumătate în anii 2008-2013 într-o comună cu lipse acute de infrastructuri rutiere și tehnico edilitare, servicii educaționale, de sănătate și sociale este că presiunea extremă creată afectează într-un grad foarte ridicat atât comuna în sine cât și pe cele adiacente și Municipiul Cluj Napoca. Situația în zonă de vale a unor areale foarte dense rezidențiale (care nu respectă distanțe minime între clădiri), intens mineralizate, duce nu numai la probleme de salubritate, ventilație și însorire, ci și la potențiale probleme de degradare a structurilor pe termen lung prin adunarea apelor de pe versanți în aceste zone. Dislocarea în fiecare dimineață a unei mase de 5-10,000 oameni pentru naveta către Cluj Napoca pune, de asemenea, o presiune foarte mare asupra singurului drum de acces (DN1, 2-4 benzi) și zonelor construite din Cluj Napoca și Florești, creând de asemenea disconfortul pierderii a 2-3 ore în trafic de către rezidenți.

Toate aceste aspecte indică necesitatea intervenției imediate, în primul rând pentru stoparea replicării fenomenului în Florești și alte comune, printr-o reglementare riguroasă și o corelare a cererii de piață pentru locuințe cu resursele de teren disponibile la nivelul întregii zone. În al doilea rând, este evident faptul că toate aceste noi ansambluri, datorită calității precare a materialelor de construcție și a spațiilor (publice și private) create, vor avea nevoie în următorii 10 ani de intervenții de ameliorare și regenerare, întrucât se vor degrada în mod acut. Principala barieră în realizarea acestor intervenții de lungă durată, pe lângă costuri, este mentalitatea din administrația locală, în acest moment fiind în lucru un Plan Urbanistic General care planifică dezvoltarea a încă 140 ha de teren într-un stil similar. *“Marea parte bună [a derogării de la reguli] e că s-au construit multe, multe apartamente, dar marea parte proastă e că-i deranjează pe vecini. Acuma nu știu ce - i mai bine sau ce nu-i mai bine.”* (Oficial din AP Florești, pentru revista Critic Atac⁷)

În ceea ce privește tipologia urbană de locuire, în Cluj Napoca se deosebesc următoarele areale:

Zona Centrală, suprapusă aproape complet peste vechiul Cartier Central și în interiorul noilor limite ale zonei protejate extinse prin PUG2014, reprezintă nucleul dens istoric al orașului, de mare valoare, caracterizat însă de probleme precum supraaglomerația auto, lipsa parcarilor și poluarea generată, starea de degradare avansată a unora dintre clădiri, regimul divizat de proprietate, dar cu un caracter puternic atractiv pentru chirii (studenți).

Cartierele tradițional istorice de locuințe individuale, precum Andrei Mureșanu, Gruia, care prezintă o configurație compactă urbană, fără multe terenuri libere pentru inserții, dar în care fondul construit a început să se înlocuiască prin demolare-reconstrucție sau reabilitare, aflate

⁷ Petrovici, Norbert, „Privatizând Statul. De unde vine urbanizarea haotică?”, articol online publicat la data 14.06.2011, platforma CRITICATAC, hyperlink: <http://www.criticatac.ro/7647/privatizand-statul-de-unde-vine-urbanizarea-haotica/>

în stare general bună (incluzând areale de ambient special și areale de rezidență pentru populația situată peste medie din punct de vedere financiar).

Cartierele de blocuri situate periferic în zonele de vest și de est se pot împărți în funcție de perioada în care au fost edificate, în cartiere ante-80 (Grigorescu, Gheorghieni), cu densitate mai scăzută și calitate urbanistică și a locuirii, a spațiilor publice și verzi, și cartiere post-80 (Mănăștur, Mărăști), cu o densitate mai ridicată a locuirii, în detrimentul spațiilor publice și cu un aspect exterior care nu a fost conservat în timp, fiind într-un stadiu avansat de degradare (acolo unde nu au fost realizate izolări/reabilitări, în unele cazuri parțiale, acestea fiind făcute de către locatari). Aceste cartiere sunt în nevoie acută de regenerare urbană.

Noile cartiere (Bună Ziua, Europa, Colonia Făget, Borhanci, ș.a) se situează preponderent în sudul Municipiului, fiind unele dintre arealele cele mai problematice din zona metropolitană, după dezvoltarea Florești. Similar cu aceasta, extinderile de intravilan au fost realizate fără o planificare anterioară, iar în lipsa unei planificări a parcelarului forma acestuia a ținut cont mai degrabă de limitele juridice ale loturilor de la principalele căi de acces, rezultând o dezvoltare incoerentă și necompactă în formă de bandă. Problema acestor cartiere este acută și din punct de vedere al dotărilor pentru locuire și al rețelelor tehnico-edilitare, reclamând în primul rând acțiuni de lungă durată de stopare a extinderii și practicilor de urbanism derogatoriu și de modificare structurală a acestor areale, coroborate cu o schimbare de

Figura 24 - Expansiune necontrolată în zona sudică a Municipiului Cluj Napoca (Suport: Google Maps)
mentalitate în rândul administrației și cetățenilor.

Înspre nord, deși mai propice din punct de vedere al însoririi (versant sudic), intravilanul s-a dezvoltat mult mai modest în principal datorită topografiei, însă și barierelor de dezvoltare urbane și fracturii în teritoriu cauzate de linia de cale ferată. Acțiuni conștiente de încurajare și planificare a dezvoltării spre nord au fost realizate prin Planul Urbanistic General, însă

acestea vor trebui susținute de o infrastructură de transport care să suporte și să devieze principalele fluxuri astfel încât acestea să nu încarce tot centrul orașului.

Analiza locuirii la nivelul Municipiului Cluj-Napoca

La nivelul ZMCN, Municipiul Cluj-Napoca cuprinde peste 75 % din totalul numărului de locuințe. De aceea, o analiză a datelor la nivel de circumscripție de recensământ (RPL 2011) poate fi utilă în determinarea unor aspecte cantitative cu privire la modul de locuire din Municipiul Cluj-Napoca.

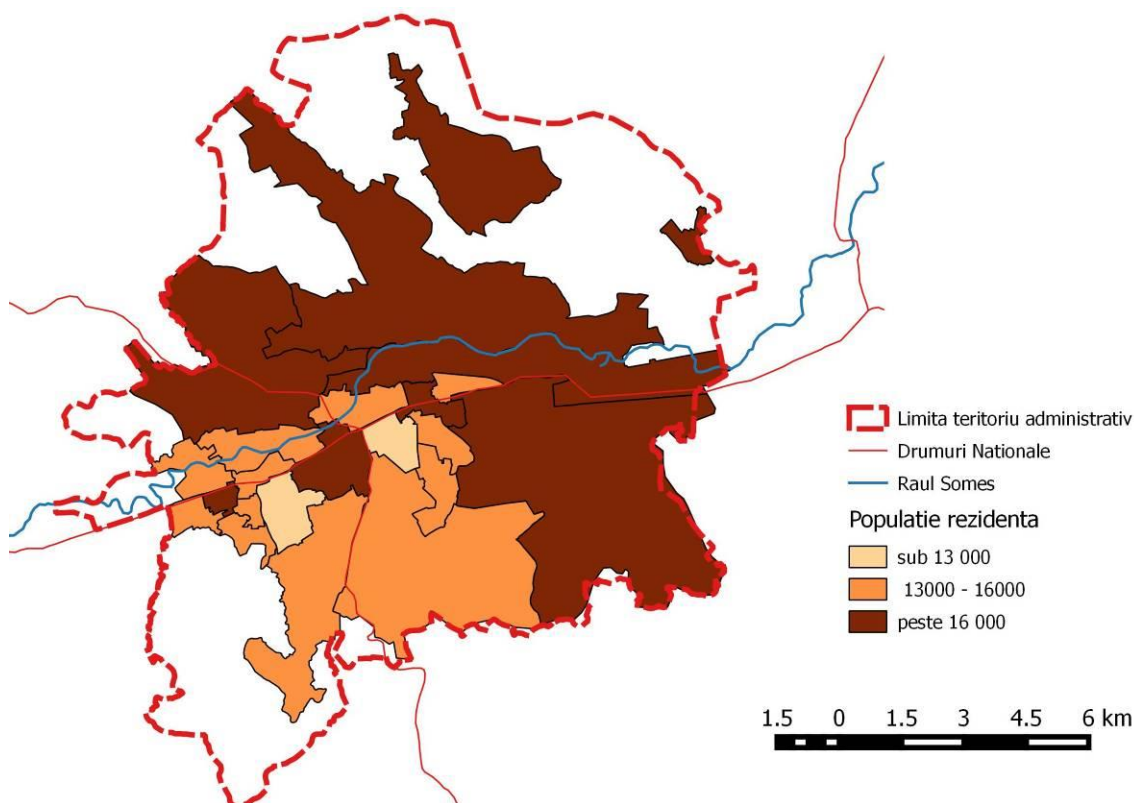

Figura 25 – Populația rezidentă pe circumscripții de recensământ – Municipiul Cluj-Napoca (RPL 2011)

O analiză a **populației rezidente** pe circumscripțiile de recensământ relevă faptul că acestea sunt destul de omogen definite (de altfel, criteriul numărului de locuitori fiind principalul criteriu de definire a circumscripțiilor de recensământ, nefiind luate în calcul criteriile morfologice sau funcționale). De altfel, în cadrul circumscripțiilor de recensământ sunt incluse (contrar a ceea ce s-a întâmplat la recensământul din 2002) și zone industriale și comerciale, spații verzi, cimitire sau chiar terenuri agricole.

Din această cauză, această analiză nu va putea să aibă concluzii formulate la nivel de cartier, însă servește ca o aproximare a ariilor în care trebuie intervenit pentru ameliorarea calității locuirii.

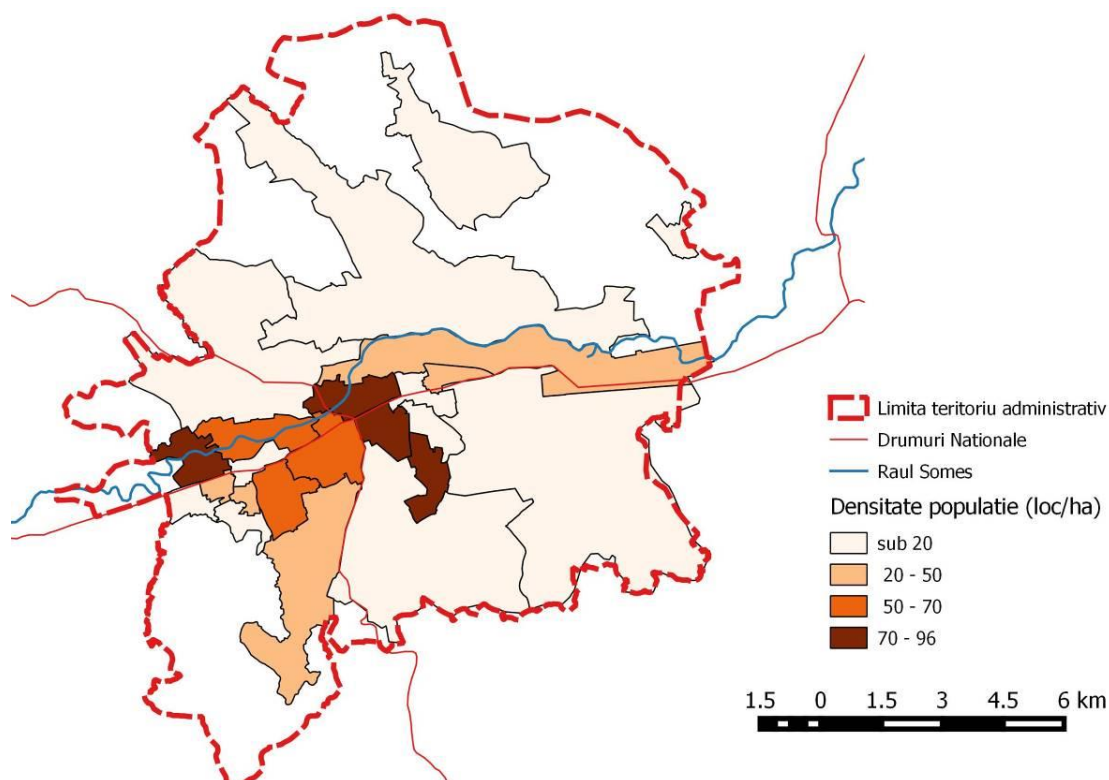

Figura 26 – Densitatea populației (loc/ha) în Municipiul Cluj-Napoca (RPL 2011)

În ceea ce privește **densitatea populației**, se observă faptul că cele mai mari densități (peste 70 locuitori / ha) se regăsesc în vestul cartierului Mărăști, în Gheorgheni și în vestul cartierelor Grigorescu și Plopilor, în timp ce densități de peste 50 de locuitori / ha se regăsesc în zona centrală și în zona cartierului Grigorescu / Cetățuiei.

Estul cartierului Mărăști se remarcă prin ponderea foarte mare (aprox. 46 %) a **locuințelor cu o singură cameră**, detașându-se de restul zonelor din municipiul Cluj-Napoca, unde ponderea este sub 30 %. Analiza zonelor în care se concentrează **locuințe mici** (suprafața camerelor de locuit sub 32 mp) relevă din nou situația în care se află estul cartierului Mărăști, cu un număr foarte mare de locuințe cu confort scăzut, dar și cartierul Gheorgheni. De cealaltă parte, cartierele Grigorescu, Bună Ziua și Borhanci se remarcă printr-o pondere mică (sub 10 %) a locuințelor cu o singură cameră, în timp ce în estul și sudul cartierului Mănăștur, precum și în zona Bună Ziua - Borhanci, locuințele mici (sub 32 mp) au o pondere de sub 20 %.

În ceea ce privește **numărul de persoane per locuință**, cele mai mari valori medii (peste 3 persoane / locuință) se înregistrează în centrul Municipiului Cluj-Napoca, dar și în cartierul Zorilor și Str. Câmpului sau în zona Sopor. Valori mai mici, de sub 2.5 persoane / locuință, se regăsesc în cartierele Mănăștur, Titulescu, Gheorgheni și în Grigorescu.

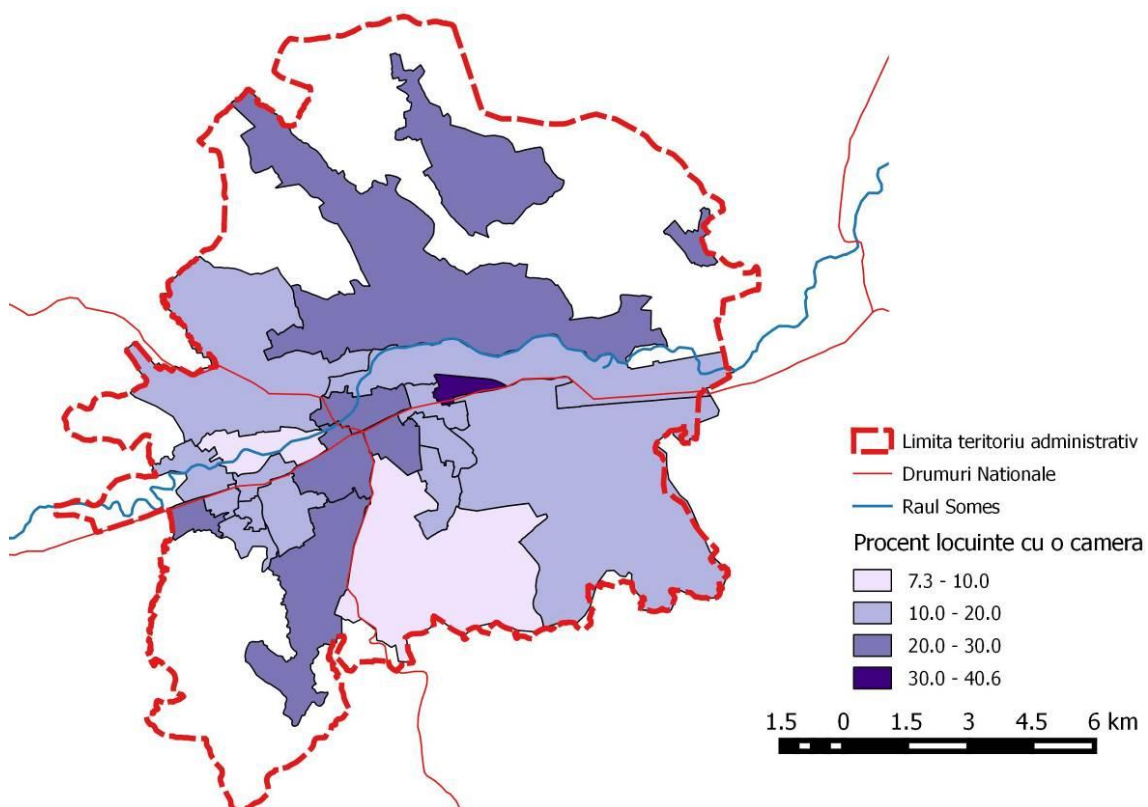

Figura 27 – Ponderea locuințelor cu o camera din total locuințe convenționale (RPL 2011)

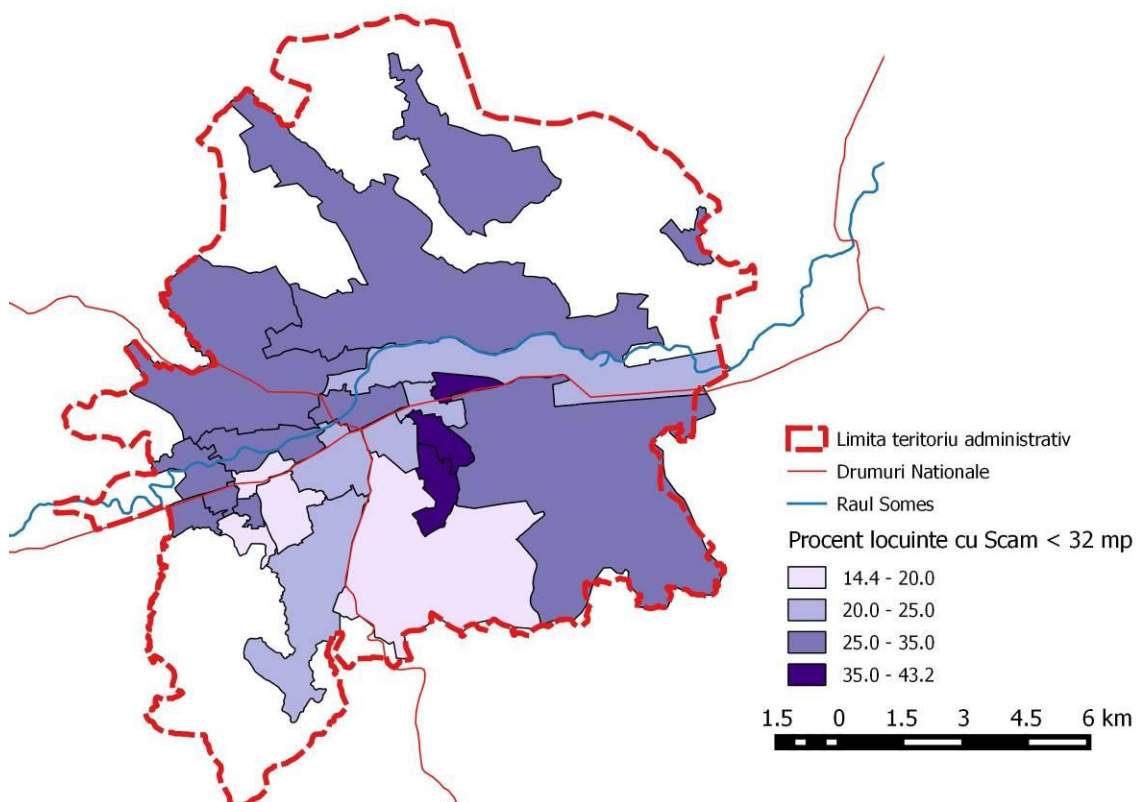

Figura 28 – Ponderea locuințelor cu suprafața camerelor de locuit sub 32 mp (RPL 2011)

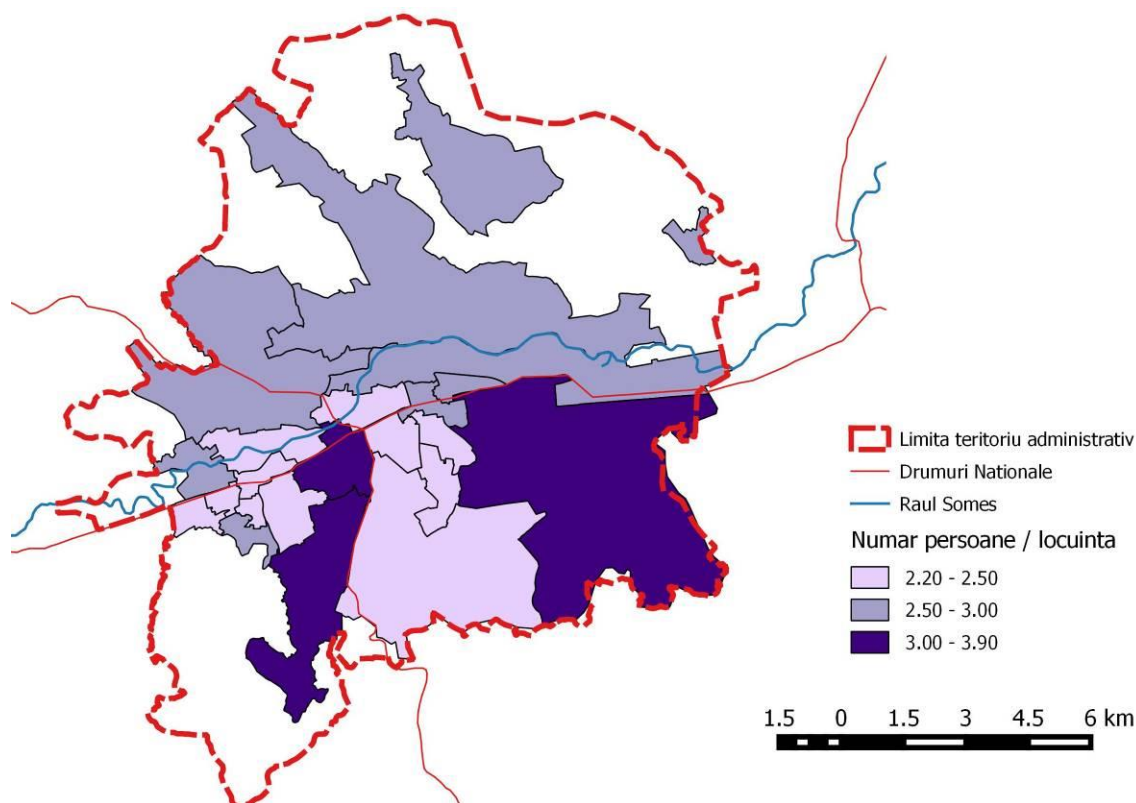

Figura 29 – Număr persoane pe locuință (RPL 2011)

În ceea ce privește **gradul de ocupare al locuințelor**, cea mai bună situație se regăsește în cartierul Mănășturi, unde peste 95 % din locuințe sunt ocupate. De cealaltă parte, zone rezidențiale mai noi precum Zorilor Sud, Câmpului sau Bună Ziua au peste 20 % din locuințe neocupate, fiind vorba adesea aici despre investiții imobiliare realizate cu scop de speculă ce nu au mai putut fi valorificate odată cu criza pieței imobiliare din anii 2009-2010. Procente apreciabile de locuințe neocupate (10 – 20 %) se regăsesc însă și în centrul municipiului, în Grigorescu, Gruia și Dâmbul Rotund sau în zona de nord a municipiului Cluj-Napoca (cartierele Iris, Bulgaria, Someșeni).

În ceea ce privește **ponderea locuințelor reabilitate termic**, cum era de așteptat aceasta este cea mai mare (peste 60 %) în zonele rezidențiale mai nou construite: Zorilor Sud, Câmpului sau Bună Ziua. Tot peste 60 % este însă și valoarea înregistrată în vestul și sudul cartierului Mănăștur, în mare parte datorită programelor de reabilitare termică desfășurate în aceste zone. De cealaltă parte, zona Str. București – Str. Traian se remarcă prin cea mai mică pondere a locuințelor reabilitate termic (aprox. 20 % din totalul locuințelor convenționale). În general, cam toate zonele rezidențiale situate de-a lungul axei Someșului (cu excepția vestului cartierului Mănăștur) sunt caracterizate de ponderi sub 40 % ale locuințelor reabilitate termic.

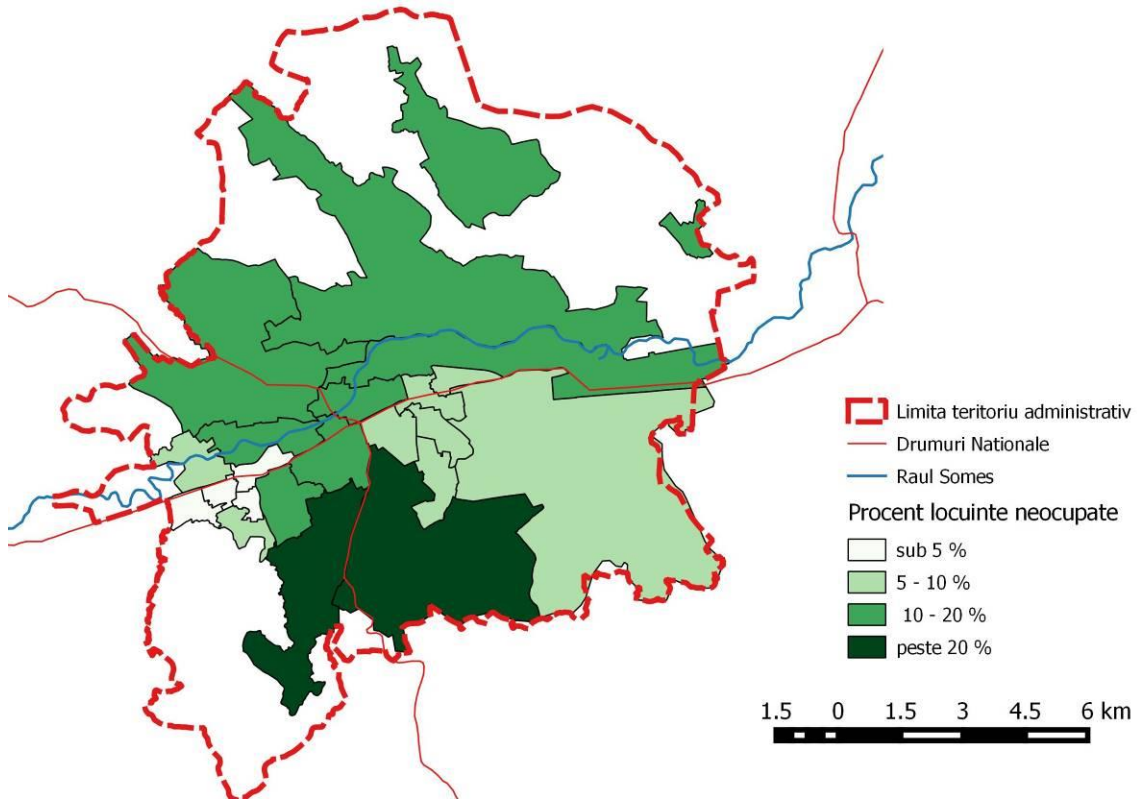

Figura 30 – Ponderea locuințelor neocupate din totalul locuințelor convenționale

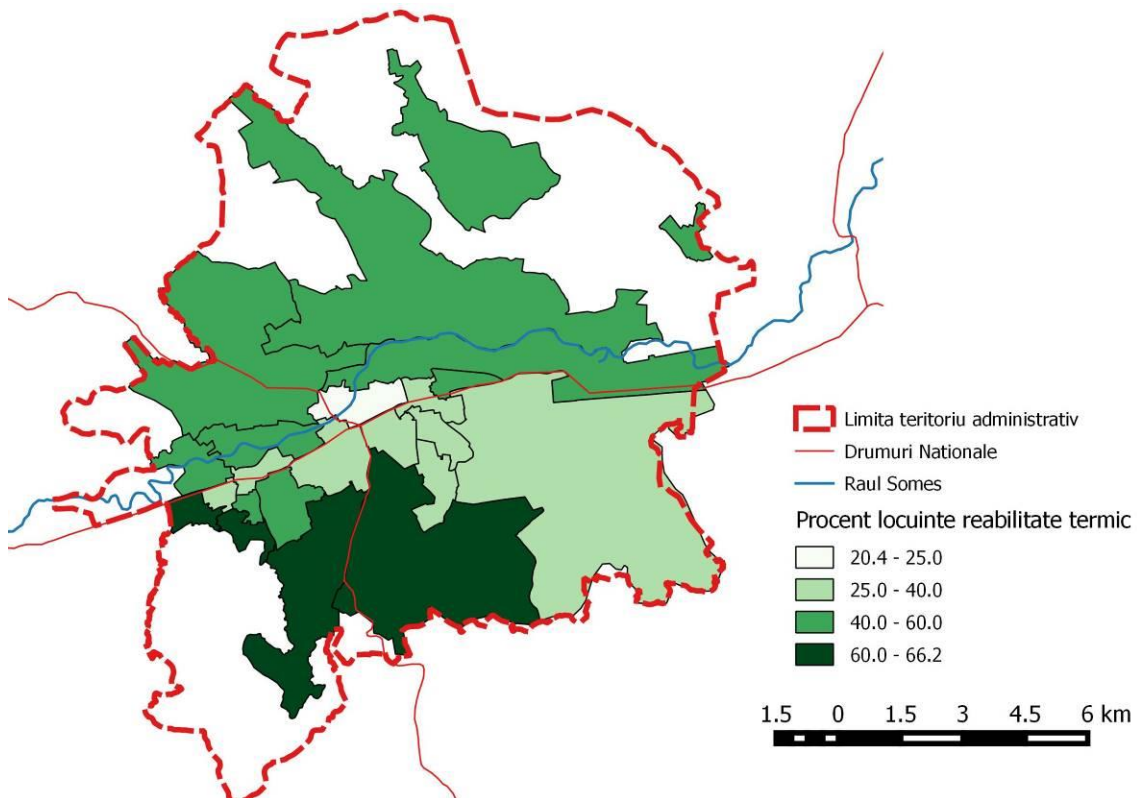

Figura 31 – Ponderea locuințelor reabilitate termic din totalul locuințelor convenționale (RPL 2011)

Costul locuirii

Conform statisticilor imobiliare realizate de site-ul Cât Costă Clujul, în primele 6 luni ale anului 2015 apartamentele din Cluj-Napoca s-au apreciat cu 2,85%, adică sub 0,5% pe lună. De asemenea, prețul mediu de vânzare al apartamentelor a fost de 1.048 euro/mp în iunie, în creștere față de luna anterioară cu 15 euro/mp. Din punct de vedere al costului unui imobil în principalele cartiere ale orașului, după valoare, se observă valori ridicate pentru locuințele colective din zonele mai verzi ale orașului (Gheorgheni, Grigorescu), care urmează imediat după zona centrală în topul prețurilor:

1. Centru 1.219 euro/mp
2. Gheorgheni 1.120 euro/mp
3. Grigorescu 1.109 euro/mp
4. Zorilor 1.108 euro/mp
5. Europa 1.053 euro/mp
6. Bună Ziua 1.049 euro/mp
7. Mărăști 1.046 euro/mp
8. Mănăștur 984 euro/mp

Datorită mărimii și ofertelor abundente, cât și densității ridicate și poziționării periferice, cartierul Mănăștur este unul dintre cele mai ieftine ale Cluj Napoca, fiind urmat de Mărăști (cu probleme similare) și de „cartierele noi”, unde un preț scăzut de vânzare reflectă nu numai lipsa dotărilor din acele zone, ci și calitatea scăzută a materialelor și deci a investiției.

În ceea ce privește prețurile din Florești, acestea sunt considerabil mai mici (medie de 524 Euro/mp în iunie 2015, conform Cât Costă Clujul), prețul reflectând și aici, pe lângă un cost mai mic de achiziție al terenului, utilizarea de materiale ieftine și condițiile precare de locuire oferite.

În ceea ce privește celelalte localități din prima coroană, eșantionul de locuințe aflate în acest moment pe piață nu este suficient de mare pentru a putea fi concludent din punct de vedere statistic, însă raportat la prețurile din Florești, cele din Apahida (medie 480 euro/mp), Jucu (430 euro/mp), Chinteni (450-500 euro/mp), Feleacu (550 euro/mp, în general o calitate mai mare a construcțiilor) sunt similare. Excepție face comuna Baci, în care cele 5 oferte active de pe site-ul www.imobiliare.ro sunt în jurul a 1,000 euro/mp pentru o locuință-apartament, un preț mult mai mare decât cele anterioare. Localitatea Baci este practic alipită intravilanului Cluj Napoca pe direcția Nord-Vest, iar problemele de trafic sunt mai scăzute, acest lucru putând explica parțial așteptări mai mari de la investitori sau proprietari.

În ceea ce privește costul întreținerii în Cluj Napoca, facturile la gaz, curent, alte utilități și servicii precum salubritate s-au majorat în ultimii ani (Cât Costă Clujul⁸). Chiar și așa, studiul “[Cost of Living 2015](#)”, realizat de Centrul Independent Numbeo, poziționează capitala

⁸ „Cluj Facts. Costuri mici la utilități. Unde ne poziționăm la nivel European și mondial”, 16 iulie 2015, <http://catcostaclujul.ro/cluj-facts-costuri-mici-la-utilitati-unde-ne-pozitionam-la-nivel-european-si-mondial/>

Transilvaniei în topul celor mai ieftine orașe din Europa din punct de vedere al costurilor la întreținere.

UTILITIES (MONTHLY)	VALUE	WORLD POSITION	WORLD RANKING	EUROPE RANKING	EASTERN EUROPE RANKING
BASIC (ELECTRICITY, HEATING, WATER, GARBAGE) FOR 85M2 APARTMENT	357.56 lei	Low	372th/526	186th/197	31st/38

Concluzii ale grupurilor de lucru – Atelierele 1-3 iulie și 20-22 iulie 2015

ADR Nord Vest și Urbasofia au punctat necesitatea adoptării unei dimensiuni strategice pentru perioada de programare 2014-2020, care nu a fost reflectată în totalitate în documentul PID 2007-2013. Scopul strategiei, a cărei durată de realizare este până în noiembrie 2015, este de identificare a problemelor, oportunităților și a sinergiilor pentru potențiale proiecte de impact pentru zona metropolitană. Proiectele incluse în strategia 2014-2020 vor fi finanțate cu prioritate prin Programul Operațional Regional, Programul Național de Dezvoltare Rurală și celelalte PO pentru perioada 2014-2020.

Autoritățile publice locale din mediul rural au fost mai puțin prioritizate în cadrul perioadei de programare 2007-2013 în ceea ce privește alocările pentru proiecte aferente zonei metropolitane. În acest sens, întregul areal metropolitan s-a bazat în ultimii 7 ani pe investiții din bugetul propriu și contractare individuală de fonduri, neavând nici un proiect dedicat locuirii finanțat prin PID 2007-2013. Din această cauză, primează percepția șanselor inegale urban-rural și a necesității aplicării unei strategii de tipul „orice se finanțează”, care creează liste de zeci de proiecte pentru fonduri, din care unele nu reprezintă deloc o prioritate pentru acest moment. De asemenea, necorelarea eforturilor duce la pierderi considerabile materiale prin dublarea unor proiecte și crearea de investiții nefuncționale, care nu vor fi utilizate așa cum a fost plănuț și vor avea un randament foarte slab al investițiilor, perpetuând problemele în loc să le rezolve.

Principalele probleme discutate, care se regăsesc și în analiza de mai sus, se referă la expansiunea urbană necorelată cu extinderea infrastructurilor. Datorită proximității față de Municipiul Cluj și creșterii cererii pentru locuințe, situații de speculă imobiliară se regăsește în multe dintre comunele din primul inel, dar politica și viziunea administrativă diferă: conservare (Feleacu), dezvoltare exponențială a locuirii (Florești), creștere ușoară a populației și structurare a dezvoltării (Gilău), focalizare pe atragerea investitorilor (Apahida), ș.a. Chinteni spre exemplu este una dintre comunele care afișează o politică mai coerentă de extindere a zonelor construite, aplicându-și regulamentul de urbanism. Multe probleme și diferențe sunt rezultatul politicilor locale din prima coroană, în principal referitor la specula imobiliară. Externalitățile negative sunt pierderea resurselor strategice de teren, calitate slabă a locuirii, riscuri naturale, sociale, ș.a.

CADRU NATURAL ȘI MEDIU

4.1.3 Cadru natural. Utilizarea terenurilor

În cadrul acestui capitol, analiza situației existente se concentrează pe două elemente principale: analiza subsistemului natural al ZMCN (cu favorabilitățile și restricтивitățile induse de acesta pentru dezvoltarea metropolitană, riscurile naturale fiind tratate mai detaliat în capitolul 4.1.4) și analiza subsistemului antropic (în special în ceea ce privește utilizarea terenurilor la nivelul ZMCN).

4.1.3.1 Analiza subsistemului natural – elemente fizico-geografice

Din punct de vedere **geologic**, întreg teritoriul Zonei Metropolitane se regăsește în unitatea structurală a Bazinului Transilvaniei, compusă din strate eocen-oligocene ce formează o bandă monoclină către periferia muntelui (zona de sud și sud-vest a zonei metropolitane). Pe aliniamentul Dej – Someșeni – Turda sunt prezente cutele diapire, în timp ce formațiunile miocene din cadrul podișului favorizează alunecările de teren (Posea, 1982).

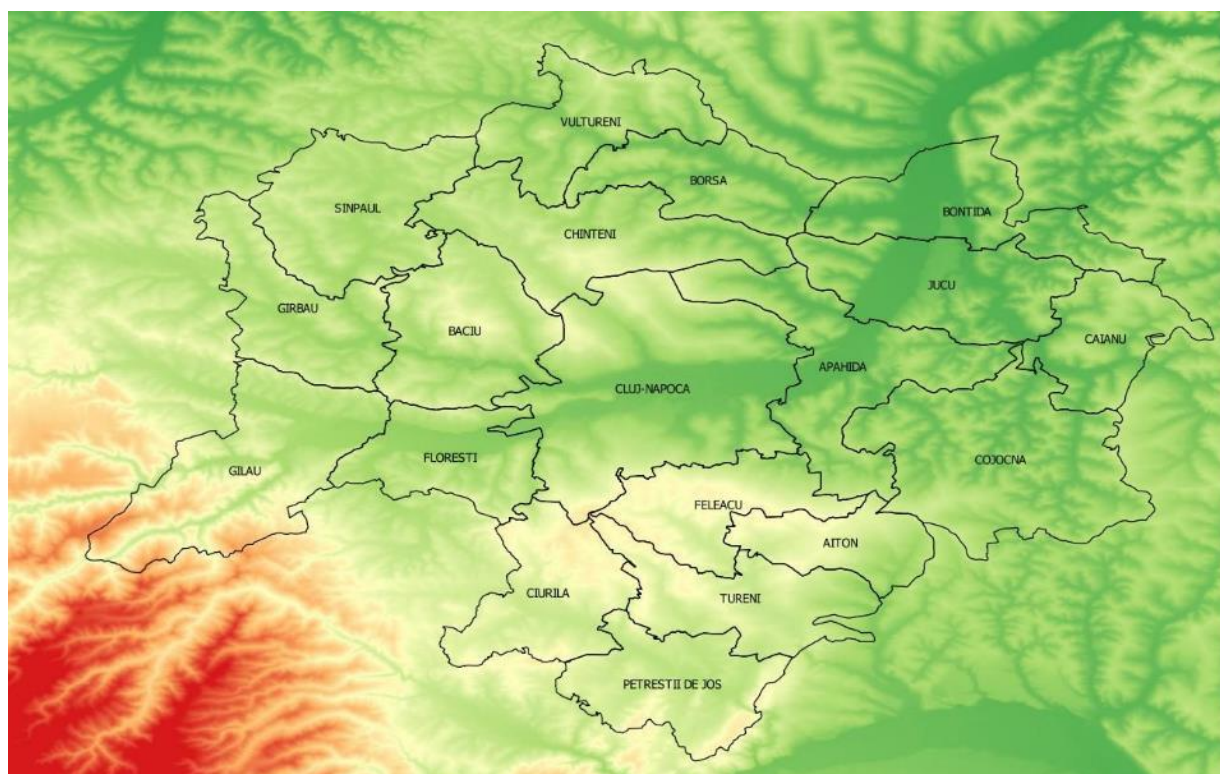

Figura 32 – Harta reliefului ZMCN. Sursa date: SRTM – United States Geological Survey

Depozitele constitutive din cadrul teraselor sunt în general alcătuite din pietrișuri cu adâncimi de câțiva metri, fiind astfel terenuri foarte bune de fundare. Cu toate acestea, în lunca Someșului și în zona primei terase, deși straturile de pietrișuri depășesc 10 m, prezența argilei și turbei poate crea probleme în ceea ce privește fundarea (Vîjdea și Cociuba, 2013).

Din punct de vedere al resurselor de subsol, sarea se găsește în zona Cojocna (cu important potențial balneo-climateric), iar rocile utile și materialele de construcție în Tureni (calcare mezozoice), Baci și Gârbău (calcare eocene), Gilău (andezite), Apahida (tufuri vulcanice) – după Posea, 1982.

În ceea ce privește **relieful**, Zona Metropolitană Cluj-Napoca se află la contactul a trei mari unități geografice: Grupa Munților Apuseni (Masivul Gilău – altitudinea maximă din cadrul zonei metropolitane – aproximativ 1400 m – vezi **Figura 32**), Podișul Someșan (Dealurile Clujului, Dejului, Feleac și zona depresiunilor Iara – Vlaha – Hajdate) și Câmpia Transilvaniei - Dealul Sicului (Posea, 1982) – **Figura 33**. Culoarul Someșului Mic (din Gilău către Jucu-Bonțida) reprezintă principala axă geografică a zonei metropolitane, fiind de altfel arealul cel mai favorabil dezvoltării din punct de vedere geomorfologic datorită suprafețelor întinse cu pante reduse.

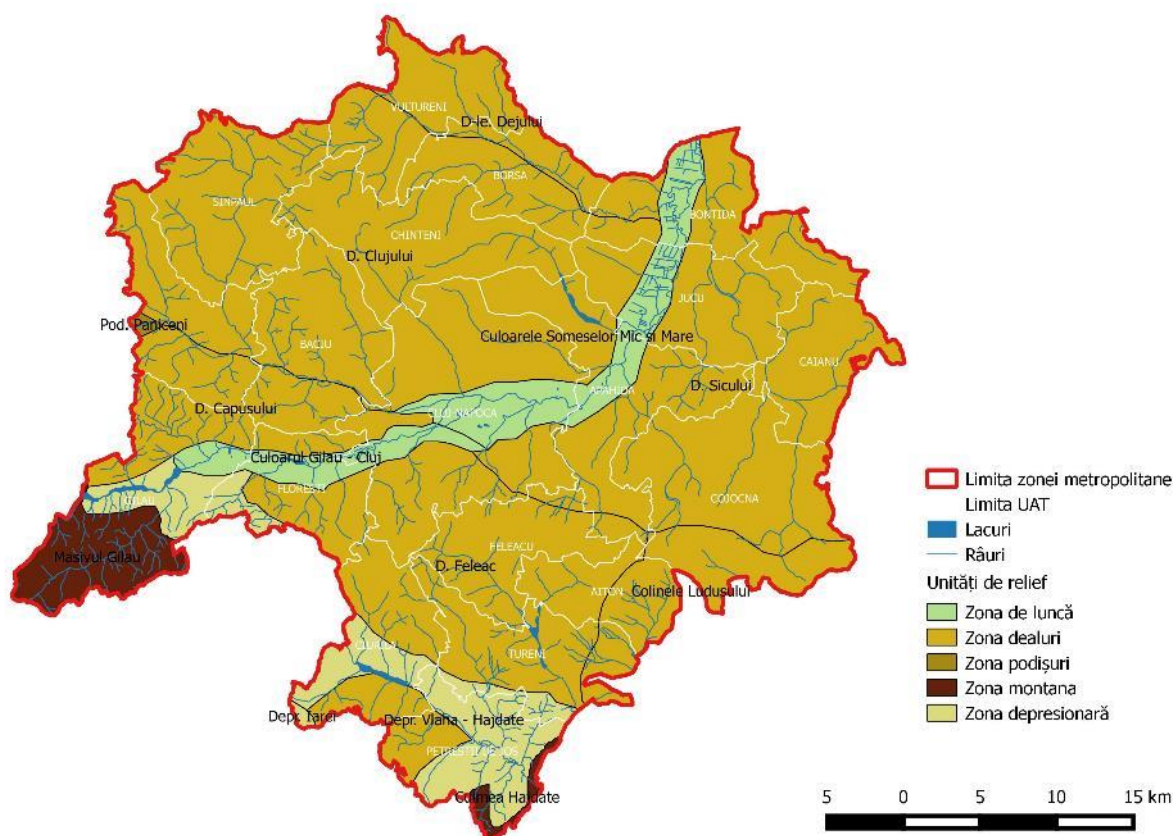

Figura 33 – Harta unităților de relief la nivelul ZMCN. Sursa date: ADR Nord-Vest

În ceea ce privește **hidrografia**, ZMCN se află pe teritoriul a două bazine hidrografice majore: bazinul Someș-Tisa și bazinul Mureșului (spre sud: comunele Ciurila, Tureni, Petreștii de Jos. Aiton, Feleacu – vezi **Fig. 34**).

Principalul râu ce străbate ZMCN este Someșul Mic. Cu un bazin hidrografic de 3773 kmp și o lungime totală de 178 km, este cel mai important afluent al Someșului (debit mediu multi-

anual: 21,2 mc/s). Se formează prin unirea Someșului Cald cu Someșul Rece (ce au izvoarele în Munții Vlădeasa, respectiv Munții Gilău). Râul are un potențial hidroenergetic important, de-a lungul său fiind amenajate o serie de 5 lacuri de acumulare. Cea mai importantă este acumularea Fântânele (815 ha, adâncime medie a lacului 26 m), în timp ce acumulările de la Tarnița, Someșul Cald și Gilău se află pe teritoriul ZMCN, în comuna Gilău (ABA Someș-Tisa, 2009).

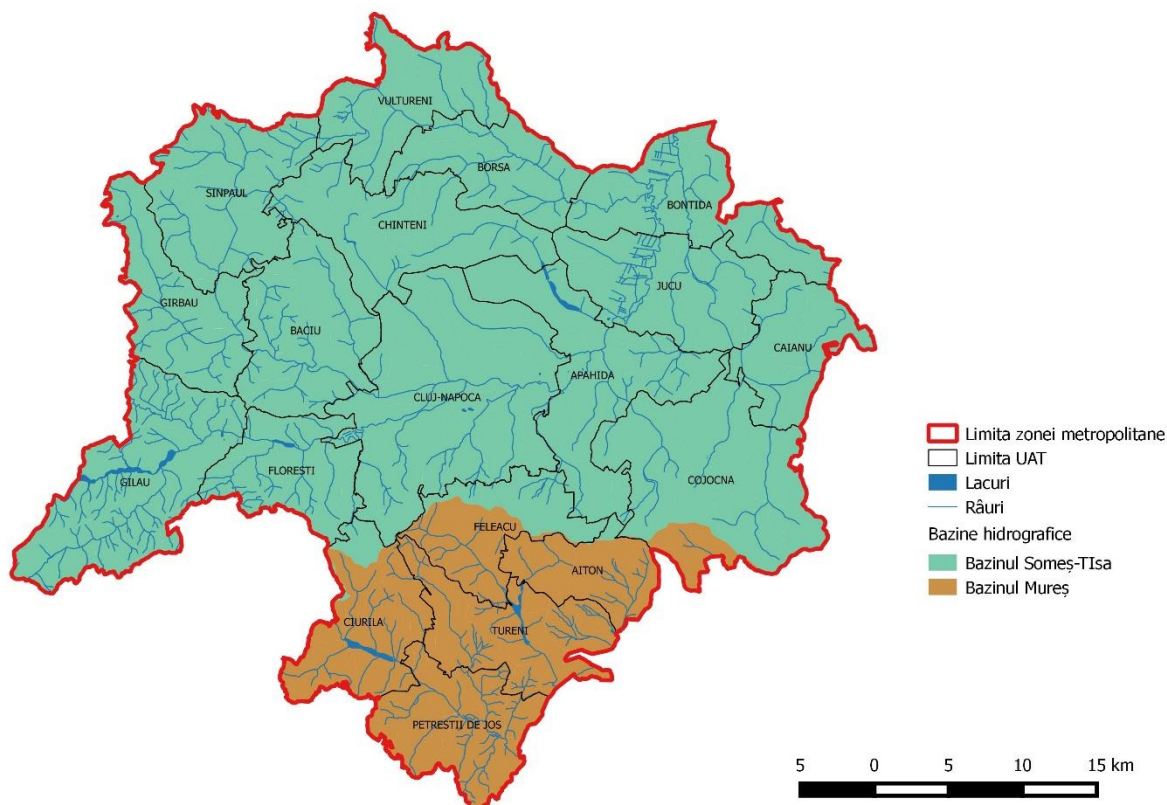

Figura 34 – Rețeaua hidrografică de suprafață – Zona Metropolitană Cluj (sursă date: ADR Nord-Vest)

Principalul corp de ape subterane din ZMCN este corpul ROSO10 – Someșul Mic, lunca și terase – un corp de apă freatică de tip poros - permeabil, localizat în depozitele aluviale de vârstă cuaternară ale luncii și terasei râului Someșul Mic și ai afluenților acestuia: Căpuș, Nădaș, Borșa, Lonea și Fize (ABA Someș-Tisa, 2009).

Întreg teritoriul județului Cluj se află într-un sector de **climă** continentală-moderată, cea mai mare parte a teritoriului Zonei Metropolitane având o temperatură medie anuală de peste 6° C, cu precipitații medii anuale între 700 și 1400 mm (Posea, 1982). La stația meteorologică Cluj-Napoca, valorile temperaturii medii anuale între anii 2007-2013 au oscilat între 8.8° și 10.1° C, iar cantitatea medie de precipitații anuale înregistrată a fost între 509.8 mm (2011) și 806.3 mm în 2007 (APM Cluj, 2013). În ceea ce privește vânturile, este specifică circulația zonală dinspre vest, în cazul municipiului Cluj-Napoca cea mai mare frecvență având-o vânturile dinspre nord-vest și vest (Posea, 1982). Aflat în strânsă relație cu caracteristicile

geomorfologice, se poate afirma că ZMCN beneficiază de un climat favorabil, ce nu restricționează activitățile agricole.

Din punct de vedere al relației între elementele climatice și cele hidrologice, se poate vorbi despre restrictivități meteo-hidrologice reprezentat de hazardele de acest tip întâlnite în cazul municipiului Cluj-Napoca și al comunelor Bonțida și Petreștii de Jos (inundații pe curs de apă), dar și în cazul comunei Gilău (inundații pe curs de apă și pe torenți) – conform PATN Secțiunea V.

În ceea ce privește **solurile**, la nivelul ZMCN predomină cernoziomurile argililuviale și cele aluviale (în lunca Someșului Mic), dar se întâlnesc și soluri brune spre vestul ZMCN (Florea și Parichi, 1978). Tipologia solului, în paralel cu caracteristicile geomorfologice (panta terenurilor) și climatice (temperaturi, precipitații) determină favorabilitatea dezvoltării agriculturii în ZMCN, în special în zona luncii Someșului Mic.

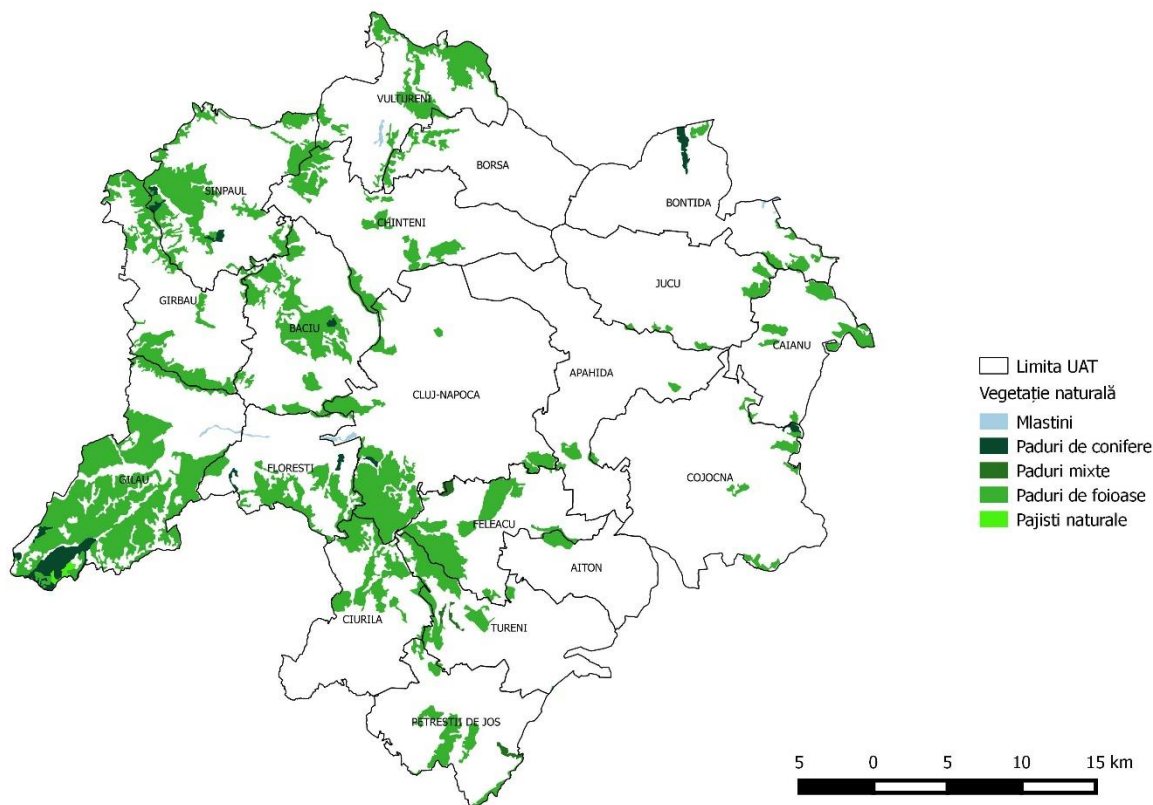

Figura 35 – Zone de vegetație naturală la nivelul ZMCN. Sursa date: ADR Nord-Vest

Din punct de vedere al **vegetației și faunei**, ZMCN este caracterizată de o diversitate a învelișului vegetal datorată varietății formelor de relief și a condițiilor ecologice (Posea, 1982 – vezi și **Fig. 35**). Acest fapt determină și o varietate a habitatelor naturale prezente la nivelul zonei metropolitane, fapt ce a determinat delimitarea mai multor arii naturale protejate de interes comunitar, național și județean. Aceste areale au în prezent un potențial important de a fi valorificate în scop recreațional (destinații turistice de weekend). Cu toate acestea, doar cca

18 % din suprafața zonei metropolitane este acoperită de păduri, pajiști naturale și mlaștini (date ADR Nord-Vest), relevând astfel gradul important de antropizare al zonei metropolitane și necesitatea protecției acestor zone cu vegetație naturală în viitor.

4.1.3.2 Analiza subsistemului antropic

Subsistemul antropic la nivelul ZMCN va fi analizat în detaliu în capitolele privind mobilitatea și accesibilitatea (pentru partea de rețele de transport), infrastructură tehnico-edilitară, profil socio-demografic (date privind populația ZMCN) și economie (activitățile economice la nivelul ZMCN). Cu toate acestea, o analiză sumară a modului de utilizare a terenurilor (**Fig. 36** și **Fig. 37**) poate fi considerată a fi un indicator relevant al presiunii antropice dintr-un teritoriu (Popovici et al, 2013).

Astfel, zonele construite reprezintă 12 % din întreaga suprafață a zonei metropolitane, în timp ce cea mai mare pondere o au terenurile arabile – peste 35 % din suprafața ZMCN. O situație aparte o reprezintă zonele catalogate ca fiind „în tranziție” – areale aflate de cele mai multe ori la contactul dintre zonele agricole (fie ele teren arabil sau pășuni) și păduri, rezultate în urma defrișărilor – ce ocupă aprox. 7 % din teritoriul zonei metropolitane. Întreaga zonă metropolitană este străbătută de căi de transport importante: autostrada A3, DN 1 sau CF magistrala 300 (București – Oradea).

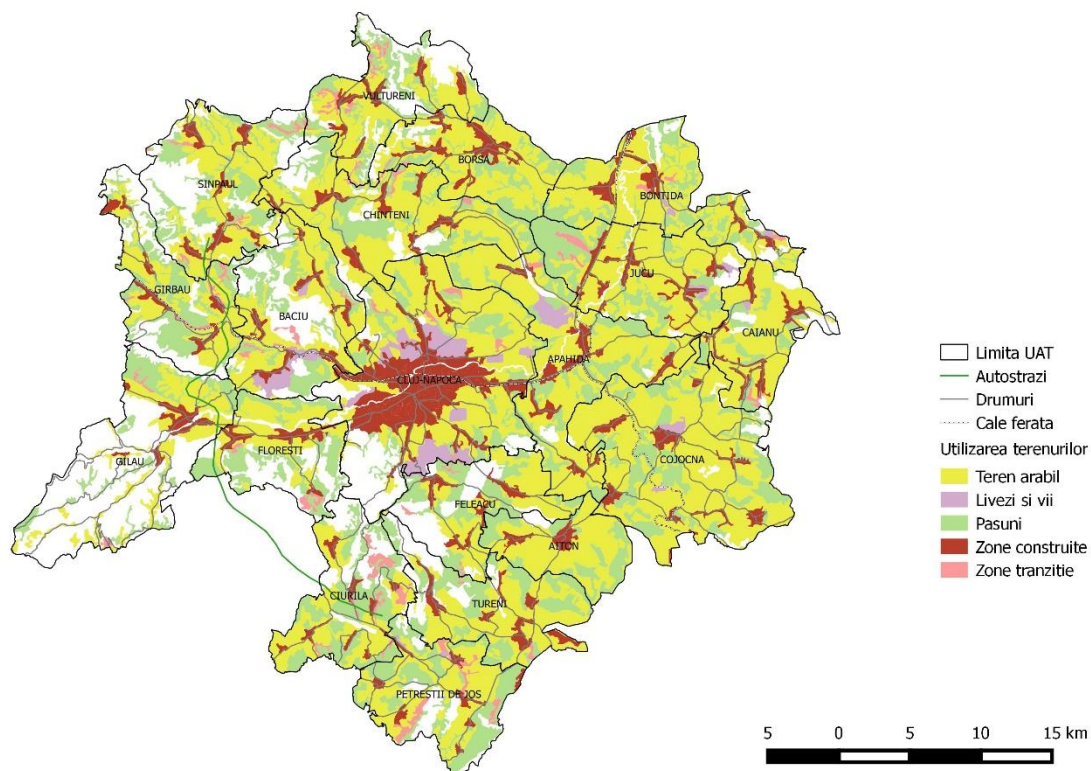

Figura 36 – Subsistemul antropic la nivelul ZMCN. Sursa date: ADR Nord-Vest

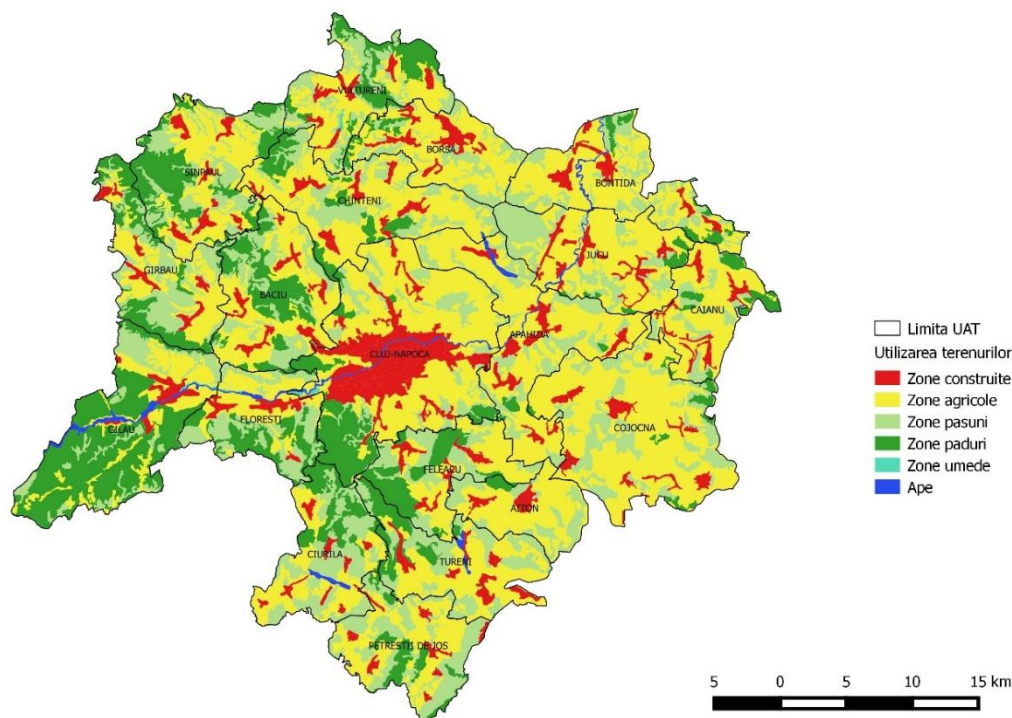

Figura 37 – Utilizarea terenurilor la nivelul ZMCN. Date CLC 2006 (Sursa: ADR Nord-Vest)

Tabel 5 – Modul de folosință al terenurilor în ZMCN. Sursă date: INSSE – Tempo, 2013

UAT	Agricol (ha)	Arabil (ha)	Pășuni și fânețe (ha)	Livezi (ha)	Păduri (ha)	Degradate (ha)
Cluj-Napoca	9 836	4 883	4 418	1 316	2 826	1 592
Aiton	3 777	2 031	516	0	187	329
Apahida	7 819	4 135	2 076	220	267	1 809
Baciu	5 558	2 137	2 706	511	2 244	462
Bontida	6 228	3 363	1 264	12	740	524
Borsa	5 575	3 615	454	17	223	231
Caianu	4 136	2 659	934	21	710	224
Chinteni	7 242	3 980	1 964	74	1 297	667
Ciurila	5 390	2 675	1 419	25	972	447
Cojocna	12 326	7 355	582	537	390	192
Feleacu	3 607	1 405	2 319	57	2 084	235
Floresti	3 902	1 634	1 606	12	1 361	245
Gilau	4 034	1 386	6 812	0	6 327	485
Girbau	4 869	1 571	1 981	30	1 578	403
Jucu	6 491	3 372	1 481	34	490	991
Petrestii de Jos	5 826	2 719	1 179	36	1 019	160
Sinpaul	5 848	2 463	3 063	0	2 871	192
Tureni	5 592	2 851	1 390	33	1 303	87
Vultureni	4 959	2 669	1 785	0	1 297	488
TOTAL	113 015	56 903	37 949	2 935	28 186	9 763

O problemă în cadrul ZMCN o constituie terenurile degradate și neproductive, cele mai mari suprafețe regăsindu-se în municipiul Cluj-Napoca și în comuna Apahida (**Tabel 5**). Modul de folosință a terenurilor în UAT-urile din ZMCN subliniază diversitatea potențialului agricol, atât din punct de vedere al plantelor de cultură, cât și din punct de vedere pomicol (suprafață importantă ocupată de livezi pe teritoriul administrativ al municipiului Cluj-Napoca) și din punct de vedere al creșterii animalelor (a se vedea suprafața ocupată de pășuni și fânețe, în special în comuna Gilău).

4.1.4 Elemente de mediu

Prezentul capitol abordează, pe de-o parte, aspecte privind calitatea factorilor de mediu în ZMCN (cu o detaliere privind sursele de degradare a mediului identificate la nivel metropolitan), abordând în același timp și alte aspecte precum riscurile de mediu și schimbările climatice, gestiunea deșeurilor, spațiile verzi la nivelul zonei metropolitane sau ariile naturale protejate.

4.1.4.1 Calitatea factorilor de mediu în ZMCN. Surse de degradare a mediului

Există cinci stații automate de monitorizare a **calității aerului** în cadrul județului Cluj (ce fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului), iar patru dintre acestea sunt amplasate în Municipiul Cluj-Napoca (**Tabel 6; Figura 38**). Ele reprezintă singurele puncte de monitorizare a calității aerului de pe teritoriul ZMCN.

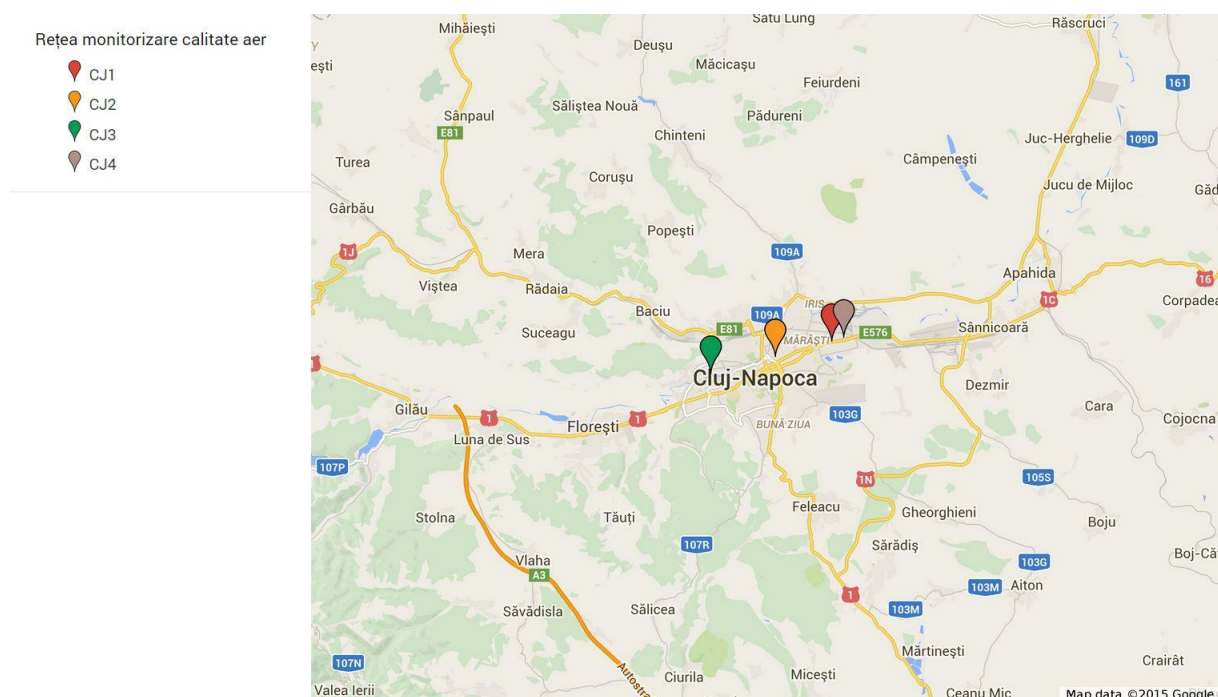

Figura 38 – Rețeaua de monitorizare a calității aerului în ZMCN

Tabel 6 – Monitorizare calitate aer Municipiul Cluj-Napoca 2013 (sursa date: APM, 2014)

Cod stație	Tip stație	Localizare stație	Depășiri 2013
CJ1	Trafic	Str. Aurel Vlaicu	Nu
CJ2	Fond urban	Str. Constanța	Nu
CJ3	Suburban	1 Decembrie 1918	Da – 6 depășiri PM10: ianuarie și februarie 2 depășiri O3: martie
CJ4	Industrial	Str. Dâmbovița	Da – 2 depășiri O3: martie

Principalele surse de degradare a calității aerului în ZMCN sunt traficul rutier (în special de-a lungul principalelor căi de comunicație: autostada A3, DN1), lucrările de construcție, aplicarea materialului antiderapant în perioada de iarnă, instalațiile de ardere (în special IMA – Regia Autonomă de Termoficare Cluj-Napoca, cu o putere instalată de peste 50 MW), precum și sursele fixe reprezentate de diferitele activități industriale (APM, 2014). Cu toate acestea, în anul 2013, s-a constatat o reducere semnificativă a numărului de depășiri înregistrate comparativ cu anul 2012: doar 6 depășiri pentru indicatorul PM10 și 4 depășiri pentru indicatorul ozon (O3). În ceea ce privește indicii de calitate a aerului, acesta a înregistrat valoarea 5 (rău) în cazul stației cartier Nicolae Grigorescu (CJ3 – mai 2013) și în cazul stației industriale CJ 4 în ianuarie și decembrie 2013 (APM, 2014).

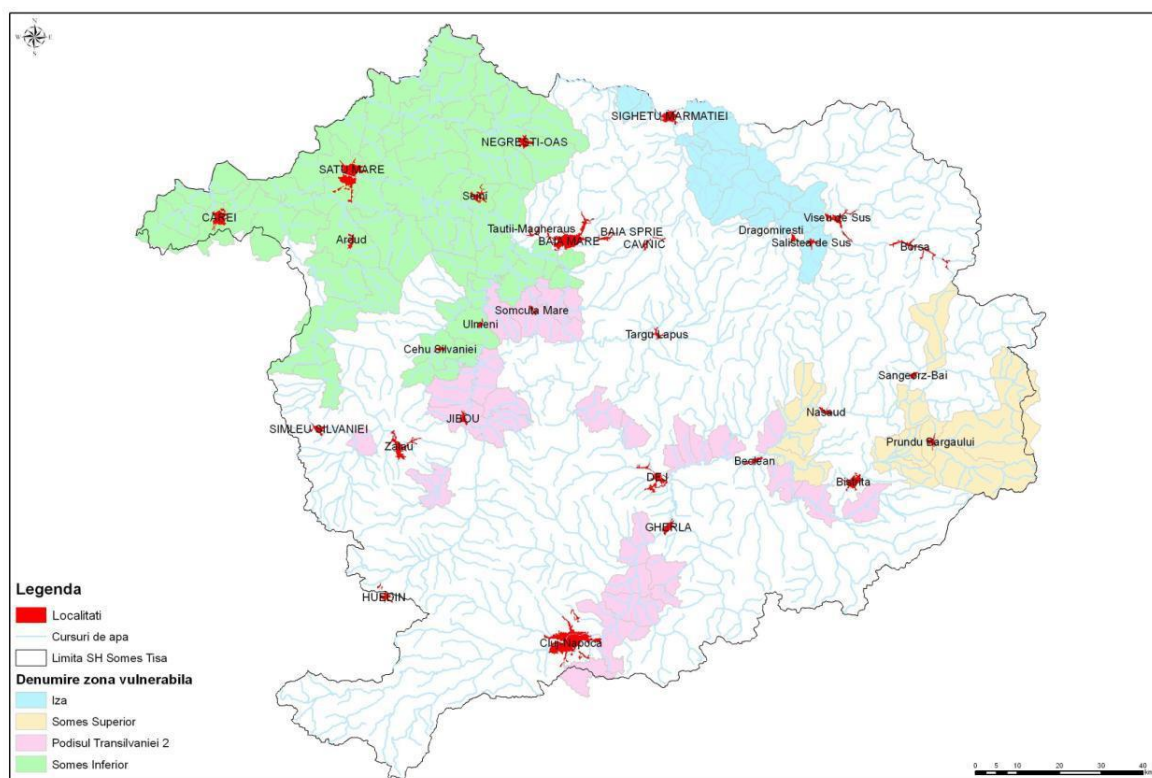
Calitatea apelor de suprafață din ZMCN se încadrează în standardele și normele impuse prin lege, neexistând corpuri de apă monitorizate care să aibă stare ecologică proastă conform datelor APM din 2013 (**Tabel 7**). Se observă faptul că indicatorii monitorizați în cazul Someșului Mic au valori ce determină o stare ecologică mai slabă după confluența cu râul Nadăș (pe teritoriul municipiului Cluj-Napoca), fapt explicabil prin sursele de degradare a calității apelor prezente în acest areal. Lacurile monitorizate în cadrul ZMCN în anul 2013 au fost considerate a avea o stare ecologică bună (Acumulările Someșul Cald și Gilău) și moderată, în cazul acumulării Tarnița (APM, 2014).

Tabel 7 – Calitatea râurilor din ZMCN (APM, 2014)

Râu	Sector	Nitrați și fosfați	Concentrație oxigen dizolvat
Someșul Mic	Acumulare Gilău – confluență Nadăș	Bună	Bună
Someșul Mic	Confluență Nadăș – confluență Someșul Mare	Moderată	Moderată
Căpuș	-	Bună	Moderată
Nadăș	-	Moderată	Moderată
Zăpodie	-	Moderată	Moderată
Gădălin	-	Moderată	Moderată
Cojocna	-	Moderată	Moderată

În ceea ce privește calitatea apelor subterane, conform metodologiei de evaluare a stării calitative (chimice) a corpurilor de apă subterană, în anul 2013, corpul ROSO10 - Someș Mic, lunca și terasele - se află în stare chimică bună, în ciuda depășirilor înregistrate ocazional la

indicatorii cloruri (foraj Depzit ecologic deșeuri periculoase Terapia), sulfatați (Bonțida), amoniu (societatea Terapia Ranbaxy), fosfați (Euroferma creștere vite Jucu), plumb (societatea Terapia Ranbaxy) – conform APM, 2014. La est de municipiul Cluj-Napoca, există o zonă extinsă (agricolă) considerată a fi vulnerabilă din punct de vedere al poluării cu nitrați (**Figura 39**).

Figura 39 – Zone vulnerabile la nitrați din spațiul hidrografic Someș – Tisa (sursa: ABA Someș – Tisa, 2009)

Din punct de vedere al surselor punctiforme de degradare, municipiul Cluj-Napoca reprezintă aglomerarea umană cu cel mai important impact asupra calității apelor. Apele uzate menajere și cea mai mare parte din apele industriale de la agenții economici (336 000 l.e.) sunt colectate în rețeaua de canalizare (cu o lungime de 371 km) și evacuate în râul Someșul Mic prin două descărcări. Dintre aceste două descărcări, una este fără epurare (descărcare directă) și una se realizează prin stația de epurare ce aparține Companiei de Apă Someș SA – secția Cluj, stație echipată cu treaptă mecanică, biologică și terțiară - pentru reducerea azotului. S-au înregistrat depășiri la indicatorii: materii în suspensie, amoniu, detergenți, substanțe organice (CCO-Cr), cupru, azot total și fosfor total (ABA Someș-Tisa, 2009).

Se poate vorbi despre degradarea mediului, cu impact asupra calității apelor și solului, și în cazul localităților unde nu există rețea de canalizare și unde evacuarea apelor uzate nu este

controlată – aceste probleme sunt detaliate în cadrul capitolului de infrastructură tehnico-edilitară (4.1.8).

Majoritatea surselor punctiforme agricole și industriale cu impact semnificativ în ceea ce privește poluarea apelor se regăsesc de asemenea în Municipiul Cluj-Napoca (ABA Someș-Tisa, 2009). Un exemplu în acest sens îl reprezintă S.C. Terapia S.A. Cluj, având ca profil de activitate condiționarea și comercializarea de medicamente. Deși apele uzate menajere și tehnologice preepurate sunt evacuate în rețeaua de canalizare, din analizele de automonitoring ale unității a reieșit că apele preepurate evacuate în rețea prezintă depășiri la tetraclorură de carbon și cloroform (ABA Someș-Tisa, 2009).

Pe lângă surse punctiforme, putem aminti și prezența surselor difuze de poluare a apelor: surse agricole (utilizare pesticide și îngrășăminte chimice) și menajere (din cauza numeroaselor gospodării ce nu sunt încă racordate la rețeaua de canalizare). Un aspect ce nu apare în documentele ABA Someș-Tisa și APM Cluj, însă a fost relevat de către specialiștii prezenți la consultările publice pe grupul de mediu îl constituie prezența balastierelor neautorizate, cu impact important asupra apelor de suprafață, situate cu precădere de-a lungul văii Someșului Mic.

În cazul poluării apelor, nu sunt de neglijat nici poluările accidentale, un exemplu în acest sens fiind incidentul de mediu produs pe Someșul Mic în august 2013, atunci când aproximativ 100 L de ulei s-au scurs în râu (APM Cluj, 2014). Ca principală axă hidrografică a ZMCN, Someșul Mic va trebui să aibă în viitor un regim de protecție mai bine definit pentru a reduce probabilitatea unor astfel de evenimente.

În ceea ce privește **calitatea solului**, pe lângă terenurile degradate și neproductive (vezi **Tabel 2**), principala problemă o constituie siturile contaminate. Astfel, la nivelul municipiului Cluj-Napoca există șase situri contaminate (cf. date APM Cluj), ce sunt prezentate detaliat în **Tabelul 8**.

Tabel 8 – Situri contaminate în ZMCN (sursa: APM Cluj)

Denumire sit	Tip activitate economică	Natura sursei de poluare	Natura poluanților
Depozit carburanți și lubrifianți S.C. Ruttrans S.A.	Stație distribuție carburanți	Depozitare carburanți, întreținere autovehicule și utilaje	Hidrocarburi petroliere
Depozit produse petroliere – Depou locomotive Cluj	Alimentarea locomotivelor combustibil	Depozit subteran de motorină și uleiuri	Hidrocarburi petroliere
Depozit deșeuri municipale	Depozit deșeuri municipale	Deșeuri municipale netratate	Metale grele, fenoli, azotiți, amoniu, cloruri, pesticide
Halda de zgură a S.C. CUG S.A.	Depozit deșeuri inerte	Apa freatică	Metale grele, cloruri

S.C. Clujana S.A.	Fabricare încălțăminte	Fabricarea adezivilor, fabricare talpă artificială, depozit carburanți, tăbăcărie	Substanțe petroliere, metale grele
Secție a S.C. Elmet S.A.	Atelier galvanizare	Ape reziduale din proces	Nichel

După cum se poate observa și în **Figura 40**, majoritatea siturilor contaminate se află în partea de nord a Municipiului Cluj-Napoca, în zona industrială a acestuia, în imediata apropiere a văii Someșului Mic. La acestea se adaugă și prezența depozitului de benzină/motorină al S.C. Lukoil România S.A., aflat pe lista operatorilor SEVESO și considerat a fi de risc minor (conform APM Cluj).

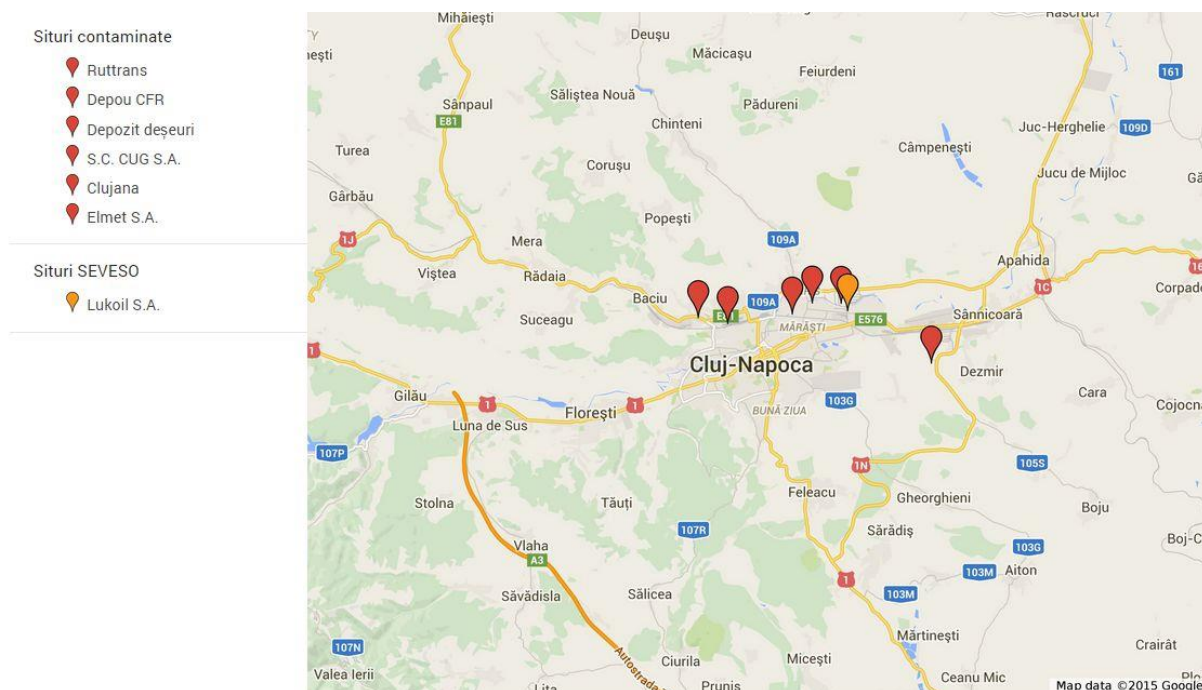

Figura 40 – Situri contaminate și operatori SEVESO la nivelul ZMCN

În cazul depozitului de deșeurii municipale al municipiului de la Pata Rât, activitatea acestuia a fost sistată, terenul urmând a fi supus unor intervenții specifice privind reabilitarea mediilor degradate de acest tip. Situl contaminat Pata-Rât este astfel inclus într-un proiect pilot național: „Reabilitarea sitului poluat istoric - Depozit deșeurii periculoase UCT-Pata Rât”, finanțat prin programul Operational Sectorial Mediu, 2007-2013, Axa prioritara 2 - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate.

Pe lângă sursele de degradare industriale, în cazul solurilor putem aminti în cazul ZMCN și existența unor surse de degradare agricole (reacție acidă a solurilor în urma utilizării îngrășămintelor chimice) și menajere (depozitare necontrolată a deșeurilor, ce se produce în special de-a lungul văii Someșului, afectând și calitatea apei – conform discuțiilor avute în cadrul grupurilor de mediu în consultările publice ținute în luna iulie). La acestea se adaugă și

deteriorarea calității solului în urma infestării cu buruieni a terenurilor rămase necultivate – 25 % din totalul terenurilor agricole, conform APM Cluj (2014).

În ceea ce privește **calitatea factorilor de mediu biotici**, starea de sănătate a pădurilor evaluată prin sistemul de monitoring forestier se estimează ca fiind bună (APM Cluj, 2014). Cu toate acestea, rapoartele de mediu realizate de APM Cluj între 2010 și 2013 semnalează atacuri de ipidae (2012 și 2013) și areale afectate de doborâturi și rupturi de vânt și zăpadă (2012).

În anul 2013 s-au înregistrat tăieri însemnate de material lemnos în unitățile administrativ-teritoriale Florești (zona Nisipul Alb), Cluj-Napoca (pădurea Făget), Ciurila (dealul Corbului – Urușag, Hotmal) și Feleac. În cazul UAT-urilor Florești și Cluj-Napoca, aceste tăieri se află în legătură strânsă cu dezvoltările imobiliare ce au avut loc adesea necontrolat, ducând la apariția unor importante conflicte de mediu.

4.1.4.2 Riscuri de mediu și schimbări climatice

Din punct de vedere al **riscurilor seismice**, ZMCN se încadrează în zona de intensitate seismică 6 pe scara MSK, cu o perioadă medie de revenire de 100 de ani, fiind astfel într-una din zonele din România cu cel mai scăzut risc seismic (PATN Secțiunea V).

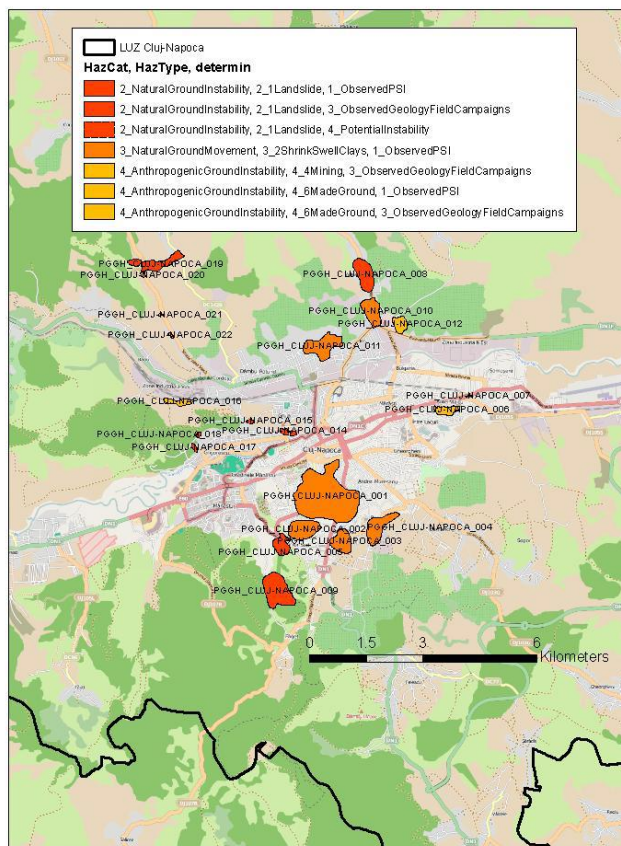
Etajul colinar este afectat, în întreg județul Cluj, de **proces de versant**: alunecări de teren, șiroire, pluvio-denudare, torențialitate – un exemplu fiind nordul și estul Dealului Feleac, unde apar alunecări de teren (Posea, 1982). De altfel, conform PATN Secțiunea V, pe întreg teritoriul zonei metropolitane există un potențial mediu-ridicat de producere a alunecărilor de teren (**Tabel 9**).

Tabel 9: Unități administrativ-teritoriale afectate de alunecări de teren. Sursa: PATN Secțiunea V – Zone de risc natural

Unitate administrativ-teritorială	Potențial producere alunecări de teren	Alunecări primare	Alunecări reactivate
Cluj-Napoca	Mediu-ridicat	Da	-
Aiton	Ridicat	Da	Da
Apahida	Ridicat	Da	Da
Baciu	Mediu	Da	-
Căianu	Ridicat	-	Da
Chinteni	Mediu-ridicat	-	Da
Ciurila	Mediu	-	Da
Cojocna	Ridicat	Da	Da
Feleacu	Ridicat	-	Da
Petreștii de Jos	Mediu-ridicat	Da	-
Sânpaul	Mediu-ridicat	Da	Da
Tureni	Ridicat	-	Da

De altfel, în zona municipiului Cluj-Napoca au fost identificate 23 de areale de instabilitate din punct de vedere al hazardelor geologice și geomorfologice, pe o suprafață totală de 5,258 kmp (**Figura 41**). Din punct de vedere al tipologiei, aceste areale se împart în areale cu

deplasări naturale ale pământului cauzate de substratul argilos, areale cu alunecări de teren și areale de instabilitatea terenului este cauzată de factori antropogenetici – în acest caz, depozite artificiale ce reprezintă teren de fundare pentru anumite zone construite (Vișdea și Cociuba, 2013).

În vederea atenuării restrictivității terenurilor, pe raza comunelor Baciș, Apahida, Jucu de Sus, Feleacu și Tureni au fost realizate, în perioada 2010-2014, lucrări de întreținere / reparații și de reabilitare a unor amenajări. De altfel, în perioada 2015-2020 se are în vedere amenajarea cu lucrări antierozionale, de stăvilire a alunecărilor și de eliminare a excesului de umiditate în vederea prevenirii inundațiilor în cazul unor terenuri agricole de pe raza comunelor Petreștii de Jos și Ciurila (conform date Filiala de Îmbunătățiri Funciare Tisa-

Someș).

Figura 41 – Aree de instabilitate geologică și geomorfologică.
Sursa: Vișdea și Cociuba, 2013

Conform datelor ABA Someș-Tisa, singurul sector cu risc potențial semnificativ la **inundații** în cadrul ZMCN îl reprezintă valea Someșului Mic, în aval de Florești și până la confluența cu Someșul Mare (municipiul Dej – vezi **Figura 41**). Cu toate acestea, lacurile de acumulare aflate în amonte (Florești, Gilău, Someșul Cald, Tarnița) aduc nu doar beneficii economice (alimentare cu apă și producerea de energie electrică), ci au un rol important și în protecția localităților din aval (în acest caz: municipiul Cluj-Napoca și comunele Apahida, Jucu, Bonțida) împotriva inundațiilor.

Din punct de vedere al accidentelor biologice, un factor de risc îl reprezintă instalațiile de gestiune a deșeurilor generate de activitatea spitalicească de la Cluj-Napoca (ADR Nord-Vest, 2014).

La nivel național, **situațiile de urgență** sunt gestionate de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și structurile subordonate acestuia la nivel teritorial. În ceea ce privește incendiile, în 2011 în județul Cluj s-au înregistrat 197 de incendii de locuințe – aprox. 27 % din totalul incendiilor de locuințe înregistrate la nivel regional. Județul Cluj beneficiază de 11

echipaje SMURD (doar județul Bihor, cu 12 echipaje, este situat mai bine la nivel regional) și de 12 unități SVSU – aceste echipaje și unități sunt definite la nivel județean, intervenind astfel și în Zona Metropolitană Cluj-Napoca (ADR Nord-Vest, 2014).

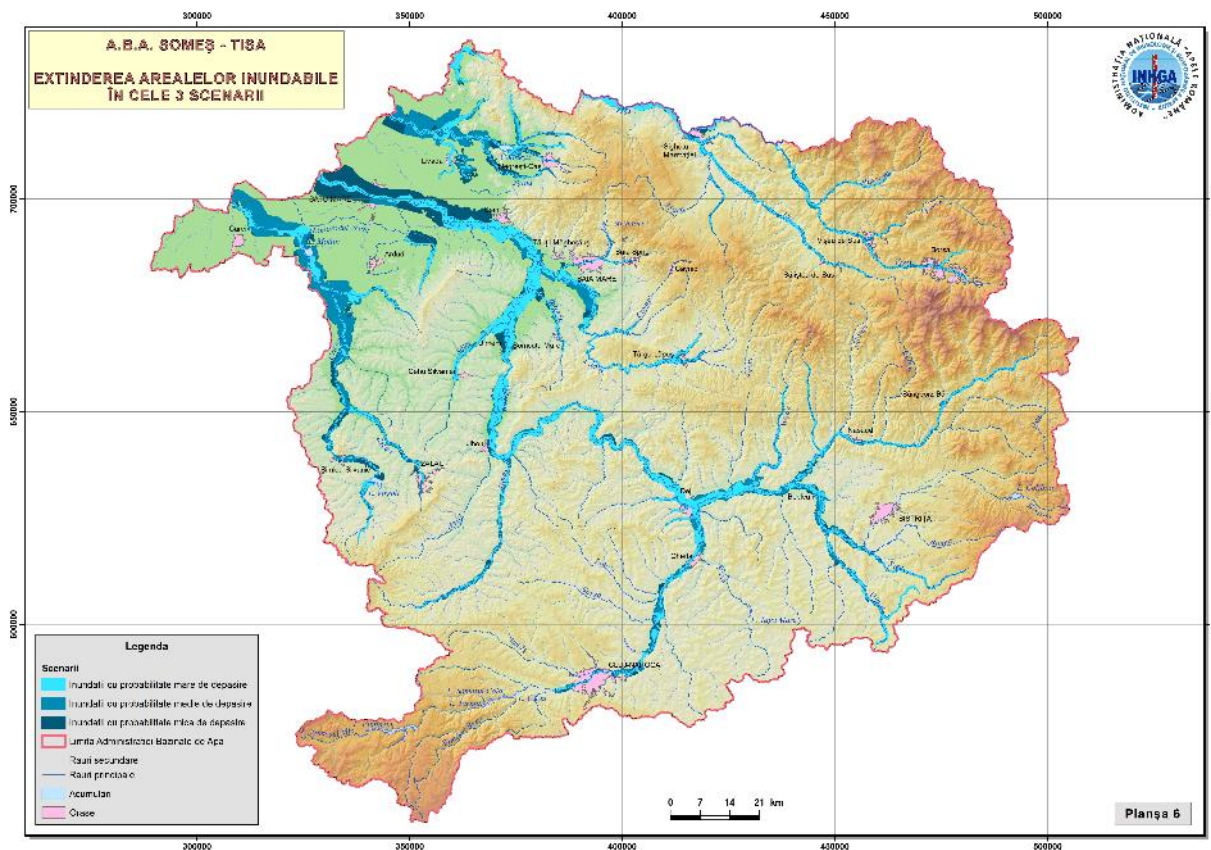

Figura 42 – Areele inundabile în bazinul hidrografic Someș – Tisa (sursa: ABA Someș Tisa)

Pentru **managementul riscurilor**, la nivel județean există un Plan de Analiză și Acoperire a Riscurilor din Județul Cluj (aprobat martie 2013). Acest plan detaliază, la nivel județean (deci inclusiv în cazul ZMCN), concepția desfășurării acțiunilor de protecție – intervenție, etapele de realizare a acțiunilor, instruirea și realizarea circuitului informațional-decizional și de cooperare. Scopul PAAR este de a permite Comitetului Județean pentru Situații de Urgență să adopte măsurile cele mai adecvate pentru prevenirea riscurilor, stabilirea concepției de acțiune în caz de intervenție și alocarea resurselor umane, materiale și financiare în mod eficient.

În ceea ce privește **schimbările climatice**, județul Cluj prezintă o tendință de ușoară creștere a temperaturii medii anuale pentru stația Cluj-Napoca (în intervalul 1961-2013) de aproximativ 0,1°C pe deceniu și o creștere a sumei anuale a precipitațiilor de 18 mm pe deceniu. Modelele climatice regionale dezvoltate indică o creștere a temperaturii medii anuale în județul Cluj ce ar putea varia între 1,13°C și 1,22°C, comparativ cu media multianuală a intervalului 1961 – 1990, considerat interval de referință (APM Cluj, 2014). În ceea ce privește cantitatea de precipitații, în ZMCN se preconizează în general o scădere a acesteia cu cel mult 2 % (ANPM, 2014).

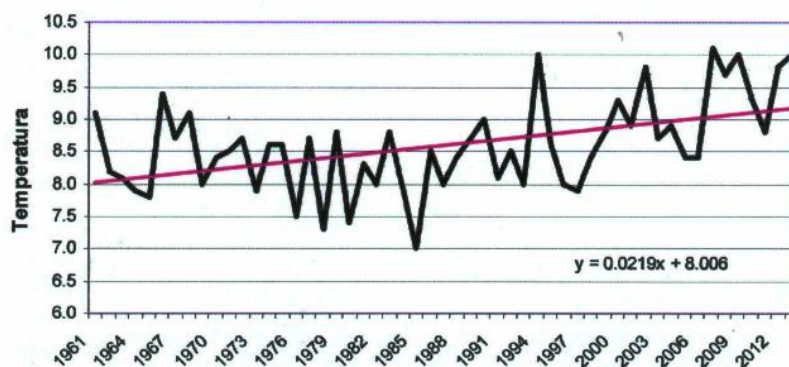

Figura 43 - Evoluția temperaturii medii anuale (în °C) și tendința la stația meteorologică Cluj-Napoca, în intervalul 1961-2013 (APM Cluj, 2014)

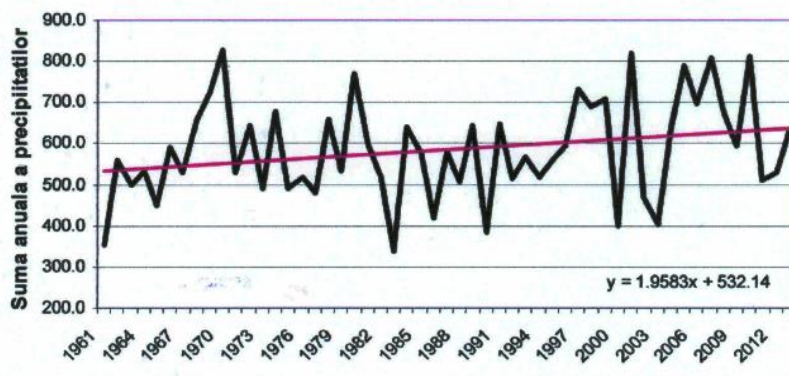

Figura 44 - Evoluția sumei anuale a precipitațiilor (în mm) și tendința la stația meteorologică Cluj-Napoca, în intervalul 1961-2013 (APM Cluj, 2014)

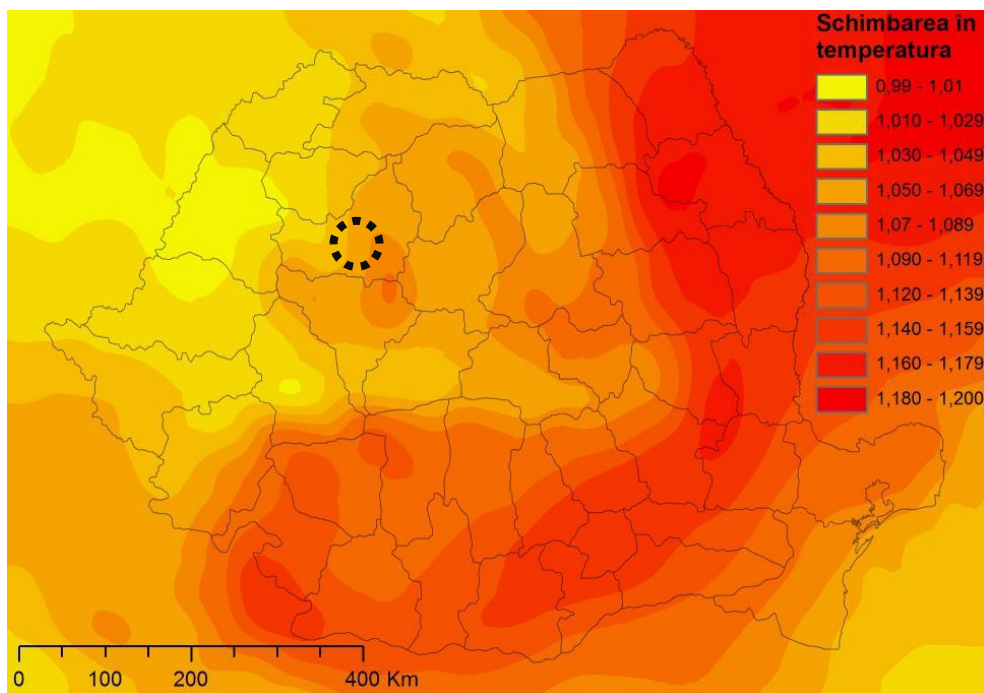

Figura 45 - Creșterea temperaturii medii multianuale (°C) în intervalul 2014-2043 comparativ cu intervalul de referință 1971-2000 (ANPM, 2014)

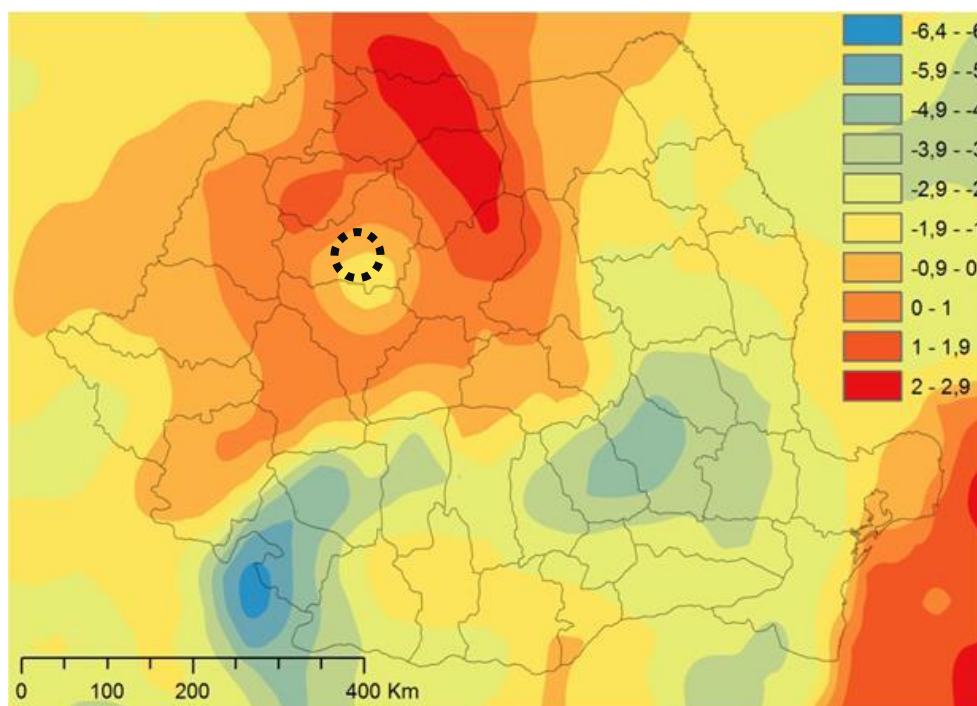

Figura 46 - Diferența dintre cantitățile medii multianuale de precipitații (în %) corespunzătoare intervalelor 2014-2043 și 1971-2000 (ANPM, 2014)

Legat de riscurile asociate schimbărilor climatice, în anul 2013 singurele fenomene naturale ce au generat factori de risc în județul Cluj au fost ploile abundente și furtunile. Astfel, în decursul verii anului 2013, s-au înregistrat ploi abundente însoțite de furtuni și, pe alocuri, căderi de grindină în 5 zile, acestea generând inundații locale pe suprafețe restrânse (APM Cluj, 2014).

Pe viitor, trebuie avută în vedere realizarea de acțiuni pentru atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, precum utilizarea mecanismelor prevăzute de protocolul de la Kyoto (ANPM, 2014).

4.1.4.3 Gestiunea deșeurilor la nivel metropolitan

În ceea ce privește **gestiunea deșeurilor**, la nivelul județului Cluj, depozitul de deșuri menajere de la Pata Rât a fost declarat neconform, depozitarea deșeurilor fiind sistată în iulie 2010. Cu toate acestea, o rampă de stocare temporară a fost amenajată la Pata Rât până la deschiderea unui nou depozit ecologic la nivelul județului. Cu toate că și această rampă temporară a fost închisă în iulie 2015, în prezent județul Cluj încă nu beneficiază de un depozit de deșuri ecologic conform normelor europene, proiectul de sistem integrat de gestiune a deșeurilor finanțat prin FEDR fiind și el sistat din cauza unor probleme tehnice.

Astfel, conform datelor de la Consiliul Județean Cluj, situația la data rezilierii contractului pentru realizarea depozitului conform era următoarea:

- Celula de depozitare: stadiul fizic de aproximativ 34 % (din care lucrări neconforme aprox. 90 %)
- Stația de tratare mecano-biologică și stația de sortare – stadiul fizic de aprox. 69 %.

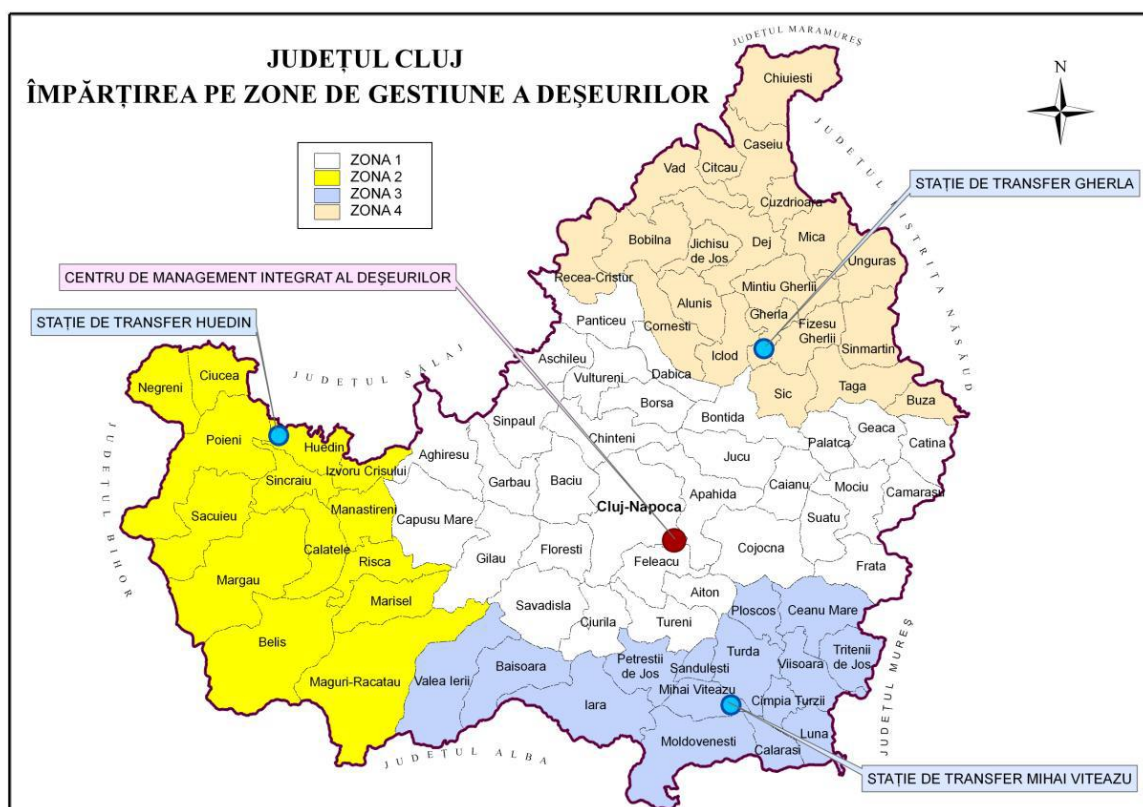

Figura 47 – Zone de gestiune a deșeurilor în județul Cluj. Sursa: Planul Județean de Gestiune a Deșeurilor – Cluj

În ceea ce privește construcția a 3 stații de transfer în județ (în Huedin, Mihai Viteazu și Gherla), contractul de execuție a lucrărilor de amenajare este finalizat, urmând a fi demarată procedura de achiziție pentru echipamentele din dotare. **Fig. 47** ilustrează conceptul pe baza căruia a fost realizat PJGD Cluj, întreg teritoriul ZMCN (cu excepția comunei Petreștii de Jos – arondată la stația de transfer Mihai Viteazu) fiind arondat la un Centru de Management Integrat al Deșeurilor (cu depozit conform, stație de sortare și stație de tratare mecano-biologică) ce s-ar fi realizat în comuna Feleacu.

La nivelul anului 2011, 100 % din populația urbană și 98 % din populația rurală la nivelul județului Cluj avea acces la servicii de salubritate, iar până în 2009 toate zonele neconforme de depozitare a deșeurilor din mediul rural fuseseră închise (conform raport PJGD 2011). De asemenea, deși țintele privind colectarea selectivă fuseseră atinse (ca număr de locuitori ce beneficiază de posibilitatea de a face colectare selectivă), cantitățile colectate erau în continuare mici la hârtie și carton, în timp ce colectarea la sursă pentru tipuri specifice de

deșeurii municipale (DEEE, deșeurii voluminoase sau deșeurii periculoase) era în continuare dificilă.

După cum se arată și în **Fig. 48**, depozitarea reprezintă ultimul pas în gestiunea deșeurilor, fiind necesară dezvoltarea unui sistem integrat care să vizeze colectarea selectivă pentru compostare și reciclare, în vederea valorificării unor substanțe utile din deșeurii.

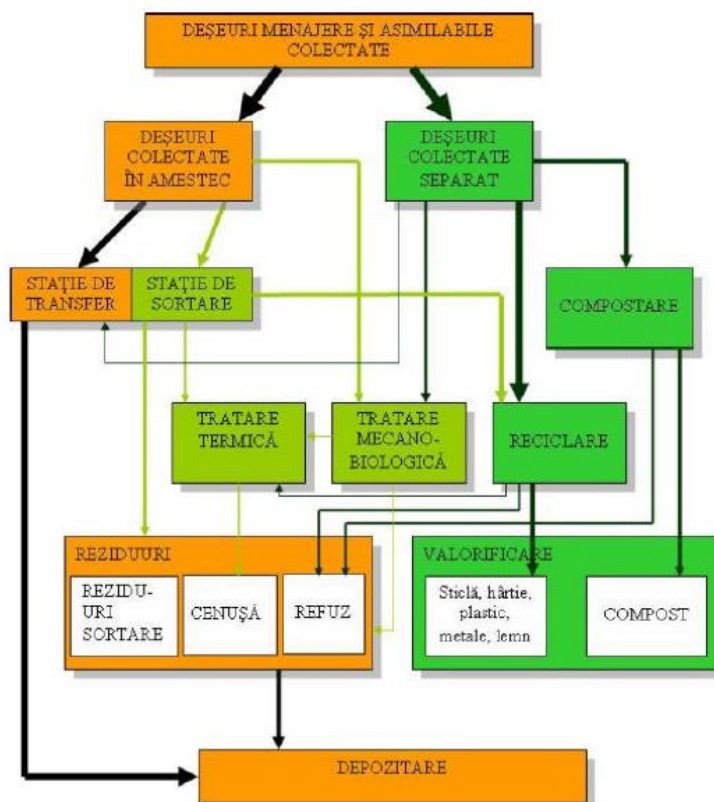

Figura 48 – Schemă simplificată a opțiunilor de management a deșeurilor municipale. Sursa: PJGD

În **Tabelul 10** se observă faptul că peste jumătate din deșeurile colectate la nivelul județului de către operatorii de salubritate sunt deșeurii menajere. Cantitatea de deșeurii a crescut față de anul 2011 cu 8,68 %. În ceea ce privește gradul de conectare la serviciile de salubritate, acesta era în 2012 de 90,1 % la nivelul județului – 89,59 % în mediul urban și 91,08 % în mediul rural. Doar 14,78 % din deșeurii municipale colectate de către operatorii de salubritate au fost valorificate în anul 2013 (date APM Cluj).

Tabel 10 – Deșeurii totale colectate în județul Cluj prin operatorii de salubritate (2012) – sursa APM

Deșeurii colectate	Cantitate colectată	Procent %
deșeurii menajere	101823,433	52.50%
deșeurii din servicii municipale	46246.13	23.84%
deșeurii din construcții și demolări	45896.592	23.66%
TOTAL AN 2012	193966.155	100%

Din totalul cantității de deșeuri municipale colectate în anul 2012, cea mai mare parte o reprezintă deșeurile menajere și deșeurile asimilabile celor menajere (circa 72%), iar aproximativ 45% din acestea o reprezintă deșeurile biodegradabile. Prin urmare, se poate vorbi despre un potențial important de valorificare a acestor deșeuri biodegradabile – de altfel, în municipiul Dej există o stație de compostare cu o capacitate de 6 000 t/an.

4.1.4.4 Biodiversitate – arii naturale protejate

În ceea ce privește **ariile naturale protejate**, în ZMCN acestea sunt concentrate în special în nordul și sudul zonei metropolitane. Astfel, pe teritoriul ZMCN se află 11 arii naturale protejate de interes național (2 monumente ale naturii și 9 rezervații naturale), 10 arii naturale protejate de interes comunitar – Natura 2000 (8 situri de importanță comunitară - SCI și două arii de protecție avifaunistică - SPA) și 8 arii naturale protejate de interes județean.

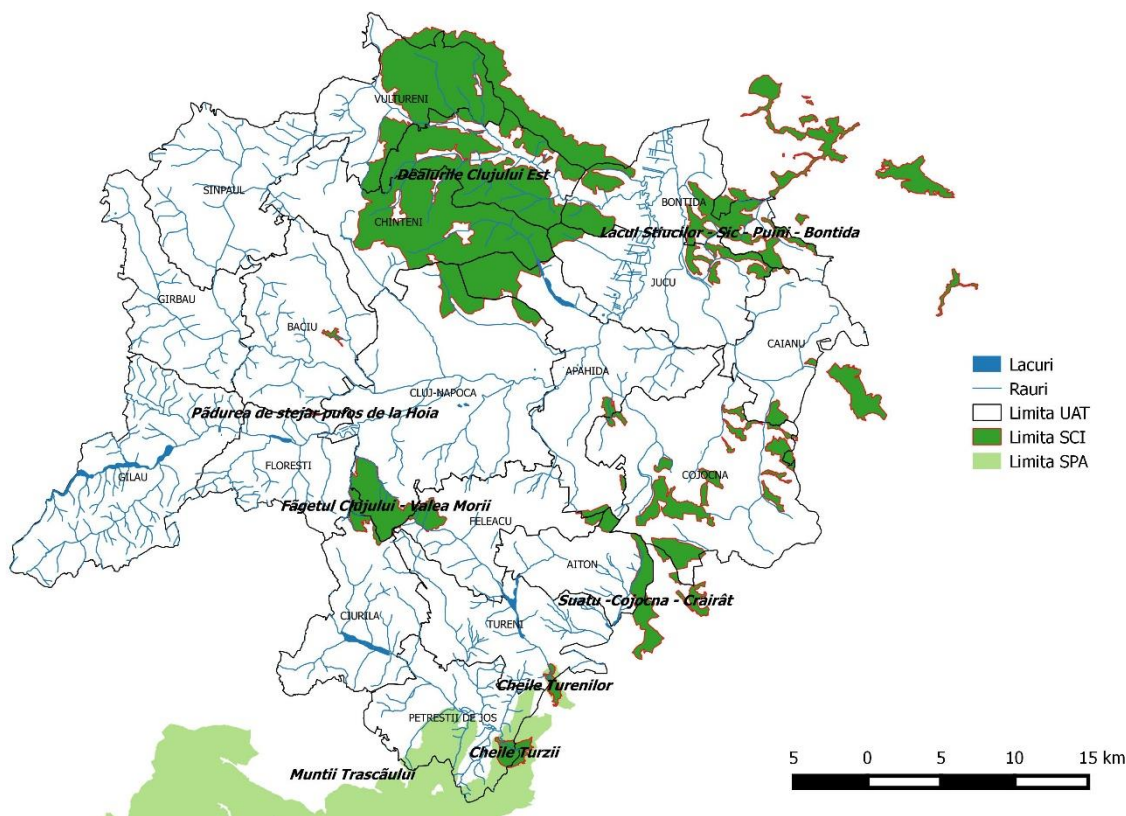

Figura 49 – Situri Natura 2000 la nivelul ZMCN (sursa: Ministerul Mediului și Pădurilor)

Este de remarcat faptul că în municipiul Cluj-Napoca se regăsesc mai multe arii naturale protejate, unele din ele fiind amenințate de dezvoltarea necontrolată a zonelor rezidențiale din ultimii ani (exemplu: pădurea Făget). De asemenea, de-a lungul văii Someșului Mic se regăsesc mai multe arii naturale protejate – în Gilău, Florești, Apahida -, putându-se astfel vorbi despre posibilitatea definirii unor coridoare verzi în viitor de-a lungul acestei văi.

În ceea ce privește gestiunea acestor arii protejate, este de notat faptul că două din ariile naturale protejate de interes național (Pârâul Dumbrava, Cheile Baciului), precum și trei din ariile naturale protejate de interes comunitar (Pădurea de stejar pufos de la Hoia, Poienile de la Sard, Bazinul Fizeșului) nu au în prezent custozii (conform datelor CJ Cluj și APM Cluj – **Tabel 11**). De asemenea, singura arie naturală protejată de pe teritoriul metropolitan care are un plan de management actualizat este Rezervația de orbeți de la Apahida.

Tabel 11 – Arii naturale protejate în ZMCN (date APM Cluj și CJ Cluj)

Denumire arie naturală protejată	Tip	Unități administrativ-teritoriale	Suprafață	Custode	Plan management
Arii naturale protejate de interes național din Zona Metropolitană Cluj					
Cariera Corabia	UICN III Monumente ale naturii	Gilău	2 ha	Directia Silvica Cluj-Napoca	-
Locul Fosilifer Coruș	UICN III Monumente ale naturii	Baciu	2 ha	Directia Silvica Cluj-Napoca	-
Fânațele Clujului – „La Copârșaie”	UICN IV – Rezervații Naturale: botanic	Cluj-Napoca	1,5 ha	Societatea Lepidopterologica Romana	Nu a fost depusă solicitare pentru SEA
Fânațele Clujului – „La Craiu”	UICN IV – Rezervații Naturale: botanic	Cluj-Napoca, Apahida	1 ha	Societatea Lepidopterologica Romana	Nu a fost depusă solicitare pentru SEA
Valea Morilor	UICN IV – Rezervații Naturale: botanic	Feleacu	1 ha	Asociatia Natura Transilvaniei	Depus la APM Cluj – Etapa de încadrare
Pârâul Dumbrava	UICN IV – Rezervații Naturale:	Ciurila	0.5 ha	-	-
Cheile Baciului	UICN IV – Rezervații Naturale:	Baciu	3 ha	-	-
Cheile Turenilor	UICN IV – Rezervații Naturale: mixt	Tureni, Sandulești	25 ha	Administrației Siturilor Natura Munții Trascăului	(Măsuri de management) În curs de aprobare MMAP
Cheile Turzii	UICN IV – Rezervații Naturale: mixt	Petreștii de Jos, Mihai Viteazu și Săndulești	324 ha	Administrației Siturilor Natura Munții Trascăului	(Măsuri de management) În curs de aprobare MMAP
Rezervația de orbeți de la Apahida	UICN IV – Rezervații Naturale: zoologic	Apahida	31.11 ha	Asociatia Ecochoice	Realizat
Făgetul Clujului	UICN IV –	Cluj-Napoca, Ciurila	10 ha	Asociatia Natura	Depus la APM

Rezervații
Naturale: mixt

Transilvaniei

Cluj – Etapa de
încadrare

Arii naturale protejate de interes comunitar din Zona Metropolitană Cluj (situri Natura 2000)

Cheile Turenilor	SCI	Săndulești, <i>Tureni</i>	134 ha	Administrației Siturilor Natura 2000 Munții Trascăului	(Măsuri de management) În curs de aprobare MMAP
Cheile Turzii	SCI	<i>Petreștii de Jos</i> , Săndulești, Mihai Viteazu	326 ha	Administrației Siturilor Natura 2000 Munții Trascăului	(Măsuri de management) În curs de aprobare MMAP
Făgetul Clujului – Valea Morii	SCI	<i>Ciurila, Cluj-Napoca</i> , <i>Feleacu, Florești</i> , <i>Tureni</i>	1 667 ha	Asociația Natura Transilvaniei	Depus la APM Cluj – Etapa de încadrare
Lacul Știucilor – Sic – Puini – Bonțida	SCI	Gherla, Sic, Fizeșul Gherlii, Țaga, Geaca, <i>Bonțida, Jucu</i> , <i>Căianu</i>	3 798 ha	Asociația Educational Ecologica Ecotransilvania și Asociația Ecochoice	În curs de realizare
Pădurea de stejar pufos de la Hoia	SCI	<i>Baciu, Florești</i>	8 ha	-	-
Suatu Cojocna Crairât	SCI	<i>Aiton, Apahida</i> , <i>Cojocna, Căianu</i> , <i>Feleacu</i> , Mociu, Ploscos, Suatu, Turda	4 146 ha	APM Cluj	În curs de realizare
Dealurile Clujului Est	SCI	<i>Apahida, Bonțida</i> , <i>Borsa, Chinteni</i> , <i>Cluj-Napoca</i> , Dabaca, <i>Jucu</i> , Panticeu, <i>Vultureni</i>	18 890 ha	Societatea Lepidopteriologic ă Română	Nu a fost depusă solicitare pentru SEA.
Poienile de la Șard	SCI	<i>Baciu</i>	47 ha	-	Depus la APM Cluj – Etapa de încadrare
Munții Trascăului	SPA	Băișoara, Iara, Moldovenești, <i>Petreștii de Jos</i> , Săndulești, <i>Tureni</i> și Mihai Viteazu	93.189 h	Administrației Siturilor Natura 2000 Munții Trascăului	În curs de aprobare MMAP
Bazinul Fizeșului	SPA	<i>Bonțida</i> , Fizeșu Gherlii, Geaca, Gherla, Sic, Țaga	1 627 h	-	-
Arii naturale protejate de interes județean					
Acumulare	-	<i>Gilău</i>	85 ha	Consiliul Județean Cluj	-
Someșul Cald	-	<i>Gilău</i>	230 ha	Consiliul Județean Cluj	-
Acumulare Tarnița	-	<i>Cojocna</i>	-	Consiliul Județean Cluj	-
Băile Cojocna	-	<i>Cluj-Napoca</i>	-	Consiliul Județean Cluj	-
Băile Someșeni	-	<i>Cluj-Napoca</i>	-	Consiliul Județean Cluj	-
Făgetul Clujului	-	<i>Cluj-Napoca</i>	-	Consiliul Județean Cluj	-

Lunca cu leala pestriță din Valea Sardului	-	Sânpaul	6 ha	Consiliul Județean Cluj
Valea Căprioarelor	-	Feleacu	-	Consiliul Județean Cluj
Valea Someșului Rece	-	Gilău , Râșca, Mărișel	-	Consiliul Județean Cluj

Tabelul 12 ilustrează pentru Siturile de Importanță Comunitară habitatele de interes comunitar pentru care au fost declarate situri Natura 2000, precum și speciile protejate conform anexei II a Directivei 92/43/CEE (sursa date: APM Cluj, 2014).

Tabel 12 – Habitate de interes comunitar și specii protejate – Situri de Importanță Comunitară în ZMCN (APM Cluj, 2014)

SCI	Habitate de interes comunitar	Specii protejate (anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE)
Cheile Turenilor	40A0* - Tufărișuri subcontinentale peri-panonice; 6110* - Comunități rupicole calcifile sau pajiști bazifite din <i>Alyso-Sedion albi</i> ; 8210 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci calcaroase.	- Specii de amfibieni și reptile: 1193 <i>Bombina variegata</i> , 4008 <i>Triturus vulgaris ampelensis</i> , 1188 <i>Bombina bombina</i> . - Specii de pești: 1149 <i>Cobitis taenia</i> . - Specii de nevertebrate: 1052 <i>Euphydryas maturna</i> , 1078 <i>Callimorpha quadripunctaria</i> , 4036 <i>Leptidea morsei</i> .
Cheile Turzii	6110* - Comunități rupicole calcifile sau pajiști bazifite din <i>Alyso-Sedion albi</i> ; 6190 -Pajiști panonice de stâncării (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>); 6210* - Pajiști uscate seminaturale și faciesuri cu tufărișuri pe substrat calcaros (<i>Festuco Brometalia</i>); 6240* - Pajiști stepice subpanonice; 6430 - Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin; 8120 – Grohotișuri calcaroase și de șisturi calcaroase din etajul montan până în cel alpin (<i>Thlaspietia rotundifolii</i>); 8210 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci calcaroase; 9110 - Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum; 9130 – Păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum; 91E0* - Păduri aluviale cu <i>Alnus glutinosa</i> și <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae).	- Specii de mamifere: 1303 <i>Rhinolophus hipposideros</i> , 1305 <i>Rhinolophus euryale</i> , 1304 <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> , 1310 <i>Miniopterus schreibersi</i> , 1324 <i>Myotis myotis</i> . - Specii de amfibieni și reptile: 1166 <i>Triturus cristatus</i> , 1193 <i>Bombina variegata</i> . - Specii de pești: 1149 <i>Cobitis taenia</i> . - Specii de nevertebrate: 4036 <i>Leptidea morsei</i> , 1060 <i>Lycaena dispar</i> , 4034 <i>Glyphipterix loricatella</i> , 4050 <i>Isophya stysi</i> , 4054 <i>Pholidoptera transsylvanica</i> , 4030 <i>Colias myrmidone</i> , 4012 <i>Carabus hampei</i> , 1016 <i>Vertigo moulinsiana</i> , 4020 <i>Pilemia tigrina</i> . - Specii de plante: 1477 <i>Pulsatilla patens</i> , 1689 <i>Dracocephalum austriacum</i> , 2170 <i>Ferula sadleriana</i> , 4067 <i>Echium russicum</i> , 4087 <i>Serratula lycopifolia</i> , 4097 <i>Iris aphylla ssp. hungarica</i> , 4098 <i>Iris humilis</i> .
Făgetul Clujului – Valea Morii	7210* - Mlaștini calcaroase cu <i>Cladium mariscus</i> ; 7230 - Mlaștini alcaline; 9170 - Păduri de stejar cu carpen de tip Galio-Carpinetum.	- Specii de amfibieni și reptile: 1220 <i>Emys orbicularis</i> . - Specii de nevertebrate: 1059 <i>Maculinea teleius</i> , 4050 <i>Isophya stysi</i> , 1052 <i>Euphydryas maturna</i> , 1060 <i>Lycaena dispar</i> , 1074 <i>Eriogaster catax</i> , 4030 <i>Colias myrmidone</i> , 4036 <i>Leptidea morsei</i> . - Specii de plante: 4068 <i>Adenophora lilifolia</i> , 1758 <i>Ligularia sibirica</i> , 1898 <i>Eleocharis carniolica</i> , 1903 <i>Liparis loeselii</i> .

Lacul Știucilor – Sic – Puini – Bonțida	1530* - Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto-sarmatice; 3150 - Lacuri eutrofe naturale cu vegetație tip Magnopotamion sau Hydrocharition; 40A0* - Tufărișuri subcontinentale peri-panonice; 6240* - Pajiști stepice subpanonice; 6430 - Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin; 91H0* - Vegetație forestieră panonică cu <i>Quercus pubescens</i> ; 91I0* - Vegetație de silvostepă eurosiberiană cu <i>Quercus</i> spp.; 91Y0 - Păduri dacice de stejar și carpen; 6510 Pajiști de altitudine joasă (<i>Alopecurus pratensis</i> <i>Sanguisorba officinalis</i>); 1530 * Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto-sarmatice.	- Specii de amfibieni și reptile: 1188 <i>Bombina bombina</i> , 1193 <i>Bombina variegata</i> . - Specii de nevertebrate: 4011 <i>Bolbelasmus unicornis</i> , 1083 <i>Lucanus cervus</i> . - Specii de plante: 4067 <i>Echium russicum</i> , 4091 <i>Crambe tataria</i> , 4087 <i>Serratula lycopifolia</i> .
Pădurea de stejar pufos de la Hoia	91H0* - Vegetație forestieră panonică cu <i>Quercus pubescens</i> .	
Suatu Cojocna Crairât	40A0* - Tufărișuri subcontinentale peri-panonice; 6240* - Pajiști stepice subpanonice; 6510 - Pajiști de altitudine joasă (<i>Alopecurus pratensis</i> <i>Sanguisorba officinalis</i>); 91I0* - Vegetație de silvostepă eurosiberiană cu <i>Quercus</i> spp.; 1530* Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto-sarmatice.	- Specii de mamifere: 1303 <i>Rhinolophus hipposideros</i> . - Specii de nevertebrate: 4028 <i>Catopta thrips</i> , 4031 <i>Cucullia mixta</i> , 1083 <i>Lucanus cervus</i> , 1060 <i>Lycaena dispar</i> , 4043 <i>Pseudophilotes bavius</i> . - Specii de plante: 2132 <i>Astragalus peterfii</i> , 4067 <i>Echium russicum</i> , 4098 <i>Iris humilis</i> ssp. <i>arenaria</i> , 4097 <i>Iris aphylla</i> ssp. <i>hungarica</i> , 4087 <i>Serratula lycopifolia</i> , 4091 <i>Crambe tataria</i> .
Dealurile Clujului Est	40A0* Tufărișuri subcontinentale peri-panonice; 6240* Pajiști stepice subpanonice; 1530* Pajiști și mlaștini sărăturate panonice și ponto-sarmatice; 6510 Pajiști de altitudine joasă (<i>Alopecurus pratensis</i> <i>Sanguisorba officinalis</i>); 6410 Pajiști cu <i>Molinia</i> pe soluri calcaroase, turboase sau argiloase (<i>Molinion caeruleae</i>); 91Y0 Păduri dacice de stejar și carpen.	- Specii de mamifere: 2021 <i>Sicista subtilis</i> , 1304 <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> . - Specii de amfibieni și reptile: 4121 <i>Vipera ursinii rakosiensis</i> , 1193 <i>Bombina variegata</i> , 4008 <i>Triturus vulgaris ampelensis</i> , 1166 <i>Triturus cristatus</i> , 1188 <i>Bombina bombina</i> , 1220 <i>Emys orbicularis</i> . - Specii de nevertebrate: 1060 <i>Lycaena dispar</i> , 4031 <i>Cucullia mixta</i> , 1078 <i>Callimorpha quadripunctaria</i> , 4028 <i>Catopta thrips</i> , 4039 <i>Nymphalis vaualbum</i> , 4043 <i>Pseudophilotes bavius</i> , 4036 <i>Leptidea morsei</i> , 4020 <i>Pilemia tigrina</i> , 1061 <i>Maculinea nausithous</i> , 1059 <i>Maculinea teleius</i> . - Specii de plante: 4091 <i>Crambe tataria</i> , 4067 <i>Echium russicum</i> , 4087 <i>Serratula lycopifolia</i> , 4097 <i>Iris aphylla</i> ssp. <i>hungarica</i> , 1477 <i>Pulsatilla patens</i> .
Poenile de la Șard		- Specii de nevertebrate: 1065 <i>Euphydryas aurinia</i> , 4050 <i>Isophya stysi</i> .

4.1.4.5 Spații verzi la nivel metropolitan

Conform datelor INSSE, în municipiul Cluj-Napoca are o suprafață de spațiu verde de 814 ha (2014). Această suprafață este definită ca fiind suprafața spațiilor verzi amenajate sub formă de parcuri, grădini publice sau scuaruri publice, terenurile bazelor și amenajărilor sportive în

cadrul perimetrelor construibile ale localitatilor, fără a lua în calcul serele, pepinierele, grădinile de zarzavaturi, cimitirele, terenurile agricole sau suprafața lacurilor.

Considerând populația municipiului Cluj-Napoca în anul 2014 de 320 819 locuitori, rezultă că în prezent se poate vorbi despre o suprafață de 25,37 mp spațiu verde per locuitor, foarte puțin sub norma Uniunii Europene de 26 mp/locuitor.

În ceea ce privește distribuția spațiilor verzi la nivel municipal, se constată o aglomerare a acestora în partea vestică a orașelor (din zona centrală către cartierele Zorilor și Mănăștur), în timp ce în zona de est, cu caracter predominant industrial, există un deficit al spațiilor verzi în cartierele estice (Mărăști, Iris, cu o situația ceva mai bună în cartierul Gheorgheni). O problemă importantă o constituie fragmentarea spațiilor verzi în prezent, singurele spații verzi funcționale la nivel urban fiind Parcul Central și Parcul Iuliu Hațieganu (Strategia de Dezvoltare a Municipiului Cluj-Napoca 2014-2020).

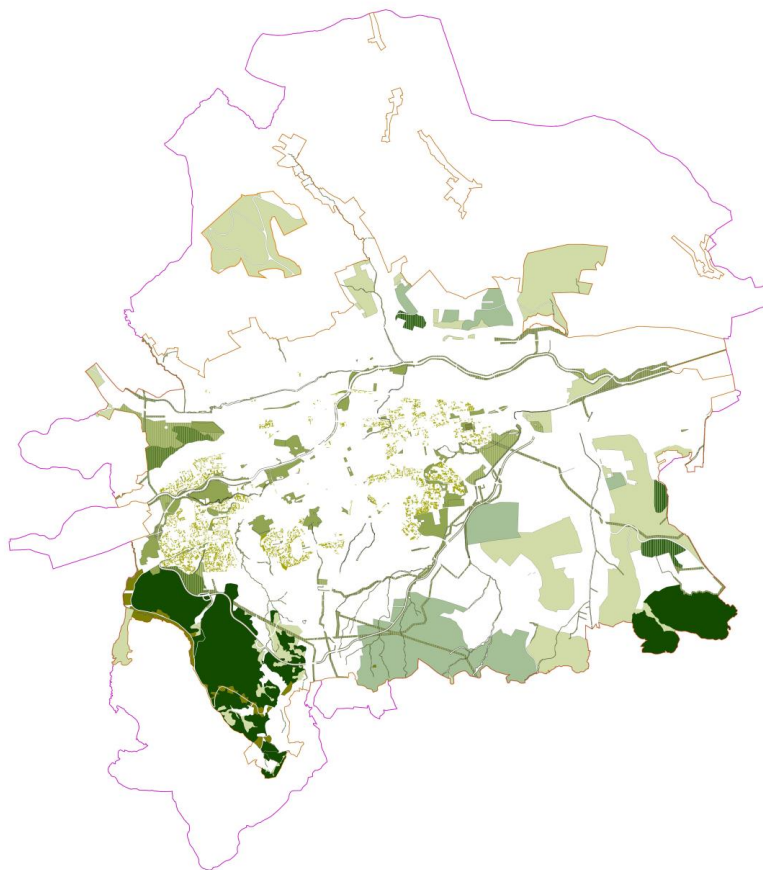

Figura 50 – Spații verzi (verde deschis) și spații cu caracter natural (verde închis) propuse în intravilanul Municipiului Cluj-Napoca. Sursa: PUG Municipiul Cluj-Napoca

De altfel, Planul Urbanistic General al Municipiului Cluj-Napoca (**Fig. 50**) propune o suprafață de spațiu verde la nivel municipal de aprox. 1000 ha , fără a lua în calcul serele și pepinierele. În acest sens, crearea de noi spații verzi în municipiul Cluj-Napoca, eventual pe

terenuri ce acum sunt degradate și nefolosite, precum și ameliorarea calității spațiilor verzi existente ar trebui să fie elemente prioritare în noua perioadă de programare.

În ceea ce privește comunele din ZMCN, dacă unele UAT-uri din jurul municipiului au parcuri centrale amenajate (exemplu: comuna Apahida), în altele spațiile verzi publice de tip parc lipsesc, lucru ce poate deveni critic în cazul unor comune cu o creștere demografică importantă în urma dezvoltării rezidențiale cum este cazul comunei Florești.

MOBILITATE

4.1.5 Infrastructura de transport rutieră, feroviară și aeroportuară Infrastructura rutieră de importanță națională și regională

4.1.5.1 Context și accesibilitate

Zona Metropolitană este străbătută de 3 drumuri europene, două drumuri naționale și o autostradă (parțial finalizată). La nivel de sistem Cluj Napoca – Turda, arealul reprezintă o arie de convergență a 7 axe și coridoare importante de dezvoltare, care deservește traficul din toate direcțiile majore la nivelul României și, mai departe, în legăturile transnaționale cu Ungaria și Ucraina.

Rețeaua principală de drumuri constă în Autostrada A3 (tronson Turda – Gilău realizat, legătură Oradea/Borș - București), Drumul European E81 de legătură Constanța – București – Sibiu – Cluj – Ucraina, Drumul European E60 de legătură Franța – Ungaria – Oradea – Cluj – Brașov – București, ramificația DE576 de legătură cu Dej și DE58 Suceava. Drumurile naționale DN16 Cluj Napoca – Reghin și DN1N (Centura Apahida – Vâlcele).

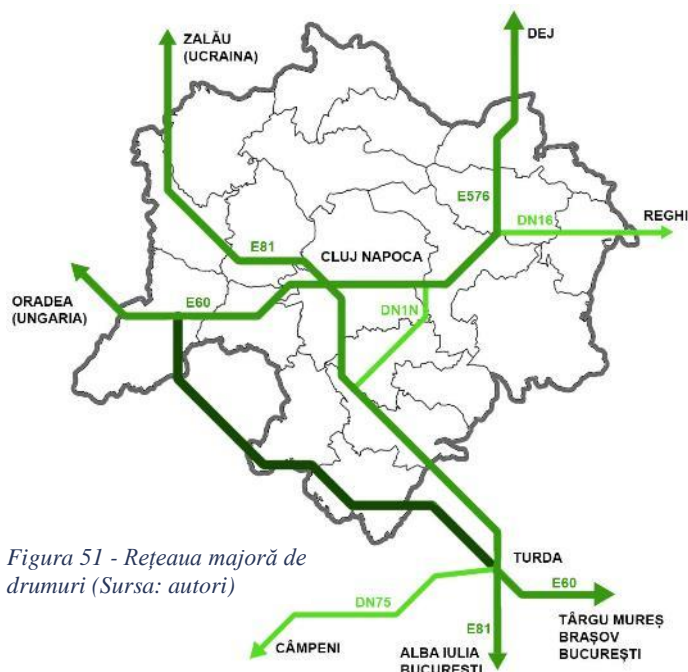

Figura 51 - Rețeaua majoră de drumuri (Sursa: autori)

Zona Metropolitană este în general bine deservită de rețeaua majoră de drumuri, 13 dintre cele 18 comune având acces la autostradă, drumuri naționale și Europene (celelalte 5 fiind în partea nordică – Vultureni, Borșa, Chinteni și estică – Cojocna și Căianu). Cu excepția autostrăzii și a noii centuri Apahida – Vâlcele, toate drumurile de importanță națională converg spre Cluj Napoca, un aspect care ridică probleme de management al traficului național, inclusiv al vehiculelor de trafic greu, pe relațiile care nu vor fi facilitate de prelungirea A3 către Oradea (legăturile Reghin și Dej cu Zalău).

Rețeaua Trans-Europeană de Transport (TEN-T) joacă un rol esențial pentru asigurarea libertății de mișcare a pasagerilor și marfă în UE, incluzând toate tipurile de transport și suportând actualmente aproximativ jumătate din traficul de pasageri și bunuri. Rețeaua TEN-T reprezintă un factor important pentru stimularea competitivității economice a regiunilor, contribuind la implementarea și dezvoltarea Pieței Interne. În consecință, interconectarea și interoperabilitatea rețelelor naționale TEN-T Core și globală reprezintă priorități de dezvoltare pentru perioada de programare 2014-2020. În data de 30 mai 2013, a fost adoptat un acord între Comisia Europeană, Consiliu și PE privind o nouă rețea TEN-T centrală.

Aceasta va fi susținută de o rețea cuprinzătoare de rute la nivel regional și național care aduc trafic în rețeaua centrală. Scopul este ca treptat, până în 2050, cea mai mare parte a cetățenilor și a companiilor din Europa să se afle la cel mult 30 de minute de rețeaua-„afluent” (comunicat MAE, 2013).

Din punct de vedere rutier, accesibilitatea zonei metropolitane în conjuncție cu rețeaua Europeană TEN-T reprezintă un punct slab, aceasta situându-se în afara coridoarelor TEN-T core, la distanță de 35 km din punctul central până la ramificația coridorului IV tronson Sebeș-Turda, parte a traseului nou inclus în rețeaua TEN-T cu ruta națională Timișoara – Sebeș – Turda – Târgu Mureș – Iași – Ungheni.

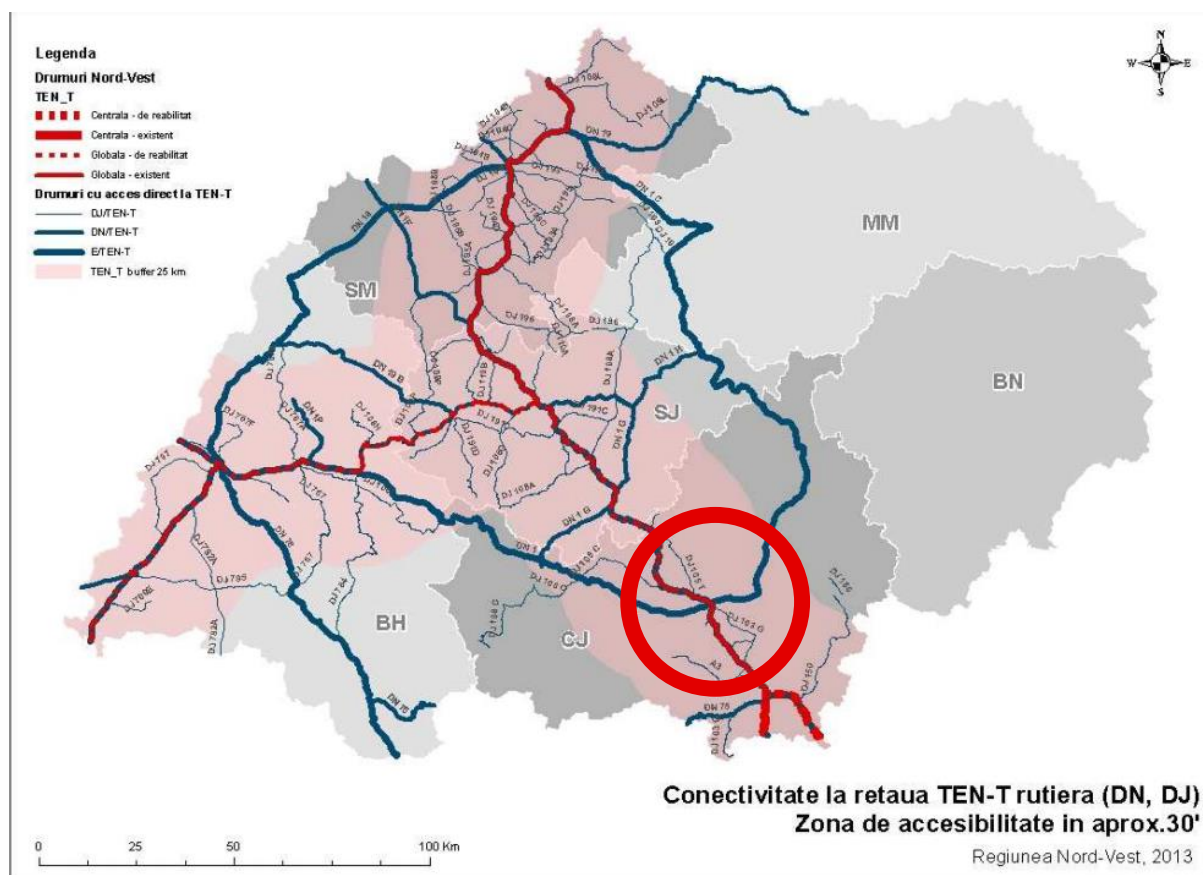

Figura 52 - Conectivitate regională la rețeaua TEN-T rutieră (Sursa: ADR Nord-Vest)

Conform PDR Nord-Vest 2014-2020, zona metropolitană beneficiază de prezența unui coridor parte din rețeaua TEN-T extinsă (globală) care face legătura cu coridorul IV și care asigură accesibilitatea în aproximativ 30 minute în întregul areal al ZMCN.

Densitatea drumurilor în Zona Metropolitană era, la nivelul anului 2008, de 0.36 km/kmp, mai ridicată decât densitatea la nivel național însă mai scăzută decât cea la nivel județean (0.39 km/kmp). Acest indicator a crescut odată cu realizarea proiectelor antemenționate, însă nu există informații cu privire la statisticile de actualitate.

Rețeaua de drumuri județene însumează un total de 380.2 km, iar ce de drumuri comunale, 239.4 km. Comunele Apahida (34.3 km) și Cojocna (31.85 km) reprezintă cele mai

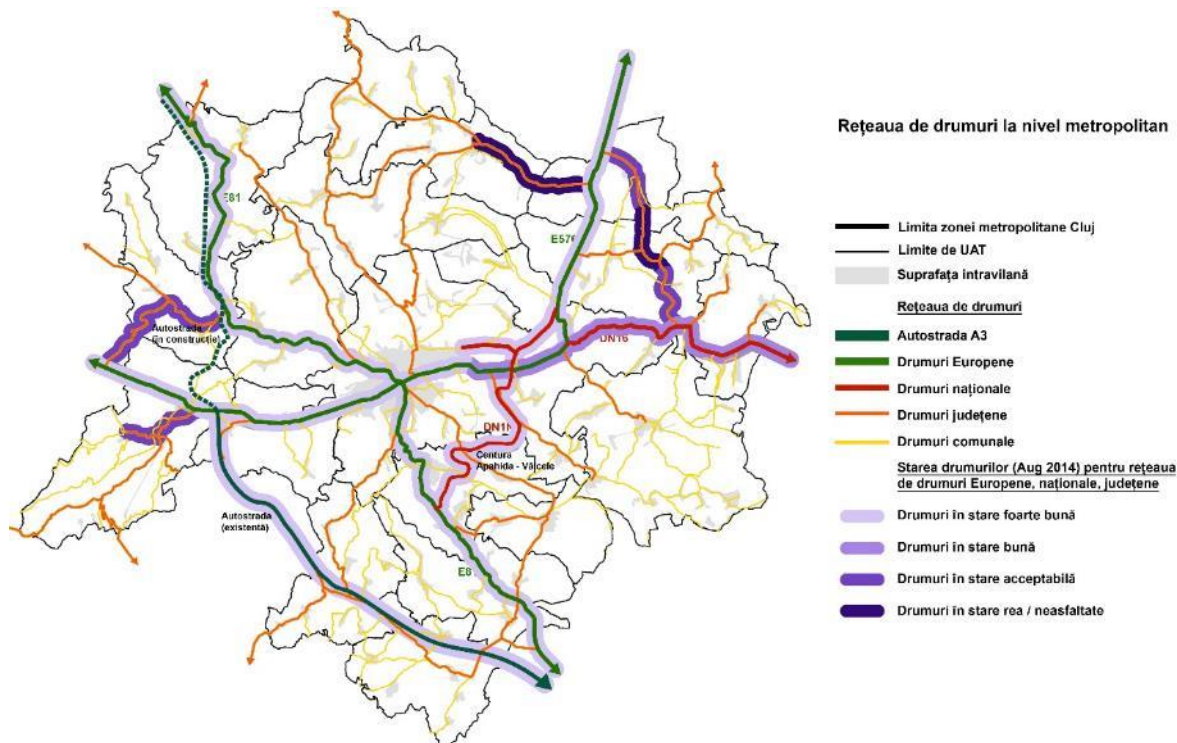

Figura 53 - Rețeaua de drumuri la nivel metropolitan și starea drumurilor principale (Sursa: calitatea drumurilor, situația la data 11.07.2015, mapare prin crowdsourcing – www.skyscrapercity.com vascularizate din punct de vedere al drumurilor comunale).

4.1.5.2 Calitatea infrastructurii rutiere

Din punct de vedere al calității infrastructurii, investițiile în infrastructura rutieră din ultima decadă s-au concentrat pe realizarea tronsonului de autostradă Turda – Gilău, realizarea centurii Apahida-Vâlcele și a drumului DN1F (Bulevardul Muncii). DN 16 între Apahida și Reghin a fost supus unui proces de reabilitare primară (în principal constând în turnarea acoperământului asfaltic).

Datorită valorilor mari de trafic, tronsonul DN1 între Cluj Napoca și Turda (Alba Iulia) va necesita în viitorul mediu lucrări de ranforsare (SD Cluj, CJ Cluj 2012).

Conform Strategiei de Dezvoltare a Județului Cluj 2012, infrastructura de transport de interes județean și local la nivelul județului este clasificabilă în proporție de 40% ca fiind în stare bună, însă numai 19% din rețea este modernizată permanent cu îmbrăcămînți asfaltice grele sau din beton de ciment. Date colectate din teritoriu sugerează că drumurile județene analizate sunt preponderent în stare acceptabilă și nesatisfăcătoare, însă reprezintă un eșantion limitat al rețelei metropolitane.

Programul Consiliului Județean lansat în 2011 pentru modernizarea drumurilor județene a avut în vedere reabilitarea, în etapa 1 (până în 2015) a următoarelor tronsoane de drum, parțial sau total în interiorul Zonei Metropolitane:

- DJ107R Faget – Ciurila (13.05 km);
- DJ103G DN75 - Cheile Turzii (3.1 km);
- DJ103M Valcele - Reditu – Aiton (8.18 km);
- DJ109A Chinteni – Vultureni - Recea Cristur - Dealu Jurcii (38.3);
- DJ109 Rascruce - Borsa - Aschileu - lim.jud.Salaj (32.67 km);
- DJ161A Apahida-Cojocna (12 km);

În a doua etapă, se au în vedere următoarele proiecte de reabilitare relevante pentru Zona Metropolitană:

- DJ105T Cluj-Napoca-Popești-Corusc-Salisteasa Veche; Berind-DN1F (13.2 km);
- DJ109S Deus-Macicas-Giula (14.32).

În ceea ce privește situația din municipiul Cluj Napoca, statistica lungimii drumurilor modernizate arată faptul că, în perioada 2005-2013, numărul de străzi urbane reabilitate a crescut cu 64.3%, de la 261 km la 382 km (INS, TEMPO).

4.1.5.3 Fluxuri și volume de trafic rutier

Datorită importanței, infrastructura majoră de transport rutier din zonă prezintă o încărcare puternică de trafic. Conform recensământului rutier din 2010, traficul din Zona Metropolitană și cel de legătură cu Coridorul IV este al doilea ca volum după cel din sistemul București (spre Brașov, Pitești și Giurgiu).

Legătura Cluj Napoca – Turda însumează un trafic de 17,549 de autovehicule zilnic. Prognoza pentru traficul rutier din anul 2015

(CESTRIN, 2006) arată un flux de peste 16,000 autovehicule / zi pe tronsoanele Florești – Cluj Napoca – Apahida și Cluj Napoca – Turda, însă date mai noi referitoare la fluxul de intrare către municipiu (ARUP, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă) indică volume de trafic zilnice pentru zilele lucrătoare care depășesc net prognozele (58,660 autovehicule pe ruta Florești – Cluj Napoca, 31,183 vehicule pe ruta E60 de intrare sudică spre Cluj Napoca).

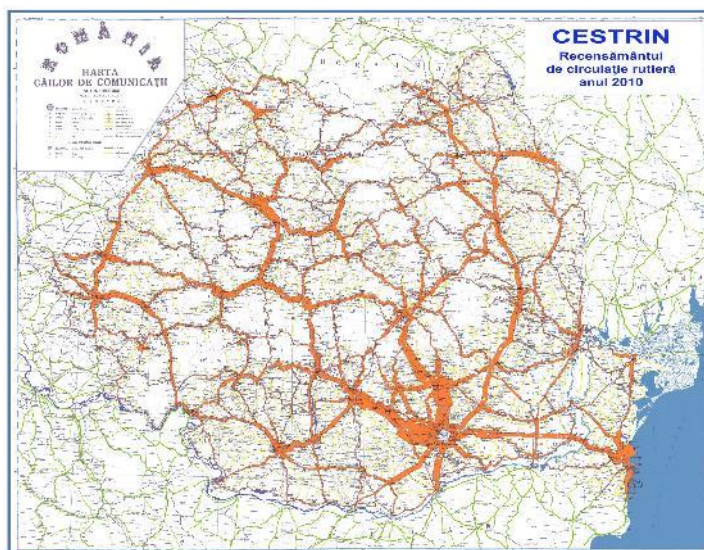

Figura 54 - Recensământul rutier 2010 (Sursa: CESTRIN)

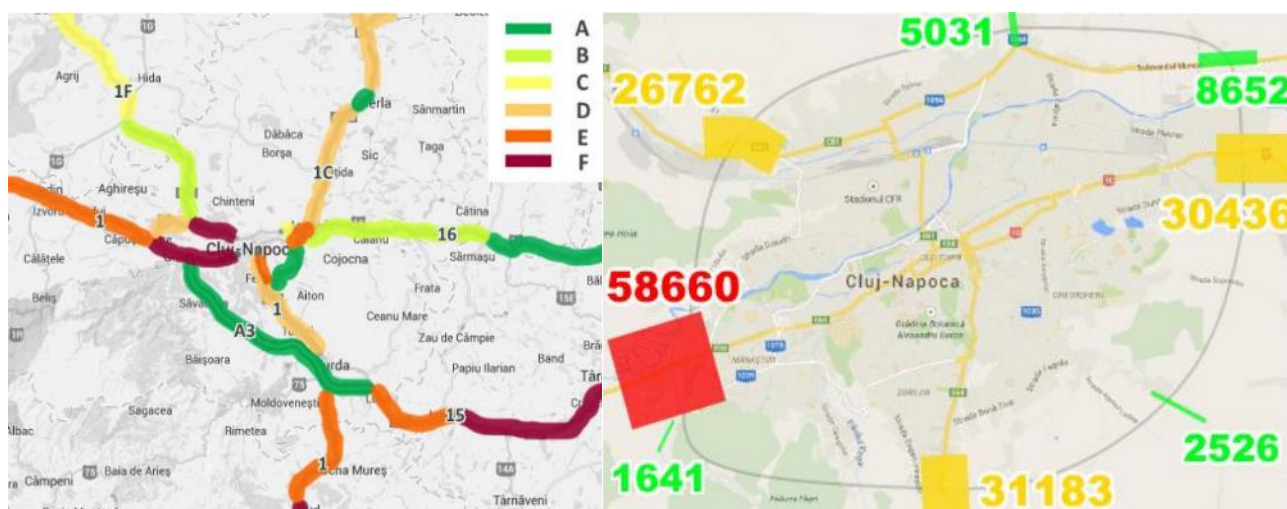

Figura 55 - Nivelul de serviciu calculat pentru rețeaua rutieră interurbană (stânga) și volumele de trafic din zilele lucrătoare pe principalele drumuri de acces în Cluj Napoca. Sursa: ARUP, PMUD, Raport Intermediar 1

Analizând volumele de trafic la nivel urban se constată o convergență a unui flux foarte ridicat de autovehicule către Cluj Napoca (164891 vehicule pe ambele sensuri, conform PMUD, RI 2), care în lipsa unor variante ocolitoare traversează orașul cauzând supraaglomerare, degradarea structurii urbane, poluare și disconfort ridicat locuitorilor. Aceasta nu reprezintă numai o problemă a Municipiului, ci și a comunelor Baci, Florești și Gilău, care sunt traversate intens de vehicule zilnic și ale căror coridoare de transport prezintă un nivel de serviciu foarte scăzut (F, Figura 25).

Conform studiului TRACE pentru Cluj Napoca⁹, în anul 2011 erau înregistrate 73,096 autoturisme în municipiu, dintre care peste 50% cu vechime de peste 10 ani.

Principalul motiv al congestiei și problemelor de trafic rutier din Zona Metropolitană sunt datorate lipsei unor variante ocolitoare pentru Cluj Napoca și alte localități din vecinătate care se confruntă cu

Figura 56 - Congestie a traficului în centrul orașului. Sursa: TRACE, preluare după monitorulcj.ro

aceeași problemă. Centura Apahida-Vâlcele rezolvă într-o anumită măsură fluxurile dinspre Dej și Reghin conectându-le cu zona sudică a municipiului (către Turda și nodul de autostradă), însă rămâne problema facilitării fluxurilor care provin din aceleași direcții pe legătura Zalău (prin nordul Municipiului). De asemenea, inelul Apahida – Vâlcele reprezintă

⁹ POR/World Bank ESMAP, „Improving Energy Efficiency în Cluj-Napoca, Romania“, TRACE City Energy Efficiency Diagnostic Study. 2013.

o centură parțială, întreruptă la DN1 Cluj – Turda, iar pentru a putea accesa autostrada și DN60 spre vest nu există decât varianta ocolirii spre nodul A3 Turda (28 de km), sau întoarcerii spre Cluj și traversării orașului.

În momentul de față, inelul 1 din Zona Metropolitană se confruntă așadar cu probleme majore, agravate în partea de vest, care vor trebui adresate la scară metropolitană și suprametropolitană de către factorii de decizie și rezolvate urgent în parteneriat.

4.1.5.4 Infrastructura feroviară

Zona Metropolitană reprezintă un important nod feroviar la nivel național, fiind traversată de magistrala 300 Oradea – Brașov/București și legătura 401 Apahida-Dej, două linii feroviare funcționale cu cale dublă, din care însă numai legătura Cluj Napoca – Câmpia Turzii (Teiuș)

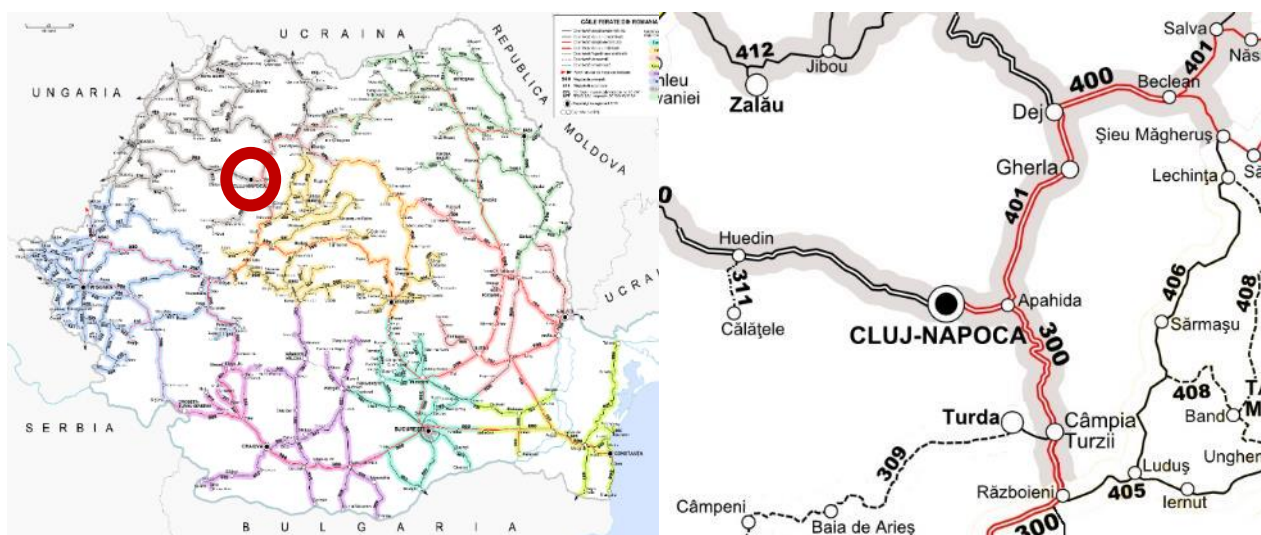

Figura 57 - Poziția ZMCN în cadrul rețelei naționale feroviare și sistemul metropolitan. Sursa: wikipedia.org, CFR

și Apahida – Dej sunt electrificate.

Zona Metropolitană este traversată de coridorul TEN-T Core feroviar (liniile 300 tronson Apahida – Câmpia Turzii și 401) și linia 300 tronson Apahida – Oradea, parte a rețelei TEN-T globale, ambele identificate ca fiind necesar de reabilitat. Din punct de vedere al accesibilității, zona metropolitană se regăsește în integralitate conform PDR 2014-2020 în izocrona de 30 minute de la această rețea, prezentând de altfel și o acoperire regională foarte bună.

Din cele 30 de proiecte prioritare ale CE pentru rețeaua europeană TEN-T este de remarcant existența a două proiecte pe teritoriul României, din care proiectul 22 – consolidarea axei ferate Atena – Sofia – Budapesta – Viena – Dresden are impact și asupra ZMCN, îmbunătățind

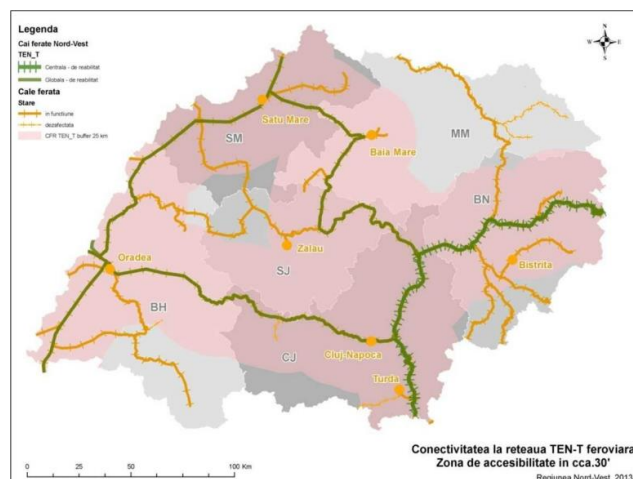

Figura 58 - Conectivitatea și accesibilitatea rețelei TEN-T feroviare la nivel regional (Sursa: ADR Nord-Vest)

conexiunea prin Sebeș – Arad cu Europa Centrală.

Calitatea infrastructurii feroviare este în acest moment slabă și în continuă scădere, fapt ce ridică timpii de deplasare din Cluj Napoca către destinații importante din vecinătate, dar și către destinații naționale precum București (9:53 hr), Brașov (6:05 hr), Craiova (7:54 hr), Iași (8:59 hr), conform CFR Călători – Informații curse.

Relația	Mersul Trenurilor 1989 – 1990		Mersul Trenurilor 2010 – 2011		Creșterea % a duratei de deplasare
	Durata (hh:mm)	Viteza medie (km/h)	Durata (hh:mm)	Viteza medie (km/h)	
Cluj-Napoca – Oradea	2:12	69	2:39	57	21%
Cluj-Napoca – Dej	0:47	75	1:17	46	64%
Cluj-Napoca – Câmpia Turzii	0:46	67	0:54	57	17%
Cluj-Napoca – Brașov	4:47	69	6:05	54	27%

Figura 59 - Comparație între duratele de deplasare și vitezele medii cu trenul între 1989 și 2011. Sursa: CJ Cluj, Strategia de Dezvoltare a Judeșului Cluj, 2012

De asemenea, conform INS, citat de Mediafax¹⁰, prețul билетelor CFR a crescut în aceeași perioadă (1990-2011) de 4.5 ori, în acest moment ajungând conform CFR Călători la suma de 94.5 lei pentru un bilet întreg, clasa a II-a, din Cluj Napoca în București. Mersul călătorilor cu trenul este așadar o opțiune mai puțin favorabilă decât cu autoturismul sau avionul, fapt care contribuie la supraîncărcarea rețelei rutiere în zona metropolitană.

În ceea ce privește transportul intrametropolitan de călători, se observă un volum mediu, însă cu potențial de creștere. Principalele puncte de proveniență pentru transportul către Cluj Napoca sunt reprezentate de Gârbău, Cojocna și Râscruci.

Deși există premise pentru un transport metropolitan (cu legături Gherla și Câmpia Turzii) de călători pe cale ferată, care ar putea reduce presiunea pe arterele de intrare în Cluj Napoca în special dinspre Bonțida / Gherla și Gârbău, acest aspect se lovește de mai multe bariere precum:

- Frecvența traficului (număr redus de curse) și eficiența transportului (timp ridicat de parcurs) scăzute;
- Lipsa integrării transportului feroviar cu CTP metropolitan (corelare a orarelor, stațiilor, modalităților de plată);
- Starea degradată și accesibilitatea scăzută a gărilor din ZMCN (19 stații);
- Lipsa unor facilități park&ride în vecinătatea gărilor importante.

¹⁰ Topul scumpirilor în ultimii 20 de ani. Prețurile au crescut chiar și de 37.000 de ori. Care sunt produsele și serviciile cu cele mai mari scumpiri, articol MEDIAFAX, publicat 18 Aprilie 2012, hyperlink – <http://www.mediafax.ro/economic/exclusiv-topul-scumpirilor-in-ultimii-20-de-ani-preturile-au-crescut-chiar-si-de-37-000-de-ori-care-sunt-produsele-si-serviciile-cu-cele-mai-mari-scumpiri-9537948>

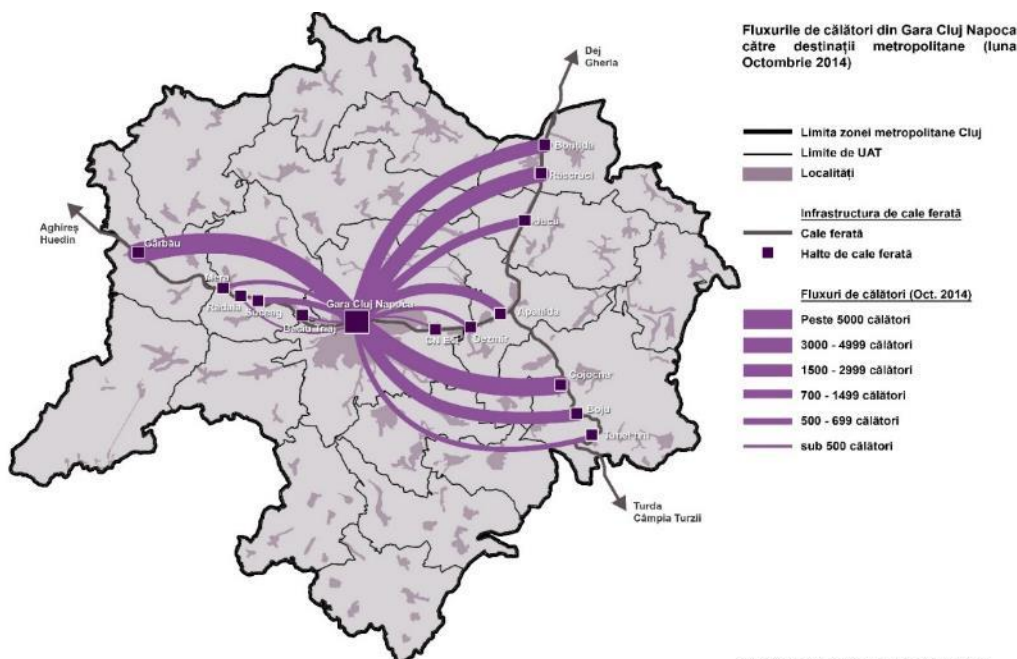

Figura 60 - Fluxurile intrametropolitane din Gara Cluj Napoca către destinații din ZMCN, Octombrie 2014.
Sursă date: ARUP, PMUD Raport Intermediar 1.

În ceea ce privește culoarul căii ferate din interiorul municipiului, acesta reprezintă o fractură istorică în țesutul urban și o barieră în calea dezvoltării către nord. Calea ferată a generat în timp infrastructuri (depoul de locomotive Cluj, platforme industriale, ș.a.) care în acest moment sunt parțial neutilizate însă recuperabile pentru o dezvoltare ulterioară (PUG). De asemenea, a sufocat, în porțiunea de intersecție, culoarul Someșului până la situația actuală, în care orașul nu comunică cu spina sa structurală.

Figura 61 - Culoarul de cale ferată și industrie aferentă în Cluj Napoca

4.1.5.5 Infrastructura aeroportuară

Aeroportul din Cluj Napoca este clasificat ca aeroport TEN-T, fiind situat pe drumul E576, la aproximativ 10 km est de orașul Cluj-Napoca și la 12 km de gara CFR. Mărimea și localizarea sa îl fac principalul aeroport din Transilvania (nord vestul României). Destinațiile oferite de Aeroportul Internațional „Avram Iancu” Cluj pasagerilor sunt variate, având în vedere faptul că există zboruri regulate spre 23 de destinații interne și internaționale.

De la Cluj-Napoca se poate zbura în prezent spre București, Viena, Munchen, Dortmund, Eindhoven, Paris (Beauvais), Londra (Luton), Bruxelles Sud Charleroi, Barcelona, Madrid,

Valencia, Zaragoza, Bologna, Milano (Bergamo), Roma (Ciampino), Veneția (Treviso), Tel Aviv, Basel Mulhouse Freiburg (Elveția), Nuremberg, Geneva, Malmö, Köln și Bari (Italia - începând cu 14 martie 2015). La toate aceste destinații se adaugă o listă de 9 destinații operate prin curse charter, spre țări precum Spania, Turcia, Grecia, Egipt sau Tunisia¹¹.

Evoluția numărului de pasageri a fost una exponențială în ultima decadă, principalul volum de călători fiind către destinații internaționale. Aeroportul a atins în anul 2014 un număr de

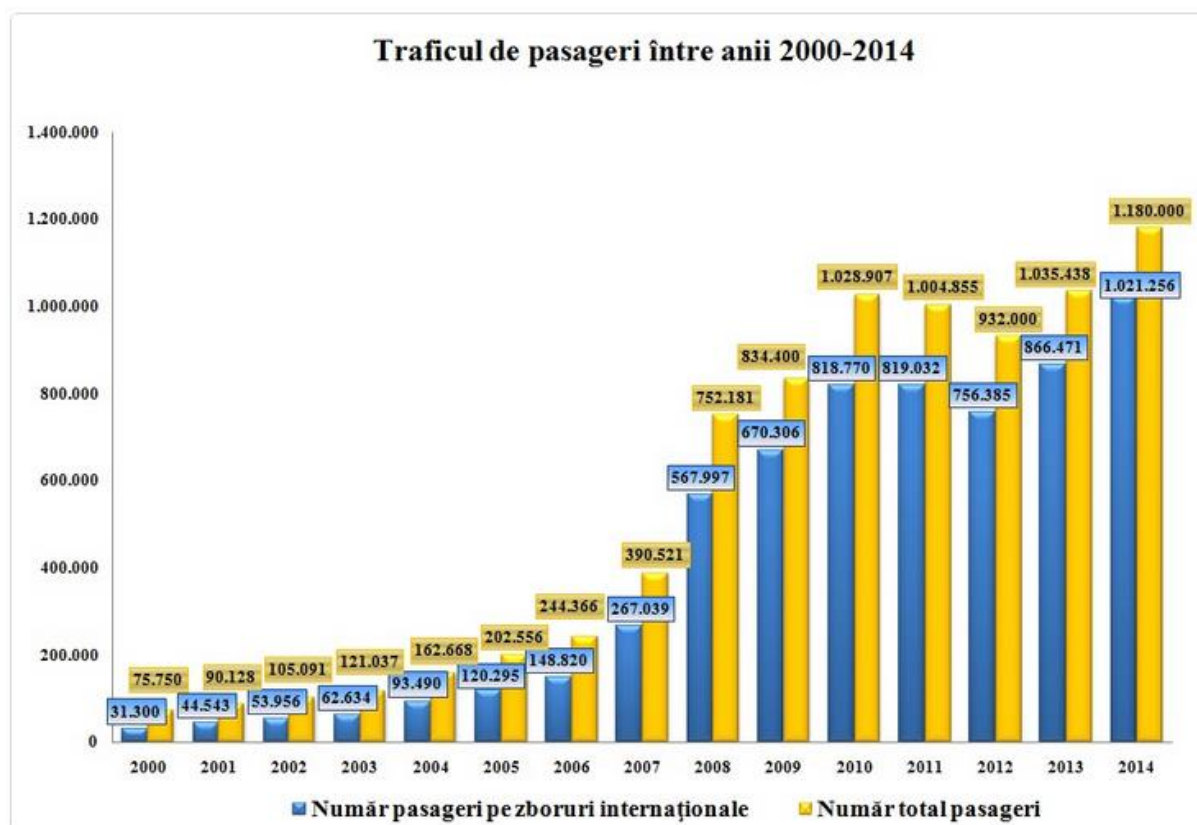

Figura 62 - Evoluția numărului de pasageri între anii 2000 - 2014. Sursa: airportcluj.ro

1,180,000 călători, preconizându-se că această cifră va crește menținând tendința 2012-2014.

Din punct de vedere al infrastructurii existente, în prezent se utilizează o pistă de 2,100 m, pentru curse de persoane. Se intenționează însă extinderea acesteia pentru a putea rula curse cargo și transatlantice, avându-se în vedere pe termen mediu și constituirea unui terminal cargo la aeroport. Unul dintre proiectele cheie pentru Zona Metropolitană este nodul intermodal aeroport-gară care să permită transferul atât al mărfurilor, cât și al pasagerilor.

Se are în vedere în cadrul listei de proiecte prioritare pentru 2015-2016:

- Finalizarea suprafețelor de mișcare aferente etapei I – 2100m a noii piste de decolare/aterizare;

¹¹ Prezentarea Aeroportului Internațional Avram Iancu Cluj, www.airportcluj.ro

- Pista de decolare-aterizare de 3.500 m (etapa II) și suprafețe de mișcare aferente;
- Iluminat de securitate la platforma etapa a II-a, pe partea de Est.

O problemă semnalată cu extinderea pistei la 3,500 m este că presupune devierea cursului Someșului din cauza lipsei de teren, o operațiune costisitoare și cu externalități potențial negative la nivel de cadru natural. De asemenea, introducerea de curse cargo riscă să polueze sonor puternic orașul Cluj Napoca, culoarul de aterizare trecând deasupra acestuia, fapt pentru care proiectul întâmpină rezistență din partea unei părți a actorilor urbani. O evaluare și mapare a zgomotului aeroportuar a fost realizat de autoritățile de la aeroport în iulie 2013, din care reiese o expunere estimată de 110,000 locuințe la un zgomot ambiental de 45-49 dB(A).

Figura 63 - Pista actuală a aeroportului Avram Iancu. Sursa: airportcluj.ro

4.1.6 Transportul public

4.1.6.1 Transportul public metropolitan

Compania de Transport Public Cluj Napoca (CTP) este compania de transport local deținută în acționariat de către Municipality Cluj Napoca, ulterior transformării acesteia din regie autonomă în 2013 în scopul încheierii de contracte de servicii publice și extinderii transportului la nivel metropolitan.

În prezent, compania operează un efectiv de 251 autobuze, 92 troleibuze, 35 tramvaie și 10 microbuze către destinații din interiorul Cluj Napoca și metropolitane:

1. Apahida – 5 linii de autobuz;
2. Baciu – 4 linii de autobuz;
3. Chinteni – o linie de microbuz și 3 linii de autobuz;
4. Ciurila – o linie de autobuz;
5. Feleacu – o linie de microbuz și 2 linii de autobuz;
6. Florești – 6 linii de autobuz.

Indicator	Tramvai	Troleibuze	Autobuze	Microbuze	Total
Număr de rute urbane	3	7	42	1	53
Număr de rute metropolitane			21	2	23
Număr de vehicule de transport	35	92	251	10	388

Tabel 13 - Efectivul de mașini CTP și numărul de rute (Sursă informații: ratuc.ro)

Analizând procentul de pasageri transportați în Februarie 2015 (ARUP, Raportul Intermediar 1 PMUD) se poate observa că procentul cel mai important de călători este transportat de autobuze (46%), urmat de troleibuze (31%) și tramvaie (23%). Deși călătoriile cu tramvaiul se situează pe ultimul loc, procentul este totuși important în condițiile existenței a numai 3 rute (o rută Polus – Zona industrială est și practic două jumătăți din aceasta, cu punctul terminus la gară), rute care ocolesc centrul istoric și toată partea rezidențială de sud și est a orașului, inclusiv aeroportul.

Evoluția numărului de vehicule de transport arată o tendință de creștere a parcului autobuzelor (transportul metropolitan a fost introdus în 2014, utilizând autobuze și microbuze) și o scădere a celui de troleibuze, numărul de tramvaie și de microbuze rămânând constant.

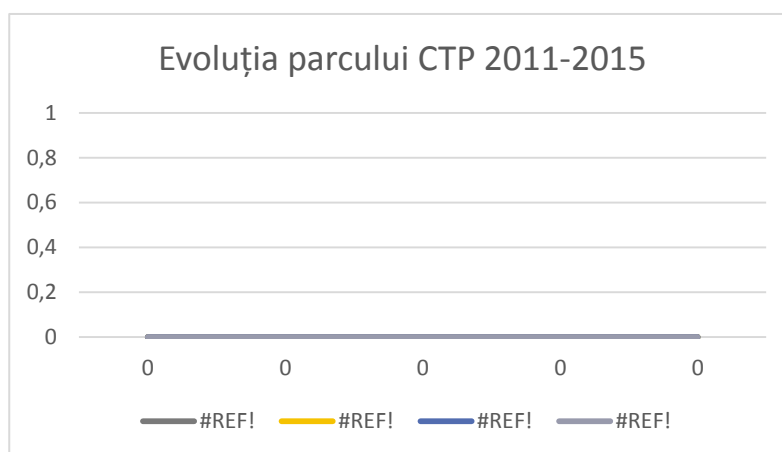

Figura 64 - Evoluția parcului CTP 2011 - 2015. Sursă date: CTP

În decursul anului 2014, numărul total de călătorii cu CTP a fost de 173,324,811, în creștere cu 22% față de anul 2011. Tot raportat la anul 2011, se observă o schimbare a procentelor de utilizare a tipurilor de transport, modificare survenită cu precădere în urma introducerii

	2011	2014
Deplasări cu autobuz (%)	55.92%	66.17%
Deplasări cu troleibuz (%)	28.26%	25.18%
Deplasări cu tramvai (%)	15.82%	8.65%

Tabel 14 - Procentajul de pasageri transportati 2011 și 2014. Sursa: CTP

transportului metropolitan.

La nivelul Municipiului, rețeaua de transport public acoperă relativ omogen teritoriul, deservind centrul, toate cartierele principale (inclusiv dezvoltările noi), precum și celelalte puncte de interes major, precum gara (cu autobuze, tramvaie, troleibuze) și aeroportul (cu autobuze și troleibuz). Una dintre problemele semnalate în discuții a fost distanța uneori prea mare (7-800 m) între stațiile urbane, care face dificil accesul la transport public în special

pentru persoanele vârstnice. De asemenea, rutele de transport în comun tind să convergă către centru, fiind necesară schimbarea vehiculului în multe din cazul pentru traversarea municipiului.

În afara unui tronson redus ca dimensiuni și a unui plan de introducere a unui traseu special pentru mijloacele TP pe strada Memorandumului¹², nu există benzi desemnate pentru transportul public, autobuzele și troleibuzele fiind astfel dependente de fluxul general de trafic din oraș.

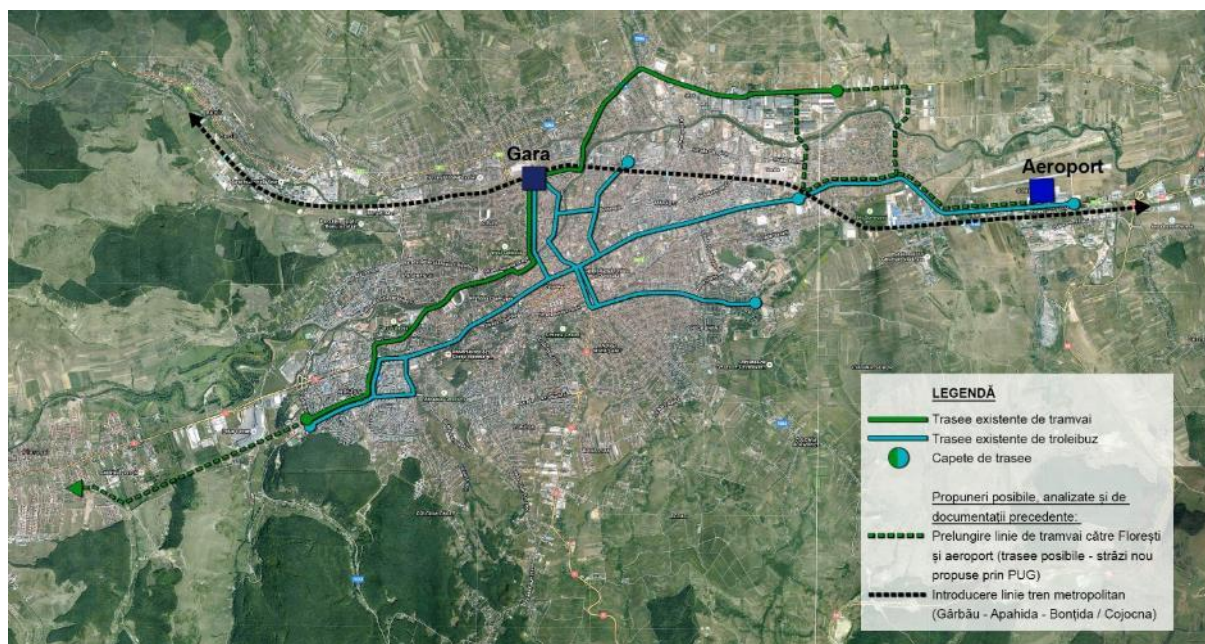

Figura 65 - Rețeaua de transport public nepoluant din Cluj Napoca și perspective pentru zona metropolitan

În ceea ce privește transportul public nepoluant, rețeaua de troleibuze este preponderent axială pe axa E-V cu ramificații spre gară și centrul orașului, iar tramvaiul este periferic, urmând traseul Mănăștur – Gară – nordul periferic orașului. Au existat în trecut premise și propuneri pentru extinderea liniei către Florești și către aeroport, însă acestea nu s-au materializat și vor trebui analizate în raport cu căile de transport disponibile pentru realizarea acestei investiții.

¹² Bandă specială de circulație pentru autobuze și troleibuze în centrul Clujului. Ce planuri are Primăria, articol City News, 12 Mai 2015, hyperlink – <http://citynews.ro/din-oras/banda-speciala-de-circulatie-pentru-autobuze-si-troleibuze-centrul-clujului-ce-planuri-are>

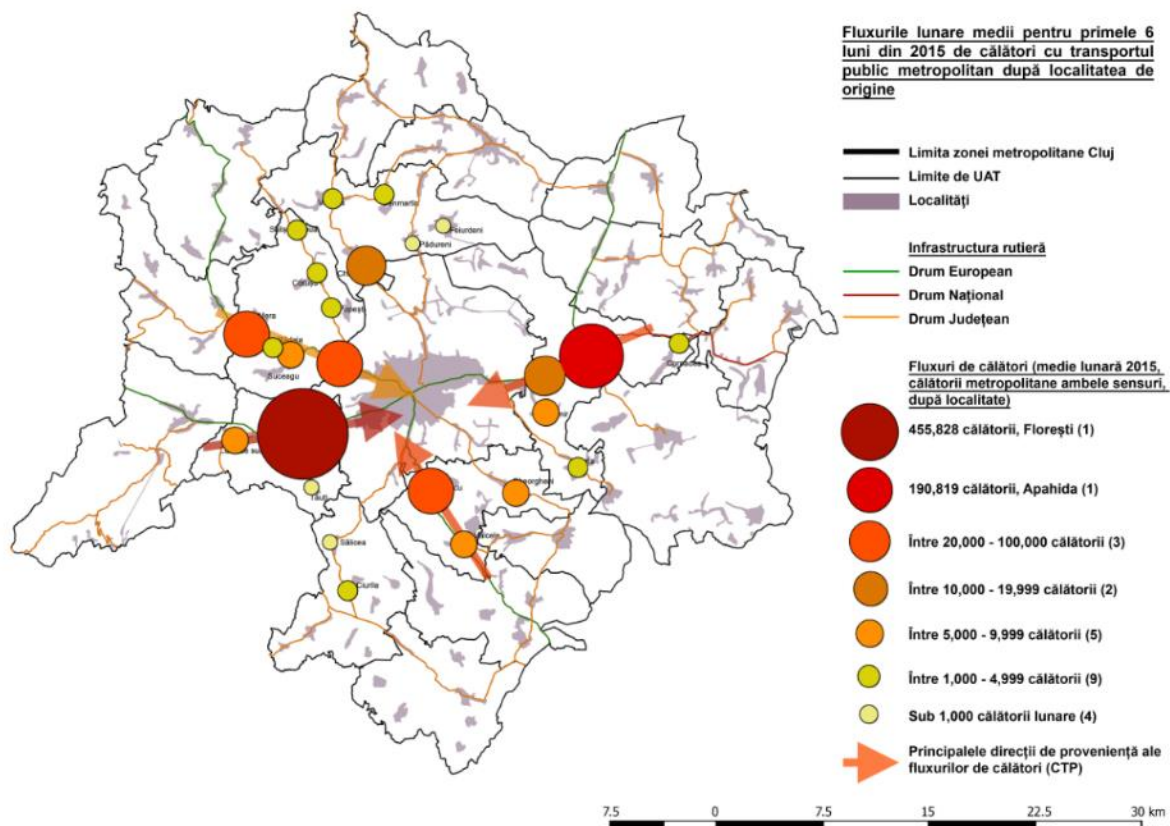

Figura 66 - Fluxurile lunare medii pentru 2015 - CTP. Sursa: date CTP

Fluxurile de trafic la nivel metropolitan reflectă un model similar de mobilitate intrametropolitană cu cel rutier. Analizând valorile medii pentru numărul de călătorii la nivel metropolitan din primele 6 luni ale anului 2015, se observă o valoare apropiată de $\frac{1}{2}$ milion de călătorii estimate dinspre Florești către Cluj Napoca și invers, în medie 15,000 călătorii zilnice (deși călătoriile de week-end sunt mai reduse). Pe lângă Florești, principalele surse de utilizatori CTP sunt Apahida (approx. 200,000 călătorii), Baci, Mera și Feleacu (sub 100,000 călătorii). Există premise pentru extinderea sistemului de transport operat de CTP în Gilău și Jucu.

CTP oferă în acest moment o plajă foarte largă de bilete, abonamente și abonamente speciale:

- Bilete de una și două călătorii, pe zone și destinații;
- Bilete pentru o linie metropolitană și una urbană;
- Abonamente întregi pe diverse perioade și combinații de linii, inclusiv toate liniile, pentru adulți, studenți, elevi, elevi școli speciale, donatori, persoane cu dizabilități, pensionari, refugiați, șomeri, veterani, revoluționari;
- Tichete cu valabilități reduse (o zi, 40-60-80 minute), pentru urban și metropolitan.

Numărul mediu de vânzări pentru primele 6 luni ale anului în curs a fost de 990,261 vânzări, din care 788,415 bilete, 36,632 abonamente întregi și 165214 abonamente speciale. Sistemul

de plată pentru bilete este atât cel tradițional, cât și prin SMS, mobilPay sau e-Wallet, încerceri care până în acest moment au avut succes.

Unul dintre proiectele în implementare pentru optimizarea, integrarea și eficientizarea CTP este introducerea sistemului de smart ticketing pe zone, un proiect care include și „localizarea automată a vehiculelor, automate pentru vânzarea biletelor, un nou sistem de back-office și modernizarea infrastructurii stațiilor, a suferit întârzieri, Raportul interimar 2 urmând să conțină o analiză mai detaliată”¹³.

4.1.6.2 Transportul privat

Există mai mulți operatori privați de transport de călători cu destinații metropolitane și extra-metropolitane, care operează din autogările principale ale Municipiului Cluj Napoca:

Autogara Fany, Autogara BETA Cluj Napoca, Autogara Sans Vest SRL și alte locații pentru îmbarcare amenajate. Primele două companii de transport din zonă sunt FANY și ALIS Grup, care operează rute preponderent în inelul 2 și în exterior, către Gherla, Câmpia Turzii, Huedin și alte destinații.

Figura 67 - Harta destinațiilor operate de FANY. Sursa: fany.ro

Așa cum se menționează în raportul ARUP, nu există o corelare și coordonare a operatorilor privați cu compania de transport public pentru preluarea de către operatorii privați a călătorilor pentru destinații mai îndepărtate.

În ceea ce privește taxi-urile, în Cluj Napoca sunt autorizate circa 3,000 de autovehicule de taximetru, conform discuțiilor purtate cu actorii locali. Numărul este însă insuficient pentru cererea foarte ridicată, iar comandarea unui taxi presupune timpi lungi de așteptare la ore de vârf. Cele mai proeminente firme de taximetrie sunt Taxi Nova, Napoca, Diesel, Daniel, Pritax, Clima&Confort, Rapid, Terra&Fan și Activ.

Prin HCL nr. 597/30.12.2013, art. I, au fost reglementate tarifele maxime de distanță în cuantum de 2.25 lei/km pe timp de zi, respectiv de 3.00 lei/km pe timp de noapte, tarife care includ și TVA.

Operatorii înregistrați în Cluj Napoca pot prelua comenzi din localitățile învecinate, însă nu și invers; această reglementare este o încercare de protejare a pieței în condițiile practicării unui tarif considerabil mai mic de către operatorii din Florești.

¹³ ARUP, Raportul interimar 1, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă pentru polul de creștere (2015)

4.1.6.3 Parcajele și sistemele park & ride

În prezent, parcare reprezintă o problemă foarte gravă în Municipiul Cluj Napoca, existând numai 7 parcări special amenajate în oraș, dintre care 2 sunt private, una este pe termen scurt și 4 sunt rezidențiale, în zonele Mănăștur (2), Mărăști și Andre Mureșanu. În 2010, numărul spațiilor de parcare a crescut cu 2,019 prin schimbarea regulilor de circulație pe unele străzi din cartiere și reamenajarea unor spații dintre blocuri, însă această abordare nu face pe termen lung decât să scadă calitatea spațiului public urban, și a locuirii, ocupând trotuare și spații la sol care pot fi folosite, mai ales în cartierele foarte dense, pentru alte activități și funcțiuni.

În interiorul zonei istorice, parcare se realizează la sol pe locuri amenajate în sistem de plată cu tichete, la prețuri reduse (2 lei/oră), fapt ce încurajează accesul și staționarea cu mașina în arealul de patrimoniu. Este în discuție scumpirea și pe termen mediu eliminarea parcajelor din această zonă, odată cu implementarea proiectelor de pietonalizare prevăzute prin PUG.

Nu există la acest moment facilități pentru park&ride, care ar putea să reducă semnificativ presiunea pe coridoarele de intrare și în zona centrală a Municipiului, deși parcare de la Polus este folosită ad-hoc cu această funcțiune. Principalele puncte de intrare unde amenajarea unor astfel de sisteme este necesară sunt Florești, Baciș și Apahida, dar trebuie de asemenea analizată oportunitatea colocalizării acestora cu haltele și gările de cale ferată.

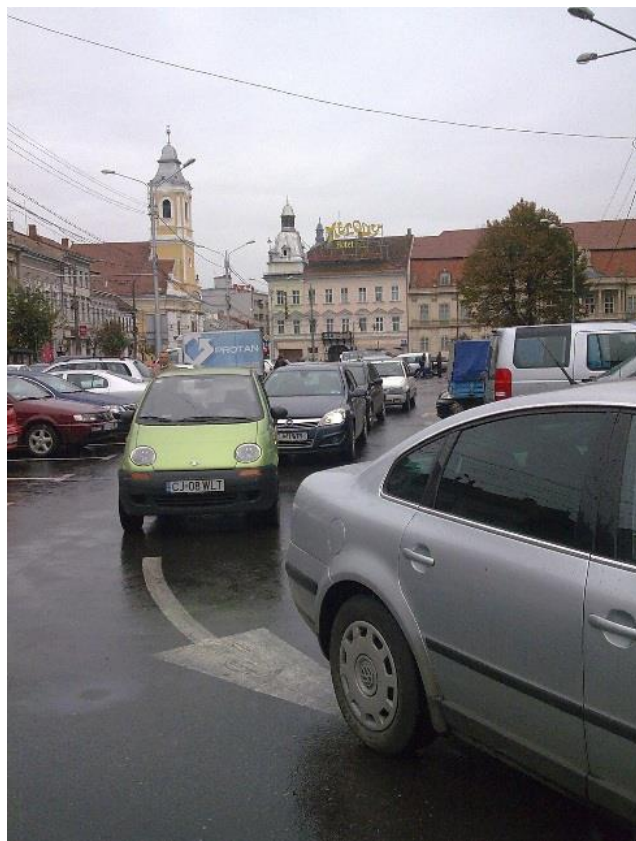

Figura 68 - Parcajul de la Piața Unirii. Sursă - visitclujnapoca.ro

4.1.7 Transportul nepoluant și spațiile pietonale

4.1.7.1 Mobilitatea velo

În ceea ce privește rețeaua velo, a fost identificată nevoia unei gândiri strategice a unui sistem metropolitan de transport nemotorizat, în condițiile de trafic actual și de subdezvoltare a infrastructurii pentru biciclete.

Planul Integrat de Dezvoltare (PID) pentru perioada 2007-2013 prevedea deja un proiect pentru rețeaua de transport cu bicicleta, cuprinzând 75 km de pistă, 500 biciclete de închiriat în sistem self-service și 50 puncte multimodale de transport.

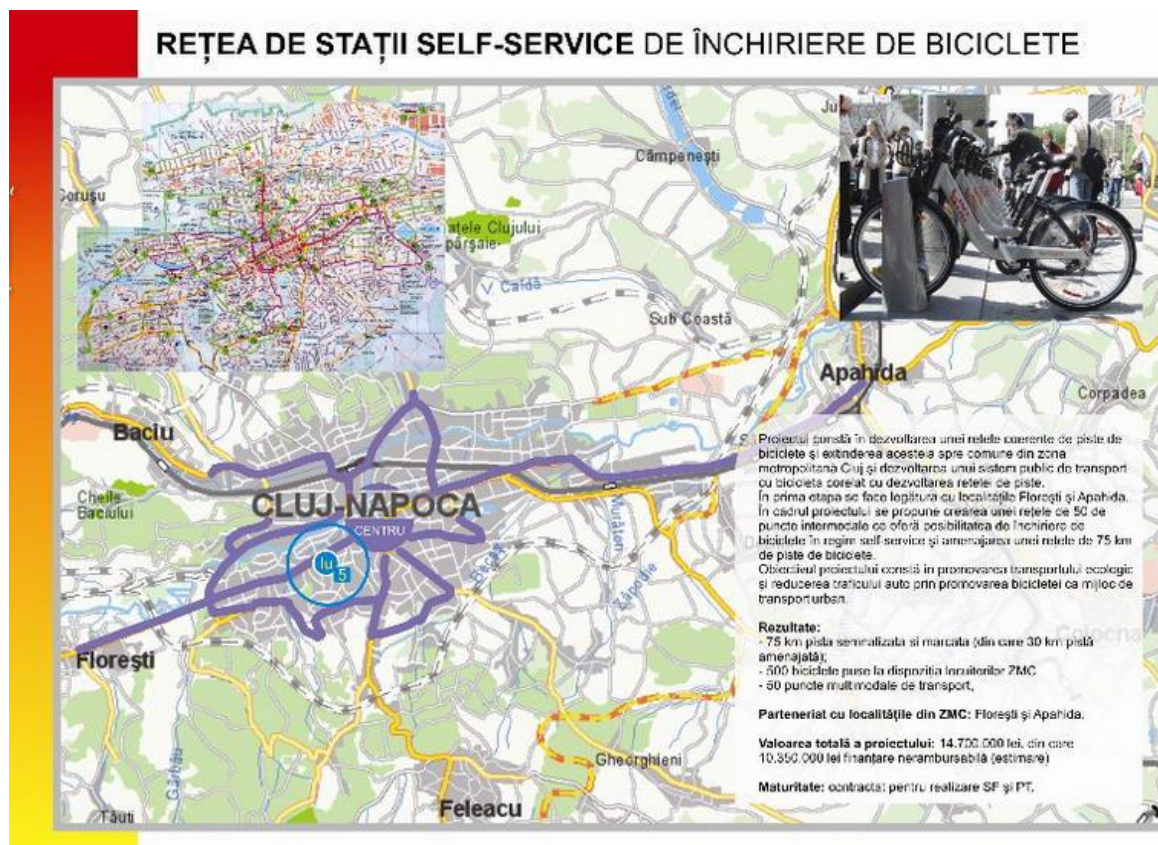

Figura 69 - Rețeaua de stații self-service și piste de biciclete propuse prin PID. Sursa: romaniapozitiva.ro

Pistele de biciclete sunt mai degrabă utile din perspectiva transportului forței de muncă decât în scopuri de turism, care reprezintă un procent infim. Traseele turistice pot fi gândite, în schimb, ca fiind utile prelungirii celor "utilitare". Nu este încă clar dacă e realist și unde anume ar putea fi loc pentru construirea de piste de biciclete, în special în direcția Florești. Limitele naturale de mers cu bicicleta sunt considerate a fi cele aflate la o distanță de 25-30 km de Cluj (o oră și jumătate de mers cu bicicleta), respectiv Comunele Bonțida, Jucu și Căpuș, 25-30 km și este necesar ca o astfel de soluție să fie eventual combinată cu transport public (tramvai, linie de suprafață). De asemenea, există culoare naturale și trasee folosite de cicliști, pe direcția Baciu, Suceagu, pentru care regimul e încă neclar. În cele mai multe cazuri, este vorba de zone care au fost livezi, 2 culoare care nu sunt blocate, care pot fi valorificate și nu au diferențe de nivel semnificative. În aceeași măsură, din Grigorescu există un traseu similar până la Gilău, unde sunt doar 2 diferențe de nivel. Acestea sunt axe deschise

care cu minime investiții se pot amenaja conform unui concept de drum verde mai degrabă decât o pistă de bicicletă propriu-zisă:

- Spre Suceag, pe Valea Seacă, unde există un drum forestier care se inundă când plouă;
- În direcția Chinteni;
- Pe axa Lombului – o zonă de pădure, pășune.

Proiectul de autostradă a blocat accesul direct spre Cheile Turzii, însă prin dealul Lomb se poate face o pasarelă, pentru a se păstra ”coridoarele verzi”.

4.1.7.2 Mobilitatea pietonală și calitatea spațiului public pietonal

Mobilitatea pietonală în Municipiul Cluj Napoca și zona sa istorică, prezintă un potențial de dezvoltare ridicat în valorificării patrimoniului istoric, dezvoltării sociale, culturale și a economiei de evenimente în oraș.

Până în acest moment reabilitările, pavările și pietonalizările (proiectele Piața Muzeului, Piața Unirii – Eroilor, Potaissa-Zidul Cetății, Canalul Morii-Andrei Șaguna, arealul I. Rațiu- I. Bob) au reprezentat intervenții de acupunctură urbană, fără o strategie unitară de redezvoltare a spațiului public urban la nivel municipal, cu atât mai puțin contextual / metropolitan.

Figura 70 - Piața Muzeului. Sursa - stiridecluj.ro

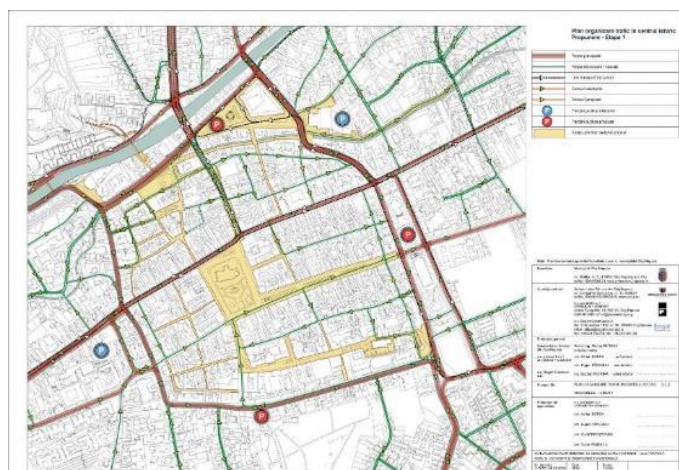

Figura 71 - Planul de organizare a zonelor pietonale din arealul istoric. Planșă PUG

Noul PUG prevede dezvoltarea zonelor pietonale din interiorul arealului istoric al Municipiului, într-un sistem care să cuprindă întreaga Piața Unirii și o serie de artere și piețe/scururi spre nord și sud. Problema este însă neabordarea malurilor Someșului în arealul municipal din punct de vedere pietonal, o axă istorică structurală care ar putea reprezenta spina verde-albastră a întregului sistem din zona 1 de dezvoltare.

La scară mai mare se poate observa faptul că valea Someșului este în prezent susținută cu areale verzi, parcuri, zone de agrement, însă acestea vor trebui conectate atât cu centrul istoric cât și între ele și cu zonele de potențial ridicat pentru agrement în părțile de est și de vest. PUG nu adresează decât într-un mic procent acest ax, diferențele între situația existentă și propusă fiind minime.

Dezvoltarea spinei verzi-albastre va presupune pe termen lung regenerarea cursului și malurilor râului, o necesitate dificil de abordat în condițiile situării pe curs a unor foste terenuri de producție în stare avansată de degradare și în proprietate privată.

Probleme similare se regăsesc și în comunele Florești și Apahida, în prima existând probleme de privatizare sistematică a terenurilor de valoare peisageră și a întregii porțiuni de contact cu DN1, fapt ce îngreunează planificarea unei racordări la sistemul de drumuri din comună.

Un aspect care trebuie menționat este lipsa unei reprezentări și semnalizări unitare la nivelul municipiului a spațiilor pietonale, a unor elemente de identitate care să marcheze în mod recognoscibil aceste spații, trasee și să le coroboreze cu semnalizarea elementelor de interes public și turistice. La nivel metropolitan nu se poate discuta încă de o identitate comună, însă acest aspect rămâne de perspectivă și va fi considerat ulterior în strategie.

Planuri, strategii și programe existente la nivel național, regional și local

Masterplanul General de Transport cuprinde o serie de proiecte pentru rețeaua feroviară de importanță pentru realizarea Strategiei de Dezvoltare pentru Zona Metropolitană, incluzând:

1. Realizarea unui terminal intermodal cu gară la Aeroportul Cluj Napoca (termenul de realizare este 2017);
2. Electrificarea și reabilitarea Căii Ferate Cluj Napoca – Episcopia Bihor (termen de realizare: 2019);
3. Reabilitarea Căii Ferate Cluj Napoca – Câmpia Turzii (termen de realizare: 2029)
4. Reabilitarea Căii Ferate Cluj Napoca – Ilva Mică (termen de realizare: 2029)

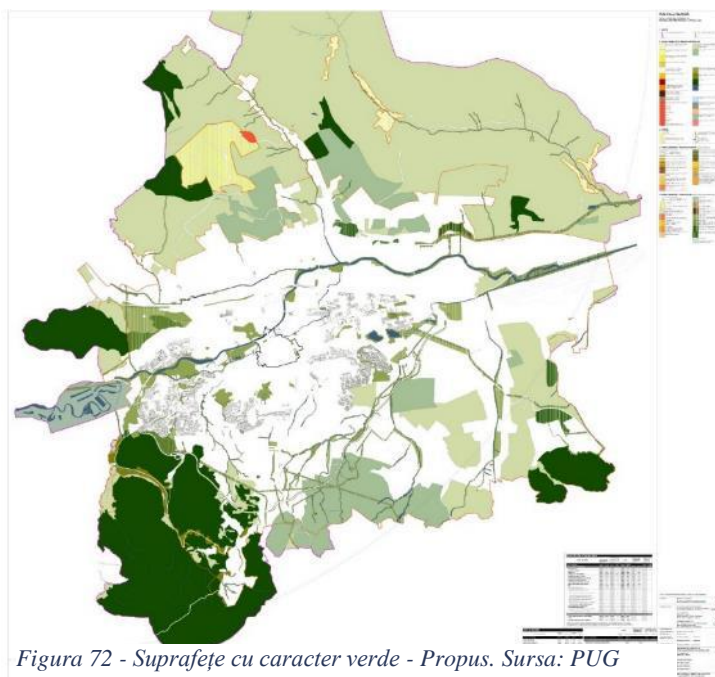

Figura 72 - Suprafețe cu caracter verde - Propus. Sursa: PUG

Termenele de realizare ale primelor două proiecte sunt importante și necesare, întrucât vizează intervenții foarte necesare la nivel regional, însă reabilitarea infrastructurii dinspre estul polului de creștere este de asemenea un punct de urgență, ceea ce implică necesitatea avansării termenelor de la 2029 (peste încă 2 perioade de programare) la un orizont de timp din perioada 2014-2022.

PUG Cluj Napoca a abordat aceste probleme la nivel contextual, făcând o serie de propuneri de dezvoltare a infrastructurii rutiere atât la nivel municipal cât și pentru comunele limitrofe. Ca răspuns direct la problemele de trafic cauzate de traversarea localităților, PUG a propus trei proiecte mari de investiție în infrastructură, toate proiecte-cheie pentru dezvoltarea viitoare a orașului:

- Inelul Sud, de legătură între Mănăștur și Apahida, cu conexiuni către noile dezvoltări sudice (Bună Ziua, Zorilor);
- Drum expres de legătură Cluj Napoca (nod Cora) – Gilău Autostradă, ocolind tronsonul-problemă Florești;
- Ocolitoare Baci, de la nodul de autostradă Rădaia până în Cluj Napoca (Tetarom I);

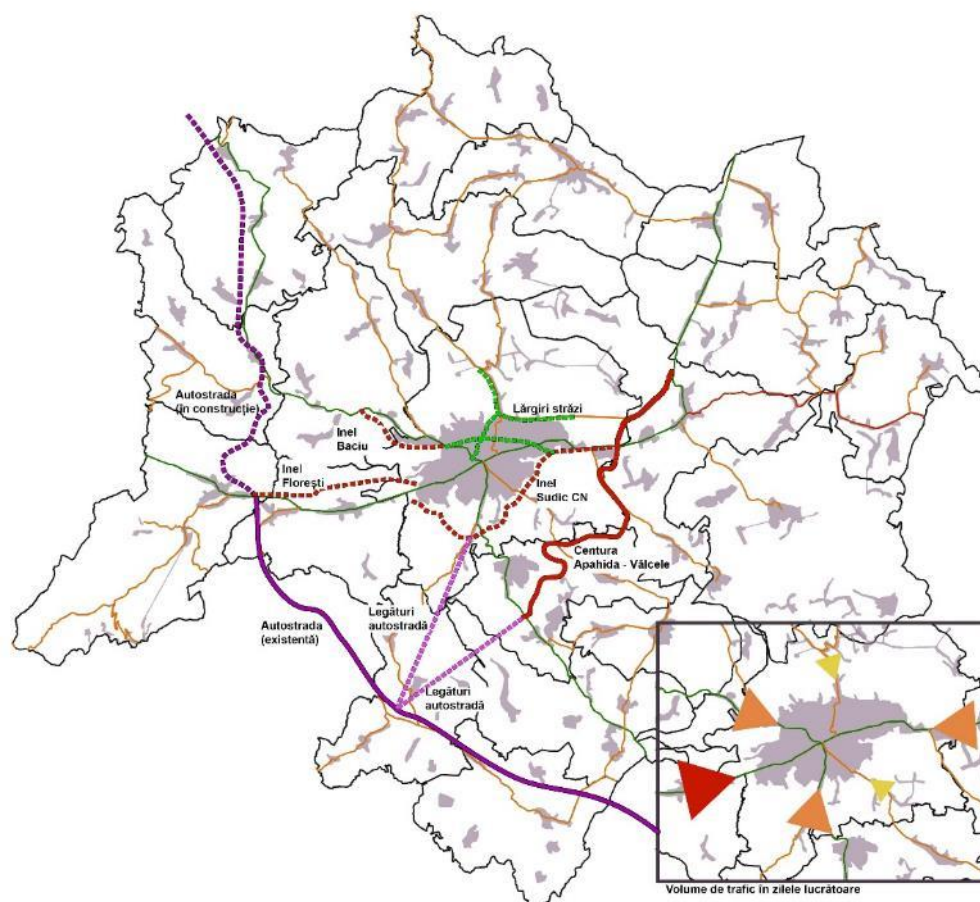

Figura 73 - Prevederi ale PUG pentru proiectele de infrastructură principale (Prelucrare după PUG CN 2014)

În afara acestora, mai sunt prevăzute continuări ale centurii Apahida-Vâlcele către Autostrada și două noduri de legătură cu aceasta în zona sud-vestică.

Planul aprobat a optat pentru a nu adresa problemele de trafic și accesibilitate din nordul Cluj-Napoca printr-un inel în oglindă cu cel de sud, ci le-a abordat prin prevederi de lărgire a străzilor urbane de legătură cu Chinteni și cu porțiunea din Bulevardul Muncii extinsă, către Apahida. Este de discutat această abordare în perspectiva dezvoltării planificate a intravilanului către partea nordică și dealul Lomb, pe termen lung. În condițiile în care zona de nord va căpăta un caracter de zonă rezidențială nouă, dacă se vor recupera structurile semi-abandonate din platforma CUG și dacă se va regenera axa Someșului, traficul greu de pe bulevardul deja integrat structurii urbane va fi incompatibil cu statutul și nevoile zonei.

Este de menționat aici și varianta secundară (și potențial paralelă) a realizării unui drum ocolitor pentru Florești pe la sudul comunei, însă propunerea actuală avansată de comună este aceea a creării unui drum cu profil 6 m care să străpungă către DN1 înainte de localitate, investiție fără utilitate în condițiile presiunii existente. Ocolitoarea sud poate fi un proiect mai ușor de realizat în primă fază decât drumul expres Cluj Napoca – Gilău, însă va trebui să preia fluxurile din sau dinainte de localitate, având un profil de minimum 1,5 benzi / sens, pentru a elibera DN1.

Concluziile discuției cu grupul de lucru

A fost subliniată importanța corelării **Planului Integrat de Dezvoltare Urbană** și prevederile PUG ale comunelor din jurul Municipiului Cluj Napoca, realizarea și aprobarea acestora realizându-se în mare parte în paralel cu elaborarea PIDU. În acest sens, a fost identificat drept un risc major ca soluțiile propuse să nu se suprapună, în special în cazul Florești. Pentru ca propunerile identificate în PIDU să fie realizabile, este necesar să se supună unei logici a coordonării cu alte planuri și strategii la relevante, dar și de a se prevedea pași următori, dincolo de perioada de programare 2014-2020.

Pe de altă parte un avantaj este faptul că singurul PUG aprobat deocamdată este cel al Municipiului Cluj Napoca. Prin PIDU, se poate avansa ideea unor culoare care să fie respectate, precum și idei care să fie preluate la rândul lor în Planul de Mobilitate al Cluj Napoca și în Planul de Amenajare al Teritoriului la nivel de județ. Este nevoie de opțiuni, acolo unde acțiunile unei unități administrativ teritoriale sunt limitate prin PIDU sau PATJ, să se poată oferi alternative.

În ce privește transportul, o parte din investițiile prevăzute în masterplanul de transport au fost identificate ca fiind tardive.

A fost ridicată și problema caracterului investițiilor, de exemplu lărgirea străzilor / bulevardelor sau opțiunea unor centuri. Trebuie să se ia considerare că soluția exproprierii din câteva sute de clădiri recent construite (ultimii 10 ani) nu va fi preferată. Caracterul propriu-zis al soluțiilor poate deveni mai important decât localizarea lor.

4.1.8 Infrastructura tehnico-edilitară

4.1.8.1 Energie electrică

Principala sursă de energie electrică la nivelul ZMCN o constituie Amenajarea Hidroenergetică a Someșului Mic. Urmare a unui amplu program de construcții hidroenergetice realizat între anii 1968 și 1988, amenajarea a fost realizată în 8 trepte, având 5 baraje, 8 centrale hidroelectrice și peste 30 de km de aducțiuni principale și secundare. Astfel, pe o diferență de nivel de circa 650 m, este posibilă obținerea unei puteri instalate de 300,18 MW în cele 8 hidrocentrale (4,54 % din totalul puterii instalate în hidrocentralele din România în anul 2013 – conform datelor INSSE) și a unei producții de energie electrică de 534,4 milioane KWh, într-un an hidrologic mediu (www.hidroelectrica.ro).

De altfel, în perioada de programare 2014 – 2023 există perspectiva realizării unei investiții de peste 1 miliard de euro pentru valorificarea potențialului energetic din arealul zonei metropolitane: hidrocentrala Tarnița – Lăpustești. Aceasta este considerată a fi un obiectiv de interes național, urmând să aibă un rol esențial în reglajul frecvență – putere necesar odată cu intrarea în funcțiune în perioada 2015-2017 a grupurilor 3 și 4 de la Centrala Nuclearo-Electrică de la Cernavodă. Investiția ar permite ca potențialul hidroenergetic al zonei să fie exploatat la un nivel superior, puterea instalată a hidrocentralei fiind de peste 3 ori mai mare (1000 MW) față de cea combinată a celor 8 hidrocentrale existente în prezent (Hidroelectrica sucursala Cluj și Inter Proiect Cluj-Napoca, 2012). Se preconizează că prin realizarea hidrocentralei vor fi create aprox. 4000 locuri de muncă (cf. discuțiilor cu reprezentanții primăriei Gilău), fapt ce ar avea un impact pozitiv important pentru piața forței de muncă din zona metropolitană. Cu toate acestea, ca orice investiție de o asemenea amploare, realizarea hidrocentralei ar presupune un impact semnificativ asupra mediului, atât în cazul factorilor abiotici (aer, apă, sol), cât și al celor biotici (flora și fauna locală). Studiul de evaluare a impactului asupra mediului, realizat cu ocazia documentației PUZ pentru realizarea hidrocentralei, prevede măsurile ce sunt necesar a fi luate pentru diminuarea impactului asupra mediului, atât pe timpul construcției hidrocentralei, a rezervoarelor și carierelor necesare funcționării acesteia, cât și pe durata exploatarei.

În ceea ce privește energia solară, în ZMCN se află 14 parcuri fotovoltaice, cu o putere instalată totală de 35.58 MW. Cele mai multe parcuri fotovoltaice se află în sudul ZMCN (UAT-urile Tureni, Aiton). Deși în Tureni există și un parc eolian, cu o putere instalată de 0,3 MW, ZMCN nu are un potențial recunoscut din punct de vedere al producerii energiei eoliene. Zona metropolitană are însă un potențial important în ceea ce privește producția de bioenergie, un exemplu în acest sens fiind proiectul de realizare a unei centrale pe biomasă în localitatea Răscruți din comuna Bonțida.

Pe teritoriul municipiului Cluj-Napoca, există trei centrale electrice de co-generare ce funcționează pe gaze naturale, producând anual 37,5 GWh (PAED 2011-2020 Cluj-Napoca).

În ceea ce privește **distribuția energiei** electrice, toate UAT-urile din ZMCN au localitățile racordate la rețeaua națională de distribuție (**Fig. 67**).

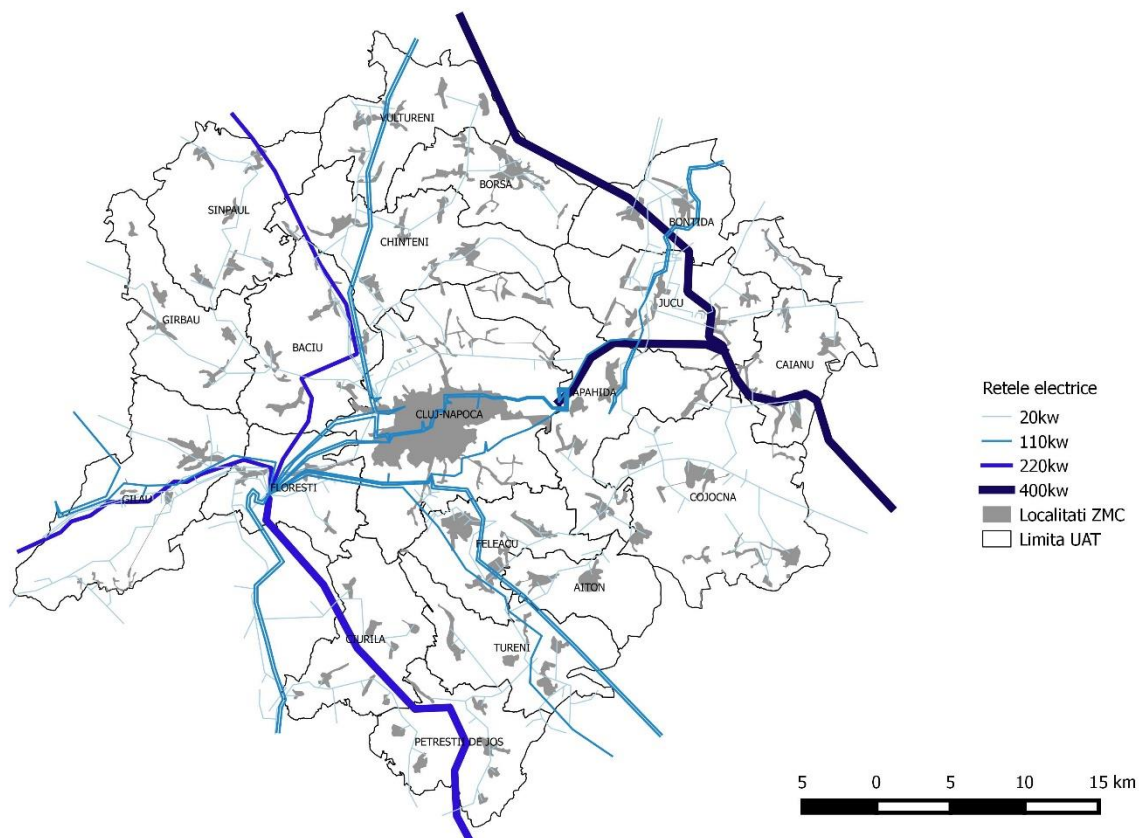

Figura 74 – Rețeaua de distribuție a energiei electrice la nivelul ZMCN. Sursa date: CJ Cluj

Tabel 15 – Parcuri fotovoltaice în ZMCN. Sursa: <http://indesen.ats.com.ro/>

Beneficiari	Denumire parc	UAT	Stație record	Putere instalată (MW)
S.C. ALPHA PARC SOLAR SRL	Aiton	Aiton	Mihai Viteazu 110/20 kV	2,98
S.C. CAMPO VERDE SOLARIS SRL	Jucu de Sus 1	Jucu	Jucu-Geaca LEA 20 kV	0,99
S.C. DISTRIPower HYDRA SRL	Campenesti 1	Apahida	Baciu-Apahida LEA 20 kV	2,96
S.C. EASY ENERGY PRODUCT SRL	Rediu	Aiton	Jucu	2,9
S.C. F&B RO SRL	Tureni 1	Tureni	Mihai Viteazu 110/20 kV	0,77
S.C. IMPERIAL DEVELOPMENT SRL	Tetarom III	Jucu	Jucu	5
S.C. KUERYO IMPORT EXPORT SRL	Cluj Napoca	Cluj-Napoca	Byron	1,134
S.C. MEGASOL DELTA POWER SRL	Borșa	Borșa	Baciu-Fodora LEA 20 kV	2,32
S.C. PGE UNU SRL	Feleacu	Feleacu	Cluj Sud-TV LEA 20 kV	4,8
S.C. PRODUCTIE ENERGIE VERDE	Tureni 2	Tureni	Mihai Viteazu	0,202

SRL			110/20 kV	
S.C. REVANO SOLAR SRL	Tureni 1	Tureni	Mihai Viteazu 110/20 kV	0,66
S.C. RS TRADE SRL	Răscruci	Bonțida	Jucu	7
S.C. VELORUM ELECTRA SRL	Campenesti 2	Apahida	Jucu	2,96
S.C. VLG RO SRL	Martinesti	Tureni	Mihai Viteazu 110/20 kV	0,9

4.1.8.2 Alimentare cu apă

Principala **sursă de apă** la nivelul ZMCN este reprezentată de acumulările de la Tarnița (215 ha) și de la Gilău (75 ha), de unde apa brută este transportată în stația de tratare Gilău. Cu o capacitate de 3 000 l/s, stația de tratare beneficiază de un sistem integral automatizat și monitorizat, apa potabilă fiind distribuită de aici consumatorilor din Cluj-Napoca, Dej, Gherla și alte 24 de comune printr-o rețea de 962 km de conducte. Calitatea apei potabile distribuite de stația Gilău este monitorizată săptămânal prin analize microbiologice în cadrul laboratorului stației (APM Cluj, 2014).

În ceea ce privește resursele de apă freatică, în ZMCN cea mai importantă sursă este captarea de apă subterană Florești compusă din 5 zone de captare: Uzina Florești, Șapca Verde, Captația 1, Stația E și Captația 2 (Compania de Apă Someș, 2012).

Capacitatea de producție a apei potabile este cea mai mare în municipiul Cluj-Napoca (peste 250.000 mc/zi), urmat de comunele Apahida, Florești și Gilău, toate cu o capacitate de peste 1.000 mc/zi (**Tabel 16**). De cealaltă parte, în comuna Vultureni capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile este de numai 13 mc/zi.

Tabel 16 – Capacitatea instalațiilor de producere a apei potabile (Sursă date: INSSE)

UAT	Capacitate instalații de producere a apei potabile (mc/zi – 2011)
Cluj-Napoca	259.331
Aiton	88
Apahida	2.398
Baciu	128
Bonțida	523
Borșa	500
Căianu	58
Chinteni	180
Ciurila	139
Cojocna	192
Feleacu	75
Florești	1.891
Gârbău	95
Gilău	1.042
Jucu	513
Petreștii de jos	91
Sânpaul	410
Tureni	70
Vultureni	13

Toate UAT-urile din ZMCN au **rețea de alimentare cu apă** potabilă, chiar dacă în cazul unor comune (**Tabel 17**) nu toate localitățile aparținătoare (doar 51 din 98) beneficiază de prezența unor astfel de rețele.

Tabel 17. Situația alimentării cu apă în UAT-urile ZMCN. Sursa date: Fișele localităților; Master Plan Apă-Canal 2014-2020; INSSE

UAT – km rețea (INSSE, 2013)	Localitate	Rețea de alimentare cu apă	Mențiuni
CLUJ-NAPOCA 664.9 km	Cluj-Napoca	Da	Sistemul zonal Cluj
	AITON		
APAHIDA 86.8 km	Aiton	Da	Magistrală de apă existentă
	Rediu	Da	
	Apahida	Da	Sistemul zonal Cluj
	Sânnicoară	Da	Sistemul zonal Cluj
	Dezmir	Da	Sistemul zonal Cluj
	Pata	-	Magistrală de apă existentă
	Corpadea	Da	Sistemul zonal Cluj
	Sub Coastă	Da	Sistemul zonal Cluj
	Bodrog	-	Magistrală de apă existentă
	Câmpenești	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
BACIU 61.3 km	Baciu	Da	Sistemul zonal Cluj
	Mera	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Suceagu	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Popești	Da	Sistemul zonal Cluj
	Corușu	Da	Sistemul zonal Cluj
	Sălișteștea Nouă	Da	Sistemul zonal Cluj
	Rădaia	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
BONȚIDA 34 km	Bonțida	Da	Sistemul zonal Cluj
	Răscruci	Da	Sistemul zonal Cluj
	Coasta	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Tăușeni	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	BORȘA 28.7 km	Borșa	Da
CĂIANU 38 km	Ciumăfaia	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Borșa Cătun	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Borșa Crestaia	-	-
	Căianu	Da	Sistem zonal Cluj: Proiect finalizat
	Căianu Mic	Da	Sistem zonal Cluj: Proiect finalizat
	Căianu Vamă	Da	Sistem zonal Cluj: Proiect finalizat
CHINTENI 12 km	Bărai	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Vaida Cămăraș	Da	Sistem zonal Cluj: Proiect finalizat
	Văleni	Da	Sistem zonal Cluj: Proiect finalizat
	Chinteni	Da	Sistem propriu – PNDR; Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal 2014-2020
	Vechea	Da	Sistem propriu – PNDR; Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Feiurdeni	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Măcicașu	Da	Sistem propriu – PNDR; Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Deușu	Da	Sistem propriu – PNDR; Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Sânmărtin	Da	Sistem propriu – PNDR; Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Satu Lung	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
Pădureni	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal	
Sălișteștea Veche	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal	

CIURILA 6.2 km	Ciurila	Da	Sistem de alimentare cu apă centralizat
	Filea de Sus	Da	Sistem de alimentare cu apă centralizat
	Filea de Sus	Da	Sistem de alimentare cu apă centralizat
	Pădureni	-	-
	Pruniș	-	-
	Sălicea	-	-
COJOCNA 35.7 km	Cojocna	Da	Sistemul zonal Cluj
	Boj Cătun	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Boju	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Cara	Da	Sistemul zonal Cluj
	Huci	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Iuriu de Câmpie	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
FELEACU 18 km	Feleacu	Da	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Vîlcele	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Gheorghieni	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Saradis	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	FLOREȘTI	Da	Sistemul zonal Cluj
	Luna de Sus	Da	Sistemul zonal Cluj
GILĂU 35.3 km	Tăuți	Da	Sistemul zonal Cluj
	Gilău	Da	Sistemul zonal Cluj
	Someșu Cald	-	Aducțiune existentă
	Someșu Rece	Da	Aducțiune existentă
	GÎRBĂU	Da	Sistemul zonal Cluj
	Cornești	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
JUCU 40.6 km	Nădășelu	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Turea	Da	Sistemul zonal Cluj
	Viștea	Da	Sistemul zonal Cluj
	Jucu de Sus	Da	Sistemul zonal Cluj
	Gădălin	Da	Sistemul zonal Cluj – proiect SAPARD
	Juc Herghelie	Da	Sistemul zonal Cluj
PETREȘTII DE JOS 30.9 km	Jucu de Mijloc	Da	Sistemul zonal Cluj
	Vișea	Da	Sistemul zonal Cluj – proiect SAPARD
	Petreștii de Jos	Da	Proiect în implementare – 3.1 milioane lei
	Crăiești	-	
	Deleni	-	
	Livada	-	
SÎNPAUL 17.6 km	Petreștii de Sus	-	
	Plaiuri	-	
	Sînpaul	Da	Sistemul zonal Cluj – fonduri guvernamentale
	Sardu	Da	Sistemul zonal Cluj – fonduri guvernamentale
	Sumurducu	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Mihăiești	Da	Sistem de alimentare centralizat - PNDR
TURENI 8.3 km	Berindu	Da	Sistem de alimentare centralizat - PNDR
	Topa Mică	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Tureni	Da	
	Martinești	-	
	Micești	Da	
	Comseșeti	-	
VULTURENI 3.5 km	Ceanu Mic	-	
	Vultureni	Da	
	Băbuși	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Bădești	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Chidea	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal

Făureni
Șoimeni

-
Da

Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
În curs de implementare

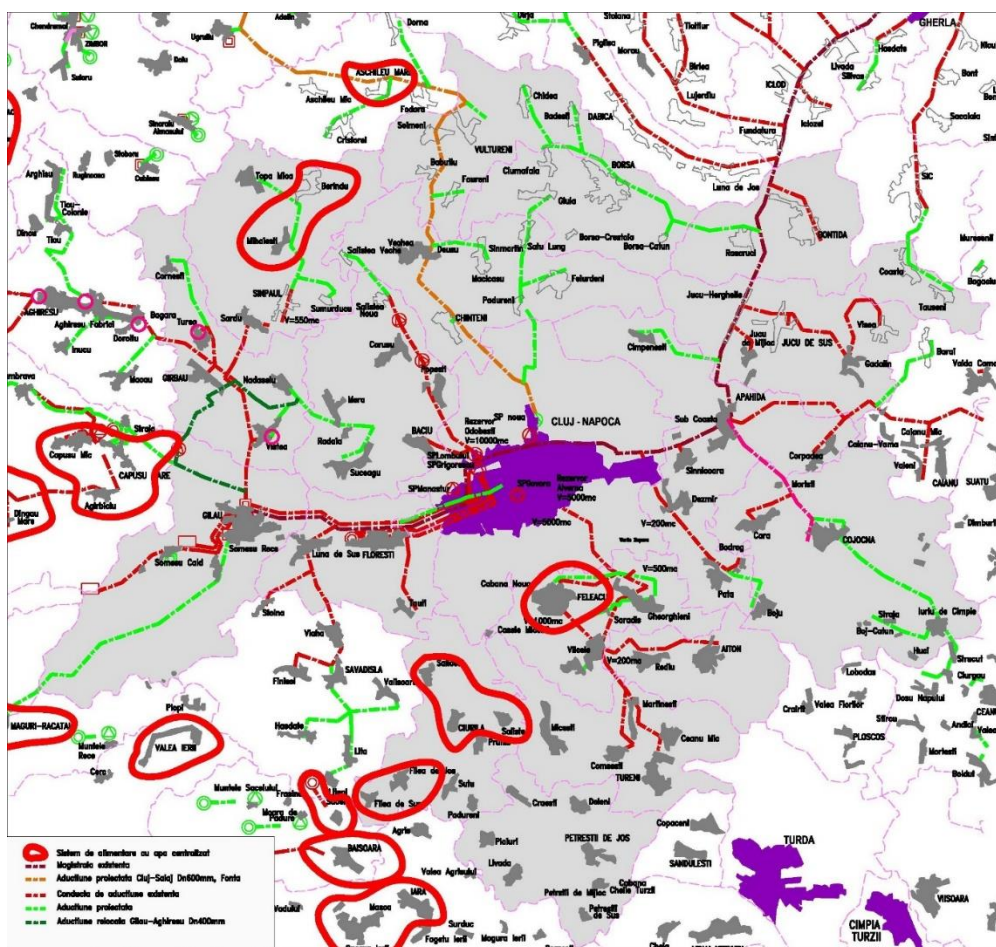

Figura 75 – Rețeaua de alimentare cu apă potabilă: existent și propus. Prehucrare după Masterplan Apă-Canal 2014-2020

Este de remarcat faptul că Masterplan-ul Apă-Canal 2014-2020 al Companiei de Apă Someș S.A. își propune realizarea de aducțiuni noi care să permită realizarea rețelelor de distribuție a apei potabile în toate localitățile din zona metropolitană. Cu toate acestea, este de dorit pe viitor să existe o mai bună comunicare între autoritățile publice locale și compania de apă, pentru a se evita situații precum cea din comuna Chinteni, unde a fost realizat un proiect de alimentare cu apă suprapus peste proiectul celor de la Compania de Apă de a realiza o nouă aducțiune Cluj-Sălaj pe teritoriul comunei (*Fig. 68*).

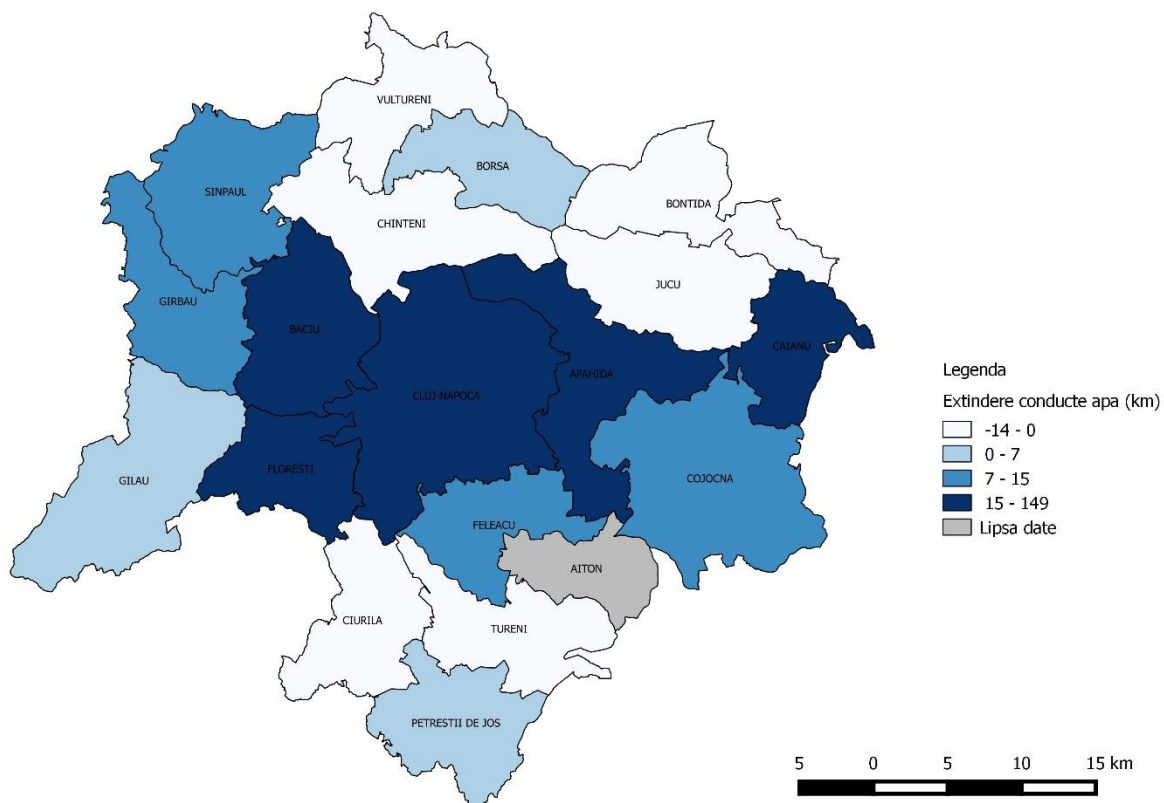

Figura 76 – Extinderea conductelor de apă în UAT-urile ZMCN între anii 2008 și 2013. Sursa date: INSSE

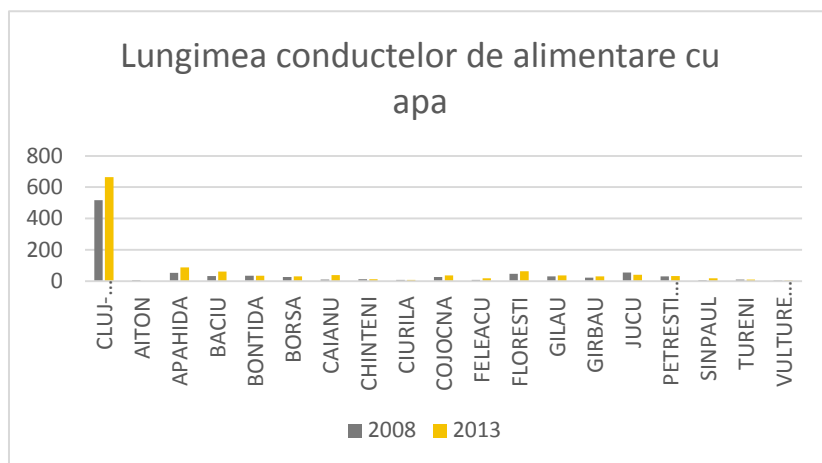

Figura 77 – Evoluția lungimii conductelor de alimentare cu apă în UAT-urile ZMCN (2008-2013). Sursa date: INSSE

Fig. 69-70 ilustrează extinderile conductelor de apă în UAT-urile din zona metropolitană între anii 2008-2013. Se observă faptul că, deși au avut loc proiecte pentru extinderea rețelelor de alimentare cu apă și în UAT-urile din al doilea inel (Gîrbău, Sînpaul – sursa fiind atât fondurile guvernamentale, cât și Planul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013), cea mai mare dezvoltare a avut loc tot în municipiul Cluj-Napoca și în comunele din primul inel (Florești, Baciu, Apahida), în directă corelație cu dezvoltarea imobiliară din aceste UAT-uri.

Un exemplu aparte îl constituie comuna Căianu, ce a beneficiat de un proiect de aprox. 1 milion de euro pentru realizarea rețelei de alimentare cu apă.

În ceea ce privește consumul de apă / locuitor (**Fig. 71**), se remarcă faptul că în UAT-urile în care au avut loc cele mai importante extinderi ale rețelelor de alimentare cu apă (Cluj-Napoca, Apahida, Florești) se poate vorbi despre o scădere a consumului. Acest lucru se poate explica atât prin eficientizarea rețelelor existente (reducere pierderi), dar și prin faptul că, de multe ori, dezvoltarea rețelelor tehnico-edilitare nu a fost însoțită și de o dezvoltare imobiliară pe măsură a zonelor sistematizate. De asemenea, în zonele rurale procentul de racordare la noile rețele de alimentare cu apă rămâne unul scăzut din cauza costurilor ridicate.

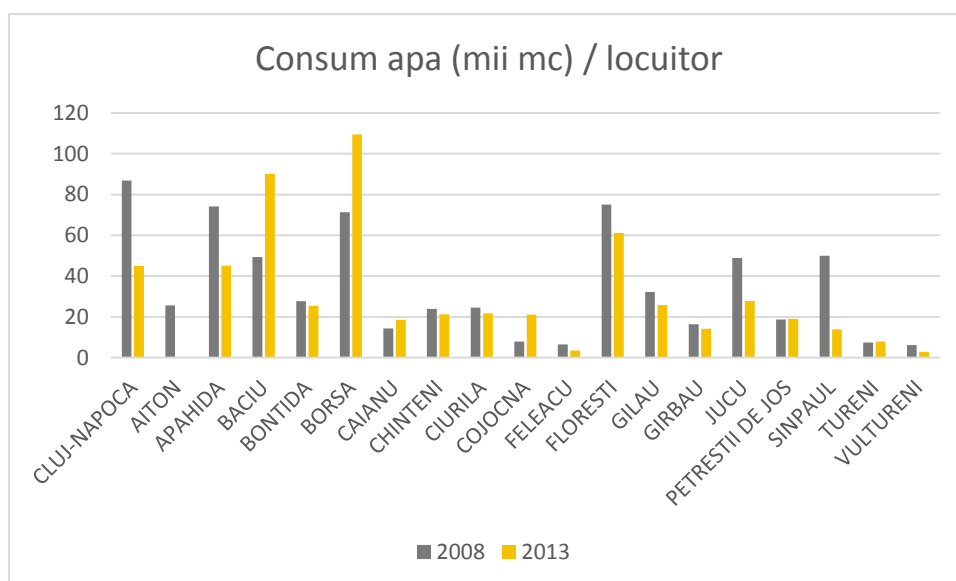

Figura 78 – Evoluția consumului de apă (uz casnic) în UAT-urile ZMCN între 2008 și 2013. Sursa date: INSSE

În ceea ce privește consumul de apă pentru alte uzuri decât cel casnic, municipiul Cluj-Napoca rămâne principalul consumator la nivelul ZMCN (aprox. 5 milioane mc în 2013), față de Florești (198.000) și Apahida (114.000), singurele comune care mai înregistrează peste 100.000 mc apă consumați pentru uz industrial sau agricol în 2013.

4.1.8.3 Evacuarea apelor uzate

În ceea ce privește **epurarea apelor** uzate, în municipiul Cluj-Napoca și comunele Gilău, Florești, Săvădisla și Baciu, apele uzate menajere și cele industriale de la agenții economici sunt colectate în rețeaua de canalizare, cu o lungime de 562,3 km și evacuate în râul Someșul Mic după tratarea lor în stația de epurare Someșeni. Stația de epurare a municipiului Cluj-Napoca, proiectată pentru 367.000 locuitori-echivalenți, este de tip mecano-biologic cu epurare avansată (treaptă terțiară) și are o capacitate de 1788 l/s. Este amplasată în aval de municipiul Cluj-Napoca, pe malul stâng al râului Someșul Mic și ocupă o suprafață de 16 ha. Debitul mediu evacuat din stație este de cca. 1261 l/s. În perioada ianuarie - august 2013 stația de epurare Cluj-Napoca s-a aflat în procesul de reabilitare și extindere, inclusiv treapta

terțiară, investiție realizată prin POS Mediu din Fondul de Coeziune al UE, în valoare de 147.956.000 lei (APM Cluj, 2014).

Pe lângă stația de epurare de la Someșeni, Compania de Apă Someș S.A. are în administrare/exploatare și stații de epurare din zona rurală. Pe teritoriul ZMCN, aceste stații se regăsesc la Jucu (debit mediu 0,37 l/s), Apahida (debit 5,47 l/s), Sânpaul (debit 0,81 l/s). Aceste stații de epurare sunt de tip monobloc, mecano-biologice, fiind proiectate pentru capacități de sub 10 000 locuitori echivalenți (APM Cluj, 2014). În cazul unor stații, există riscul ca acestea să nu funcționeze din cauza lipsei debitului, datorită existenței unui număr foarte mic de racorduri la sistemul de canalizare. Astfel, conform datelor de la Compania de Apă Someș (**Fig. 72**), există comune în ZMCN cu sub 50 % din gospodăriile racordate la sistemul de canalizare: Baci (38 %), Căianu (35 %), Gîrbău (20 %) și Sînpaul (38 %).

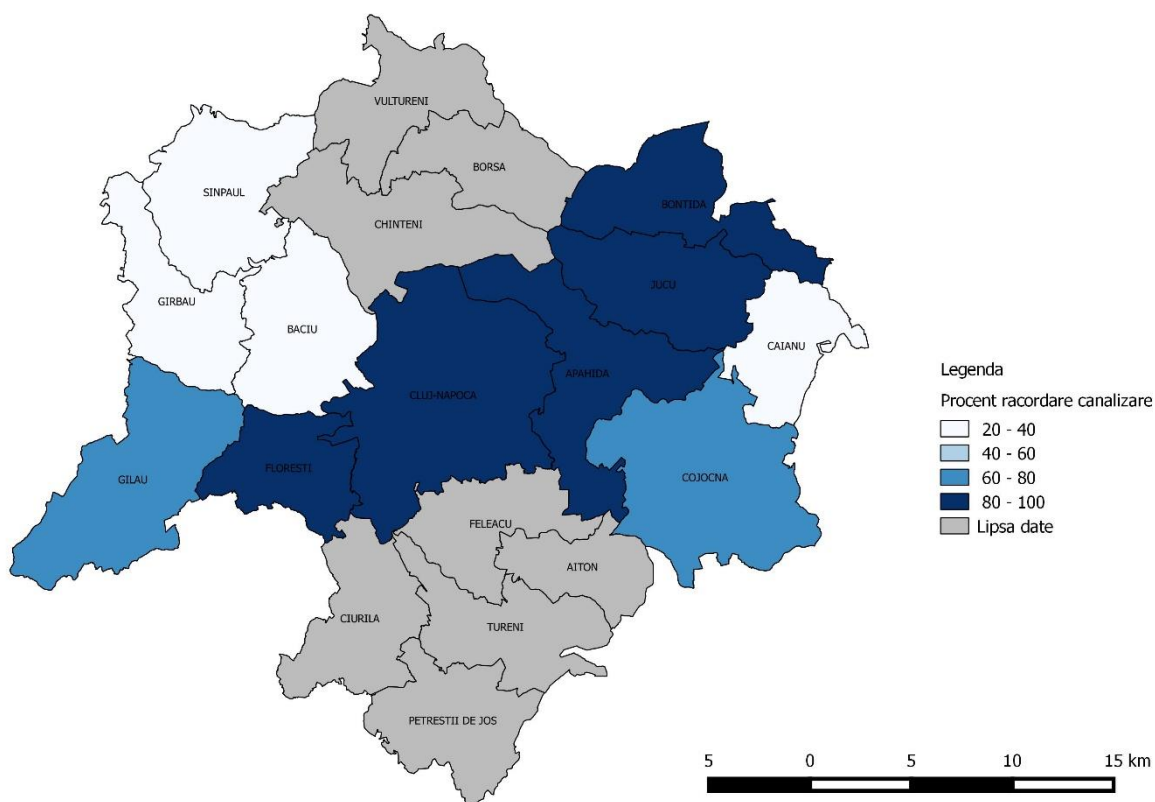

Figura 79 – Procent de racordare a populației la rețeaua de canalizare. Sursa date: Compania de Apă Someș S.A.

Acest fapt poate duce și la probleme de mediu. Astfel, la stațiile de epurare din localitățile rurale se întâmplă adesea ca limitele maxime admise la indicatorii azot și fosfor total să fie depășite, din cauza faptului că distribuția debitului este neuniformă, ceea ce duce la derularea defecutoasă a procesului biologic și la deteriorarea nămolului biologic (APM Cluj, 2014).

În municipiul Cluj-Napoca există patru **canale colectoare** de ape uzate. Apele uzate industriale se preiau în rețelele de canalizare, după o pre-epurare prealabilă ce asigura încadrarea în limitele legale admise din punct de vedere al calității. Aproximativ 140 de agenți

economici sunt preluați în rețeaua de canalizare, fiind realizată o monitorizare lunară a acestora, prin rotație. Un număr de 43 de agenți economici la nivelul municipiului Cluj-Napoca nu au instalații de pre-epurare necesare și evacuează astfel ape uzate direct în canalizarea publică (APM Cluj, 2014).

Tabelul de mai jos redă situația rețelei de canalizare în ZMCN. Astfel, comunele Borșa, Ciurila, Feleacu, Gîrbău, Petreștii de Jos și Vultureni nu au nicio localitate racordată la sistemul de canalizare, în timp ce în comunele Căianu, Chinteni, Cojocna și Tureni există proiecte în derulare pentru realizarea conductelor de canalizare cel puțin în satele reședință de comună.

Tabel 18 – Situația rețelei de canalizare în UAT-urile din ZMCN. Sursă date: Fișele localităților; Master Plan Apă-Canal 2014-2020; INSSE

UAT – km rețea (INSSE, 2013)	Localitate	Rețea de canalizare	Mențiuni
CLUJ-NAPOCA 463.8 km	Cluj-Napoca	Da	Stația de epurare Someșeni – 367.000 locuitori echivalenți
	AITON		Proiect de realizare a rețelei de canalizare
APAHIDA 25.1 km	Aiton	Da	
	Rediu	Da	
	Apahida	Da	Proiect fonduri UE-SAPARD. Stație de epurare proprie (debit 7,8 l/s).
	Sânnicoară	Da	
	Dezmir	-	-
	Pata	-	-
	Corpadea	-	-
	Sub Coastă	-	-
BACIU 9 km	Bodrog	-	-
	Câmpenești	-	Aducțiune proiectată – Masterplan Apă-Canal
	Baciu	Da	Epurare în stația de la Someșeni.
	Mera	-	Doriința de a realiza proiect canalizare.
	Suceagu	-	Doriința de a realiza proiect canalizare.
	Popești	-	Doriința de a realiza proiect canalizare.
	Corușu	-	Doriința de a realiza proiect canalizare.
	Sălișteștea Nouă	-	Doriința de a realiza proiect canalizare.
BONȚIDA 3.5 km	Rădaia	-	Doriința de a realiza proiect canalizare.
	Bonțida	Da	Sistem canalizare – finanțare Banca Mondială.
	Răscruți	Da	
	Coasta	-	-
BORȘA 0 km	Tăușeni	-	-
	Borșa	-	-
	Ciumăfaia	-	-
	Borșa Cătun	-	-
	Borșa Crestaia	-	-
CĂIANU 0 km	Căianu	-	Proiect în curs de implementare – 1 milion euro
	Căianu Mic	-	
	Căianu Vamă	-	
	Bărai	-	
	Vaida Cămăraș	-	
	Văleni	-	
CHINTENI 0 km	Chinteni	-	Proiect canalizare în desfășurare (PNDR) – 13 milioane lei.
	Vechea	-	
	Feiurdeni	-	
	Măcicașu	-	
	Deușu	-	

	Sânărtin	-	
	Satu Lung	-	
	Pădureni	-	
	Sălișteea Veche	-	
CIURILA	Ciurila	-	-
0 km	Filea de Jos	-	-
	Filea de Sus	-	-
	Pădureni	-	-
	Pruniș	-	-
	Sălicea	-	-
	Sutu	-	-
COJOCNA	Cojocna	Da	Proiect în curs de implementare (PNDR). Stație de epurare proiectată 2.400 l.e.
0.7 km	Boj Cătun	-	-
	Boju	-	-
	Cara	-	-
	Huci	-	-
	Iuriu de Câmpie	-	-
	Moriști	-	-
	Straja	-	-
FELEACU	Feleacu	-	-
0 km	Vîlcele	-	-
	Gheorghieni	-	-
	Saradis	-	-
FLOREȘTI	Florești	Da	Epurare în stația de epurare de la Someșeni (Cluj-Napoca).
50.4 km	Luna de Sus	Da	
	Tăuți	Da	
GILĂU	Gilău	Da	Epurare în stația de epurare de la Someșeni (Cluj-Napoca).
38 km	Someșu Cald	-	
	Someșu Rece	Da	
GÎRBĂU	Gîrbău	-	-
0 km	Cornești	-	-
	Nădășelu	-	-
	Turea	-	-
	Viștea	-	-
JUCU	Jucu de Sus	Da	În curs de realizare – racordare la rețeaua de canalizare din TETAROM.
9 km	Gădălin	-	-
	Juc Herghelie	Da	În curs de realizare - racordare la rețeaua de canalizare din TETAROM
	Jucu de Mijloc	Da	În curs de realizare - racordare la rețeaua de canalizare din TETAROM
	Vișea	-	-
PETREȘTII DE JOS	Petreștii de Jos	-	-
0 km	Crăiești	-	-
	Deleni	-	-
	Livada	-	-
	Petreștii de Sus	-	-
	Plaiuri	-	-
SÎNPAUL	Sînpaul	Da	Fonduri guvernamentale. Stație epurare 1.500 l.e. amplasată la ieșirea din localitatea Sînpaul – deservește întreaga comună.
30 km	Sardu	Da	Fonduri guvernamentale
	Sumurducu	-	-
	Mihăiești	Da	PNDR în curs de implementare
	Berindu	Da	PNDR în curs de implementare

	Topa Mică	-	-
TURENI	Tureni	-	Proiect în derulare.
0 km	Martinești	-	-
	Micești	-	-
	Comseșeti	-	-
	Ceanu Mic	-	-
VULTURENI	Vultureni	-	-
0 km	Băbuțiu	-	-
	Bădești	-	-
	Chidea	-	-
	Făureni	-	-
	Șoimeni	-	-

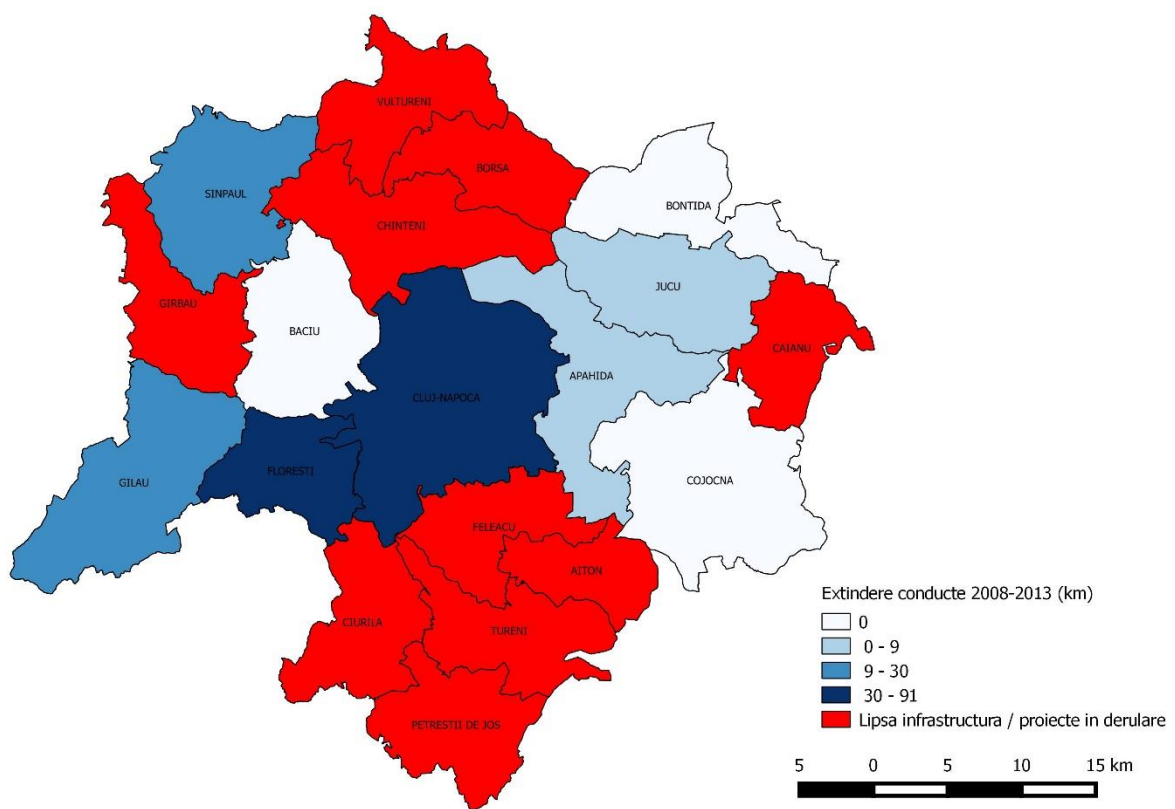

Figura 80 – Extinderea rețelei de canalizare 2008-2013. Sursa date: INSSE

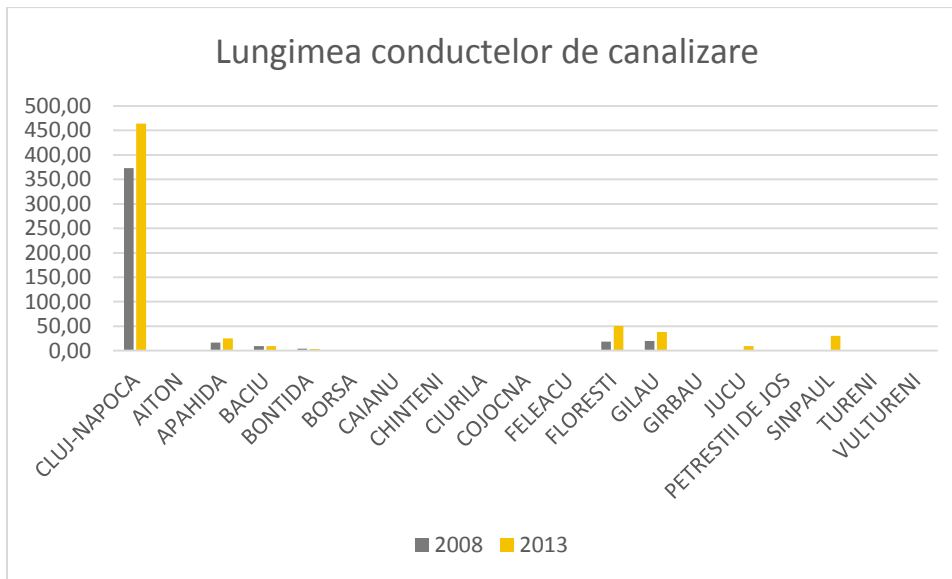

Figura 81 – Evoluția lungimii conductelor de canalizare 2008 – 2013. Sursa date: INSSE

4.1.8.4 Gaze naturale

În ceea ce privește **rețeaua de gaze naturale**, în 7 din cele 19 UAT-uri din ZMCN această infrastructură lipsește (**Fig. 76** – Borșa, Căianu, Ciurila, Gîrbău, Petreștii de Jos, Sînpaul, Vultureni). Astfel, rețeaua de gaze naturale lipsește în UAT-urile aflate în a doua coroană de localități a municipiului Cluj-Napoca, în timp ce cele mai importante extinderi (**Fig. 75**) au avut loc în comunele aflate la nord și est de județ (Chinteni, Apahida, Jucu).

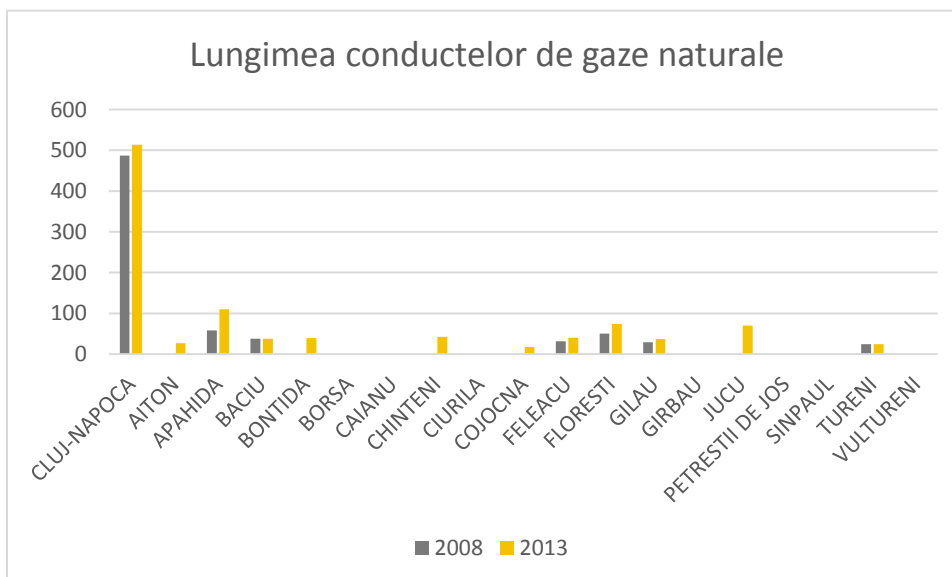

Figura 82 – Evoluția lungimii conductelor de gaze naturale în UAT-urile ZMCN. Sursa date: INSSE

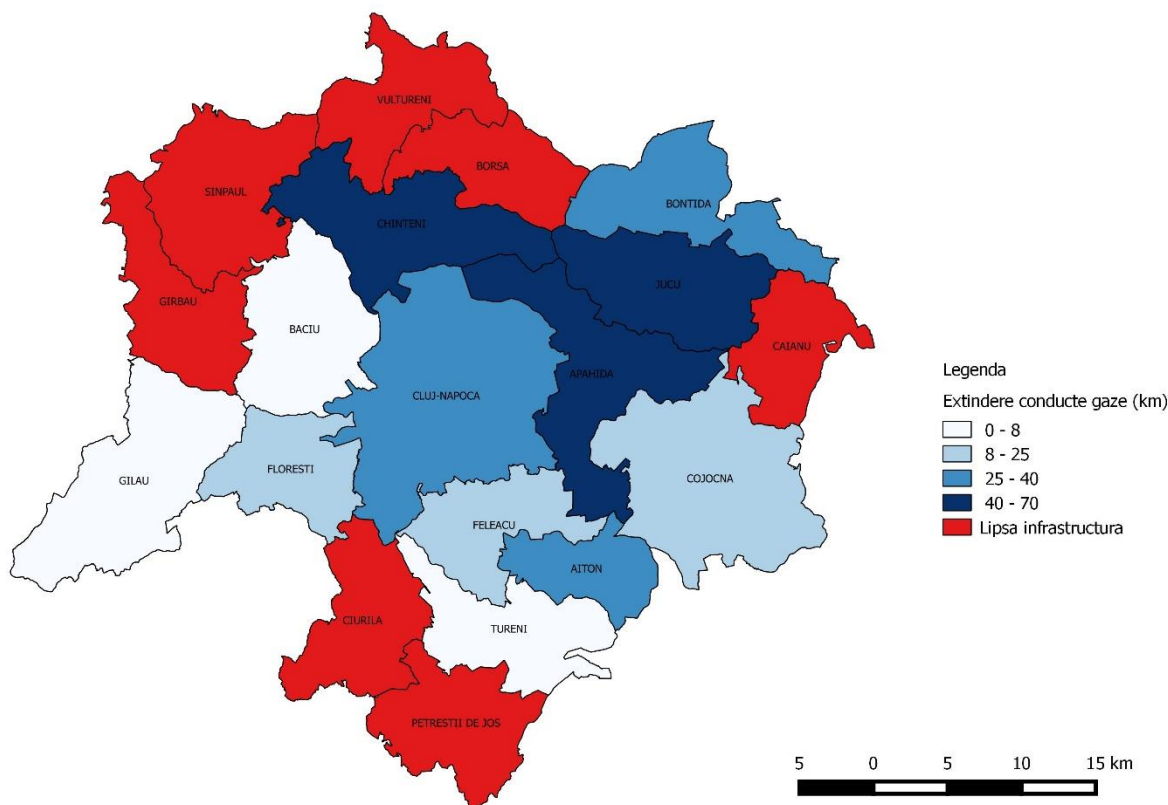

Figura 83 – Extinderea conductelor de gaze în perioada 2008-2013. Sursa date: INSSE

Se observă o scădere a **consumului de gaze naturale** pe cap de locuitor (pentru uz casnic) în anumite UAT-uri din ZMCN, cele mai importante scăderi având loc în comunele Apahida și Florești – o explicație a acestui fapt poate fi faptul că populația nou-venită în aceste comune a preferat sisteme individuale pentru termoficare (inclusiv sisteme electrice), nefiind astfel conectați la sistemul central de furnizare a gazelor naturale.

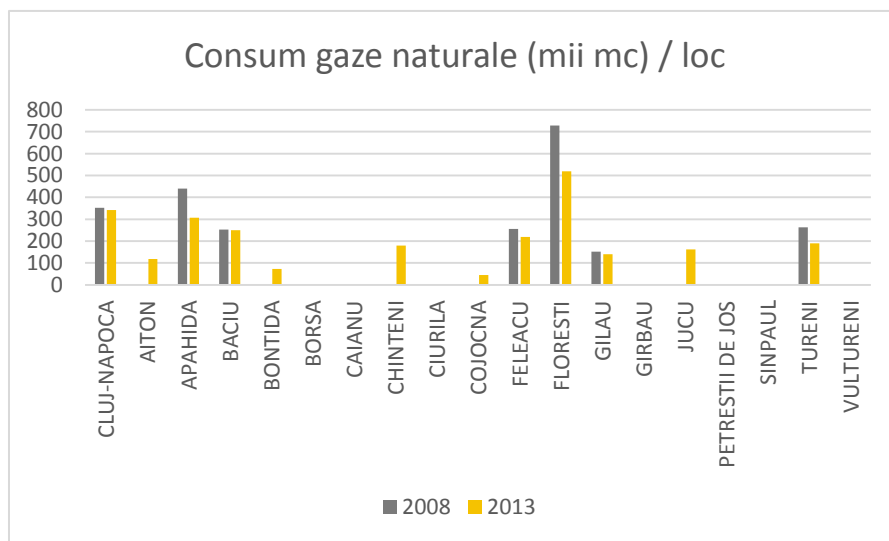

Figura 84 – Evoluția consumului de gaze natural (uz casnic) în UAT-urile ZMCN. Sursa date: INSSE

În ceea ce privește consumul de gaze naturale pentru alte uzuri decât cel casnic, se remarcă o creștere importantă în comunele Jucu (1202 mii mc în 2013 față de 0 în 2008), Apahida (3193 mii mc în 2013 față de 1344 mii mc în 2008) și Bonțida (1404 mii mc în 2013 față de 0 în 2008). Acest fapt confirmă dezvoltarea importantă a industriei în aceste UAT-uri aflate la est de municipiul Cluj-Napoca, după anul 2008.

4.1.8.5 Termoficare

Conform datelor INSSE, municipiul Cluj-Napoca este singurul UAT din ZMCN în care există o rețea de distribuție centralizată a energiei termice. Astfel, încălzirea spațiilor și apa caldă sunt aproape în exclusivitate asigurate utilizând gaze naturale, sistemele de încălzire pe lemn fiind folosite doar rareori la nivel municipal (PAED 2011-2020).

Energia termică este produsă atât în centrale de co-generare, cât și în centrale termice. Un număr total de 34.000 de apartamente sunt racordate la rețeaua municipală de termoficare, reprezentând 41% din numărul total al apartamentelor (82.900) de pe teritoriul municipiului. Circa 10% din producția de energie termică pentru rețeaua de termoficare provine dintr-o mare centrală de co-generare și două centrale de dimensiuni mai reduse, descentralizate, de co-generare. În trecut, conform datelor INSSE, comunele Baciu, Apahida și Gilău au beneficiat de sisteme centralizate de distribuție a energiei termice, la nivel local, ce nu mai funcționează însă în prezent. Astfel, în UAT-urile rurale din ZMCN, încălzirea se realizează prin sisteme proprii (electrice sau folosind combustibil: gaze naturale, lemn).

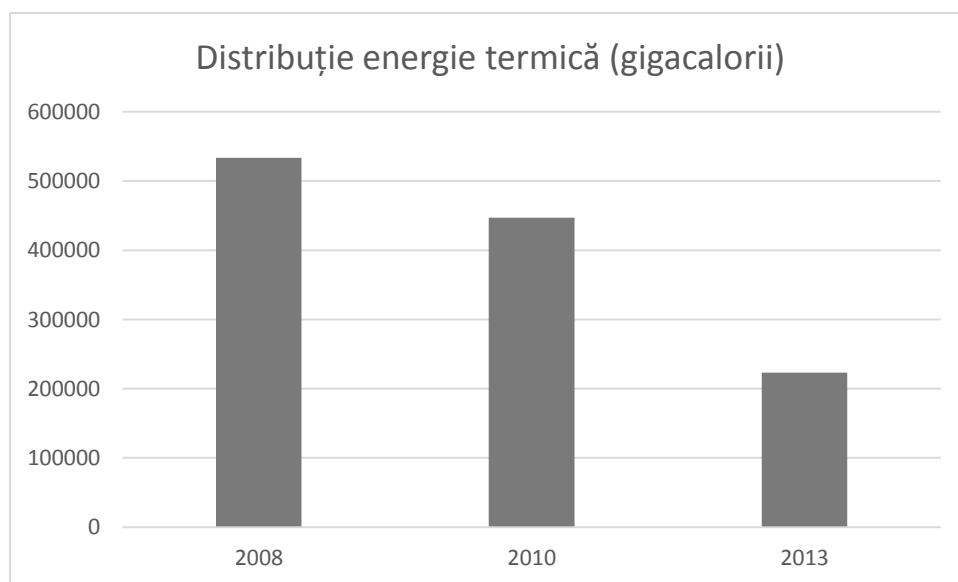

Figura 85 – Evoluția distribuției energiei termice în municipiul Cluj-Napoca. Sursa date: INSSE

O analiză a evoluției distribuției energiei termice în municipiul Cluj-Napoca (**Fig. 70**) arată o diminuare considerabilă a cantității de energie termică distribuită în mod centralizat către populație între anii 2008 și 2013. Acest fapt se explică prin debransarea populației de la sistemul central de încălzire și orientarea fie către microcentrale de apartament, fie către

centrale termice pe unități de locuit (blocuri), datorită costurilor mai scăzute. Astfel, deși pierderile din rețeaua centrală de transport și distribuție sunt destul de mari (35 și respectiv 20 %, conform PAED 2011-2020), posibilitățile de a utiliza energie termică provenită din surse regenerabile scad drastic atunci când acest lucru nu se întâmplă în cadrul unui sistem centralizat. În prezent, sub 1 % din energia termică produsă pentru municipiul Cluj-Napoca provine din surse regenerabile de energie.

4.1.8.6 Telecomunicații

Regiunea Nord-Vest se află pe locul doi la nivel național în ceea ce privește numărul total de conexiuni telefonice, după regiunea București-Ilfov. De altfel, principalii trei operatori de internet 3G declară că există acoperire pe marea majoritate a regiunii Nord-Vest (ADR Nord-Vest, 2014). O analiză a hărților de acoperire pentru operatorii Vodafone (www.vodafone.ro/personal/servicii-si-tarife/alege-vodafone/harta-de-acoperire/), Orange (www.orange.ro/acoperire/) și Telekom (www.telekom.ro/harta-acoperire/) relevă faptul că pe întreg teritoriul zonei metropolitane există o acoperire foarte bună a rețelelor de telefonie voce și 3G, cu o intensitate a semnalului ceva mai slabă în zonele de dealuri aflate la sud și nord de municipiul Cluj-Napoca (exemplu – calitatea acoperirii în rețeaua Orange, *Fig. 79*).

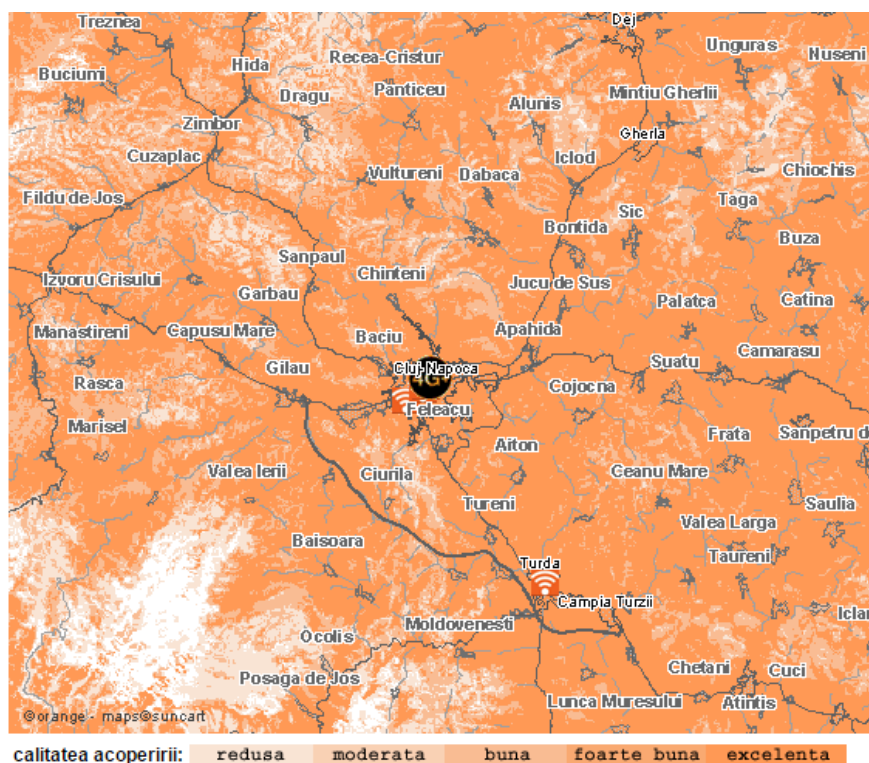

Figura 86 – Calitatea acoperirii în rețeaua Orange. Sursa: www.orange.ro/acoperire/

4.2 Profil socio-demografic

4.2.1 Populație

Zona metropolitană Cluj are în componență 19 unități administrative teritoriale (UAT), dintre care una în mediul urban și 19 în mediul rural. Populația Zonei Metropolitane Cluj (ZMC) numără 409550 de locuitori, din care 21.6% se află în localitățile din mediul rural și 88.4% în municipiul Cluj Napoca. Suprafața totală a ZMCN măsoară 1602.95 km², din care 88.8% se află în mediul rural, având o densitate a populației de 255.5 locuitori/ km². Cea mai mare densitate a populației se regăsește în municipiul Cluj Napoca – 1787.3 loc/km². În mediul rural, densitatea cea mai mare a populației o regăsim în comuna Florești – 368.2 loc/km², urmată de Gârbău – 118.1 loc/km², Baciul – 115.9 loc/km² și Apahida – 105.4 loc/km² (**Tabel 19**).

Tabel 19 – Structura ZMCN și densitatea populației

Nr. crt.	Localități	Populație 2014	Suprafața totală km ²	Număr sate componente	Densitatea populație
1	Cluj-napoca	320819	179.5	-	1787.3
2	Aiton	1091	40.94	2	26.6
3	Apahida	11170	106.02	8	105.4
4	Baciul	10144	87.51	7	115.9
5	Bonțida	4843	80.38	4	60.3
6	Borșa	1443	62	4	23.3
7	Căianu	2417	55.11	6	43.9
8	Chinteni	3059	96.5	9	31.7
9	Ciurila	1419	72.22	6	19.6
10	Cojocna	4210	138.63	8	30.4
11	Feleacu	3730	48.41	5	77.1
12	Florești	22433	60.92	3	368.2
13	Gârbău	8560	72.51	5	118.1
14	Gilău	2365	116.82	3	20.2
15	Jucu	4259	85.13	5	50.0
16	Petreștii de jos	1615	62.01	7	26.0
17	Sânpaul	2293	93.22	6	24.6
18	Tureni	2267	74	5	30.6
19	Vultureni	1413	71.12	6	19.9
	TOTAL ZMCN	409550	1602.95		255.5
	Total rural ZMCN	88731	1423.45		62.3

Sursa: INS, Tempo online, accesat în iulie 2015; fișele localităților din ZMC;

4.2.1.1 Dinamica populației stabile

Populația Zonei Metropolitane Cluj reprezintă 0.08% din populația Uniunii Europene (UE - 28), 1.83% din cea națională, 14.42% din cea regională și 57% din populația județului Cluj. În perioada 1992-2014, populația ZMCN a avut o evoluție pozitivă datorită creșterii

numărului de locuitori din comunele învecinate cu municipiul Cluj Napoca – Florești, Apahida, Baci, Gârbău, Bonțida. Chiar dacă marea majoritate a localităților au înregistrat o dinamică negativă a populației în această perioadă, creșterile din comunele menționate anterior au condus la o evoluție pozitivă per ansamblu. (*Anexa 2*)

În perioada 1992-2014, populația a înregistrat o evoluție pozitivă în municipiul Cluj Napoca și în comunele Florești, Apahida, Baci, Gârbău, Bonțida și Jucu. Cele mai mari creșteri ale populației se înregistrează în comunele din jurul municipiului Cluj Napoca: Florești - 299%, Apahida – 52.4%, Baci – 30.3%, Gârbău – 13.8%, Bonțida – 10.6%. Restul comunelor au înregistrat o evoluție negativă a populației, cele mai mari scăderi regăsindu-se în Aiton (-37.2%), Borșa (-32.8%), Petreștii de Jos (-29.2%) și Vultureni (-28.7%).

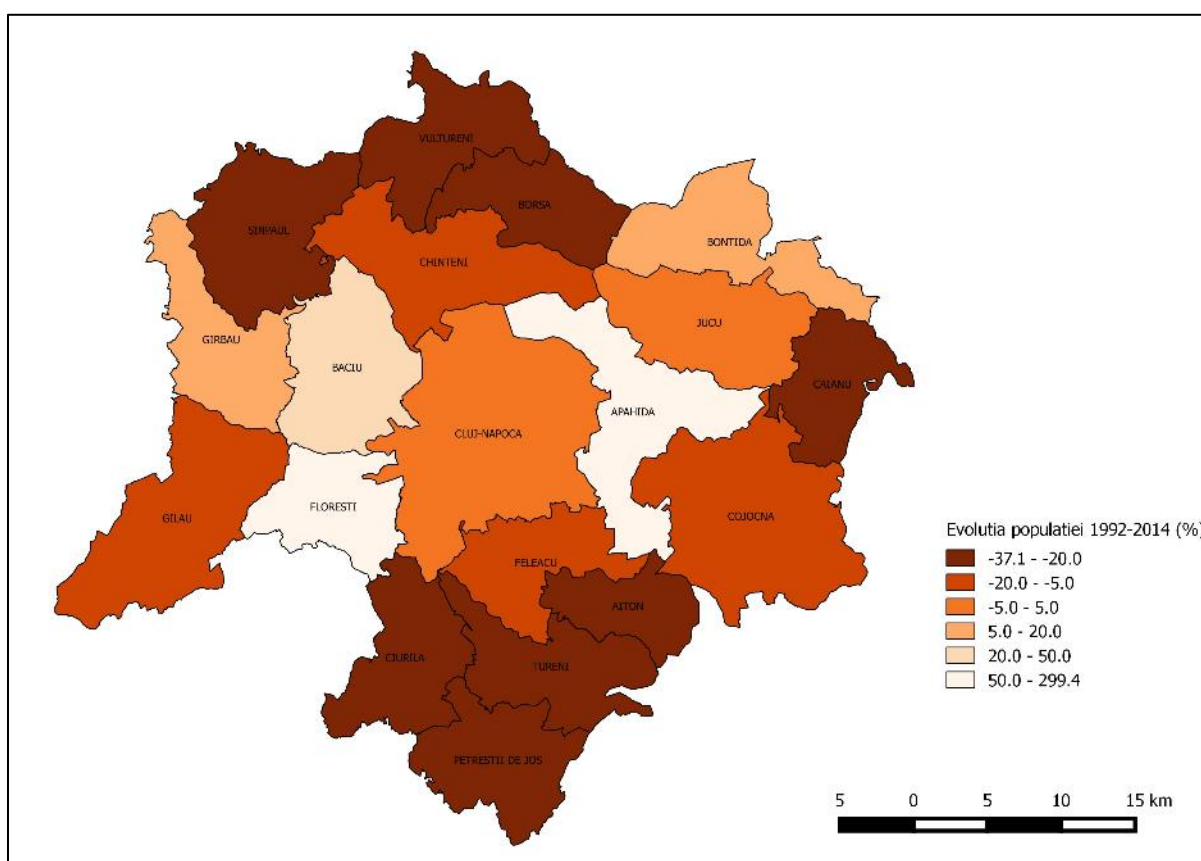

Figura 87 – Evoluția populației ZMCN în perioada 1992-2014

Sursa: date INS, baza Tempo online, accesată iulie 2015

4.2.1.2 Structura populației pe grupe de vârstă, etnie și religie

Zona Metropolitană Cluj prezintă o structură pe grupe de vârste a populației omogenă, cu 13.5% din locuitori sub 14 ani, 17.9% tineri (15-29 ani), 26.9% adulți între 30-44 ani, 27% adulți între 45-64 ani și 14.7% persoane peste 65 de ani. Structura populației pe grupe de vârstă în ZMC indică diferențe între localitățile componente, 68% (13 din 19) dintre acestea înregistrând populație peste 65 de ani în proporție de peste 20% din numărul total de locuitori.

(Tabel 20) Se observă că în municipiul Cluj Napoca și comunele învecinate – Apahida, Baciul, Florești – proporția persoanelor peste 65 de ani este mai mică.

Tabel 20 – Structura pe vârste a populației în anul 2014

Nr. crt.	2014	0-14	15-29	30-44	45-64	65+
1	Cluj-Napoca	12.6	17.4	26.9	28.5	14.4
2	Aiton	9.6	11.5	19.2	23.5	36.2
3	Apahida	16.7	20.0	27.7	22.5	13.0
4	Baciu	16.6	19.2	28.5	22.7	13.1
5	Bontida	17.9	19.6	23.7	22.2	16.6
6	Borșa	12.6	16.7	19.1	23.8	27.8
7	Căianu	13.0	16.3	22.1	24.9	23.7
8	Chinteni	15.9	16.4	25.3	21.7	20.6
9	Ciurila	17.0	17.8	19.0	17.6	28.5
10	Cojocna	18.0	19.4	21.7	21.0	20.0
11	Feleacu	13.1	15.0	23.3	25.0	23.6
12	Florești	19.3	23.2	34.4	16.6	6.5
13	Gârbău	15.9	18.5	25.4	23.5	16.5
14	Gilău	13.6	17.3	21.9	26.9	20.3
15	Jucu	14.6	19.4	23.0	22.0	20.9
16	Petreștii de jos	11.6	15.9	19.7	24.4	28.4
17	Sânpaul	16.2	18.4	20.1	22.9	22.4
18	Tureni	13.6	16.9	19.3	25.7	24.5
19	Vultureni	16.5	16.0	20.0	22.2	25.3
	Total ZMCN	13.5	17.9	26.9	27.0	14.7

Sursa: INS, Tempo online, accesat în iulie 2015;

Evoluția populației pe grupe de vârstă în perioada 2002-2015 în ZMCN indică creștere semnificative (peste 35%) a numărului persoanelor din grupele de vârstă 35-39 ani, 55-59 ani, 60-64 ani, 80-84 ani și 85+ ani. Această evoluție pozitivă pentru grupele de vârstă menționate anterior se observă în Cluj Napoca, Florești, Apahida și Baciu. Creșteri ale numărului de persoane s-au înregistrat și la copii (0-4 ani și 5-9 ani), în special în Cluj Napoca, Florești, Apahida și Baciu. Scăderi semnificative (peste 30%) se înregistrează la populația din grupele de vârstă 10-14 ani, 15-19 ani și 20-24 ani, cele mai mari fiind în municipiul Cluj Napoca (**Fig. 81**).

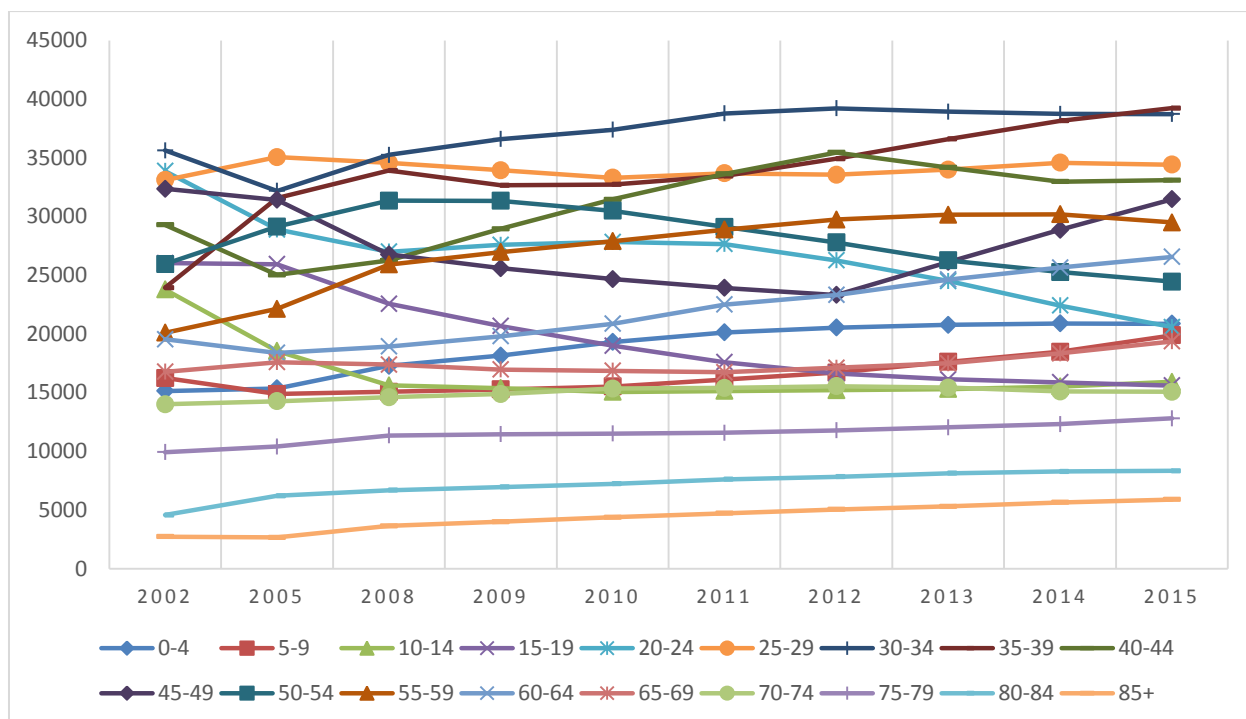

Figura 88 – Evoluția populației pe grupe de vârstă

Sursa: INS, Tempo online, accesat în iulie 2015;

Având în vedere numărul mare al comunelor care au peste 20% din populație peste 65 de ani, se poate observa că majoritatea lor nu sunt situate în imediata vecinătate a municipiului Cluj Napoca. Aceste comune sunt Aiton, Borșa, Ciurila, Vultureni, Petreștii de Jos, Feleacu, Sânpaul, Căianu, Feleacu, Chinteni, Cojocna, Gârbău și Jucu (**Fig. 82**). Cea mai mare creștere a numărului vârstnicilor se înregistrează pentru grupele de vârstă 80-84 și 85+. În perioada 2002 - 2015 avem peste 80% creștere a numărului persoanelor din grupa de vârstă 80-84 și peste 115% pentru cei peste 85 de ani.

Proporția de populație tânără (15-29 ani) cea mai numeroasă se înregistrează comunele Florești, Apahida, Bonțida, Jucu, Cojocna și Baci. Municipiul Cluj Napoca are cel mai mare număr de tineri din ZMCN, fiind al doilea centru universitar din țară și unul dintre cele mai mari pentru învățământul liceal și profesional, fapt ce face ca populația între 15-29 ani să fie chiar mai numeroasă decât cea care are domiciliul legal aici. (**Fig. 83**)

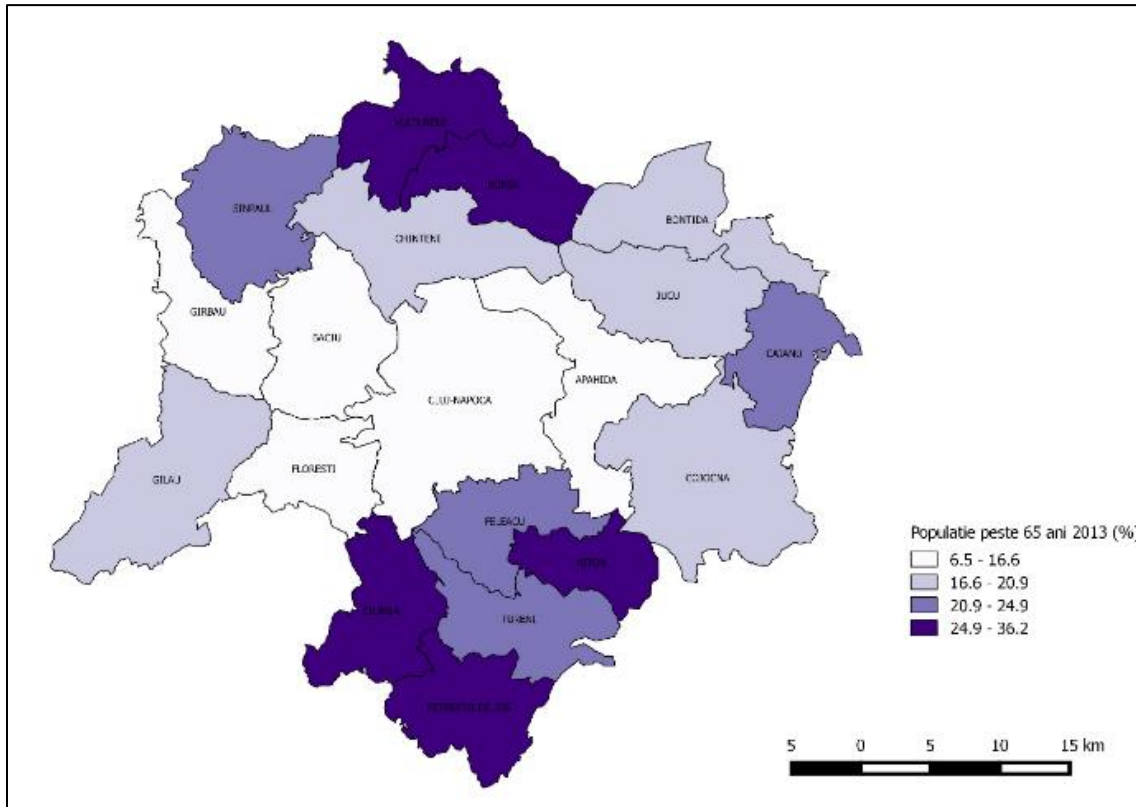

Figura 89 – Populația peste 65 de ani în ZMCN

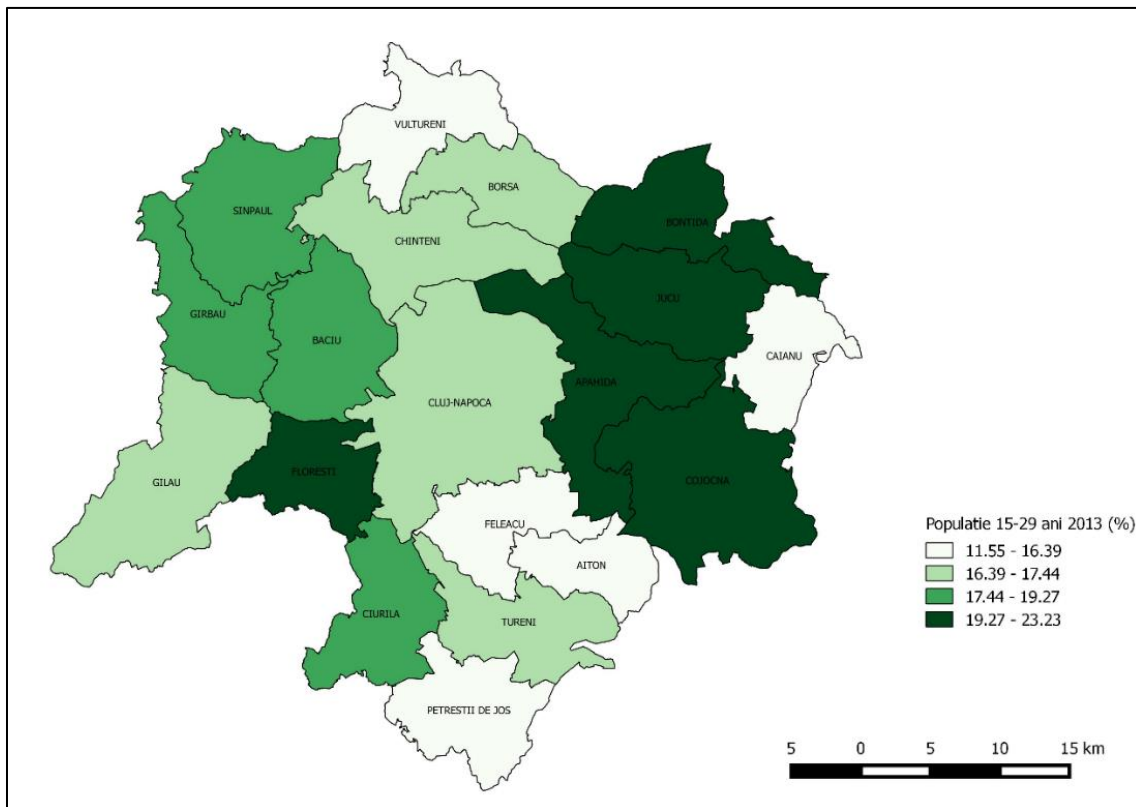

Figura 90 – Populația între 15-29 ani în ZMCN

Potrivit recensământului din 2011, în ZMC populația prezintă un specific de comunitate interetnică: 75.2% din totalul populației o reprezintă cetățenii de naționalitate română, urmați de cetățenii de naționalitate maghiară 15,3%, romi 2.2%. Un număr de alte 16 etnii reprezintă 0.7% (precum evrei, ucrainieni, greci, italieni, armeni, rusi-lipoveni, turci, tătari, sarbi, slovaci, chinezi etc.), iar diferența procentuală de până la 100% sunt cei a care nu au oferit această informație (**Tabel 21**). Diferențele dintre urban și rural în ZMC sunt ne semnificative, excepție făcând populația roma care în mediul rural înregistrează un procent mai mare (6.4% față de 1% în urban).

Tabel 21 – Structura populației după etnie - 2011

	Români	Maghiari	Romi	Germani	Alte etnii	Informație indisponibilă
Total ZMC	75.2%	15.3%	2.2%	0.1%	0.7%	6.5%
Urban ZMC	75.7%	15.3%	1.0%	0.2%	0.7%	7.1%
Rural ZMC	73.4%	15.5%	6.4%	0.04%	0.26%	4.4%

Sursa: RPL 2011

În ZMC, potrivit recensământului populației și locuințelor din 2011, populația prezintă un specific de comunitate religioasă diversificată: 66.3% sunt ortodocși, 4.3% romano-catolici, 10.2% reformați, 4% greco-catolici. În mediul rural al ZMC, se regăsește un procent mai mare de reformați și ortodocși față de mediul urban, însă diferențele nu sunt mari (cca 2%) – **Tabel 22**.

Tabel 22 – Structura populației după religie - 2011

	Ortodoxa	Romano-catolică	Reformată	Penticostală	Greco-catolică	Baptistă	Alte religii
Total ZMC	66.3%	4.3%	10.2%	2.7%	4.0%	1.2%	11.2%
Urban ZMC	65.6%	4.6%	9.7%	2.5%	4.4%	1.1%	12.1%
Rural ZMC	68.6%	3.4%	12.0%	3.5%	2.9%	1.5%	8.2%

Sursa: RPL 2011

4.2.1.3 Fenomene de modificare a populației – spor natural și spor migratoriu

Există două mecanisme principale de modificare a populației în timp: înmulțirea pe cale naturală (nașteri), indicatorul fiind *sporul natural* (egal cu diferența între nașcuții vii și decedații, într-un interval de timp) și migrația al cărui indicator este *sporul migratoriu* (egal cu diferența între numărul celor intrați în și al celor ieșiți din populația dată, într-un interval de timp). În anul 2013 sporul natural (diferența între nașcuții vii și decedații, într-un interval de timp) a fost negativ în majoritatea localităților sin ZMC, excepție făcând Cluj Napoca, Florești, Apahida, Gilău și Baci (Fig. 84). Sporul natural a avut o evoluție oscilantă în perioada 1990-2013, negativă în toate localitățile până în 2005 și pozitivă din 2008 în Cluj Napoca, Apahida, Florești, Gilău și Baci. După 2008, se înregistrează un spor natural pozitiv în ZMCN, spre deosebire de cel al județului care este negativ (**Anexa 3**). Comunele în care se observă o evoluție pozitivă a

sporul natural în perioada 2008-2013 sunt cele în care s-a înregistrat și o creștere a populației stabile pe fondul dezvoltării imobiliare din această perioadă.

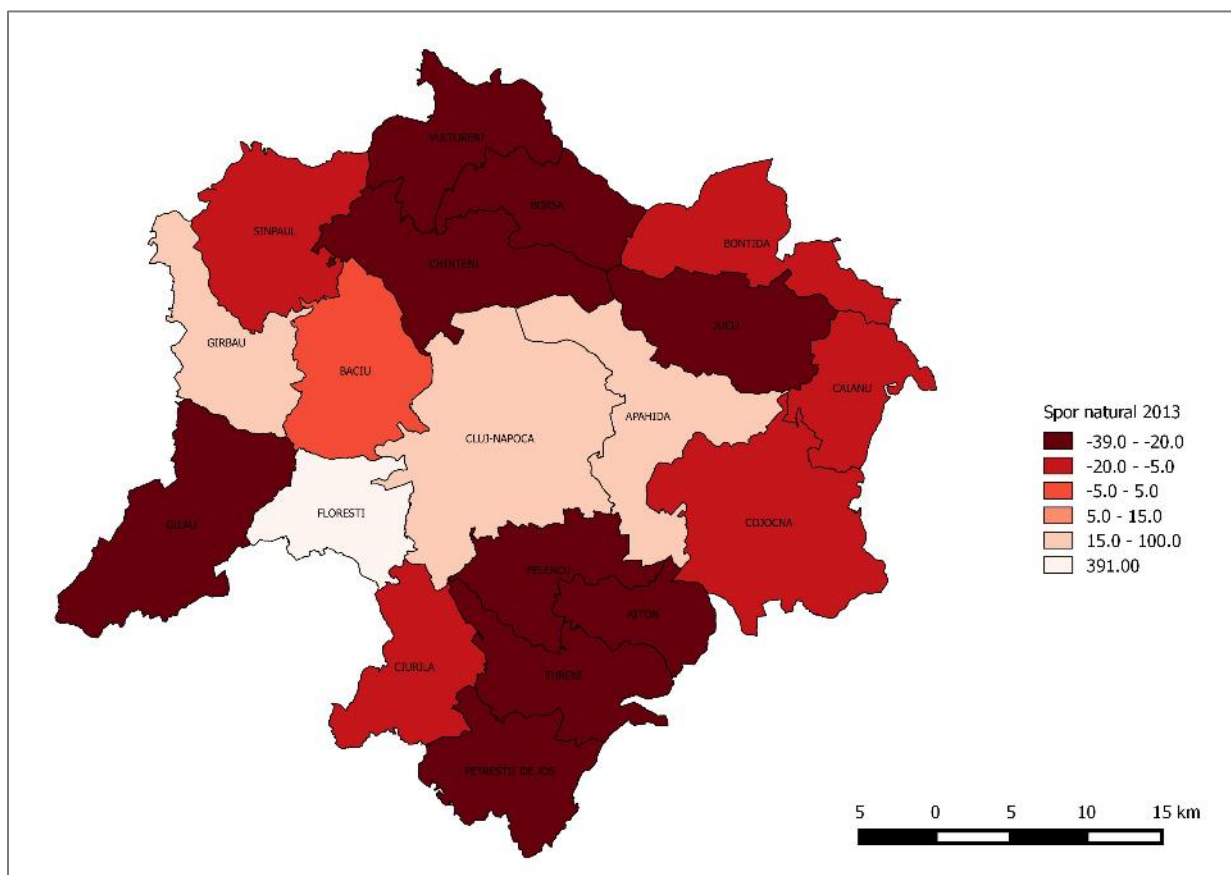

Figura 91 – Sporul natural în ZMCN - 2013

Sporul migratoriu este măsurat prin diferența între stabilirile și plecările cu domiciliul în ZMC. În 2012, acest spor migratoriu a fost pozitiv în majoritatea localităților, excepție făcând Bonțida, Borșa, Tureni și Vultureni. Valorile cele mai ridicate ale sporului migratoriu se observă în comuna Florești unde sunt înregistrate cele mai multe stabiliri cu domiciliul (**Fig. 85**). Evoluția sporului migratoriu în perioada 2002-2012 a fost pozitivă în majoritatea localităților ZMC, cu cele mai mari valori în anul 2010. După 2010, sporul migratoriu a avut o curbă descendentă în localitățile din ZMC. Avem de-a face, în special, cu migrație internă, valorile celei externe fiind extrem de reduse (**Anexa 4**). Migrația externă este extrem de redusă în ZMC, în 2012 fiind înregistrați 323 de emigranți și 282 de imigranți. Numărul de emigranți a scăzut în perioada 1994-2012, în timp ce cel al imigranților a crescut.

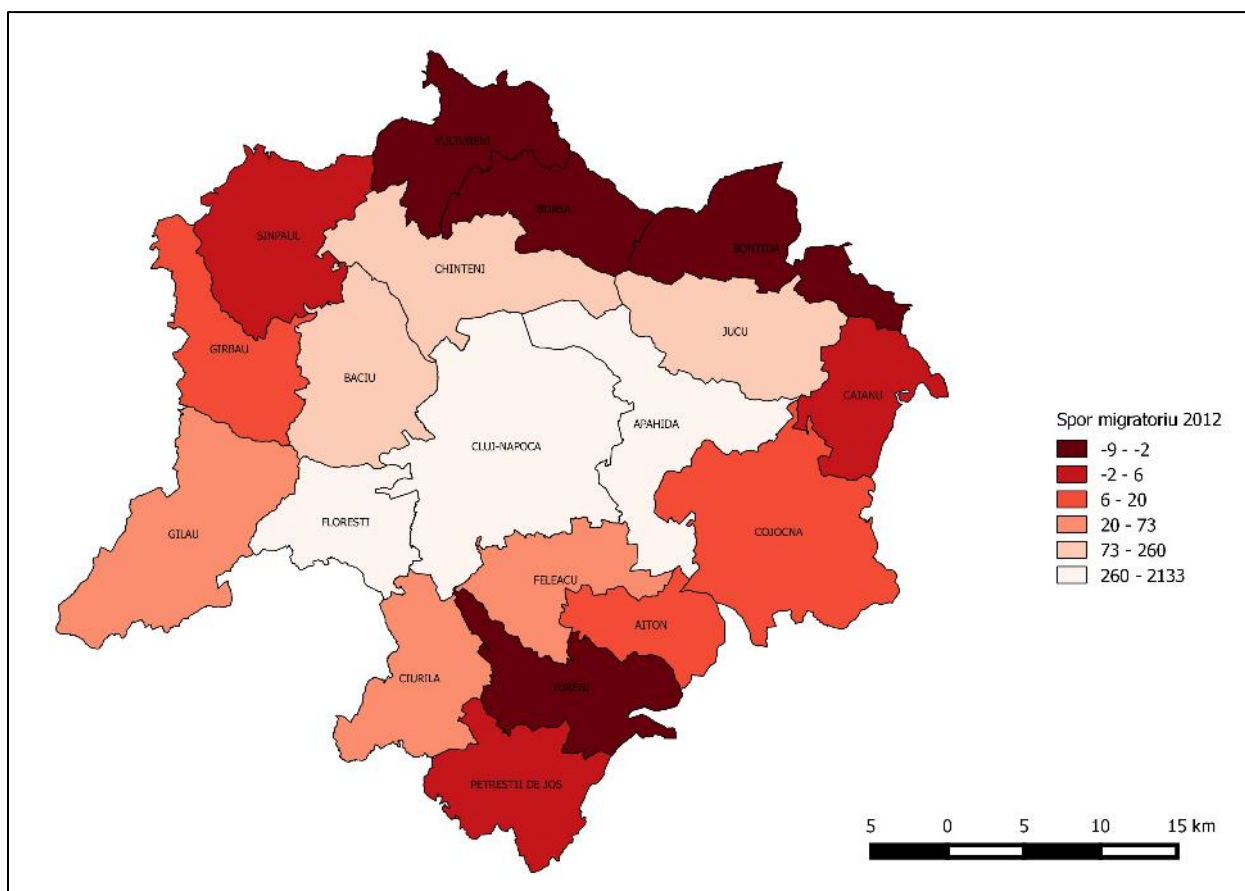

Figura 92 – Sporul migratoriu în ZMCN (2012)

4.2.2 Capital uman

4.2.2.1 Educație

Tabel 23 – Populația ZMCN după nivelul de educație

Localitatea	POPULATI A STABILĂ DE 10 ANI ȘI PESTE TOTAL	NIVELUL INSTITUTIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT ABSOLVITE								
		Superio r	Post- liceal și de maistr i	Secundar Total	Superior Liceal	Profesion al și de ucenici	Inferior (gimnazia l)	Prima r	Fara scoala absolvita Total	din care: Persoane analfabet e ²
CLUJ NAPOCA	299065	94877	11666	17528	10712	32214	35947	1422	3019	716
AITON	1019	21	11	702	153	125	424	277	8	5
APAHIDA	9415	1160	231	6477	2494	1496	2487	1357	190	82
BACIU	9105	1738	225	6116	2337	1336	2443	833	193	35
BONTIDA	4228	184	83	3098	720	799	1579	737	126	36
BORSA	1493	78	23	985	260	171	554	311	96	68
CĂIANU	2150	64	36	1461	250	289	922	411	178	125
CHINTENI	2725	238	59	2012	511	402	1099	361	55	10
CIURILA	1428	115	27	882	169	180	533	330	74	36

COJOCNA	3675	103	52	2431	399	474	1558	849	240	109
FELEACU	3537	347	80	2501	908	478	1115	531	78	36
FLORESTI	19176	7192	542	9723	4993	1772	2958	1328	391	118
GILAU	7350	824	166	5131	1756	1052	2323	965	264	85
GARBAU	2208	128	27	1726	489	217	1020	288	39	6
JUCU	3813	212	58	2727	718	662	1347	690	126	61
PETRESTII DE JOS	1394	24	8	897	190	182	525	403	62	38
SANPAUL	2160	79	34	1341	248	316	777	601	105	35
TURENI	2083	109	43	1434	383	338	713	397	100	46
VULTURE NI	1359	43	10	891	283	171	437	380	35	19
Total ZMCN	377383	107536	13381	225818	124383	42674	58761	25269	5379	1666
%		28.50%	3.55%		32.96%	11.31%	15.57%	6.70%	1.43%	0.44%

Sursa: RPL 2011

Populația Zonei Metropolitane Cluj prezintă un nivel ridicat de educație, 28,5% din populația stabilă de 10 ani și peste având studii superioare, 3,55% postliceale și de maiștri, 32,96% liceale, 11,31% profesionale și de ucenici. Proporția persoanelor care au doar învățământ secundar gimnazial este de 15,57%, a celor cu învățământ primar de 1,43%, în timp ce a celor fără școală este de 1,43%. Localitățile cu cel mai mare număr de persoane absolvente de studii superioare sunt Cluj Napoca (31,72%), Florești (37,5%), Baciou (19%), Apahida (12,3%), Gilău (11,21%) și Feleacu (9,81%). (Recensământul populației și locuințelor, 2011)

Județul Cluj este unul din cele mai importante centre de învățământ la nivel național, fiind al doilea centru universitar al României. Numărul unităților de învățământ este de 258 în 2013, ZMCN având 57.7% dintre acestea (149 de unități). Dintre cele 149 de unități de învățământ, 125 de află în municipiul Cluj Napoca și 24 în celelalte comune. Cele 149 de unități de învățământ sunt distribuite astfel: 45 pentru învățământul preșcolar, 39 pentru învățământ primar și gimnazial, 50 pentru învățământul liceal, 5 pentru cel postliceal și 10 pentru cel superior. Învățământul liceal se derulează în municipiul Cluj Napoca (47 de unități) și comunele Apahida, Bonțida și Gilău (câte 1 unitate în fiecare comună). Cluj Napoca este singurul centru universitar din ZMCN, aici derulându-se atât învățământul superior, cât și cel postliceal.

Populația școlară din ZMCN număra 106601 persoane în anul 2013, înregistrând o evoluție negativă în perioada 1992-2013. Dintre aceste persoane 92.6% se aflau în mediul urban, iar 7.4% în comunele din ZMCN. În ce privește împărțirea lor pe cicluri de învățământ – 11.4% sunt preșcolari, 25% elevi în ciclul primar și gimnazial, 14% sunt elevi în licee, 2.6% la școli postliceale și 46.5% sunt studenți.

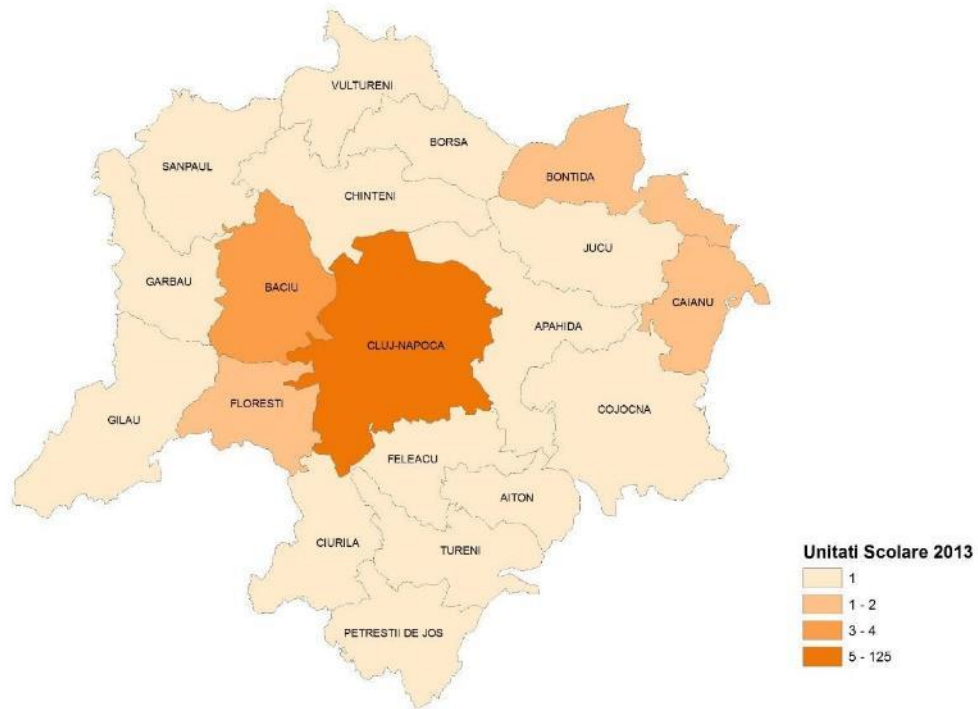

Figura 93 – Unități școlare în ZMCN în 2013

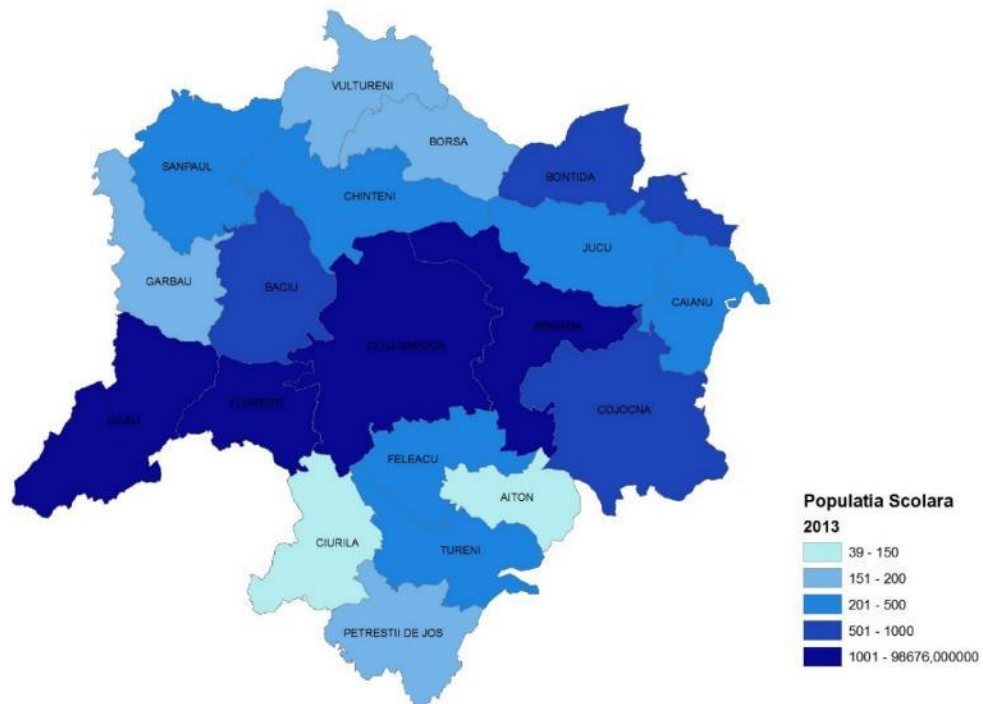

Figura 94 – Populația școlară în ZMCN - 2013

În municipiul Cluj Napoca întâlnim toate tipurile de învățământ – preșcolar, primar și gimnazial, liceal, profesional, post-liceal, de maiștri și superior. În comunele Apahida, Bonțida și Gilău se regăsește învățământ preșcolar, primar și gimnazial și liceal, în timp ce în celelalte comune există doar învățământ preșcolar și primar și gimnazial. În comuna Aiton nu există și învățământ gimnazial, elevii fiind nevoiți să meargă pentru ciclul gimnazial la școli din alte localități. Aici învățământul primar se derulează în clase simultane datorită numărului mic de copii.

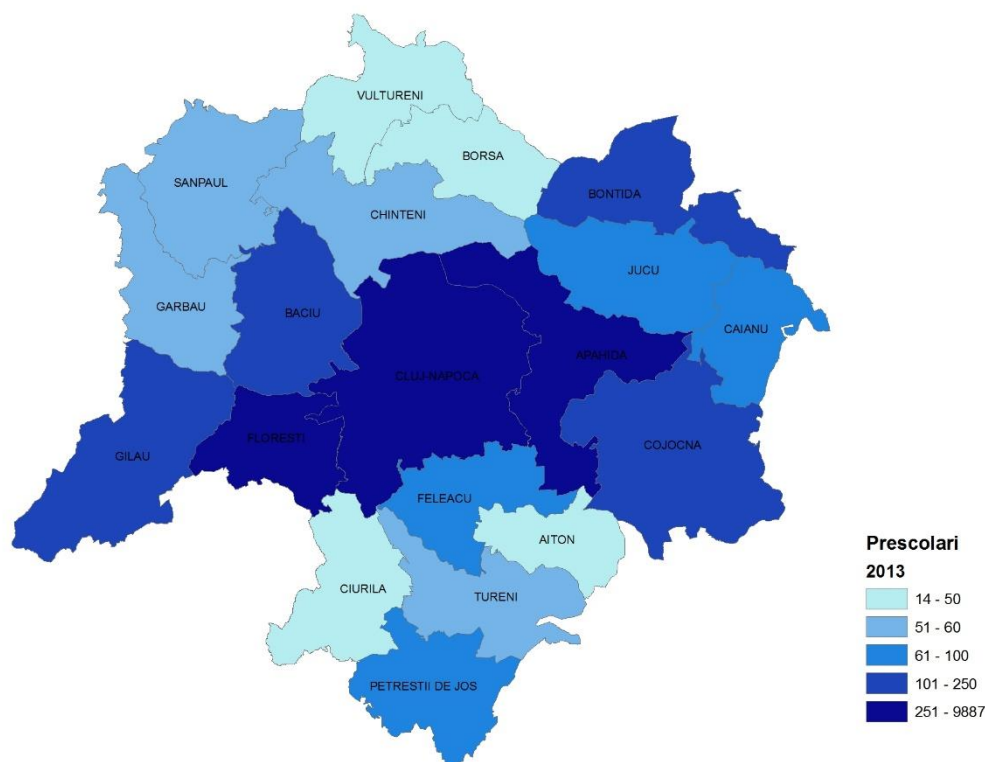

Figura 95 – Preșcolari în ZMCN - 2013

Resursele umane din educație din ZMC numără 8442 (74,7% din cadrele didactice ale județului Cluj) de persoane în anul 2013, înregistrând o evoluție ușor negativă în perioada 2002-2013. Distribuția spațială a cadrelor didactice este neuniformă, 92,6% fiind în municipiul Cluj Napoca și 7,4% în celelalte localități din mediul rural. În comunele Apahida, Baciu, Cojocna și Florești, numărul cadrelor didactice a crescut în perioada 1992-2013 datorită sporirii populației școlare, în timp ce în Bonțida, Chinteni, Ciurila, Feleacu, Gilău, Jucu și Sânpaul se înregistrează o scădere a numărului persoanelor din învățământ.

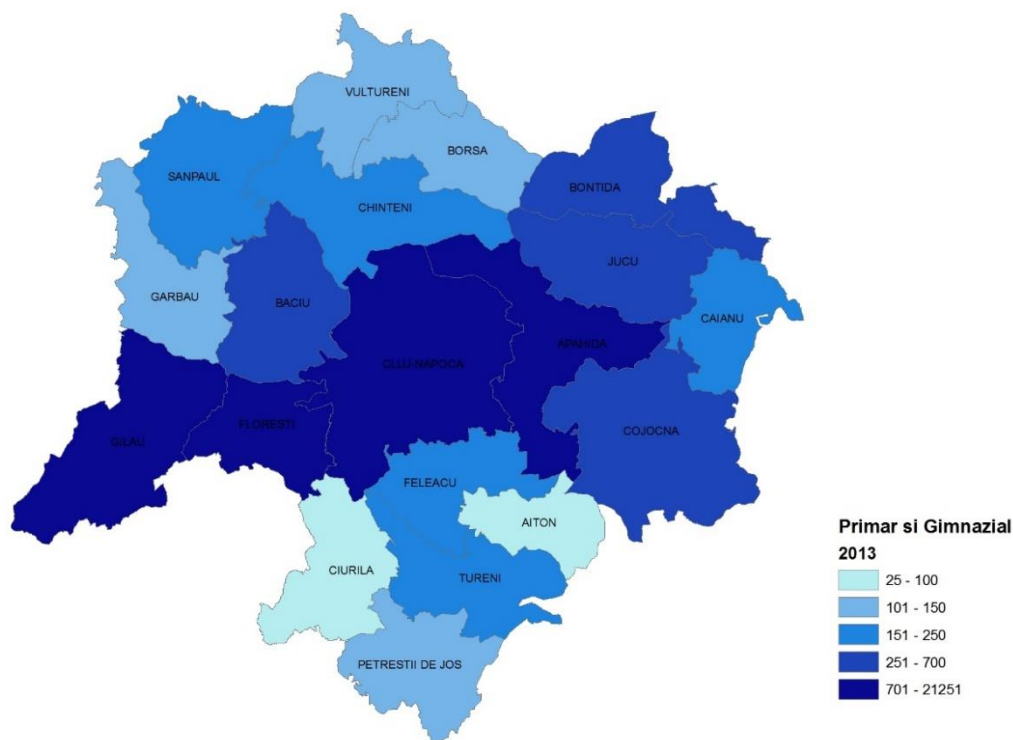

Figura 96 – Elevi în ciclul primar și gimnazial - 2013

Evoluția personalului didactic în perioada 2002-2013 a fost negativă pentru învățământul gimnazial, liceal și profesional, în timp ce pentru cel preșcolar, primar și superior a fost pozitivă. Această evoluție este corelată puternic cu evoluția populației din ZMC și cu creșterea cererii pentru învățământul preșcolar și cel superior.

Tabel 24 – Personal didactic pe cicluri de învățământ în ZMCN în perioada 1992-2013

Personal didactic pe cicluri de învățământ	1992	2002	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Învățământ prescolar	687	708	734	750	834	862	907	914	944
Învățământ primar și gimnazial	2814	2757	2384	2269	2227	2019	2046	2157	2321
Primar	0	862	840	835	913	739	755	885	949
Gimnazial	0	1895	1544	1434	1314	1280	1291	1272	1372
Învățământ liceal	1649	1678	1509	1570	1515	1410	1350	1336	1300
Învățământ profesional	145	115	111	68	3	0	0	1	0
Învățământ postliceal	4	21	11	5	8	17	20	18	19
Învățământ superior	2227	3314	3525	3749	3932	3862	3799	4016	3858
Public	2227	3176	3177	3422	3604	3535	3481	3703	3536
Privat	:	138	348	327	328	327	318	313	322
Total ZMCN	7526	8593	8274	8411	8519	8170	8122	8442	8442

Sursa: INS, Tempo online, accesat iulie 2015

Cel mai mare număr de cadre didactice se regăsesc în învățământul superior – 3858 de persoane, aici fiind și cea mai mare populație școlară – 49597 de studenți. În învățământul gimnazial sunt 1372 de cadre didactice, în cel liceal 1300, în cel primar 949, iar în cel preșcolar 944.

Tabel 25 – Populația școlară și personalul didactic pe cicluri de învățământ în anul 2013

Localitati	Pre-scolar	Pers. Didactic	Pri-mar	Personal didactic	Gimnazial	Pers. Didactic	Liceal	Pers. Didactic	Superior	Pers. Didactic
CLUJ-NAPOCA	9887	807	12044	755	9207	1114	14604	1262	49597	3858
AITON	14	1	25	2						
APAHIDA	340	18	480	22	282	36	100	6		
BACIU	222	14	252	25	200	45				
BONTIDA	175	6	316	18	165	16	13	1		
BORSA	34	2	72	6	60	7				
CĂIANU	76	4	92	7	94	12				
CHINTENI	57	4	101	6	75	10				
CIURILA	20	1	44	3	41	8				
COJOCNA	149	7	215	17	158	29				
FELEACU	85	5	99	7	68	10				
FLORESTI	576	37	519	24	333	33				
GILAU	228	16	398	19	314	7	114	31		
GARBAU	53	3	81	7	47	6				
JUCU	98	6	164	11	109	12				
PETRE-STII DE JOS	65	4	65	4	41	3				
SANPAUL	57	3	87	5	73	6				
TURENI	60	5	78	6	80	9				
VULTURENI	31	1	73	5	57	9				
Total ZMCN	12227	944	15205	949	11404	1372	14831	1300	49597	3858

Sursa: INS, Tempo online, accesat iulie 2015

Creșterea populației din ultimii 10 ani din comunele învecinate municipiului Cluj Napoca - Apahida, Florești, Baciu și Gilău – a condus și a o sporire a populației școlare care nu a putut fi absorbită de infrastructura școlară existentă în acestea. Din comunele Apahida, Florești, Baciu și Gilău, o mare parte a populației de vârstă școlară între 3-14 ani face naveta la unități de învățământ din municipiul Cluj Napoca datorită infrastructurii școlare mai bune și personalului didactic mai bine pregătit. Acest lucru crează o presiune mult mai mare pe sistemul de educație din Cluj Napoca, dar necesită și o infrastructură de transport adecvată.

Evoluția numărului sălilor de clasă din ZMCN în perioada 2002-2013, indică o creștere a acestora în municipiul Cluj Napoca și în comunele Florești și Gilău, chiar dacă nu la nevoia existentă. În toate celelalte localități asistăm la o scădere a numărului sălilor de clasă în

perioada menționată. Săli de gimnastică există doar în 10 localități din ZMC – Cluj Napoca (120), Aiton (1), Apahida (3), Baci (4), Borșa (1), Căianu (1), Cojocna (1), Feleacu (2), Florești (2) și Gilău (1). Terenuri de sport regăsim în 12 localități - Cluj Napoca (106), Aiton (1), Apahida (3), Baci (1), Bonțida (1), Borșa (2), Căianu (3), Florești (1), Gilău (2), Gârbău (1), Jucu (2) și Tureni (1).

Tabel 26 – Numărul sălilor de clasă din ZMCN

Localitati	2002	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CLUJ-NAPOCA	2567	2691	2872	2661	2574	2749	2963	2911
AITON	9	3	4	4	3	3	3	3
APAHIDA	37	35	39	37	38	34	34	35
BACIU	47	58	50	45	42	41	33	40
BONTIDA	37	35	26	26	17	17	24	18
BORSA	16	10	11	11	11	11	11	1
CĂIANU	18	16	17	6	15	15	18	19
CHINTENI	17	17	16	14	14	10	10	10
CIURILA	10	10	8	3	4	7	7	7
COJOCNA	35	44	34	34	31	24	24	24
FELEACU	23	21	17	17	17	17	17	17
FLORESTI	24	25	27	25	25	30	30	33
GILAU	40	39	34	42	37	37	47	43
GARBAU	14	16	10	12	11	10	10	11
JUCU	32	29	20	20	13	13	13	19
PETRESTII DE JOS	14	15	10	8	6	7	7	4
SANPAUL	20	16	15	16	9	9	8	9
TURENI	14	14	113	14	8	8	8	9
VULTURENI	11	10	10	10	7	7	7	8
Total ZMCN	2985	3104	3333	3005	2882	3049	3274	3221

Sursa: INS, Tempo online, accesat iulie 2015

4.2.2.2 Sănătate

Cluj Napoca reprezintă un important centru medical al țării, fiind și un centru universitar prestigios pentru învățământul medical. Municipiul Cluj Napoca atrage ca servicii medicale populație atât din regiune cât și din România. Un exemplu de centru care oferă servicii medicale de calitate este IMOGEN - cel mai modern centru de imagistică și laboratoare din regiunea Nord-vest.

Spre deosebire de Cluj Napoca, serviciile de sănătate sunt subdimensionate în mediul rural, aici înregistrându-se deficit de cadre medicale (medici și personal mediu sanitar) și infrastructură pentru sănătate.

Importanța centrului medical Cluj Napoca este conferită în special de calitatea serviciilor medicale datorată cadrelor medicale specializate și dotărilor unităților sanitare. Cluj Napoca este un centru universitar important și pentru învățământul medical, spitalele universitare existente având o calitate ridicată a serviciilor de sănătate oferite, iar personalul medical

deținând competențe foarte bune. Acesta este motivul pentru care, municipiul Cluj Napoca este un furnizor important de servicii de sănătate pentru persoane din regiune, dar și din alte zone ale țării. Numărul ridicat de absolvenți ai studiilor de medicină din Cluj Napoca este o cauză importantă pentru lipsa problemelor grave de personal din sistemul sanitar din ZMCN.

Datele culese de la localitățile din ZMCN indică o incidență mare a bolilor cardiovasculare în rândul populației care merge chiar și până la 60% dintre cei înscriși la medicul de familie din comună.

Numărul unităților sanitare este relevant doar în măsura în care capacitatea lor de a oferi servicii medicale este ridicată, iar acestea sunt diversificate. Astfel în analiză am luat în considerare tipurile de unități sanitare existente, răspândirea lor geografică în ZMCN, precum și cadrele medicale existente.

Unitățile sanitare specializate – spitale, ambulatorii de specialitate, centre medicale, policlinici – există în special în municipiul Cluj Napoca, care constituie centrul regional medical al Regiunii Nord-Vest, dar și cel mai important furnizor de servicii medicale specializate pentru ZMCN. În ZMCN se regăsesc 27 de spitale din cele 34 ale județului Cluj, 26 fiind în Cluj Napoca (12 spitale publice și 14 private) și unul în comuna Borșa. Ambulatoriile de specialitate sunt prezente doar în municipiul Cluj Napoca – 5 (4 publice și 1 privat). La aceste ambulatorii de specialitate se adaugă 11 ambulatorii integrate spitalelor publice. Policlinicile medicale, în număr de 7, sunt private și există doar în Cluj Napoca. Din cele 35 de centre medicale de specialitate ale județului Cluj, 29 se găsesc în ZMCN, 26 în Cluj Napoca, 1 în Apahida, 1 în Florești și 1 în Gilău. Din cele 420 de cabinete medicale specializate ale județului Cluj, 78% (326 de unități) sunt în ZMCN – 317 în Cluj Napoca, 5 în Florești, 1 în Apahida, 1 în Bonțida, 1 în Jucu și 1 în Tureni.

Cabinetele de medicină de familie sunt prezente în toate localitățile din ZMC, în total fiind 198 de unități din cele 346 de la nivel județean (57%). Din cele 198 de cabinete de medicină de familie, 81% (161) se află în Cluj Napoca. După 2009, numărul cabinetelor medicale de familie a scăzut în ZMCN, reducerea cea mai mare fiind în Cluj Napoca. (**Tabel 27**) La nivelul comunelor din ZMCN au fost înființate centre socio-medice pentru a crește calitatea actului medical.

Tabel 27 – Cabinete medicale de familie în ZMCN

Localitati	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CLUJ-NAPOCA	166	170	179	156	156	157	161
AITON	1	1	1	1	1	1	1
APAHIDA	2	4	4	4	4	4	4
BACIU	4	6	5	5	5	5	3
BONTIDA	3	3	3	2	2	2	2
BORSA	2	2	2	1	1	1	1
CĂIANU	0	2	2	2	2	1	1
CHINTENI	4	2	2	2	2	2	2

CIURILA	0	0	0	1	1	1	1
COJOCNA	2	2	2	2	2	2	2
FELEACU	4	2	2	2	2	2	2
FLORESTI	4	4	5	4	4	5	5
GARBAU	1	1	1	1	1	1	1
GILAU	5	5	6	5	5	5	5
JUCU	2	2	2	2	2	2	2
PETRESTII DE JOS	1	1	2	1	1	1	1
SANPAUL	2	2	2	1	1	1	1
TURENI	2	2	2	2	2	2	2
VULTURENI	2	1	1	1	1	1	1
Total ZMCN	207	212	223	195	195	196	198

Sursa: INS, Tempo online, accesat iulie 2015

Cu excepția comunei Aiton, există cabinete stomatologice – publice sau private – în toate localitățile ZMCN. Numărul acestora a crescut constant în perioada 2005-2013, aproape dublându-se, ajungând de la 357 la 628 de unități. (*Tabel 28*)

Tabel 28 – Cabinete stomatologice ZMCN

Localitati	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CLUJ-NAPOCA	330	407	449	483	522	550	573
AITON	0	0	1	0	0	0	0
APAHIDA	3	2	3	4	4	4	6
BACIU	1	1	1	2	2	2	5
BONTIDA	1	2	2	1	2	1	1
BORSA	1	1	1	1	1	1	1
CĂIANU	2	2	3	3	3	3	2
CHINTENI	1	1	1	1	1	1	2
CIURILA	0	0	0	0	1	1	1
COJOCNA	1	1	1	1	1	1	1
FELEACU	1	1	2	0	1	1	1
FLORESTI	6	5	11	14	14	16	18
GARBAU	2	2	3	3	3	3	3
GILAU	4	5	6	5	5	6	6
JUCU	1	1	1	2	1	2	2
PETRESTII DE JOS	0	0	0	1	1	1	1
SANPAUL	1	1	1	2	2	2	2
TURENI	1	1	1	1	1	1	1
VULTURENI	1	1	1	1	1	2	2
Total ZMCN	357	434	488	525	566	598	628

Sursa: INS, Tempo online, accesat iulie 2015

În ZMCN regăsim 236 de farmacii împărțite în 17 localități din cele 19 (excepție Ciurila și Petreștii de Jos). Dintre acestea 166 se află în Cluj Napoca. În comunele care au un număr mai

mare de locuitori (Apahida, Florești, Gilău) există un număr mai mare de farmacii. Numărul ridicat al acestora permite un acces mai bun la medicamente. În perioada 2005-2013 evoluția acestor farmacii a fost pozitivă, numărul lor dubându-se aproape (de la 126 la 236 de unități). **(Tabel 29)**

Tabel 29 – Farmacii în ZMCN

Localitati	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CLUJ-NAPOCA	105	119	128	128	162	162	166
AITON	2	3	4	5	6	7	8
APAHIDA	2	5	4	7	7	7	12
BACIU	2	2	3	3	4	4	4
BONTIDA	2	2	2	2	2	2	2
BORSA	1	1	0	0	1	1	1
CĂIANU	0	1	1	1	1	1	1
CHINTENI	1	1	1	1	1	1	1
CIURILA	0	0	0	0	0	0	0
COJOCNA	1	1	1	1	1	1	1
FELEACU	1	1	1	1	1	1	1
FLORESTI	3	4	7	8	12	12	16
GARBAU	0	1	4	0	0	0	0
GILAU	2	3	3	4	4	4	12
JUCU	1	1	1	1	1	1	1
PETRESTII DE JOS	1	1	1	1	0	0	0
SANPAUL	0	1	1	1	1	1	1
TURENI	0	1	1	1	1	1	1
VULTURENI	2	3	4	5	6	7	8
Total ZMCN	126	151	167	170	211	213	236

Sursa: INS, Tempo online, accesat iulie 2015

Calitatea serviciilor medicale este dependentă într-o măsură ridicată de personalul medical care le furnizează – medici și personal sanitar mediu. În ZMC există 3546 de medici, din care 281 sunt medici de familie (8%), iar restul medici specialiști. Numărul medicilor a crescut constant în perioada 1990-2011, după care se înregistrează o scădere în următorii 2 ani (2012-2013). Această scădere de 300 de medici se datorează în special migrației acestora pentru muncă în alte țări europene. **(Tabel 30)**

Tabel 30 – Număr de medici în ZMCN

Localitati	1990	1992	2002	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CLUJ-NAPOCA	1185	1744	2228	2651	2782	2940	3051	3155	3120	3112
AITON	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
APAHIDA	8	7	4	6	7	7	7	5	5	5
BACIU	11	7	5	6	6	6	5	5	5	3
BONTIDA	7	3	5	4	4	4	3	3	3	3

BORSA	6	6	7	6	5	10	9	9	9	9
CĂIANU	5	4	2	2	2	2	2	2	1	1
CHINTENI	5	5	2	2	2	2	2	2	2	2
CIURILA	5	2	1	0	0	0	1	1	1	1
COJOCNA	4	4	2	2	2	2	2	2	2	2
FELEACU	5	4	2	2	2	2	2	2	3	3
FLORESTI	7	8	5	5	4	10	9	6	9	8
GILAU	10	9	7	5	6	6	5	6	5	5
GÂRBĂU	4	3	3	3	3	3	3	6	4	4
JUCU	5	4	2	2	2	3	1	2	3	3
PETRESTII DE JOS	4	2	2	3	3	3	2	2	2	2
SANPAUL	4	3	2	0	1	1	1	1	1	1
TURENI	6	4	0	2	3	3	3	3	3	3
VULTURENI	3	1	2	2	1	1	1	1	1	1
Total ZMCN	1286	1821	2282	2704	2836	3006	3110	3214	3180	3169

Sursa: INS, Tempo online, accesat iulie 2015

Personalul sanitar mediu din ZMCN numără 3398 de indivizi. Numărul acestora a crescut constant în perioada 1990-2008, după care asistăm la o scădere până la o valoare sub cea înregistrată în 1990. Migrația personalului medical este una dintre marile probleme ale sistemului sanitar din România, ea afectând chiar și zonele unde există centre universitare cu învățământ medical. (**Tabel 31**)

Tabel 31 – Personal sanitar mediu în ZMCN

Localitati	1990	1992	2002	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CLUJ-NAPOCA	3578	3721	3904	3824	4375	3761	3423	3383	3250	3303
AITON	1	1	2	0	1	1	1	1	1	1
APAHIDA	11	8	1	5	8	8	9	9	9	9
BACIU	11	8	2	4	9	8	12	6	6	5
BONTIDA	4	4	2	5	7	7	7	3	2	2
BORSA	10	12	24	18	26	26	21	17	17	17
CĂIANU	3	3	1	1	3	3	6	4	4	3
CHINTENI	3	3	4	2	3	3	3	3	3	3
CIURILA	2	2	1	0	0	0	0	2	1	3
COJOCNA	10	9	0	5	2	2	3	3	3	3
FELEACU	4	4	4	5	2	2	2	3	3	3
FLORESTI	7	7	3	5	6	6	9	19	18	18
GILAU	17	14	7	6	5	5	8	8	8	8
GÂRBĂU	3	4	4	1	1	1	3	3	4	4
JUCU	8	6	4	14	8	11	8	7	7	7
PETRESTII DE JOS	3	2	0	3	1	1	1	2	2	2
SANPAUL	6	6	2	1	2	2	3	2	2	2
TURENI	2	4	1	2	2	2	3	3	3	3

VULTURENI	3	3	2	2	1	1	2	2	2	2
Total ZMCN	3686	3821	3968	3903	4462	3850	3524	3480	3345	3398

Sursa: INS, Tempo online, accesat iulie 2015

4.2.3 Incluziune socială

4.2.3.1 Zone segregate spațial

În ZMC există mai multe comunități sărace compacte, cele mai importante fiind Pata Rât-ul din Cluj Napoca și cele din Cojocna, Gilău, Sânpaul, Bonțida, Florești. Aceste comunități segregate spațial prezintă diverse probleme sociale majore cum ar fi: calitatea precară a locuirii, lipsa educației (abandon școlar, acces deficitar la serviciile educaționale), sănătate precară, violență domestică, infracționalitate, nivelul de trai scăzut, lipsa actelor de identitate, etc. Toate aceste comunități necesită implementarea unor măsuri de rezolvare a problemelor sociale.

Zona Pata Rât din apropierea fostei rampe de gunoi a orașului Cluj Napoca reprezintă ”cazul clujean extrem al marginalizării socio-teritoriale și al teritoriilor de locuire defavorizată” (Cluj 2020 – Oraș incluziv, p. 17). Zona este populată în majoritate de de etnie romă (cca 1500 de personae conform datelor furnizate de reprezentanții ADI ZMC) supuse riscului de excluziune socială și cuprinde patru vecinătăți - Dallas, Rampă, Colina (Coastei - casele modulare) și strada Cantonului.

Pentru rezolvarea problemelor de segregare spațială și excluziune social existente în zona Pata Rât, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Cluj împreună cu Fundația AltArt, Habitat for Humanity Cluj și Asociația Comunitară a Romilor din Coastei derulează proiectul “Intervenții sociale pentru desegregarea și incluziunea socială a grupurilor vulnerabile în Zona Metropolitană Cluj, inclusiv a romilor defavorizați”, pe scurt “Pata-Cluj”, ce este finanțat din fonduri acordate de către Guvernul Norvegiei prin Mecanismul Financiar Norwegian 2009-2014 în cadrul Programului „Combaterea Sărăciei în România” (RO25) în valoare de 3 170 500 EUR. (<http://www.patacluj.ro/>)

Pata-Cluj utilizează o abordare integrată pentru a pregăti incluziunea socială a comunităților din Pata Rât și strada Cantonului. Temele proiectului sunt: împuternicire și participare (creare de canale de comunicare între comunitatea din Pata Rât și instituțiile publice), acces la drepturi de protecție social (crearea de acte de identitate și asigurarea accesului la drepturile de protecție socială), creșterea bunăstării (formare profesională și analize de nevoi pentru o intervenție eficientă), comunități mai protejate (formarea grupurilor de prevenție), coeziune social (întărirea coeziunii între comunități prin participarea la planificarea și construirea unui centru de transit pentru tineri), identitate socială prin participare culturală (derularea de activități culturale), acces la educație de calitate (susținerea participării școlare), oportunități de ocupare (derularea de program de continuarea a studiilor – ”a doua șansă”, mediere și consiliere ocupațională), desegregare și locuire (crearea de proiecte de dezvoltare locativă și

construcția a 32 de apartamente în ZMCN) și creșterea gradului de conștientizare a populației Clujului privind problemele de incluziune social din Pata Rât. (www.patacluj.ro)

4.2.3.2 Sărăcie urbană / rurală

ZMC prezintă nivele diferite de dezvoltare a localităților componente. Conform indicelui de dezvoltare al comunelor (compus din agregarea indicatorilor referitori la infrastructura de locuire, resurse financiare publice, capitalul economic individual familial, capitalul uman comunitar condiționat de vârstă), 8 dintre comunele din ZMCN sunt foarte dezvoltate, 4 sunt dezvoltate, 3 mediu dezvoltate și 3 sărace. (**Tabel 32**) Se poate observa că toate comunele din inelul 1 sunt au un nivel de dezvoltare foarte ridicat. Cele din inelul 2 au un caracter eteroneg din punctul de vedere al nivelului de dezvoltare, aici regăsindu-se atât comune sărace, cât și comune foarte dezvoltate.

Tabel 32 – Nivelul de dezvoltare al comunelor din ZMCN

Localități	Nivel de dezvoltare – IDC5	IDC5	Inel
AITON	Comună mediu dezvoltată	3	2
APAHIDA	Comună foarte dezvoltată	5	1
BACIU	Comună foarte dezvoltată	5	1
BONTIDA	Comună dezvoltată	4	2
BORSA	Comună săracă	2	2
CĂIANU	Comună dezvoltată	4	2
CHINTENI	Comună foarte dezvoltată	5	1
CIURILA	Comună săracă	2	2
COJOCNA	Comună săracă	2	2
FELEACU	Comună foarte dezvoltată	5	1
FLORESTI	Comună foarte dezvoltată	5	1
GILAU	Comună foarte dezvoltată	5	2
GÂRBĂU	Comună dezvoltată	4	2
JUCU	Comună dezvoltată	4	2
PETRESTII DE JOS	Comună mediu dezvoltată	3	2
SANPAUL	Comună foarte dezvoltată	5	2
TURENI	Comună foarte dezvoltată	5	2
VULTURENI	Comună mediu dezvoltată	3	2

Sursa: Sandu, D., Voineag, V. Și Panduru, F., 2009, Dezvoltarea comunelor din România

Chiar dacă avem un nivel de dezvoltare ridicat, în cadrul comunelor pot exista zone sărace caracterizate prin existența diferitelor probleme sociale asociate – acces deficitar la servicii publice/utilități, locuire precară, educație deficitară, sănătate precară, infraționalitate etc. Persistența acestor zone sărace compacte poate avea ca efect perpetuarea culturii sărăciei și apariția unor noi probleme sociale la nivelul întregii comunități.

În municipiul Cluj Napoca există zone de sărăcie urbană dintre care unele prezintă o cultură a sărăciei ce a condus la perpetuarea diverselor probleme sociale: locuire precară, lipsa acces la

servicii publice, infraționalitate, abandon școlar etc. Cea mai cunoscută zonă săracă a municipiului Cluj Napoca o reprezintă Pata Râtul. În această zonă trăiesc aproximativ 1500 de persoane sărace (majoritatea de etnie roma) care își câștigă existența în special din ”reciclarea” deșeurilor de la groapa de gunoi. Închiderea gropii de gunoi va conduce la dispariția mijloacelor de trai ale acestora și la apariția unor noi probleme sociale, fapt ce impune o intervenție concertată pentru rezolvarea problemelor sociale din această zonă.

Pe lângă aceste zone de sărăcie urbană absolută, sunt prezente și unele de sărăcie relativă, mai ales în acele părți ale orașului/comunelor unde populația obține venituri insuficiente pentru asigurarea unui nivel de trai decent și accesului la diverse tipuri de servicii. Un exemplu în acest sens sunt vârstnicii cu pensii mici sau persoanele peste 45 de ani care fie sunt în șomaj de lungă durată, fie obțin venituri reduse de la locul de muncă pe care îl dețin.

4.2.3.3 Servicii sociale existente și necesare

Analiza privind ponderea persoanelor (de peste 6 ani) **cu dificultăți fizice** (de mișcare, de auz, de vâz, de comunicare, de îngrijire proprie sau de memorare / concentrare) din totalul populației rezidente relevă concentrarea acestor probleme (cu peste 5 % din populație afectată) în zona cartierelor Titulescu, Gheorgheni și Gruia / Dâmbul Rotund. În altă ordine de idei, cea mai bună situație (sub 2,5 % din persoane) se regăsește în vestul cartierului Mărăști și în zona Sopor.

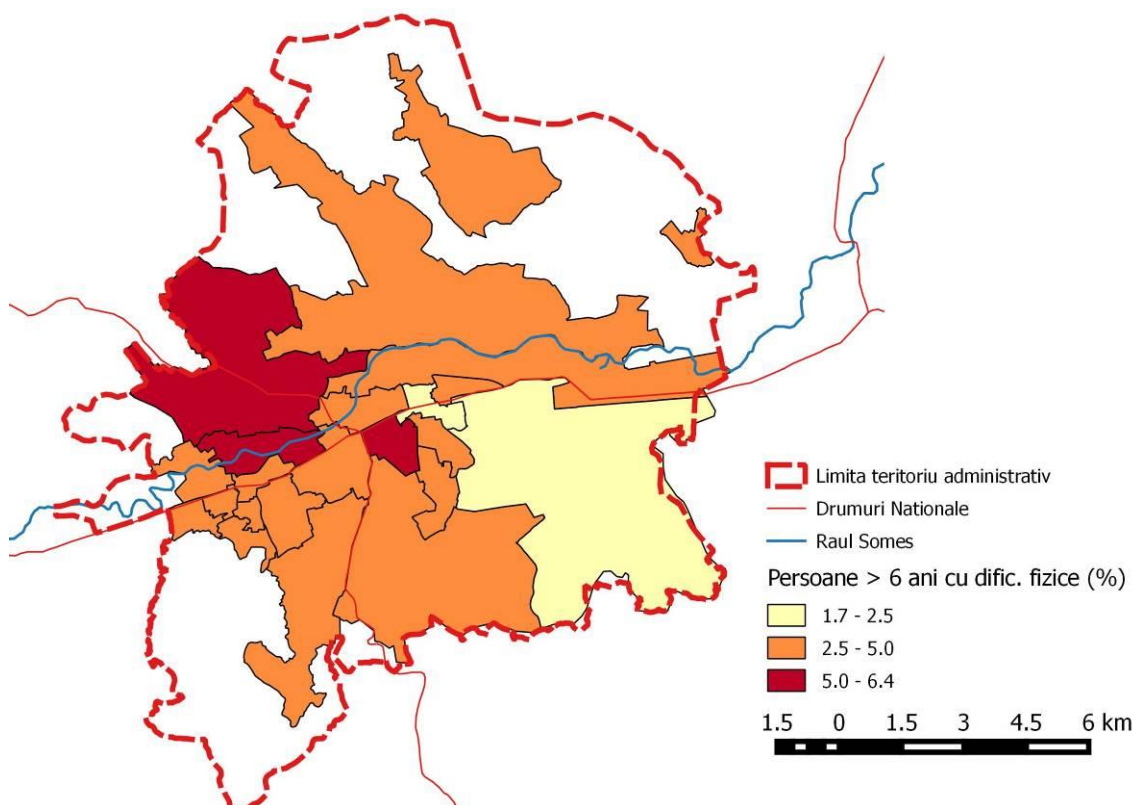

Figura 97 – Ponderea persoanelor peste 6 ani cu dificultăți fizice din totalul populației rezidente

În localitățile Zonei Metropolitane Cluj există servicii de asistență socială doar în cele mai dezvoltate și cu un număr mai mare de locuitori, în restul aceste atribuții fiind preluate de către alți angajați ai primăriei (date site-urile primăriilor din ZMC). Numărul asistenților sociali/lucrătorilor sociali variază în funcție de problemele sociale existente și de bugetul administrațiilor publice locale.

ZMC are servicii sociale specializate doar în Cluj Napoca, Florești Gilău și Apahida, în resul localităților acestea fiind furnizate de către DGASPC Cluj. Accesul la serviciile sociale specializate furnizate de DGASPC este destul de dificil pentru persoanele aflate în nevoie din comunele ZMC, în special datorită faptului că este nevoie să se deplaseze în municipiul Cluj Napoca pentru a putea beneficia de ele. DGASPC Cluj furnizează servicii specializate pentru copii și persoane adulte (persoane cu dizabilități, tineri, vârstnici etc), marea majoritate a acestora fiind pe raza municipiului Cluj Napoca. De asemenea o serie de servicii specializate în ZMC sunt oferite de furnizori privați autorizați sau de către serviciile din subordinea primăriilor și a consiliilor locale. Astfel, conform Strategiei județene de dezvoltare a serviciilor sociale în domeniul asistenței sociale și protecției copilului pe termen mediu (2014 – 2016) și lung (până în 2020) există:

Protecția copilului

1. servicii oferite de DGASPC Cluj

- Cluj Napoca
  - Servicii de tip rezidențial – 6 complexe de servicii, 1 centru de primire în regim de urgență, 2 unități de tip familial, 1 centru maternal, 1 adăpost pentru copiii străzii
  - Servicii alternative – 3 servicii de consiliere
  - Servicii de tip familial – 1 serviciu de management de caz protecție specială copii în servicii de tip familil, asistență maternală, 1 compartiment adopții și post-adopții
- Apahida
  - Servicii de tip rezidențial – 2 unități de tip familial
- Florești
  - Servicii de tip rezidențial – 2 unități de tip familial

2. servicii oferite de furnizori privați autorizați

- Cluj Napoca
  - Servicii de tip rezidențial – 6 case de tip familial, 1 centru de plasament
  - Servicii alternative – 16 centre de zi, 3 servicii de consiliere, 1 serviciu primar
  - Servicii de tip familial – 1 serviciu de management de caz protecție specială copii în servicii de tip familil, asistență maternală, 1 compartiment adopții și post-adopții
- Baciu
  - Servicii alternative – 1 centru de zi

3. servicii oferite de serviciile publice de asistență socială din subordinea primăriilor și consiliilor locale

- Cluj Napoca
- Servicii alternative – 2 centre de zi

Persoane adulte

1. servicii oferite de DGASPC Cluj

- Cluj Napoca
- Servicii de tip rezidențial – 1 centru de recuperare pentru persoanele cu handicap
- Jucu
- Servicii de tip rezidențial – 1 centru de recuperare pentru persoanele cu handicap

2. servicii oferite de furnizori privați autorizați

- Cluj Napoca
- Servicii de tip rezidențial – 5 cămine pentru vârstnici, 1 adăpost pentru oamenii străzii
- Servicii alternative – 13 ONG-uri oferă servicii primare, 6 servicii de îngrijire la domiciliu, 1 cantină socială, 11 servicii de consiliere, 1 serviciu de asistență medicală, 8 centre de zi, 2 servicii antidrog
- Florești
- Servicii alternative – 1 ONG furnizează servicii sociale primare

3. servicii oferite de serviciile publice de asistență socială din subordinea primăriilor și consiliilor locale

- Cluj Napoca
- Servicii alternative – 2 centre de zi pentru persoane vârstnice
- Apahida
- Servicii alternative – servicii sociale primare
- Gilău
- Servicii alternative – servicii sociale primare, servicii de consiliere
- Feleacu
- Servicii alternative – servicii sociale primare

Numărul mare de nașteri din comunele învecinate municipiului Cluj Napoca – Apahida, Baci, Florești, Gilău pune presiune pe existența unor facilități de îngrijire instituționalizată a copiilor, atât în creșe, cât și în grădinițe. În Cluj-Napoca funcționează un număr de 15 creșe publice, care au un număr de 935 de locuri (Cluj 2020 – Oraș incluziv), acesta fiind mult subdimensionat față de cererile existente. În Apahida funcționează o creșă cu 72 de locuri, dar se dorește construcția uneia noi. În Florești este în construcție o creșă cu o capacitate de aproximativ 240 de locuri.

La nivelul municipiului Cluj Napoca există următoarele servicii realizate de Direcția de Asistență Socială și Medicală:

Servicii din structura DASM:

- Centrul de zi Țara Minunilor pentru copii defavorizați din zona Pata Rât și cartierul Someșeni
- Centrul de servicii socio medicale pentru copii cu deficiențe neuro motorii
- Centrul social de urgență
- Centrul de Găzduire Temporară
- Centrul de Incluziune (informare, mediere și consiliere în vederea ocupării)

Servicii în parteneriat :

Parteneriat cu UNICEF și ALIAT: Centrul de resurse pentru adolescenți

Colaborare în domeniul violenței domestice:

- Adăpostul pentru victimele violenței domestice - colaborare cu Fundația Atena Delphi
- Servicii de consiliere psihologică și juridică pentru victimele violenței domestice – colaborare cu Fundația Estuar

Îmbătrânirea populației este un fenomen întâlnit în multe dintre localitățile din ZMC, 13 din cele 19 având peste 20% populație peste 65 de ani. Numărul mare de vârstnici necesită și existența unor servicii socio-medice pentru a răspunde diverselor nevoi pe care acestea le au. Vârsta a treia constituie una dintre direcțiile prioritare de acțiune ale DASM Cluj Napoca, mai ales datorită faptului că oferta de servicii pentru această categorie nu reușește să acopere cererea existentă. Au în vedere un proiect pentru vârstnicii care nu au aparținători dar care au probleme de sănătate și necesită îngrijiri suplimentare. Deși există un centru de îngrijiri medicale, acolo nu sunt oferite servicii medicale în mod permanent. Proiectul constă în realizarea unui centru de tranzit de servicii socio-medice.

În Cluj-Napoca există 8 cluburi pentru pensionari și 2 centre de zi pentru vârstnici (Cluj 2020 – Oraș Incluziv):

- CLUBUL PENSIONARILOR – STR. TRAIAN NR. 61
- CLUBUL PENSIONARILOR – STR. AUREL VLAICU NR. 3A
- CLUBUL PENSIONARILOR – B-UL 21 DECEMBRIE 1989 NR. 108-110
- CLUBUL PENSIONARILOR – STR. HOREA NR. 108
- CLUBUL PENSIONARILOR - STR. ARINILOR NR. 11
- CLUBUL PENSIONARILOR – STR MIRASLAU NR. 4
- CLUBUL PENSIONARILOR – STR. LUIS PASTEUR NR. 77
- CLUBUL PENSIONARILOR – STR. DETUNATA
- CENTRUL DE ZI PENTRU VARSTNICI – STR. STEFAN OCTAVIAN IOSIF NR. 1-3
- CENTRUL DE ZI PENTRU VARSTNICI – STR. DECEBAL NR. 21

O problemă care se accentuează în ultimii ani este cea a adicțiilor – consum de alcool și droguri (etnobotanice, dar și droguri de mare risc) pentru care ar fi nevoie de centre specializate de intervenție.

CLUJMETROPOLITAN

Strategia integrată pentru 2014-2020

Violența domestică este o altă problemă care în ultimii ani a evoluat foarte mult la nivelul ZMC. La nivel județean sunt centre de adăpost pentru victimele violenței administrate de către DGASPC, dar ar fi necesară existența unui astfel de centru la nivelul ZMC.

4.3 Profil economic

4.3.1 Competitivitatea economică

Contribuția ZMC la economia națională

Cluj Napoca este unul dintre cei șapte poli de creștere din România, desemnați în 2008 de către MDRAP. Ca urmare a politicii polilor de creștere, Zona Metropolitană Cluj a primit alocări de fonduri substanțiale prin Programul Operațional Regional, pentru a sprijini competitivitatea aglomerației urbane și a crește impactul acesteia la nivel regional.

Așa cum a arătat Raportul Băncii Mondiale cu privire la politica polilor de creștere, Cluj Napoca este singurul pol de creștere care a înregistrat creștere demografică între ultimele două recensăminte (1992 și 2002), crescând cu 4,1 % la nivelul municipiului și 7,6% la nivelul zonei metropolitane. A doua aglomerație urbană care a înregistrat creștere demografică este Timișoara, în acest caz creșterea fiind înregistrată doar la nivelul zonei metropolitane (cu 2.8%), municipiul Timișoara scăzând însă cu -1.4%. În comparație, alți poli de creștere au scăzut în aceeași perioadă cu până la 20,2%, cum este cazul Brașovului (vezi anexa). Această dimensiune a creșterii este deosebit de importantă, deoarece relevă un oraș cu o atractivitate crescută față de rezidenți, atât existenți cât și potențiali, pe baza oportunităților economice locale dar și a calității vieții.

Din punct de vedere al cifrei de afaceri, Clujul este unul dintre cei doi poli de creștere (împreună cu Timișoara) care au înregistrat o creștere continuă a cifrei de afaceri pe parcursul ultimei decade, în ciuda crizei financiare și a dezechilibrului generat o dată cu plecarea Nokia. Rata de creștere s-a situat constant deasupra nivelului național, însă cu o dinamică mai scăzută decât cea înregistrată de Timișoara (pe locul I ca dinamică a cifrei de afaceri) – vezi tabelul de mai jos.

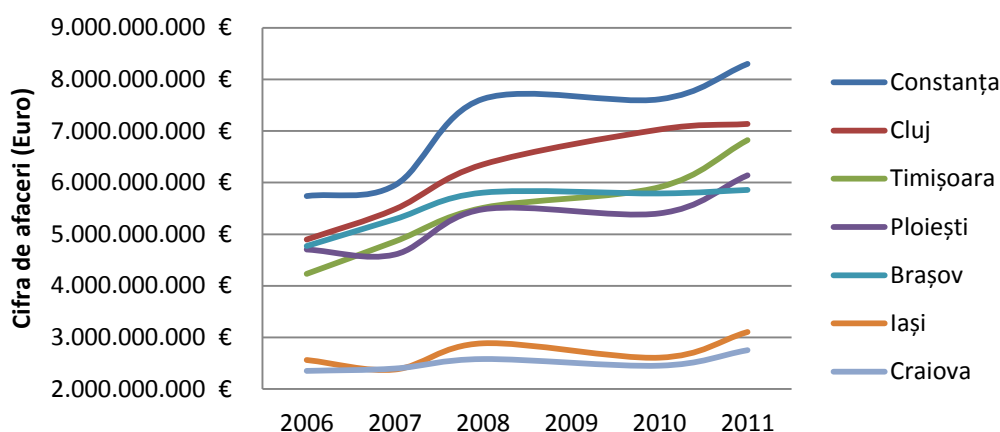

Figura 98 - Evoluția veniturilor firmelor la nivelul polilor de creștere. Sursă: Banca Mondială, Politică Polilor de Creștere (2013)

Polul de creștere	(%) 2011/2008	(%) 2011/2006
Brașov	1%	19%
Cluj	12%	31%
Constanța	9%	31%
Craiova	7%	15%
Iași	8%	17%
Ploiești	12%	23%
Timișoara	24%	38%
România	8%	28%
Toți cei 7 poli de creștere	11%	27%

Tabel 33- Creșterea veniturilor firmelor din polii de creștere. Banca Mondială, Politică Polilor de Creștere (2013)

4.3.2 Determinanți și catalizatori ai competitivității

Competitivitatea locală este generată atât de factori endogeni, care țin de valorificarea resurselor locale, consolidarea instituțiilor și a capitalul social, dar și factori exogeni, externi teritoriului de studiu. Buna înțelegere a ambelor paliere permite identificarea blocajelor, pe de o parte, și a direcțiilor de acțiune ce pot fi asumate de instituțiile locale, incluzând structura de guvernare a zonei metropolitane.

4.3.2.1 Infrastructură conectivă

Zona Metropolitană Cluj, tocmai fiind o aglomerație urbană în dezvoltare, are nevoie de infrastructură conectivă care să permită creșterea și tranzitul la nivel teritorial. Aceasta este o dimensiune importantă subliniată și de raportul Băncii Mondiale privind orașele competitive. Infrastructura de transport face obiectul specific al capitolului 4.1.4 din prezenta analiză însă

subliniem în această secțiune relevanța acestui tip de investiții pentru consolidarea competitivității și a diversificării bazei economice locale. Asigurarea conectivității se referă în primul rând la conectivitatea cu centrul și vestul Europei, ca principale zone de export, prin proiecte locale precum extinderea și modernizarea aeroportului, dar și proiecte strategice naționale precum finalizarea autostrăzii Transilvania și racordarea la rețelele transeuropene. Asigurarea conectivității se referă, în al doilea rând, dar nu mai puțin important, la facilitarea tranzitului în zona metropolitană și aria extinsă de influență a Municipiului Cluj Napoca.

Dezvoltarea mediului de afaceri ține mai puțin cont de limitele administrativ teritoriale între Cluj Napoca și localitățile periurbane, deciziile de localizare privind o aglomerare urbană în ansamblul său. Prin urmare, infrastructura rutieră care să permită transportul de mărfuri spre autostrăzi și aeroport, mobilitatea forței de muncă în cadrul ZMC și accesarea unui bazin de forță de muncă prin legături de transport în comun chiar și către UATuri din afara ZMC sunt critice.

În plus, zonele de creștere urbanistică – care să permită construcția de infrastructură logistică, spații industriale și de birouri, precum și creștere rezidențială, trebuie precedate de o planificare urbanistică adecvată.

4.3.2.2 Forța de muncă

Zona Metropolitană Cluj Napoca se remarcă printr-o piață dinamică și diversă a forței de muncă, care atrage atât personal cu calificări superioare (medicină, cercetare – dezvoltare, IT, inginerie, servicii bancare), cât și cu calificări medii (fabricarea de componente auto, manufactură).

Atragerea forței de muncă cu calificări diferite reprezintă un avantaj important în menținerea unei baze locale economice bogate și diversificate, care poate răspunde în mod eficient unor provocări externe, precum retragerea unor angajatori majori sau restructurări economice. Interviuurile realizate cu actori economici și autorități publice locale au relevat faptul că această diversitate a sectoarelor de activitate a facilitat reconversia profesională și respecializarea, mai ales în cazul personalului cu calificare medie, după retragerea grupului finlandez Nokia și restructurarea unor fabrici precum Napolact, Ursus, Someșul, Feleacul. În plus, atragerea forței de muncă în sectoare intensive bazate pe cunoaștere, atât din Județul Cluj, cât și din alte județe și regiuni de dezvoltare implică o creștere a consumului și a cererii în alte sectoare precum servicii, comerț și construcții.

În ansamblu, Municipiul Cluj Napoca și localitățile din zona metropolitană au cunoscut, în ultimii 5 ani, niveluri în scădere a șomajului, precum și rate de ocupare și salarii medii mai mari, comparativ cu mediile naționale. În martie 2015, județul Cluj avea o rată a șomajului de

numai 2.9%, comparativ cu media națională de 5.4%, potrivit informațiilor furnizate de Direcția Regională de Statistică Cluj¹⁴.

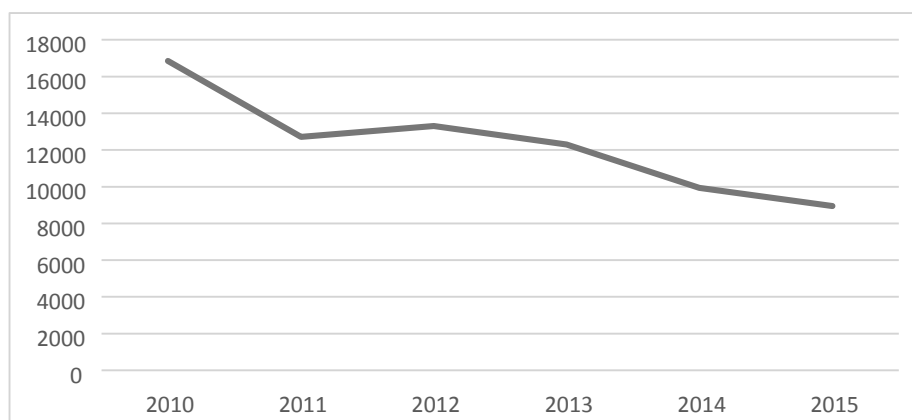

Figura 99 - Evoluția numărului total de șomeri, Zona Metropolitană Cluj Napoca, 2010 – 2015. Sursa: INS

Una din cele mai spectaculoase scăderi, de peste 65%, a numărului șomerilor s-a înregistrat în cazul Municipiului Cluj Napoca, unde în luna mai 2015 se înregistrau 1512 șomeri, comparativ cu 4389 persoane înregistrate în 2010¹⁵.

În mod similar, majoritatea unităților administrative teritoriale aferente Zonei Metropolitane Cluj au cunoscut scăderi semnificative ale numărului de șomeri în perioada 2010 - 2015, cu două excepții: comunele Ciurila și Vultureni. Localitățile Apahida, Baci, Florești, Gilău și Gârbău au avut cele mai mari scăderi ale numărului de șomeri, reflectând dinamica localizării unor noi întreprinderi în proximitatea municipiului și cea a localizării unor noi ansambluri rezidențiale destinate celor atrași de piața forței de muncă.

¹⁴ Sursa: Direcția Județeană de Statistică Cluj, Buletin informativ martie 2015

¹⁵ Sursa: Institutul Național de Statistică

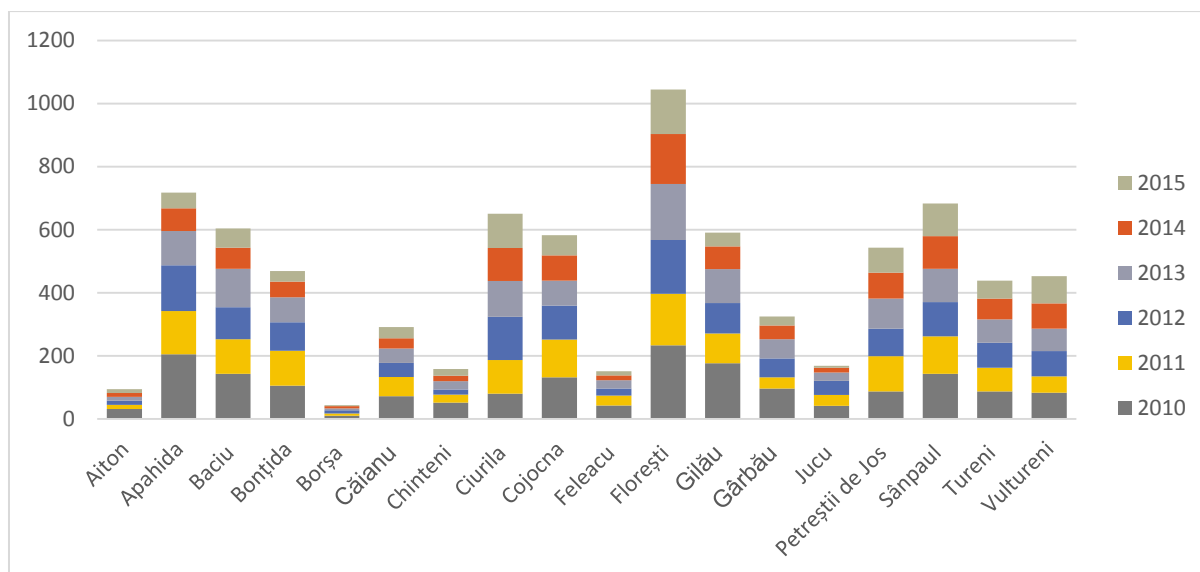

Figura 100 - Evoluția numărului total de șomeri, UAT Zona Metropolitană Cluj Napoca, 2010 – 2015. Sursa: INS

Corelat cu aceasta, numărul total de salariați a crescut cu 12,749 în perioada 2010 – 2013, ajungând la un total de 147,509 în Zona Metropolitană Cluj¹⁶, aproximativ 7% din aceștia fiind în localitățile din zona metropolitană, mai ales în comunele Apahida, Florești, Gilău, Jucu și Baci. Comuna Jucu este localitatea care a suferit cel mai mult de pe urma scăderii numărului de salariați (aproximativ 50% din cele 2000 de locuri de muncă existente în 2010), în urma retragerii grupului Nokia. Câștigul salarial mediu lunar net la nivelul Județului Cluj era în martie 2015 de 1925 RON, mai mare decât media națională de 1829 RON.

Deși recunoscut drept motor al industriei IT și de outsourcing, mai mult de jumătate din locurile de muncă oferite de principalii angajatori în Zona Metropolitană Cluj în aprilie 2015 se aflau în cadrul companiilor cu capital de stat, respectiv Direcția Regională de Poștă Nord-Vest, Compania de Apă Someș sau Compania de Transport Public. Universitatea Babeș-Bolyai, Universitatea Tehnică și Universitatea de Medicină și Farmacie totalizau 6378 de angajați, în timp ce Fujikura Automotive, un producător major de cablaje auto, principal furnizor al grupului Volkswagen, avea 5717 angajați¹⁷. Cele trei întreprinderi în sectorul ingineriei și IT incluse în lista principalilor angajatori numărau 4716 angajați.

	Companie	Sector de activitate	Aționariat	Număr de angajați
1	Banca Transilvania SA	Bancar	privat	6789

¹⁶ Sursa: Institutul Național de Statistică

¹⁷ Sursa: Inspectoratul Teritorial de Muncă, date furnizate în baza Revisal și publicate de Ziarul Financiar <http://www.zf.ro/profesii/topul-celor-mai-mari-angajatori-din-cluj-14120879>

2	Fujikura Automotive Romania	Componente auto	privat	5717
3	Sucursala regională de căi ferate Cluj	Servicii anexe pentru transporturi terestre	Stat	3197
4	Universitatea Babeș-Bolyai	Învățământ superior universitar	Stat	3115
5	Sucursala direcția regională de Poșta Nord-Vest	Activități poștale	Stat	3024
6	Spitalul clinic județean de urgență Cluj Napoca	Asistență spitalicească	Stat	2944
7	Sucursala regională de transport feroviar de călători Cluj	Transporturi de călători pe calea ferată	Stat	2619
8	Emerson	Inginerie și consultanță tehnică	privat	2366
9	Compania de Apă Someș	Captarea, tratarea și distribuția apei	Stat	1974
10	Universitatea Tehnică din Cluj Napoca	Învățământ superior universitar	Stat	1802
11	Compania de Transport Public Cluj Napoca SA	Transport de călători	Stat	1513
12	Universitatea de Medicină și Farmacie Vlad Hațieganu	Învățământ superior universitar	Stat	1461
13	Carrion Expedition	Transporturi rutiere de mărfuri	privat	1427
14	Endava România	Activități de realizare	privat	1191

		a softului la comandă		
15	Softvision	Activități de realizare a softului la comandă	privat	1159
16	DGASPC	Asistență socială	Stat	1031
17	SC Sortilemn SA	Fabricarea de mobilă	privat	1021
18	Jolidon Import Export	Fabricarea de articole de lenjerie de corp	privat	947
19	Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii	Asistență spitalicească	Stat	903

Tabel 34 - Principalii angajatori Zona Metropolitană Cluj Napoca. Sursa: Inspectoratul Teritorial de Muncă, prelucrare date Revisal publicate de Ziarul Financiar.

Zona Metropolitană Cluj Napoca dispune de forță de muncă insuficientă pentru a face față cererii în sectorul IT și are nevoie de programe de formare a competențelor pentru personalul cu calificări superioare.

Proximitatea dintre campus-urile universitare și companiile din mediul privat sunt un factor important în absorbția tinerilor absolvenți pe piața forței de muncă dar și în adecvarea programelor universitare cerințelor angajatorilor. Cu 11 universități, din care 4 în lista principalelor institute de cercetare avansată din România, și aproximativ 100,000 de studenți anual, Municipiul Cluj Napoca dispune de o ofertă de forță de muncă calificată în sectoarele IT, inginerie, medical, cercetare, bancar ș.a. În plus, Municipiul Cluj Napoca oferă salarii competitive pentru sectoarele care oferă locuri de muncă pentru personal calificat. În sectorul de telecomunicații și informații, câștigul salarial nominal mediu este mai mare decât media la nivel național și la un nivel competitiv în raport cu ceilalți poli de creștere (Iași, Timișoara), în timp ce în sectorul financiar Clujul se detașează în raport cu Iași și Timișoara, deși rămâne sub media la nivel național.

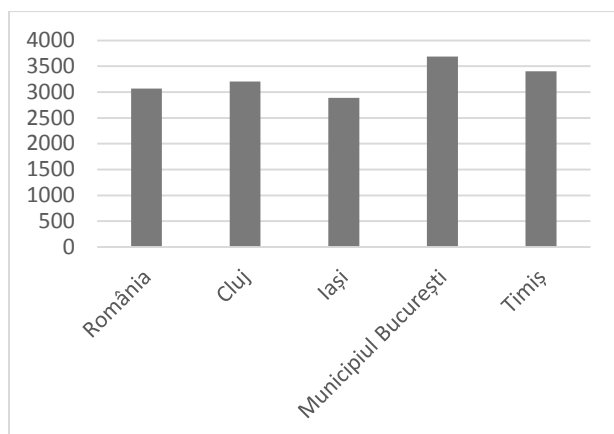

Figura 101- Câștigul salarial nominal mediu net lunar, 2013, Sectorul Informații și Telecomunicații.

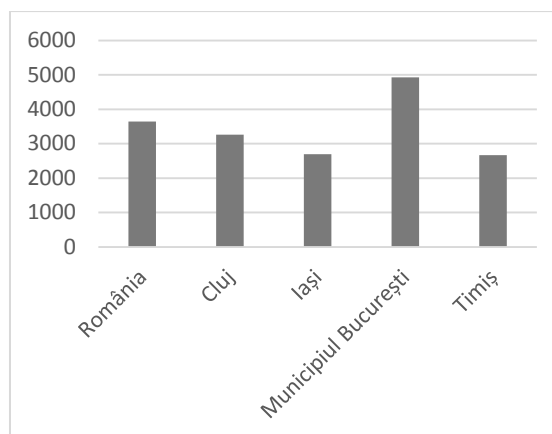

Figura 102- Câștigul salarial nominal mediu net lunar, 2013, Sectorul Intermedieri Financiare și Asigurări.

Sursa: Institutul Național de Statistică

Cu toate acestea, din discuțiile cu antreprenori locali, se estimează că deși sectorul IT dispune de peste 15,000 de angajați, există un deficit de 2000 de persoane care limitează capacitatea de creștere a întreprinderilor, în special în sectorul de outsourcing. Principalele cauze identificate sunt creșterea cerințelor din partea mediului de afaceri, în paralel cu competențe mai scăzute ale tinerilor absolvenți, scăderea numărului de absolvenți din sectorul IT, dar și adecvarea insuficientă a absolvenților față de cerințele angajatorilor. În plus, o parte din angajatori remarcă nevoia de programe de instruire pentru personalul calificat, pentru formarea unor competențe complementare abilităților tehnice dezvoltate în cadrul universitar precum abilități de leadership și management.

Inițiativele derulate clustere și universități sunt menite a veni în întâmpinarea acestui deficit. De exemplu, Cluj IT Cluster, o asocierie compusă din organizații active în domeniul tehnologiei informațiilor, companii de servicii și soluții software și instituții din sectorul academic, organizează în prezent 3 cluburi de inițiativă pe teme de resurse umane și educație, inovare și antreprenoriat care au rolul de îmbunătățire a conectivității dintre sectorul academic și cel privat și de o mai bună pregătire a absolvenților pentru cerințele angajatorilor. În mod similar, Clusterul Agro Transilvania a inițiat un program de instruire a studenților pentru a deveni consultanți, aceștia fiind integrați în activitățile clusterului și dezvoltând proiecte dedicate mediului de afaceri. Principala dificultate în o mai bună adecvare a curriculei la cerințele pieței este necesitatea de a răspunde criteriilor impuse de ARACIS (Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior) care trebuie să aprobe cifrele de școlarizare și curricula propusă de universități.

Zona metropolitană Cluj Napoca are nevoie de revitalizarea învățământului profesional și de o mai bună adecvare a pregătirii în sectorul profesional și tehnologic la piața forței de muncă.

Nu doar sectorul IT suferă de un deficit al forței de muncă, ci și sectoarele care au nevoie de forță de muncă cu calificare medie, în special întreprinzători din industria componentelor auto. În iulie 2015 Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă anunța prin portalul propriu¹⁸ disponibilitatea a peste 3000 de locuri de muncă, din care cea mai mare parte muncitori pentru ansamblarea și montarea pieselor auto (250 de posturi disponibile doar în cadrul companiei Fujikura Automotive), vopsitori, lucrători mecanici, dar și muncitori necalificați, lucrători comerciali, șoferi camioane și mașini de mare tonaj, manipulanți mărfuri.

În raport cu aceste nevoi, în Municipiul Cluj Napoca se regăsesc 15 colegii cu specializare în filiera tehnologică, la care se adaugă un liceu tehnologic în Comuna Apahida și două școli profesionale, pe teritoriul comunelor Bonțida și Răscruci. Specializările disponibile în oferta educațională includ turism și alimentație, producție media, mecanică, protecția mediului, chimie industrială, electronică și automatizări, comerț.

Întâlnirile cu autoritățile locale și cu antreprenori au sugerat că există nevoia unei mai bune corelări între nevoile angajatorilor (Robert Bosch, Napomar, FSA Sisteme de Asamblare, Armatura, Emerson) și curricula în cadrul învățământului tehnologic și profesional, dar și reticența transformării liceelor tehnologice în școli profesionale și de creștere a numărului de elevi incluși în planurile de învățământ, în ciuda ratei reduse de promovare a examenului de bacalaureat. În 2014 s-a semnat primul protocol pentru programe de învățământ dual, care urmărește să îmbine pregătirea teoretică cu cea practică. Cei 28 de elevi înscriși la școala profesională din cadrul Liceului Tehnologic "Aurel Vlaicu" din Cluj-Napoca beneficiază de pregătire pentru deprinderea unor abilități practice, cu sprijinul unor agenți economici din Municipiul Cluj, care au oferit și burse pentru elevii care au optat pentru specializarea de lăcătuș mecanic în anul școlar 2014-2015.

4.3.2.3 Infrastructură de afaceri

Un alt determinant al competitivității constă în disponibilitatea și adecvarea ofertei de spații industriale, comerciale și de birouri raportat la nevoile mediului de afaceri. Cererea pentru acest tip de spații a înregistrat o creștere constantă în ultimii ani, ceea ce se reflectă în investițiile publice și private recente în acest sens.

Parcurile industriale Tetarom dețin cele mai extinse suprafețe de spații industriale și de birouri din ZMC. Acestea sunt administrate de societatea Tetarom SA, o companie cu acționariat majoritar (99%) deținut de Consiliul Județean Cluj, împreună cu alte Consilii Locale pe raza căror localități se află proiectele curente sau preconizate de parcuri industriale.

În prezent, rețeaua Tetarom constă în patru parcuri industriale:

---

¹⁸ <http://sso.ajofmcj.ro/>

Tabel 35 – Rețeaua pacurilor industriale Tetarom

Parc	Suprafață și localizare	Stadiu
Tetarom I	320.000 m ² Cluj-Napoca, Strada Tăietura Turcului Nr. 47	Grad de ocupare: 100% Valoarea estimată a investițiilor: peste 46 milioane Euro
Tetarom II	120.000 m ² Cluj-Napoca	Grad de ocupare: 100% Suprafața ocupată integral de Emerson SRL Valoarea totală a investițiilor: peste 83 milioane Euro
Tetarom III	1.540.000 m ² Comuna Jucu	Grad de ocupare: 65% Valoarea estimată a investițiilor clienților: peste 176 milioane Euro
Tetarom IV	850.000 m ² Comuna Feleacu	Proiect 54 mil lei, finanțare PID 2007-2014 cu termen finalizare 2015, în prezent suspendat.

Tetarom I – a fost inaugurat în 2005 având poziția cea mai apropiată de centrul orașului. Aceasta justifică printre altele și predominanța firmelor active în domeniul serviciilor în cadrul parcului, spre exemplu Banca Transilvania. Parcul găzduiește peste 50 de companii în prezent, creând peste 1440 de locuri de muncă.

Mobilitatea angajaților de pe raza parcului este asigurată de linii de transport în comun din Piața Mihai Viteazu. Pe lângă aceasta, mai este în plan realizarea unei linii de transport dinspre cartierele Zorilor – Mănăstur (zona din care vin cei mai mulți angajați).

Tetarom II este în prezent ocupat în integralitate de Emerson. Compania a anunțat că va muta divizia de producție la Oradea, lăsând partea de inginerie la Cluj-Napoca. Această orientare a companiei reflectă oferta și calificarea forței de muncă în cele două orașe.

Suprafața parcului Tetarom II este în extindere cu 1,2 ha, cu un teren primit de la Primăria Cluj-Napoca. Prin această extindere se are în vedere rezolvarea problemei parcarii în zona parcului industrial, la care s-ar putea adăuga și realizarea unei stații de tramvai.

Tetarom III este preconizat spre ocupare în decursul următorilor 2 ani, fiind înregistrate deja mai multe cereri de spațiu în negociere pe parcursul anului 2015. Dacă cererile în curs se concretizează, în Tetarom III ar mai rămâne doar 20 ha neocupate. Companiile deja existente

precum Bosch și DeLonghi își planifică dublări ale producției în decursul anului 2016. Astfel, până în 2017 se preconizează că Tetarom III va găzdui până la 5.000 de locuri de muncă, o creștere spectaculoasă de la 2.000 de locuri de muncă în prezent.

Pentru a asigura mobilitatea, ADI Transport Metropolitan a extins și suplimentat deja mai multe linii de ransport, atât dinspre Cluj Napoca cât și dinspre comunele învecinate. O dată ce noi comune vor intra în asociere, se vor consolida posibilitățile de mobilitate prin transport public pe axa est-vest.

Tetarom IV a fost gândit mai degrabă ca un parc logistic decât ca un parc industrial, cu aproximativ 2 treimi din suprafață destinată realizării unui parc fotovoltaic (număr mic de angajați). Proiectul a fost stopat în decursul anului 2015 prin decizie a Consiliului Județean Cluj.

În afară de Tetarom IV, nu au fost avute în vedere și alte zone pentru dezvoltarea de parcuri.

Per total, în cadrul Parcurilor Industriale Tetarom există actori economici din domenii de activitate multiple: electronică-automată, logistică, financiar-bancar, automotive, energetic, electrocasnice, televiziune, imprimări, hotel-restaurant etc. Nevoia de extindere rămâne, dat fiind faptul că se preconizează că în următorii 3 ani nu vor mai fi terenuri disponibile în cadrul Parcurilor Industriale Tetarom I, II, III.

Parcuri industriale private:

- **Parcul industrial Nervia** este localizat în Apahida, la 2,5 km de aeroport, având 23.8 ha, din care suprafața constructibilă este de aproximativ 12 ha. Proiectul a fost inițiat în 2008, la nivelul anului 2012 fiind deja vândute mai mult de jumătate din suprafața acestuia. Printre firmele găzduite se numără Midicons (construcții), Arpis International (comerț), Buena Mesa (comerț), Vitrina Felix Media (producție publicitară), Ulma Packaging (producție de utilaje pentru ambalarea alimentelor) și Trans SESE (transporturi)¹⁹.
- **Parcul Logistic Transilvania** este localizat pe raza Municipiului Cluj Napoca pe Str. Orăștiei, în proximitatea aeroportului. Parcul are 17 ha, incluzând 80,000 hale deja construite (spații logistice, stocare, producție și stocare la rece)¹⁷. Printre firmele găzduite se numără: SC Profi ROM Food SRL, S.C. Star Foods EM S.R.L., SC Schenker- Romtrans SA , S.C. Danone PDPA S.R.L., S.C. Pilkington Automotive Romania S.A. Parcul oferă mai nou și spații de birouri la prețul de 6 EUR/mp.

Tot pentru funcțiunea de parcuri industriale au fost transformate și unele situri industriale vechi. Spre exemplu, Comat Cluj a transformat o parte din suprafața perimetrului propriu în

¹⁹ <http://ziuadecj.realitatea.net/economie/parc-industrial-inaugurat-la-apahida--34852.html> ¹⁷ <http://www.parclogistictransilvania.ro/>

spații logistice industriale și birouri spre închiriere în două locații pe Str. Traian Vuia și Cantonului²⁰.

Au existat demersuri de a transforma și platforma CUG în parc industrial, din partea Consiliului Județean Cluj. Inițiativa, demarată în 2001, nu a fost de succes din cauza problemelor de regim juridic (prea mulți proprietari). Emerson a încercat de asemenea inițial să ocupe aceeași platformă CUG, tot fără succes. Problemelor de regim juridic li se adaugă și costurile ridicate presupuse de decontaminare.

Cât privește segmentul de birouri, în ultimii ani în Cluj Napoca s-au dezvoltat mai multe proiecte private de amploare. Dintre acestea menționăm:

- Liberty Technology Park Cluj, dezvoltat de fondul de investiții Fribourg Development, care se prezintă a fi primul parc tehnologic din România, un concept de spațiu destinat companiilor din domeniile IT&C și R&D, cu o notă distinctivă arhitecturală, care pune la dispoziție spații de birouri de Clasa A și soluții office pentru spații comune.
- The Office pregătește 54.000 mp de birouri Clasa A într-un proiect gândit în trei etape, prima (19.350 mp) fiind deja inaugurată. Complexul integrează facilități de conferințe și spații comerciale, fiind o construcție de la 0 cu accent important pe calitatea arhitecturală.

Interviurile din perioada de documentare au reliefat o creștere în continuare a cererii de spații industriale dar și de birouri, acestea din urmă fiind solicitate în special în zona centrală a orașului.

4.3.2.4 Ecosistemul antreprenorial

Există o serie de structuri de sprijin pentru afaceri în municipiul Cluj-Napoca, ce și-au demonstrat în ultimul an eficacitatea și faptul că răspund la cererea antreprenorilor pentru acest tip de servicii. Spre exemplu, Cluj Hub oferă în locația sa din strada Pitești un spațiu colectiv de birou pentru antreprenori debutanți, în timp ce în cadrul Liberty Technology Park funcționează programul de accelerare a afacerilor Spherik Accelerator și urmează să se deschidă filiala clujeană a Impact Hub din București.

Structurile de sprijin menționate oferă acele elemente vitale care generează un mediu propice pentru antreprenori și care completează nevoia pentru spațiu și infrastructură conexă: (1) acces la rețele naționale și internaționale de finanțare, business angels, fonduri de capital de risc ș.a.; (2) impulsivitatea noilor antreprenori, aflați la început de drum, și a unei comunități a acestora, încurajând schimburile de know how și inovarea, (3) cunoaștere și competențe specifice privind dezvoltarea unei afaceri și (4) partajarea unor costuri operaționale.

²⁰ <http://comatcluj.ro/oferta-inchiriere-spatii>

Spre exemplu, Cluj Hub oferă pe lângă spațiu colectiv de lucru (co-working space) ce se închiriază de fiecare antreprenor lunar în funcție de nevoile sale și servicii pentru dezvoltarea afacerilor: consultanță pentru demararea unei afaceri, oferirea de servicii de contabilitate racordate la specificul firmelor, servicii legate de managementul resurselor umane și obligațiilor angajatorului față de salariați, servicii legate de elaborarea și optimizarea bugetului intern al unei firme și alte tipuri de consultanță tehnică, consultanță pentru atragerea de granturi și fonduri nerambursabile, servicii de identitate vizuală și design ș.a..

Spherik Accelerator oferă un program de 4 luni pentru studenți, profesioniști, liber profesioniști din domeniul de IT, finaliști în urma unui proces de selecție, prin care aceștia să și consolideze afacerea. Programul le oferă spațiu individual de lucru în cadrul Liberty Technology Park, servicii de mentorat din partea experților locali și internaționali, acces la software (LaunchPad Central, Amazon AWS, SEO Monitor, ZeList etc.), consultanță juridică, evenimente de networking, sprijin pentru organizarea unei campanii de crowdfunding. În acest moment,

Spherik Accelerator beneficiază de spațiu gratuit în cadrul Liberty Technology Park, drept recunoaștere pentru utilitatea activității acestora pentru mediul antreprenorial din Cluj-Napoca și posibilele beneficii oferite celorlați chiriași din cadrul parcului tehnologic.

Deși valoarea adăugată a acestor programe este semnificativă, iar beneficiarii programelor au oferit feedback pozitiv privind utilitatea serviciilor oferite, interviurile efectuate au arătat o dificultăți în a asigura sustenabilitatea prin resurse proprii a acestor inițiative. Dat fiind că beneficiarii sunt tocmai antreprenori potențiali sau la început de drum, capacitatea acestora de a plăti pentru astfel de servicii este minimă. Așa cum arată și experiența internațională, structurile de tip incubator/accelerator/spații de prototipare și inovare, beneficiază de sprijin din partea entităților publice sau private non-profit. Argumentele amintite și în cadrul interviurilor și valabile și pentru contextul local din ZMCconstau în: (a) relevanța activității prestate de astfel de structuri de sprijin la consolidarea atractivității municipiului Cluj-Napoca, (b) retenția unui valoros capital uman constituit din potențiali antreprenori care, beneficiind de acest sprijin, aleg să își deschidă aici afacerile, (c) existența unor resurse sub-utilizate care pot fi mobilizate în acest scop (spre exemplu imobile aflate în domeniul public al statului neutilizate) dar și posibilitățile de finanțare menite să încurajeze parteneriatele public-private și dezvoltarea antreprenorialului. Astfel, se remarcă un interes și angajament din partea unor organizații locale de a dezvolta în continuare astfel de servicii de sprijin, însă pentru maximizarea impactului și a capacității acestora, este necesară o mai mare transparență și capacitate de cooperare din partea autorităților publice locale.

4.3.2.5 Clusterele locale

Regiunea Nord Vest, în ansamblul său, și ZMC în particular, s-a remarcat în ultimii ani printr-o asociativitate crescută a mediului de afaceri. Structurile de tip cluster formate în Cluj susțin interacțiunea dintre agenți economici, promovând schimburile comerciale și de know how,

mobilizând sprijin și resurse pentru proiecte de interes comun și facilitând comunicarea și lucrul împreună dintre mediul de afaceri, academic și sectorul public. Menționăm mai jos câteva dintre cele mai active clustere active în Regiunea Nord Vest și având sediul și activitatea principală în Cluj:

- *Clusterul Cluj IT* este o rețea de organizații active în domeniul tehnologiei informațiilor: companii furnizoare de servicii și soluții software, instituții din sectorul academic, organisme publice și alte organizații catalizatoare. În total, Cluj IT reunește 31 de companii, 4 instituții de învățământ superior și cercetare și 8 instituții publice și alte organizații catalizatoare. Dezideratul Cluj IT este de promova și crește competitivitatea sectorului IT la nivelul Europei de Est. Echipa executivă a clusterului se implică în a facilita cooperarea între membrii clusterului, schimbul de cunoștințe și idei, parteneriatul public-privat și susținerea cercetării - în beneficiul tuturor organizațiilor membre și cu impact asupra societății în ansamblu.
- *iTech Transilvania Cluster* este dedicat formării resurselor umane în domeniul tehnologiilor avansate în regiunea de dezvoltare nord-vest. Clusterul cuprinde 18 organizații membre, din care 12 membri reprezintă IMM-uri din domeniul serviciilor de înaltă tehnologie bazate pe utilizarea intensivă a cunoașterii, 2 membri sunt universități din Cluj, 2 membri administrații publice locale și 2 membri sunt entități catalizatoare (asociații nonprofit)²¹.
- *Clusterul Mobilier Transilvan* susține consolidarea și dezvoltarea lanțului valoric în domeniul industriei lemnului și mobilei, incluzând tot ciclul de aprovizionare - producție - ambalare - depozitare - desfacere - comercializare – transport. Prin activitățile comune în cadrul clusterului, se urmărește creșterea competitivității propriilor produse pe piața națională și internațională, în vederea creșterii volumului cantitativ-valoric al vânzărilor.
- *Clusterul TREC – Transylvania Energy Cluster*, a fost înființat în 2013 cu aportul unui proiect cadru susținut de Agenția de Dezvoltare Regională Nord Vest, reunind firme, institute de cercetare și alți actori activi sau interesați de domeniul energiilor regenerabile. În prezent, asociația formată are scopul de a reprezenta, planifica și derula servicii și activități de promovare și susținere a entităților membre.
- *Clusterul Agro-Food-Ind Napoca* este o structură ce promovează colaborarea și cooperarea între entitățile de afaceri din sectorul agro-industrial, mediul academic și de cercetare, dar și încurajarea procesului de restructurare competitivă a sectorului și asigurarea participării în proiecte comerciale, naționale și internaționale.

4.3.3 Mediul de afaceri

²¹ <http://itech.aries-transilvania.ro/>

Județul Cluj cuprinde un mediu de afaceri bine dezvoltat, fiind situat pe locul doi în țară din punct de vedere al numărului de firme. Astfel, Cluj numără peste 33 de mii de întreprinderi, din care 22,5 mii având sediul social pe raza Municipiului Cluj Napoca. Comparativ, București concentrează 140 mii de firme, iar pe locul trei se situează județul Timiș cu 28 mii de firme.

UAT componente	Salariați	Cifra de afaceri
Cluj Napoca	118,439	27,659,286,804
Florești	4,410	798,414,873
Apahida	3,114	1,884,960,146
Gilău	2,327	745,762,575
Jucu	909	380,971,303
...		
Vultureni	60	5,264,382

Tabel 36- Nivelul salariaților și al cifrei de afaceri generate de UAT-uri componente ale ZMC. Sursa: Listafirme.ro (2013)

Mediul de afaceri clujean este puternic aglomerat în orașul municipiu de reședință și câteva dintre localitățile peri-urbane din proximitatea sa. Zona Metropolitană Cluj este o zonă a contrastelor, unele UAT-uri componente având chiar și sub 100 de locuri de muncă generate pe plan local – spre exemplu comuna Vultureni, unde sunt înregistrate doar 14 firme. Practic, comunele situate la distanță mai mare de Cluj Napoca și având legături de transport nefavorabile înregistrează pe plan local doar micile afaceri ce acoperă serviciile de bază și aprovizionarea comunității (eg. magazine mixte, baruri ș.a.).

Agricultura și industria agro-alimentară

Sectorul agricol prezintă un potențial important de dezvoltare în special pentru comunele din inelul doi al zonei metropolitane, unde presiunea dezvoltării imobiliare asupra utilizării terenurilor este mai redusă.

Municipiul Cluj Napoca în sine reprezintă o piață de desfacere pentru produsele generate în proximitate. În plus, date fiind dotările logistice și căile de transport (inclusiv aeriene), ZMC reprezintă și o bună rampă de desfacere înspre export.

Cea mai mare parte a UAT-urilor din ZMC fac parte din GAL-uri active deja sau nou înființate, având astfel acces la finanțări prin Axa Leader.

Asocierea între producătorii locali a fost în continua dezvoltare în ultimii ani. Reprezentativă pentru zona Clujului este Cooperativa Agricolă Lunca Someșului Mic, înființată în anul 2013 la inițiativa a 16 producători agricoli locali și cu sprijinul Fundației Civitas. Scopul

cooperativei este de a susține dezvoltarea durabilă a agriculturii autohtone prin promovarea spiritului antreprenorial în rândul producătorilor locali și adaptarea producției din punct de vedere calitativ și cantitativ la cerințele consumatorilor ²². Zona de desfășurare a Cooperativei Agricole Lunca Someșului Mic cuprinde bazinul legumicol Someșul Mic, constând în principal în comunele Apahida și Jucu. Piața vizată de produsele Cooperativei este cea a Municipiului Cluj-Napoca, canalele principale fiind hotelurile, restaurantele și firmele de catering, piețele agroalimentare, magazine de talie mare dar și de cartier, punctul de desfacere de la sediul Cooperativei și marii retailer.

În plus, așa cum a fost menționat și în secțiunile de mai sus, în ZMC s-au înființat clusterul AgroFood, având rolul de facilita promovarea și comercializarea produselor locale. Printre realizările recente ale clusterului menționăm preluarea Fabricii de Brânzeturi Țaga (Napolact) pe 3 ani și deschiderea a două magazine de desfacere ale produselor membrilor clusterului în Mall-urile Iulius și Polus. Clusterul acționează ca intermediar între producători și marile lanțuri de retail, în urma unor întâlniri cu reprezentanții Ambasadei Franței, producătorii locali membri ai clusterului primind sprijin pentru accesarea hypermarketurilor franceze (Carrefour, Auchan, Metro, Cora).

4.4 Cultură, patrimoniu, istorie și identități locale

4.4.1 Patrimoniul construit

Zona Metropolitană este posesoarea unui patrimoniu foarte bogat și complex cultural-istoric, divers în perioadele istorice de proveniență, datorită unei atestări milenare și a unei prezențe a activității umane încă din neolitic (Gura Baciului, 6-5,000 î.e.n.).

	Nr. total monumente	Nr. monumente clasa A
Cluj-Napoca	362	45

²² <http://www.luncasomesuluimic.info/prezentare-generalala/>

Cluj Napoca, supranumit „orașul comoara”, reprezintă astăzi unul dintre cele mai complexe concentrări de patrimoniu de valoare din perioadele neolitic, romană, de ev mediu / feudală, a Principatului Transilvaniei, imperiului Austro-Ungar și, în sfârșit, din perioada secolului XX. Resursele turistice antropice acoperă așadar întreaga evoluție a civilizației umane din spațiul arcului carpatic, fiind completată și de un patrimoniu etnografic și al tradițiilor zonei.

Aiton	14	7
Apahida	22	9
Baciu	56	20
Bonțida	20	12
Borșa	10	1
Căianu	9	5
Chinteni	22	14
Ciurila	7	5
Cojocna	12	3
Feleacu	12	1
Florești	12	2
Gârbau	22	4
Gilău	18	12
Jucu	6	2
Petreștii de Jos	17	7
Sînpaul	26	0
Tureni	25	9
Vultureni	16	3
TOTAL	688	161

În ceea ce privește patrimoniul construit, documentul care centralizează inventarul de valoare din zona metropolitană este „Lista Monumentelor Istorice (LMI) 2010”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670bis/1.X.2010. Lista cuprinde un număr total de 688 de poziții pentru monumente de arheologie, for public, arhitectură și monumente memoriale și funerare, cele 4 categorii ale LMI. Din păcate, nu există o evidență actualizată a monumentelor dispărute din ZMCN, ultimul document datând din 2004, și identificând următoarele monumente dispărute:

- 13C0013 – Închisoarea militară a curții marțiale, municipiul CLUJ-NAPOCA, Calea Dorobanților 37
- 13B0271 – Conacul Sandor, sat AITON; comuna AITON 96 sec. XVIII
- 13B0526 – Biserică de lemn, sat SUCEAGU; comuna BACIU sec. XIX

Există informații cu privire la mai multe monumente dispărute (ex. un puț medieval în municipiul Cluj Napoca), însă până la această dată nu au fost inventariate.

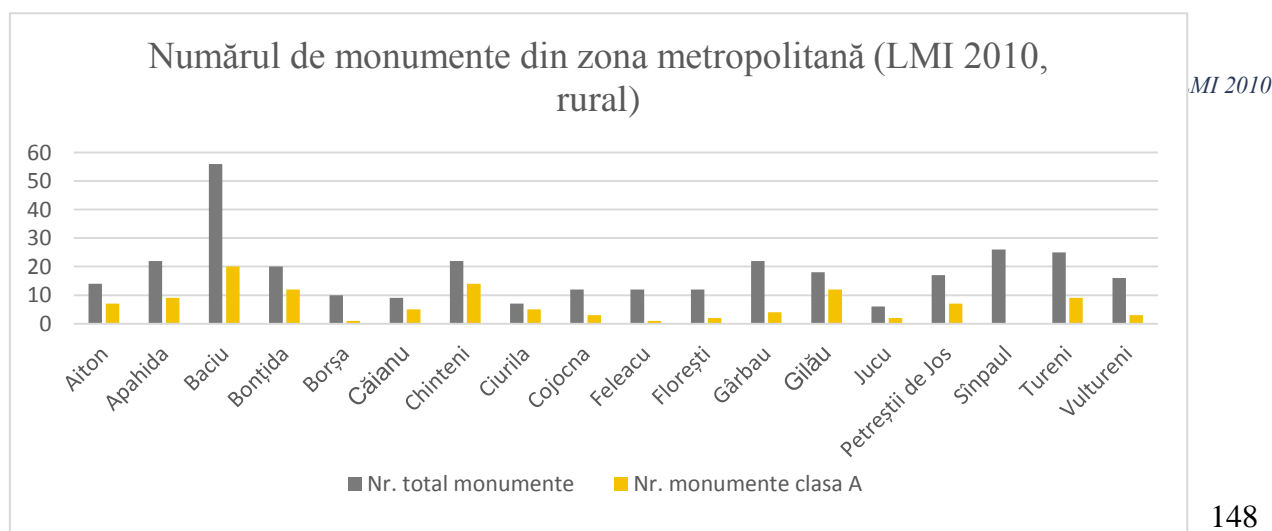
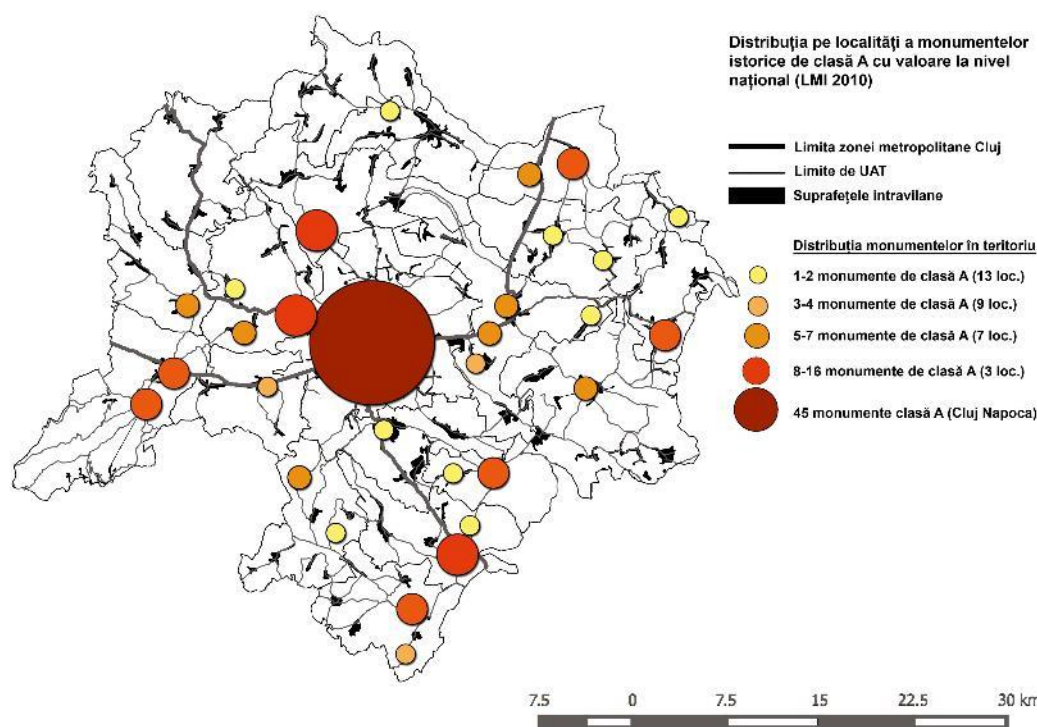

Figura 103- Numărul de monumente (total și de clasă A) în zona metropolitană rurală. Sursa: LMI 2010

Incontestabil, Cluj Napoca este principala aglomerare de monumente istorice (jumătate din numărul la nivel ZMCN), însă există un patrimoniu foarte bogat și în localitățile Baci, Chinteni, Tureni.

Cele mai relevante monumente și vestigii istorice fac parte din următoarele perioade:

1. Perioada neolitică, cu vestigii prezente în mai multe dintre UAT-urile zonei metropolitane, și epocile bronzului și fierului;
2. Epoca romană, cu vestigii ale orașelor (Cluj Napoca – Napoca), garnizoanelor (Gilău), vilelor perioadei (Cluj Napoca – Cart. Tineretului, Sub Coastă – Apahida, Jucu – zona TETAROM);
3. Evul mediu, fiind conservată fortificația Cluj-Mănăștur (Sec. X), cetatea Clujului (Sec. XII), castelul Banffy de la Bonțida, Castelul Banffy din Râșcruci;

: clujlife.ro, cautalafix.ro

Pe lângă acestea, în zonă mai există

Figura 104 - Localitățile componente după numărul de monumente clasa A. Sursă date: LMI 2010

un patrimoniu foarte bogat de lăcașe de cult (biserica “Cuvioasa Parascheva” din satul Feleacu, lăcașele din Cluj Napoca: Catedrala ortodoxă “Adormirea Maicii Domnului”, Biserica “Sfântul Mihail”, Biserica și Mănăstirea Franciscană, Biserica “Învierea Domnului”, Biserica Calvaria, etc.

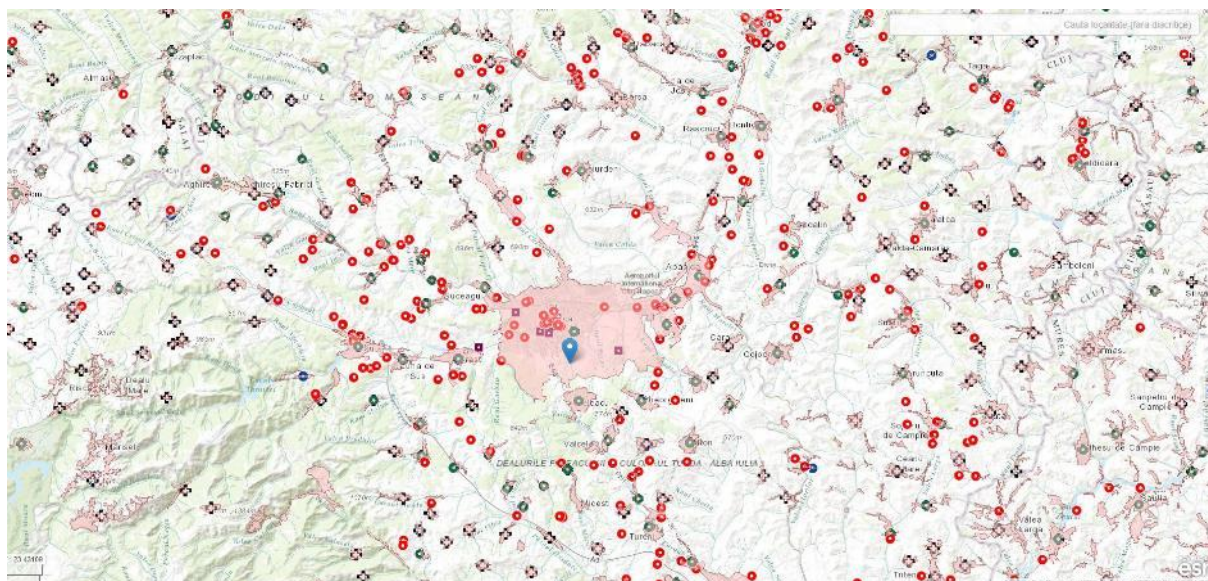

Figura 106 - Harta CIMEC a monumentelor de arheologie, bisericilor, muzeelor și tumulilor funerari. Sursa: cimec.ro

O problemă spinoasă este reprezentată de lipsa datelor cu privire la starea tuturor acestor monumente, precum și la regimul de proprietate. Nu a fost realizată o inventariere detaliată până la această dată în zona metropolitană care să dea indicii cu privire la monumentele în proprietate publică în stare avansată de degradare, care vor trebui reabilitate, și la cele în proprietate privată unde pot fi găsite soluții și măsuri în scopul restaurării edificiilor și a valorificării acestora. Singura analiză condusă, la nivel județean (Strategia de Dezvoltare a Județului Cluj, 2012), indică un monument din zona analizată în necesitate de intervenție urgentă:

CJ-II-a-B-07673	Castelul Wass -Banffy	sat GILĂU; comuna GILĂU	Str. Principală	Sec. XV- XIX

Există și exemple de bună practică în restaurarea și valorificarea edificiilor monument, printre care intervenția asupra Castelului din Bonțida și realizarea de evenimente legate de acesta precum Electric Castle.

În ceea ce privește zonele protejate, există zone punctuale identificate prin PUG-urile comunelor de protecție a monumentelor, iar zona protejată istorică din Cluj Napoca a fost extinsă prin PUG 2014 pentru a acoperi un areal mai larg valoros din punct de vedere arhitectonic, istoric și ambiental.

Figura 107 - Zona protejată existentă și propusă prin PUG Cluj Napoca. Sursa: PUG

Zonele protejate în Cluj Napoca sunt, în genere, bine identificate, suprapunându-se peste arealele de densitate ridicată a patrimoniului. Însă și în rural există potențialul dezvoltării acestor areale, cu precădere în sate cu vatră istorică valoroasă (Bonțida, identitate specifică), a căror dezvoltare este în pericol pentru inserții de tip suburban și clădiri cu caracter nespecific locului.

4.4.2 Patrimoniul Natural

Patrimoniul natural a fost tratat în detaliu în capitolul 4.1.4.4 Biodiversitate – arii naturale protejate. Se remarcă faptul că o mare concentrare a ariilor protejate se regăsește în nordul zonei metropolitane, o zonă cu potențial ridicat peisager și turistic.

Lacul Tarntia are o lungime de aproximativ 8 km și o adâncime de 70 m. A fost construit în 1974 prin barajarea râului Someșul Cald, pentru producerea energiei electrice prin hidrocentrale și este astăzi una dintre principalele atracții turistice ale județului Cluj, pe care se pot desfășura activități precum pescuitul, plimbatul cu barca, jet-sky, înot, acestea fiind însă realizate preponderent în cadru neorganizat.

Figura 108 - Peisaj lacul Tarntia. Sursa: MKBT

Lacul de acumulare Gilău reprezintă de asemenea o atracție naturală a zonei metropolitane, prezentând elemente deosebite precu micro-delta din papură și pipirig formată către capătul Sud-Vestic datorită prezenței unei câmpii aluvionare pe fundul lacului. Activitățile de agrement din zonă se concentrează pe pescuit sportiv, acesta putând fi realizat în baza

permisului eliberat de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură pentru speciile prezente: păstrăv, clean, crap, caras, scoabar, babuscă, rosioară, în limita a 5 kg / zi.

Figura 109 - Lacul Gilău. Sursa: turismland.ro

Baile Cojocna sunt situate în partea estică a comunei Cojocna din județul Cluj, pe versantul stâng al paraului Valea Sarată. Zona Cojocna este cunoscută încă din perioada ocupației romane pentru exploatarea zăcămintelor de sare. Minele de sare au fost folosite până în Evul Mediu. Deasupra lor, cu timpul s-au format mai multe lacuri salinice, iar lacurile Toroc și Lacul Mare au fost transformate în băi terapeutice și agrement.

Beneficiile curative ale apelor sărate din zona Cojocna se cunosc încă din perioada romană, iar actualele băi datează de la sfârșitul secolului XIX. Baile Cojocna sunt renumite pentru tratarea mai multor tipuri de afecțiuni, dar în același timp sunt o sursă de distracție și de răcorire pe timpul verii. (Cluj.com, 2013)

În zona comunei Cojocna există mai multe lacuri sărate, printre care: Lacul Toroc-Durgau, Lacul Fara Fund, Lacul Plop, Lacul Mare.

Cheile Turenilor sunt declarate rezervație naturală, suprafața protejată fiind de 29 ha, în zonă fiind descoperite 53 de complexe de locuire, datate începând cu neoliticul mijlociu. Cheile au o lungime de 1.850 m, iar pereții (înalți de 100-150 m) sunt decorați cu diferite forme carstice: cascade, marmite, peșteri. În cheile Turenilor există peste 20 de peșteri dintre care amintim: Peștera cu Silex (64 m lungime), Peștera de sub grohotiș (27,5 m), Peștera Vulturilor și Șura Mică. (Cluj.com, 2013).

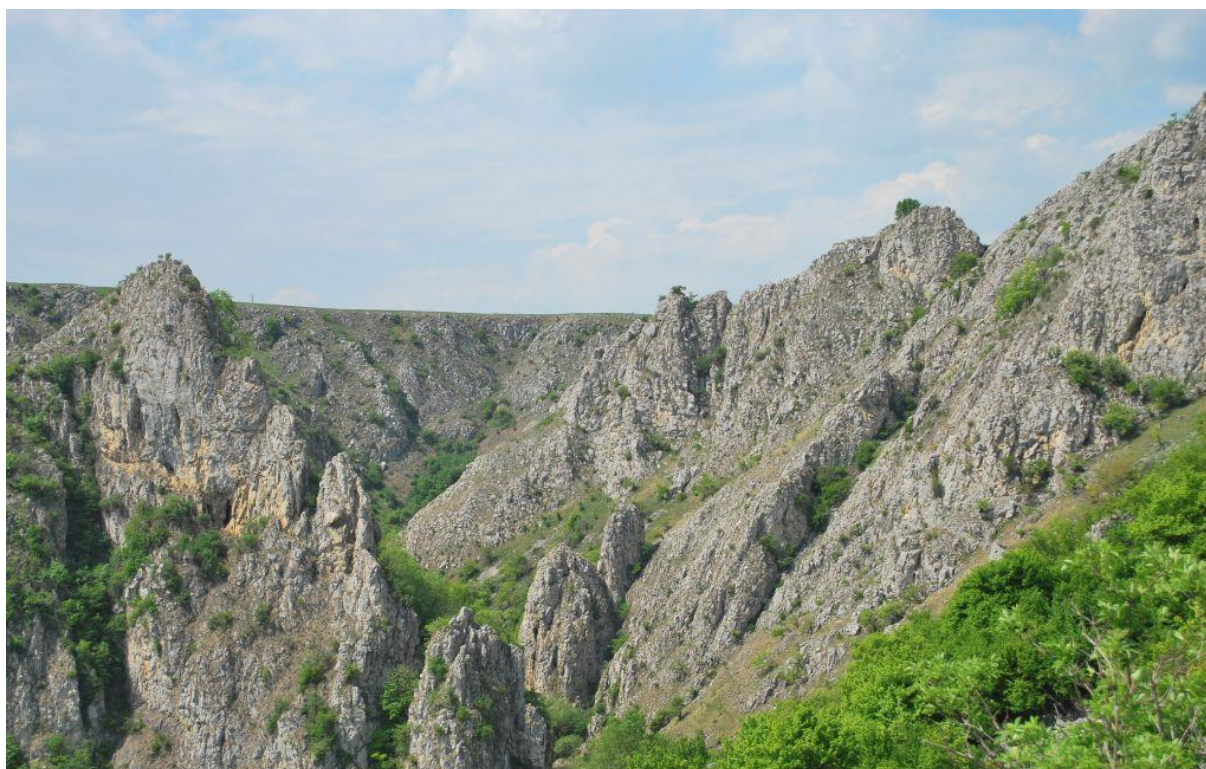

Figura 110 - Cheile Turzii. Sursa: Cluj.com

Cheile Turzii alcatuiesc o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală de tip mixt), aflată în județul Cluj, la o distanță de 6 km vest de municipiul Turda, de-a lungul văii Hasdate. Au o lungime de 2.900 m și o înălțime a pereților de până la 300 m. Cheile ocupă o suprafață de 324 ha și s-au format prin erodarea rocii de calcar jurasic de către râul Hasdate. Cheile Turzii oferă un peisaj carstic cu stânci înalte și abrupte, creste ascuțite, turnuri de piatră, vâlcele pietroase, grohotisuri, arcade etc. Conține peste 1.000 de specii de plante și animale, unele reprezentând elemente rare, ca usturoiul sălbatic și acvila de stâncă.

În general, deși există obiective naturale cu un grad de atractivitate ridicat, ele sunt greu accesibile din cauza calității slabe a drumurilor, lipsei unui sistem de signalistică, precum și a informațiilor disponibile sau materialelor informative. Spre exemplu, localitatea Băile Cojocna din comuna Cojocna este greu accesibilă din cauza calității foarte proaste a infrastructurii rutiere, iar infrastructura de valorificare a băilor indică uzură și o relativă proastă întreținere și igienizare. De asemenea, vizita pe teren din zona comunei Gilău și lacurilor Gilău și Tarnița, zonă căutată de rezidenții municipiului Cluj-Napoca și a comunelor de proximitate sa în special la sfârșit de săptămână, a arătat că deși calitatea peisajului este ridicată, infrastructura conexă de agrement este slab dezvoltată. Mai mult, se constată cantități semnificative de deșeurile rezultate în urma picnic-urilor spontane.

4.4.3 Cultura în Zona Metropolitană

Principalele obiective culturale cu funcțiuni turistice sunt muzeele, concentrate în principal în Municipiul Cluj Napoca:

1. *Muzeul de Artă*
2. *Muzeul de Istorie al Transilvaniei*
3. *Muzeul Etnografic al Transilvaniei*
4. *Muzeul de Istorie al Farmaciei*
5. *Muzeul de Mineralogie și Geologie*
6. *Muzeul Zoologic al Universitatii Babes-Bolyai*
7. *Grădina Botanică și Muzeul Botanic*
8. *Muzeul de Paleontologie-Stratigrafie*
9. *Muzeul de Speologie*
10. *Muzeul Apei Cluj Napoca*

Figura 111 - Muzeul de Artă, sursa cluj.com

Pe lângă acestea, mai sunt de menționat Muzeul Bivolului din satul Mera, comuna Baciș și Muzeul Apei din Florești.

Participarea la cultură urmărește, conform statisticilor, o evoluție lentă însă sigură, vizitatorii crescând în perioada 2005-2011 de la 178,000 la 249,000. În 2012, cifrele au urmat un trend

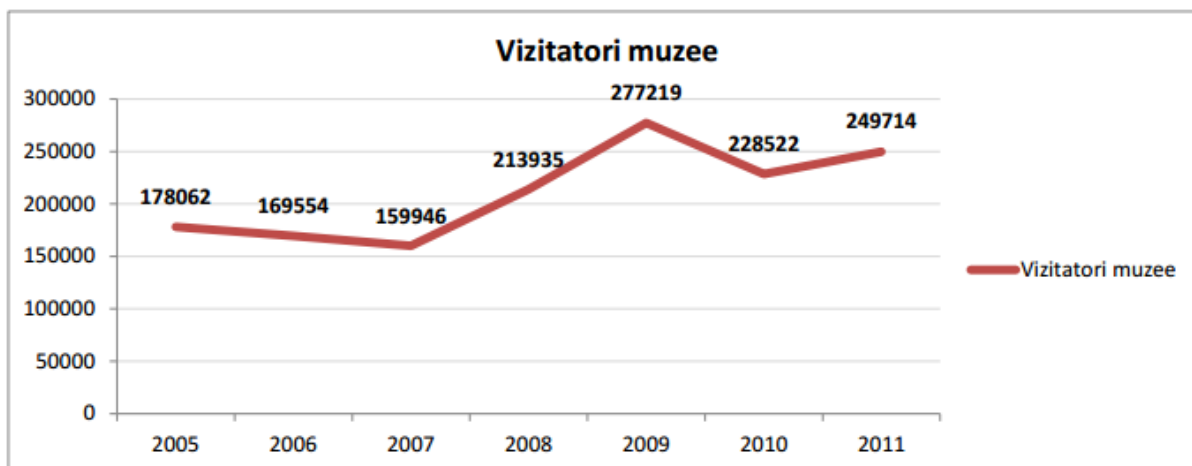

Figura 112 - Evoluția numărului de vizitatori ai muzeelor din Cluj. Sursa: Strategia de Dezvoltare Cluj Napoca 2014 ascendent, în topul clasamentelor fiind situată Grădina Botanică „Alexandru Borza”, vizitată de 123,000 persoane. Aceasta a fost urmată, conform Cluj Travel, de Muzeul Etnografic al Transilvaniei (54,000 vizitatori) și de Muzeul Național de Artă Cluj Napoca (43,000 total)²³.

²³ Rezumat: câți vizitatori au atras muzeele clujene în 2012, Cluj Travel, 11.02.2013, hyperlink: <http://www.cluj.travel/cati-vizitatori-au-atras-muzeele-clujene-in-2012/>

Noaptea Muzeelor este un eveniment de succes inițiat de Ministerul Culturii și Comunicării din Franța și aflat deja la a opta ediție. Evenimentul este patronat de Consiliul European, de UNESCO și de Consiliul Internațional al Muzeelor (ICOM). Fenomenul Noaptea Muzeelor în Cluj Napoca a luat amploare din 2012 până anul acesta, evenimentul din 16 Mai 2015 totalizând 24,431 vizitatori conform statisticilor Noaptea Muzeelor²⁴.

Centrul de Informare Turistica a fost înființat de Primăria municipiului Cluj-Napoca, cu sprijinul Consiliului local, pentru a pune în aplicare strategia de valorificare a numeroaselor oportunități de care beneficiază municipiul Cluj-Napoca, atât ca destinație turistică și centru de dezvoltare a mediului de afaceri, academic, medical etc., cât și ca punct de plecare spre alte obiective și trasee turistice din județ.

Informațiile oferite se referă atât la obiectivele și traseele turistice din oraș și vecinătate, cât și la baza turistică (hoteluri, pensiuni, restaurante, cluburi, agenții de turism, închirieri auto) și posibilitățile de agrement. CIT pune gratuit la dispoziția turiștilor pliante, hărți și ghiduri turistice în mai multe limbi de circulație internațională, dar și acces la internet pentru informații de interes turistic, harta turistică interactivă etc²⁵. Numărul de vizitatori al CIT este în creștere.

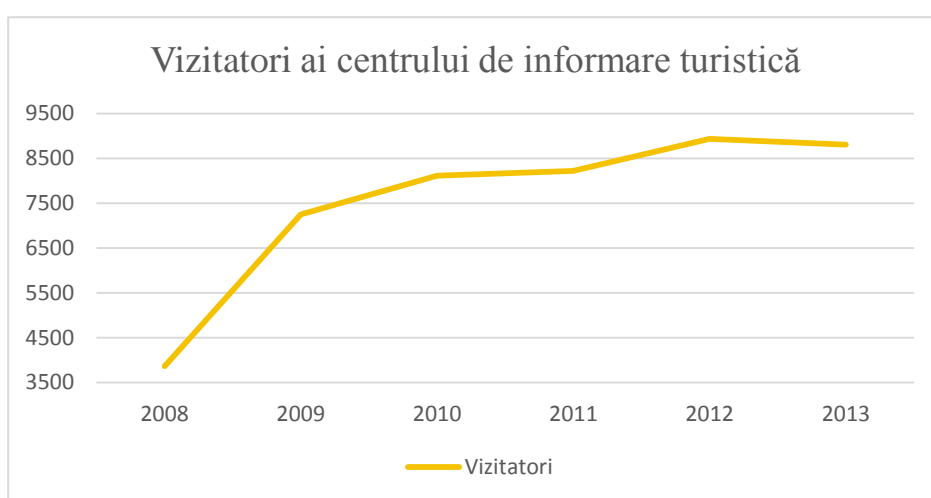

Figura 113 - Numărul de vizitatori CIT. Sursa: CIT

4.4.4 Evenimente și proiecte culturale

Cluj Napoca are o efervescentă puternică a mediului dedicat evenimentelor, iar după turismul de afaceri, turismul cultural și de evenimente este cel mai bine reprezentat la nivelul zonei metropolitane. Vizitatorii externi se concentrează însă aproape în exclusivitate asupra Cluj Napoca. Evenimente recente însă, precum Festivalul Electric Castle, au reușit să atragă în mediul rural numere importante de participanți.

În prezent cele mai importante evenimente și festivaluri sunt:

²⁴ Noaptea Muzeelor în Cluj Napoca, hyperlink <http://www.noapteamuzeelor.ro/2015/04/05/muzee-din-cluj-napoca/>

²⁵ Visit Cluj, despre Centrul de Informare Turistică Cluj Napoca - <http://www.visitcluj.ro/despre-cluj-napoca/centrul-de-informare-turistica.html>

1. Festivalul Internațional de Film Transilvania (TIFF), care a adus la cea de-a 13-a ediție din 2013 un număr de 63,000 participanți la vizionări și un număr de peste 100,00 de participanți la proiecțiile gratuite și activitățile conexe;
2. Festivalul Internațional de Chitară Transilvania
3. Festivalul Toamna Clujeană (ajuns la ediția 48)
4. Alte festivaluri, precum AlternaTIFF, Festivalul internațional de foarte scurt metraj Tres Court, Festivalul Internațional de Film Comedy, Festivalul Mozart;
5. Zilele Arhitecturii;
6. Jazz în the park, Transilvania Jazz festival;
7. Pentru anul 2015, festivalul Electric Castle și Untold.

Dintre toate aceste evenimente (și multe altele), un număr important au dimensiune internațională, cu prezență străină, mediatizate prin centrele de cultură prezente în Cluj Napoca – Centrul Cultural German, Institutul Francez, British Council, Centrul Cultural Italian, Centrul Cultural American „J.F. Kennedy”, ș.a.

Figura 114 - Foto: Proiecții în aer liber în cadrul Transilvania International Film Festival (TIFF). Sursa: <http://tiff.ro/despre-festival/>

Festivalul Electric Castle (EC) reprezintă una dintre cele mai dinamice inițiative de profil. Axat pe muzică electronică și indie, festivalul a beneficiat încă de la prima ediție de un succes semnificativ, atrăgând 32 000 de persoane. Următoarele ediții au înregistrat creșteri spectaculoase, în 2014 audiența fiind de 79 000 de persoane, iar în 2015 de 97 000 de persoane²⁶. Festivalul are loc pe domeniul castelului Banffy din comuna Bonțida, domeniu administrat de Fundația Transilvania Trust.

Este important de evaluat capacitatea Cluj Napoca pentru evenimente de acest tip, de scară largă, între care Untold organizat la Cluj Arena, așadar în interiorul orașului, pentru care se așteaptă aproximativ 300,000 participanți. Pentru a putea acomoda o masă atât de mare de vizitatori (practic dublând numărul de locuitori stabili pentru 5 zile) va trebui abordată

²⁶ Informații oferite în urma interviului efectuat cu reprezentanții Electric Castle.

problema cazării și externalităților negative cu privire la aglomerație, trafic auto, parcări, dar și zgomot și vibrații. Din discuțiile avute în atelierelor de lucru, există un potențial pericol de degradare a patrimoniului în stare vulnerabilă sub efectul vibrațiilor cauzate de concerte, biserica romano-catolică de lângă Cluj Arena fiind deja afectată de evenimente trecute.

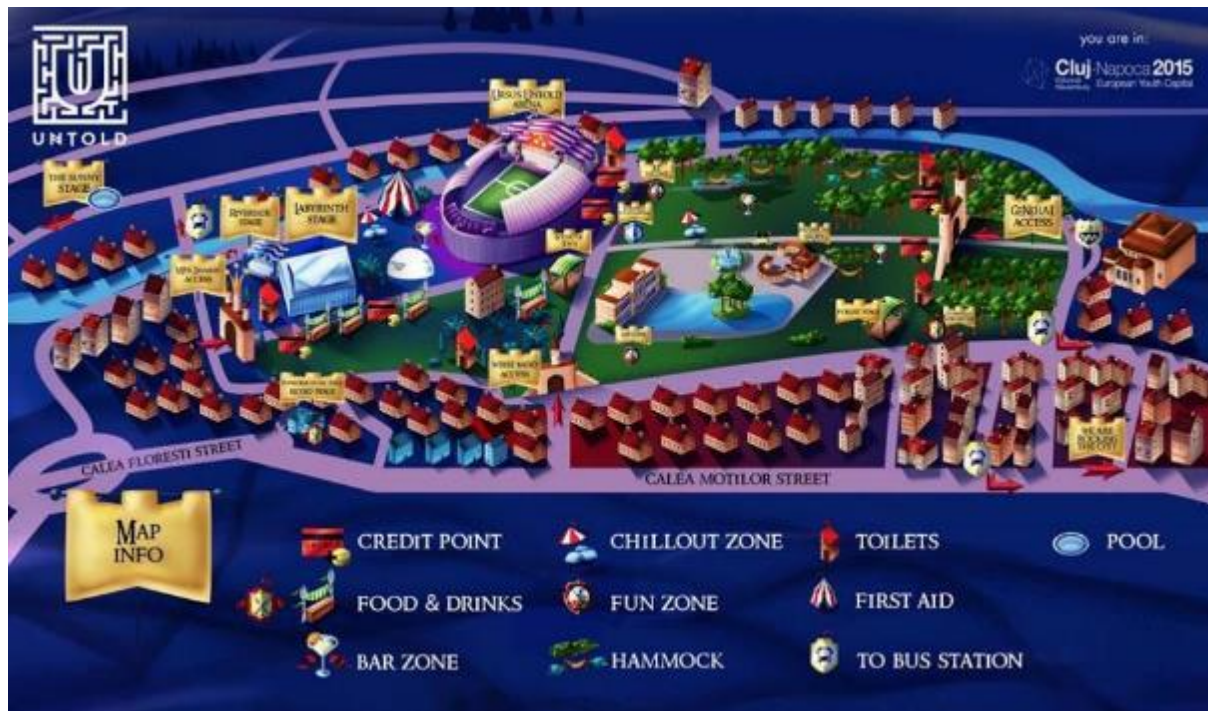

Figura 115 - Amplasarea scenelor în cadrul festivalului UNTOLD. Sursa: Buzznews

Pentru ca economia evenimentelor de scară largă să fie sustenabilă, efectele negative trebuie ameliorate prin mutarea spațiilor de concert / festival internațional spre periferia Cluj Napoca sau în afara acestuia, utilizând potențiale structuri recuperabile deja existente (eg. Centrul de Excelență în Arte din zona Lomb, neterminat).

Tendința actuală în ceea ce privește zona Cluj Napoca este aceea de a dezvolta arealul cu ajutorul culturii, care devine atât liant social cât și generator de investiții. Cluj Napoca a fost aleasă „Capitală Europeană a Tineretului 2015” și aplică pentru distincția „Capitală Culturală Europeană 2021”, aspect ce vor canaliza potențialul creativ al structurilor non-guvernamentale, al administrației și profesioniștilor pentru a genera o creștere puternică a economiei locale de evenimente.

4.4.5 Identitatea locală

Un aspect important de menționat este acela al existenței unor identități disparate ale municipiului Cluj Napoca, legate fie de evenimente fie de diverse proiecte ale societății civile și autorităților locale (Cluj Youth Capital, Visit Cluj, Cluj capitală universitară. „Orașul comoară” ș.a.). Nu există un Brand de oraș care să reprezinte o umbrelă pentru toate manifestările culturale și multiplele fațete ale orașului (și chiar și pentru promovarea față de investitori), ceea ce face ca eforturile de promovare să fie mai degrabă paralele decât integrate.

Figura 116 - Siglele Visit Cluj și Cluj Napoca European Youth Capital. sursa: visitcluj.ro

Mai mult, o identitate culturală coerentă la nivel urban din punct de vedere al signalisticii stradale urbane și integrării aplicațiilor pentru turism (care sunt în acest moment 7) nu există. Cu atât mai mult, o identitate a Zonei Metropolitane Cluj Napoca, un aspect care reprezintă o barieră în dezvoltarea integrată a turismului urban-rural.

În arealul rural al ZMCN există un potențial foarte ridicat turistic, atât cultural și etnografic / de experiență agroturistică, cât și al zonelor naturale, în special către Gilău și Cheile Turzii. Există o serie de trasee turistice oferite de companii de turism, dar acestea sunt necorelate între ele și cu oferta Cluj Napoca. Există posibilități de dezvoltare a one day tours în pachete integrate cu șederi mai lungi în municipiu, în special către Gilău, Bonțida și Baci, pentru partea etnografică și de turism cultural. Toate acestea însă presupun crearea întâi și întâi a unui brand turistic, unei identități și a unor pachete turistice principale pentru profilele de vizitatori ale Cluj Napoca (business, vacanță, evenimente, city break, tur transilvănean, etc.). Prin acestea, se pot reactiva centrele de informare turistică din rural, nefuncționale momentan.

4.5 Turismul- economia generată de vizitatori

4.5.1 Infrastructura turistică

Zona Metropolitană Cluj concentrează 75% din capacitatea de cazare a județului, Municipiul Cluj Napoca cumulând singur aproape două treimi (63%). Numărul locurilor de cazare în structuri de primire turistică în Cluj Napoca a înregistrat o creștere spectaculoasă de 40% în ultimii 5 ani. Comparativ, la nivelul județului Cluj creșterea este de 9% pe aceeași perioadă, iar la nivelul României s-a înregistrat o ușoară descreștere de 0.1%. Aceste date relevă o dinamică pozitivă accentuată a investițiilor în extinderea capacității de cazare în ZMC, cu mult peste nivelul național.

Față de alte centre urbane similare din Transilvania, Cluj Napoca se situează încă la un nivel inferior. Municipiul Timișoara înregistra, la nivelul anului 2014, 5.384 locuri de cazare, iar Municipiul Brașov 9.643, comparat cu un număr de 4.789 locuri existent în Cluj Napoca. Rata de creștere este însă net superioară în Cluj, capacitatea de cazare din Timișoara crescând în perioada 2010-2014 cu doar 21%, iar Brașov cu 30%.

Tabel 38: Evoluția capacității de cazare turistică în localitățile componente ale ZMC

Localități	Anul 2000		Anul 2005		Anul 2010		Anul 2014	
	S	L	S	L	S	L	S	L
Municipiul Cluj Napoca	17	3.243	53	3.342	67	3.428	85	4.789
Apahida	:	:	1	24	2	42	3	46
Baciu	:	:	:	:	2	76	2	76
Ciurila	:	:	:	:	2	38	2	50
Cojocna	3	298	1	72	:	:	:	:
Feleacu	:	:	1	5	1	5	1	14
Florești	:	:	:	:	5	235	5	271
Gilău	2	46	12	758	13	316	11	410
Gârbău	:	:	:	:	:	:	1	31
Jucu	:	:	:	:	1	30	1	30
Petreștii de Jos	:	:	:	:	1	16	:	:
Tureni	:	:	2	56	2	56	1	16
Valea Ierii	:	:	2	17	2	17	:	:
TOTAL - Județul Cluj	87	5.792	181	6.669	222	6.960	184	7.611

Sursa: INS Tempo.

U: Structuri de primire turistică, L: Numărul de locuri de cazare în structuri de primire turistică.

La nivelul ZMC, un stoc important de locuri de cazare se mai înregistrează în Florești și Gilău, unde unitățile de cazare turistică au apărut gradual pe parcursul ultimei decade. Deși în

perioada 2005-2014, numărul structurilor a rămas la același nivel, sau chiar a înregistrat scăderi, capacitatea turistică a fost în creștere. Acest fapt indică o creștere a volumului afacerilor și a gradului de formalizare a acestora.

Per total, se înregistrează capacități de cazare în 10 dintre cele 18 unități administrative teritoriale ale ZMC. Pe raza comunelor Cojocna, Petreștii de Jos și Valea Ierii existau unități de cazare care însă s-au desființat pe parcursul ultimilor ani. În special în cazul comunei Cojocna aceasta este o tendință nefavorabilă, date fiind investițiile în infrastructură balneară ne-acompaniate în prezent de capacitate de cazare.

Localizarea capacităților de cazare în special în zona de vest a ZMC (neluând în calcul cele situate pe raza Municipiului Cluj Napoca) sugerează predominanța turismului de afaceri de tranzit în aceste locații, favorizate de proximitatea față de autostradă. Capacitățile de cazare orientate mai degrabă spre agrement se înregistrează, în zona peri-urbană a ZMC, în localități precum Ciurila și Feleacu.

4.5.2 Servicii turistice

Servicii de informare turistică

Vizitatorii ZMC beneficiază de serviciile a două centre de informare turistică moderne și foarte bine dotate. Centrul de Informare Turistică Cluj Napoca, situat pe B-dul Eroilor, este primul înființat, cu sprijinul Primăriei Municipiului Cluj Napoca. Ulterior, a fost inaugurat și Centrul de Informare și Promovare Turistică Cluj, în Str. Memorandumului, ca urmare a unui proiect implementat de Consiliul Județean Cluj.

Ambele centre pun la dispoziția turiștilor o gamă largă de materiale de informare și promovare cu privire la atracții turistice, programul lunar al evenimente culturale, oferta de cazare și alte servicii turistice precum și hărți de orientare. În plus, există două portaluri de informare turistică, (www.visitcluj.ro și www.visitclujnapoca.ro) care prezintă o diversitate de informații turistice atât în limba română cât și în alte limbi de circulație internațională.

Se înregistrează și o serie de inițiative private înspre facilitarea accesului la informații relevante pentru vizitatori și promovarea atracțiilor de pe plan local. Dintre acestea menționăm inițiativa Cluj.com, care constă atât într-un portal de informare cât și un card de access ce oferă reduceri turiștilor la diferite puncte de atracție.

Servicii de ghidaj

Conform interviurilor cu reprezentanții centrului de informare turistică, pe plan local s-au dezvoltat gradual în ultimii ani 4 agenții turistice specializate în "inbound" – aducerea de turiști în Cluj și zona înconjurătoare și ghidarea acestora către atracții turistice locale. La acestea se adaugă și serviciile proprii ale unor hoteluri și hosteluri care oferă, lângă servicii de cazare, și ghizi turistici și pachete de vizitare adiacente.

Pachetele puse la dispoziția turiștilor constau în special în tururi tematice de 1 – 2 zile ale diferitelor atracții din Municipiul Cluj Napoca. Pe lângă acestea, turiștii găzduiți în Cluj sunt direcționați către tururi de 1-2 zile în zone din apropierea orașului, precum Apuseni, Salina Turda și Cheile Turzii, Maramureș. Interesant de menționat că obiective din zona peri-urbană din cadrul ZMC lipsesc din oferta de tururi ghidate și atracții turistice propuse spre vizitare turiștilor. Argumentele amintite, în cadrul interviurilor, constau în: relevanța scăzută a acestora pentru vizitatori străini, comparat cu alte atracții care pot fi accesate într-un tur de o zi; lipsa alternativelor de transport (rute de transport în comun, piste de biciclete); și dependența prin urmare de disponibilitatea unei mașini pentru a vizita zona peri-urbană.

4.5.3 Tipologia și fluxul de turiști

Fluxul de turiști

Fluxul de turiști a crescut susținut în ultimii 5 ani în ZMC, recuperând scăderea de ansamblu înregistrată în perioada anilor de criză. În Municipiul Cluj Napoca, numărul de sosiri a crescut cu 42% în perioada 2010-2014, ușor peste valoarea de 39% înregistrată la nivel național.

Comparativ cu alte orașe importante din Transilvania, dinamica din Cluj Napoca este mult superioară Timișoarei (33%), însă sub nivelul înregistrat în Municipiul Brașov (de 69%), ce are o vocație turistică mai pronunțată.

Cât privește zona peri-urbană, un volum important de vizitatori s-a înregistrat în Florești, urmat de Gilău și Baci (vezi tabelul de mai jos). Ciurila, de asemenea, a înregistrat un număr semnificativ de sosiri, o dinamică cu atât mai interesantă cu cât localitatea reprezintă interes cu preponderență pe segmentul agrement și mai puțin turism de tranzit/afaceri.

Tabel 39: Evoluția numărului de sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică

Localități din ZMC	Anul 2001		Anul 2005		Anul 2010		Anul 2014	
	S	DMS	S	DMS	S	DMS	S	DMS
Municipiul Cluj - Napoca	121.727	1.6	222.113	1.7	184.441	1.7	262.578	1.9
Apahida	164		795		872		768	
Baci	:		:		1.000		3.095	
Ciurila	:		:		399		1.053	
Cojocna	212		:		:		:	
Feleacu	:		336		383		351	
Florești	:		:		7.921		14.711	
Gilău	871		3.978		2.654		6.375	
Gârbău	:		:		:		443	
Jucu	:		:		79		733	
Petreștii de Jos	:		:		33		588	

Tureni	:			1.382		2.844		433	
Valea Ierii	:			510		705		:	
TOTAL - Județul Cluj		145.368	1.9	28.0919	1.8	242.374	1.8	354.820	1.8

Elemente de comparație:

Municipiul Brașov		181.926	2.6	230.516	2.1	251.188	2.2	423.630	2.0
Municipiul Timișoara		142.772		161.194		176.912		235.692	
Total - România		4.874.777	3.7	5.805.096	3.2	6.072.757	2.6	8.465.909	2.4

Sursa: INS Tempo

S: numărul de sosiri, DMS: durata medie a șederii

O altă tendință pozitivă înregistrată constă în creșterea gradual a duratei medii a șederii, de la 1.6 nopți în 2001 la 1.9 nopți în 2014. Deși o creștere modestă, această evoluție este importantă deoarece volumul veniturilor încasate din turism și activități conexe este strict determinat de timpul petrecut de turiști într-o locație. Este de menționat de asemenea că în aceeași perioadă, prin comparație, durata medie a șederii la nivel național a scăzut de la 3.7 nopți la 2.4, această tendință de descreștere afectând și alte orașe relevante din zona Transilvaniei precum Brașovul (descreștere de la 2.6 la 2 nopți).

Tipologii de turism

a. Turism de afaceri

Municipiul Cluj-Napoca se remarcă în ultimii cinci ani pentru turismul de afaceri, reflectând localizarea sa propice în nord-vestul României, o relativă bună conectivitate națională și internațională și o bază economică locală diversificată și bogată în servicii intensive în cunoaștere (cercetare, medicină, IT).

Interviurile cu agenții hotelieri au arătat că o bună parte din gradul lor de ocupare se datorează turismului de afaceri, în special conferințe de specialitate, iar în ultimul an statutul de Capitală Europeană a Tineretului în anul 2015 a influențat pozitiv cererea pentru serviciile HORECA.

Acest tip de turism prezintă dezavantajul unei perioade de ședere limitată. Agenții economici din domeniul turismului au apreciat că majoritatea turiștilor ce vin din interes de serviciu nu își prelungesc șederea și nu găsesc ușor la îndemână informații despre cum să își petreacă câteva zile în proximitatea Clujului. Există însă o serie de inițiative recente adresate acestui decalaj de popularizare a ofertei de petrecere a timpului liber pentru turiști, dar și pentru rezidenții din Cluj-Napoca, precum City Card Cluj-Napoca.

b. Turism cultural și de divertisment

Economia generată de vizitatori este puternic influențată de sectorul festivalurilor culturale și de divertisment, sector ce se află în expansiune în municipiul Cluj-Napoca și zona metropolitană. Așa cum sunt menționate și mai sus, cele mai multe festivaluri sunt de interes local, însă recent se observă și o tendință de scalare la nivel regional și internațional pentru câteva din cele mai importante inițiative de acest tip. De altfel, evenimentele de acest tip au un impact semnificativ asupra fluxului de vizitatori și atractivității municipiului Cluj-Napoca și zonei sale metropolitane, și, implicit, asupra resurselor investite de turiști pe plan local.

Astfel, Transilvania International Film Festival (TIFF) are gradul de internaționalizare cel mai ridicat. Ediția din 2014 a atras aproximativ 65 000 de spectatori în cele zece zile de festival, iar cea din 2015 a înregistrat cote similare²⁷. Interviuurile efectuate cu agenți economici din domeniul turismului (Grand Hotel Napoca, Cluj Apartments, portalul Cluj.com, Retro Hostel) au relevat faptul că în perioada festivalului structurile de cazare din municipiu au un grad de ocupare extrem de ridicat, iar rezervările pentru cazare se fac cu un avans de câteva luni.

În ceea ce privește festivalul Electric Castle, o parte dintre factorii de succes ai festivalului constau în locul ales pentru desfășurare, structura de guvernare și responsabilitatea socială asociate organizării evenimentului. Astfel, în urma fiecărei ediții EC o parte din veniturile rezultate din festival au fost alocate către lucrările de consolidare și restaurare ale castelului Banffy, monument istoric de clasa A. Mai mult, amenajarea și lucrările de arhitectură și design efectuate pentru festival, au sporit atractivitatea domeniului castelului, și, implicit, a comunei Bonțida. Interviuurile efectuate au relevat faptul că în ultimii trei ani numărul turiștilor care vizitează castelul în afara perioadei festivalului s-a apreciat cu aproximativ 40%. În altă ordine de idei, organizatorii festivalului au identificat că o provocare semnificativă pentru buna desfășurare a festivalului o reprezintă starea drumurilor locale din comuna Bonțida.

---

²⁷ <http://tiff.ro/despre-festival/1>

Sursa: <http://someseanul.ro/electric-castle-mai-mult-decat-un-festival/>

Figura 117 - Foto: Scena mare în cadrul festivalului Electric Castle.

Deși beneficiile festivalurilor asupra bazei economice locale sunt importante, sunt demne de reținut și aspectele dezavantajoase asociate în special cu caracterul lor sezonier. Dacă pe de-o parte organizarea festivalurilor este intensivă în utilizarea sectorului de servicii și de cele mai multe ori se crează rețele de cooperare între agenții economici complementari pe lanțul de valoare adăugată, pe de altă parte locurile de muncă generate (sezonier) în sectorul HORECA au un nivel scăzut de remunerație. Spre exemplu, în cazul Electric Castle interviurile au relevat faptul că activitatea principală de organizare de eveniment a condus la o cerere pentru contractarea și dezvoltarea altor activități economice conexe precum: scenografie, amenajare, pachete turistice, securitate, transport metropolitan. Mai mult, caracterul sezonier al festivalurilor face ca investițiile ample în infrastructură (structuri de cazare, de divertisment etc.) să nu fie recomandate în lipsa unor studii comprehensive privind fezabilitatea lor, precum și explorarea alternativelor de utilizare a acestor structuri odată construite.

Sursa: MKBT

Figura 118 - Atmosfera din Parcul Central din municipiul Cluj-Napoca în cadrul festivalului Jazz în the Park 2015.

De asemenea, mai sunt o serie de festivaluri culturale și artistice, deosebit de importante pentru vitalitatea culturală și diversificarea ofertei de agrement a municipiului, precum: Jazz în the Park, Cluj Never Sleeps, Noaptea Albă a Muzeelor, Zilele Culturale Maghiare din Cluj, Festivalul Internațional de Teatru „Interferențe”. Deși este de așteptat concentrarea acestor evenimente în spațiul urban, având în vedere că ele se pot adresa unui public mai numeros, cu o putere de cumpărare în creștere și o diversitate de preferințe, rămâne totuși surprinzătoare dinamica scăzută a inițiativelor ce au loc în zona metropolitană a municipiului Cluj-Napoca.

c. Turism de proximitate: agrement și timp liber

Zona metropolitană a municipiului Cluj-Napoca are potențial pentru activități de agrement și de turism de proximitate, deocamdată sub-dezvoltat. Vizitele pe teren și interviurile cu agenții economici din domeniul turismului au relevat că turiștii sunt în general interesați de obiective aflate în afara ariei metropolitane, precum salina Turda, cheile Turzii, munții Apuseni. Acest fapt este de așteptat, având în vedere că turiștii nu țin seama de limite administrativ teritoriale, ci urmează puncte de interes suficient de atractive. De aceea, este important ca zona metropolitană să ofere servicii și activități de agrement de calitate și ușor accesibile.

Foto: Bazinul principal în cadrul complexului balneo climacteric de la Băile Cojocna.

Sursa: MKBT

Figura 119 - Bazinul principal în cadrul complexului balneo climacteric de la Băile Cojocna.

d. Turism medical

Un al domeniu emergent de turism este cel medical, Municipiul Cluj Napoca având o bună reputație de centru universitar cu specializare în medicină și aglomerare de unități medicale – spitale, clinici și cabinete individuale în creștere. Așa cum o arată și informațiile prezentate în secțiunea 4.2.2.2. (Sănătate) de mai sus, numărul unităților medicale a fost într-o constantă creștere în ultimii ani, cea mai însemnată rată de creștere fiind înregistrată în ceea ce privește cabinetele stomatologice.

Există o diversitate de servicii de intermediere medicală și clinici/cabinete individuale cu prezentări în limbi străine, prietenoase celor interesați care provin din alte țări. Firmele specializate în intermediere oferă pachete de turism medical incluzând soluții de cazare și transport, prin parteneriate strategice cu hotelieri și linii de transport aerian. Cercetarea ofertei unor asemenea firme (spre exemplu: [MedTourTransilvania](#), [Dentatourism Center](#), [AlvernaDental](#) și multe altele), relevă un grup țintă cuprins în special din cetățeni ai statelor din vestul Europei (Germania, Italia, Spania, Marea Britanie ș.a.), interesați de servicii medicale dentare, chirurgie plastică, oftalmologie dar și alte servicii medicale de interes general sau de specialitate. Ofertele prezentate promit prețuri ale serviciilor medicale cu până la 60-70% mai reduse decât în țara de origine și oportunitatea de a combina aceste servicii cu alte activități turistice.

Tabel 40 Evoluția cifrei de afaceri generate de firmele din domeniul medical

	2008	2011	2013
Cifra de afaceri (lei) a firmelor având cod CAEN Grupa 86 – activități referitoare la sănătatea umană	73,884,263	144,649,560	156,899,730

Notă: această situație nu include activitatea cabinetelor medicale individuale și nici a tuturor unităților medicale publice. Sursa: ANAF/Listafirme.ro

Tabelul de mai sus arată o creștere constantă a cifrei de afaceri generată de firmele localizate în ZMC care activează în sectorul medical (ne luând în calcul cabinetele medicale individuale și activitatea unităților medicale publice). Interveniurile cu structuri de primire turistică au relevat două tipuri de sosiri – persoane ce vin pentru tratament, pe de o parte, și cadre medicale ce participă la simpozioane/conferințe pe teme medicale.

5 Concluzii și perspective

5.1 REȚEAUA DE LOCALITĂȚI ȘI LOCUIREA:

Unul dintre aspectele-cheie ale Strategiei Integrate de Dezvoltare, anume cooperarea și planificarea integrată urban-rural, va întâmpina bariere mari de mentalitate, obișnuință, disensiuni între Cluj Napoca și localitățile de lângă, precum și lipsă de experiență.

Se remarcă o relație funcțională puternic diferită între Cluj Napoca și comunele din primul inel, Gilău și Jucu, raportat la comunele periferice și mai puțin conectate la municipiu. Acest aspect, coroborat cu existența unor relații de tip centru polarizator – zonă funcțională cu Câmpia Turzii impun regândirea pe termen lung a configurației zonei metropolitane. În această fază, planificarea se poate realiza pe subzone de dezvoltare din interiorul polului de creștere.

Avantajul polului de creștere, singurul cu adevărat în creștere din țară, trebuie exploatat într-o manieră de dezvoltare echilibrată între urban și rural;

Există potențial de formare a unor centre comunale specializate în interiorul Zonei Metropolitane, în funcție de avantajele și competențele pe care le oferă (ex. Gilău – pol logistic, Apahida și Jucu – poli de producție și business, etc) și de delocalizare a marilor infrastructuri;

În ceea ce privește extinderile de intravilan dinspre Cluj spre comunele adiacente, singurii factori condiționanți au fost topografia și căile de transport, dezvoltarea făcându-se în mod tentacular, într-o imagine clară a ineficienței și incapacității documentațiilor anterioare de planificare urbană; greșelile nu vor trebui perpetuate în aplicarea noului PUG, și vor necesita o politică pe termen lung de ameliorare;

Relația urban-rural va trebui definită în comun cu ambele părți, iar planificarea teritorială va trebui corelată la nivel metropolitan. PUG-urile în aprobare vor trebui suprapuse și corelate între ele și cu PUG-ul aprobat al Cluj Napoca, iar

Locuirea: cel mai dinamic și mai problematic palier de analiză din cadrul Zonei Metropolitane. Evoluția pe model de suburbanizare intensă în comunele limitrofe a creat presiuni asupra mediului și infrastructurilor.

„Fenomenul Florești”: Un caz aparte de expansiune irațională și privatizare a tuturor alternativelor de creare a unei infrastructurii pentru marile noi ansambluri. O situație aproape „șah mat” care continuă odată cu redresarea pieței și ambițiile noului PUG, care va trebui oprită printr-o schimbare radicală de politică în regim de urgență.

Vor trebui deja luate în considerare costurile pentru administrațiile Florești, Gilău, Cluj Napoca, pentru operatorii economici și pentru populația arealului pentru ameliorarea situației create de dezvoltarea haotică.

Locuirea: disparități intrametropolitane la capitolul dotări și utilități între inele care nu pot fi rezolvate decât printr-o politică de lungă durată întrucât presupun investiții mari; similar este cazul noilor cartiere din Cluj, vechile zone de locuințe colective având însă nevoie de o politică de regenerare (în special Mănăștur și Mărăști).

Locuirea: corelarea cererii cu oferta pentru întreaga zonă metropolitană este de importanță capitală.

5.2 CADRU NATURAL ȘI MEDIU:

Din punct de vedere al caracteristicilor fizico-geografice (subsistemul natural), ZMCN oferă un cadru favorabil dezvoltării, excepție făcând arealele colinare cu procese de versant (zona Feleacu) și zonele cu risc de inundație din lunca Someșului Mic.

Riscul de inundații rămâne însă unul scăzut datorită amenajărilor hidroenergetice de pe valea Someșului Mic și a Someșului Cald (comuna Gilău), ce constituie nu doar o sursă de producție a energiei, ci și o resursă de apă și un mijloc de protecție împotriva inundațiilor.

Culoarul Someșului constituie axa cu cel mai mare potențial de dezvoltare din cadrul ZMCN prin condițiile sale fizico-geografice (pante reduse, climat, sol favorabil agriculturii în zona de luncă), existând posibilitatea conturării unei axe ecologice vest-est, conectată cu ariile naturale protejate din ZMCN.

În cadrul ZMCN există numeroase arii naturale protejate de interes comunitar, național și județean ce pot fi valorificate în scop recreațional ca destinații turistice de weekend, în măsura limitării impactului potențial negativ asupra speciilor și habitatelor protejate.

În ceea ce privește degradarea mediului, principalele probleme cu care se confruntă ZMCN sunt terenurile degradate și neproductive (în special în Mun. Cluj-Napoca, unde există și 6 situri contaminate, din cauza poluării istorice), degradarea calității mediului în culoarul Someșului Mic prin depozitarea necontrolată a deșeurilor și activitatea ilegală a unor balastiere.

Apar de asemenea conflicte de mediu prin dezvoltarea necontrolată a unor zone rezidențiale în vecinătatea unor areale naturale cu regim de protecție (pădurea Făget, pădurea Hoia).

Sistemul de gestiune a deșeurilor este deficitar la nivelul ZMCN: deși peste 90 % din gospodăriile sunt abonate la serviciile de salubritate, în prezent nu există un depozit conform de depozitare a deșeurilor la nivel județean. În acest context, și având în vedere potențialul mare de valorificare a deșeurilor biodegradabile (peste 45 % din deșeurile colectate la nivel județean), se poate concepe un sistem integrat de gestiune a deșeurilor (sortare-reciclare-incinerare, nu doar depozitare).

5.3 TRANSPORT, MOBILITATE, ACCESIBILITATE

Dezvoltarea viitoare a Zonei Metropolitane se confruntă în acest moment cu reale probleme de supraîncărcare a arterelor principale de acces și a tramei orășenești din Cluj Napoca, iar finalizarea Autostrăzii A3 și perspectiva neintervenționistă în ceea ce privește extinderea locuirii conturează o imagine foarte sumbră a modului în care va funcționa zona în viitorii 5-10 ani. Se impune o intervenție de perspectivă și scară largă, integrată la nivel metropolitan, de realizare a unor inele ocolitoare (Cluj Sud, Cluj Nord, Florești Drum Expres, Baciou) și de conectare a celui existent la autostradă. Fără o **viziune coerentă și comună** pe termen lung rețeaua nu mai poate face față provocărilor (autostrăzile, dezvoltarea Florești).

Convergența intereselor locale este de primă prioritate în ceea ce privește conturarea unei viziuni pe termen lung privind mobilitatea în zona metropolitană și este necesar un acord asupra nevoii de reducere a transportului cu autoturismul personal din structura modal share-ului de transport, coroborată cu facilitarea deplasărilor nepoluante: tramvai, tren urban, biciclete, pe jos.

Cele trei axe de transport pe cale ferată au potențial de utilizare ca linii de transport metropolitan, însă se impune reabilitarea acestora și a haltelor de CF, precum și integrarea cu transportul CTP din zona metropolitană, pentru care există de asemenea cerere pentru extindere pe axa E-V.

Axa N-S nu este structurată, necesită o intervenție definitorie pentru a permite dezvoltarea spre nord. Dezvoltarea spre sud: o opțiune controversată, care va trebui realizată cu precauție, numai în scopul de asistare a reconfigurării și densificării zonelor de expansiune actuală necontrolată.

Dezvoltarea intermodală aeroport-gară reprezintă o necesitate și o prioritate.

Din punct de vedere al transportului nepoluant, tramvaiul este subutilizat datorită liniei periferice pe care o are, însă necesar într-o viziune de dezvoltare coerentă care să susțină conservarea și valorificarea centrului istoric al Cluj Napoca. În acest sens, se impune o regândire a structurii de mobilitate în centru (tramvai în detrimentul mașinilor și autobuzelor) și o conectare a tramvaiului cu punctele de origine a mării mase de călători (Florești, Aeroport – ultimul în condițiile unei balansări a ofertei unui eventual tren metropolitan).

Mobilitatea velo este un aspect foarte important pentru zonă și va trebui prioritizat în viitor, în special în relație cu una dintre cele mai mari priorități: Regenerarea axei Someșului ca spină verde a arealului.

Există proiecte pentru regenerarea spațiilor pietonale, însă acestea trebuie conectate atât cu malurile Someșului cât și cu zonele de agrement din exterior, într-o gândire sistemică mai amplă decât zona istorică a Cluj Napoca.

Parcățile sunt îndeosebi problematice, cu precădere în centrul orașului Cluj Napoca, și lipsesc facilitățile de park and ride care să ofere o integrare cu sistemul de transport public.

5.4 INFRASTRUCTURĂ TEHNICO-EDILITARĂ

În cadrul ZMCN se asigură producția energiei electrice din mai multe surse: atât hidroenergie (8 hidrocentrale pe Someșul Mic și Someșul Cald, cu o putere totală instalată de peste 300 MW), cât și energie solară (14 parcuri fotovoltaice în ZMCN, cu o putere totală instalată de aproximativ 35 MW) și energie termică. Toate localitățile din zona metropolitană sunt conectate la rețeaua de distribuție a energiei electrice.

ZMCN beneficiază de resurse importante de apă: atât ape de suprafață (lacurile de acumulare de la Tarnița și Gilău), cât și ape subterane.

Deși în toate UAT-urile există rețea de alimentare cu apă potabilă, doar 51 din cele 98 de localități din zona metropolitană sunt racordate la această rețea. UAT-urile cu cele mai mari lipsuri în ceea ce privește rețeaua de alimentare cu apă potabilă se află în a doua coroană de localități: Vultureni (nord), Cojocna (est), Petreștii de Jos, Tureni, Vultureni (sud).

În ceea ce privește canalizarea, tot comunele din a doua coroană prezintă cele mai mari disfuncții: Borșa, Petreștii de Jos, Vultureni, Ciurila.

Deși în unele comune s-au realizat extinderi ale rețelei de canalizare (inclusiv proiecte în derulare: Căianu, Chinteni, Tureni, Aiton), unele din stațiile de epurare nou-realizate nu funcționează întrucât nu există debit suficient – deși s-a realizat extinderea infrastructurii de canalizare, populația nu își permite să achite costurile de branșare.

În Cluj-Napoca și în comunele Florești, Gilău, Baci, epurarea apelor uzate se face prin intermediul stației de epurare de la Someșeni (treaptă terțiară), proiectată pentru 367.000 locuitori echivalenți.

Se poate vorbi despre o lipsă corelare între proiectele de infrastructură ale autorităților publice locale și cele ale furnizorilor de utilități (ex: Compania de Apă Someș - Masterplan Apă-Canal).

În 7 din cele 19 UAT-uri din ZMCN (comunele Borșa, Căianu, Ciurila, Gîrbău, Petreștii de Jos, Sînpaul, Vultureni) nu există rețea de distribuție a gazelor naturale

Doar 41 % din apartamentele din municipiul Cluj-Napoca sunt conectate la sistemul central de termoficare, Cluj-Napoca fiind singurul UAT din ZMCN ce are un astfel de sistem. Există o evoluție descendentă a energiei termice distribuite către populație în ultimii ani, din cauza debransărilor. Există pierderi importante în rețeaua de transport și distribuție la nivel municipal.

Cele mai importante extinderi în ceea ce privește rețelele tehnico-edilitare au avut loc în prima coroană de localități și de-a lungul axei Someșului (în special în Baciou, Florești, Apahida, Bonțida), în timp ce restul zonei metropolitane are în continuare deficiențe mari în ceea ce privește rețelele de canalizare și gaze naturale.

5.5 COMPETITIVITATEA ȘI PROFILUL ECONOMIC AL ZONEI

METROPOLITANE CLUJ:

Clujul reprezintă cel mai dinamic oraș, după capitală. Pentru a fi sustenabilă, creșterea trebuie susținută de măsuri de facilitare a accesului mediului de afaceri la un bazin de forță de muncă extins și cu calificări adecvate. Aceasta presupune, pe de o parte, măsuri de atracție și retenție de noi rezidenți, prin politici active de locuire la nivel metropolitan și facilitarea navetismului în ZMC și aria de influență extinsă. Pe de altă parte, este necesară o interacțiune constantă între mediul de afaceri și instituțiile educaționale, pentru adecvarea ofertei de calificări la cerințele pieței.

Mediul de afaceri este susținut de baza antreprenorială, constând în ritmul cu care clujeni deschid și dezvoltă noi afaceri, competitive atât pe plan național cât și internațional. Pentru a crea un ecosistem de sprijin al antreprenoriatului, investițiile în infrastructură de afaceri trebuie bine aliniată nevoilor celor care reprezintă potențialul de creștere al ZMC și totodată acompaniate de investiții soft: măsuri de educație și stimulare a antreprenoriatului și inovării, incubare, asistență în comercializare și dezvoltarea afacerii și acces la finanțare. În acest sens, este necesară sprijinirea consistentă a dezvoltării de organizații catalizator: incubatoare, acceleratoare, fonduri de capital de risc, organizații ce oferă educație antreprenorială și STEM ș.a.

Competitivitatea ZMC trebuie poziționată strategic atât în contextul național cât și contextul macro-regional al Europei de Sud Est. Vizibilitatea pentru potențiali investitori necesită măsuri de promovare și conectare la rețele globale, prin misiuni economice, marketing de oraș și un rol activ jucat de organizațiile publice și de reprezentare locală în evenimente și platforme de comunicare europeană.

Creșterea economică a ZMC implică extinderea cererii de spații comerciale-logistice, industriale și de birouri, adecvate ca locație, facilități și volum nevoilor mediului de afaceri local. Este necesară o anticipare și analiză corectă a acestor nevoi, din partea sectorului public, pentru a acționa proactiv în a pregăti urbanistic zone de creștere și nu reactiv, prin eforturi de contracarare a efectelor negative ale unei creșteri haotice.

Nu în ultimul rând, economia ZMC este strict dependentă de conectivitatea cu piețele de desfacere prin rețelele de transport rutier, feroviar și aerian. Astfel, investițiile în modernizarea și extinderea aeroportului și realizarea legăturilor rutiere de eficientizare a traficului în ZMC, precum și investițiile naționale în finalizarea autostrăzii și modernizarea conexiunii feroviare spre granița de vest sunt deosebit de importante, la nivel strategic, pentru economia zonei.

5.6 CULTURA ȘI TURISMUL

Zona Metropolitană prezintă un patrimoniu cultural-istoric diversificat, unul dintre cele mai complexe concentrări de valoare din perioade de la neolitic până la secolul XX, cu un număr total de 688 monumente clasate, din care 161 de importanță națională, având astfel un potențial ridicat turistic în Cluj Napoca, Baci, Chinteni, Tureni ș.a. Existența a 10 muzee, a grădinii botanice și a patrimoniului protejat de importanță internațională în Cluj Napoca și împrejurimi fac ca municipiul să se preteze dezvoltării unui pachet amplu de activități și servicii, iar zona de influență din raza de 30 km să fie atractivă pentru turism de week-end și agrement pentru populația Clujeană.

Nu există însă o bază de date a monumentelor, localizării, stării acestora și regimului de proprietate, și nici a monumentelor dispărute. Mai mult, unele monumente din zona metropolitană (ex Castelul Wass-Banffy din Gilău) și din zona istorică a Cluj Napoca se află în stare avansată de degradare, iar unele inițiative anterioare de reabilitare a altor monumente au fost de slabă calitate. Nu există inițiative de promovare în comun a muzeelor din Cluj Napoca și zona metropolitană, iar prezența acestora este slabă în mediul online, lipsind și inițiative de tip date deschise în cultură.

Pe de altă parte, se remarcă o amplă inițiativă de promovare a culturii (Noaptea Muzeelor, Cluj Capitală Europeană a Tineretului 2015, Cluj Capitala Culturală 2021) și evenimentelor: TIFF, Jazz in the Park, Festivalul Internațional de Chitară, UNTOLD ș.a. au atras sute de mii de participanți, iar pentru 2015 se organizează în medie 4.5 evenimente pe lună.

Cluj Napoca nu are un brand singular de tip „umbrelă” pentru toată oferta culturală, de evenimente ș.a., ci mai multe sectoriale prin proiecte de branding și identitate ale societății civile și autorităților publice: Cluj Youth Capital, Visit Cluj, Cluj capitală universitară / medicală. Zona Metropolitană nu are identitate culturală la nivel strategic și fizic (signalistică, abordare unitară a traseelor, ș.a.).

Turism internațional: Analiza dinamicii sectorului turistic în ZMC relevă un potențial semnificativ de a crește în continuare numărul de vizitatori din străinătate. În acest sens, este importantă poziționarea și promovarea Clujului ca destinație de top în Sud Estul Europei, atât pentru turism de tip city break cât și poartă de acces spre Transilvania. La stimularea turismului de vacanță și de afaceri contribuie de asemenea o bună strategie privind operatorii

de zbor găzduiți de Aeroportul Cluj Napoca și adecvarea programului de zbor la nevoile și tipul de ședere preferată al acestor turiști.

Turism național: Pentru atragerea în continuare a turiștilor proveniți din țară – atât noi vizitatori cât și reveniri – evenimentele culturale și muzicale s-au dovedit a avea un impact considerabil. Susținerea acestora pe termen lung presupune, printre altele, alocarea de resurse pentru sprijinirea grupurilor de inițiativă și organizațiilor locale care generează astfel de activități și implicarea în promovarea acestora la scară largă. În plus, este importată valorificarea infrastructurilor mari de evenimente (stadion, sală polivalentă) prin găzduirea de evenimente de amploare, atât sportive cât și culturale.

Turism de proximitate: Rezidenții Municipiului Cluj Napoca și ai ZMC, în general, reprezintă în sine consumatori de activități culturale și agrement din oferta locală. Pentru zona peri-urbană, în special, o nișă de afaceri în creștere constă în dezvoltarea de mici infrastructuri și servicii de agrement care să servească rezidenții din proximitate pentru activități de weekend/timp liber. Contribuția din partea sectorului public în acest sens poate consta în sprijinirea de investiții în infrastructură și amenajări pentru creșterea accesibilității punctelor de interes (eg. eg. rețeaua de piste de biciclete, amenajări la destinație: parcări, locuri de popaș ș.a.).

Creșterea încasărilor din turism: impactul asupra economiei locale a activităților turistice este determinat de perioada de ședere și consumul de servicii turistice pe perioada șederii. Facilitarea contactului între entitățile implicate în sectorul turistic, instituții publice și agenți economici privați din HORECA, este importantă pentru a contribui împreună la diversificarea serviciilor și creșterea calității acestora, pentru a extinde în continuare perioada de ședere și a bugetului alocat de turiști pentru servicii și produse din comunitate.

Volumul B. Strategia de dezvoltare integrată a Zonei Metropolitane

6 Analiza SWOT

6.1 Analiză SWOT: Mediul intern

Analiza SWOT a mediului intern ia în considerare factorii endogeni ce determină fie atuurile zonei metropolitane, ce pot sprijini obiectivele strategiei (punctele tari), fie disfuncții ce trebuie adresate prin obiective și direcții de acțiune pentru a nu deveni bariere în calea dezvoltării zonei metropolitane.

Tabel 41 – Analiză SWOT – Mediul intern (puncte tari și puncta slabe)

Puncte tari	Puncte slabe
Sistemul metropolitan de așezări - Masă critică: cu o populație de 413,761 locuitori (2012), Zona Metropolitană reprezintă principalul pol de echilibru pentru Municipiul București; - Rol esențial la nivel național: Municipiul Cluj-Napoca este unul dintre cei 7 poli de creștere în care se realizează cu prioritate investiții comunitare și naționale, și al doilea oraș ca mărime din țară (324,576 locuitori); municipiul are Rangul I și, conform PATN, influență națională și internațională; - Principal centru economic, social, universitar din Transilvania, concurând cu Timișoara și Brașov, nucleu al unui sistem policentric bine conectat; - Zona Metropolitană Cluj-Napoca a fost constituită în 2008 și reprezintă singurul areal cu creștere procentuală a populației în perioada 2002-2012, atât la nivel de ADI cât și a centrului urban (Cluj-Napoca) – 6.8%, respectiv 2.08%); - Zona Metropolitană ocupă 23% din suprafața județului și conține aprox. 60% din populația acestuia, fiind o zonă foarte densă de activități socio-economice; - Singura localitate urbană, Municipiul Cluj-Napoca, întrunește toți indicatorii pentru statutul de Municipiu; dintre cele 18 comune ale ZMCN, există unele (Florești, Apahida, Baci) care pot întruni condițiile pentru declararea ca oraș, având un grad ridicat de dezvoltare și populație peste 10,000 locuitori;	- Zona Metropolitană reprezintă o construcție artificială formală, realizată fără considerarea aspectelor funcționale, infrastructurale și de topografie ci strict a razei de 30 km de la municipiu (Legea 351/2001); - Lipsa unei comunicări și cooperări a administrațiilor publice din ZMCN. Buna guvernanta cu implicarea părților interesate și comunicarea cu cetățenii este în general slabă; - Lipsa unei politici comune de planificare integrată urban-rural până în acest moment, în pofida declarării ca Zonă Metropolitană încă din 2008 și indisponibilitate până la această dată a municipiului de a pune interesele zonei metropolitane pe același nivel cu cele ale orașului pol, fapt ce a creat disensiuni în ZMCN; - Zona Metropolitană nu se suprapune peste zona funcțională a Cluj-Napoca: există relații slabe și foarte slabe ale centrului cu comunele Vultureni, Petreștii de Jos, Tureni, Borșa, Căianu, Sânpaul, Gârbău, situate în inelul al 2-lea, în afara izocroniei de 40 min de la Municipiu; - Structura monocentrică a ZMCN a determinat constituirea unei relații de centru puternic – hinterland rural peri-urbanizat, vulnerabil presiunilor și intereselor imobiliare generate de centrul urban; - Arealele rurale au figurat foarte slab până acum pe lista de priorități pentru Zona Metropolitană (2 proiecte de anvergură metropolitană din 37

- Populația rurală a crescut în perioada 2002-2012 cu peste 25%, coroana de comune a Municipiului Cluj-Napoca trecând printr-un proces de periurbanizare și dezvoltare a infrastructurii;
- Densitate ridicată a așezămintelor umane: în ZMCN există un municipiu, 18 comune și 99 de sate în total, cu o medie de 5.5 sate per UAT;
- Accesibilitate sporită la servicii și dotări specializate: Localitățile din ZMCN se regăsesc în proporție de 80% în interiorul izocroniei rutiere de 40 minute din centrul Municipiului, loc, Baci, Florești și Feleacu fiind la 20 de minute de centru;
- Relații foarte strânse ale Municipiului cu comunele din interiorul primului inel, dar și pe axa E-V (Jucu, Gilău), mobilitate ridicată a forței de muncă în acestea;
- Existența PID Cluj-Napoca 2009-2015, prin care s-au realizat investiții de peste 3 mld. lei;
- PUG Cluj-Napoca este un document actual (2014), realizat cu considerarea contextului metropolitan;
- Există o efervescență ridicată a mediului ONG în ceea ce privește dezvoltarea urbană în Cluj cu participarea comunității (Cluj 2.0, Terenuri Mănăștur, etc.);
- prevăzute în PID, ambele vizând transportul public și velo);
- PID trecut nu a reușit să aibă o relevanță strategică transversală la nivel metropolitan, având o eficiență redusă în acest sens, iar strategiile de dezvoltare ale localităților fie lipsesc, fie abordează punctual probleme de dezvoltare recurente sau relevante pentru un cadru mai larg;
- Grad de dependență ridicat al Zonei Metropolitane față de Cluj-Napoca datorită funcțiilor sociale, administrative, de sănătate și învățământ liceal, superior și specializat concentrate exclusiv în municipiu, și datorită oportunităților economice ce cauzează navetism puternic din comunele Florești, Baci, Apahida, Gilău ș.a., cu efecte negative asupra congestiei traficului;
- Periurbanizarea din ultima decadă a generat creșteri cu până la 248% a populației rurale (Florești), fără a fi susținută de infrastructurile necesare și de o planificare teritorială prealabilă;
- Creșterea neplanificată și urbanismul derogatoriu ca urmare a presiunilor imobiliare: expansiune tentaculară necompactă a zonelor de locuire în Cluj-Napoca, Florești, Baci, Apahida, Ciurila și Feleacu, creând cartiere dormitor de slabă calitate, cu impact asupra serviciilor și dotărilor publice, accesibilității și cadrului natural (extinderea în zona Făget, zonă protejată);
- Factor condiționant al dezvoltării rețelei de localități: topografia ZMCN și implicit căile de transport, ce au determinat o presiune mai mare de dezvoltare pe axa E-V (Gilău – Jucu) a Someșului, care se confruntă în acest moment cu probleme importante de subdimensionare a rețelelor de infrastructură;
- Planuri Urbanistice Generale necorelate, permissive abuzurilor și actualizate, multe dintre ele, cu mai mult de 15 ani în urmă (11 comune);
- Lipsa corelării expansiunii urbane cu necesarul de locuințe: din 2002 în 2014, Cluj-Napoca și-a mărit suprafața intravilană cu 62%, însă a observat o creștere de numai aprox. 2%: gestiune deficitară a dezvoltării municipiului, cu costuri pe termen lung;
- Necorelare similară în ceea ce privește localități din prima coroană: Apahida – creștere de 68% a intravilanului, Feleacu – 52%, Chinteni – 45%, localități în care populația nu a avut același ritm

Locuire

- Zona Metropolitană: unul dintre cele mai dinamice areale ale țării din punct de vedere al locuirii, atractiv la nivel național pentru schimbare de reședință;
  - Datorită unei bune conexiuni teritoriale E-V, arealul de interes imobiliar pentru clujeni este amplu (Gilău, Florești, Feleacu, Apahida, Chinteni, Baci), reducând presiunea asupra municipiului și oferind oportunități de dezvoltare comunelor învecinate (dacă sunt utilizate în mod coerent și planificat);
  - Perioada 2009-2013 a observat o scădere importantă urmată de stagnare a investițiilor private imobiliare, ceea ce a oferit timp regândirii tendinței de expansiune necontrolată;
  - Confort urban din punct de vedere al suprafeței în inelul 1 rural al ZMCN: se înregistrează suprafețe de peste 50mp locuibile pe locuință în comunele Apahida, Baci, Chinteni, Feleacu, Florești, Gilău, aceasta fiind în creștere procentuală în perioada 2008-2013 (Apahida, Feleacu, Florești, etc) ceea ce indică un import al locuirii de tip urban/periurban cu confort ridicat;
  - Localitățile Feleacu, Sânpaul, Tureni, Vultureni vocație pentru dezvoltarea de reședințe secundare, susținută de un cadru natural deosebit;
  - Tendințe de trai în locuințe mai mari, cu colocatari mai puțini în zona periurbană: locuințe pentru tineri, studenți sau angajați în principalele aglomerări locale economice (TETAROM), cu potențial de stabilire definitivă în ZMCN;
  - Axa E-V (Gilău, Florești, Cluj-Napoca, Apahida) prezintă o locuire cu un grad ridicat de dotare cu utilități, baie și bucătărie, peste mediile naționale;
  - În localitățile periferice (inelul 2) s-a conservat în mare măsură tipologia de locuire rurală de vale, de drum și răsfrată, cu un specific local pe alocuri deosebit;
  - Zona Centrală a municipiului Cluj-Napoca: zonă protejată de mare valoare ambientală și arhitecturală, atractivă pentru locuință temporară (tineri, studenți);
- de creștere;
  - Lipsa unui inventar digital / registru al resurselor de teren din intravilanele zonei metropolitane, pe forme de proprietate, și lipsa de inițiativă a administrațiilor de a le valorifica în trecut.
- Perioada 2004-2008 de expansiune necontrolată imobiliară, facilitată de pasivitate administrativă: efecte puternic negative în Cluj-Napoca în zona sudică și primul inel de localități, devenite cartiere-dormitor ale municipiului, cu un cost foarte ridicat asupra infrastructurilor subdimensionate, mediului și confortului locuirii în „noile cartiere”;
  - Axa E-V (Florești, Cluj-Napoca, Apahida, la scară mai redusă Gilău, Jucu, Baci, Feleacu): principalul areal de creștere imobiliară și expansiune a zonelor construite, în condițiile unei hipertrofii a infrastructurilor rutiere și tehnico-edilitare, dar și a dotărilor complementare locuirii;
  - „Fenomenul Florești” – Supraaglomerare lipsită de planificare urbană și de perspectivă (prin privatizarea tuturor fronturilor la străzi principale în detrimentul căilor de acces), caracterizat printr-o creștere de 6 ori a populației în 10 ani și de 3 ori a numărului de locuințe în cei 4 ani de boom imobiliar; cu efecte puternic negative asupra locuitorilor și administrației, pe termen lung.
  - „Fenomenul Florești” a continuat și în timpul crizei, dublându-se numărul de locuințe în perioada 2008-2013 (creștere cu 110,85%), atingând o densitate de peste 50 locuințe la hectar construit și depășind Cluj-Napoca;
  - Există localități în care raportul de locuințe finalizate (2009-2013) la nr. de autorizații (2008-2012) atinge 17:1 (Borșa), 7:1 (Vultureni, Cojocna), 3:1 (Baci, unde s-au emis 222 de autorizații și s-au finalizat 705 locuințe), o potențială problemă de management defectuos din partea administrațiilor;
  - UAT-uri cu probleme ridicate de dotare cu instalații și dependențe (valori sub media națională procentuale pentru dotarea cu baie, bucătărie, alimentare cu apă, canalizare, electricitate și încălzire centrală) – 13 din 18 comune, ceea ce reflectă o problemă care va putea fi rezolvată numai pe termen mediu-lung;
  - Apariția micro-cartierelor și cartierelor noi de

- Cartiere tradițional istorice (Andrei Mureșanu, Gruia, etc.) – ambient special, valoare ridicată a patrimoniului, intervenții noi care au considerat în genere specificul locului;
  - Ofertă imobiliară cvasi-abundentă, cu prețuri între 1000 – 1200 EUR/mp în Cluj-Napoca și mult mai scăzute în prima coroană de localități 430 – 600 EUR/mp pentru locuințe-apartament;
  - Cost al întreținerii redus, în topul celor mai scăzute la nivel European (locul 186 din 197), cu atractivitate ridicată la nivel internațional.
- locuințe fără planificare anterioară, pe loturi agricole, cu accesibilitate scăzută și rețele tehnice insuficiente: Florești, Baci, Apahida, Chinteni, ceea ce a dus în cazul extrem Florești la pierderea identității localității și supraîncărcarea rețelelor tehnice.
  - Lipsa unor politici locale de determinare a noilor rezidenți de înregistrare ca locuitori ai comunelor din primul inel al Cluj-Napoca și pierderea în acest fel a unui venit important ce ar fi putut fi reinvestit în dotarea și conectarea noilor cartiere la infrastructurile necesare locuirii;
  - Cluj-Napoca: locuire preponderent colectivă (peste 78% din locuințe regăsindu-se în ansambluri colective în 2009), cu cartiere din anii post 1980 (Mănăștur, Mărăști) în stare degradată, slab dotate și cu densitate foarte ridicată;
  - Cluj-Napoca: noile cartiere din sudul municipiului (Bună Ziua, Europa, Făget, Borhanci, ș.a.) reprezintă extinderi neplanificate și foarte slab accesibile pe versant, realizate fără sistematizarea terenului și parcelare planificată anterioară, de multe ori un rezultat al urbanismului derogatoriu ce va încălca financiar administrația pe termen lung;
  - Apartamentele / locuințele din cartierele noi din Cluj-Napoca au prețuri mai ridicate decât cele istorice și chiar decât unele cartiere de locuințe colective (Gheorgheni, Grigorescu) și prețuri similare cu apartamentele din cartierul Mănăștur: un rezultat al prețului mai scăzut al terenului, dar și al materialelor de slabă calitate cu care au fost realizate;

Cadru natural și mediu

- Resurse de subsol: Cojocna (sare, potențial balneo-climateric important), Tureni (calcare mezozoice), Baci și Gârbău (calcare eocene), Gilău (andezite), Apahida (tufuri vulcanice)
- Încadrare în zona de intensitate seismică 6 pe scara MSK, cu o perioadă medie de revenire de 100 ani – ZMCN se află într-una din zonele cu cel mai scăzut risc seismic din România
- Culoarul Someșului oferă, prin caracteristicile geomorfologice, cele mai favorabile condiții necesare dezvoltării urbane
- Potențial hidroenergetic important al Someșului Mic, valorificat prin lacurile de acumulare de pe teritoriul UAT Gilău, ce au un rol important și în prevenirea inundațiilor
- Etajul colinar afectat de procese de versant în întreg județul Cluj, un exemplu în ZMCN fiind alunecările de teren ce apar în nordul și estul Dealului Feleac
- În zona municipiului Cluj-Napoca au fost identificate 23 de areale de instabilitate din punct de vedere al hazardelor geologice și geomorfologice, pe o suprafață totală de 5,258 kmp
- Hazarde meteo-hidrologice: inundații pe curs de apă în Cluj-Napoca și comunele Bonțida, Petreștii de Jos, Gilău ; inundații pe torenți în cazul comunei Gilău
- Grad de antropizare ridicat în cazul ZMCN – doar 18 % din suprafață este acoperită de păduri,

- Climat favorabil pe întreg teritoriul ZMCN, ce nu restricționează activitățile agricole, în special în zonele de luncă și cele colinare
- Sol favorabil agriculturii, cu precădere în lunca Someșului Mic
- Numeroase arii naturale protejate de interes comunitar (9), național (10) și județean (7), cu potențial de a fi valorificate în scop recreațional ca destinații turistice de weekend
- Potențial de definire a unui coridor verde de-a lungul văii Someșului Mic, având în vedere și prezența ariilor naturale protejate de pe teritoriul UAT-urilor Gilău, Florești, Cluj-Napoca, Apahida.
- Calitatea apelor de suprafață din ZMCN se încadrează în normele și standardele impuse prin lege; în ceea ce privește apele subterane, corpul ROSO10 - Someș Mic, lunca și terasele - se află în stare chimică bună, în ciuda depășirilor înregistrate ocazional la anumiți indicatori
- Foarte bună conectivitate la serviciile de salubritate la nivel județean (90,1 %), ce se reflectă și în situația privind gestiunea deșeurilor la nivelul ZMCN
- Potențial important de valorificare a deșeurilor biodegradabile: la nivel județean 45 % din totalul deșeurilor - menajere sunt biodegradabile (2012)
- pajiști naturale și mlaștini.
- Suprafețe mari de terenuri degradate și neproductive, cele mai mari regăsindu-se în municipiul Cluj-Napoca și în comuna Apahida
- Surse importante de degradare a calității aerului la nivelul ZMCN: traficul rutier – principalele căi de comunicație (A3, DN1), instalații de ardere (IMA – Regia Autonomă de Termoficare Cluj-Napoca) și surse fixe reprezentate de diferitele activități industriale
- Prezența balastierelor neautorizate de-a lungul văii Someșului Mic, având un impact important asupra calității mediului
- Șase situri contaminate la nivelul municipiului Cluj-Napoca și un sit SEVESO.
- Depozitarea necontrolată a deșeurilor de-a lungul văii Someșului, cu impact puternic asupra calității apei și a solurilor
- Deteriorarea calității solului în urma infestării cu buruieni a terenurilor rămase necultivate (25 % din totalul terenurilor agricole la nivel județean)
- Tăieri însemnate de material lemnos în UAT-urile Florești (zona Nisipul Alb), Cluj-Napoca (pădurea Făget), Ciurila (Dealul Cobului – Urușag, Hotmal) și Feleac, adesea în strânsă legătură cu dezvoltările imobiliare necontrolate (Cluj-Napoca, Florești)
- În prezent județul Cluj și, prin extensie, ZMCN nu beneficiază de un depozit de deșeuri ecologic conform normelor europene, proiectul de realizare a unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor (finanțare FEDR) fiind sistat din cauza unor probleme tehnice; Nu există transparență în ceea ce privește modul de soluționare a acestor probleme în viitorul apropiat.
- Sistemul de gestiune a deșeurilor conceput pune în continuare accentul pe depozitarea deșeurilor în loc să încurajeze alte modalități de gestiune (reciclare, incinerare).
- Unele arii naturale protejate (exemplu: Pădurea Făget) sunt amenințate de dezvoltarea necontrolată a zonelor rezidențiale din ultimii ani, adesea din cauza înțelegerii greșite a planurilor de management..

Mobilitate și accesibilitate

- Accesibilitate ridicată a zonei metropolitane, cu 13 din 18 comune și Cluj-Napoca având acces la drumuri europene, naționale și autostrada A3. Densitatea drumurilor (0.36 km/kmp) este mai ridicată decât cea la nivel național.
- Sistemul rutier converge aproape în integralitate către Cluj-Napoca, cu excepția autostrăzii A3 și noii centuri Apahida-Vâlcele, ambele în arealul sudic al ZMCN; lipsa alternativelor de ocolire a CN pe partea nordică;

- Au existat în ultimii 10 ani inițiative de reabilitare a drumurilor existente (DN16 între Apahida și Reghin) și de construire a autostrăzii A3 tronson Turda – Gilău și a DN1N și DN1F (Centura Apahida, Bulevardul Muncii); procentul de străzi urbane reabilite din Cluj-Napoca a crescut cu 64.3% în perioada 2005-2013;
- Planul CJ din 2011 de modernizare în două etape a unor tronsoane de drumuri județene din zona metropolitană (8 tronsoane, 135.7 km liniari în total);
- PUG 2014 Cluj-Napoca prevede o serie de proiecte de infrastructură rutieră pentru municipiu și context (Inelul Sud, drum expres Cluj-Napoca – autostrada A3, ocolitoare Baciui);
- ZMCN: nod feroviar important la nivel național (magistrala 300, legătura 401 cu CF 400);
- Proiectul de terminal intermodal gară – aeroport și electrificarea / reabilitarea CF Cluj-Napoca – Bihor sunt cuprinse în Masterplanul de Transport, cu termene 2017 și 2019 de finalizare;
- Volum mediu de călători pe cale ferată, cu potențial de creștere pe direcțiile Cluj-Napoca – Gârbău, Cojocna, Râscruci;
- Evoluție exponențială a pasagerilor aeroportului internațional „Avram Iancu” din Cluj-Napoca (atingând 1.18 milioane călători în 2014);
- Compania de Transport Public Cluj-Napoca – 251 autobuze, 92 troleibuze, 35 tramvaie și 10 microbuze utilizate intens pe rute municipale și către Apahida, Baciui, Chinteni, Ciurila, Feleacu, Florești. Inițiativa de extindere a CTP este una funcțională și foarte necesară;
- Creșterea utilizării CTP cu 22% în 2014 față de 2011, la 173 mil. călătorii pe an;
- Ofertă diversificată a CTP în ceea ce privește biletele și modalitățile de plată, existența unui proiect de smart ticketing pe zone în implementare;
- Dezvoltarea în paralel cu Strategia ZMCN a planului de mobilitate pentru municipiul Cluj-Napoca;
- PUG prevede pietonalizări în zona centrală a Municipiului Cluj-Napoca și amenajări de noi parcuri în afara acesteia;
- Proiectul PID privind rețeaua de stații self-service de închiriere biciclete (75 km pistă, 500 biciclete de închiriat, 50 puncte multimodale) este în curs de finalizare și predare;
- Coridorul rutier E-V în lungul văii Someșului nu are alternative în afara municipiului Cluj-Napoca;
- Infrastructura de transport județeană și locală este clasificabilă ca fiind în stare bună 40%, însă numai 19% din rețea este modernizată permanent. Proiectele de modernizare a DJ din PID (9 în total) nu au fost implementate până la data ultimei raportări;
- Infrastructură rutieră puternic sub-capacitată: volume de trafic foarte ridicate Florești-Cluj-Napoca (peste 55,000 autoturisme / zi ambele sensuri) și ridicate dinspre Baciui, Feleacu, Apahida (peste 25,000 autoturisme / zi), ceea ce creează ambuteiaje, disconfort, pierderi economice, lipsă de atractivitate, poluare în condițiile unui parc auto 50% peste vechimea de 10 ani;
- Probleme grave de accesibilitate în noile cartiere din Cluj-Napoca și în Florești ca rezultat al dezvoltării imobiliare neplanificate care a condus la privatizarea sistematică a terenurilor pe care se puteau construi accese;
- Infrastructura feroviară: numai legăturile Cluj-Napoca – Teiuș și Apahida – Dej sunt electrificate;
- Timpuri foarte ridicați de deplasare către destinații importante naționale, în creștere față de 1990 datorită scăderii vitezei medii de deplasare la 46-57 km/h pe liniile din ZMCN ca rezultat al degradării infrastructurii;
- Stare degradată și accesibilitate scăzută a stațiilor CF, necorelare cu transportul public de călători (CTP);
- Lipsa facilităților park & ride în puncte cheie de intrare în municipiu dinspre Florești, Baciui, Apahida ș.a. și în stații importante CF sau CTP;
- Cluj-Napoca: culoarul căii ferate reprezintă o fractură în țesut și o barieră de dezvoltare către nord, acaparând în același timp un tronson important din cursul Someșului;
- Lipsa transportului public în comunele de navetă ridicată Gilău și Jucu, deservite de operatori privați (Alis Grup, Fany ș.a.);
- Distanță ridicată între stațiile de transport public în Cluj-Napoca (700-800m);
- Proiectul de extindere a liniei de tramvai către aeroport și Florești nu a fost materializat până acum; tramvaiul ocolește centrul Cluj-Napoca periferic pe partea de nord, centrul fiind deservit

preponderent de autobuze;

- Nu există benzi desemnate pentru transport public, ceea ce face ca timpii petrecuți în trafic cu precădere pe ruta Florești – Cluj-Napoca să fie foarte ridicați;
- Parcări insuficiente: există numai 7 parcări special amenajate în oraș, din care 2 private; inițiative recente de reamenajare a spațiilor publice dintre blocuri ca parcări (2019 noi locuri de parcare) au scăzut calitatea spațiului public și a locuirii din zonele respective, ocupând trotuare și foste spații verzi;
- Este încurajat în acest moment accesul cu autoturismul în zona de patrimoniu centrală a Cluj-Napoca prin existența parcărilor amenajate cu plată (ex. Piața Unirii);
- Rețea insuficientă de trasee de bicicletă amenajate, orientate strict către navetiști (axe principale de transport) în Cluj-Napoca și inexistentă în zona metropolitană, deși există potențial de utilizare a bicicletei în scopuri recreative și de agrement;
- Proiectele de infrastructură rutieră au blocat accesul la zone naturale valoroase (ex. Cheile Turzii) și au tăiat coridoarele verzi existente;
- Pietonalizările din trecut din Cluj-Napoca au reprezentat intervenții de „acupunctură urbană”, neconectate sau integrate unui sistem la nivel urban și metropolitan.

Infrastructură tehnico-edilitară

- Amenajarea hidroenergetică de pe Someșul Mic, cu o putere instalată totală (8 hidrocentrale) de 300.18 MW, ce reprezintă aprox. 4,5 % din totalul puterii instalate în hidrocentralele din România. Lacurile de la Tarnița, Gilău și Florești se află pe teritoriul ZMCN.
- Potențial important de valorificare a energiei solare, fapt relevat de cele 13 parcuri fotovoltaice de pe teritoriul zonei metropolitane, cu o putere instalată totală de 35.58 MW, concentrate în special în zona de sud (UAT-urile Tureni, Aiton).
- Potențial de dezvoltare a producției de bioenergie, existând deja idei de proiecte în acest sens (realizarea unei centrale pe biomasă în localitatea Răscruți, comuna Bonțida).
- Mixtul energetic la nivel metropolitan este completat și de existența a trei centrale electrice de co-generare pe teritoriul municipiului Cluj-Napoca.
- Doar 51 din cele 98 de localități din ZMCN beneficiază de prezența rețelelor de alimentare cu apă.
- În multe din localitățile rurale, procentul de racordare la rețelele de alimentare cu apă și canalizare rămâne unul scăzut datorită costurilor ridicate de branșare. Comunele Baci, Căianu, Gîrbău și Sînpaul au sub 50 % din gospodăriile racordate la sistemul de canalizare existent.
- Distribuția neuniformă a debitului în cazul stațiilor de epurare din localitățile rurale determină depășirea limitelor maxime admise la indicatorii azot și fosfor total (derulare defectuoasă a procesului biologic de epurare).
- Un număr de 43 de agenți economici la nivelul municipiului Cluj-Napoca nu au instalații de pre-epurare necesare și evacuează astfel ape uzate direct în canalizarea publică.
- Comunele Borșa, Ciurila, Feleacu, Gîrbău, Petreștii de Jos și Vultureni nu au nicio localitate

- Toate UAT-urile din Zona metropolitană au localitățile racordate la rețeaua națională de distribuție a energiei electrice.
- Resursă de apă importantă la nivel metropolitan: ape de suprafață (acumulările de la Târnița – 215 ha și Gilău – 75 ha) și apă freatică (captarea de apă subterană Florești, compusă din 5 zone de captare).
- Toate UAT-urile din zona metropolitană au rețea de alimentare cu apă potabilă.
- Existența la Cluj-Napoca a unei stații de epurare cu 3 trepte (tip mecano-biologic), proiectată pentru 367.000 de locuitori echivalenți și care deservește și comunele Gilău, Baci, Florești.
- Alte comune în care funcționează rețeaua de canalizare au stații de epurare proprii funcționale (Apahida, Jucu, Sânpaul) sau în curs de realizare (Cojocna).
- Comunele Căianu, Chinteni, Cojocna, Tureni au avut în ultimii ani proiecte în implementare pentru realizarea infrastructurii de canalizare.
- Extinderi importante ale rețelelor tehnico-edilitare, pe teritoriul administrativ și în prima coroană de localități a municipiului Cluj-Napoca (Florești – apă și canalizare, Chinteni, Apahida, Jucu – gaze naturale), în directă legătură cu noile dezvoltări rezidențiale și industriale.
- Creștere importantă a consumului de gaze naturale în comunele Apahida, Jucu și Bonțida, fapt ce relevă dezvoltarea industrială survenită aici după 2008.
- racordată la sistemul de canalizare.
- În 7 din cele 19 UAT-uri din ZMCN (comunele Borșa, Căianu, Ciurila, Gîrbău, Petreștii de Jos, Sînpaul, Vultureni) nu există rețea de distribuție a gazelor naturale
- Doar 41 % din numărul total de apartamente din municipiul Cluj-Napoca sunt racordate la rețeaua municipală de termoficare (sistem centralizat).
- Diminuare considerabilă a cantității de energie termică distribuită populației, pe fondul debransărilor masive de la sistemul centralizat din cauza costurilor ridicate (35 % pierderi în rețeaua de transport și 20 % pierderi în rețeaua de distribuție a agentului termic).
- Sub 1 % din energia termică produsă în prezent pentru municipiul Cluj-Napoca provine din surse regenerabile de energie.

Profil socio-demografic

Populație

- Densitate mică a populației în comune din ZMCN – 62.3 loc/km².
- Dinamică pozitivă a populației din Cluj-Napoca (2,9%) și din inelul 1 de comune în perioada 1992-2014. Cele mai mari creșteri ale populației se înregistrează în comunele din jurul municipiului Cluj-Napoca: Florești -299%, Apahida – 52.4%, Baci – 30.3%, Gîrbău – 13.8%, Bonțida – 10.6%.
- Spor natural pozitiv în Cluj-Napoca și din inelul 1 de comune - Apahida, Florești, Gilău și Baci – după anul 2008, pe fondul dezvoltării imobiliare din cadrul acestora.
- Proporție mare a tinerilor (15-29 de ani) în Cluj-Napoca (17,4%), și comunele din inelul 1 - comunele Florești (23,2%), Apahida (20%), Bonțida (19,6%), Jucu (19,4%), Cojocna

Populație

- Densitate mare a populației în Cluj (1787.3 loc/km²) și în comunele învecinate – Florești (368.2 loc/km²), Baci (115.9 loc/km²), Apahida (105.4 loc/km²), Gîrbău (118.1 loc/km²)
- Dinamică negativă a populației în comunele din inelul 2 în perioada 1992-2014. Cele mai mari scăderi s-au înregistrat în Aiton (-37.2%), Borșa (-32.8%), Petreștii de Jos (-29.2%) și Vultureni (-28.7%)
- Spor natural negativ în inelul 2 de comune în perioada 1992-2013, cele mai mari scăderi înregistrându-se în Feleacu (-335), Petreștii de Jos (-280), Tureni (-276), Chinteni (-266), Aiton (-229) și Borșa (-212).
- Nivel de dezvoltare redus în comunele din inelul 2 - 3 mediu dezvoltate (Aiton, Petreștii de Jos și Vultureni) și 3 sărace (Borșa, Ciurila, Cojocna).

(19,4%) și Baci (19,2%).

- Diversitatea etnică și religioasă a populației. Populația prezintă un specific de comunitate interetnică: 75.2% din totalul populației o reprezintă cetățenii de naționalitate română, urmați de cetățenii de naționalitate maghiară 15,3%, romi 2.2%. Populația prezintă un specific de comunitate religioasă diversificată: 66.3% sunt ortodocși, 4.3% romano-catolici, 10.2% reformați, 4% greco-catolici
- Spor migratoriu pozitiv în perioada 2002-2013 în ZMCN. În 2012, acest spor migratoriu a fost pozitiv în majoritatea localităților, excepție făcând Bonțida, Borșa, Tureni și Vultureni. Valorile cele mai ridicate ale sporului migratoriu se observă în comuna Florești unde sunt înregistrate cele mai multe stabiliri cu domiciliul.
- Migrația externă este extrem de redusă în ZMCN, în 2012 fiind înregistrați 323 de emigranți și 282 de imigranți.

Educație

- Sistem de educație performant în Cluj-Napoca. ZMCN are 57.7% dintre unitățile de învățământ ale județului (149 de unități). Dintre cele 149 de unități de învățământ, 125 de află în municipiul Cluj-Napoca și 24 în celelalte comune. Concentrare a învățământului liceal în municipiul Cluj-Napoca.

Sănătate

- Sistem de sănătate performant în Cluj-Napoca, fiind și un centru universitar prestigios pentru învățământul medical fapt ce facilitează existența unui personal medical numeros și calificat.
- Existența cabinetelor medicale și a medicilor în fiecare localitate a ZMCN. În majoritatea localităților există și cabinete stomatologice și farmacii.

Asistență socială

- Existența serviciilor sociale specializate la nivelul municipiului Cluj-Napoca și a comunei Florești.
- Existența unei palete largi a ONG-urilor care furnizează servicii sociale și aplică legislația aferentă domeniului protecției sociale în vigoare

- Scăderea constantă a populației tinere (15-24 de ani) în perioada 1992-2014 în toate localitățile ZMCN cu excepția comunei Florești. Populația tânără s-a redus cu 40% în ZMCN în perioada 1992-2014.
- Îmbătrânirea populației, accentuată în comunele din inelul 2. 13 comune din cele 19 localități componente ale ZMCN înregistrează populație peste 65 de ani în proporție de peste 20% din numărul total de locuitori. Aceste comune sunt Aiton, Borșa, Ciurila, Vultureni, Petreștii de Jos, Feleacu, Sânpaul, Căianu, Feleacu, Chinteni, Cojocna, Gârbău și Jucu.
- Creșterea numărului persoanelor vârstnice se regăsește în toate localitățile din ZMCN. Cea mai mare creștere a numărului vârstnicilor se înregistrează pentru grupele de vârstă 80-84 și 85+. În perioada 2002 - 2015 avem peste 80% creștere a numărului persoanelor din grupa de vârstă 80-84 și peste 115% pentru cei peste 85 de ani

Educație

- Populația școlară din ZMCN număra 106601 persoane în anul 2013, înregistrând o evoluție negativă în perioada 1992-2013, când s-a redus cu 3386 de persoane. Excepție fac Apahida și Florești unde se înregistrează o creștere a populației școlare.
- Concentrare a populației școlare în municipiul Cluj-Napoca care are întreg învățământul universitar, 79,4% din cel primar și gimnazial și 98,5% din cel liceal. 92.6% din populația școlară se afla în mediul urban, iar 7.4% în comunele din ZMCN.

Sănătate

- Serviciile de sănătate sunt subdimensionate în mediul rural, aici înregistrându-se deficit de cadre medicale (medici și personal mediu sanitar) și infrastructură pentru sănătate.

Asistență socială

- Prezența unor punți de sărăcie urbană/rurală - cele mai importante fiind Pata Rât-ul din Cluj-Napoca și cele din Cojocna, Gilău, Sânpaul, Bonțida.
- Concentrarea serviciilor sociale specializate în Cluj-Napoca - ZMCN are servicii sociale specializate doar în Cluj-Napoca și Florești, în restul localităților acestea fiind furnizate de către DGASPC Cluj. Accesul la serviciile sociale specializate furnizate de DGASPC este destul de

dificil pentru persoanele aflate în nevoie din comunele ZMCN, în special datorită faptului că este nevoie să se deplaseze în municipiul Cluj-Napoca pentru a putea beneficia de ele.

- Existența unor probleme sociale (violența domestică, adicțiile) pentru care nu sunt oferite servicii sociale datorită lipsei infrastructurii necesare – centru de adăpost al victimelor violenței domestice, centru de consiliere al victimei și agresorului, centru de intervenție pentru adicții etc.
- Servicii sociale nerezidențiale subdimensionate față de necesități pentru vârstnici, persoane cu dizabilități – îngrijiri la domiciliu, centre de zi etc. Aceste servicii lipsesc în mediul rural.

Economie

- Pol de creștere având cea mai susținută rată de creștere demografică – Cluj-Napoca este singurul oraș de rang secundar din România care a înregistrat creștere demografică (4,1% în perioada 2002-2012)
- Poziționare aproape de granița de vest, facilitând relațiile de schimb economic cu state din centrul și vestul Europei
- Mediu de afaceri diversificat, fără o manifestare a unei dependențe față de vreun domeniu de activitate economic
- Lansarea, în ultimii ani, a unor inițiative de sprijin pentru antreprenori și stimulare a inovării (structuri de tip accelerator, hub-uri, makerspace-uri: Cluj Hub, Spherik Accelerator, Cluj Makerspace ș.a.)
- Dinamica pronunțată a structurilor de tip clustere, având o ofertă din ce în ce mai diversificată de servicii de sprijin pentru industriile pe care le reprezintă (Clusterul Cluj IT, Clusterul Mobilier Transilvan, Clusterul TREC, Clusterul Agro Transilvania);
- Rețea curentă de parcuri industriale (3 parcuri cu investiție publică, plus investiții private), oferind locații atractive pentru investitori curenți sau potențiali;
- Prezența – și creșterea ca pondere – a serviciilor intensive în cunoaștere, cu valoare adăugată ridicată;
- Asociativitate ridicată în mediul rural și dinamică însemnată a proiectelor cu finanțare PNDR (12 dintre cele 18 comune aflate pe teritoriul Zonei Metropolitane Cluj-Napoca fac parte din Grupuri de Acțiune Locală);
- Limitare, ca volum, a bazinului de forță de muncă existent, fapt semnalat atât de mediul de afaceri din industrie cât și servicii;
- Dificultăți în a accesa forță de muncă din proximitate, cauzate de probleme de mobilitate și asigurare a mijloacelor de transport pentru navetism;
- Cost al vieții ridicat în municipiul Cluj-Napoca, raportat la venituri, în special luând în considerare costurile antrenate pentru locuire, ceea ce creează o barieră înspre atragerea și retenția de noi rezidenți/forță de muncă;
- Lipsă de armonizare a calificărilor disponibile pe piața forței de muncă și/sau produse de oferta educațională locală, față de cerințele și tendințele de dezvoltare ale mediului de afaceri local;
- Atractivitate pentru investitori bazată în mare măsură pe costul scăzut cu forța de muncă, așa cum indică prezența activităților de tip outsourcing, în special în domeniul IT;
- Ecosistem antreprenorial încă slab dezvoltat, ceea ce indică o nevoie în continuare de dezvoltare a structurilor de stimulare a antreprenoriatului, incluzând mai multe servicii de sprijin, finanțare, educație antreprenorială ș.a.;
- Decuplare dintre investiții importante în infrastructuri de sprijin pentru afaceri și potențialul lor de valorificare imediată (eg. Tetarom IV) și antrenarea altor părți interesate, cu un cost de oportunitate ridicat;
- Obiective naturale și culturale cu un grad de atractivitate ridicat din Zona Metropolitană Cluj-Napoca, greu accesibile din cauza calității slabe a drumurilor și a lipsei unui sistem de

- Mediu universitar bine dezvoltat și diversificat, cu o ofertă educațională extinsă;
- Infrastructură și capacitate CDI pe domenii diverse, ce reflectă oferta educațională extinsă și buna reprezentare a tuturor domeniilor de cercetare (medicină, științe sociale, științe exacte etc.);
- Vizibilitate și atractivitate ridicată a ZMCN, în special a municipiului Cluj-Napoca și a comunei Bonțida, în urma evenimentelor tip festival, ce au impulsivat turismul cultural și de divertisment;
- Flux de turiști în creștere și în special o apreciere a duratei medii a șederii, de la 1.6 nopți în 2001 la 1.9 nopți în 2014 (contrar tendinței de descreștere înregistrată la nivel național);
- Servicii de informare turistică și de ghidaj bine dezvoltate, în special în municipiul Cluj-Napoca (prezența a două puncte de informare turistică bine dotate și cu funcționare continuă, mai multe firme locale specializate pe turism *inbound*);
- Structuri asociative ale producătorilor locali în dezvoltare (Cooperativa Agricolă Lunca Someșului Mic);
- Dezvoltarea unor structuri de colectare și procesare, înspre comercializarea pe piața clujeană, a produselor locale;
- signalistică;
- Asocierea limitată încă în domeniul zootehniei / al creșterii animalelor;
- Fragmentarea terenurilor agricole pe cuprinsul ZMCN din cauza dezvoltării imobiliare necontrolate;
- Restrângerea activității Stațiunii de Cercetare Pomicolă Cluj și degradarea fondului de livezi din zona Cluj-Napoca;

Cultură, patrimoniu cultural, istorie și identități locale

- Patrimoniu cultural-istoric diversificat, unul dintre cele mai complexe concentrări de valoare din perioade de la neolitic până la secolul XX, cu un număr total de 688 monumente clasate, din care 161 de importanță națională – potențial ridicat turistic în Cluj-Napoca, Baci, Chinteni, Tureni ș.a.;
- Cluj-Napoca – patrimoniu de importanță internațională, multiculturalism și ansamblu arhitectonic deosebit, având de asemenea o infrastructură turistică diversificată;
- Zona protejată centrală din municipiu a fost extinsă prin PUG 2014 și acoperă arealul de densitate ridicată a patrimoniului;
- Inițiativă privată de succes de reabilitare și promovare a patrimoniului de importanță națională: Electric Castle, Bonțida
- Cluj-Napoca – 10 muzee de importanță națională și internațională, cu un patrimoniu amplu; existența muzeelor Bivolului și Apei din Mera, respectiv Florești;
- Număr de vizitatori ai muzeelor în creștere în
- Nu există o bază de date a monumentelor, localizării, stării acestora și regimului de proprietate, și nici a monumentelor dispărute;
- Stare precară a unor monumente din zona metropolitană (ex Castelul Wass-Banffy din Gilău) și din zona istorică a Cluj-Napoca; unele inițiative anterioare de reabilitare au fost de slabă calitate, suferind degradare rapidă;
- Există zone valoroase arhitectural și ambiental din zona metropolitană care nu sunt incluse în zone protejate (centrul Bonțida);
- Lipsa unui plan de regenerare și recalificare integrată a centrului istoric al Cluj-Napoca, cu un regulament de conservare și ghid de reabilitare a clădirilor de patrimoniu istoric; sensibilitate redusă la nivel instituțional și civic pentru acest aspect;
- Valorificarea actuală a patrimoniului se rezumă la șederi scurte turistice (2-3 nopți), prin turism de tranzit, business și city-break-uri;
- Nu există inițiative de promovare în comun a muzeelor din Cluj-Napoca și zona metropolitană;

ultima decadă, atractivitate ridicată a grădinii Botanice „Alexandru Borza” (123,000 vizitatori anuali);

- Inițiativă de promovare a culturii: Noaptea Muzeelor, Cluj Capitală Europeană a Tineretului 2015, Cluj Capitala Culturală 2021;
- Existența unui Centru de Informare Turistică activ în Cluj-Napoca, implicat în viața cultural-turistică a municipiului, cu un număr de vizitatori în creștere de 2.5 ori în perioada 2008-2013;
- Efervescentă foarte puternică a mediului dedicat evenimentelor în Cluj-Napoca: TIFF, Jazz in the Park, Festivalul Internațional de Chitară, UNTOLD ș.a. au atras sute de mii de participanți, iar pentru 2015 se organizează în medie 4.5 evenimente pe lună;
- Dimensiune internațională puternică a evenimentelor prin implicarea centrelor culturale străine din Cluj-Napoca;
- Proiecte de branding și identitate ale societății civile și autorităților publice: Cluj Youth Capital, Visit Cluj, Cluj capitală universitară / medicală ș.a.);
- Potențial ridicat turistic în zona metropolitană pentru populația clujeană – excursii de o zi, tururi cu bicicleta, ș.a.

prezență slabă în mediul online și lipsa inițiativelor de tip date deschise în cultură;

- Centrele de informare turistică din zona metropolitană sunt nefuncționale și neintegrate unei rețele care să își canalizeze eforturile către promovarea zonei ca un întreg;
- Dezvoltarea evenimentelor de scară largă (peste 60,000 vizitatori / zi) în centrul Municipiului Cluj-Napoca ridică probleme de confort urban, supraaglomerare, potențiale efecte negative asupra patrimoniului;
- Zona Metropolitană nu este atractivă din punct de vedere al turismului cultural-istoric și etnic-rural la nivel național, fiind mai degrabă un areal de potențială atracție pentru locuitorii din Cluj-Napoca;
- Nu există soluții integrate de informare și ghidare la nivelul municipiului sau al zonei metropolitane, fiind dezvoltate în acest moment 7 aplicații mobile diferite ce acoperă părți din experiența turistică potențială a zonei;
- Cluj-Napoca nu are un brand singular de tip „umbrelă” pentru toată oferta culturală, de evenimente ș.a., ci mai multe sectoriale;
- Zona Metropolitană nu are identitate culturală la nivel strategic și fizic (signalistică, abordare unitară a traseelor, ș.a.);

6.2 Analiză SWOT: Mediul extern

Analiza mediului extern face o trecere în revistă a factorilor exogeni ce pot fie contribui la atingerea obiectivelor strategiei (oportunități), fie pot deveni bariere în procesul de dezvoltare, fiind necesară monitorizarea atentă a lor pentru a evita accentuarea unor disfuncții la nivel metropolitan (amenințări).

Tabel 42 – Analiză SWOT – Mediul extern (oportunități și amenințări)

Oportunități	Amenințări
Sistemul metropolitan de așezări ▪ Ca singur pol aflat în creștere (atât municipiul, cât și Zona Metropolitană) la nivel național, Cluj-Napoca are posibilitatea de a beneficia de investiții importante pentru dezvoltarea mediului economic, universitar și a infrastructurilor, investiții ce au potențial de randament ridicat, eficiente și eficace datorită unui mediu socio-economic în dezvoltare; ▪ Cu ocazia dezvoltării SDI ZMCN, funcționalizarea structurii de guvernare la nivel	▪ Accentuarea disparităților Cluj-Napoca – Zona metropolitană prin continuarea unei politici de concentrare financiară cvasi-exclusiv în municipiu, cu rezultate net defavorabile pe termen lung întregului areal; ▪ Lipsa de dezvoltare echilibrată cu concentrare policentrică a inițiativelor de dezvoltare și intervenție, precum și accentuarea lipsei de echilibru între zonele construite și cele naturale pot conduce la efecte ireversibile sau foarte greu

metropolitan și dezvoltarea unei structuri de colaborare cu nivelurile superioare (Județ, regiune, național) și cu actorii importanți din mediul economic, universitar, societatea civilă, pentru interese comune de dezvoltare;

- Există potențial de formare a unor centre comunale specializate în interiorul ZMCN, datorită oportunităților prezentate de autostradă (Gilău – pol logistic), de conectivitate și localizarea activităților economice (Apahida, Jucu – poli producție și business) și de de-localizare a marilor infrastructuri dinspre municipiu către zona metropolitană;
- Oportunități de finanțare a marilor proiecte prin programele operaționale 2014 – 2020 (2022) și prin programe transnaționale (Orizont 2020, cooperare transfrontalieră și Europeană, etc.);
- Dezvoltarea în paralel a SID ZMCN și PATJ Cluj, cu posibilitatea inserării în ultimul prevederi ale strategiei pentru zona metropolitană;
- Coordonarea PUG-urilor comunelor din ZMCN cu PUG Cluj-Napoca 2014, singurul plan nou aprobat la această dată;
- Implementarea și finalizarea proiectelor mari de infrastructură de importanță națională și supra-contextuală – atractivitate sporită pentru ISD, investitori naționali, mediul universitar, creșterea oportunităților pentru investiții în zonele rurale;
- Regândirea pe termen lung a limitelor zonei metropolitane și crearea unei zone mai puternice, funcționale, prin includerea localităților cu legături foarte puternice cu Cluj-Napoca – Câmpia Turzii, Gherla;
- Dezvoltarea în continuare a capacității GAL-urilor din ZMCN, în sinergie cu viziunea metropolitană și susținute de aceasta, și valorificarea oportunităților de finanțare în agricultură;

reversibile asupra cadrului de dezvoltare;

- ILipsă de continuitate în politicile locale de dezvoltare teritorială și dependența acestora de mediul politic ca element de constrângere, în defavoarea unei viziuni apropiate de toți actorii urbani relevanți, inclusiv comunitatea locală;
- Efect – Instabilitatea politică și primăria interesului politic local cu viziune pe termen scurt (mandat) în defavoarea interesului colectiv pe termen lung la nivel metropolitan conduce la viziuni disparate și abandonarea sau nematerializarea unor proiecte necesare, de valoare pentru ZMCN;
- Ne-materializarea pactului metropolitan și a corelării ambițiilor de dezvoltare ale municipiului și comunelor adiacente;
- Accentuarea forței centrifuge a comunelor limitrofe din ZMCN din părțile de nord și sud, cu legături slabe cu Mun. Cluj-Napoca și ieșirea acestora din zona metropolitană;
- Promovarea în continuare a interesului investitorilor imobiliari peste cel al comunităților, a urbanismului derogatoriu și a lipsei de planificare în Cluj-Napoca, Florești, Gilău, ș.a.;
- Aprobarea PUG Florești în forma actuală, cu efecte devastatoare asupra locuirii existente, viitoare și a traficului pe axa E-V a zonei metropolitane; La o scară mai mică, un efect similar poate apărea odată cu aprobarea altor PUG-uri în pregătire ce lasă loc pentru speculă imobiliară;
- Expansiunea în continuare a intravilanului localităților din coroana Cluj-Napoca și ignorarea necesității pentru o dezvoltare urbană compactă, cu impact asupra locuirii, bugetului local, infrastructurilor și mediului;
- Creșterea dependenței localităților rurale față de serviciile și dotările specializate ale Cluj-Napoca și implicit, prin menținerea obiectivelor de flux ridicat (administrative, de sănătate etc.) în centrul municipiului, accentuarea presiunii asupra celui din urmă;

Locuire

- Atractivitate sporită a ZMCN pentru strămutare, cu oportunitate de dezvoltare (planificată) a pieței de locuințe și a serviciilor și dotărilor aferente locuirii;
- Existența de programe naționale de sprijin pentru construirea locuințelor sociale și pentru tineri;
- O nouă bulă imobiliară similară celei din 2004-2008, în condițiile unui început de revenire la volumele de autorizațiilor de construire eliberate în Florești și Cluj-Napoca;
- Neintervenirea imediată, cu perspective de remediere pe durată medie și lungă, asupra

- Consolidarea comunelor cu cadru natural deosebit ca destinații pentru a doua locuință a rezidenților din Cluj-Napoca;
- Valorificarea versantului din nordul Cluj-Napoca și dezvoltarea planificată pe dealul Lomb;
- Constituirea unei viziuni, a unui pact teritorial și a unei baze comune de resurse de teren destinate locuirii în zona metropolitană;
- Marile proiecte de infrastructuri tehnico-edilitare cuprinse în POIM (infrastructura de apă) și POR;
- Existența resurselor de teren ample în intravilane, în special cel al Cluj-Napoca – densificarea zonelor difuze de locuire prin implementarea unui model de locuire compactă și dezvoltarea spațiilor publice sociale;
- ameliorării condițiilor de locuire generate de dezvoltarea neplanificată, necompactă și haotică, în principal din Florești și zona sudică a Cluj-Napoca (dezvoltarea infrastructurii de acces, chiar cu expropriere, a infrastructurilor tehnice și edilitare);
- Continuarea expansiunii tentaculare către sud și Feleac din municipiul Cluj-Napoca;
- Implementarea „noului Florești”, cartier rezidențial de 140 de hectare din partea de nord a comunei prevăzut în propunerea PUG; promovarea, în locul înțelegerii ca un model negativ, a „Fenomenului Florești” de către autoritățile din comunele învecinate ale ZMCN (Baciu, Chinteni, Apahida, Jucu, Feleac) și transformarea acestora în cartiere dormitor ale Cluj-Napoca în lipsa unei politici comune de locuire;
- Creșterea speculativă a prețurilor imobiliare, comparabile deja cu Bucureștiul;
- Continuarea unei atitudini pasive a municipalității și comunelor asupra construcției de noi locuințe, cu retrageri minime, însorire și salubritate slabă, materiale foarte ieftine și calitate scăzută; lipsă de profesionalism atât în branșa dezvoltatorilor și constructorilor (cu rabat de la norme dovedite necesare) cât și de partea administrației publice, prin lipsa controlului și a impunerii unor norme de locuire pentru un confort adecvat;
- Materializarea proiectelor mari rezidențiale a căror autorizație de construire a fost prelungită, în pofida neconformității cu prevederile noului PUG;
- Pe termen mediu și lung, degradarea fondului nou locativ și a ansamblurilor colective rezidențiale ante 1990 din Cluj-Napoca pe fondul surplusului generat de bula imobiliară (o creștere procentuală mult mai mare a locuințelor față de locuitori);

Cadru natural și mediu

- Filiala de Îmbunătățiri Funciare Tisa-Someș are planuri pentru amenajarea cu lucrări antierozionale, de stăvilire a alunecărilor și de eliminare a excesului de umiditate în vederea prevenirii inundațiilor în cazul unor terenuri agricole de pe raza comunelor Petreștii de Jos și Ciurila.
- Finanțarea unor proiecte prin POR (Axa 4) și POIM (Axele 3, 4 și 5) în perioada 2014-2020
- Risc potențial semnificativ la inundații în cazul văii Someșului Mic, pe sectorul situat între Florești și confluența cu Someșul Mare
- Zonă extinsă agricolă la est de municipiul Cluj-Napoca considerată a fi vulnerabilă din punct de vedere al poluării cu nitrați a apelor subterane
- Poluări accidentale în cazul apelor de suprafață – exemplul incidentului de mediu produs pe Someșul Mic în august 2013, cu scurgerea în râu

- Finanțarea unor intervenții punctuale în cadrul măsurilor de mediu și climă din cadrul PNDR 2014-2020
- Finanțări prin programul LIFE – subprogramul de și subprogramul pentru politici climatice

a aprox. 100 L de ulei.

- Continuarea aprobării unor Planuri de Urbanism (Generale și Zonale) ce nu țin cont de limitele ecologice ale unor teritorii privind susținerea dezvoltării rezidențiale sau industriale, și nici de existența unor arii naturale protejate în vecinătatea imediată
- Realizarea unor proiecte majore de investiții în domeniul mediului, fără o fundamentare tehnică corespunzătoare, ce pot duce la întârzierea neacceptabilă a soluționării unor probleme existente (ex: situația gestiunii deșeurilor la nivel metropolitan)

Mobilitate și accesibilitate

- Poziția geostrategică excelentă a Cluj-Napoca, de intersecție a viitoarelor axe E-V (Borș – Iași) și N-S (Baia Mare – București), urmând a fi conectat prin A10 la Coridorul Paneuropean IV;
- Aeroportul Internațional a cunoscut cea mai mare creștere la nivel național în ultimii 10 ani și, dacă trend-ul se păstrează, poate atrage aproape tot traficul aerian din Transilvania;
- Portofoliu amplu de proiecte feroviare de reabilitare, recalibrare, electrificare a infrastructurii către Cluj-Napoca în MPGT;
- Există premisele dezvoltării unui transport feroviar metropolitan către Gârbău, Bonțida, Cojocna: costuri reduse de implementare în condițiile existenței liniilor, costuri reduse de rulare și întreținere, cerere ridicată;
- Finalizarea tronsoanelor A3 Târgu Mureș – Gilău și Gilău – Borș va putea conecta ZMCN mai bine de zona centru și de Europa Centrală, ridicând viteza medie către graniță de la 63 km/h la 103 km/h conform MPGT;
- Existența, în MPGT, a unor proiecte prioritare de realizare terminal multimodal în Cluj-Napoca Est (parte din rețeaua TEN-T Core) și de creștere a frecvenței serviciilor de transport și reabilitare a căilor pe rutele Cluj-Napoca – Oradea, Satu Mare, Iași;
- Existența premiselor de dezvoltare a unui sistem metropolitan de transport public pe cale ferată pe direcțiile Cluj-Napoca – Gârbău, Cojocna, Răscruci;
- Proiectul de realizare a unui terminal intermodal la aeroport / Gara de Est și lista de proiecte 2015-2016 a aeroportului: pot acoperi necesarul de trafic și prognozele până în 2025;
- Singurul PUG nou aprobat în acest moment este
- Întârzieri în realizarea proiectelor de infrastructură mare (autostrada A3, tronsoanele către Oradea și Târgu Mureș) și a A10 Sebeș-Turda, de legătură cu coridorul Paneuropean IV;
- Negăsirea unui acord al Cluj-Napoca cu localitățile adiacente pentru realizarea proiectelor de ocolitoare și centuri prevăzute în PUG și perpetuarea lipsei cooperării în acest sens;
- Proiectul drumului expres Cluj-Napoca – A3 nod Gilău: implementarea depinde, mai presus de investiția ridicată, de voința politică din Florești, cu interes divergent, existând șanse să nu poată fi găsit un acord de punere în practică;
- Implementarea viziunii de creștere exponențială a Comunei Florești – aprobarea propunerii actuale de PUG ce prevede dezvoltarea a 140 de noi ha de zone rezidențiale, incapacitând complet rețeaua rutieră din zona vestică a ZMCN;
- Continuarea unei politici necompetitive de preț – timp – confort a operatorului feroviar național și întârzierea sau neimplementarea proiectelor de modernizare și reabilitare a CF pe liniile 300 și 401;
- În prezent 110,000 locuințe sunt afectate de zgomotul ambiental de 45-49 dB(A) al aeroportului, însă dacă se implementează pista de 3500m este posibil ca poluarea fonică să afecteze mult mai grav municipiul, creând de asemenea externalități negative prin devierea cursului Someșului;

cel al Cluj-Napoca – celelalte în pregătire se pot coordona / corela cu acesta;

Infrastructură tehnico-edilitară

- Prin Masterplan Apă-Canal 2014-2020, Compania de Apă Someș S.A. își propune realizarea de noi aducțiuni ce ar permite extinderea rețelei de distribuție a apei potabile în toate localitățile din zona metropolitană
- Finanțarea unor proiecte prin POR (Axa 3) și POIM (axele 6 și 7) în perioada 2014-2020
- Prin sub-măsura 7.2 din PNDR (Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică), pot fi sprijinite în continuare investițiile în infrastructura tehnico-edilitară din zonele rurale
- Realizarea unor proiecte majore de infrastructură, precum noua hidrocentrală de la Tarnița, ce ar mări considerabil capacitatea de producție a energiei din surse regenerabile la nivel metropolitan.
- Continuarea unei lipse de coordonare, în viitor, între proiectele furnizorilor de utilități și proiectele autorităților publice locale în ceea ce privește extinderea rețelelor tehnico-edilitare
- Riscul ca noile stații de epurare realizate în zonele rurale (pentru un număr oricum redus de locuitori echivalenți) să nu funcționeze din cauza lipsei debitului, explicabilă prin procentul mic de persoane racordat la sistemul de canalizare
- Continuarea unor proiecte de extindere a rețelelor tehnico-edilitare în localitățile din zonele profund rurale, fără a ține cont de posibilitățile economice ale locuitorilor de a se bransa și a utiliza noua infrastructură

Profil socio-demografic

- Dezvoltarea de parteneriate între comunități pentru rezolvarea diverselor probleme sociale. Numărul de cazuri din comune este redus comparativ cu nevoile existente la nivelul municipiului Cluj-Napoca, fapt ce nu justifică construcția de infrastructură socială decât în parteneriat. Acest lucru ar ușura birocrăția legată de decontările de servicii sociale între comune.
- Potențial de dezvoltare a antreprenoriatului rural în domeniul agricol inclusiv sub forma economiei sociale. Comunele din ZMCN constituie principalul bazin legumicol al municipiului Cluj-Napoca, acest fapt favorizând dezvoltarea micilor întreprinderi sociale prin asocierea micilor fermieri.
- Un potențial de dezvoltare îl are agricultura bio/eco iar finanțarea ei poate fi asigurată prin PNDR.
- Accesarea de fonduri pentru modernizarea și dezvoltarea învățământului universitar/preuniversitar. O parte din infrastructura de cercetare universitară și campusurile studențești pot fi dezvoltate în zona rurală a ZMCN.
- Realizarea de parteneriate public-privat, între administrația publică și ONG-uri, pentru furnizarea de servicii sociale specializate.
- Crearea spitalului regional la Cluj-Napoca
- Creșterea dependenței localităților rurale față de serviciile și dotările specializate ale Cluj-Napoca (educație, de sănătate, asistență socială) cu efecte asupra aglomerării centrului urban, dar și a accesibilității acestor servicii;
- Migrația cadrelor medicale specializate.
- Continuarea politicii de dezvoltare a serviciilor sociale specializate în municipiul Cluj-Napoca cu consecințe asupra excluziunii populației rurale de la acestea.
- Legislația ambiguă privind economia socială care nu permite autorităților publice să dezvolte astfel de structure.
- Interesele divergente ale autorităților publice locale cu efecte asupra realizării de infrastructură socială în parteneriat.
- Lipsa unei viziuni comune de dezvoltare a ZMCN care să favorizeze realizarea de proiecte în parteneriat.

Economie

- Context investițional dinamic, ce denotă un interes din partea investitorilor străini în zona Clujului;
- Finalizarea preconizată a autostrăzii care va facilita legături de schimb comercial atât înspre centrul și vestul Europei, cât și cu alte orașe din țară;
- Disponibilitatea finanțării europene pentru sprijinirea mediului de afaceri: pentru investiții de infrastructură și rețehnologizare, pentru dezvoltarea afacerii și CDI, pentru stimularea productivității agriculturii și diversificarea activităților economice în mediul rural;
- Tendința de creștere și interes investițional ridicat, la nivel global, în domeniile economice bine dezvoltate și în ZMCN (eg. IT, medicină ș.a.).
- Conectivitate redusă cu București, principalul pol economic al țării, ceea ce creează bariere în schimburile economice cu mediul de afaceri din capitală;
- Conectivitate redusă cu estul țării, ceea ce împiedică potențiale schimburi economice cu mediul de afaceri și piața de desfacere din est;
- Producție industrială dependentă, ca avantaj investițional, de costul redus al forței de muncă, ceea ce implică vulnerabilitate față de oferta și dinamica forței de muncă din alte țări din proximitate și la nivel global (eg. vezi plecarea subită a Nokia);
- Favorizarea, în general, la nivel global, a orașelor mai mari, demografic, ca locație de investiții.
- Cultură, patrimoniu, istorie și identități locale
- Investițiile planificate în infrastructura de transport pot facilita accesul mai facil către destinațiile și atracțiile culturale și de patrimoniu din ZMCN și pot aduce fluxuri externe mai ușor în areal;
- Câștigarea statutului de capitală culturală Europeană de către Cluj-Napoca în 2021;
- Existența programelor și fondurilor structurale dedicate reabilitării și valorificării patrimoniului cultural (POR, axa 4) și a programelor transnaționale culturale de cooperare;
- Păstrarea tendinței de dezvoltare puternică a turismului de evenimente, cu sprijin exterior internațional;
- Acapararea unui flux ridicat de vizitatori din România prin consolidarea profilului de destinație majoră pentru turism de evenimente;
- Lipsa de acțiune a administrației publice pentru conservarea și reabilitarea monumentelor de valoare din ZMCN;
- Continua degradare a obiectivelor turistice în proprietate privată sau reabilitare de slabă calitate, inclusiv a băilor Cojocna;
- Lipsa fondurilor și a capacității de aplicare pentru fonduri nerambursabile în primării;
- Un ritm mai accelerat de promovare și o organizare mai bună colectivă a zonelor turistice adiacente ZMCN;
- Promovarea investițiilor în proiecte costisitoare de infrastructură turistică în zona metropolitană fără șanse reale de auto-sustenabilitate;
- Necorelare a dezvoltării evenimentelor de scară largă în municipiul Cluj-Napoca cu infrastructura necesară;
- Realizarea proiectelor de creare a centrelor de informare turistică locală din comune în același mod ca infrastructurile anterioare, fără un business plan real și cooperare metropolitană;
- Menținerea unei cooperări foarte scăzute între operatori turistici, de transport și obiective;
- Pierderea identității localităților rurale odată cu peri-urbanizarea accentuată.

7 Zona Metropolitană Cluj – Diagnostic 2015

Situată în partea de sud-est a regiunii Nord-Vest, Zona Metropolitană Cluj-Napoca este constituită din municipiul Cluj-Napoca și 18 comune, reprezentând *principalul centru*

economic, social și universitar din zona Transilvaniei și fiind cel mai mare dintre cei 7 poli de creștere declarați la nivel național (413.761 locuitori în 2012). Singurul pol de creștere ce a înregistrat o creștere a populației între 2002-2012 (atât în teritoriul de susținere cât și în centrul urban), ZMCN reprezintă **principalul pol de echilibru** pentru Municipiul București, municipiul Cluj-Napoca fiind al doilea oraș ca mărime din țară și exercitând o influență puternică la nivel național și internațional.

Cu toate acestea, **ZMCN reprezintă o construcție artificială**, realizată fără considerarea aspectelor funcționale (profilurile socio-economice ale comunelor și legăturile cu Cluj-Napoca, unele mult mai slabe decât cele ale unor orașe din afara Zonei: Câmpia Turzii, Gherla), infrastructurale, de transport (direcția clară de dezvoltare pe axa de transport E-V, fluxurile intra-metropolitane) și topografice (bariere și dificultăți de expansiune pe direcția N-S). Zona Metropolitană a fost dezvoltată ca răspuns la politica națională pentru poli de creștere și la cea a Comisiei Europene de alocare prioritară a fondurilor structurale, răspunzând strict la criteriul legal (rază de 30 km) și nu la fenomene interne de coeziune spontane sau interese reale comune de dezvoltare, ridicând problema necesității adaptării limitelor existente la nevoile reale teritoriale. Astfel, se poate observa o distincție între: municipiul Cluj-Napoca și comunele din prima coroană de localități, considerate inelul 1 de dezvoltare (Florești, Gilău, Baci, Apahida, Chinteni, Feleacu, cu extindere pe axa Someșului Mic către Gilău, Jucu, Bonțida), pe de-o parte, și comunele din a doua coroană de localități, pe de altă parte. Primul areal reprezintă **o zonă urbană funcțională (ZUF²⁸) cu o puternică relație centru – hinterland²⁹** periurbanizat și supus presiunilor imobiliare, în vreme ce al doilea are relații foarte slabe cu municipiul (Vultureni, Petreștii de Jos, Tureni, Borșa, Căianu, Sânpaul, Gârbău).

Aceste **diferențe între zona funcțională urbană a municipiului Cluj-Napoca și restul zonei metropolitane** sunt evidente încă de la o analiză a cadrului natural. Astfel, culoarul Someșului reprezintă **axa cea mai favorabilă dezvoltării** datorită caracteristicilor fizico-geografice (topografie, climă, sol). Cu toate acestea, potențialul Someșului Mic ca axă ecologică a zonei metropolitane a fost ignorat, fapt relevat de valorificarea în prezent a râului strict din perspectivă hidroenergetică, a resursei de apă și a materialelor de construcție, adesea cu efecte negative asupra mediului. De cealaltă parte, arealele colinare de la sud și nord, valoroase din

²⁸ CRPCE (2013) „Se numește zonă urbană funcțională (ESPON, 2004, 2007; CEC, 1999): *acea zonă formată din unul sau mai multe centre urbane cu caracter polarizator din punct de vedere socio-economic și localitățile înconjurătoare, între care există cel puțin o relație bazată pe migrație și navetism (datorată proximității); care împărtășesc una sau mai multe specializări funcționale și/sau caracteristici cultural-istorice; și care însumează o populație de cel puțin aproximativ 250.000 locuitori.*” (Raport „România are nevoie de Zone Urbane Funcționale”)

²⁹ În cazul ZMCN, definirea conturului zonei urbane funcționale a avut la bază accesibilitatea satelor reședință de comună față de municipiul Cluj-Napoca, precum și fenomenul puternic de navetism (confirmat de liniile de transport în comun metropolitan) și existența unor elemente funcționale importante, relaționate cu centrul urban (exemplu: Parcul Industrial Tetarom 3, din comuna Jucu, aflat foarte aproape și de teritoriul administrativ al comunei Bonțida).

punct de vedere al peisajului și al biodiversității, se suprapun preponderent peste UAT-urile din a doua coroană de localități.

Locuirea în ZMCN prezintă de asemenea diferențieri importante. În ZFU, extinderea zonelor rezidențiale s-a realizat adesea fără o planificare anterioară, pe loturi agricole cu accesibilitate redusă și rețele tehnice insuficiente, atât în Cluj-Napoca (cartierele noi Bună Ziua, Europa, Făget), cât și în Florești, Baci, Apahida, Chinteni. **Expansiunea urbană necontrolată** a fost susținută de creșterile exagerate ale suprafeței intravilanelor și de politicile improprii de locuire (Florești), cu efecte negative asupra calității locuirii, a peisajului urban și a zonelor naturale din proximitate. În același timp, continuă **declinul cartierelor de locuințe colective vechi** din Cluj-Napoca (Mănăștur, Mărăști, Gheorgheni), tinerii preferând noile dezvoltări imobiliare, cu prețuri mai mici. De cealaltă parte, în a doua coroană de localități s-au conservat tipologii de locuire rurală, existând potențialul de dezvoltare a unor reședințe secundare (Sânpaul, Ciurila).

Accesibilitatea ZMCN este una bună, existând inclusiv perspective de ameliorare (prin realizarea autostrăzilor Cluj-Napoca – Sebeș și Cluj-Napoca – Târgu Mureș). Cu toate acestea, la interior extinderea zonelor rezidențiale determină **congestia traficului, în special pe axa est-vest**. Deși realizarea autostrăzii A3 și a ocolitoarei Apahida-Vâlcele a diminuat fluxul de automobile ce traversează municipiul, relația rutieră Florești – Cluj-Napoca nu este încă soluționată și nu există posibilități de ocolire a municipiului pe partea de nord. Deși CTP și-a dezvoltat rețeaua pentru a include și localitățile din prima coroană (Apahida, Baci, Chinteni, Ciurila, Feleacu, Florești), este necesară extinderea rețelei de-a lungul axei Someșului Mic și dezvoltarea unor linii de transport de capacitate mare pe direcția est-vest. **Rețeaua feroviară rămâne subutilizată** – deși există conexiuni importante la nivel național, ZMCN fiind traversată de magistrala 300, în interiorul zonei metropolitane relația Baci – Cluj-Napoca - aeroport – Apahida pe CF este insuficient valorificată. Aeroportul Internațional „Avram Iancu”, al doilea ca număr de călători la nivel național, constituie un atuu pentru ZMCN, însă este necesară extinderea sa și ameliorarea legăturilor intermodale cu restul zonei metropolitane pentru ca aeroportul să devină un hub important la nivel supraregional. În stadiul actual, rețeaua velo nu poate fi o alternativă nici pentru navetism, nici pentru utilizarea în scop recreațional.

ZMCN are o capacitate importantă de producție, atât din punct de vedere al energiei (hidroenergie, energie solară, energie termică), cât și din punct de vedere al apei potabile. Dacă în prima coroană de localități (în special în Florești, Baci, Apahida, Jucu) au avut loc extinderi importante ale rețelelor tehnico-edilitare (apă, canalizare, gaze naturale), **în a doua coroană de localități există în continuare mari deficiențe mari de infrastructură**, în special în ceea ce privește canalizarea și gazele naturale. Epurarea apelor uzate a fost rezolvată în Cluj-Napoca și comunele aflate în amonte (Gilău, Baci, Florești) prin stația de epurare de la Someșeni, însă în comunele mai mici funcționarea stațiilor de epurare locale este deficitară din cauza ponderii mici a gospodăriilor racordate la noile sisteme de canalizare. **Eficiența**

energetică la nivel metropolitan (sistem centralizat termoficare) și **gestiunea deșeurilor** (lipsă depozit de deșeuri conform) rămân două probleme majore la nivel metropolitan.

Profilul socio-demografic al ZMCN subliniază diferențele care există între zona funcțională-urbană, cu densitate mai mare a populației, spor natural pozitiv și proporție mare a tinerilor, și a doua coroană de localități: declin demografic, îmbătrânirea populației și **pungi de sărăcie rurală** (Aiton, Cojocna, Sânpaul). Deși **municipiul Cluj-Napoca este principalul centru educațional și sanitar**, inducând o dependență a celorlalte comune față de serviciile municipale (în special servicii sociale), tot aici întâlnim pungi de sărăcie urbană extinse (Pata Rât) pentru care nu au fost încă identificate soluții.

Diversitatea etnică și religioasă a populației indică ZMCN ca un spațiu cultural aparte. Beneficiind de un patrimoniu cultural-istoric diversificat (aproape 700 monumente clasate), zona metropolitană a devenit în ultimii ani scena unor manifestări culturale internaționale importante (TIFF, Untold, Electric Castle), sprijinite și de Cluj – Capitală Culturală a Tineretului 2015. Deși potențialul turistic este important, fiind susținut și de elemente de patrimoniu natural (situri Natura 2000) și zone de agrement (Tarnița – Gilău, Cojocna), **zona metropolitană nu are în prezent o identitate culturală comună**, care să se reflecte la nivel de signalistică și brand.

Zona metropolitană se remarcă prin **dinamica pronunțată a structurilor de tip cluster**, cu o ofertă din ce în ce mai diversificată, **rețeaua de parcuri industriale atractivă** pentru investitorii curenți sau potențiali și **mediul universitar bine dezvoltat, cu o ofertă educațională extinsă**. Cu toate acestea, bazinul de forță de muncă existent este limitat ca volum (în special în industria IT, aflată în continuă creștere), existând în plus o **nepotrivire între cerințele mediului de afaceri și calificările obținute de absolvenții universităților**. Este nevoie de dezvoltarea structurilor de sprijin a antreprenoriatului la nivel metropolitan și de consolidarea cooperării la nivelul Grupurilor de Acțiune Locală (inclusiv sprijinirea agriculturii în arealele cu potențial precum lunca Someșului Mic).

Una dintre cele mai mari probleme rămâne cea a **guvernantei metropolitane defectuoase**, în care comunicarea și cooperarea între centru (Cluj-Napoca) și teritoriul rural din ZMCN sunt foarte slabe și în care, până la această dată, au fost promovate aproape în exclusivitate interesele investiționale ale municipiului. Guvernanța, în adevăratul sens al cuvântului - înțelegând prin aceasta întreg lanțul decizional de la nivelul național și al Autorităților de Management, la cel regional, județean și local, cu implicarea în cele din urmă a tuturor actorilor importanți pentru dezvoltarea strategică teritorială precum universități, actori economici, societatea civilă - nu este funcțională. **Aceste aspecte au adâncit disparitățile centru-periferie** și au generat o neîncredere generală în conceptul de dezvoltare integrată, în detrimentul unei politici unitare de lungă durată, favorizând de asemenea inițiative individuale extreme precum „Fenomenul Florești”. Pentru a rezolva probleme de dezvoltare teritorială și a planifica o creștere susținută și sustenabilă în viitorii 10-20 de ani, un pact de guvernanță la nivel metropolitan, relaționat puternic cu nivelurile superioare și cu toate categoriile de actori

din ZMCN, va fi o pre-condiție esențială a implementării portofoliului de proiecte 2015-2022 și a ideilor pe termen lung.

Dacă nu se intervine pentru soluționarea disfuncțiilor identificate, Zona Metropolitană Cluj-Napoca va continua să fie o structură monocentrică, fără o identitate comună, cu o zonă rurală îndepărtată în continuu declin și o zonă urbană funcțională fără o strategie comună privind dezvoltarea. Problemele sociale vor fi accentuate de continuarea declinului cartierelor vechi, municipiul Cluj-Napoca fiind sufocat de expansiunea urbană necontrolată din periurban și de ghetoizarea noilor dezvoltări realizate pe modelul Florești. Bazinul mic de forță de muncă, imposibil a fi alimentat din zonele adiacente datorită problemelor de infrastructură și rămas în urmă din cauza calificărilor neatractive pentru mediul de afaceri, va determina exodul investitorilor de pe teritoriul Zonei Metropolitane, făcând ca investițiile majore în infrastructură de tip parc industrial și incubator de afaceri să fie inutile. Lipsa unor soluții pentru probleme precum gestiunea deșeurilor sau congestia traficului vor face ca ZMCN să piardă oportunități precum Cluj-Napoca – capitală europeană a culturii 2021.

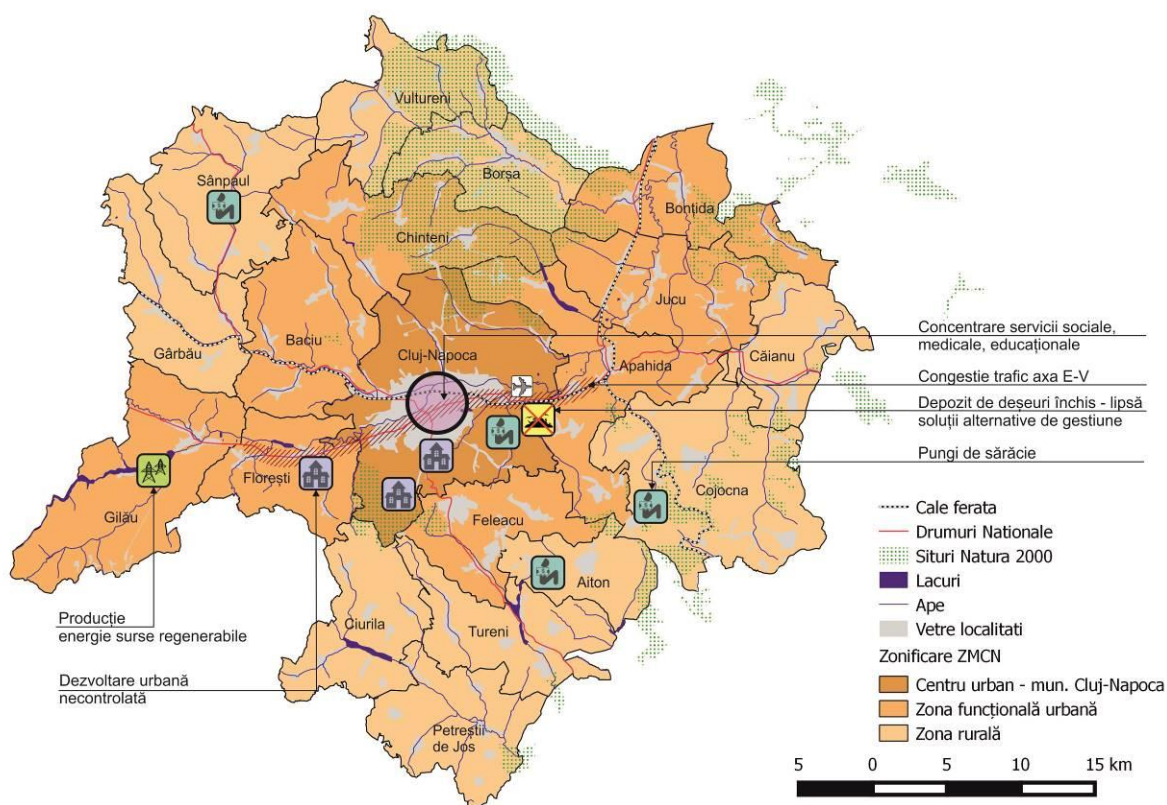

Figura 120 – Diagnostic general Zona Metropolitană Cluj-Napoca – schematizare

8 Zona Metropolitană Cluj – catalizator al dezvoltării integrate la nivel regional

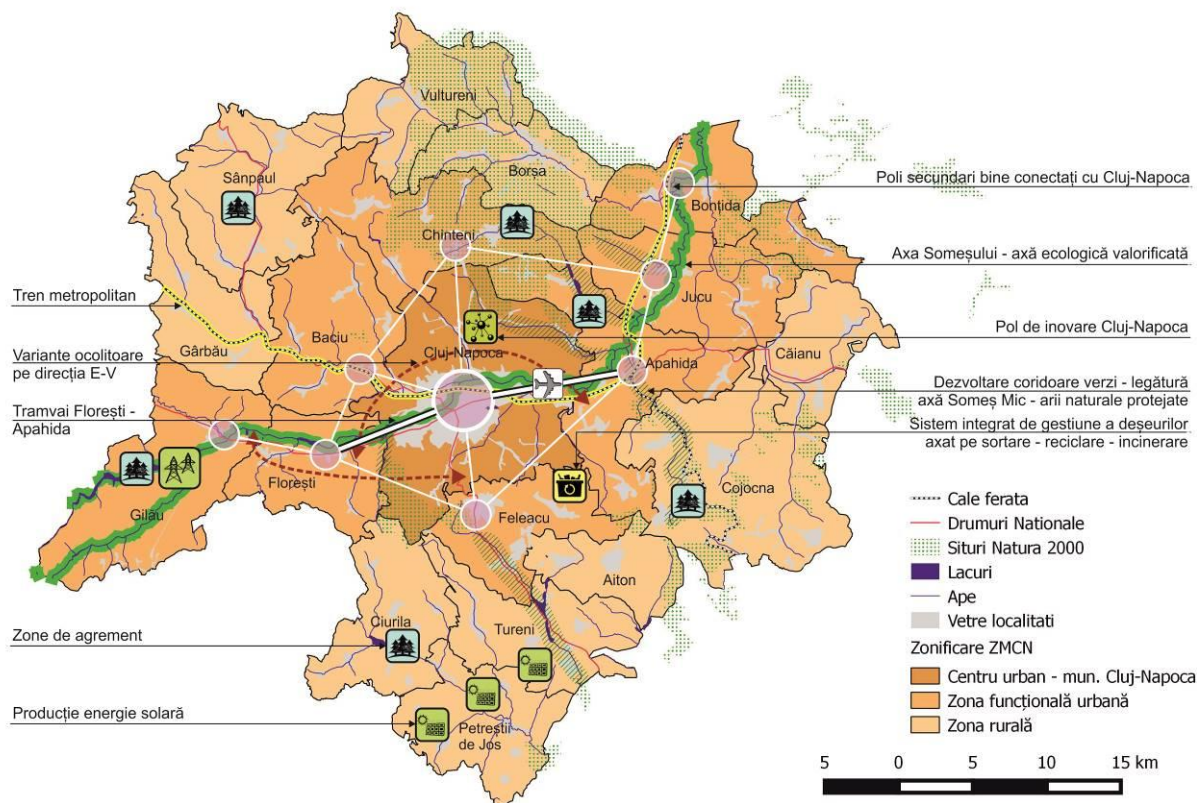

Figura 121 – Viziune de dezvoltare Zona Metropolitană Cluj-Napoca 2022 - schematizare

8.1 Viziune de dezvoltare 2022

În anul 2022, Zona Metropolitană Cluj-Napoca este în continuare principalul pol de echilibru pentru municipiu București, fiind **cel mai important centru economic și cultural după capitala țării** și contribuind, alături de ceilalți poli de creștere (Timișoara, Iași, Constanța, Brașov, Craiova, Ploiești) la dezvoltarea policentrică echilibrată a României, conform obiectivelor SDTR 2035.

Zona funcțională urbană, reprezentată de municipiul Cluj-Napoca și de comunele Baciu, Chinteni, Apahida, Feleacu, Florești din primul inel, plus Gilău, Jucu, Bontida de pe axa Someșului Mic, beneficiază de legături foarte bune între centrul urban și hinterland și de o **dezvoltare echilibrată în teritoriu, sprijinită de corelarea viziunii de dezvoltare a intravilanelor localității** în zona periurbană. De cealaltă parte, restul zonei metropolitane (în general a doua coroană de localități: Ciurila, Gârbău, Sânpaul, Borșa, Vultureni, Petreștii de Jos, Tureni, Căianu, Aiton) se constituie într-un **teritoriu suport, axat pe agricultură și dezvoltarea activităților de petrecere a timpului liber**, bine conectat cu municipiul Cluj-

CLUJMETROPOLITAN
Strategia integrată pentru 2014-2020

Napoca, beneficiind astfel cu ușurință de toate serviciile sociale, educaționale și sanitare oferite de către acesta.

Zona metropolitană beneficiază de o structură de guvernare clară și funcțională, cu implicarea primăriilor și consiliilor locale, a Consiliului Județean, a Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Vest și a altor actori cu putere de decizie în dezvoltarea metropolitană, inclusiv autorități de management. **Centrul Metropolitan Cluj-Napoca constituie un instrument ce sprijină dezvoltarea metropolitană integrată**, facilitând crearea de parteneriate între autoritățile publice locale, instituțiile descentralizate, furnizorii de rețele tehnico-edilitare, universități, ONG-uri și mediul de afaceri. Platforma centrului metropolitan ajută la creșterea coeziunii în interiorul zonei metropolitane și la consolidarea unei identități a zonei metropolitane Cluj-Napoca, prin implementarea cu succes a proiectelor finanțate prin diferite programe guvernamentale sau europene.

Axa Someșului Mic reprezintă principala axă ecologică a zonei metropolitane, fiind dezvoltată ca un coridor verde (cu rețea velo) de-a lungul căruia se regăsesc numeroase posibilități de recreere și petrecere a timpului liber, de la Tarnița (Gilău) până la Bonțida. Există trasee cicloturistice și coridoare vezi ce leagă axa Someșului Mic de principalele arii naturale protejate din teritoriu (Dealurile Clujului Est, Făget, Hoia, Cheile Turenilor, Cheile Turzii) și de zonele de agrement din arealul metropolitan (Sânpaul, Chinteni, Apahida - Câmpenești, Cojocna, Ciurila).

Ansamblurile de locuințe colective din municipiul Cluj-Napoca construite între anii 1960-1990 (Mănăștur, Mărăști, Gheorgheni) **sunt în plin proces de regenerare urbană**, beneficiind de spații publice atractive, zone verzi noi, parcuri amenajate și unități de locuit reabilitate. Cartierele de locuit realizate după anii 2000, atât în Cluj-Napoca cât și în Florești, Baciul, Apahida sau Chinteni, beneficiază de **căi de acces modernizate și rețele tehnico-edilitare proiectate la capacitate adecvată**, fiind încurajate dezvoltările compacte, ce țin cont însă de elemente precum însorirea sau procentul minim de spațiu verde pe parcelă. Existența unui **sistem GIS metropolitan ca instrument suport** pentru planificarea extinderilor rezidențiale și industriale, în acord cu planurile de management ale ariilor naturale protejate și cu capacitatea infrastructurii tehnico-edilitare, permite un mai bun control asupra dezvoltării urbane la nivel metropolitan. Oferta de locuințe este una extinsă, atât din punct de vedere al posibilităților de achiziționare, cât și al celor de închiriere, **autoritățile publice fiind implicate în gestiunea mai multor cartiere de locuințe sociale și pentru tineri**.

Zona metropolitană Cluj-Napoca beneficiază de o **conectivitate foarte bună cu restul țării prin autostrăzile A10 (Turda – Sebeș) și A3 (Cluj-Napoca – Târgu Mureș)**, dar și la nivel internațional datorită aeroportului „Avram Iancu” care este modernizat, extins și foarte bine conectat cu restul zonei metropolitane prin legături intermodale cu calea ferată și liniile de transport în comun. Aceste **linii de transport în comun de mare capacitate traversează zona metropolitană de la vest (Gilău) la est (Jucu)**, traficul auto pe direcția est-vest desfășurându-se astfel fluent, datorită definitivării centurii sud, a drumului expres Gilău – Cluj-Napoca și a

centurii nord. Pe lângă liniile de transport în comun, rețeaua velo contribuie și ea la reducerea ponderii navetiștilor care folosesc mașina personală pentru a ajunge la locurile de muncă concentrate în zona municipiului Cluj-Napoca. Sistemul de gări și noduri intermodale facilitează nu doar legătura aeroportului cu orașul, ci și legăturile cu autostrada A3 și cele între linia de tren metropolitan Baciú-Apahida și liniile de transport în comun ale CTP.

Toate localitățile din Zona Metropolitană beneficiază de rețea de apă și canalizare, sistemele de canalizare la nivel local fiind conectate la stații de epurare moderne, a căror funcționare propice este asigurată prin subvenționarea parțială a costurilor de branșare ale populației. **Sistemul de gestiune a deșeurilor la nivel metropolitan** este constituit nu doar dintr-un depozit ecologic de deșeuri, pe teritoriul comunei Feleacu, ci cuprinde și facilități moderne pentru sortarea și reciclarea deșeurilor, incinerarea acestora cu co-generare de energie și valorificarea deșeurilor biodegradabile (compost în agricultură). Eficiența energetică a sistemului centralizat de termoficare este foarte mare, fapt ce îi determină pe mulți locuitori ai municipiului Cluj-Napoca să renunțe la sistemele individuale de încălzire și să se re-branșeze. Realizarea de noi parcuri fotovoltaice în sudul zonei metropolitane, coroborată cu obținerea energiei din incinerarea deșeurilor și din noile centrale pe biomasă determină o **pondere foarte mică a energiei din surse neregenerabile la nivel metropolitan**.

Există **proiecte avansate pentru integrarea persoanelor cu risc de excluziune socială la nivel metropolitan**, în special în pungile de sărăcie identificate în mediul urban (Cluj-Napoca – Pata Rât) și cel rural (Aiton, Cojocna, Sânpaul), prin asigurarea de servicii educaționale pentru copii, formare profesională și programe tip „a doua șană” pentru adulți, servicii medicale, precum și prin dezvoltarea unor întreprinderi sociale. Noul spital regional confirmă Cluj-Napoca ca o destinație importantă a turismului medical la nivel național, iar oferta educațională post-liceală (inclusiv cea a universităților, ce beneficiază de infrastructură modernizată la nivelul campusurilor și a laboratoarelor de cercetare) asigură o **foarte bună integrare pe piața forței de muncă a absolvenților, în acord cu cerințele principalilor angajatori**.

Pe lângă adaptarea ofertei educaționale, conectarea mai bună a ZMCN cu Alba Iulia și Târgu Mureș semnifică și o **lărgire a bazinului forței de muncă**, fapt ce menține astfel Cluj-Napoca ca o destinație atractivă pentru investitori. Pe lângă parcurile industriale din zona metropolitană, ocupate 100 %, și infrastructura din zona Lomb – Cluj Innovation Park, ZMCN se remarcă printr-o **susținere intensă a dezvoltării antreprenoriale**. Pe lângă infrastructurile de tip hub și incubator de afaceri dezvoltate, în municipiul Cluj-Napoca există o **situație clară a terenurilor libere ce pot fi de interes pentru investitori**, existând inclusiv programe pentru dezvoltări de tip brownfield, realizate prin re-funcționalizarea unor foste zone industriale degradate din nordul municipiului, sau programe de încurajare a utilizării temporare a unor terenuri abandonate. **Relația între universități și mediul de afaceri este una foarte bună**, existând numeroase proiecte comune derulate prin structuri de tip cluster și cu ajutorul centrelor de transfer tehnologic realizate în ultimii ani. Zona metropolitană are astfel

potențialul de a deveni nu doar un centru de outsourcing, ci un centru al inovării la nivel internațional.

Zona metropolitană este în continuare scena unor manifestări culturale internaționale, acestea fiind sprijinite și de acțiunile de reabilitare a unor monumente și ansambluri istorice (castelul Bonțida, centrul municipiului Cluj-Napoca). **Zona metropolitană are o ofertă turistică extinsă**, ce țintește nu doar turismul cultural (Cluj-Napoca ca destinație pentru city-breaks și poartă către Apuseni și Maramureș), ci și zonele de agrement (agro-turism, cicloturism, vânatoare și pescuit) și valorificarea infrastructurilor existente pentru evenimente culturale (Sala Polivalentă, Stadionul Cluj Arena). Promovarea turistică este foarte mult înlesnită de **existența unui brand comun la nivel metropolitan** și de semnalizarea unor trasee de interes, accesibile atât cu mașina, cât și cu bicicleta.

Astfel, în noua perioadă de programare 2021-2027, Zona Metropolitană Cluj își va putea concentra investițiile pe proiecte ce vizează asigurarea competitivității economice la nivel european, în special pe sectoare cheie (sprijinire cercetare-inovare, turism, industrii creative, energie, schimbări climatice), și nu pe proiecte majore de infrastructură (transport, rețele tehnico-edilitare, gestiune deșeuri), cum se întâmpla până acum.

8.2 Viziune de dezvoltare 2035

În anul 2035, Zona Metropolitană Cluj reprezintă **un pol de importanță europeană**, fiind cea mai mare concentrare de populație și capital economic dintre Budapesta și București. Succesul zonei metropolitane în atragerea de investitori importanți a determinat **extinderea acesteia de-a lungul axei Someșului Mic, până la Gherla – Dej**, datorită relațiilor funcționale puternice și a conectivității foarte bune (transport metropolitan pe cale ferată și transport rutier).

Creșterea demografică și economică a zonei metropolitane a determinat extinderea zonelor rezidențiale, cu construirea de cartiere noi, cu consum redus de energie, în nordul municipiului Cluj-Napoca (Cluj Innovation Park), dar și în restul zonei funcționale urbane (Chinteni, Florești, Baci, Apahida în special). În comunele mai îndepărtate de municipiul Cluj-Napoca (Ciurila, Sânpaul, Vultureni, Aiton) se dezvoltă din ce în ce mai mult reședințe secundare (case de vacanță), locuitorii beneficiind de peisajul natural conservat din aceste zone și de posibilitățile de agrement oferite. Vechile cartiere de locuințe colective din municipiul Cluj-Napoca (Mănăștur, Mărăști, Gheorgheni) constituie **modele de regenerare urbană, cu o eficiență energetică foarte bună și cu spații publice de calitate** dezvoltate pentru nevoile locuitorilor de toate vârstele.

Centrul Metropolitan Cluj-Napoca, primul astfel de centru funcțional la nivel național, continuă să fie **un model pentru structura de guvernare a zonelor metropolitane din România** și nu numai, fiind principala platformă prin intermediul căreia se realizează implementarea proiectelor majore la nivel metropolitan.

Zonele naturale valoroase și terenurile agricole productive sunt în continuare protejate, grație politicilor în acest sens și a definitivării centurilor ocolitoare ale municipiului Cluj-Napoca și a principalilor poli secundari din zona metropolitană (Florești, Apahida, Baciou).

Finalizarea rețelei de autostrăzi propuse la nivel național (în special a legăturilor cu Oradea – Debrecen și cu Târgu Mureș – Iași) consolidează poziția zonei metropolitane Cluj-Napoca ca pol de convergență a infrastructurii majore de transport la nivel național. Aeroportul internațional „Avram Iancu” rămâne al doilea ca trafic de călători la nivel național, fiind un hub de importanță regională prin legăturile rapide pe care le are pe cale rutieră și ferată cu alte orașe precum Debrecen, Oradea, Târgu Mureș, Alba Iulia sau Baia Mare. Rețeaua feroviară permite legături interne rapide pentru navetism de-a lungul întregii axe a Someșului Mic.

Întreaga energie electrică și termică produsă în Zona Metropolitană este din surse regenerabile, grație atât modernizării sistemului hidroenergetic Someș, cât și extinderii parcurilor solare și a altor surse alternative de energie, în special biomasă și biogaz. Depozitul ecologic de deșuri este pe cale de a fi închis, întrucât cea mai mare parte a deșurilor colectate la nivel metropolitan sunt valorificate prin soluții tehnice moderne, adesea dezvoltate la nivel local.

În acest sens, Zona Metropolitană Cluj constituie **un pol al inovării la nivel european**, grație concentrării de universități de renume, cu o infrastructură de cercetare - dezvoltare ce atrage cercetători din întreg spațiul european. Clusterelor dezvoltate în industria mobilei, IT, agricultură și științele vieții asigură un transfer tehnologic rapid între universități și mediul de afaceri. Toate terenurile abandonate de pe zona industrială nord a municipiului Cluj-Napoca au fost decontaminate și refuncționalizate, arealul fiind în prezent un centru al industriilor creative și beneficiind din plin de apropierea de axa verde a Someșului Mic. Calitatea vieții la nivel metropolitan, împreună cu bazinul extins al forței de muncă, fac din Zona Metropolitană o destinație ce continuă să fie atractivă, atât pentru marii investitori, cât și pentru antreprenori.

9 Cadru strategic al dezvoltării metropolitane 2015-2022

OS 1. Un pact de guvernanță metropolitană bazat pe cooperare, valorificarea potențialului de creștere competitivă a Zonei Metropolitane și pe reducerea disparităților din interiorul acesteia

Obiectiv-cheie al Strategiei Integrate de Dezvoltare ce urmărește crearea unei structuri de guvernanță, în parteneriat cu administrațiile publice locale, județene și regionale și în cooperare cu principalii actori economici, de servicii publice, cercetare și societatea civilă. Scopul acestui obiectiv este reprezentat de atingerea, prin politici și programe coordonate și corelate la nivelul zonei metropolitane, a unei dezvoltări puternice de perspectivă a rețelei de localități, ameliorând disensiunile actuale și efectele negative ale inițiativelor dispartate din polul de creștere.

DA 1.1. Crearea și consolidarea cadrului administrativ de implementare a strategiei și proiectelor viitoare în cooperare

Până în prezent, inițiativele de dezvoltare strategică au fost cel mult localizate în Cluj-Napoca și în puținele comune care au realizat strategii locale. PID din perioada 2007-2013 a avut un efect slab asupra creșterii coeziunii și competitivității din interiorul zonei metropolitane și asupra reducerii disparităților, fiind cu precădere un canal de atragere a fondurilor nerambursabile pentru municipiu. În vederea schimbării de paradigmă la nivel metropolitan, este esențială construirea unui cadru de cooperare și parteneriat pentru dezvoltarea comună a Cluj-Napoca împreună cu teritoriul său de susținere și influență, întemeind condițiile interne principale pentru implementarea cu succes a inițiativelor și proiectelor de dezvoltare teritorială.

Priorități de investiție:

- 1.1.1). *Operaționalizarea Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Cluj-Napoca”, creșterea capacității acesteia instituționale și a eficienței în managementul portofoliului de proiecte;*
- 1.1.2). *Crearea și capacitatea Centrului Metropolitan Cluj-Napoca (CMCN), ca instrumente de dezvoltare teritorială în parteneriat;*
- 1.1.3). *Formalizarea unui pact teritorial de cooperare / acord de parteneriat metropolitan și preluarea responsabilității de dezvoltare și management, în parteneriat cu furnizorii de servicii, a unor rețele (transport public, trasee biciclete, rețele edilitare, rețeaua de centre turistice, etc.) la nivel metropolitan de către ADI ZMCN.*
- 1.1.4). *Îmbunătățirea capacității administrative în Municipiul Cluj Napoca și cele 18 comune parte a ZMCN.*

- 1.1.5). *Dezvoltarea și implementarea de sisteme, proceduri și mecanisme pentru coordonare și consultare cu factorii interesați privind implementarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor*
- 1.1.6). *Dezvoltarea responsabilității civice, de implicare a comunităților locale în viața publică și de participare la procesele decizionale, de promovare a egalității de șanse și nediscriminării, precum și a dezvoltării durabile, prin intermediul noilor tehnologii*

DA 1.2. Corelarea viziunii de dezvoltare a intravilanelor localităților din ZMCN pe termen mediu și lung

În ultimii 10 ani, pe fondul unei presiuni centru-periferie de peri-urbanizare și a unor oportunități speculate de dezvoltare imobiliară, locuirea a observat o creștere foarte puternică, însă de cele mai multe ori neplanificată și nereglementată, rezultând probleme grave: supra-densificare, lipsă a confortului, accesibilitate foarte scăzută, infrastructuri care în acest moment nu mai pot face față presiunii noilor cartiere. Pentru Cluj-Napoca, un oraș a cărui populație a crescut cu doar 2% în ultimii 10 ani, numărul de locuințe noi a depășit orice așteptări în a doua jumătate a anilor 2000. Întrucât zona metropolitană se regăsește actualmente pe marginea unei potențiale noi perioade de avânt imobiliar, o politică de locuire comună la nivel metropolitan este o nevoie stringentă.

Priorități de investiție:

- 1.2.1). *Studii de fundamentare: analiza nevoilor, auditul calității locuirii existente la nivel metropolitan și programarea necesarului de fond locativ până la orizontul 2030; Analiza, prin intermediul sistemului GIS integrat, a resurselor strategice de teren intravilan pentru expansiune și densificare urbană și rurală;*
- 1.2.2). *Analize și studii de fundamentare pentru dezvoltarea unor noi proiecte pilot rezidențiale avute în vedere pentru perioada de programare 2014-2020;*
- 1.2.3). *Dezvoltarea de planuri de urbanism și planuri de acțiune pentru centre istorice și pentru zone rezidențiale în vederea asigurării unei dezvoltări coerente și cost-eficiente la nivel metropolitan;*
- 1.2.4). *Dezvoltarea capacității administrațiilor publice locale de a gestiona planificarea și proiectarea localităților, precum și de a monitoriza aplicarea prevederilor regulamentelor locale de urbanism și a implementării proiectelor dezvoltate.*
- 1.2.5). *Dezvoltarea resurselor umane specializate din aparatul administrativ.*

DA 1.3. Sprijinirea valorificării inteligente a resurselor de teren din zona metropolitană și furnizarea de servicii pentru o dezvoltare economică competitivă

Odată cu implementarea proiectelor prevăzute de infrastructură de transport la nivel regional și național, Zonei Metropolitane îi revine o oportunitate foarte mare de dezvoltare economică, pe sectoare-cheie cu un avânt deja foarte puternic (IT, business, logistică etc.). Există deja modele de succes de zone economice productive în vecinătatea Cluj-Napoca (TETAROM 2 și 3) implementate de Consiliul Județean, însă pentru o dezvoltare sustenabilă viitoare trebuie reconsiderate și terenurile brownfield din zona metropolitană și resursele strategice de teren pentru dezvoltarea economică comună a ZMCN, dezvoltare sprijinită de un cadru administrativ coerent și performant.

Priorități de investiție:

- 1.3.1). *Inventarierea digitală a resurselor de teren industriale, foste industriale și disponibile din comune și Cluj-Napoca, pe forme de proprietate, ce urmează a fi înglobate în platforma Atlas Teritorial GIS a Zonei Metropolitane*
- 1.3.2). *Regenerare urbană a fostelor situri industriale și reîntoarcerea orașului către axa structurantă albastră-verde (corelare cu DA 3.2 și DA 3.3)*
- 1.3.3). *Sprijinirea refuncționalizării siturilor industriale în proprietate privată și valorificarea celor în proprietate publică;*
- 1.3.4). *Dezvoltarea capacității autorităților publice locale de a reprezenta buni parteneri pentru economie: know-how, servicii e-guvernare, ghiduri de investiții;*

OS 2. Locuire de calitate, accesibilă și atractivă în zona metropolitană

Obiectivul prevede direcții și priorități de investiții orientate către ameliorarea calității locuirii în zonele nou construite, în cele de locuințe colective și individuale la nivel metropolitan, regenerare urbană și rurală, programe de reabilitare fizică și energetică a fondului locativ și o diversificare a dotărilor și serviciilor aferente locuirii.

DA 2.1. Regenerarea zonelor de locuințe colective din Cluj-Napoca

Peste 78% din locuințele din Cluj-Napoca se regăsesc în ansambluri colective din perioada 1960-1990. Multe dintre acestea, în special ansamblurile Mănăștur și Mărăști, se află într-o stare de degradare și uzură ridicată, atât fizică, cât și morală. Regenerarea acestora în scopul creșterii calității locuirii și a prelungirii perioadei de viață a construcțiilor este o prioritate pentru întreaga zonă metropolitană, considerând impactul unui exod către alte zone de locuire pe termen mediu în caz contrar.

Priorități de investiție:

- 2.1.1). *Investiții pentru reabilitarea fizică a patrimoniului locativ degradat și eficientizare energetică, inclusiv prin mijloace alternative de generare (corelare cu DA 5.1);*
- 2.1.2). *Crearea de spații verzi, locuri de joacă, sprijinirea amplasării de servicii aferente locuirii;*

- 2.1.3). *Management-ul parcajelor, pietonalizare a aleilor secundare de acces, reabilitare a spațiului public;*
- 2.1.4). *Sprrijinirea inserției de dotări de interes public în zonele cu densitate ridicată.*

DA 2.2. Ameliorarea condițiilor de locuire și accesibilitate în cartierele și micro-cartierele noi

Cartierele și micro-cartierele noi (Cluj-Napoca – Bună Ziua, Făget, Europa, Borhanci ș.a., Florești, Apahida, Chinteni, Baci) reprezintă unele dintre cele mai problematice areale din zona metropolitană, fiind preponderent extinderi în bandă pe loturi agricole fără planificare anterioară, cu accesibilitate foarte redusă, în cazuri extreme limitată la un drum colector pentru un număr foarte ridicat de imobile și apartamente. Datorită calității precare a materialelor de construcție și a spațiilor (publice și private) create, cât și a supraîncărcării rețelelor edilitare existente, acestea vor avea nevoie în următorii 10 ani de intervenții susținute de ameliorare și regenerare, întrucât se vor degrada în mod acut.

Priorități de investiție:

- 2.2.1). *Investiții în infrastructura de acces: dezvoltarea rețelei secundare de străzi;*
- 2.2.2). *Investiții în dezvoltarea infrastructurilor tehnico-edilitare;*
- 2.2.3). *Construirea și dotarea infrastructurilor de învățământ și sănătate: creșe, grădinițe, after-school, școli, cabinete medicale de familie;*

DA 2.3. Diversificarea și îmbunătățirea ofertei locative în regim de achiziție și închiriere

Cererea de locuințe noi din zona metropolitană trebuie satisfăcută atingând nevoile tuturor rezidenților existenți și potențiali, în conformitate cu nevoile acestora. Ca mare centru universitar, Cluj-Napoca este în prezent gazdă a 80.000 studenți, care conform analizelor aduc un venit anual de 400 mil. Euro municipiului. Mulți dintre tineri se cazează temporar în regim de închiriere în zona centrală sau cartierele de locuințe colective, însă în perspectiva unei creșteri constante a numărului de studenți, sunt necesare alternative.

De asemenea, DA 2.3 va avea în vedere crearea și reabilitarea de locuințe ANL pentru persoane defavorizate, atât în mediul urban cât și în cel rural.

Priorități de investiție:

- 2.3.1). *Reabilitarea, inclusiv energetică, a fondului locativ social în proprietate publică din Zona Metropolitană;*
- 2.3.2). *Investiții în locuințe ANL pentru categorii sociale defavorizate;*
- 2.3.3). *Investiții în locuințe proprietate publică prin programul ANL de construcții locuințe pentru tineri, destinate închirierii tinerilor cu vârste cuprinse între 18-35 de ani, care nu își permit să cumpere un apartament sau să închirieze o locuință de pe piața liberă.*

OS 3: Dezvoltarea sistemului antropic în armonie cu sistemul natural al zonei metropolitane

ZMCN se confruntă în prezent cu probleme privind degradarea mediului: o mare parte din localitățile rurale nu beneficiază de rețea de canalizare, absența unui depozit conform de deșeuri, conflicte de mediu la interfața dintre zonele prevăzute pentru extinderea rezidențialului și zonele naturale (păduri, inclusiv arii naturale protejate). Acest obiectiv strategic are în vedere ameliorarea calității mediului la nivelul întregii zone metropolitane, ținând cont de relația dintre sistemul natural (cu limitările sale în ceea ce privește posibilitățile de dezvoltare) și sistemul antropic (în continuă extindere, în special în prima coroană de localități a municipiului Cluj-Napoca și de-a lungul axei Someșului).

DA 3.1. Dezvoltarea infrastructurii de mediu la nivel metropolitan

Această direcție de acțiune are în vedere, în primul rând, măsuri ce țin de ameliorarea sistemului integrat de gestiune a deșeurilor la nivel metropolitan: creșterea ponderii deșeurilor colectate selectiv, a cantității de deșeuri reciclate, valorificarea deșeurilor biodegradabile, diminuarea cantității de deșeuri depozitate prin identificarea unor alternative precum incinerarea (pentru anumite categorii de deșeuri).

Pe de altă parte, se va avea în vedere, pe termen mediu și lung, soluționarea lipsurilor legate de infrastructura tehnico-edilitară (în special apă și canalizare) în toate localitățile din zona metropolitană. Aceste acțiuni vor fi însă corelate cu posibilitățile de epurare ale apelor uzate în noile sisteme de canalizare și cu măsuri care să asigure posibilitatea persoanelor de a se bransa și de a suporta costurile de utilizare a noilor infrastructuri.

Priorități de investiție:

- 3.1.1). *Dezvoltarea sistemului de gestiune a deșeurilor (depozitare, tratare termică avansată, autoclavare pentru deșeuri medicale), inclusiv managementul și încurajarea colectării selective a deșeurilor;*
- 3.1.2). *Investiții în infrastructuri de revalorificare a deșeurilor biodegradabile și de construcție (generare a biogazului în depozite de deșeuri solide municipale, infrastructuri de recuperare a gazului, ș.a.)*
- 3.1.3). *Extinderea sistemelor de apă și canalizare din zona metropolitană și sprijinirea branșării populației la sistemele tehnico-edilitare;*
- 3.1.4). *Extinderea sistemelor tehnice – telecomunicații și broadband, inclusiv extinderea rețelei wireless, în conformitate cu Agenda Digitală europeană;*

DA 3.2. Consolidarea rețelei albastre-verzi la nivel metropolitan

Această direcție de acțiune are în vedere crearea unei rețele care să aibă în centru axa albastră-verde reprezentată de Someșul Mic, revitalizată și conectată atât cu ariile naturale protejate existente la nivel metropolitan, cât și cu alte zone de agrement din diferite UAT-uri (Gilău,

Sânpaul, Ciurila, Cojocna, Apahida, Chinteni). Pe lângă acțiuni ce vizează o mai bună protecție a speciilor și habitatelor protejate la nivelul zonei metropolitane, va fi urmărită valorificarea sustenabilă în scopuri turistice și de agrement a ariilor naturale protejate și a culoarului Someșului Mic, principala axă de dezvoltare a zonei metropolitane.

Nu în ultimul rând, în conexiune cu axa structurantă a Someșului Mic, se va urmări amenajarea de spații verzi publice noi și reamenajarea celor existente în Zona Metropolitană.

Priorități de investiție:

- 3.2.1). *Protejarea, conservarea și valorificarea siturilor protejate naturale, cu precădere situri Natura 2000;*
- 3.2.2). *Crearea de coridoare și centuri verzi;*
- 3.2.3). *Investiții dedicate protejării împotriva dezastrelor naturale (împăduriri, consolidări de mal, ș.a.);*
- 3.2.4). *Amenajări de spații verzi, spații de agrement, perdele de protecție în intravilan;*

DA 3.3. Amenajarea terenurilor degradate din zona metropolitană în vederea re-funcționalizării acestora

Terenurile degradate constituie o problemă importantă la nivel metropolitan, printre acestea regăsindu-se și 6 situri contaminate, majoritatea aflate pe platforma industrială nord a municipiului Cluj-Napoca, în apropierea văii Someșului Mic. În relație directă cu DA 3.2., această direcție de acțiune urmărește în primul rând amenajarea acestor terenuri degradate (inclusiv acțiuni de decontaminare) și încurajarea de noi activități pe aceste terenuri. De asemenea, acolo unde este necesar, se va recurge la acțiuni de împădurire în arealele afectate de procese de versant (sudul zonei metropolitane) și de eroziunea solurilor, dar și la reintroducerea în circuitul agricol a terenurilor arabile în prezent degradate și abandonate.

Priorități de investiție:

- 3.3.1). *Studii de fundamentare și fezabilitate în vederea refuncționalizării siturilor industriale;*
- 3.3.2). *Investiții în decontaminare și protejare (preluarea și depozitarea substanțelor periculoase și îmbunătățirea fondului funciar), demolarea structurilor existente și împăduriri temporare ale terenurilor degradate;*
- 3.3.3). *Pregătirea siturilor reabilite pentru noi activități: construirea / modernizarea / extinderea clădirilor și anexelor aferente, construirea / extindere a infrastructurilor rutiere și tehnico-edilitare din interiorul structurii de afaceri, dotarea cu echipamente a structurilor de sprijinire a afacerilor construite / modernizate / extinse;*
- 3.3.4). *Creșterea capacității parteneriale administrative și încurajarea investițiilor private și public private, inclusiv publicarea de ghiduri și oportunități de parteneriat/investiție online.*

DA 3.4. Asigurarea unei mai bune monitorizări a calității mediului la nivel metropolitan

În prezent nu există o corelare foarte bună între planificarea de mediu și planificarea teritorială la nivel metropolitan, dovadă fiind dezvoltarea rezidențială necontrolată desfășurată în ultimii ani și dorința, în comune precum Florești, de a continua această tendință de dezvoltare și în viitor. Prin această direcție de acțiune, se urmărește atât dezvoltarea unor noi sisteme de monitorizare a calității mediului (și de corelare între prevederile documentațiilor de urbanism și cele ale planurilor de management ale ariilor naturale protejate), cât și ameliorarea relațiilor între principalele instituții cu rol în protecția mediului ce acționează la nivel metropolitan: direcțiile de mediu din cadrul primăriilor și a Consiliului Județean, APM Cluj, Garda de Mediu Cluj, custozii ariilor naturale protejate.

Priorități de investiție:

- 3.4.1). Consolidarea guvernancei în domeniul protecției mediului la nivel metropolitan prin parteneriat;
- 3.4.2). Investiții pilot în dezvoltarea sistemelor de monitorizare a calității mediului;

OS 4: Infrastructură și servicii de transport integrate, sustenabile și de calitate

Zona Metropolitană se confruntă în prezent cu probleme importante de mobilitate și accesibilitate, pe fondul unei subdezvoltări a rețelei de transporturi (în special rutiere). Nevoile presante de astăzi vor trebui rezolvate cu rapiditate, însă pentru ca zona metropolitană să fie capabilă să deservească pe termen lung o creștere demografică și economică puternică este necesar un demers de perspectivă, orientat către descurajarea automobilului și suplinirea nevoilor de transport local prin sistemul de transport public și alte mijloace nepoluante.

DA 4.1. Dezvoltarea infrastructurii rutiere ocolitoare și alternativelor E-V de trafic de tranzit

Configurația actuală a zonei metropolitane, în care toate drumurile cu excepția autostrăzii și a noii centuri parțiale Apahida-Vâlcele converg către Cluj-Napoca, generează o supraaglomerare cu autoturisme în oraș și în localitățile adiacente. În condițiile în care nu există alternativă la DN1 (2-4 benzi) dinspre Nod A3 Gilău și Florești către Cluj-Napoca, traficul depășește cu mult capacitatea drumului existent. În acest sens, se propun investiții în infrastructură menite să devieze traficul de tranzit de pe rutele supraîncărcate și, acolo unde este posibil, din intravilane: implementarea drumului expres Gilău – Cluj-Napoca, a întregirii centurii Apahida-Vâlcele (inel sudic) constituirea unei rute ocolitoare pentru Gilău și a ocolitoarei nordice Cluj-Napoca, cu rol dublu de deviere a traficului N-V – N-E și de structurare a teritoriului nordic în vederea dezvoltării și creșterii orașului spre acea direcție.

Priorități de investiție:

- 4.1.1). *Dezvoltarea infrastructurii majore ocolitoare pe axa E-V (prioritate Centura Sud Cluj Napoca și întregirea Centurii Apahida – Vâlcele);*
- 4.1.2). *Investiții de ranforsare și dublare a variantelor E-V de conectare cu Autostrada A3 și Aeroportul Avram Iancu;*

DA 4.2. Dezvoltarea unui sistem de gări și noduri intermodale

Zona Metropolitană va beneficia de acces facil rutier către Europa Centrală și București – Constanța prin finalizarea A3 și A10 (Sebeș-Turda), pe lângă poziția favorabilă în sistemul feroviar național și avantajele existenței aeroportului, actualmente în extindere. În vederea capitalizării potențialului de dezvoltare a transportului de călători și marfă din Zona Metropolitană, se propune realizarea unui sistem de noduri și gări intermodale, începând cu nodul Gara de Est (aeroport, rutier, tren) care să exploateze avantajele de localizare ale ZMCN.

Priorități de investiție:

- 4.2.1). *Dezvoltarea nodului major de transport în zona estică a Municipiului Cluj Napoca – Aeroportul Avram Iancu;*
- 4.2.2). *Dezvoltarea infrastructurii intermodale gară – autogară – transport public local;*
- 4.2.3). *Crearea de facilități park and ride pe teritoriul Zonei Metropolitane*
- 4.2.4). *Investiții în platforme, parcuri logistice și terminale cargo.*

DA 4.3. Sporirea accesibilității comunelor și zonelor rezidențiale urbane, precum și a calității drumurilor din ZMCN

În conexiune cu D2.2, în scopul ameliorării condițiilor de locuire și accesibilitate a acestora la nivel metropolitan, precum și a legăturilor centru-periferie, sunt necesare investiții în infrastructura rutieră și pietonală care să răspundă la cerințele existente din comune, din noile cartiere ale acestora și din Cluj-Napoca. Această direcție cuprinde de asemenea suplimentarea parcajelor în locurile necesare din zonele cele mai dens locuite ale municipiului Cluj-Napoca și ale comunei Florești.

Priorități de investiție:

- 4.3.1). *Investiții în reabilitarea de drumuri județene;*
- 4.3.2). *Investiții în reabilitarea de drumuri și străzi urbane;*
- 4.3.3). *Construirea de drumuri și străzi urbane noi;*

DA 4.4. Dezvoltarea unui transport public integrat, sustenabil și inteligent pentru zona metropolitană

În vederea asigurării unor servicii de mobilitate de calitate ridicată pentru populația ZMCN și a unui transport eficient către Cluj-Napoca din mediul rural, se vor avea în vedere acțiuni ce cuprind dezvoltarea alternativelor la transportul cu automobil personal și facilitarea unui

transport rapid, prioritar nepoluant. Acțiunile din această direcție urmăresc facilitarea transportului ferat, dezvoltarea și integrarea mai bună a transportului public de călători la nivel local și metropolitan și intervenții-suport de monitorizare și optimizare în timp real.

Priorități de investiție:

- 4.4.1). *Investiții în extinderea transportului public local de călători (CTP), cu precădere a celui nepoluant (tramvai, troleibuz)*
- 4.4.2). *Suplimentarea materialului rulant și rehabilitarea / extinderea infrastructurii de mentenanță;*
- 4.4.3). *Introducerea de sisteme informatice de management și monitorizare, smart ticketing, sisteme unice corelate cu transportul feroviar și aerian;*
- 4.4.4). *Investiții în rehabilitarea de drumuri și străzi urbane;*
- 4.4.5). *Intervenții asupra infrastructurii de transport pentru descurajarea automobilului și prioritizarea transportului public (benzi dedicate).*

DA 4.5. Dezvoltarea și extinderea unor rețele de transport velo și pietonale care să deservească nevoile actuale și viitoare pentru un transport nepoluant de navetă și recreere

În acest moment, valențele Cluj-Napoca de oraș universitar, tânăr, cu o viață socială efervescentă, nu sunt reflectate de calitatea spațiului public și de serviciile aferente unui stil de viață mobil, modern și cu impact redus asupra mediului. Spațiile pietonale sunt rezultate ale unor inițiative de acupunctură urbană, neconectate în rețele relevante la nivel de zonă centrală / municipiu și fără a comunica cu axa Someșului Mic, culoar istoric de dezvoltare. Traseele de bicicletă sunt insuficiente, adresând nevoia de navetism și nu pe cea de recreere.

Priorități de investiție:

- 4.5.1). *Investiții în regenerarea spațiului public urban și rural, în pietonalizări și dotări cu elemente de mobilier urban;*
- 4.5.2). *Acțiuni ce se subscriu priorității de remodelare a axei Someșului Mic: reamenajarea splaiurilor, amenajare de drumuri, promenade, spații plantate, tratare pietonală specifică, conectare cu sistemul verde la nivel metropolitan;*
- 4.5.3). *Extinderea rețelei velo existente și amenajarea de piste de biciclete pentru recreere și navetism în Cluj Napoca și în rural, pe axa E-V și traseele cu potențial peisager deosebit.*

OS 5: Zona metropolitană – un model din punct de vedere al abordării energiei și dezvoltării sustenabile

Având deja o varietate destul de mare în ceea ce privește producția de energie (hidroenergie, energie solară, energie termică), ZMCN poate deveni un model în ceea ce privește gestiunea energiei pentru celelalte zone metropolitane din România. Pentru a ajunge la acest nivel, însă,

trebuie în continuare ca în cadrul zonei metropolitane să se ia măsuri pentru creșterea eficienței energetice și a ponderii energiei din surse regenerabile.

ZMC beneficiază de prezența multor entități – din mediul academic și privat – interesate și angajate în a dezvolta soluții experimentale care țin de (re-)utilizarea eficientă a resurselor. Astfel de soluții pot fi dezvoltate cu entități atât din mediul public cât și cel privat, beneficiind de disponibilitatea finanțării pentru CDI din perioada următoare de programare, și pot genera modele și instrumente de lucru scalabile la nivelul întregii comunități.

DA 5.1. Creșterea eficienței energetice la nivel metropolitan

Acțiunile vor viza atât producătorii de energie (eficientizarea sistemului centralizat de termoficare din Cluj-Napoca, ce prezintă pierderi importante în rețea în prezent), cât și consumatorii: sisteme inteligente de iluminat și termoficare la nivel local, reabilitarea termică a instituțiilor publice și a ansamblurilor de locuit.

Priorități de investiție:

- 5.1.1). *Dezvoltarea și implementarea tehnologiilor de tip Smart Grid (rețele inteligente) și implementarea în sprijinul acestora contoare inteligente („smart meters”)*
- 5.1.2). *Investiții în eficientizarea sistemului central de termoficare (Cluj Napoca)*
- 5.1.3). *Investiții în reabilitarea termică a blocurilor de locuințe*
- 5.1.4). *Investiții în reabilitarea termică a clădirilor aflate în proprietate publică.*

DA 5.2. Creșterea ponderii energiei regenerabile în producția de energie electrică și termică

Hidroenergia are în prezent, prin Sistemul Hidroenergetic Someș, o pondere foarte mare în producția energiei electrice la nivel metropolitan, existând chiar premisa creșterii acestei producții de hidroenergie prin proiecte precum cel al hidrocentralei de la Tarnița. Cu toate acestea, este necesară creșterea ponderii energiei regenerabile, atât prin explorarea de noi surse de energie (biomasă, cogenerare în relația cu DA 3.1. - ameliorarea sistemului integrat de gestiune a deșeurilor), cât și prin încurajarea unor sisteme locale (exemplu: utilizarea energiei solare pentru încălzirea apei, în zonele rezidențiale).

Priorități de investiție:

- 5.2.1). *Investiții în integrarea energiei provenite din surse regenerabile în rețea (corelare cu P.I. 5.1.1.) și de integrare a biogazului în rețeaua de gaz natural;*
- 5.2.2). *Investiții în retrofitting la nivel de cartiere pentru introducerea unor sisteme locale de generare a energiei solare.*

Zona Metropolitană Cluj este aglomerarea urbană cu cel mai mare potențial de creștere economică, după București. Ritmul de creștere demografică și dinamica mediului de afaceri denotă atractivitate, atât pentru rezidenți cât și pentru investitori. Calitatea vieții în creștere, investițiile recente atât din partea mediului privat cât și a celui public și vizibilitatea ZMCN, susținută prin realizări ale mediului de afaceri local și evenimente, poziționează Cluj-Napoca drept un oraș de referință pentru sud estul Europei.

Analiza SWOT a relevant însă multe provocări și bariere în competitivitatea ZMCN, precum și oportunități insuficient valorificate. Direcțiile de acțiune definite mai jos propun un set de inițiative de sprijinit de către autoritățile locale componente ale ZMCN, în parteneriat cu mediul de afaceri și cel academic. Acestea sunt gândite spre a consolida baza economică locală, spre a crește bunăstarea rezidenților, precum și aportul ZMCN la economia națională, precum și a crește relevanța și profilul ZMCN în contextul macro-regional, în sud estul Europei.

DA 6.1. Impulsionarea antreprenoriatului

Un mediu de afaceri bine dezvoltat pornește de la un mediu antreprenorial dinamic. Nevoia de a impulsiona antreprenoriatul este cu atât mai relevantă pentru România, fiind o țară cu o economie de piață tânără, unde dinamica antreprenorială se situează mult sub nivelul înregistrat în UE. Implicarea sectorului public este justificată și necesară în special pentru furnizarea de servicii ce nu sunt în mod normal disponibile la o scară suficientă pe piața liberă. În aceasta categorie intră activități de educație și promovare a antreprenoriatului, infrastructură de găzduire a antreprenorilor în primii ani de existență (birouri, spații de producție), sprijinirea unor organizații de tip incubator sau accelerator, finanțare inițială și dezvoltarea fondurilor de capital de risc. În plus, pentru sprijinirea antreprenoriatului în domenii tehnologice noi, la frontiera cunoașterii, este utilă impulsionarea educației STEM (știință – tehnologie – inginerie – matematică) și a activităților explorative, prin sprijinirea formării de spații de creație, invenție și prototipare ș.a. Cât despre zona peri-urbană a municipiului Cluj-Napoca, este necesară sprijinirea în continuare a antreprenoriatului în agricultură și industrie agro-alimentară, precum și servicii pentru diversificarea bazei economice locale din mediul rural.

Priorități de investiție:

- 6.1.1). *Valorificarea spațiilor și clădirilor existente neutilizate / vacante pentru a găzdui incubatoare, hub-uri, acceleratoare, spații de creație și prototipare (Maker Spaces) și alte structuri de sprijin pentru IMM-uri;*
- 6.1.2). *Susținerea rețehnologizării și consolidării IMM-urilor din sectoarele agro-industriale, a dezvoltării de lanțuri scurte la nivelul ZMCN și a brandurilor locale;*
- 6.1.3). *Susținerea, inclusiv prin co-finanțare, a organizațiilor specializate în oferirea de servicii pentru creșterea competențelor antreprenoriale.*

DA 6.2. Creșterea disponibilității și competitivității forței de muncă

Consultările cu mediul de afaceri au relevat limitări ale forței de muncă, atât ca disponibilitate cât și din punct de vedere al calificărilor. Aceste limitări vizează în egală măsură segmentul de calificare medie, cu pregătire tehnică / vocațională, precum și cel de calificare superioară, cu studii universitare. Proiectele propuse în cadrul acestei direcții de acțiune necesită a fi complementate de o optimizare a mobilității în ZMCN prin asigurarea de transport public în comun (DA 4.4) și investiții în infrastructura rutieră pentru a descongiona arterele cu trafic intens de navetism (DA 4.1). În plus, este necesară luarea în calcul a unor soluții de facilitare a navetismului chiar și pentru persoane ce locuiesc în afara ZMCN. Alte demersuri complementare țin de asigurarea accesibilității la locuințe, raportată la puterea de cumpărare (DA 2.3). Un mediu de afaceri în expansiune, ce are potențialul – și nevoia de altfel exprimată – de a atrage forță de muncă suplimentară, implică o nevoie de spațiu locativ în creștere.

Priorități de investiție:

- 6.2.1). *Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic (ÎPT): creșterea capacității la nivel local și de unitate de învățământ în dezvoltarea planurilor (PLAI, PAS), de colaborare și cooperare cu mediul economic, dezvoltarea curriculei în parteneriat;*
- 6.2.2). *Investiții în infrastructuri specializate la nivel universitar și profesional / tehnic: laboratoare, centre de cercetare, centre de training, testare și certificare;*
- 6.2.3). *Crearea de programe de formare profesională în domeniile ITC, bioeconomie, medicină / sănătate, energie și orașe inteligente, ș.a.;*
- 6.2.4). *Facilitarea forurilor de dezbatere și a instrumentelor de comunicare între mediul de afaceri și instituțiile educaționale pentru corelarea ofertei educaționale cu cerințele de pe piața forței de muncă.*

DA 6.3. Dezvoltarea de infrastructuri de inovare și sprijin pentru mediul de afaceri

Impulsionarea mediului de afaceri prin proiecte / inițiative publice constă și în a facilita accesul la anumite spații, fie ele terenuri sau spații industriale/comerciale disponibile, precum și furnizarea de servicii publice prompte și simplu de accesat. Activitatea de CDI, ce implică un grad de risc ridicat și prin urmare este insuficient finanțată din fonduri private, necesită de asemenea o contribuție de co-finanțare din partea sectorului public. Autoritățile locale din ZMCN au investit deja fonduri considerabile în proiecte de infrastructură pentru afaceri (de menționat CREIC, extinderea rețelei Tetarom IV). Eforturile, în perioada următoare, se propun a se direcționa înspre finalizarea și valorificarea structurilor astfel create. În plus, o oportunitate importantă constă în valorificarea fondurilor europene disponibile pentru a sprijini transferul tehnologic și integrarea pe piață a rezultatelor activităților de CDI.

Nu în ultimul rând, ZMCN poate fi văzut în sine ca o piață de desfacere. Pentru impulsionarea sectorului agricol este necesară sprijinirea în continuare a investițiilor și căilor de desfacere a producătorilor locali pe piața ZMCN.

Priorități de investiție:

- 6.3.1). *Studii și analize de piață privind oferta și cererea de spații comerciale și industriale în ZCMN (integrare cu platforma Atlas Teritorial);*
- 6.3.2). *Sprijinirea investițiilor private sau în parteneriat public – privat sub umbrela Cluj Innovation City*
- 6.3.3). *Finalizarea și valorificarea infrastructurilor nou create în zona Lomb – Cluj Innovation Park, extinderea și viabilizarea parcurilor industriale (Tetarom);*
- 6.3.4). *Susținerea dezvoltării de structuri de transfer: centre de transfer tehnologic, oficii de legătură cu industria, etc.*

OS 7: Extinderea contribuției la economia locală a turismului și agrementului

Analiza SWOT a relevat o dezvoltare considerabilă în ultimii ani a turismului, atât ca număr de turiști cât și ca înnoptări. Această tendință a fost susținută, pe de o parte, de investițiile în modernizarea și amenajarea centrului istoric, ce a contribuit la atractivitatea orașului, cât și de proliferarea evenimentelor culturale (festivaluri de film, de muzică, inițiative culturale ș.a.) ce au crescut vizibilitatea orașului. În plus, dezvoltarea aeroportului și introducerea de curse de legătură directă cu orașe din vestul Europei a facilitat turismul internațional de tip city break.

Cu toate acestea, durata medie a șederii este încă limitată, iar discuțiile cu punctele de informare și agențiile turistice relevă predominanța unor șederi limitate în Cluj-Napoca, orașul fiind folosit ca bază (și) pentru explorarea unor zone mai îndepărtate. În plus, localitățile din zona peri-urbană beneficiază foarte puțin de pe urma tranzitului turistic din oraș, majoritatea turiștilor preferând să se deplaseze spre Apuseni, Turda sau Maramureș în călătorii de o zi.

DA 7.1. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei turistice pentru segmentul timp liber/divertisment și turism de afaceri

Diversitatea și calitatea ofertei de servicii și infrastructură turistică este esențială pentru maximizarea aportului turismului la economia locală. Pe de o parte, o ofertă variată atrage mai mulți vizitatori și, pe de altă parte, vizitatorii cheltuie mai mulți bani pe parcursul unei călătorii.

O oferta integrată presupune dezvoltarea agenților economici activi în HORECA și servicii conexe turismului și colaborarea între aceștia. O platformă de colaborare, în acest sens, ar fi necesară pentru a facilita design-ul unor pachete turistice atractive, care să încurajeze un sejur mai îndelungat și alocarea unui buget mai generos din partea turiștilor. Evenimentele culturale, sportive sau de afaceri contribuie considerabil la atragerea de noi vizitatori sau revenirea celor care au vizitat deja zona. Prin urmare, susținerea acestora trebuie continuată și chiar extinsă pe mai departe. Aceste evenimente contribuie la promovarea și creșterea atractivității zonei, însă trebuie însoțite oricum de promovare susținută în reviste de profil, târguri de turism și

prin canalele de comunicare ale liniilor aeriene ce operează pe aeroportul din Cluj-Napoca. O atenție deosebită trebuie acordată și valorificării infrastructurii culturale și sportive a municipiului Cluj-Napoca, în special cele două investiții recente, Sala Polivalentă și Cluj Arena, pentru a rentabiliza funcționarea acestora și a beneficia de pe urma volumelor de spectatori pe care îi pot găzdui.

Priorități de investiție:

- 7.1.1). *Dezvoltarea platformelor de colaborare și de promovare pentru sprijinirea turismului, în parteneriat cu furnizorii de servicii pentru domeniu;*
- 7.1.2). *Sprijin pentru festivaluri (nevoi de spații, amenajări specifice, mini granturi pe bază de concurs pentru organizațiile care organizează festivaluri culturale sau evenimente sportive)*
- 7.1.3). *Agendă culturală și sportivă la nivel de ZMCN, valorificând infrastructurile existente și organizațiile clujene active în domeniile acestea*

DA 7.2. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei de agrement pentru rezidenții ZMCN și din proximitate

Pe măsură ce populația crește și nivelul de venituri al acestora se apreciază, clujenii în sine devin o piață de consum importantă pentru servicii de agrement. Oferta din Municipiul Cluj-Napoca este variată, la fel ca oportunitățile oferite de localitățile din zona peri-urbană. Cu toate acestea, din lipsa investițiilor sau a coordonării și promovării inițiativelor, sectorul de agrement este mult sub-dezvoltat față de potențial. Relieful, patrimoniul cultural și natural, precum și micii producători locali din ZMCN pot constitui premisele unor activități generatoare de venituri, legate de sectorul de agrement, cu aport important la bunăstarea comunităților implicate. Dintre zonele / tipurile de atracții curente și potențiale menționăm, cu titlu de exemplu: prezența multor iazuri propice pentru pescuit (Ciurila, Apahida – Câmpenești) și agro-turism, resurse balneare la Cojocna, fond de vânătoare în pădurile din zona de proximitate, peisaj cultural și natural ce se pretează cicloturismului și altor sporturi de aer liber (eg. caiac, MTB, drumeții ș.a.), producători locali ce pot genera evenimente gastronomice, clădiri de patrimoniu construit ce pot găzdui evenimente culturale (cum se întâmplă deja la Bonțida) ș.a.

Această direcție de acțiune urmărește de asemenea dezvoltarea infrastructurii de sport, prin implementarea de proiecte secundare privitoare la construcția de stadioane, terenuri de sport, piscine ș.a.

Priorități de investiție:

- 7.2.1). *Reabilitarea infrastructurilor pentru agrement și sport existente și dezvoltarea de noi infrastructuri, inclusiv amenajări de accesibilizare;*
- 7.2.2). *Activarea Râului Someș – zone de agrement de-a lungul râului*

- 7.2.3). *Activități complementare de amenajări și infrastructură, signaletică și promovare a punctelor de atracție din zona metropolitană și impulsționarea activităților generatoare de venituri asociate;*

OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de creștere a capitalului uman și incluziunii sociale în vederea asigurării unei mai bune calități a vieții locuitorilor din ZMCN

Zona metropolitană este caracterizată în prezent de disparități importante, în special între zona predominant rurală (a doua coroană de localități) și municipiul Cluj-Napoca. Pe lângă intervenții în arealele de sărăcie extremă, regăsite atât în mediul urban, cât și în mediul rural, este nevoie de a ameliora serviciile sociale, educaționale și medicale în întregul areal metropolitan, pentru o deservire cât mai echilibrată a populației urbane și rurale.

DA 8.1. Crearea unor servicii sociale integrate cu scopul desegregării comunităților urbane/rurale sărace

Direcția urmărește crearea unor pachete de servicii care au drept scop incluziune asocială a persoanelor aflate în comunități sărace, dezvoltarea întreprinderilor sociale pentru asigurare incluziunii, acțiuni de desegregare a comunităților sărace și implicarea comunităților marginalizate în dezvoltarea locală.

Priorități de investiție:

- 8.1.1). *Dezvoltarea serviciilor educaționale pentru copii (after school, educație non-formală, inclusiv asigurarea accesului la educația formală) în comunități marginalizate;*
- 8.1.2). *Asistență medicală, formare profesională pentru adulți/programe de tip a doua șansă, servicii pentru creșterea ocupării (consiliere, terapie ocupațională, integrare pe piața muncii etc), creșterea calității locuirii ș.a. – crearea de centre de servicii comunitare integrate;*
- 8.1.3). *Investiții și sprijin pentru dezvoltarea întreprinderilor sociale pentru asigurarea incluziunii active a persoanelor cu risc de excluziune socială;*
- 8.1.4). *Investiții și sprijin pentru desegregarea comunităților sărace în vederea integrării în comunitate pentru a evita perpetuarea unei culturii a sărăciei și pentru implicarea comunităților marginalizate în procesul de dezvoltare locală.*

DA 8.2. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de asistență socială

Dezvoltarea infrastructurii de asistență socială reprezintă o prioritate pentru a răspunde nevoilor presante existente la nivel metropolitan. Este necesar ca infrastructura și serviciile de asistență socială să fie dezvoltate în parteneriat la nivelul ZMCN, astfel încât să aibă acces la servicii specializate și comunele care aparțin zonei metropolitane, dar nu au capacitatea financiară necesară să facă singure acest lucru sau au un număr de beneficiari prea redus

pentru a justifica astfel de investiții. Dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri pentru furnizarea de servicii sociale constituie de asemenea un punct important, putând fi astfel dezvoltate centre de asistență și în comunele în care astfel de intervenții sunt justificate (exemplu: arealele de sărăcie din Cojocna sau Aiton).

Priorități de investiție:

- 8.2.1). *Crearea de centre de servicii integrate pentru incluziunea pe piața muncii*
- 8.2.2). *Crearea de întreprinderi sociale comunitare;*
- 8.2.3). *Dezvoltarea infrastructurii de asistență socială și îngrijiri la domiciliu pentru categoriile vârstnici, persoane cu adicții, victime ale violenței domestice, tineri, persoane cu dizabilități*
- 8.2.4). *Creșterea capacității administrative în gestiunea activităților și serviciilor sociale: sisteme informatice integrate pentru un management eficient, inclusiv al distribuirii alocațiilor și subvențiilor sociale.*

DA8.3. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii medicale

Direcția are în vedere dezvoltarea infrastructurii medicale și a serviciilor medicale specializate în ZMCN și asigurarea accesului la ele pentru locuitorii din mediul rural.

Priorități de investiție:

- 8.3.1). *Crearea și dotarea spitalului regional de urgență, a spitalului regional pediatric și a infrastructurilor și serviciilor de cercetare aferente;*
- 8.3.2). *Investiții în construirea, reabilitarea, dotarea și extinderea infrastructurii medicale din mediul rural (dispensare, spitale, cabinete de medicină de familie);*

DA 8.4. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii educaționale

Cluj-Napoca reprezintă al doilea centru universitar din România și unul dintre cele mai dinamice centre economice din Europa de Est și Centrală. Din acest motiv, dezvoltarea infrastructurii învățământului superior, mediu și primar, precum și dezvoltarea serviciilor de educație non-formală reprezintă una dintre cele mai mari priorități.

Priorități de investiție:

- 8.4.1). *Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii universitare (crearea și dotarea laboratoarelor de cercetare, extinderea și reabilitarea infrastructurii de cazare a studenților, dotarea bibliotecilor etc) și stimularea/extinderea cooperării cu mediul de afaceri (cooperare atât în cadrul clusterelor acolo unde există, dar și cu angajatori din afara lor);*
- 8.4.2). *Construirea, extinderea, reabilitarea și dotarea școlilor, liceelor și grădinițelor din zona metropolitană;*
- 8.4.3). *Dotarea unităților de învățământ profesional și tehnic;*
- 8.4.4). *Dezvoltarea serviciilor de educație non-formală – after school, etc.*

OS 9. Zona Metropolitană ca pol cultural și de evenimente la nivel național și internațional, cu identitate specifică

Zona Metropolitană reprezintă o aglomerare complexă de obiective de valoare cultural-istorică și naturală, cu un potențial foarte ridicat de valorificare. Cluj-Napoca, prin evenimentele culturale, de arte și de muzică realizate până acum și-a consolidat o poziție importantă ca pol de evenimente național și internațional, aspect ce trebuie valorificat în continuare. Zona Metropolitană rurală cuprinde obiective culturale și naturale cu potențial ridicat de captare a turiștilor atât din Cluj-Napoca (excursii de week-end și de o zi), cât și la nivel național, odată cu implementarea proiectelor mari de infrastructură, prin includerea în trasee. Pentru ca acestea să se materializeze, trebuie însă prioritizată infrastructura de acces și facilitățile oferite, precum și dezvoltarea unui brand turistic, a unei identități care să înglobeze toate fațetele și produsele ZMCN și care să poată fi promovată.

DA 9.1. Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural din zona metropolitană

În cadrul acestei direcții, se vor finanța măsuri și proiecte ce urmăresc reabilitarea / restaurarea obiectivelor culturale de patrimoniu și a celor turistice naturale, inclusiv a obiectivului balneo-climateric de la Cojocna.

Priorități de investiție:

- 9.1.1). *Crearea de planuri, strategii, documentații de urbanism privind conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural;*
- 9.1.2). *Dezvoltarea infrastructurii suport pentru restaurare și conservare (centru regional de resurse);*
- 9.1.3). *Reabilitarea / restaurarea și valorificarea monumentelor istorice, inclusiv a ansamblurilor și grădinilor / parcurilor protejate.*

DA 9.2 Dezvoltarea unei identități metropolitane ca brand turistic și de marketing

Direcția vizează realizarea unei identități unitare la nivel metropolitan, de promovare integrată a Cluj-Napoca și a teritoriului celor 18 comune din perspectiva resurselor de valoare, atracțiilor culturale și naturale, evenimentelor, facilităților oferite și a accesibilității. Acest lucru presupune realizarea unei identități vizuale și conceptuale ușor de recunoscut și apropiat, un manual de brand, signalistică a atracțiilor turistice, traseelor pietonale și de biciclete coerentă și unitară, promovarea identității ZMCN pe plan național și internațional, ș.a.

Priorități de investiție:

- 9.2.1). *Crearea brandului cultural-turistic al Zonei Metropolitane;*

9.2.2). *Implementarea unor investiții la nivel metropolitan în scopul reprezentării și promovării unitare a ZMCN;*

9.2.3). *Dezvoltarea rețelei de infrastructură suport pentru turism.*

10 Corelarea cu obiectivele tematice UE și prioritățile de investiție ale PDR Nord Vest 2014-2020

Obiective ale strategiei	Direcții de acțiune propuse	Priorități PDR 2014-2020	Priorități de investiție PDR
OS 1. Un pact de guvernanță metropolitană bazat pe cooperare, valorificarea potențialului de creștere competitivă a Zonei Metropolitane și pe reducerea disparităților din interiorul acesteia <i>(răspunde Obiectivelor Tematice UE 11, 2)</i>	DA 1.1. Crearea și consolidarea cadrului administrativ de implementare a strategiei și proiectelor viitoare în cooperare	Prioritatea 3 - Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	3.4. Dezvoltarea capacității administrative regionale 4.4. Dezvoltare urbană durabilă
	DA 1.2. Corelarea viziunii de dezvoltare a intravilanelor localităților din ZMCN pe termen mediu și lung	Prioritatea 3 - Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	3.4. Dezvoltarea capacității administrative regionale 4.4. Dezvoltare urbană durabilă 4.6. Dezvoltarea sustenabilă a patrimoniului cultural și construit
	DA 1.3. Sprijinirea valorificării inteligente a resurselor de teren din zona metropolitană și furnizarea de servicii pentru o dezvoltare economică competitivă	Prioritatea 1 - Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării Prioritatea 2 - Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	1.3. Dezvoltarea și încurajarea antreprenoriatului 2.2. Îmbunătățirea accesului la infrastructura TIC și creșterea atractivității utilizării rețelelor de către mediul privat și public 4.4. Dezvoltare urbană durabilă
OS 2. Locuire de	DA 2.1. Regenerarea	Prioritatea 4 - Protecția	4.4. Dezvoltare urbană

calitate, accesibilă și atractivă în zona metropolitană <i>(răspunde OT UE II, 6)</i>	zonelor de locuințe colective din Cluj-Napoca	mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	durabilă 4.6. Dezvoltarea sustenabilă a patrimoniului cultural și construit
	DA 2.2. Ameliorarea condițiilor de locuire și accesibilitate în cartierele și micro-cartierele noi	Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	4.4. Dezvoltare urbană durabilă 4.6. Dezvoltarea sustenabilă a patrimoniului cultural și construit
	DA 2.3. Diversificarea ofertei locative în regim de achiziție și închiriere	Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	4.4. Dezvoltare urbană durabilă 4.6. Dezvoltarea sustenabilă a patrimoniului cultural și construit
OS 3: Dezvoltarea sistemului antropic în armonie cu sistemul natural al zonei metropolitane <i>(răspunde OT UE 4, 5, 6)</i>	DA 3.1. Dezvoltarea infrastructurii de mediu la nivel metropolitan	Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	4.2. Protecție împotriva efectelor schimbărilor climatice 4.3. Protejarea biodiversității și a resurselor naturale (apă, aer, sol) 4.5. Dezvoltarea infrastructurii de mediu în sectoarele apă și deșeuri
	DA 3.2. Consolidarea rețelei albastre-verzi la nivel metropolitan	Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	4.3. Protejarea biodiversității și a resurselor naturale (apă, aer, sol) 4.4. Dezvoltare urbană durabilă
	DA 3.3. Amenajarea terenurilor degradate din zona metropolitană în vederea re-funcționalizării acestora	Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	4.4. Dezvoltare urbană durabilă
OS 4: Infrastructură și servicii de transport integrate, sustenabile și de	DA 4.1. Dezvoltarea infrastructurii rutiere ocolitoare și alternativelor E-V de trafic de tranzit	Prioritatea 2 - Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor Prioritatea 4 - Protecția	2.1. Dezvoltarea unui sistem de transport durabil și sustenabil 4.4. Dezvoltare urbană durabilă

calitate (răspunde OT UE 7, 4)		mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	
	DA 4.2. Dezvoltarea unui sistem de gări și noduri intermodale	Prioritatea 2 - Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	2.1. Dezvoltarea unui sistem de transport durabil și sustenabil 4.4. Dezvoltare urbană durabilă
	DA 4.3. Sporirea accesibilității comunelor și zonelor rezidențiale urbane, precum și a calității drumurilor din ZMCN	Prioritatea 2 - Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	2.1. Dezvoltarea unui sistem de transport durabil și sustenabil 4.4. Dezvoltare urbană durabilă
	DA 4.4. Dezvoltarea unui transport public integrat, sustenabil și inteligent pentru zona metropolitană	Prioritatea 2 - Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	2.1. Dezvoltarea unui sistem de transport durabil și sustenabil 4.4. Dezvoltare urbană durabilă
	DA 4.5. Dezvoltarea și extinderea unor rețele de transport velo și pietonale care să deservească nevoile actuale și viitoare pentru un transport nepoluant de navetă și recreere	Prioritatea 2 - Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și a informațiilor Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	2.1. Dezvoltarea unui sistem de transport durabil și sustenabil 4.4. Dezvoltare urbană durabilă
OS 5: Zona metropolitană – un model din punct de vedere al abordării energiei	DA 5.1. Creșterea eficienței energetice la nivel metropolitan	Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	4.1. Promovarea eficienței energetice în sectorul public și privat
	DA 5.2. Creșterea	Prioritatea 4 - Protecția	4.1. Promovarea eficienței

<i>(răspunde OT UE 4, 6)</i>	ponderii energiei regenerabile în producția de energie electrică și termică	mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	energetice în sectorul public și privat 4.2. Protecție împotriva efectelor schimbărilor climatice
OS 6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN <i>(răspunde OT UE 1, 3, 8, 11)</i>	DA 6.1. Impulsionarea antreprenoriatului	Prioritatea 1 -Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării	1.1. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor și a microîntreprinderilor și creșterea gradului de internaționalizare ale acestora 1.3. Dezvoltarea și încurajarea antreprenoriatului
	DA 6.2. Creșterea disponibilității și competitivității forței de muncă	Prioritatea 1 -Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării Prioritatea 3 - Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune	1.2. Sprijinirea și promovarea activităților de CDI 3.2. Dezvoltarea capitalului uman
	DA 6.3. Dezvoltarea de infrastructuri de inovare și sprijin pentru mediul de afaceri	Prioritatea 1 -Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării	1.1. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor și a microîntreprinderilor și creșterea gradului de internaționalizare ale acestora 1.3. Dezvoltarea și încurajarea antreprenoriatului
OS 7: Extinderea contribuției la economia locală a turismului și agrementului <i>(răspunde OT UE 3, 8)</i>	DA 7.1. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei turistice pentru segmentul timp liber/divertisment și turism de afaceri	Prioritatea 1 -Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării	1.3. Dezvoltarea și încurajarea antreprenoriatului 1.4. Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic
	DA 7.2. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei de agrement pentru rezidenții ZMCN și	Prioritatea 1 -Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării	1.3. Dezvoltarea și încurajarea antreprenoriatului 1.4. Dezvoltarea și

	din proximitate		valorificarea potențialului turistic
OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de incluziune socială în vederea creșterii calității vieții locuitorilor din ZMCN <i>(răspunde OT UE 8,9,10,11)</i>	DA 8.1. Crearea unor servicii sociale integrate cu scopul desegregării comunităților urbane/rurale sărace	Prioritatea 3 - Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune	3.1. Investiții în educație, servicii sociale și de sănătate și în îmbunătățirea calității serviciilor din aceste domenii 3.3. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei în zonele urbane și rurale 3.4. Dezvoltarea capacității administrative regionale
	DA 8.2. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de asistență socială	Prioritatea 3 - Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune	3.1. Investiții în educație, servicii sociale și de sănătate și în îmbunătățirea calității serviciilor din aceste domenii 3.3. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei în zonele urbane și rurale
	DA8.3. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii medicale	Prioritatea 3 - Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune	3.1. Investiții în educație, servicii sociale și de sănătate și în îmbunătățirea calității serviciilor din aceste domenii
	DA 8.4. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii educaționale	Prioritatea 3 - Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune	3.1. Investiții în educație, servicii sociale și de sănătate și în îmbunătățirea calității serviciilor din aceste domenii 3.2. Dezvoltarea capitalului uman
OS 9. Zona Metropolitană ca pol cultural și de evenimente la nivel național și internațional, cu identitate specifică	DA 9.1. Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural din zona metropolitană	Prioritatea 1 - Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării Prioritatea 4 - Protecția mediului natural și antropic, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea	1.4. Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic 4.6. Dezvoltarea sustenabilă a patrimoniului cultural și construit

(răspunde OT UE II, 6, 8)		emisiilor poluante	
	DA 9.2 Dezvoltarea unei identități metropolitane ca brand turistic și de marketing	Prioritatea 1 - Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării Prioritatea 3 - Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune	1.1. Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor și a microîntreprinderilor și creșterea gradului de internaționalizare ale acestora 1.4. Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic 3.4. Dezvoltarea capacității administrative regionale

Tabel 43 - Sinergii între obiectivele și direcțiile propuse și cele regionale (PDR 2014) și Europene

11 Concluzii – de la obiective strategice la plan de acțiune 2015-2022

Deși prezentul raport – „*Viziune și obiective strategice de dezvoltare – Zona Metropolitană Cluj*” – nu conține definirea unui plan de acțiune detaliat, care se va realiza ulterior, acesta reprezintă modelarea și articularea infrastructurii planului strategic pentru Zona Metropolitană Cluj Napoca, esența viziunii de dezvoltare pentru teritoriul analizat și a priorităților de urmat pentru atingerea acesteia. Următorii pași vor detalia această infrastructură principală, până la identificarea oportunităților de finanțare și parteneriat pentru proiecte la scară mică, parte a demersului strategic.

În prezent, este esențială generarea cadrului principal al planului, anume axele conceptuale de dezvoltare:

1. **GUVERNANȚA** – ca o capacitate consolidată de generare a unui pact durabil în rândul instituțiilor (inclusiv capacități și competențe legate cu precădere de definirea politicilor de dezvoltare) și a actorilor puternici în dezvoltarea teritorială, atât publici cât și privați, la nivel național și internațional.
2. **LOCUIREA** – ca o încercare de a echilibra și a optimiza relația între cererea și oferta de locuințe la nivelul întregului teritoriu al zonei metropolitane. Locuirea ca axă nu trebuie limitată la construirea de noi cartiere și micro-cartiere, ci trebuie înțeleasă și prin perspectiva necesității din ce în ce mai ridicate de regenerare a zonelor colective moderniste anterioare 1990 și de densificare la nivel urban și comunal pericentral, utilizând rezervele de teren generate de o expansiune necompactă.

3. **ECHILIBRUL ÎNTRE SISTEMUL CONSTRUIT ȘI CEL NATURAL** – ca un efort de planificare pentru generarea unui sistem echilibrat policentric de localități compacte în zona metropolitană.
4. **MOBILITATE INTEGRATĂ** – ca o modalitate de a reduce impactul autoturismelor private asupra structurii urbane a ZMCN și de a facilita circulația persoanelor prin intermediul mijloacelor de transport public puternic integrat, cu un procent modal ridicat al transportului nepoluant pe cale ferată și tramvai, ori prin utilizarea bicicletelor.
5. **EFICIENȚA ENERGETICĂ** – o țintă care trebuie urmărită atât prin identificarea de surse regenerabile eficiente și cu impact redus asupra mediului, cât și prin măsuri care să contracareze dispersia de energie și căldură și care să pună bazele unei rețele inteligente de energie (*smart grid*);
6. **COMPETITIVITATEA ECONOMICĂ** – bazată esențialmente pe capacitatea de a relansa dialogul dintre universități și întreprinderile locale, însă în mare măsură și pe consolidarea capacității ambilor actori de a deveni jucători internaționali, extinzând piețele acestora. Creșterea competitivității economice rezidă și în capacitatea administrațiilor publice locale să reprezinte parteneri de nădejde, care să susțină și să informeze constant mediul de afaceri, promovând la nivel internațional totodată potențialul ZMCN investițional.
7. **TURISM ȘI AGREMENT** – bazate pe o clasificare reală a posibilităților disponibile (atât în ceea ce privește excelența patrimoniului material cât și a acțiunilor imateriale), cu privire la pregătirea profesională și capacitatea de a valorifica în mod corespunzător patrimoniul cultural extrem de bogat, însă neglijat în prezent.
8. **SPAȚIU PUBLIC** – înțeles ca un liant și un generator al unei identități locale reînnoite și ca o oportunitate de dezvoltare a unui număr ridicat de economii noi bazate pe exploatarea serviciilor bazate pe localizare (*Location Based Services – LBS*) de către cetățeni și întreprinzători creativi. Reîntoarcerea producției la contextul urban poate permite cetățenilor din ZMCN accesarea la un spațiu public cu o calitate și o funcționalitate mai ridicată, adaptată cerințelor contemporane de conectivitate și servicii.
9. **SOLUȚII INOVATOARE ȘI INTELIGENTE** – prin exploatarea celor mai avansate concepte dezvoltate de cele 12 universități clujene și modelarea unui sistem capabil să valorifice această moștenire intelectuală relevantă (capital intelectual), conectând-o cu sistemul productiv și, ca tot unitar, la cele mai avansate rețele de cercetare la nivel European (în principal) și internațional.

Prin această construcție conceptuală, s-a dezvoltat în Capitolul 9 cadrul de captare și dezvoltare a principalelor idei de proiecte și actori implicați (Obiective și direcții de acțiune, urmate de tabelul sinoptic al relaționării cu prioritățile regionale – Cap. 10). Această rețea-cadru trebuie să fie flexibilă pentru a putea primi și reține ideile și proiectele promovate la nivel local și generate prin dialogul între instituții și actori. Mai mult decât atât, ca un element

esențial ce fundamentează succesiunea de pași a finalizării și implementării strategiei, a fost stabilită o direcție precisă pentru Zona Metropolitană Cluj Napoca.

Elementele principale pentru viziunea de dezvoltare se bazează pe ideea construirii unei zone metropolitane inteligente axate pe economii inovative (OS 6), cu impact redus asupra mediului și care favorizează valorificarea peisajului natural și urban (OS 3). O zonă metropolitană care se adresează în mod corespunzător, prin soluții sociale inovatoare, problemelor încă presante legate de sărăcia urbană (OS 8). În aceasta, factorii ce țin de energie sunt plasați în centrul alegerilor strategice (OS 5) iar producția de energie se orientează progresiv către surse regenerabile, care la rândul lor produc externalități pozitive asupra altor ecosisteme. Un accent puternic se pune asupra consolidării economiilor legate de evenimente și turism (SO 7 și 9), în relație cu valorificarea și regenerarea patrimoniului cultural și natural relevant din ZMCN, dar și cu capacitatea de a imagina și proiecta un nou raport cu spațiul public. În ceea ce privește acest ultim punct, este esențială regândirea mobilității în Cluj Napoca și zonele din inelul 1 pentru a oferi mai mult spațiu transportului public ferat nepoluant și pentru a re-proiecta soluții cu dublu rol: facilitarea transportului cu automobilul (pe rute ocolitoare și centuri) și descurajarea utilizării acestui mijloc inefficient în zonele centrale (SO 3), contribuind la crearea unor spații mai atractive și mai salubre ce pot fi puse la dispoziția economiei bazate pe evenimente. Nu este, de asemenea, de subestimat faptul că multinaționalele și companiile mari de top preferă să investească în acele orașe care pot garanta un nivel înalt de cultură și servicii, precum și de locuire în locuințe disponibile, accesibile de calitate și bine conectate (SO2), fiind dotate cu spații urbane de calitate. Nicidecum în ultimul rând, pentru a realiza obiectivele care susțin construcția conceptuală a planului strategic al Zonei Metropolitane Cluj Napoca, este esențială crearea unui Centru Metropolitan și construirea unui cadru de guvernare clar, cu definirea rolurilor și competențelor diferitelor instituții și părți interesate implicate în procesul de luare a deciziilor ce va modela viitorul acestui pol de creștere.

Volumul C. Profilul spațial și arii de intervenție în Zona Metropolitană

12 Profilul spațial al Zonei Metropolitane

12.1 Competențe distinctive. Identificarea ariilor-problemă la nivel metropolitan

Diagnosticul ZMCN 2015 relevă următoarele caracteristici ale teritoriului metropolitan – disfuncții și elemente de potențial ce trebuie tratate cu prioritate în perioada de programare 2014-2020 în vederea atingerii obiectivelor strategiei de dezvoltare.

- Zona Metropolitană Cluj-Napoca **reprezintă o construcție artificială**, realizată fără considerarea aspectelor funcționale, infrastructurale, de transport și topografice la nivel teritorial (*Fig. 1*). Dezvoltarea capacității administrative la nivel metropolitan, cu corelarea intereselor tuturor actorilor implicați, constituie o prioritate pentru perioada de programare 2014-2020 dacă se dorește o dezvoltare metropolitană coerentă.

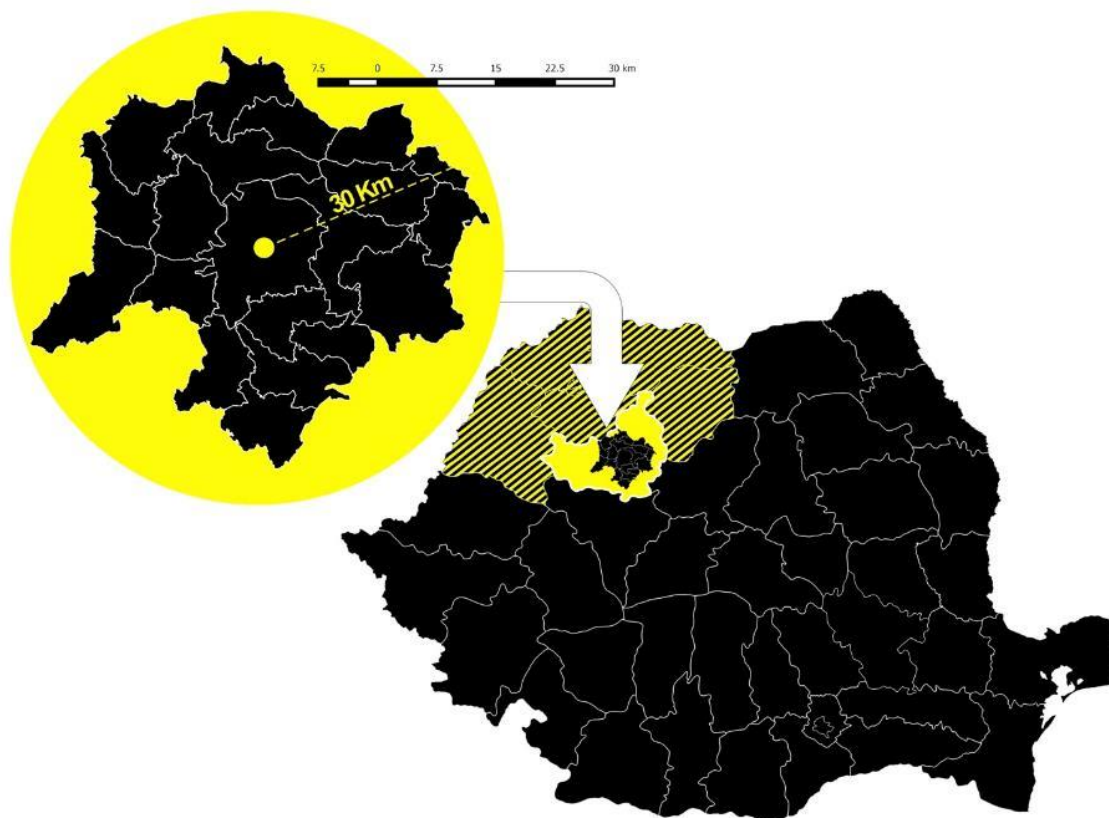

Figura 122 – Zona Metropolitană Cluj-Napoca – localizare și modalitate de definire

- Există **disparități clare în ceea ce privește dezvoltarea** între zona urbană funcțională (primul inel de comune și axa Someșului, cuprinzând și comunele Gilău, Jucu, Bonțida) și

restul zonei metropolitane, cu caracter rural pronunțat și lipsuri în ceea ce privește asigurarea infrastructurii tehnico-edilitare (**Fig. 2**). Zona urbană funcțională din ZMC, configurată axial pe culoarul Someșului Mic, prezintă cel mai ridicat potențial de dezvoltare competitiv al arealului și așadar priorități distincte față de arealul extins al zonei metropolitane, care beneficiază de alte atuuri (elemente de cadru natural și peisaj, potențial agricol) însă se remarcă printr-o calitate și cantitate redusă a infrastructurilor de bază, precum și printr-un indice de dezvoltare la nivel local scăzut. Această diferențiere trebuie realizată și la nivel de politici, programe și proiecte pentru zona metropolitană.

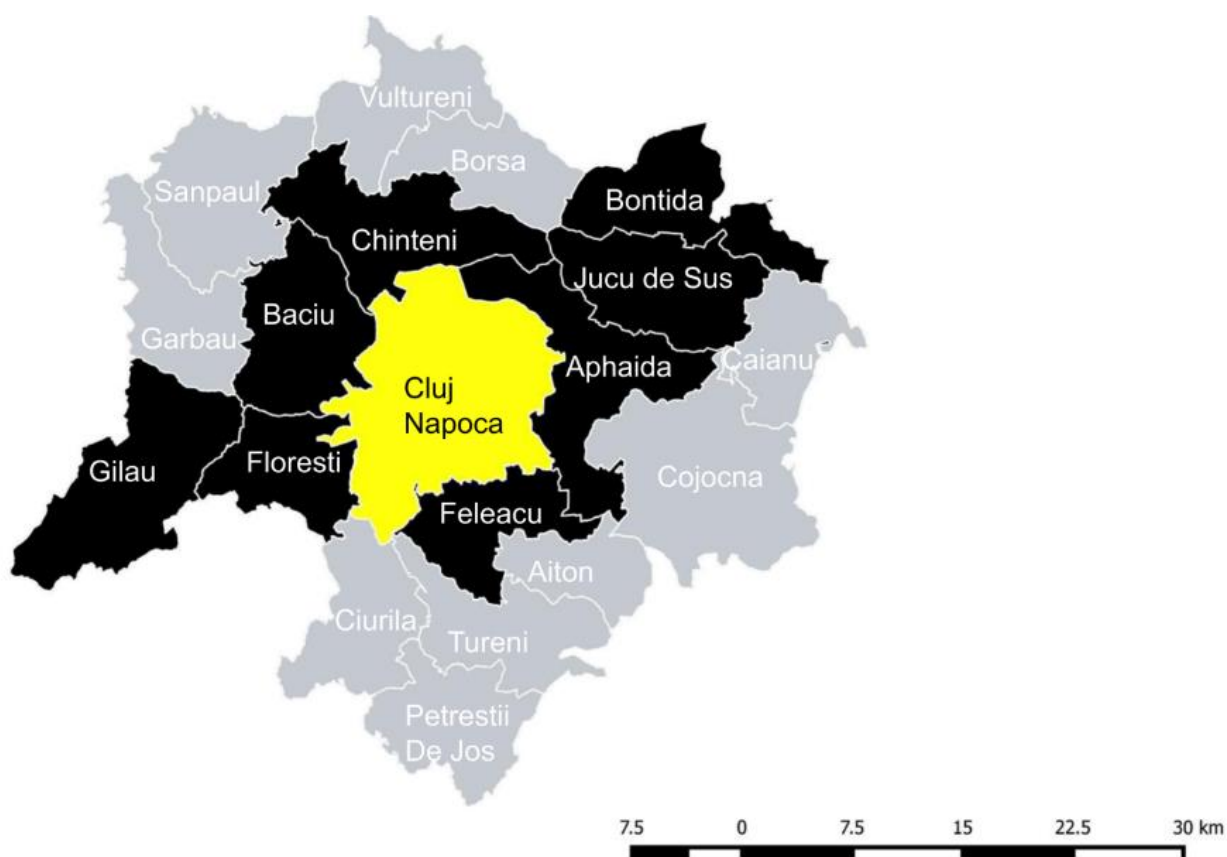

Figura 123 – Zona Metropolitană Cluj-Napoca: Municipiul Cluj-Napoca (galben), ZFU (negru), zona rurală (gri)

- Someșul Mic reprezintă un element de specificitate al zonei metropolitane insuficient valorificat din punct de vedere al potențialului său de **axă ecologică**.

Figura 124 – Culoarul Someșului Mic - axă ecologică

- **Planificarea modului de locuire** în zona metropolitană este în prezent deficitară – pe de o parte, cartierele de locuințe colective realizate înainte de 1990 necesită intervenții de regenerare urbană, iar pe de altă parte specula imobiliară a determinat o dezvoltare rezidențială necontrolată în primul inel de comune al municipiului Cluj-Napoca, cea mai gravă situație regăsindu-se în comuna Florești. Tendința de periurbanizare acută a zonelor rurale din prima coroană de localități a Municipiului, coroborată cu o perioadă de înflorire imobiliară, de specula avantajelor unui preț scăzut al terenurilor și de monitorizare deficitară a respectării prevederilor RLU au făcut ca, în prezent, comunele și noile cartiere din Cluj Napoca să reprezinte areale cu probleme acute de bază (rețele tehnico-edilitare, accesibilitate, dotări sociale, de sănătate și învățământ).

Figura 125 – Cartier nou de locuințe – Comuna Florești. Probleme în ceea ce privește accesibilitatea și modul de conformare

- Există **probleme mari în ceea ce privește mobilitatea pe direcția est-vest**, DN1 fiind congestionat din cauza navetismului în și dinspre Cluj-Napoca, dar și a lipsei unei variante de ocolire pentru traficul de tranzit. Municipiul a crescut, din punct de vedere al traficului, mult peste capacitatea drumurilor aproape în exclusivitate convergente spre acesta. În

consecință, s-a depășit posibilitatea acțiuni preventive pentru ameliorarea traficului, fiind în acest moment necesare acțiuni concertate de remediere urgentă.

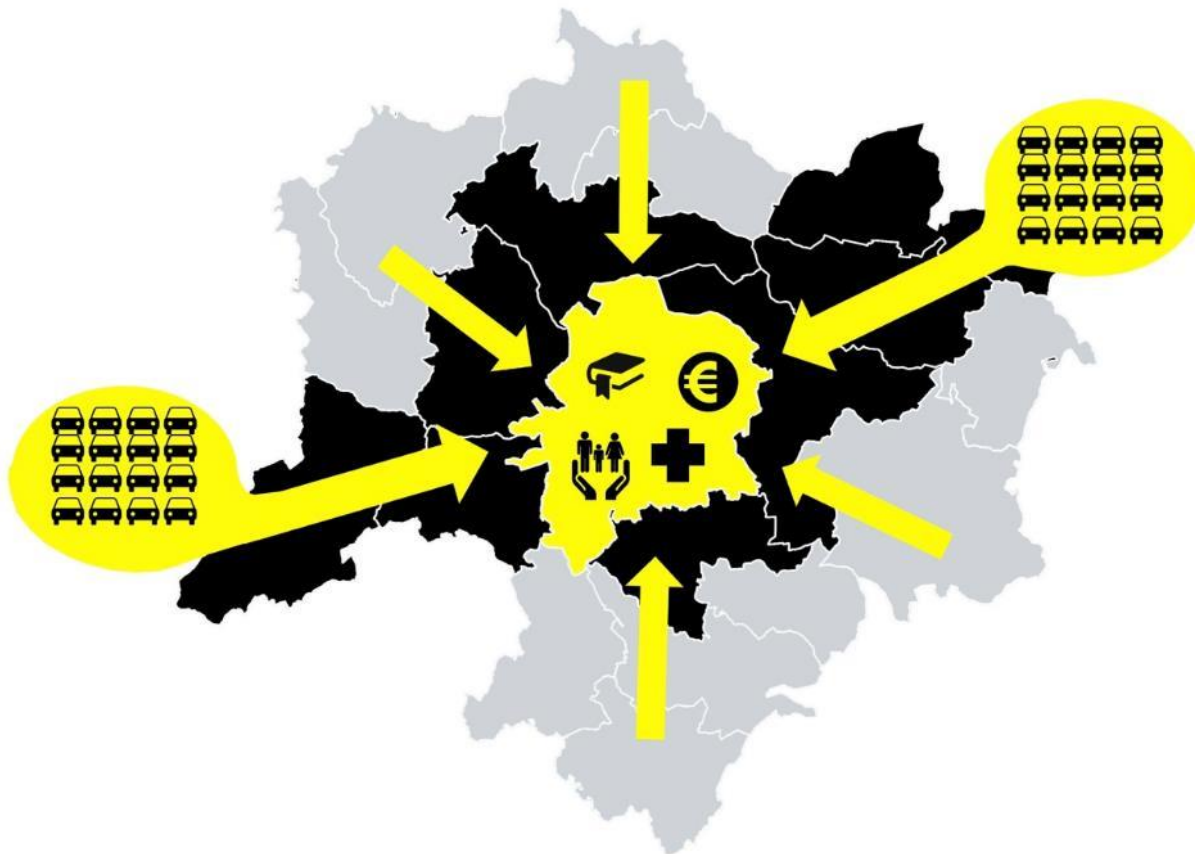

Figura 126 – Probleme privind gestiunea traficului auto pe direcția est-vest

- **Gestiunea deșeurilor** rămâne o problemă la nivel metropolitan și județean prin lipsa unui depozit conform de deșeuri. Această situație va trebui rezolvată cât mai urgent, fiind necesară și identificarea unor soluții alternative de gestiune a deșeurilor.
- În prezent nu există soluții pentru **pungile de sărăcie urbană** (Cluj-Napoca – Pata Rât) și rurală (în comunele Aiton, Sânpaul, Cojocna), fiind necesară dezvoltarea unor politici integrate în acest sens în următoarea perioadă.
- Deși există potențial de dezvoltare a turismului la nivel metropolitan, prin ariile naturale protejate, monumentele istorice, evenimentele culturale și excelența ZMCN pe anumite domenii (ex: turism medical), în prezent **zona metropolitană nu are o identitate culturală comună care să se reflecte la nivel de signalistică și brand.**

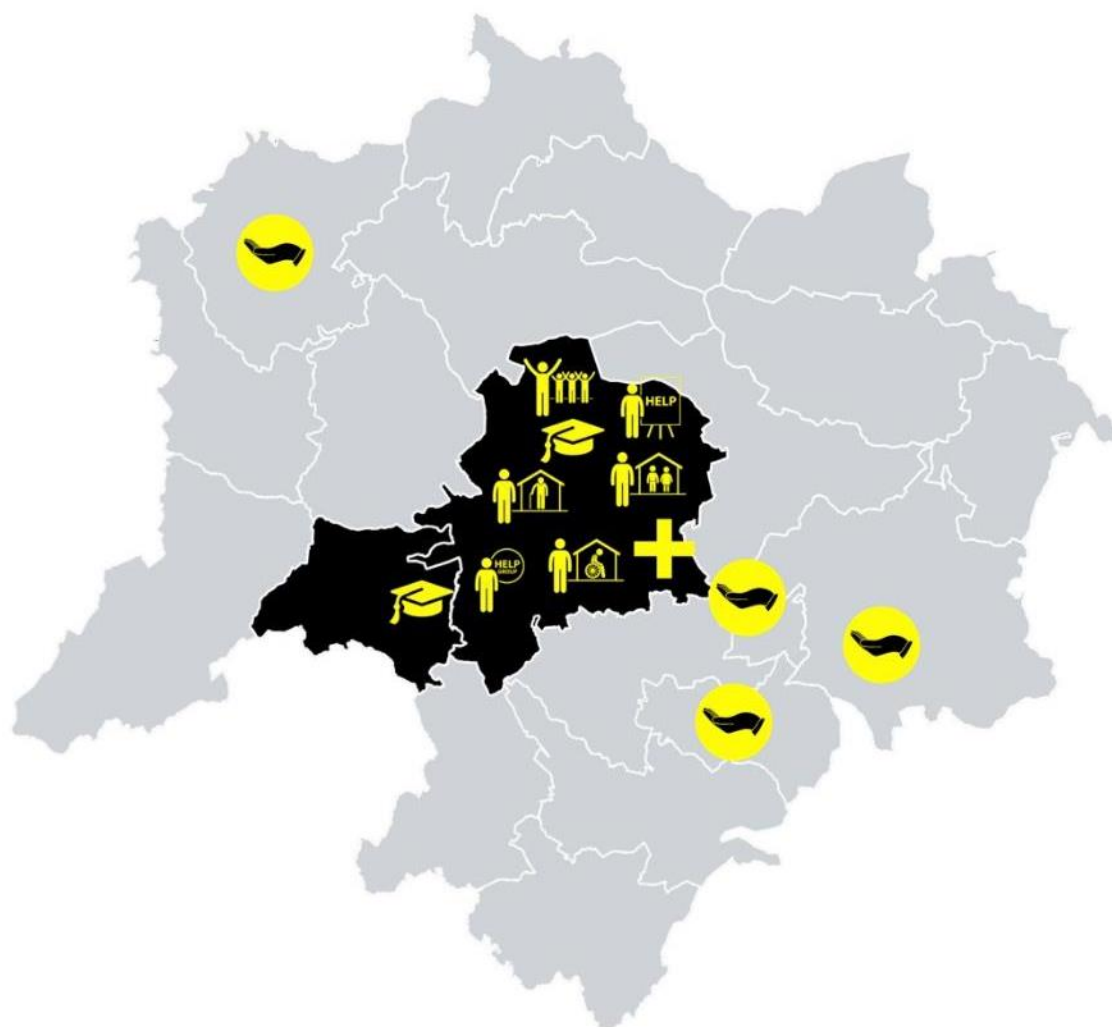

Figura 127 – Pungi de sărăcie la nivel urban I rural, în contrast cu zonele ce beneficiază de infrastructură social și educațională dezvoltată

- Zona metropolitană constituie **un pol economic important**, fapt relevat de dinamica structurilor de tip cluster, rețeaua de parcuri industriale sau mediul universitar bine dezvoltat, cu o componentă de cercetare-dezvoltare foarte importantă. Cu toate acestea, pe anumite sectoare competitive, cum ar fi domeniul IT, există o necorelare între nevoile angajatorilor și oferta educațională a universităților, în timp ce în alte domenii forța de muncă (în special cea mediu calificată) devine insuficientă pentru cerințele angajatorilor.

12.2 Zone funcționale majore – relaționare cu principalele axe de dezvoltare

Distribuția zonelor funcționale majore la nivel metropolitan ilustrează centralitatea puternică a municipiului Cluj-Napoca și a axei Someșului Mic, de-a lungul căreia sunt situate cele mai dense zone de locuit, dar și principalele zone industriale și comerciale (*Fig. 127*).

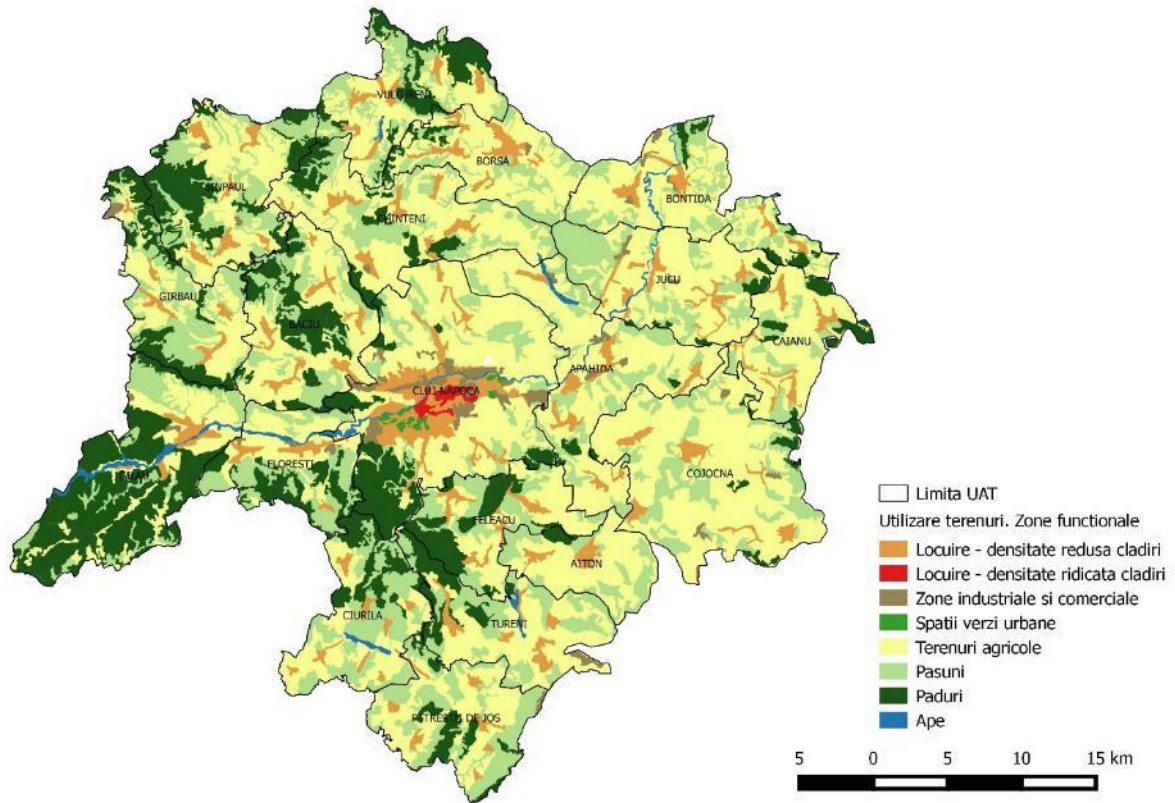

Figura 128 – Utilizarea terenurilor și zone funcționale majore la nivel metropolitan. Sursa: Corine Land Cover 2006

În ceea ce privește **zonele rezidențiale**, se remarcă o diferențiere între zona centrală a municipiului Cluj-Napoca, caracterizată printr-un țesut urban foarte dens, și restul zonelor rezidențiale, caracterizate printr-un țesut urban discontinuu, în special în zonele rurale. De altfel, Planul Urbanistic al Municipiului Cluj-Napoca face distincția între zonele de locuințe cu servicii de interes local și general, pe de-o parte, zonele de locuințe de tip rural și cele de densitate mica fără infrastructură completă (*Fig. 128*).

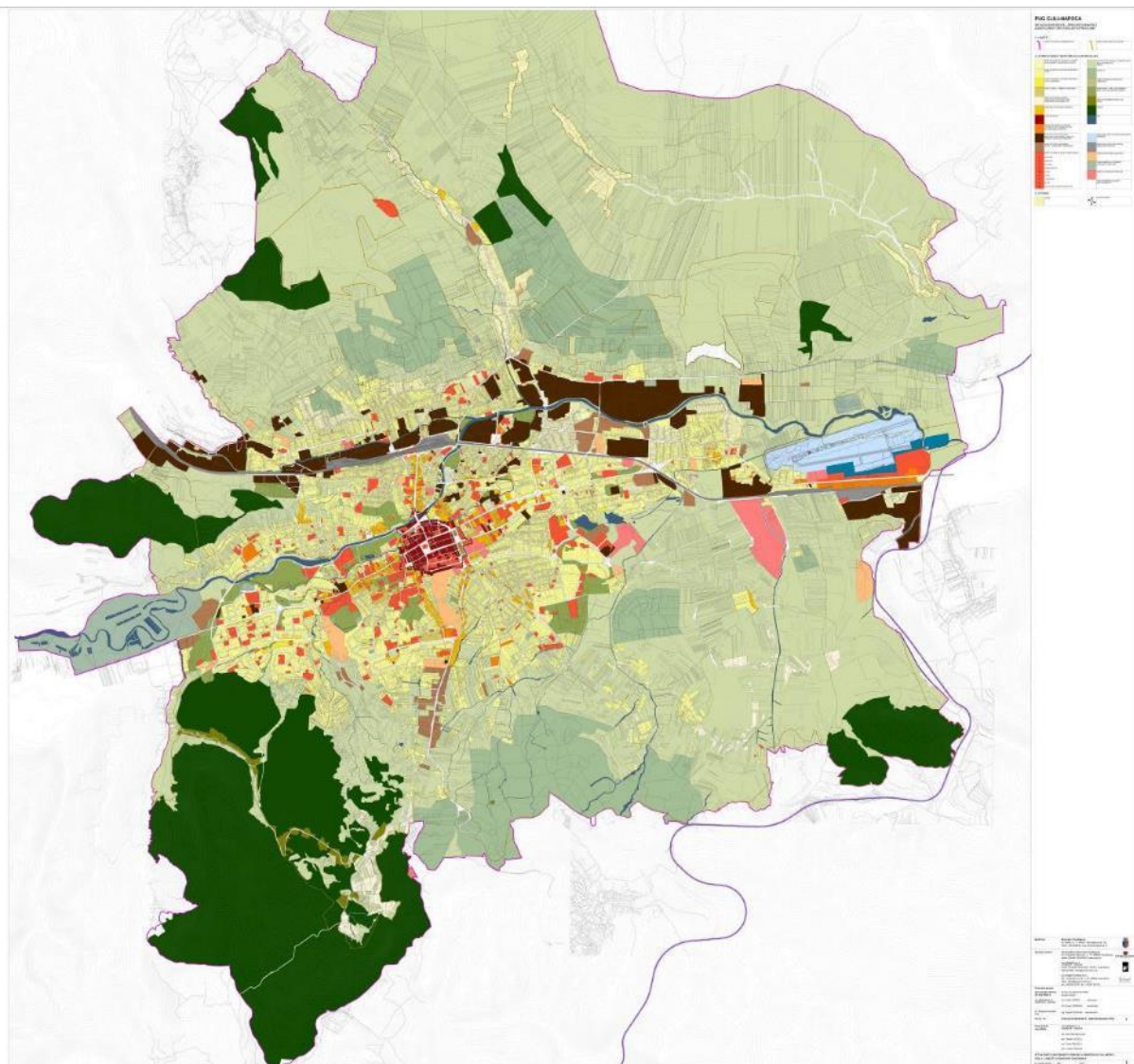

Figura 129 – Situație existentă, zonificare funcțională – sursa: PUG Municipiul Cluj-Napoca aprobat decembrie 2014.
Galben – zone de locuire. Maro – zone industriale

Deși la nivel municipal există, prin reglementările Planului Urbanistic General, exprimarea zonelor ce se doresc a fi urbanizate în următorii zece ani și a celor ce ar trebui să fie restructurate, nu există un plan la nivel metropolitan pentru gestiunea locuirii. Acest fapt a contribuit și el la dezvoltarea necontrolată a unor zone rezidențiale noi, în special în comuna Florești (sud), însă (punctual) și în comunele Chinteni (zona de intrare dinspre municipiul Cluj-Napoca), Apahida (la est de centrul comunei) sau Baci.

În ceea ce privește **zonele industriale**, acestea sunt concentrate, în cazul municipiului Cluj-Napoca, la nord de calea ferată, extinzându-se în vest către comuna Baci și în est până în zona Aeroportului Internațional „Avram Iancu”. Cea mai mare parte a acestor zone industriale sunt propuse a fi restructurate și transformate în zone mixte de locuire și servicii (**Fig. 123**), în special în ariile industriale situate de-a lungul Someșului. La nord de aeroport, către comuna Apahida, este propusă prin PUG realizarea unei noi zone de activități economice.

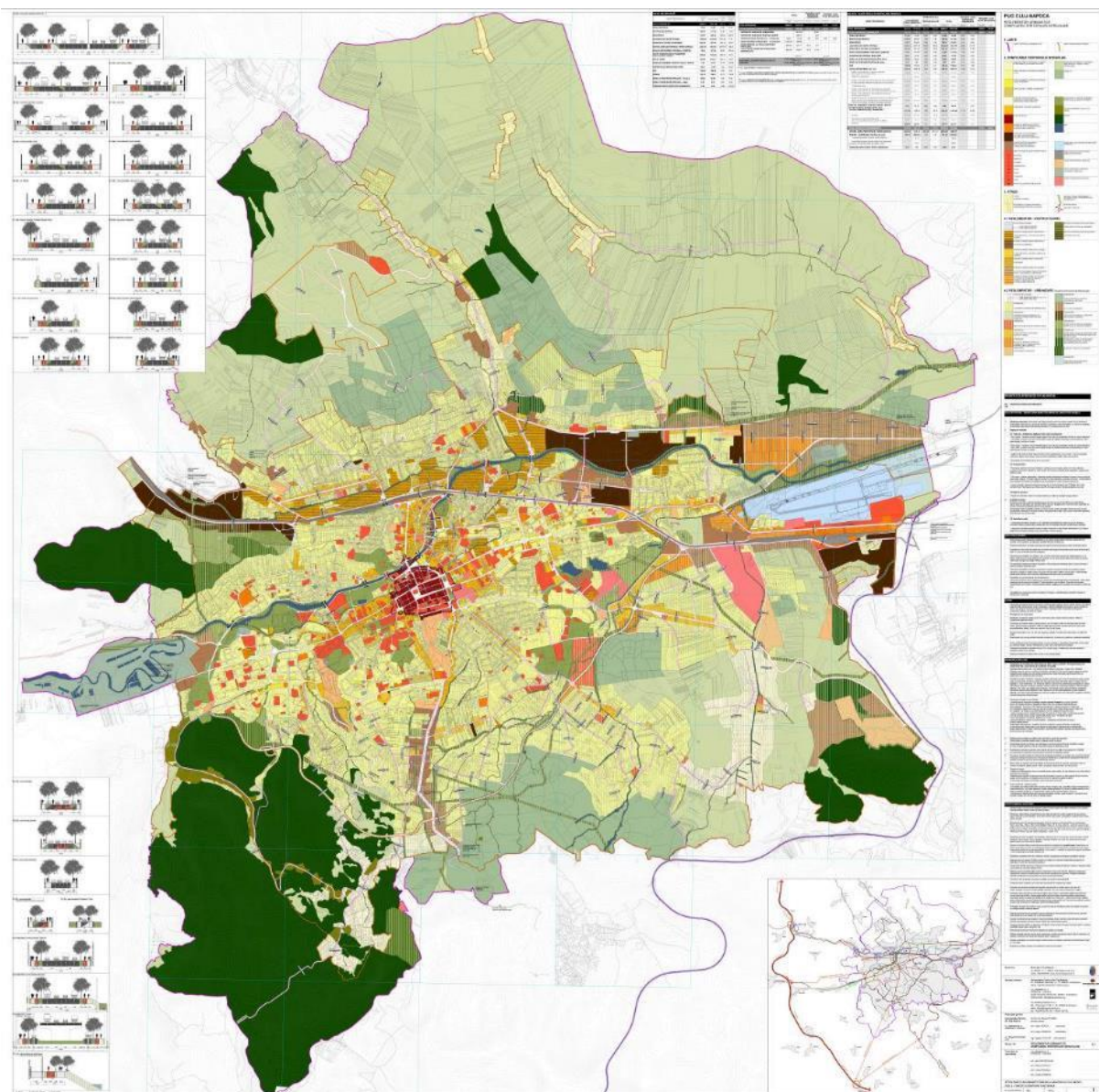

Figura 130 – Reglementări zone funcționale. Sursa: PUG Municipiul Cluj-Napoca aprobat decembrie 2014

În restul ZMCN, zone industriale importante se mai regăsesc în comuna Apahida și în comuna Jucu (Parc industrial Tetarom III). Este însă de remarcat apariția, în ultimii ani, a unor poli logistici importanți – unul, deja destul de bine consolidat, la est de municipiul Cluj-Napoca, pe teritoriul comunei Apahida, profitând de vecinătatea aeroportului internațional și a variantei ocolitoare Apahida – Vâlcele. Celălalt, în curs de dezvoltare, se regăsește la vest de municipiul Cluj-Napoca, în zona nodului de autostradă de la Gilău (intersecția A3 cu DN1), existând premisa extinderii acestuia odată cu continuarea autostrăzii către Oradea, spre vest, și Târgu Mureș, spre est.

Principalele *zone comerciale* din teritoriul metropolitan se regăsesc în partea de vest a municipiului Cluj-Napoca (pe DN 1 – intrarea dinspre Florești) și în partea de est a municipiului, de-a lungul aceleiași axe.

Spațiile verzi urbane se concentrează în vestul municipiului Cluj-Napoca: Parcul Central, dealul Cetățuie, cimitirul central, Grădina Botanică ș.a. În partea de est, ideea unui parc în zona dintre lacuri a fost îndelung discutată de-a lungul anilor, regăsindu-se și în propunerile de zonificare funcțională ale noului Plan Urbanistic General. În prezent, nu există spații verzi amenajate de dimensiuni mai mari în comunele din primul inel, situație ce ar trebui remediată în viitorul apropiat cel puțin în cazul comunei Florești.

12.3 Tendințe de evoluție. Impactul proiectelor realizate în perioada 2007-2013

Analiza portofoliului de proiecte realizat în perioada anterioară de programare, împreună cu gradul de finalizare a implementării proiectelor propuse, ilustrează foarte bine anumite tendințe de evoluție ale zonei metropolitane pe diferite sectoare. Este necesar însă ca tendințele pozitive să fie sprijinite în următoarea perioadă de programare, iar cele negative să fie atenuate prin măsuri specifice.

12.3.1 Proiecte de mobilitate

PID 2007-2013 a avut o componentă importantă în ceea ce privește transportul public în comun, fiind implementate mai multe proiecte majore: modernizare linie tramvai pe rutele Mănăștur – Piața Gării și Piața Gării – B-dul Muncii, extinderea sistemului de transport public în ZMCN în comunele Florești, Baci, Chinteni, Apahida și achiziționarea de mijloace de transport ecologice. Aceste proiecte au avut un real succes, constituind astăzi baza de la care zona metropolitană trebuie să pornească în realizarea unor propuneri noi precum extinderea transportului public și în alte comune din ZMCN, extinderea liniei de tramvai către comuna Florești sau înnoirea flotei de transport public a municipiului Cluj-Napoca.

În ceea ce privește investițiile în modernizarea căilor de comunicație, multe dintre ele aflate încă în implementare, ele au vizat mai degrabă ameliorarea accesibilității în interiorul municipiului Cluj-Napoca și mai puțin problemele privind fluiditatea traficului pe relația est-vest – probleme ce vor trebui să își găsească o soluționare în perioada următoare de programare.

Alte proiecte importante prevăzute pentru 2007-2013, precum nodul intermodal de la aeroport sau cel de la gara Cluj-Napoca nu au fost începute și vor trebui realizate în perioada 2014-

2020 dacă se dorește o mai bună conectivitate a zonei metropolitane la nivel național și european.

12.3.2 Proiecte pentru competitivitate economică

Perioada 2007-2013 a reprezentat ocazia realizării unor investiții importante de infrastructură de afaceri în zona metropolitană. Este cazul proiectelor ce au vizat dezvoltarea parcului industrial Tetarom I, a centrului TEAM de sprijinire a afacerilor sau a Centrului Regional de Excelență pentru Industrii Creative (CREIC). În prezent, aceste proiecte se află în diverse stadii de implementare, nefiind finalizate la data redactării acestui document. Alte proiecte, precum realizarea Parcului Industrial Tetarom IV în comuna Feleacu, au fost sistate din motive tehnico-financiare.

În acest sens, ar fi de preferat ca în următoarea perioadă de programare să se identifice întâi modalitățile de valorificare ale acestor spații nou construite (inclusiv rezolvarea problemelor de acces în cazul dezvoltărilor de pe Dealul Lomb – Cluj-Napoca) înainte de a finanța noi infrastructuri pentru sprijinirea afacerilor, centre de congrese și expoziții sau alte asemenea investiții. De asemenea, trebuie avut în vedere care va fi impactul bugetar al acestor investiții, având în vedere că ele vor trebui finalizate în 2016 din fondurile proprii ale primăriei Municipiului Cluj-Napoca.

Există însă și alte intervenții, cu caracter soft, ce ar trebui făcute în Zona Metropolitană cât mai curând: dezvoltarea învățământului profesional și tehnic, încurajarea parteneriatelor între universități și mediul economic în vederea corelării ofertei educaționale cu cerințele de pe piața muncii etc.

12.3.3 Proiecte pentru servicii sociale

Multe dintre proiectele de servicii sociale din vechiul PID se aflau încă în implementare la data redactării acestui proiect. Este de remarcat însă că, în afara unui proiect de locuințe sociale de calitate în municipiul Cluj-Napoca (proiect finalizat), finanțările s-au dus cu precădere pe înființarea de centre specializate pentru diferite categorii de persoane supuse riscului de excludere socială. Cu toate acestea, proiectul de realizare a unui centru social integrat pentru incluziunea comunităților defavorizate din zona metropolitană Cluj nu a fost realizat. Considerăm că, în vederea atenuării problemelor de sărăcie urbană și rurală din zona metropolitană, este nevoie de intervenții integrate, cu caracter soft și hard, în vederea ameliorării condițiilor de viață și a incluziunii pe piața muncii a comunităților defavorizate.

13 Scenarii de dezvoltare 2022

13.1 Scenariul „Business as usual”

Zona metropolitană Cluj-Napoca este în continuare o structură monocentrică, fără o identitate comună, cu o zonă rurală îndepărtată în declin a cărei apartenență la zona metropolitană rămâne neclară. Majoritatea proiectelor pe exercițiul financiar 2014-2020 au fost realizate pe teritoriul administrativ al municipiului, pentru soluționarea unor probleme mai degrabă locale, fără a ține seama de scara metropolitană, ceea ce a accentuat disparitățile între municipiu și zonele adiacente și a cauzat implementarea de proiecte necorelate, care să rezolve strict probleme locale, în restul UAT-urilor. Lipsa unui pact privind guvernarea determină continuarea tendințelor identificate în 2015 cu privire la dezvoltarea necontrolată a zonelor rezidențiale în primul inel de comune, dar și derularea unor investiții în dezvoltarea unor zone de agrement fără a ține seama de cererea reală existentă la nivelul zonei metropolitane.

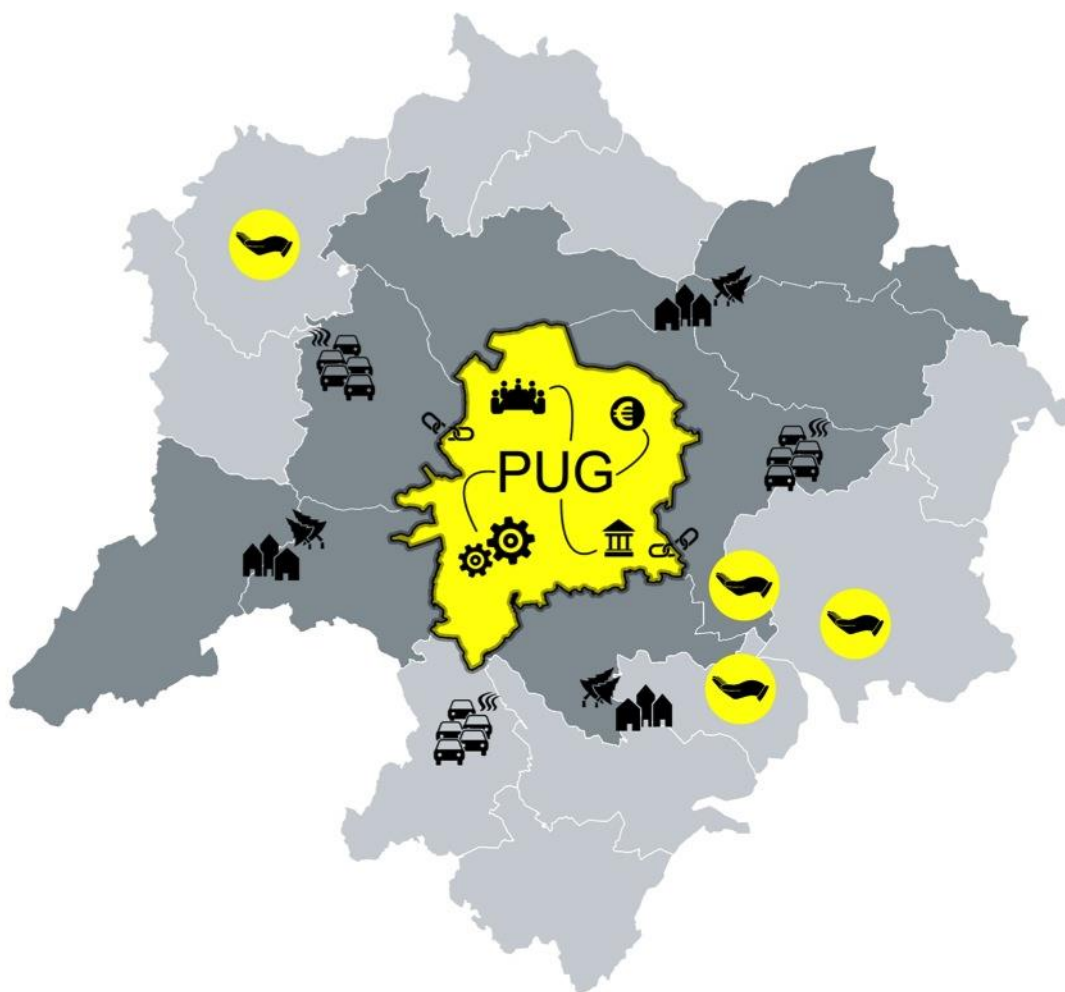

Figura 131 – Scenariul „Business as usual”

Mai mult, datorită lipsei cooperării între administrațiile publice locale și concentrării exclusive de fonduri în municipiul pol de creștere, disensiunile între acesta și coroana de localități s-au accentuat, cauzând probleme politice care au blocat derularea de proiecte pentru rezolvarea problemelor mobilității, proiecte ce altfel trebuiau realizate în parteneriat. Problemele de trafic au fost rezolvate doar parțial, în ciuda realizării centurii sudice a municipiului Cluj-Napoca, din cauza investițiilor întârziate în realizarea unei centuri ocolitoare a comunei Florești și a extinderii liniei de tramvai în sudul comunei. În acest context, bazinul mic de forță de muncă, imposibil a fi alimentat din zonele adiacente și rămas în urmă din cauza calificărilor neatractive pentru mediul de afaceri a determinat o scădere a atractivității zonei metropolitane Cluj-Napoca pentru investitori. Lipsa unor proiecte semnificative în ceea ce privește dezvoltarea capitalului uman și preferința doar pentru investiții în infrastructură fizică de tip centru de transfer tehnologic sau incubator de afaceri și-a demonstrat ineficiacitatea, majoritatea clădirilor finanțate neavând impactul scontat în teritoriu.

Întârzierea investițiilor în ceea ce privește modernizarea aeroportului „Avram Iancu”, gestiunea deșeurilor la nivel metropolitan și valorificarea ariilor naturale protejate și a monumentelor istorice din teritoriu au determinat pierderea de către Cluj-Napoca a oportunității de a deveni capitală europeană a culturii în 2021. Astfel, la începutul perioadei de programare 2021-2027, Zona Metropolitană Cluj-Napoca încă se află în căutarea unei identități.

13.2 Scenariul „Prioritizare interese locale”

Perioada de programare 2014-2020 a reprezentat o oportunitate pentru mai multe comune din Zona Metropolitană Cluj-Napoca să acceseze fonduri europene pentru soluționarea unor nevoi teritoriale stringente. Cu toate acestea, inexistența unui pact de guvernanță la nivel metropolitan a determinat lipsa unei corelări între UAT-urile ce compun zona metropolitană.

Prin urmare, în 2022 Zona Metropolitană Cluj-Napoca continuă să fie o structură monocentrică, însă cu o reducere vizibilă a disparităților între municipiu și primul inel de comune datorită unor proiecte punctuale ale acestora din urmă: realizarea polului logistic Florești-Gilău, a extinderii tramvaiului până în Florești, a unor proiecte menite să încurajeze turismul de agrement în sudul zonei metropolitane, precum și în Chinteni (Lacul Chinteni) și Apahida (zona Câmpenești).

Nu a existat însă un acord politic în această perioadă pentru realizarea unor proiecte de anvergură metropolitană. Astfel, dezvoltarea urbană necontrolată rămâne o problemă la nivel metropolitan, la fel ca fluidizarea traficului pe relația est-vest în lipsa unui acord privind drumul expres Cluj-Napoca – nod Gilău între municipiul Cluj-Napoca și comuna Florești. Investițiile realizate de către Primăria Cluj-Napoca în Cluj Innovation Park rămân un element pozitiv al perioadei de programare 2014-2020, la fel ca și investițiile în modernizarea

aeroportului internațional „Avram Iancu”, ambele atrăgând investitori importanți în domeniul ITC.

Inegalitățile sociale la nivel metropolitan continuă însă să crească, chiar și în interiorul municipiului Cluj-Napoca, acolo unde lipsa intervențiilor de regenerare urbană în cazul cartierelor vechi de locuințe au determinat scăderea atractivității acestora pentru clasa de mijloc, existând în prezent o puternică tendință de ghetoizare a acestora.

Astfel, în 2022 Zona Metropolitană Cluj-Napoca este departe de a-și fi rezolvat problemele în ceea ce privește mobilitatea și sărăcia, chiar dacă există progrese în ceea ce privește nivelul de dezvoltare al comunelor și competitivitatea economică a zonei. ADI ZMCN rămâne însă o construcție artificială, în lipsa dezvoltării unor instrumente pentru sporirea capacității administrative la nivel metropolitan.

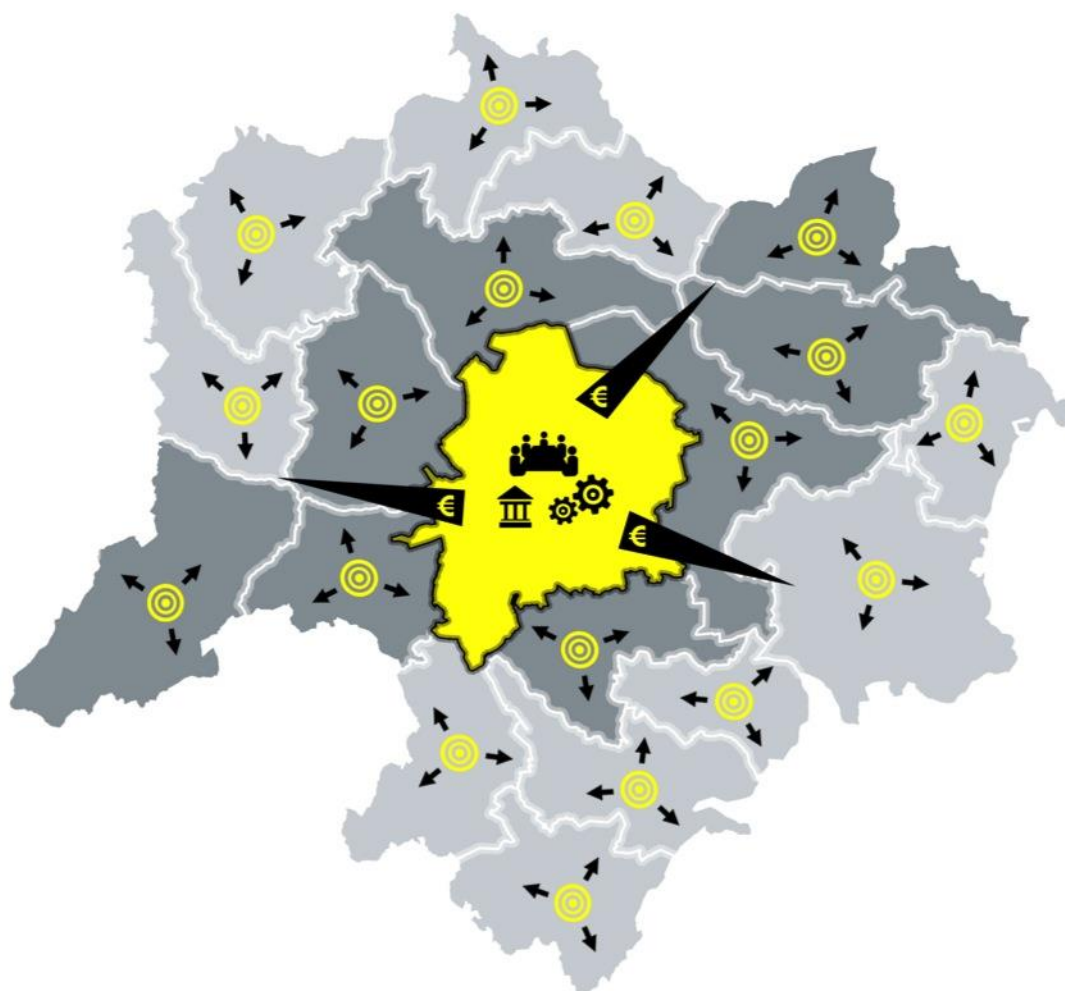

Figura 132 – Scenariul „Prioritizare interese UAT-uri”

13.3 Scenariul „Coordonare metropolitană”

Dezvoltarea Zonei Metropolitane Cluj-Napoca în perioada 2014-2020 nu a avut în vedere doar realizarea de investiții hard pe diverse domenii, ci a avut la bază dezvoltarea unui set de politici, programe și proiecte soft menite în primul rând a întări capacitatea administrativă la nivel metropolitan. Constituirea Centrului Metropolitan Cluj-Napoca, ca platformă de dialog și structură de implementare a proiectelor zonei metropolitane, împreună cu definirea unui plan de locuire la nivel metropolitan și realizarea unui sistem GIS metropolitan de gestiune a teritoriului au reprezentat premisele unei dezvoltări coordonate la nivel metropolitan, axată pe mai multe direcții.

Astfel, problema traficului pe direcția est-vest a fost parțial soluționată prin realizarea centurii sud a municipiului, extinderea liniei de tramvai până în sudul comunei Florești și realizarea unor variante alternative de ocolire a comunei la sud și la nord (drum expres Cluj-Napoca – nod Gilău). Deși trenul metropolitan nu reprezintă încă o opțiune, investițiile în nodurile intermodale de la gară și de la aeroport au contribuit la creșterea ponderii persoanelor care folosesc sistemul public de transport în comun la nivel metropolitan, reducând astfel congestia traficului.

În ceea ce privește competitivitatea economică a zonei metropolitane, investițiile în infrastructură de tip centru de transfer tehnologic au fost însoțite și de politici de încurajare a start-up-urilor și de utilizare temporară a unor spații deja existente. Realizarea unei dezvoltări de tip CLLD în Pata Rât și în comunele cu pungă de sărăcie din zona metropolitană a contribuit la reducerea problemelor comunităților defavorizate și includerea acestora pe piața forței de muncă prin inițiative de economie socială.

Zona Metropolitană este în 2022 o destinație importantă pentru turismul de agrement, prin începerea proiectului de reconfigurare a axei Someșului și prin proiectele realizate în siturile Natura 2000 și în noile zone de agrement (Chinteni, Apahida, Gilău, Tureni). Astfel, prin inițiativele soft axate pe dezvoltarea structurii de guvernare la nivel metropolitane, se poate vorbi despre o coerență în dezvoltarea metropolitană, o corelare a intereselor diferiților actori implicați și o conturare a unei identități a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca.

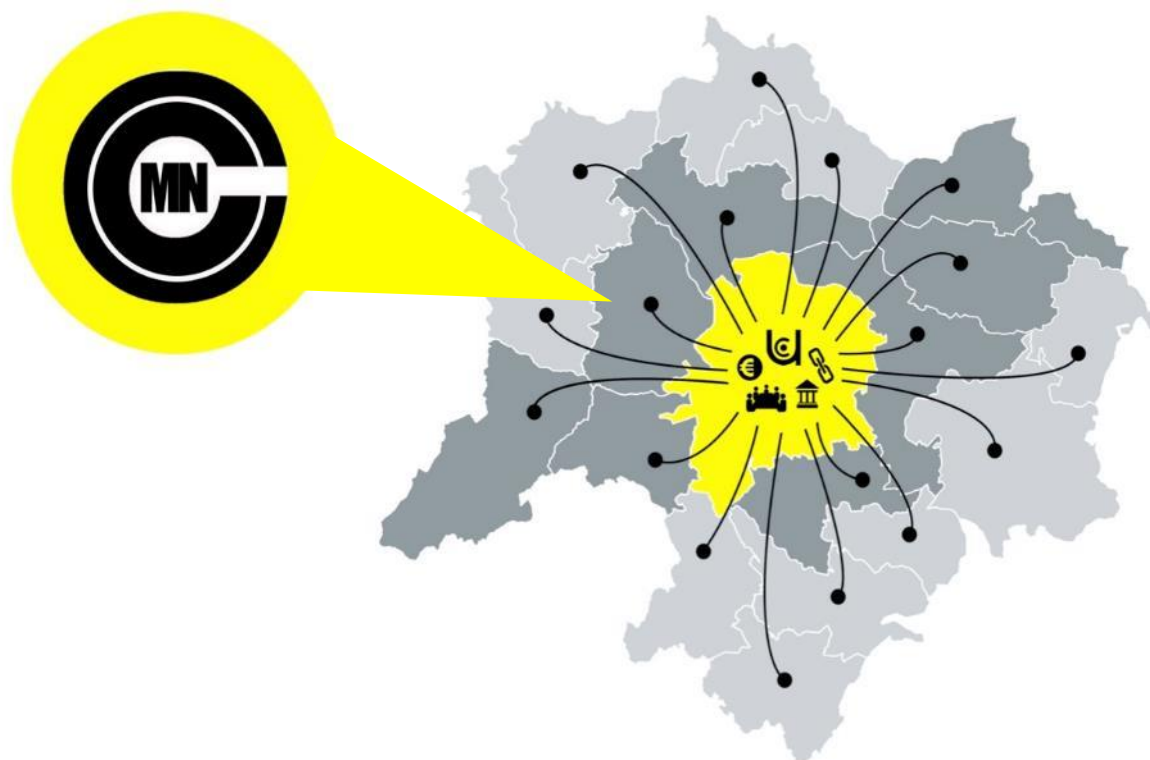

Figura 133 – Scenariul „Coordonare metropolitană”

13.4 Scenariul „Integrare metropolitană”

În 2022, Zona Metropolitană Cluj-Napoca beneficiază, pe lângă un pact de guvernare și un Centru Metropolitan conceput ca platformă de dialog și cooperare între actorii interesați de dezvoltare, și de un set de politici definite la nivel metropolitan pe diferite domenii: transport, mediu, locuire, incluziune socială și încurajarea dezvoltării antreprenoriale.

Problemele de trafic au fost soluționate nu doar prin investițiile în infrastructura rutieră (centură ocolitoare sud Cluj-Napoca, drum expres Cluj-Napoca – nod Gilău și drum expres de-a lungul căii ferate până la nod Nădășel), ci și prin extinderea liniei de tramvai la vest (până în sudul comunei Florești) și la est (până în centrul comunei Apahida) și prin punerea în funcțiune a unui sistem de tren metropolitan între Sânpaul și Apahida, cu oprire și la aeroport.

Axa Someșului Mic a fost reconfigurată ca axă verde pe întreaga suprafață a zonei metropolitane, de la Gilău la Bonțida, beneficiind și de coridoarele verzi realizate pentru legarea acestora de siturile Natura 2000 din zona metropolitană.

Pe lângă investițiile pentru încurajarea procesului de transfer tehnologic și sprijinirea afacerilor, în municipiu Cluj-Napoca s-au dezvoltat și noi zone de activități pentru industriile creative prin refuncționalizarea platformelor industriale din nordul orașului. De cealaltă parte, comunele din inelul doi și-au canalizat investițiile către realizarea de sate de vacanță, zone de agrement și baze sportive, în timp ce în Florești, Apahida și Cojocna turismul balnear a devenit o componentă importantă.

În Cojocna, Aiton, Sânpaul sau Bonțida proiectele ce vizau integrarea comunităților defavorizate au avut succes, fiind create întreprinderi sociale în toate comunele cu astfel de probleme, dar și în zona Pata Rât. Multe din aceste întreprinderi sunt legate de activități de reciclare, sistemul de gestiune a deșeurilor fiind restructurat pentru a diminua cantitatea depozitată și a mări ponderea deșeurilor reciclată sau incinerată cu co-generare de energie.

Zona Metropolitană Cluj-Napoca este astfel un model pentru zonele metropolitane din România, reușind în doar 7 ani să își soluționeze principalele probleme existente la nivel teritorial și să își creeze o structură de guvernare performantă, capabilă să implementeze diferite politici de dezvoltare teritorială. Însă acțiunile desfășurate au avut un impact ridicat la nivel de bugete locale, nu toate intervențiile fiind eligibile pentru finanțarea prin fonduri nerambursabile (de exemplu, construcția de clădiri noi pentru cultură, unde s-au investit peste 60 de Mil. EUR). Aceste proiecte au fost realizate prin împrumuturi, ceea ce a pus autoritățile locale sub un risc ridicat în ceea ce privește amortizarea și returnarea sumelor contractate.

13.5 Motivație – alegerea scenariului pentru 2015-2022

Luând în calcul ponderea proiectelor soft, ponderea și distribuția proiectelor hard, nivelul de coordonare atins în gestiunea portofoliului de proiecte la nivel metropolitan și capacitatea bugetară de implementare, considerăm scenariul nr. 3 – **Coordonare metropolitană** – ca fiind cel mai potrivit scenariu de dezvoltare pentru Zona Metropolitană Cluj-Napoca în perioada 2014-2020 (**Tabel 1**).

Scenariul permite rezolvarea problemelor stringente ale zonei metropolitane, creând în același timp, prin Centrul Metropolitan, o structură de dialog și gestiune a inițiativelor și proiectelor diferiților actori. Deși unele aspecte nu pot fi soluționate până în 2022 (valorificarea căii ferate printr-un sistem de tren metropolitan, extinderea transportului public în comun către aeroport și Apahida, reconfigurarea întregii axe a Someșului Mic), scenariul include măsuri precum centura sud, drumul expres Cluj-Napoca – nod Gilău, intervenții în comunitățile defavorizate prin inițiative de tip CLLD sau crearea de centre de transfer tehnologic, identificate ca priorități în cadrul obiectivelor și direcțiilor de acțiune definite.

Tabel 44 – Compararea scenariilor de dezvoltare 2014-2020 pentru ZMCN

Nr. crt.	Scenariu	Proiecte soft	Proiecte hard	Coordonare la nivel metropolitan	Capacitate bugetară
1	Business as usual	Puține și fără viziune metropolitană	Numeroase, cu precădere în municipiul Cluj-Napoca	Inexistentă	Sub capacitatea reală de implementare
2	Prioritizare interese locale	Foarte puține, derulate la nivel local	Foarte numeroase, răspândite în întreaga arie	Doar pe transport în comun	Depășire capacitate bugetară - comune

			metropolitană		
3	Coordonare metropolitană	Câteva proiecte derulate la scară metropolitană	Număr limitat, cu precădere în Cluj-Napoca și în ZFU	Centru Metropolitan	Se apropie de capacitatea reală, cu resurse de la CJ Cluj și din alte surse de finanțare
4	Integrare metropolitană	Numeroase, scară metropolitană și locală	Numeroase, răspândite în întreaga zonă metropolitană	Centru Metropolitan și pachet de politici sectoriale	Depășește capacitatea bugetară, nevoie de investiții private masive / împrumuturi bancare

14 Arii de intervenție și propuneri spațiale

14.1 OS1: Un pact de guvernare metropolitană bazat pe cooperare, valorificarea potențialului de creștere competitivă a Zonei Metropolitane și pe reducerea disparităților din interiorul acesteia

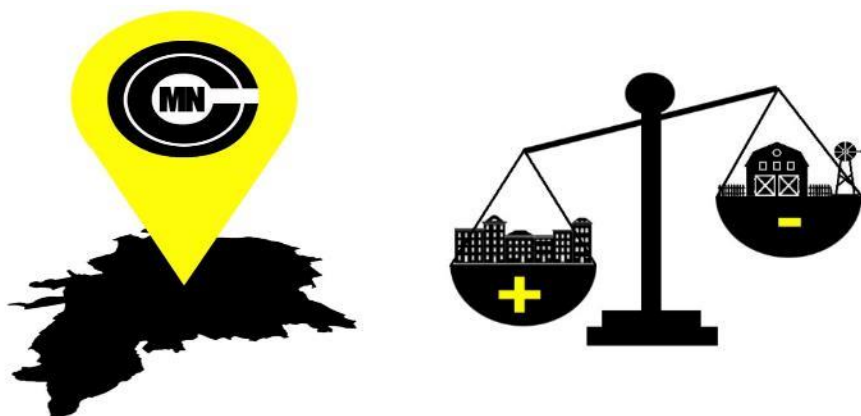

Figura 134 – Guvernare metropolitană și creștere competitivă a ZMCN

Obiectivul Strategic, fără o componentă teritorială reprezentabilă, are în vedere îmbunătățirea modului de coordonare și cooperare pentru dezvoltare teritorială la nivelul întregii zone metropolitane. OS 1 urmărește crearea unei structuri de guvernare, în parteneriat cu administrațiile publice locale, județene și regionale și în cooperare cu principalii actori economici, de servicii publice, cercetare și societatea civilă. Scopul acestui obiectiv este reprezentat de atingerea, prin politici și programe coordonate și corelate la nivelul zonei metropolitane, a unei dezvoltări puternice de perspectivă a rețelei de localități, ameliorând disensiunile actuale și efectele negative ale inițiativelor disparate din polul de creștere.

Ca structură fizică pentru canalizarea eforturilor de cooperare, Centrul Metropolitan Cluj Napoca (inclusiv sediul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Cluj”) va fi înființat în Municipiul Cluj Napoca, în zona central-istorică, prin valorificarea fondului construit în proprietate publică existent.

14.2 OS2: Locuire de calitate, accesibilă și atractivă în zona metropolitană

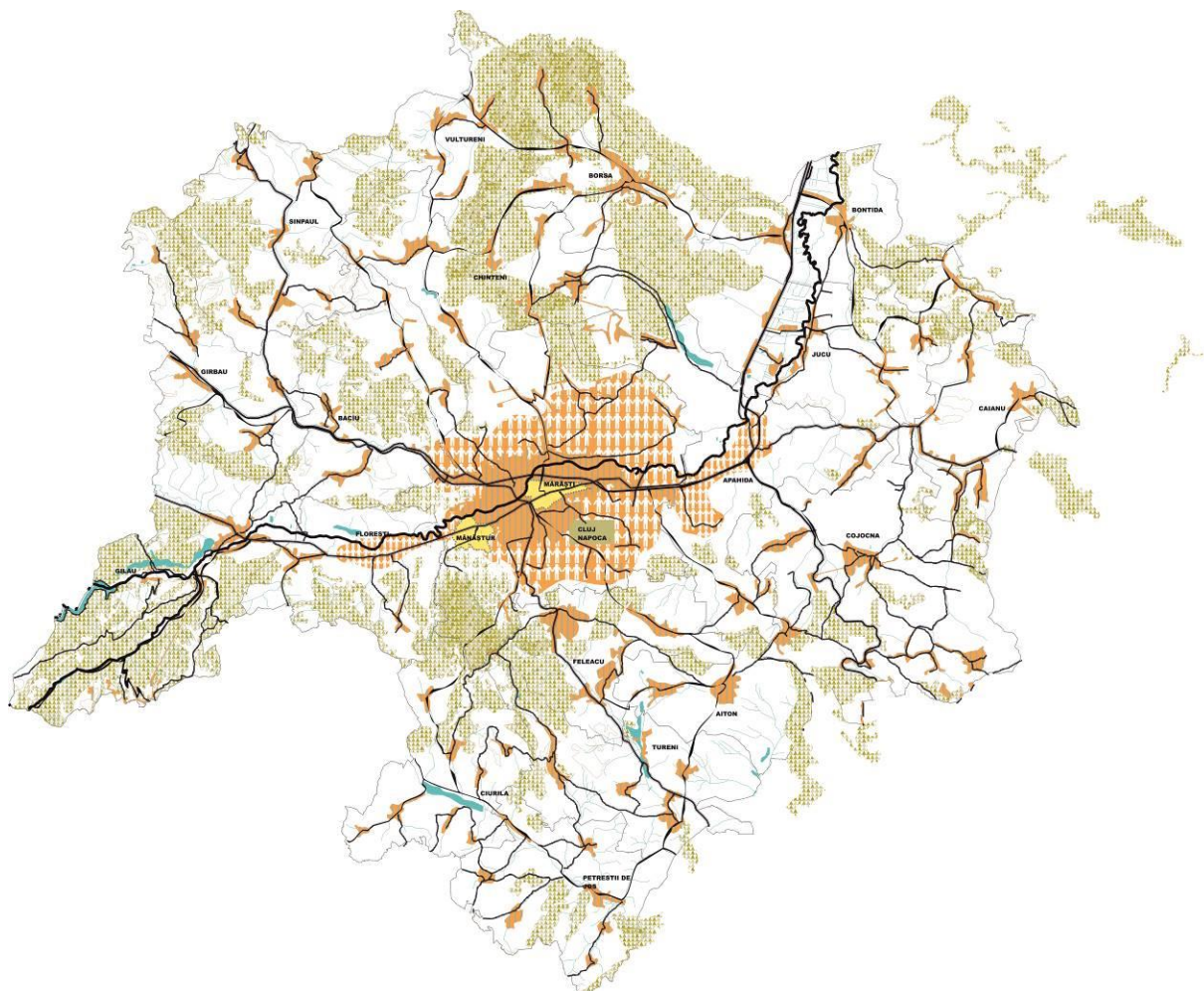

Figura 135 – Locuire de calitate în ZMCN. Cartierele Mănaștur și Mărăști, noile extinderi.

Obiectivul prevede direcții și priorități de investiții orientate către ameliorarea calității locuirii în zonele nou construite, în cele de locuințe colective și individuale la nivel metropolitan, regenerare urbană și rurală, programe de reabilitare fizică și energetică a fondului locativ și o diversificare a dotărilor și serviciilor aferente locuirii.

Zonele funcționale prioritare pentru implementarea prevederilor obiectivului sunt:

1. Zonele de locuințe colective din Cluj Napoca (în faza 1, cartierele Mărăști și Mănaștur)
2. Zonele nou-construite, unele dintre cele mai problematice areale din zona metropolitană
3. Areele în teritoriu unde sunt necesare investiții în reabilitarea și construcția de locuințe sociale noi (Cluj Napoca, Apahida, Chinteni ș.a.)

Exemple de bune practici: Proiect de regenerare urbană, Borgo Panigale District (Bologna)

Figura 136 – Regenerare urbană,- Borgo Panigale District, Bologna

Figura 137 - Locuire socială: Tetris Apartments, OFIS arhitects, Ljubljana, Slovenia, 2007

14.3 OS3: Dezvoltarea sistemului antropic în armonie cu sistemul natural al zonei metropolitane

Figura 138 – Consolidarea rețelei verde-albastre la nivelul ZMCN și a infrastructurii de mediu

ZMCN se confruntă în prezent cu probleme privind degradarea mediului: o mare parte din localitățile rurale nu beneficiază de rețea de canalizare, absența unui depozit conform de deșeuri, conflicte de mediu la interfața dintre zonele prevăzute pentru extinderea rezidențialului și zonele naturale (păduri, inclusiv arii naturale protejate). Acest obiectiv strategic are în vedere ameliorarea calității mediului la nivelul întregii zone metropolitane, ținând cont de relația dintre sistemul natural (cu limitările sale în ceea ce privește posibilitățile de dezvoltare) și sistemul antropic (în continuă extindere, în special în prima coroană de localități a municipiului Cluj-Napoca și de-a lungul axei Someșului).

Exemple de bune practici: Proiect de regenerare urbană a culoarului unui râu, **River Regeneration Project**, Madrid Rio (Spain) - Burgos & Garrido + Porras La Casta + Rubio & Álvarez-Sala + West 8

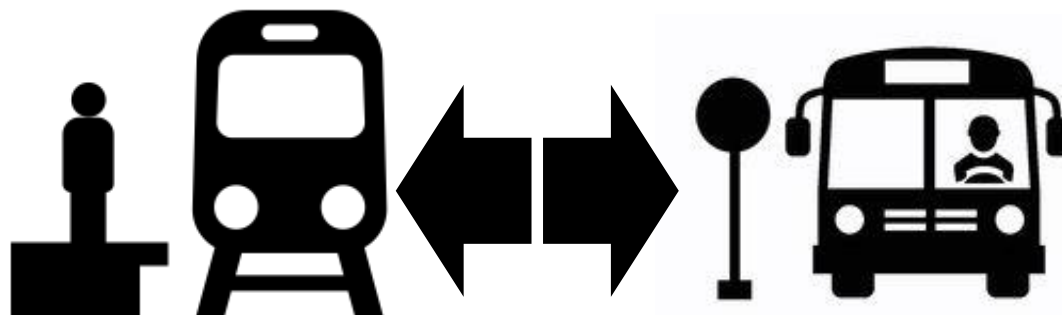

Figura 139 – River Regeneration Project, Madrid Río, Spain

14.4 OS4: Infrastructură și servicii de transport integrate, sustenabile și de calitate

Zona Metropolitană se confruntă în prezent cu probleme importante de mobilitate și accesibilitate, pe fondul unei subdezvoltări a rețelei de transporturi (în special rutiere). Nevoile presante de astăzi vor trebui rezolvate cu rapiditate, însă pentru ca zona metropolitană să fie capabilă să deservească pe termen lung o creștere demografică și economică puternică este necesar un demers de perspectivă, orientat către descurajarea automobilului și suplینirea nevoilor de transport local prin sistemul de transport public și alte mijloace nepoluante.

Figura 140 – Integrarea sistemelor de transport

Figura 141 – Infrastructură și servicii de transport integrate

Exemple de bune practici: Proiect de extindere a rețelei de transport public (tramvai), în Bordeaux (Franța) și Freiburg (Germania) și Proiect de realizare a unui nod intermodal în zona aeroportului din Bologna (Italia) - legătură între aeroport și centrul orașului

Figura 142, Figura 143 – Rețea de transport public - tramvai, Bordeaux (Franța), Freiburg (Germania)

Figura 144 - Planul de recalificare a centrului istoric Bologna - „Di nuovo in centro”

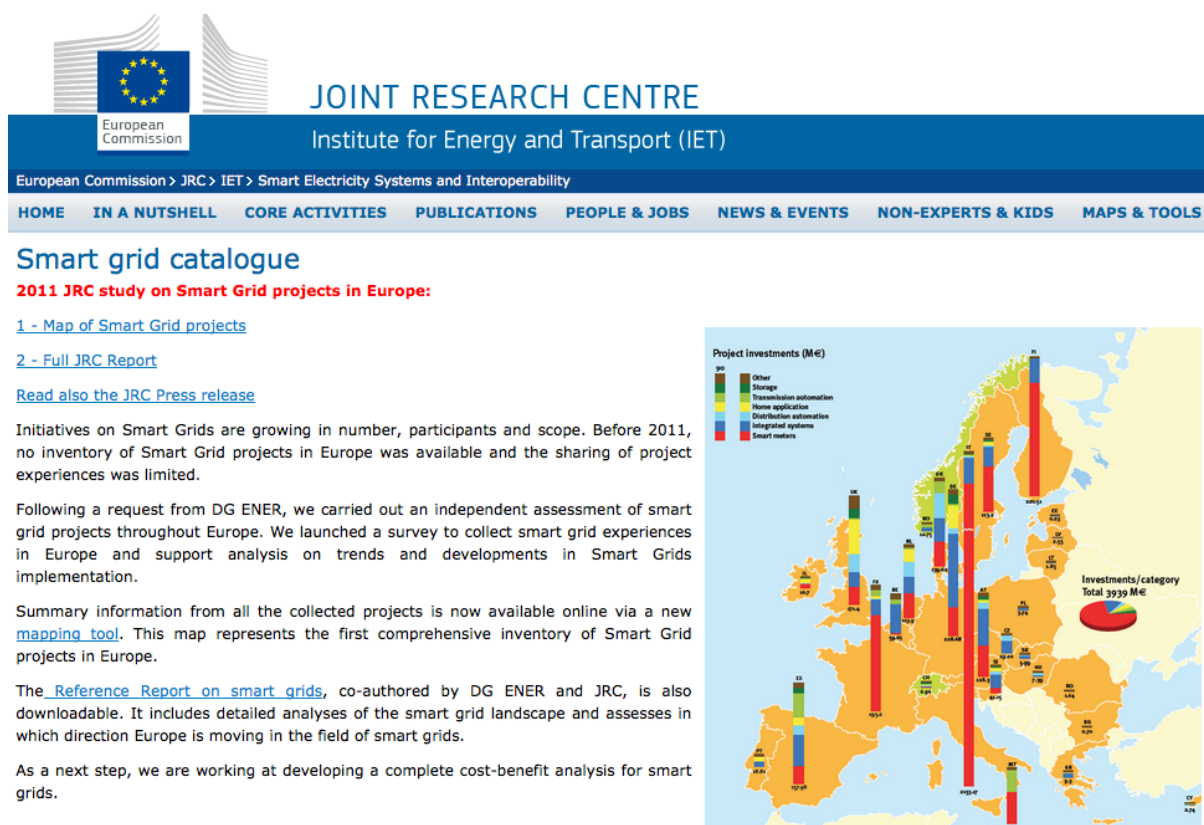
14.5 OS5: Zona metropolitană – un model din punct de vedere al abordării energiei și dezvoltării sustenabile

Având deja o varietate destul de mare în ceea ce privește producția de energie (hidroenergie, energie solară, energie termică), ZMCN poate deveni un model în ceea ce privește gestiunea energiei pentru celelalte zone metropolitane din România. Pentru a ajunge la acest nivel, însă, trebuie în continuare ca în cadrul zonei metropolitane să se ia măsuri pentru creșterea eficienței energetice și a ponderii energiei din surse regenerabile.

Figura 145 – Eficiență energetică la nivel metropolitan (Smart grid)

Exemple de bune practici: Proiecte Smart Grid realizate în Europa

The image shows a screenshot of the Joint Research Centre (JRC) website for the Institute for Energy and Transport (IET). The page is titled "Smart grid catalogue" and features a "2011 JRC study on Smart Grid projects in Europe" section. It includes links to a map of smart grid projects and a full JRC report. The main content area contains text about the growth of smart grid initiatives and the results of a 2011 survey. A map of Europe is displayed on the right, showing project investments in M€ by country and category. The map uses a color-coded legend: Other (red), Storage (green), Transmission automation (yellow), Home application (blue), Distribution automation (orange), Integrated systems (purple), and Smart meters (brown). A pie chart indicates that the total investments across all categories amount to 3939 M€. The text on the page states that before 2011, there was no inventory of smart grid projects in Europe, and the sharing of project experiences was limited. It mentions that the survey was conducted at the request of DG ENER and that the resulting mapping tool provides the first comprehensive inventory of smart grid projects in Europe. The page also references a "Reference Report on smart grids" co-authored by DG ENER and JRC, and mentions ongoing work on a cost-benefit analysis for smart grids.

Figura 146 - Proiecte Smart grid, Europa

14.6OS6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN

Zona Metropolitană Cluj este aglomerarea urbană cu cel mai mare potențial de creștere economică, după București. Ritmul de creștere demografică și dinamica mediului de afaceri denotă atractivitate, atât pentru rezidenți cât și pentru investitori. Calitatea vieții în creștere, investițiile recente atât din partea mediului privat cât și a celui public și vizibilitatea ZMCN, susținută prin realizări ale mediului de afaceri local și evenimente, poziționează Cluj-Napoca drept un oraș de referință pentru sud estul Europei.

Analiza SWOT a relevant însă multe provocări și bariere în competitivitatea ZMCN, precum și oportunități insuficient valorificate. Direcțiile de acțiune definite mai jos propun un set de inițiative de sprijinit de către autoritățile locale componente ale ZMCN, în parteneriat cu mediul de afaceri și cel academic. Acestea sunt gândite spre a consolida baza economică locală, spre a crește bunăstarea rezidenților, precum și aportul ZMCN la economia națională, precum și a crește relevanța și profilul ZMCN în contextul macro-regional, în sud estul Europei.

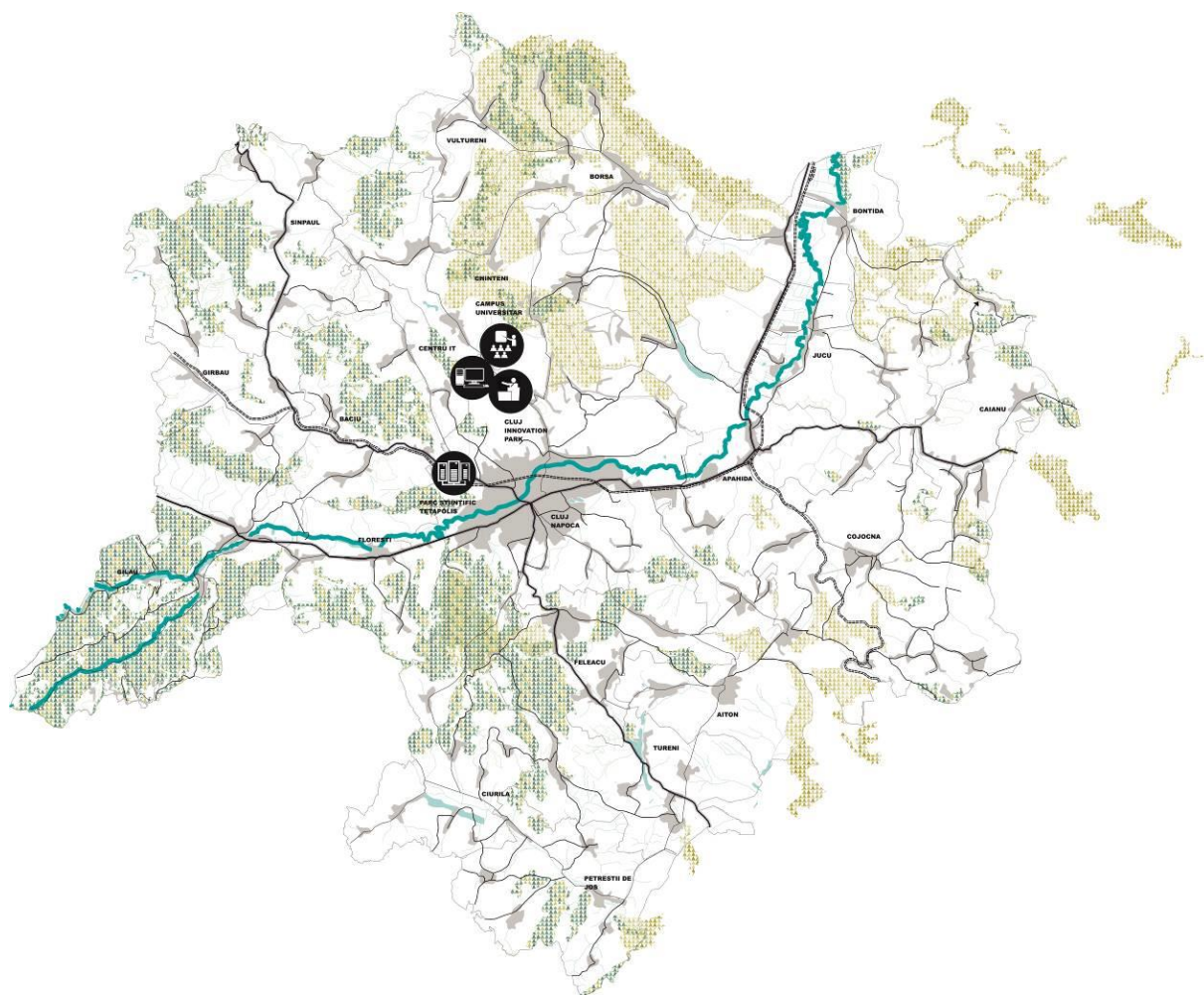

Figura 147- Investiții pentru creșterea competitivității economice la nivelul ZMCN

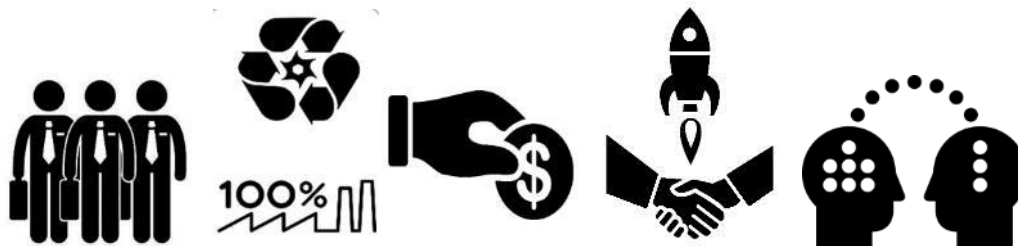

Figura 148- Competitivitate economică la nivelul ZMCN

Exemple de bune practici: Proiect de reconversie și reutilizare a unui sit industrial, Zollverein Masterplan, Essen (Germania) și Realizarea unui Parc Științific și tehnologic Tecnopolo Bologna (renovarea unor clădiri industriale), GMP Architekten

Figura 149- Reconversie funcțională a unui sit industrial, Essen (Germania)

Figura 150- Tecnopolo Bologna (Italia)

14.7OS7: Extinderea contribuției la economia locală a turismului și agrementului

Pe măsură ce populația crește și nivelul de venituri al acestora se apreciază, clujenii în sine devin o piață de consum importantă pentru serviciile de agrement. Oferta din Municipiul Cluj-Napoca este variată, la fel ca oportunitățile oferite de localitățile din zona peri-urbană. Cu toate acestea, din lipsa investițiilor sau a coordonării și promovării inițiativelor, sectorul de agrement este mult sub-dezvoltat față de potențial. Relieful, patrimoniul cultural și natural, precum și micii producători locali din ZMCN pot constitui premisele unor activități generatoare de venituri, legate de sectorul de agrement, cu aport important la bunăstarea comunităților implicate. Dintre zonele / tipurile de atracții curente și potențiale menționăm, cu titlu de exemplu: prezența multor iazuri propice pentru pescuit (Ciurila, Apahida – Cămpenești) și agro-turism, resurse balneare la Cojocna, fond de vânătoare în pădurile din zona de proximitate, peisaj cultural și natural ce se pretează cicloturismului și altor sporturi de aer liber (eg. caiac, MTB, drumeții ș.a.), producători locali ce pot genera evenimente gastronomice, clădiri de patrimoniu construit ce pot găzdui evenimente culturale (cum se întâmplă deja la Bonțida) ș.a.

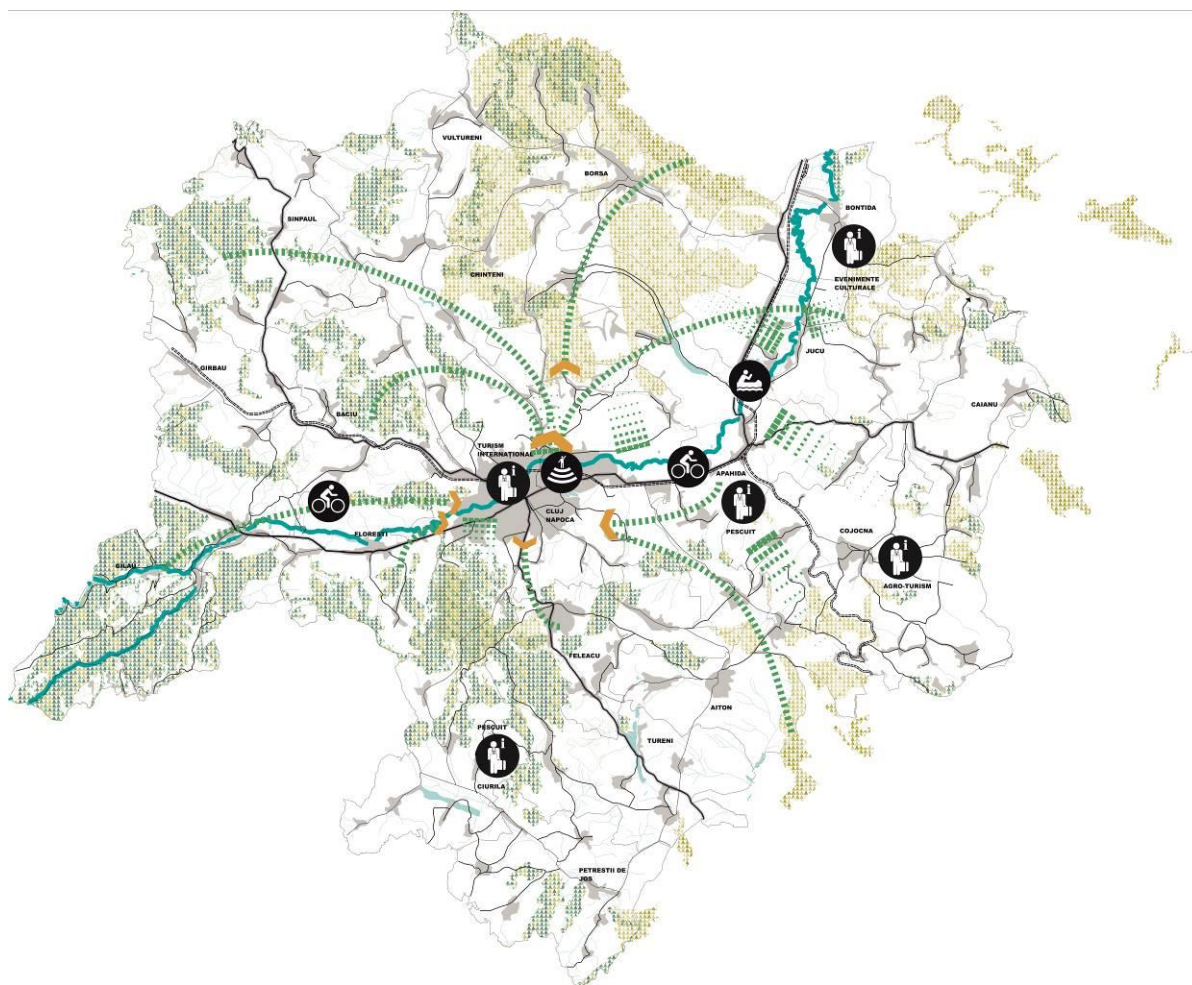

Figura 151- Promovarea zonelor turistice și de agrement la nivelul ZMCN

Exemple de bune practici: Proiect de promovare 'Destination Bologna', Primăria Bologna

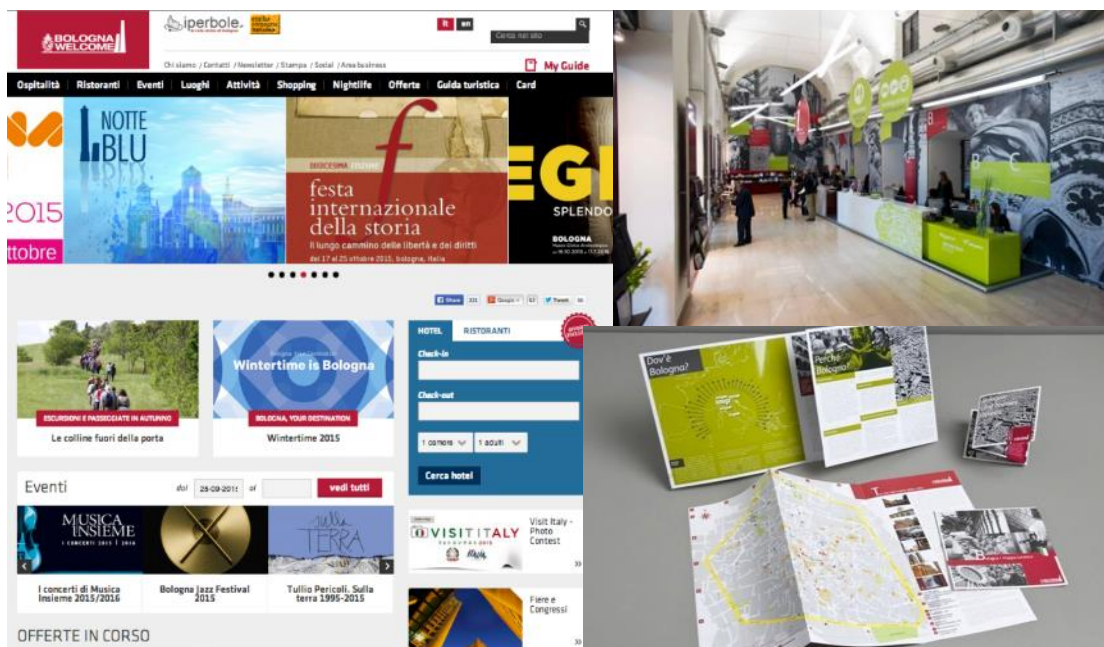

Figura 152- Campanie de promovare Bologna, Primăria Bologna (Italia)

14.8 OS8: Dezvoltarea serviciilor integrate de incluziune socială în vederea creșterii calității vieții locuitorilor din ZMCN

Zona metropolitană este caracterizată în prezent de disparități importante, în special între zona predominant rurală (a doua coroană de localități) și municipiul Cluj-Napoca. Pe lângă intervenții în arealele de sărăcie extremă, regăsite atât în mediul urban, cât și în mediul rural, este nevoie de a ameliora serviciile sociale, educaționale și medicale în întregul areal metropolitan, pentru o deservire cât mai echilibrată a populației urbane și rurale.

Cu precădere în Municipiul Cluj-Napoca – zona Pata Rât și în comunele care se confruntă cu un procent mare de populație defavorizată și în zonele periferice ale ZMCN (Florești, Bonțida, Cojocna, Gârbău), este esențială crearea de pachete de servicii pentru incluziune socială, dezvoltarea infrastructurii de asistență socială, precum și dezvoltarea serviciilor și infrastructurilor de sănătate și educaționale.

Cluj-Napoca reprezintă al doilea centru universitar din România și unul dintre cele mai dinamice centre economice din Europa de Est și Centrală. Din acest motiv, dezvoltarea infrastructurii învățământului superior, mediu și primar, precum și dezvoltarea serviciilor de educație non-formală reprezintă una dintre cele mai mari priorități.

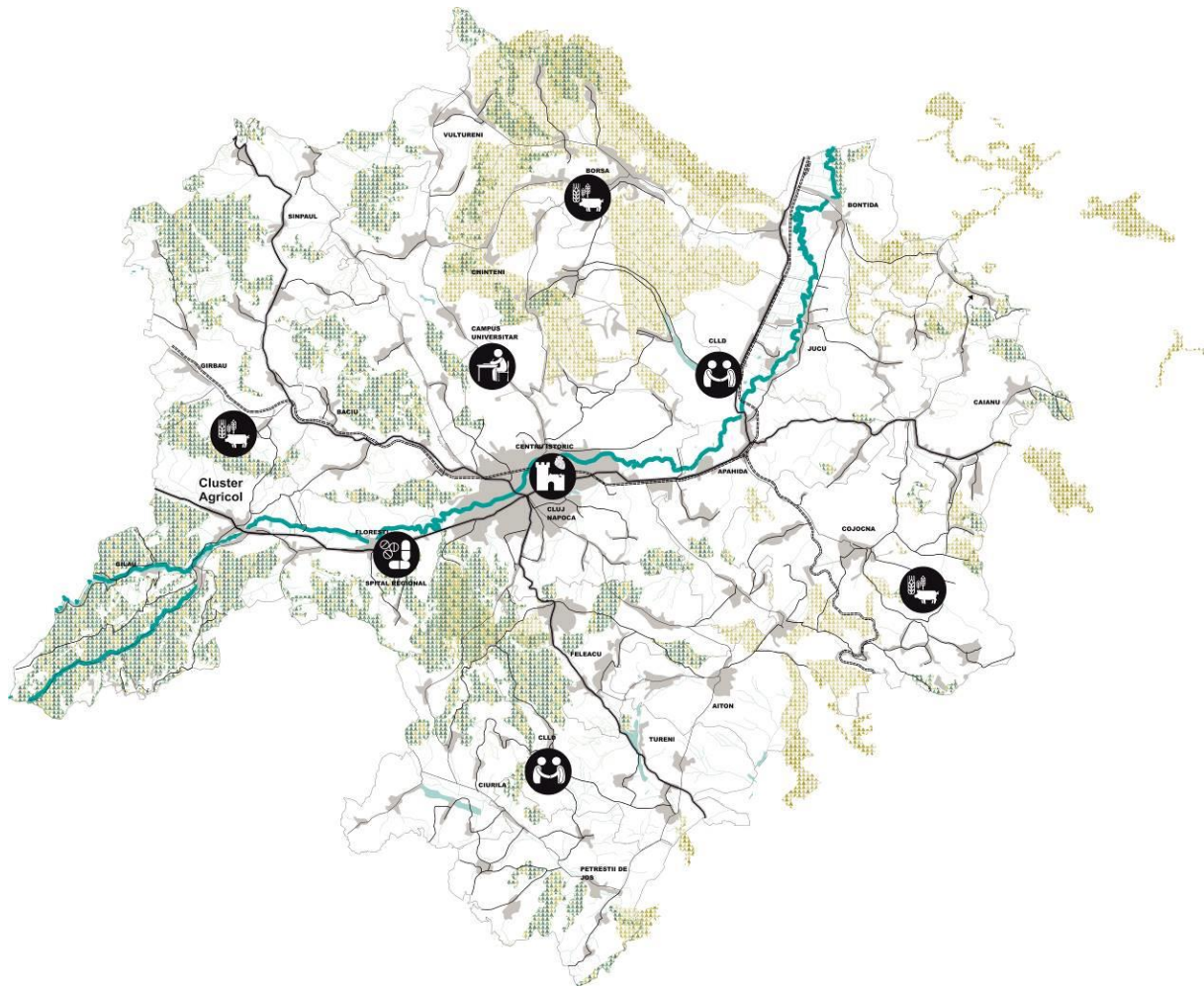

Figura 153- Servicii integrate de incluziune socială în ZMCN

Exemple de bune practici: Proiect de dezvoltare a unor întreprinderi sociale de tip cooperativă agricolă (clustere agricole), **Agri Food Center:** CAAB, Bologna (Italia), Proiect pentru dezvoltarea unei zone rezidențiale de tip colocuire în Cesano Maderno, Milano (Italia), TASCA Studio, Proiect de extindere a spitalului **Val D'Arda**, Piacenza, TASCA Studio, Studio Plicchi, Proiect de realizare a unei întreprinderi sociale **ETABETA** ce promovează o nouă formă de agricultură în context urban, Bologna, GAD and TASCA, Proiect Campus al unei grădiniței Filonido, Bologna (Italia) ,TASCA studio

Figura 154- Cluster agricol, AgriFood Centre, Bologna (Italia)

Figura 155- Zonă rezidențială de tip co-locuire, Milano (Italia)

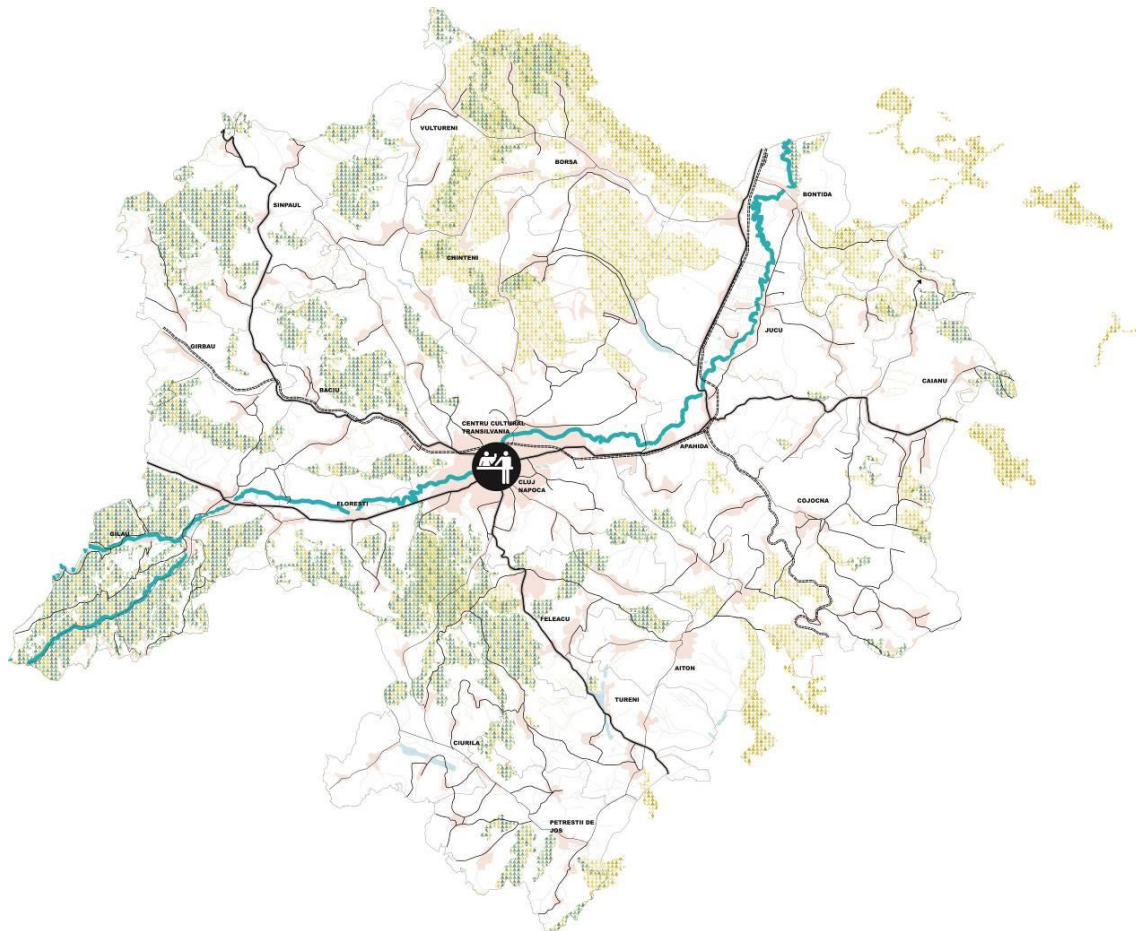
Figura 156- Extindere spital Val D'Ardia, Piacenza Figura 157 - Întreprindere socială ETABETA, Bologna (Italia)

Figura 158- Campusul grădiniței Filonido, Bologna (Italia)

14.90S9: Zona Metropolitană ca pol cultural și de evenimente la nivel național și internațional, cu identitate specifică

Figura 159- Centru cultural Metropolitan Transilvania, Cluj Napoca

Exemple de bune practici: Proiect de realizare a unui **Muzeu de Istorie în Bologna**, Palazzo Pepoli, Bologna (Italia), Mario Bellini architetto, Italo Lupi architetto

Figura 160- Muzeu de istorie, Bologna (Italia)

15 Concluzii ale procesului de spațializare a SDI ZMC

Majoritatea politicilor, măsurilor, programelor și proiectelor concepute pentru dezvoltarea unui areal sau pentru soluționarea unor disfuncții vor avea un impact teritorial. În acest sens, spațializarea elementelor unei strategii integrate de dezvoltare este indispensabilă pentru conturarea unor arii de intervenție în care să se concentreze acțiuni integrate în vederea rezolvării problemelor identificate. Conceptul de coeziune teritorială, intrat în discursul Comisiei Europene la începutul anilor 2000, alături de conceptele de coeziune economică și socială, subliniază tocmai ideea că reducerea disparităților la nivelul regiunilor din Uniunea Europeană trebuie să aibă în vedere dimensiunea teritorială a oricărei politici sectoriale.

Metodologia de realizare a Strategiei Integrate de Dezvoltare a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca a avut în vedere, încă de la început, identificarea nevoilor reale din teritoriu, atât prin dialogul cu actorii urbani diverși (autorități publice locale, instituții publice, furnizori de utilități, universități, reprezentanți ai mediului privat), cât și prin analiza situației existente la nivel metropolitan, pe diferite paliere. Pe baza acestor analize, și a diagnosticului formulat, se poate astfel defini profilul spațial al zonei metropolitane și se pot determina principalele arii de intervenție.

O astfel de spațializare a unui plan strategic poate asigura o integrare mai bună a proiectelor în planul de acțiune și, prin urmare, o utilizare mai eficientă a resurselor financiare și umane în vederea unei implementări de succes. Strategia Integrată de Dezvoltare a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca va avea astfel în vedere definirea unor proiecte soft și fanion complexe, ce integrează mai multe acțiuni concentrate în ariile prioritare de intervenție. Planul de acțiune va fi astfel corelat atât cu cadrul strategic general definit (obiective strategice, direcții de acțiune și priorități de investiții), cât și cu componenta spațială a planului strategic (profil spațial, arii-problemă și arii de intervenții), subliniind abordarea teritorială integrată a SID ZMC 2014-2020.

Volumul D. Planul de Acțiune operațional și managementul implementării strategiei de dezvoltare integrată

16 Introducere – cadru metodologic

16.1 Logica propunerilor din strategia de dezvoltare

Strategia de Dezvoltare Integrată a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca cuprinde o serie de obiective strategice, direcții de acțiune și priorități de investiții pentru perioada curentă de programare care au ca scop dezvoltarea integrată socială, economică, de infrastructură și de mediu a arealului de intervenție, sprijinită de o creștere a capacității administrative de a colabora și de a realiza management-ul portofoliului de proiecte.

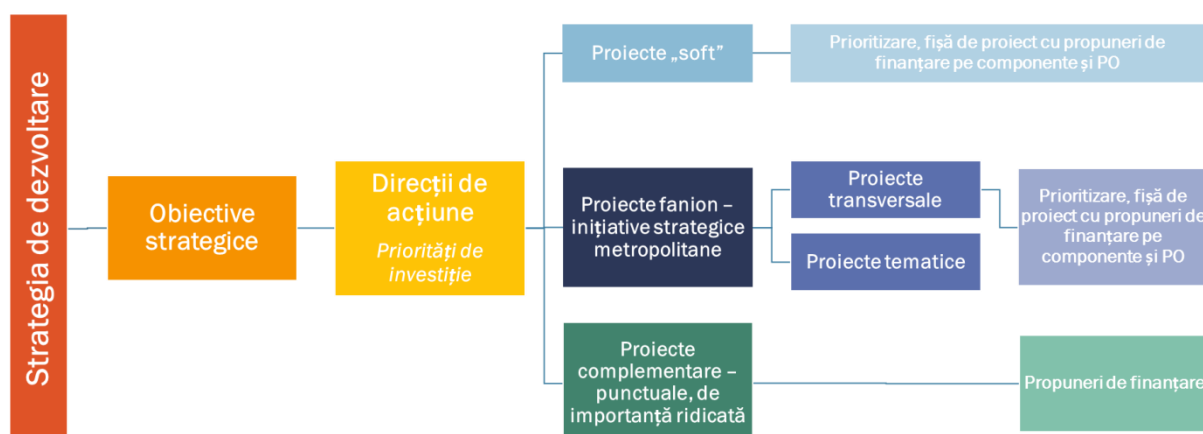

Figura 161 – Demersul strategiei de dezvoltare – de la obiective strategice la portofoliu de proiecte

Portofoliul consolidat de proiecte al SDI ZMCN reprezintă reflexia celor mai importante priorități la nivel metropolitan; din acest punct de vedere, și în sprijinul unei implementări coerente și prioritizate a acțiunilor de dezvoltare, strategia definește trei tipuri de proiecte prezente în listele următoare:

1. Proiecte „soft”
2. Proiecte fanion strategice la nivel metropolitan
3. Proiecte complementare, punctuale însă de importanță ridicată.

Proiectele, planurile și politicile soft reprezintă inițiative esențiale premergătoare implementării investițiilor infrastructurale în Zona Metropolitană, cu o componentă puternică de planificare, imaterială dar care generează sau sprijină inițiative din listele proiectelor

fanion și complementare, precum și proiecte noi din perioada de programare 2021 – 2027. Proiectele soft pot avea componente de investiție în infrastructură, însă spre deosebire de proiectele fanion ale Strategiei Integrate de Dezvoltare, sunt centrate în principal pe dezvoltarea de instrumente de gestiune, planificare și dialog, programe și politici de susținere.

Proiectele fanion, integrate, emblematice pentru Zona Metropolitană Cluj Napoca, reprezintă cele care au un impact vizibil asupra întregului areal și care vor trebui să fie implementate cu prioritate în perioada 2014-2020 utilizând cu precădere fonduri nerambursabile din programele naționale (POR, POCA, POCU, PNDR, POC, POIM, POAT). Majoritatea proiectelor fanion integrate reprezintă inițiative complexe ce vizează intervenții ample atât din punct de vedere al infrastructurilor fizice de transport, edilitare și tehnice, sociale și economice, cât și din punct de vedere al creșterii calității serviciilor publice și private, al focalizării pe dezvoltare inteligentă, inovare, cercetare, turism și parteneriat între actorii metropolitan. În vederea implementării, proiectele fanion (atât cele tematice, adresate unui singur obiectiv, cât și cele transversale, care contribuie la atingerea mai multor obiective ale strategiei ZMCN), vor fi etapizate pe componente.

Proiectele complementare reprezintă soluții și răspunsuri la nevoi presante la nivel metropolitan, având însă o arie de intervenție și un impact mai redus decât cele fanion, fie la nivel de teritoriu asupra căruia se desfășoară, fie la nivel de grupuri de actori. Proiectele complementare sunt cele care au reieșit direct, în forma actuală sau ulterior integrării, din discuțiile cu grupurile locale de actori și reprezintă priorități pentru administrațiile publice locale individual, pentru mediul de afaceri, cel universitar și pentru categoriile sociale. Proiectele complementare vor fi listate în strategie, cu o dezvoltare ulterioară a fișelor de proiecte.

Nu în ultimul rând, strategia Zonei Metropolitane reprezintă un document menit să sprijine și alte inițiative la nivel local, existente sau viitoare, finanțate din bugete locale sau din alte bugete decât cele publice. În acest sens, lista de **priorități de investiție** are caracter integrator pentru inițiative dezvoltate în viitor, strategia fiind dezvoltată ca un document flexibil, adaptabil nevoilor în timp de pe teritoriul metropolitan.

16.2 Metoda de prioritizare a proiectelor soft și a proiectelor fanion propuse

Criteriu 1: Gradul de integrare (intervenții sectoriale integrate) – max. 30 puncte

- Proiectul răspunde unei singure direcții de acțiune: +10 puncte
- Proiectul răspunde la două direcții de acțiune identificate în strategie: +10 puncte
- Proiectul răspunde la cel puțin 3 direcții de acțiune identificate în strategie: +10 puncte

Criteriu 2: Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15 puncte

- Proiectul este inclus într-o strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european: +5 puncte
- Proiectul este inclus într-o strategie de dezvoltare / plan de nivel județean: +5 puncte
- Proiectul este inclus într-o strategie de dezvoltare / plan de nivel local: +5 puncte

Criteriu 3: Surse de finanțare – max. 25 puncte

- Proiectul este finanțabil prin cel puțin o axă prioritară a unui Program Operațional (fonduri UE) sau a unei măsuri a Planului Național de Dezvoltare Rurală: + 10 puncte
- Proiectul este finanțabil prin fonduri guvernamentale (ex: PNDL): + 5 puncte
- Există alte surse de finanțare posibile (programe de cooperare transfrontalieră, Horizon 2020 etc.): + 5 puncte
- Există posibilitatea finanțării integrale sau parțiale din fonduri private: +5 puncte

Criteriu 4: Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte

- Proiectul prezintă o abordare inovativă și are un impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forța de muncă calificată. Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional: + 5 puncte
- Proiectul prezintă o abordare inovativă și are un impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forța de muncă calificată. Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național: + 5 puncte

Criteriu 5: Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – max. 10 puncte

- Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană: +5 puncte
- Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN: +5 puncte

Criteriu 6: Expert opinion – max. 10 puncte

- Fiecare expert implicat în realizarea SID acordă proiectului un punctaj de la 1 (prioritate minimă) la 5 (prioritate maximă), prin prisma nevoilor identificate de către acesta la nivelul zonei metropolitane. Punctajul final va fi re-agregat prin împărțire la 3 (având în vedere că pentru C6 – 6 experți * 5 puncte – punctaj maxim de 30 de puncte pentru un proiect).

17 Portofoliu de proiecte 2014-2020 (2023)

17.1 Proiecte soft și proiecte fanion

Proiectele, planurile și politicile soft reprezintă inițiative esențiale premergătoare implementării investițiilor infrastructurale în Zona Metropolitană, cu o componentă puternică de planificare, imaterială dar care generează sau sprijină inițiative din listele proiectelor fanion și complementare, precum și proiecte noi din perioada de programare 2021 – 2027. Proiectele soft pot avea componente de investiție în infrastructură, însă spre deosebire de proiectele fanion ale Strategiei Integrate de Dezvoltare, sunt centrate în principal pe dezvoltarea de instrumente de gestiune, planificare și dialog, programe și politici de susținere.

Tabel 45 – Lista proiectelor soft ordonate funcție de punctajul prioritizării

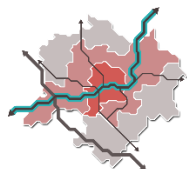
SDI ZMCN – PROIECTE SOFT							
Nr.	Nume proiect	Beneficiar	Parteneri	DA ale strategiei	Finanțare (PO, AP, OS)	Val. estimativă	Per. Implementare
1	Planul de locuire în zona metropolitană	ADI ZMC	CJ Cluj, primăriile (19)	DA 1.1, DA 1.2, DA 2.1, DA 2.2	POCA 2014-2020, AP 1, OS 1.1	1.4 Mil. EUR	2016-2018 Monitorizare 2030
2	Proiect de dezvoltare a identității culturale, branding și promovare a ofertei culturale și de agrement a Zonei Metropolitane Cluj, pe canale naționale și internaționale	ADI ZMC	UAT din zona metropolitană	DA 7.1 ; DA 7.2; DA 9.2	POR Axa 4, 5, 7; PNDR Măsurile de dezvoltare a activităților economice non-agricole; Fonduri proprii ale UAT-urilor; Fonduri private (HORECA)	0.3 Mil. EUR	2016-2018 Signalistică și amenajări – determinare ulterioară
3	Atlas Teritorial GIS integrat de gestiune a teritoriului la nivel	CJ Cluj ANCPI	ADI ZMC, Primăriile (19)	DA A1.2, DA 1.3, DA 3.4	POCA 2014-2020, AP 1, OS 1.1	4 Mil. EUR	2016-2018

metropolitan, inclusiv bază de date pentru cadastru și cadastru subteran				POC 2014-2020, AP2, Acțiunea 2.3.1			
4	Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic (ÎPT) corelat cu cererea de forță de muncă la nivel regional	Inspectoratul Școlar Județean Cluj	Primării Cluj Napoca, Apahida, Florești, Bonțida, Gilău, angajatori	DA 8.4, 6.2	POR AP 10, PI 10.1 POCU AP6, PI 10vi, OS 6.14, 6.15, 6.16, 6.17	10 Mil. EUR	2016-2020 (2022)
5	Plan de regenerare și revitalizare a centrului istoric al municipiului Cluj-Napoca	Primăria Cluj Napoca		DA 7.1, DA 9.1, DA 9.2	POR AP 5, OS 5.1, PI 5.1 Bugetul local	35 Mil. EUR	2016-2020
6	Program de stimulare a antreprenoriatului prin co-finanțarea, pe bază de apel de proiecte, a organizațiilor specializate în oferirea de servicii pentru antreprenori	ADI ZMC	Primăria CN, CJ Cluj, Cluj Innovation Park, Tetarom, organizații locale	DA 6.1, DA 6.3	POR AP2, Fonduri proprii, contribuții beneficiar, alte proiecte (Interreg)	2.5 – 5 Mil. EUR	2016-2020
7	Dezvoltarea, publicarea și promovarea unui ghid de investiții periodic pentru Zona Metropolitană	ADI ZMC	Primării (19), CJ Cluj, Camera de comerț, mediul de afaceri, universități	DA 1.3, DA 6.1, DA 6.3	POCA AP1, OS 1.1, PI 5.1 POC AP2, P2c	0.5 Mil. EUR	2016-2017
8	Consolidarea guvernancei ZMCN prin centrul metropolitan Cluj-Napoca	ADI ZMC	ADR Birou Pol, primării, CJ (GOM), alți actori	DA 1.1	POCA 2014-2020, AP 1, OS 1.1, PI 11i POR, AP5, OS 5.1, PI 5.1	3.5 Mil. EUR	2016-2018
9	Plan pentru valorificarea spațiilor publice și private vacante, inclusiv situri industriale dezafectate	ADI ZMC	Primăria CN, CJ Cluj, mediul privat	DA 6.1, DA 6.3	POR AP2, fonduri proprii, contribuții beneficiar	1.3 Mil. EUR	2016-2020

(„brownfield redevelopment”) pentru susținerea antreprenoriatului clujean: Proiect complex privind identificarea și valorificarea de spații și clădiri existente sau în construcție pentru a găzdui incubatoare, acceleratoare, hub-uri, spații de creație, invenție și prototipare și funcțiuni suport.

Tabel 46 - Lista proiectelor fanion ordonate funcție de punctajul prioritizării

SDI ZMCN – PROIECTE FANION							
Nr.	Nume proiect	Beneficiar	Parteneri	OS și DA ale strategiei	Finanțare (PO, AP, OS)	Val. estimativă	Per. Implementare
1	Crearea CLLD pentru inovare și incluziune socială	1. Primăria Cluj – GAL Pata Rât 2. Primăriile Cojocna, Florești, Bonțida	ADI ZMC, Habitat for Humanity Cluj, CRCR, ACRC	DA 8.1, DA 8.2, DA 6.1, DA 6.2, DA 2.3	POR AP 9, PI 9.1 PNDR M19 LEADER POCU AP 5, PI 9vi	Pata Rât – 11 Mil. EUR Comune – 2 Mil. EUR / pr.	2016-2022
2	Inițiative sub emblema Cluj Innovation City, inclusiv • Stimularea procesului de transfer tehnologic între mediul academic și cel de afaceri, prin susținerea entităților interesate: universități, clustere, alte entități cu inițiative în a dezvolta centre de transfer tehnologic/oficii de legătură cu	UBB, UTCN, USAMV Universitatea de Medicină și Farmacie ”Iuliu Hațieganu”	CL Cluj-Napoca, CJ Cluj, clustere, universități și alte entități interesate	DA 8.4 ; DA 6.2; DA 6.3	POR AP 10 – PI 10.1 POC AP1 – PI 1.a, 1.b POCU AP 6 – PI 10.ii, 10.iv POR AP 1	POC – max 90 Mil. RON (centre CD); 3 Mil. RON/proiect (Parteneriate transfer cunoștințe) POR – max 17 MEUR (în funcție de tipul de investiții) POCU – max 2	2016 – 2022 36 luni / proiect

CLUJMETROPOLITAN
Strategia integrată pentru 2014-2020

industria

- Extinderea campusurilor universitare
- Creșterea calității programelor de învățământ

MEUR/proiect

3	Proiect complex de asigurare a conectivității Polului Cluj Napoca spre vest – Centura Sud Cluj-Napoca și drum de acces Florești 1) „Centura Metropolitană Cluj-Napoca” 2) „Amenajare drum de legătură Florești – Bucium” 3) Introducerea transportului public de călători de mare capacitate pe varianta sudică Cluj-Napoca – Florești și legătură Florești-Nord	CJ Cluj CL Florești CNADNR (preluare ulterioară centură)	CL Cluj Napoca	DA 2.2; DA 4.2; DA 4.3; DA 4.4	POR AP 4 OS 4.1 POR AP 6 OS 6.1; POIM AP 2 OS 2.2 Bugete locale UAT-uri	148.8 Mil. EUR	2016-2019
4	Proiect complex de asigurare a conectivității Polului Cluj Napoca – Est 1) „Terminal multimodal aeroport Cluj-Napoca” 2) „Reorganizarea conexiunilor cu transportul terestru la aeroport” 3) Extinderea pistei aeroportuare la 3500m (etapa II) cu devierea Someșului Mic	CL Cluj-Napoca	Aeroportul Internațional „Avram Iancu”	DA 4.2; DA 4.4	POIM AP 2 – OS 2.3, 2.4.	55.4 Mil. EUR	2015 - 2018
5	Proiect complex de regenerare a culoarului verde-albastru al Someșului Mic (Faza 1)	CL Cluj-Napoca	CL Gilău, Florești, Apahida, Jucu, Bonțida	DA 1.3; DA 3.1; DA 4.5; DA 7.2	POR AP 4 – PI 4.1, 4.2	Se va determina în urma studiilor de fezabilitate	2016 - 2022
6	Proiect complex de dezvoltare a unei	CL Cluj-	-	DA 4.4; DA	POR AP 4 – OS 4.1	34,25 – 36,25 Mil.	2017-2022

	mobilități susținute de mijloace nepoluante în Cluj Napoca 1) „Extensie tramvai: buclă în zona centrală” – SF și PT 2) „Amenajarea de coridoare pietonale” 3) „Creșterea spațiului pietonal în zona urbană” 4) „Rețeaua de piste de biciclete urbană – etapa a II-a”	Napoca		4.5; DA 9.2	Buget local CL Cluj-Napoca	EUR	
7	Proiect complex de valorificare sustenabilă și conectare prin coridoare verzi a siturilor Natura 2000 la nivel metropolitan	APM Cluj	Custozii siturilor Natura 2000 din ZMCN	DA 3.2; DA 7.2;	POIM AP 4 OS 4.1 PNDR Măsura 8 Programul LIFE 2014-2020	4 Mil. EUR Buget împărțiri determinat după studii	2016 - 2020
8	Proiect complex de regenerare (fizică, socială și economică) a cartierelor de locuințe colective din Cluj Napoca	CL Cluj-Napoca	Asociația de Proprietari	DA 2.1; DA 5.1;	POR AP 3 – OS 3.1, 3.2; POR AP 4 – OS 4.1, 4.2, 4.4; Bugetul local al Municipiului Cluj Napoca și asociațiilor de proprietari: 40% din totalul cheltuielilor eligibile pe PI 3.1	9.5 Mil. EUR	2016 - 2019
9	Creșterea fondului de locuințe publice, spre a fi utilizate ca: locuințe de închiriat la prețuri accesibile pentru tineri/studenți/familii cu venituri reduse, locuințe sociale pentru categorii vulnerabile ș.a.	CL Cluj-Napoca	CL comune din imediata vecinătate, cu creșteri rezidențiale însemnate (Baciu, Apahida, Florești, Chinteni)	DA 6.2 OS 8	POR AP 9 Programe guvernamentale: Programul ANL Locuințe pentru tineri, Program MDRAP de locuințe sociale, pe baza Legii locuinței nr. 114/1996 Fonduri private, prin acorduri de dezvoltare cu investitori privați sau co-	De estimat pe baza planului de locuire	2017 - 2020

				finanțare cooperative de locuire			
10	Construire Spital Pediatric Monobloc	CJ Cluj	CL Cluj Napoca, UMF	DA 8.3	POR AP 8, AP 10;	45 Mil. EUR	2017-2019
11	Proiect complex Nod Intermodal Gară – Autogară	CL Cluj Napoca	CNCF CFR Infrastructură, CTP	DA 4.2, 4.4	POR, AP4, OS 4.1, PI 4.1	3.5 – 7 Mil. EUR, Cf. SF	2016-2020
12	Parc științific și tehnologic Tetapolis	CJ Cluj	Universități și actori privați din ZMCN	DA 6.3	POC AP1, OS 1.1	Conform SF	2019-2023
13	Proiect integrat Spital regional de urgență modernizare infrastructură de acces și echipare edilitară	CJ Cluj	ADI ZMC, UAT din ZMCN	DA 8.3	POR AP8, AP10	150 Mil. EUR	2016-2020
14	Realizarea unui drum expres Est-Vest de-a lungul CF de legătură între autostradă și centura Apahida-Vâlcele	CNADNR Mun. Cluj Napoca	Mun. Cluj Napoca, Com. Baciu, Gârbău	DA 4.1	POIM AP2, OS 2.2 POR AP6, OS 6.1, PI 6.1	199.22 Mil. EUR	2016-2020
15	Proiect complex de amenajare spații verzi în zona metropolitană (Cetățuie, Parcul Feroviarilor, Parcul Est, Parc Florești, Parc Caragiale, Parc Operă, Parc Detunată)	Primăria Cluj Napoca	Primăria Florești	DA 3.2, DA 7.2	POR Axa 4, OS 4.2, PI 4.2 Bugete locale	6 Mil. EUR Determinat în urma SF și PT	2018-2020
16	Centrul Cultural Transilvania	Primăria Cluj Napoca	CJ Cluj	DA 9.2	Buget propriu, alte surse	64 Mil. EUR	2016-2018
17	Centru de congrese și expoziții	CJ Cluj		DA 6.3	Fonduri proprii, contribuții beneficiar	16 Mil. EUR	2019-2022

17.2 Plan de implementare 2014-2020 (2023)

Tabel 47 - Planul de implementare al proiectelor Soft propuse

PROIECTE SOFT		PERIOADA DE IMPLEMENTARE ȘI MONITORIZARE																															
		2016				2017				2018				2019				2020				2021				2022				2023			
Nr	Titlu proiect <i>Titlu componentă / subproiect</i>	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1	Planul de locuire în zona metropolitană																																
	<i>Studii de fundamentare</i>																																
	<i>Planul de locuire și reglementări</i>																																
	<i>Monitorizare</i>																																
2	Proiect de dezvoltare a identității culturale, branding și promovare a ofertei culturale și de agrement a Zonei Metropolitane Cluj, pe canale naționale și internaționale																																
3	Atlas Teritorial GIS integrat de gestiune a teritoriului la nivel metropolita																																
	<i>Faza I – Audit teritorial</i>																																
	<i>Faza II – Integrare servicii</i>																																
	<i>Faza III – Atlas GIS</i>																																
4	Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic (IPT) corelat cu cererea de forță de muncă la nivel regional																																
5	Plan de regenerare și revitalizare a centrului istoric al municipiului Cluj-Napoca																																
	<i>Studii de fundamentare</i>																																
	<i>PUZCP, RLU, Plan Management</i>																																

	„Drum expres Nădășel – Cluj-Napoca est: Centura Baciui”																																																			
	„Drum adiacent căii ferate – tronsonul de vest”																																																			
	„Drum adiacent căii ferate – tronsonul de est”																																																			
15	Proiect complex de amenajare spații verzi în zona metropolitană (Cetățuie, Parcul Feroviarilor, Parcul Est, Parc Florești, Parc Caragiale, Parc Operă, Parc Detunată)																																																			
16	Centrul Cultural Transilvania																																																			
17	Centru de congrese și expoziții																																																			

17.3 Lista proiectelor complementare din Strategia de Dezvoltare Integrată (2016-2023)

PROGRAME SI PROIECTE COMPLEMENTARE - STRATEGIE ZMCN								
Nr.	Propus	Titlu proiect	Beneficiar	Parteneri	Perioadă implementare	Anvelopă bugetară (MEUR)	Program finanțare	Axă prioritară / Obiectiv Specific / PI
OS 1 Un pact de guvernanță metropolitană bazat pe cooperare, valorificarea potențialului de creștere competitivă a Zonei Metropolitane și pe reducerea disparităților din interiorul acesteia								
1	AP	Platformă informatică de management al documentelor și arhivare electronică pentru Consiliul Județean Cluj e-administrație în ZMC, interoperabilă	CJ Cluj	ADI ZMCN	2016-2018	2	POCA 2014-2020	AP 1, OS 1.1
1.2	AP	Conectare Platformă informatică de management al documentelor și arhivare electronică a Consiliului Județean Cluj cu sistemele de management ale primăriilor/Sisteme de management a documentelor pentru administrațiile publice locale și conectarea lor cu platforma informatică de management și arhivare a documentelor a CJ	CJ Cluj	ADI ZMC	2018-2020	1	POCA 2014-2021	AP 1, OS 1.2
2	Echipe	Sistem E-Guvernare 2.0 în sinergie cu prevederile Agendei Digitale: implementarea unei platforme One Stop Portal pentru servicii și informații de interes public din zona metropolitană (Faza 1 pilot Cluj Napoca)	Primăria Cluj Napoca	Consiliul județean Cluj, AJOFM, ISJ, DASM	2016-2018	1	POCA 2014-2020	AP 1
OS 2. Locuire de calitate, accesibilă și atractivă în zona metropolitană								
3	AP	Măsurile de locuire socială integrate: Reabilitarea / renovarea locuințelor sociale (sau a clădirilor existente) pentru incluziune socială	Primăria Cluj Napoca		2016-2018	5	POR 2014-2020	AP 8, OS 8.3, PI 8.1
4	AP	Regenerarea (fizică, economică, socială) a cartierelor de locuințe colective din comunele Apahida, Florești și Gilău	Primăriile comunelor Apahida, Florești, Gilău	CJ Cluj	2017-2019	15	POR 2014-2021	AP 9, OS 9.1, PI 9.1

OS 3: Dezvoltarea sistemului antropic în armonie cu sistemul natural al zonei metropolitane

5	AP	Extinderea rețelei de canalizare conform prevederilor identificate în Masterplan-ul Companiei de Apă Someș - „Extinderea și reabilitarea sistemelor de apă și apă uzată din județele Cluj/Sălaj – Îmbunătățirea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și epurare în zona Cluj-Sălaj”	Compania de Apă Someș	CJ Cluj, Comunele ZMCN	2016-2020	Conform date beneficiar	PNDR 2014-2020	M 7, SM 7.2
6	Echipa	Proiect complex de optimizare a managementului deșeurilor în Zona Metropolitană <i>Depozit pentru deșeurile provenite din construcții în comuna Apahida, cu instalație de concasare care ar permite reutilizarea deșeurilor în construcția de drumuri și străzi.</i> <i>Depozit pentru deșeuri vegetale / compost</i>	CJ Cluj, APM Cluj	CL Apahida De determinat locația	2020 - 2022	Se va determina în urma SF	POIM 2014-2020	AP 3, OS 3.1
7	AP	Construcția de stații de epurare pe teritoriul ZMC <i>Stație de epurare în comuna Baci</i> <i>Stații de epurare în comuna Bonțida (sat Bonțida, sat Răscruci)</i>	Primăriile Baci, Bonțida Primăria Baci Primăria Bonțida	ADI ZMC	2016-2018	Conform date beneficiar	PNDR 2014-2020	M 7, SM 7.2
8	AP	Lucrări hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor pe albia râului Someșul Mic, cu componente: <i>1) amenajări în comuna Jucu în zone Parcului industrial Tetarom III</i> <i>2) proiect de apărare împotriva inundațiilor pe cursul râului Someșul Mic (comuna Bonțida)</i> <i>3) Refacere infrastructură după inundații: prevenire și protecție împotriva inundațiilor în Comuna Tureni pe o lungime de 3.2 km</i> <i>3) amenajare Valea Căpușului (Gilău)</i>	CJ Cluj Administrația a Bazinală Someș-Tisa	Primăria Jucu Primăria Bonțida Primăria Tureni Primăria Gilău	2018-2023	Conform date beneficiar	POIM 2014-2020	AP 5, OS 5.1

9	AP	Împădurirea și consolidarea terenurilor contra alunecărilor în zona metropolitană	CJ Cluj / ADI ZMC		2018-2023	Conform date beneficiar	PNDR 2014-2020	M8
OS 4: Infrastructură și servicii de transport integrate, sustenabile și de calitate								
10	Echipa	Conectare DN1F (Sânpaul) cu DN1C (Apahida) – drum comunal Câmpenești – Sânpaul	CJ Cluj	Comunele Sânpaul, Baci, Chinteni, Apahida	2016-2018	4 Mil. EUR	PNDR 2014-2020	M 7, SM 7.2
11	Echipa	Realizare varianta ocolitoare prin drumul de acces la CREIC - TEAM	Comuna Chinteni	Cluj IT Cluster	2016-2018	8 Mil. EUR	PNDR 2014-2021	M 7, SM 7.2
12	Echipa	Pregătirea proiectelor pe termen lung în vederea continuării procesului de dezvoltare a infrastructurii și conectării Cluj-Napoca cu zona de vest: 1) SF și PT pentru realizarea drumului express Nod A3 Gilău - Centura Metropolitană Cluj-Napoca 2) SF și PT în vederea extinderii liniei de tramvai către Florești	CJ Cluj	Primăria Cluj Napoca, Primăriile Gilău și Florești	2020 - 2023	3 Mil. EUR	POR 2014-2020	AP 6, OS 6.1
13	AP	Reabilitare drumuri comunale - asfaltare si modernizare - in comunele din ZMCN	Comunele din ZMCN (18)	CJ Cluj, ADI ZMC	2016-2023	60-80 Mil. EUR	PNDR 2014-2021	M 7, SM 7.3
14	AP	Reabilitare a drumurilor județene, conform prioritizării din Ghidul de Investiții în drumuri județene (BM)	CJ Cluj	Primăriile din ZMCN	2016-2020	Conform date beneficiar	POR 2014-2020	POR AP 6, OS 6.1
15	PMUD	Reforma politicii de parcare în Municipiul Cluj Napoca <i>M1a - Reforma politicii de parcare în zona centrală</i> <i>M1b - Reforma politicii de parcare în zonele rezidențiale</i> <i>M1c - Reforma controlului parcării</i>	Primăria Cluj-Napoca		Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	0	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
16	PMUD	S1 - Construcții de structuri de parcare în zona centrală	Primăria Cluj-Napoca		Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	60	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1

17	PMUD	S2 - Amenajarea de parcări în zonele rezidențiale	Primăria Cluj-Napoca		Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	50	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
18	PMUD	Agenție metropolitană pentru planificarea transporturilor (PROIECT PMUD)	Primăria Cluj-Napoca		Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	3.3		
		<i>M2a - Autoritate strategică pentru polul de creștere (ASPC)</i>	Primăria Cluj-Napoca	Primăria ZMCN, CJ Cluj, ADI ZMC, ADR NV		0.1 + 0.4 pe an	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
	CLUJ IT	<i>M2b - Birou pentru inovații și mobilitate</i> <i>Introducerea unui sistem informatic integrat pentru supravegherea zonelor publice cu risc de incidente (ex. autogări, gări, pasaje, piețe, margini de localități, baruri și cluburi, etc.) și creșterea securității cetățeanului - proiect pilot Municipiul Cluj Napoca, în sinergie cu proiectul de nod gară-autogară</i>	Primăria Cluj-Napoca	Municipiul Cluj Napoca	Actori privați în domeniul IT	0		
19	Echipa	Park & Ride și zonă / parc logistic nod A3 Gilău (SF, platformă staționare, interconectare sistem transport public, sistem și zonă logistică)	Comuna Gilău		2018-2020	6	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
20	PMUD	M3 - Centru Integrat ITS	Primăria Cluj-Napoca	CTP, Poliția Locală Cluj-Napoca	Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	5.25	POR 2014-2020	AP4, OS 4.1
21	PMUD	Managementul Traficului în Municipiul Cluj-Napoca	Primăria Cluj-Napoca	CTP, Poliția Locală Cluj-Napoca	Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	15	POR 2014-2020	AP4, OS 4.1
		<i>Sistem integrat de management al traficului (indicativ PMUD M4a)</i>	Primăria Cluj-Napoca	CTP		15		

		<i>Integrarea și îmbunătățirea instituțională privind siguranța rutieră (indicativ PMUD M4b)</i>	<i>Primăria Cluj-Napoca</i>	<i>Poliția locală</i>		0		
22	PMUD	M5 - Optimizarea rețelei de transport în comun	Primăria Cluj-Napoca	CTP	Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	0.5	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
23	PMUD	Extinderea rețelei de troleibuz în Cluj-Napoca	Primăria Cluj-Napoca		Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	10.8		
		<i>Extinderea rețelei de troleibuz în cartierul Zorilor, până la P&R Frunzișului (indicativ PMUD S3)</i>	<i>Primăria Cluj-Napoca</i>			5		
		<i>Extinderea rețelei de troleibuz pe str. Mehedinți (indicativ PMUD S4)</i>	<i>Primăria Cluj-Napoca</i>			1.5	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
		<i>Extinderea rețelei de troleibuz pe calea Florești și Str. Bucium (indicativ PMUD S5)</i>	<i>Primăria Cluj-Napoca</i>			2		
		<i>Extinderea rețelei de troleibuz pe str. Liviu Rebreanu (indicativ PMUD S6)</i>	<i>Primăria Cluj-Napoca</i>			0.8		
		<i>Extinderea rețelei de troleibuz în cartierul Între Lacuri (indicativ PMUD S7)</i>	<i>Primăria Cluj-Napoca</i>			1.5		
24	PMUD	Înnoirea și extinderea flotei de transport în comun (orizont 2020) - (indicativ PMUD M6a)	Primăria Cluj-Napoca	CTP	Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	20	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
25	PMUD	Amenajarea de benzi dedicate transportului public, etapele I și 2 (Indicativ PMUD S8, S9)	Primăria Cluj-Napoca		Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	3.4	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
26	Echipa	Extindere transport în comun în ZMC pe inelul 2.	CTP, Primăria Cluj Napoca, primăriile comunelor Gilău,		2016	4.6	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1

			Gârbău, Jucu (ș.a.)				
27	PMUD	M8 - Modernizarea stațiilor de transport în comun și a accesului la acestea (M8a, M8b)	CTP	Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	7.5	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
28	PMUD	M9a - Înlocuirea rețelei de contact pentru troleibuze - Etapa I	CTP	Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	2	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
29	PMUD	M10a - Înlocuirea rețelei de contact pentru troleibuze - Etapa I	CTP	Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	2.5	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
30	PMUD	M11 - Modernizarea depoului de tramvaie Ignat (M11a) și spălătorie ecologică în terminalul Bucium (M11b)	CTP	Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	4.5	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
31	PMUD Echipa	M14B „Rețeaua Regională de biciclete” – amenajarea a patru piste extraurbane de biciclete în lungime totală de 33 km, înspre Florești, Feleacu, Apahida și Baci. (Prioritate PMUD) <i>Adițional se vor considera ulterior studiilor prelungiri până la Tureni (legatura cu Miestii, Petresti, Cheile Turzii, Cheile Turenilor, circuit turistic) si Ciurila (legatura padurea Faget cu cheiul Turenului si mai departe cheile Turzii) și valorificarea zonei turistice Valea Someșului Rece si Cald/ piste de ciclism (Gilău)</i>	ADI ZMCN	Parteneriat cu Cluj Napoca, Apahida, Tureni, Ciurila, Gilău, Florești, Baci, Apahida, Feleacu Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	1.65 + 3 Mil. EUR	POR 2014-2020	AP 3, OS 3.2; AP4, OS 4.1
32	PMUD	S16, S17 - Amenajare de trotuare pe drumuri naționale și drumuri principale (altele decât DN) în comune	Primării Comune ZMC	Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	20.5	PNDR 2014-2020	M 7, SM 7.2
33	PMUD	M15 - Amenajare de locuri de încărcare / descărcare marfă în centrul municipiului	Primăria Cluj-Napoca	Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	0.5	Nefinanțabil prin PO	

34	PMUD	S(N) - Drum Expres Turda-Halmeu: Tronson Tureni-CN (S(N)2), Tronson Apahida-Răscruci (S(N)3)	CNADNR		Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	180.5	PNDR 2014-2020	M 7, SM 7.2	
35	Strategie CN	Electrificarea căii ferate Oradea – Cluj Napoca	CNCR CFR Infrastructură SA		2018-2023	Conform date beneficiar	POIM 2014-2020	AP 2, OS 2.7	
36	PMUD	S12 - Puncte suplimentare de oprire CF: Tetarom I și Aurel Vlaicu	CNCF CFR Infrastructură SA			Va fi stabilit conform prevederilor PMUD	0.5	POIM 2014-2021	AP 2, OS 2.7
OS 5: Zona metropolitană – un model din punct de vedere al abordării energiei și dezvoltării sustenabile									
37	AP	Dezvoltarea și extinderea spațiilor de depozitare și eficientizarea consumului de energie prin producere curentului electric cu panouri fotovoltaice în Centrul Agro Transilvania	CJ Cluj	AgroTransilvania Cluster	2016-2018	Conform date beneficiar	PNDR 2014-2020	M4, SM 4.1	
38	Echipa	Introducerea Smart Grids pentru Municipiul Cluj Napoca (Faza 1)	Primăria Cluj-Napoca	RAT Cluj-Napoca, furnizori	2017-2021	În urma corelare PAED 2014-2020	POIM 2014-2020 Alte surse (Orizont 2020)	AP 6, OS 6.3, 6.4, AP 7	
39	AP	Extindere rețele electrice și extinderea iluminatului public în Cluj Napoca și comunele din ZMCN	Primăriile din ZMCN		2016-2023	Conform date beneficiar	POR 2014-2020 PNDR 2014-2020	AP3, OS 3.1, PI 3.1; M 19, SM 19.2	
40	TREC	Pachet de proiecte experimentale pilot Cluj Innovation Park: 1. Dezvoltarea unei comunități sustenabile independente energetic în arealul CIP; 2. Sistem integrat de generare a energiei regenerabile din ape uzate menajere, de tipul „Waste Water to Energy” 3. Sistem integrat de recuperare, tratare și reutilizare a apelor pluviale și menajere Etapa subsecventă (post 2020): scalare la nivel de oraș a modelului	Cluj Innovation Park (Primăria Cluj-Napoca)	TREC	2016-2023	5 Mil + 1.5 Mil +1.5 Mil EUR	POC, PNC, Horizon 2020	AP1	

		dezvoltat						
41	CLUJ IT	Pachet de proiecte / sisteme experimentale pilot: 1. Introducerea unui sistem integrat de monitorizare a calității aerului 2. Introducerea unui sistem integrat de monitorizare și asigurare a calității apelor 3. Introducerea unui sistem integrat de management inteligent a energiei electrice 4. Introducerea unui sistem integrat de monitorizare a zgomotului 5. Introducerea unui sistem integrat de monitorizare a apei reziduale	Primăriile din ZMCN	Cluj IT Cluster	2016-2023	Conform date Cluj IT Cluster și buget disponibil	POC, PNC, Horizon 2020	AP1
OS 6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN								
42	CIC	CIC: Creare centru regional de training, testare și certificare în ITC, centru regional servicii IT, Centre de specializare în TIC (Institut pentru matematică aplicată, institut pentru inginerie de proces asistată de computer, institut de informatică)	UBB	UTCN, Cluj IT Cluster, ARIES Transilvania, iTechSylvani a, alți actori privați / alte universități	2016-2020	Conform date beneficiar	POC 2014-2020 POCU 2014-2020	AP 2, OS 2.2 AP 3, OS 3.12, OS 3.8, PI 8v
43	USAMV	Proiect complex integrat de consolidare a cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării pe componentele mediu, agricultură și dezvoltare rurală: <i>Institutul de Nutritie si Patologie Animala al Transilvaniei</i> <i>Institutul de cercetari privind dezvoltarea rurala al Transilvaniei</i> <i>Institutul de cercetari privind studiul energiilor regenerabile in Transilvania</i>	USAMV Cluj USAMV Cluj USAMV Cluj USAMV Cluj	Primăriile Cluj-Napoca, Jucu Primăria Jucu Primăria Cluj Napoca Primăria Cluj Napoca	2016-2018	30 15 5 10	POC 2014-2020	AP 1, OS 1.1
44	AT	CDI: Crearea unor infrastructuri deschise pentru cercetare și	Potențial	AgroTransi	2016-2018	Conform	POC 2014-	AP 1, OS

	Cluster	inovare în domeniul bioeconomiei (laboratoare în domeniul siguranței, accesibilității și optimizării nutriționale a produselor alimentare și certificarea produselor tradiționale din sectorul agro-industrial	prin USAMV / CIC	Ivania Cluster		date beneficiar	2020	1.1
45	AT Cluster	Sprrijinirea investițiilor pentru extinderea și modernizarea sistemelor de irigații - infrastructură primară	Organizatii/ Federatii Organizatiilor Utilizatorilor de Apa pentru Irigatii, constituite din proprietari /utilizatori de terenuri agricole conform legislatiei in vigoare.		2016-2017	1.5	PNDR 2014-2020	Măsura 4 Submăsur a 4.3
46	MT Cluster	CDI: Crearea unor infrastructuri deschise pentru cercetare și inovare în domeniul materiale noi și acoperiri funcționale	Potențial prin UTCN / UBB	Cluster Mobilier Transilvan	2017-2018	Conform date beneficiar	POC 2014-2020	AP 1, OS 1.1
47	ADI ZMC	Sustinerea, promovarea, dezvoltarea unui brand local de produse alimentare și populare	Asociația ProdusdeCluj	ADI ZMC	2016-2018	1	PNDR 2014-2020	Măsura 16, 16.4
48	Echipa	Proiecte în parteneriat pentru întărirea piețelor de alimente locale - dezvoltarea de lanțuri scurte de aprovizionare în agricultură, inclusiv dezvoltarea de spații de stocare și comercializare (inclusiv magazine sau piețe volante) a produselor agricole ale producătorilor din proximitate și promovarea acestora pe piața de desfacere locală; dezvoltarea unui brand propriu la nivel de ZMC	USAMV / Cluster Agro Transilvania	Zona Metropolita nă Cluj Napoca, asociații de producători , primăriile din ZMC	2016-2018	2.5 / proiect	PNDR 2014-2020	Măsura 4 Submăsur a 4.2 DI 3A și DI 6A

OS 7: Extinderea contribuției la economia locală a turismului și agrementului

48	Echipa	Platformă de colaborare pentru sprijinirea turismului – activarea și consolidarea Asociației Pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului Cluj	CIT, Zona Metropolitană Cluj Napoca		2016	0.8	POR	AP 7, OS 7.1
49	Cluj IT	Introducerea unei platforme pentru realitate augmentată în vederea creșterii impactului turismului în zonă	Primăria Cluj-Napoca	Cluj IT Cluster, CIT	2017-2018	Conform date beneficiar		AP 7, OS 7.2
50	AP / Echipa	Realizarea unui circuit turistic prin dezvoltarea potențialului balnear al comunei Apahida, realizarea unei zone de recreere în zona cu apă sarată și sulfuroasă în comuna Florești, Extindere pe 6ha centru balnear din comuna Cojocna	Comunele Apahida, Florești, Cojocna		2017-2019	Conform date beneficiar	POR	AP 7, OS 7.1
51	Echipa	Program de sprijinire a organizațiilor ce desfășoară activități culturale în zona ZMCN.	Zona Metropolitană Cluj Napoca		2016-2023	0.2		AP 5, OS 5.1
52	AP	Realizare baze sportive și de agrement în comunele Bonțida, Căianu, Cojocna, Apahida, Chinteni, Sânpaul	Comunele Bonțida, Căianu, Cojocna, Apahida, Chinteni, Sânpaul		2016-2023	Conform date beneficiar		AP 7, OS 7.1
53	AP	Amenajare zone de agrement și pescuit Lac Chinteni și zona Câmpenești - Apahida, zona lacului Gilău	Comunele Chinteni, Gilău și Apahida		2016-2017	Conform date beneficiar		AP 7, OS 7.1
54	Strategie CN	Programul „Cluj Capitală Culturală Europeană”	Primăria Cluj-Napoca, CJ Cluj		2016-2018	15		AP 5, OS 5.1

OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de creștere a capitalului uman și incluziunii sociale în vederea asigurării unei mai bune calități a vieții locuitorilor din ZMCN

55		Crearea și dezvoltarea de întreprinderi sociale de tip cooperativă	ADI ZMCN	CL: Gârbău, Sânpaul, Vultureni, Borșa, Aiton, Petreștii de Jos, Cojocna	2018-2020	14	PNDR 2014-2020 POCU 2014-2020	Măsurile 4.2, 6.2, 6.1, 6.4, 4.1 POCU AP 3, 4, 5
56		Crearea Centrului Metropolitan de Servicii Integrate (CMSI) pentru incluziunea pe piața muncii ca instrument de dezvoltare teritorială în parteneriat	ALOFM + Primaria Cluj Napoca		2016-2019	6	POR 2014-2020 POCU 2014-2020	POR Axa 5, 8, 9, 10; POCU Axa 1, 2, 3
57	DASM Cluj Napoca	Dezvoltarea serviciilor de asistență socială specializată ale ZMC pentru prevenirea excluziunii sociale și intervenție <i>1. Centru de consiliere și sprijin pentru părinți și copii</i> <i>2. centru de recuperare pentru adulți pentru consumatorii de substanțe (complexul pentru intervenția pe consumul de alcool)</i> <i>3. Adăpost/ centru de consiliere pentru victimele violenței domestice</i> <i>4. complex de servicii socio-medice pentru adulți (persoane vârstnice)</i>	Primăria Cluj Napoca, primăriei comune		2016-2023	Conform date beneficiar	POR, POCU <i>POR AP 8, OS 8.1; POCU AP 4, OS 4.6</i> <i>POR AP 8, OS 8.1; POCU AP 4, OS 4.6</i> <i>POR, POCU</i> <i>POR AP 8, OS 8.1; POCU AP 4, OS 4.6</i> <i>POR, POCU</i> <i>POR AP 8, OS 8.1; POCU AP 4 OS 4.15</i>	
58	DGAS PC Cluj	Dezvoltarea serviciilor de asistență socială specializată ale ZMC pentru prevenirea excluziunii sociale și intervenție	Cj Cluj - DGASPC Cluj		2016-2023	Conform date beneficiar	POR	Axa 8

3. Centru comunitar și centru de zi pentru persoane cu handicap grav Florești

Comuna
Florești

POR,
POCU

si M19

POR AP 8,
OS 8.1;
POCU AP 4,
OS 4.6;
PNDR M07
si M19

4. Inființarea unor centre specializate ce asigură servicii sociale în comuna Caianu

4.1 Așil de bătrani

POR,
POCU

POR AP 8,
OS 8.1;
POCU AP 4
OS 4.15;
PNDR M07
si M19

4.2 After school

Comuna
Caianu

Comunele
vecine

POR,
POCU

POR AP 8,
OS 8.1;
POCU AP 6
OS 6.3;
PNDR M07
si M19

4.3 Centru medico-social

POR,
POCU

POR AP 8,
OS 8.1;
POCU AP 4
OS 4.9, 4.10;
PNDR M07
si M19

5. Inființarea unor centre specializate ce asigură servicii sociale comuna Aiton: cămin de bătrâni

Comuna
Aiton

POR,
POCU

POR AP 8,
OS 8.1;
POCU AP 4
OS 4.15;
PNDR M07
si M19

6. Înființarea unor centre specializate ce asigură servicii sociale în comuna Feleacu:

6.1 Centru de zi pentru copii defavorizați

Comuna
Feleacu

POR,
POCU

POR AP 8,
OS 8.1;
POCU AP 6

6.2 After school

POR,
POCU

OS 6.3;
PNDR M07
si M19

60	AP	Îmbunătățirea calității serviciilor Spitalului Clinic de Recuperare prin implementarea unui sistem integrat de sănătate	CJ Cluj	Spitalul Clujana, Spitalul Județean	2016-2018	Nu există date	POR	Ap 8, OS. 8.1
61	AP	Dezvoltarea serviciilor Rețelei SMURD (inclusiv dispecerat unic)	CJ Cluj	Spitalul Clujana, Spitalul Județean	2016-2018		POR	Ap 8, OS. 8.2
62	AP	Dezvoltarea unui centru integrat de coordonare a UPU	CJ Cluj	DSP	2016-2019		POR	Ap 8, OS. 8.3
63	AP	Dezvoltarea și modernizarea UPU - Spitalul Județean	CJ Cluj	Spitalul Județean	2016-2019		POR	Ap 8, OS. 8.4
64	AP	Dezvoltarea și modernizarea UPU - Spitalul Clujana	CJ Cluj	Spitalul Clujana	2016-2019		POR	Ap 8, OS. 8.5
65	CIC	CIC: Centru de specializare în sănătate <i>Institut pentru sange</i> <i>Institut pentru instruire medicală științifică</i> <i>Institut pentru aging/îmbătrânire</i>	UMF, Facultatea Chimie	Clustere / CIC, CJ Cluj	2018-2023	Nu există date	POC 2014-2020	AP 1, OS 1.1
66	Listă univers	Proiect complex Sustainable Health Systems:	UTCN / UBB / UMF	Actori privati /	2016-2023 Conform	166.4	POCU 2014-2020	Axa4, OS 4.9, 4.11

ități	clustere în domeniul IT	planuri beneficiar	
<i>Sistem regional de tele-medicina in relatia medic de familie-pacient</i>			3
<i>Arhiva Regionala de Mamografii Digitale</i>			1
<i>Arhiva Regionala de documente medicale electronice</i>			10
<i>Sistem regional de tele-diagnoza / interpretare</i>			2.4
<i>Proiect regional de digitalizare si arhivare a documentelor medicale ale pacientilor din regiunea NV, in scopul tranzitiei la modul de lucru "paperless"</i>			25
<i>Proiect regional de asistare computerizata a preventiei, diagnozei si procedurilor terapeutice in bolile metabolice</i>			25
<i>Platforma Regionala IT de diagnoza precoce, tratament si monitorizare a cardiotoxicitatii citostaticelor la pacientii oncologici</i>			20
<i>Proiect regional de screening computerizat, bazat pe biopsie virtuala, pentru depistarea precoce, diagnoza si monitorizarea sub tratament a tumorilor in afectiunile oncologice</i>			15
<i>Sisteme computerizate dinamice de asistare a interventiilor chirurgicale, bazate pe sisteme expert si VR</i>			15
<i>Platforma regionala, cu posibilitate de extensie la nivel national si integrare la nivel european, pentru stocarea si procesarea datelor privind ADN-ul, in vederea realizarii studiilor privind genomul uman</i>			20
<i>Platforma regionala de procesare a datelor imagistice si de laborator din domeniul stomatologiei, in vederea realizarii de studii epidemiologice si diagnoza integrativa prin fuziune de probe</i>			15
<i>Sustainable Health Systems- Platforma computerizata pentru modelarea</i>			15

		<i>articulațiilor în chirurgia ortopedică, cu și fără implant acoperit cu nanomateriale</i>					
67	Listă universități	Platforme regionale pentru medicină	UTCN / UBB / UMF		52		
		<i>Realizarea unui centru regional de training e-health având integrată o platformă tehnologică inovativă bazată pe aplicații de realitate virtuală</i>			3		
		<i>Platforma regională pentru consolidarea fișelor medicale electronice cu scop de cercetare interdisciplinară</i>			10		
		<i>Platforma regională (europeană) pentru consolidarea indicatorilor și a pacienților cu boli rare</i>		Actori privați / clustere în domeniul IT	2016-2023 Conform planuri beneficiar	8	POCU 2014-2020 Axa 4, OS 4.9, 4.10 și 4.11
		<i>Platforma regională pentru consolidarea și analiza indicatorilor din echipamentelor mobile de monitorizare a pacienților la distanță</i>			6		
		<i>Platforma turism medical</i>			5		
<i>Centru IT regional de eHealth</i>		20					
68	AP, CIC	Program de construire și reabilitare a clădirilor pentru învățământ și educație din zona metropolitană (creșe, grădinițe, școli, licee, cămine):	CJ Cluj, Primăriile Cluj Napoca, DGASPC Cluj Primăriile ZMCN UBB, UTCN, USAMV, alte universități	2016-2023	Conform date beneficiar		
		<i>Centru educație incluzivă</i>		2016-2018		POR 2014-2020	
		<i>Creșe și grădinițe</i>		2016-2018			
		<i>Reabilitare cămine din campusul studențesc Hașdeu</i>		2018-2023	Primăria Cluj Napoca	Axa 10, OS 10.1	

Construcția și reabilitarea clădirilor pentru școli primare Școli primare (cu clasele 0-IV) din Cluj-Napoca:

a) Reabilitarea clădirii Școala Primară - Colegiul Tehnic "Ana Aslan" Cluj-Napoca, str. Decebal nr. 41 (clădirea dinspre strada Horea).

b) Reabilitarea clădirii Școala Primară - Școala "Simion Barnutiu" Cluj-Napoca, structura a Liceului de Arte Plastice "Romulus Ladea" Cluj-Napoca str. Dorobanților

c) Construcție nouă - Școala Primară - P-ta Abator (ateliera a Liceului Tehnologic "Aurel Vlaicu" Cluj-Napoca - teren existent)

CIC Învățământ primar - construire școală primară cu componentă vocațională, clasele 1-12 și grădiniță

Construcția și reabilitarea de clădiri pentru școli primare și de grădinițe în comunele ZMC

Construirea de creșe în cartierele Zorilor, Bună Ziua, Grigorescu, Mănăștur, Gară - Mun. Cluj-Napoca

Dezvoltarea de competențe pentru parcul industrial prin construire de școală profesională și atelieră școală în comuna Bonțida

Centru special pentru educație incluzivă

<i>Primăria Cluj Napoca</i>			<i>2016-2023</i>	
<i>Primăria Cluj-Napoca</i>	<i>Cluj IT Cluster</i>		<i>2018-2023</i>	<i>4.5</i>
<i>Aiton, Apahida, Cojocna, Feleacu, Gilău, Apahida, Bonțida, Florești, Borșa, Sânpaul, Baciu</i>			<i>2016-2020</i>	
<i>Primăria Cluj Napoca</i>			<i>2016-2018</i>	
<i>Primăria Bonțida</i>	<i>UBB</i>		<i>2016-2018</i>	
<i>CJ Cluj</i>			<i>2016-2018</i>	

		<i>Reabilitare Liceu pentru Deficienți de Vedere și realizare de ateliere protejate pentru copiii deficienți de vedere / deficiențe senzoriale multiple</i>	<i>CJ Cluj</i>	<i>2016-2018</i>		
		<i>Reabilitarea, inclusiv energetică, a clădirilor aflate în proprietate publică din Cluj Napoca și zona metropolitană (sedii primărie și instituții publice, universități, spitale, dispensare, ș.a.), între care:</i>	<i>CJ Cluj, primăriile Cluj Napoca, Borșa, Aiton, Tureni, Gilău, Bonțida, Apahida</i>		<i>5</i>	<i>POR 2014-2020 Axa 8, OS 8.1, OS 8.2 Axa 3, OS 3.1</i>
		<i>Reabilitarea spitalului municipal Clujana din administrarea primăriei Cluj</i>	<i>Primăria Cluj-Napoca</i>			<i>POR 2014-2020 Axa 8, OS 8.1 Axa 3, OS 3.1</i>
<i>69</i>	<i>AP</i>	<i>Reabilitare bază de tratament Spitalul de Boli Infecțioase</i>	<i>Cj Cluj</i>	<i>2017-2019</i>		<i>POR 2014-2020 Axa 8, OS 8.1 Axa 3, OS 3.1</i>
		<i>Reabilitarea, modernizarea și dotarea serviciilor medicale/ambulatoriilor din Cluj-Napoca</i>	<i>Primăria Cluj-Napoca</i>			<i>POR 2014-2020 Axa 8, OS 8.1 Axa 3, OS 3.1</i>
		<i>Sediu Primărie, poștă, CEC, cabinet stomatologic comuna Borșa</i>	<i>Primăria Borșa</i>			<i>POR 2014-2020 Axa 3, OS 3.1</i>
		<i>Sediu primărie comuna Aiton</i>	<i>Primăria Aiton</i>			<i>POR 2014-2020 Axa 3, OS 3.1</i>
		<i>Dispensar uman Tureni</i>	<i>Primăria Tureni</i>			<i>POR 2014-2020 Axa 8, OS 8.1 Axa 3, OS 3.1</i>

		<i>Spital uman din Comuna Gilău</i>	<i>Primăria Gilău</i>					<i>Axa 8, OS 8.2</i> <i>Axa 3, OS 3.1</i>
70	AP	Construire policlinica/ dispensare in comunele Florești, Baci, Tureni, Petreștii de Jos	Comunele Florești, Baci, Tureni, Petreștii de Jos	2016-2020	Conform date beneficiar	POR 2014-2020		Axa 8, OS 8.2
71	AP	Rețea de centre de tineret în Cluj Napoca	Primăria Cluj Napoca	2016-2019	6	POCU 2014-2020		Axa 2
OS 9. Zona Metropolitană ca pol cultural și de evenimente la nivel național și internațional, cu identitate specifică								
72	AP	Dezvoltare pe teren de tip brownfield - Centrul de Cultură Contemporană Cluj-Napoca	Primăria Cluj Napoca	2017-2020		POR 2014-2020		AP 5, OS 5.2
73	AP	Construire centru regional de resurse pentru restaurare, conservare patrimoniu cultural - Muzeul Etnografic al Transilvaniei,	CJ Cluj	2017-2020	Conform date beneficiar	POR 2014-2020		AP 5, OS 5.1
74	AP	Reabilitarea muzeului Etnografic al Transilvaniei „Reduta” municipiul Cluj-Napoca	CJ Cluj	2016-2018	1.5	POR 2014-2020		AP 5, OS 5.1
75	AP	Reactivare camine culturale (construire,extindere, modernizare insertie activitati/ functiuni)	Comunele Apahida, Căianu, Cojocna, Jucu, Bonțida, Chinteni, Borșa, Sânpaul, Florești, Gilău	2016-2019	Conform date beneficiar	POR 2014-2020		AP 5, OS 5.1
76	AP	Amenajare zona centrală istorică a comunei Bonțida și creare circuit turistic Castele Bonțida - Răscruci	Comuna Bonțida	2018-2020	Conform date beneficiar	POR 2014-2020		AP 5, OS 5.1, AP 7, OS 7.1

77	AP	Reabilitare si modernizare monumente istorice: - <i>Gilău: biserica de lemn din Someșul Rece</i> - <i>Sânpaul: biserica de lemn monument istoric</i> - <i>Borșa: reparații capitale Monumente</i> - <i>Gârbău: Restaurare biserica reformata Viștea, reabilitare biserica și castel Gârbău</i> - <i>Aiton: reabilitare castel</i> - <i>Bonțida: Restaurarea castelului Răscruci</i> - <i>Restaurarea și refuncționalizarea clădirii Muzeului de Artă</i> - <i>Consolidarea și reabilitarea sinagogii Templul Memorial al Deportaților, Cluj-Napoca, str. Horea nr. 21.</i>	<i>Primăria Gilău</i> <i>Primăria Sânpaul</i> <i>Primăria Borșa</i> <i>Primăria Gârbău</i> <i>Primăria Aiton</i> <i>CJ Cluj</i> <i>Cj Cluj</i> <i>COMEVCL</i> <i>UJ</i>	2016-2023	Conform date beneficiar 5 0.6	POR 2014-2020 AP 5, OS 5.1

18 Managementul implementării strategiei

Este imperativ ca aprobarea prezentei strategii de dezvoltare să nu fie percepută ca punct final al unei elaborări tehnice și nici ca un document de fundamentare finalizat cu o listă de proiecte implementabile cu ajutorul instrumentelor de finanțare nerambursabile. Strategia de Dezvoltare Integrată reprezintă un instrument de guvernare a orașului, flexibil și adaptabil în timp nevoilor în schimbare, care generează acțiuni publice și private cu valoare strategică pe termen lung pentru dezvoltarea competitivă a zonei metropolitane și pentru reducerea disparităților din interiorul acesteia. Implementarea eficientă a unei strategii la nivel metropolitan impune participarea activă a unui set amplu de actori:

1. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Cluj”, în calitate de beneficiar al documentației strategice și de entitate coordonatoare a implementării portofoliului de proiecte în conformitate cu Planul de Acțiune stabilit;
2. Agenția de Dezvoltare Nord-Vest, prin biroul de coordonare al Polului de Creștere Cluj-Napoca;
3. Consiliul județean Cluj și echipa de experți aferentă, ca entitate ce gestionează procese de dezvoltare supra-municipale, reprezentând beneficiar al proiectelor finanțabile la nivelul administrativ NUTS 3;
4. Administrația publică a Municipiului Cluj-Napoca și administrațiile locale ale celor 18 comune din ZMCN;
5. Decidenți ai sectorului privat
6. Decidenți ai instituțiilor publice și private implicate și experți din cadrul acestora;
7. Experți externi;
8. Nu în ultimul rând, sprijinul mass-mediei și al opiniei publice din Zona Metropolitană.

Guvernanța metropolitană reprezintă un aspect complex care, pentru a putea sprijini procesul de implementare al unui document strategic ce vizează implementarea unui portofoliu de proiecte cu un număr amplu de beneficiari, trebuie să instituie un puternic leadership politic și în același timp o structură solidă de management al implementării, funcțională din punct de vedere al identificării responsabilităților actorilor antemenționați.

Zonele metropolitane prezintă, așa cum a fost ilustrat în cursul elaborării prezentei strategii, interdependențe puternice sociale, economice și de mediu; însă nu există la această dată o suprapunere între teritoriul administrat și teritoriul funcțional, ceea ce cauzează externalități în rândul unităților politic-administrative. Problemele și procesele nu se opresc la granițele municipale ci sunt comune unor grupuri de UAT-uri sau întregii zone delimitate: planificarea infrastructurilor de transport, edilitare, politica locuirii, infrastructurile și serviciile sociale și economice, problemele de mediu, viabilitatea fiscală.

Răspunsul pentru acestea vine numai printr-o abordare la o scară mai amplă (în cazul de față, metropolitană), prin asigurarea accesului la cât mai multe resurse, în condițiile în care fiecare dintre entitățile administrative din interior are resurse limitate.

Se pot delimita așadar o serie de precondiții pentru instituirea unui sistem funcțional de management al dezvoltării teritoriale și implicit al implementării SDI ZMC:

1. Existența unei **coordonări parteneriale** – ADI Polul de Creștere Cluj Napoca, ADR Biroul de coordonare Pol;
2. Existența unei **structuri de colaborare administrativă** la nivel metropolitan: reprezentanții comunelor și primăriei Cluj Napoca, care să devină activă ca **structură solidă de management al implementării**;
3. Existența unui parteneriat cu instituții deconcentrate, mediul economic, academic, furnizorii de servicii și utilități, societatea civilă – **Grupul Operativ Metropolitan**. Implicarea stakeholderilor / actorilor urbani care au participat la pregătirea strategiei și ulterior, a unor noi actori relevanți care se recunosc în strategie și consolidează împărtășirea acesteia și a inițiativelor este esențială, generând un climat favorabil pentru crearea de **parteneriate** între actorii publici și cei privați;
4. Competențe relevante și responsabilități: **mandatare pentru reprezentarea actorilor în dezvoltarea politicilor integrate și proiectelor** de infrastructură (transport, edilitare, locuire, infrastructură și servicii sociale și pentru mediul economic);
5. Resurse umane și sustenabilitate financiară;
6. Reprezentativitate și abilitate de negociere cu nivelurile superioare (național, UE)

18.1 Dimensiunile implementării și monitorizării Strategiei de Dezvoltare Integrată a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca

Implementarea SDI ZMC presupune procesul prin care, în perioadele de programare 2014-2020 și 2021-2027, resursele disponibile ale ADI ZMC și ale grupului de actori implicați fie ca beneficiari, fie ca parteneri se transformă în rezultatele calitative și cantitative prevăzute în Planul de Acțiune. Implementarea prevede atingerea tuturor obiectivelor și direcțiilor de acțiune ale strategiei în vederea atingerii viziunii pe termen scurt (2020) și pe termen lung (2030). Implementarea strategiei trebuie să parcurgă un proces de corelare, între ceea ce este de dorit a fi realizat, cu ceea ce este posibil în condițiile resurselor existente și ceea ce este probabil, în condițiile previzionate (climatul socio-economic național și European, resursele nerambursabile disponibile în această perioadă de programare). Cel mai important, implementarea Strategiei de Dezvoltare Integrată presupune următoarele dimensiuni:

1. **Dimensiunea instituțional-normativă** – presupune implementarea prevederilor strategiei cu privire la crearea cadrului coordonare și cooperare, precum și aspectele ce țin de promovarea pachetului de documente normative și hotărâri care stau la baza unei dezvoltări corelate a teritoriului, cu precădere a celor necesare pentru dezvoltarea viitoare a locuirii și regenerarea siturilor industriale de pe teritoriul ZMCN.
2. **Dimensiunea strategică** – este furnizată prin lista de proiecte prioritare „soft” – strategii, planuri de dezvoltare, politici pentru susținerea mediului de afaceri și a zonelor periferice rurale.
3. **Dimensiunea investițională** – vizează direct partea de implementare a proiectelor prioritare din portofoliul „soft” și „fanion”.

În ceea ce privește monitorizarea și evaluarea, acestea reprezintă procese interdependente care depind de etapele și indicatorii definiți în Strategie, dar și de stabilirea unor indicatori de monitorizare ulterioari, întrucât unele dintre cele mai presante nevoi la nivel local își găsesc răspunsul în proiecte prioritare al căror demers nu beneficiază de studii de fundamentare anterioare, fiind dificilă astfel cuantificarea realistă a indicatorilor de performanță în această fază.

Fiind o strategie pe termen scurt-mediu dezvoltată înaintea lansării tuturor ghidurilor solicitantului privind accesarea de fonduri nerambursabile, implementarea SDI ZMC se va afla sub auspiciile unor factori externi și va trebui să beneficieze de monitorizare pe tot parcursul implementării și la sfârșitul acestuia, prin compararea rezultatelor prevăzute în prezentul document cu cele obținute la orizontul anului 2023 (ultimul an de implementare a proiectelor finanțate în perioada de programare 2014-2020). O evaluare a impactului strategiei se va realiza la sfârșitul anului 2023, pentru portofoliul de proiecte „soft” și „fanion”, și va aprecia în egală măsură atât performanța cât și procesul, respectiv modul în care au fost atinse obiectivele strategice.

Activitatea de monitorizare a implementării Strategiei de Dezvoltare Integrată poate fi subsumată, din perspectiva resurselor financiare, informaționale și umane implicate, activităților următoarelor instituții:

1. ADI ZMC, ca obiect al contractelor de asistență tehnică viitoare încheiate cu MDRAP;
2. ADR Nord-Vest, ca obiect parte din activitatea de monitorizare a implementării PDR Nord-Vest 2014-2020.

18.2 Premise pentru constituirea cadrului instituțional de implementare și a unui Grup Operativ Metropolitan

Un Grup Operativ (Urban Task Force) reprezintă un grup de părți interesate locale, publice și private, ce monitorizează continuu și programează politicile și instrumentele urbane pentru o dezvoltare durabilă, coerentă și rezilientă, în raport cu una sau mai multe provocări identificate la scară teritorială. Datorită complexității structurii grupului, categoriilor de actori implicați cât și a problemelor transversale abordate, Grupul Operativ trebuie să fie configurat și dotat cu resursele necesare pentru a putea răspunde provocărilor într-un timp rezonabil, livrând rezultatele dorite.

Motivele pentru crearea acestuia, în conformitate cu metodologia participativă de dezvoltare a SDI ZMCN, sunt următoarele:

- Promovarea viziunii și politicilor metropolitane dezvoltate cu sprijinul instituțiilor participante în cadrul celor trei ateliere de lucru organizate în Cluj-Napoca și materializate în documentul SDI ZMCN;
- Suport în implementarea proiectelor de dezvoltare urbană prevăzute în strategie, în condițiile unui grup amplu de beneficiari atât ai proiectelor „soft” și „fanion” cât și ai proiectelor complementare, sprijinite de comunitate;
- Punerea în aplicare a inițiativelor de dezvoltare comunitară și proiectelor cu componentă socială și economică din cadrul strategiei;
- Monitorizarea implementării proiectelor prioritare;
- Interfața cu autoritățile publice locale, parteneri în GOM, cu investitori interesați și cetățeni, prin acționarea ca un organism de articulare a inițiativelor metropolitane cu scopurile și procedurile locale;
- Activarea interacțiunii sociale pe teme prioritare din viziunea de dezvoltare co-generată prin Strategie precum și pentru alte subiecte de discuție viitoare, care să asigure continuitatea procesului de implementare al strategiei mai departe de portofoliul de proiecte pentru 2014-2020..

Domeniul de aplicare al activităților GOM este în strânsă legătură cu scopul constituirii acestuia, fiind prin definiție specific situației locale pentru Zona Metropolitană. La nivelul teritoriului specificat, activitatea centrală va reprezenta promovarea politicii de dezvoltare a Strategiei de Dezvoltare Integrate, punerea în aplicare a funcțiilor delegate ADI Zona Metropolitană Cluj.

Grupul Operativ Metropolitan este conceput pentru a nu fi limitat în timp ca durată de activare; în acest sens, ulterior implementării proiectelor prioritare pentru perioada 2014-2020 prevăzute în strategie, grupul își poate extinde activitatea pentru a gestiona și media interesul comunitar în dezvoltarea metropolitană, pentru orizontul strategic 2030 și mai departe.

Ca un prim pas însă, GOM ZMCN va reprezenta entitatea care va asigura buna informare și participarea tuturor partenerilor metropolitani la implementarea și monitorizarea proiectelor propuse și în curs de desfășurare. În plus, acesta va avea un rol de inițiator în discuțiile pe tema integrării activităților și va propune măsuri pentru optimizare. Echipa va monitoriza implementarea financiară a strategiei și va avea un rol în sprijinirea asigurării co-finanțării fondurilor necesare pentru activități planificate.

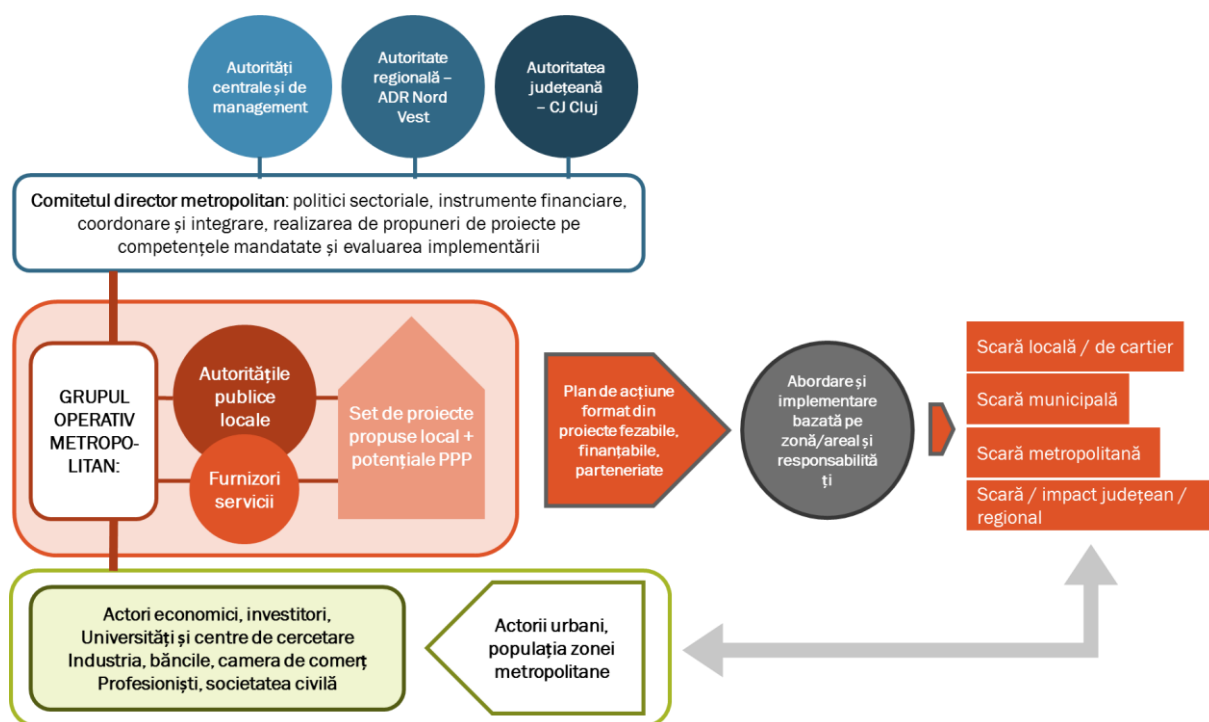

Figura 162 - Cadrul instituțional de implementare a Strategiei de Dezvoltare Integrată a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca

Statutul Grupului Operativ Metropolitan

Aspectul juridic joacă un rol important în toate fazele dezvoltării urbane, iar așa cum identificarea corectă a stării juridice poate accelera activarea unei inițiative de dezvoltare sau investiția într-o proprietate, în aceeași manieră găsirea configurației legale corecte în raport cu condiționările și oportunitățile locale poate propulsa Grupul către operativitate deplină în cel mai scurt timp. Aspectele juridice și legale pot influența deciziile comitetului coordonator, iar eventuale probleme pot împiedica atingerea scopurilor și a viziunii de dezvoltare pentru teritoriu. Întrucât grupul este prin definiție centrat pe scop și rezultate, determinarea statutului juridic propice și deci a formei de constituire este esențială încă de la început, fiind determinată de:

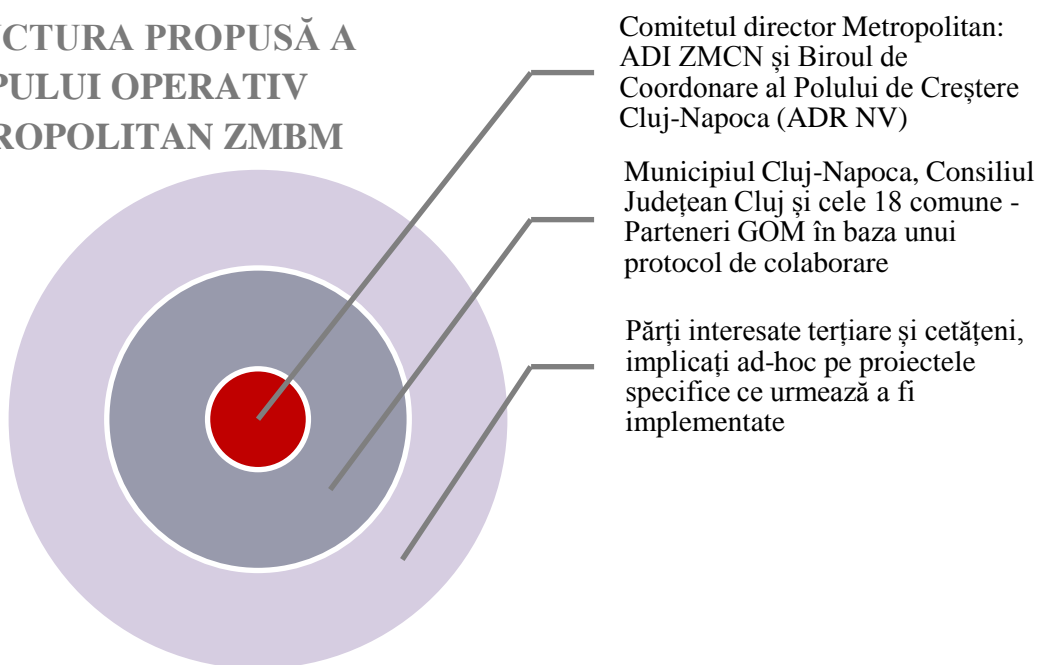
- Aspecte legate de proprietatea / dreptul de decizie asupra Organizației în sine, deținute la nivel public, privat sau mixt, precum și nivelul de motivație și influență a fondatorilor. Aceste aspecte pot determina limitările pentru implementarea inițiativelor transversale (spre exemplu, Planul de Locuire), capacitatea și oportunitățile de susținere a acestora;

- Procedura de planificare a acțiunilor GOM. Situațiile procedurale pot fi unul dintre motivele atractivității (ori, din contră, lipsei de impact) ale unei inițiative;
- Constrângerile de dezvoltare la nivel teritorial și instituțional (disensiunea viziunilor actorilor instituționali, mecanismele de sprijin financiar, cadrul legal, etc.), elemente esențiale în determinarea cât mai realistă a volumului de lucru a GOM și deci în dimensionarea eficientă a echipei de lucru.

În cazul specific al Zonei Metropolitane, coordonator la nivel local este Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Zona Metropolitană Cluj Napoca”. Prin reprezentarea unui interes colectiv de dezvoltare la nivel teritorial, aceasta îndeplinește deja atribuțiile și condițiile necesare nucleului Grupului Operativ. Este de menționat însă nivelul incipient de dezvoltare a capacității de management al acestuia, fapt pentru care se propune o coordonare partenerială între ADI ZMC și ADR – Biroul de Coordonare al Polului de Creștere Cluj-Napoca.

Întrucât scopul structurii propuse nu este acela de a suprapune o altă organizație legală cu interese proprii peste grupul actorilor deja existenți, ci mai degrabă acela de a facilita colaborarea actorilor, opțiunea cea mai propice pentru dezvoltare Grupului Operativ Metropolitan este aceea de a crea un model concentric de grupuri de influență și interes, a căror colaborare să fie îndeajuns de flexibilă pentru a permite o libertate de asociere pentru grupurile de interese „nealiniat”. (Fig. 1)

STRUCTURA PROPUȘĂ A GRUPULUI OPERATIV METROPOLITAN ZMBM

Figura 163 - GOM ZMBM și tipologia statutului: Asociație legală (nucleu), Protocol formal de colaborare (grup operativ), implicare informală (grup terțiar de actori)

Structura de management propusă pentru implementarea Agendei Strategice cuprinde două niveluri principale și un nivel terțiar:

CLUJMETROPOLITAN
Strategia integrată pentru 2014-2020

1. Consiliul Decizional, respectiv coordonatorul Grupului Operativ Metropolitan va fi reprezentat de către **ADI Zona Metropolitană Cluj-Napoca, în colaborare cu Biroul de Coordonare al Polului de Creștere Cluj-Napoca din cadrul ADR Nord-Vest**. Asociația va asigura resursele personale și financiare de bază pentru buna funcționare a Grupului, precum și locația Centrului Metropolitan în care acesta își va desfășura activitatea.
2. Grupul Operativ Metropolitan ca nivel strategic și executiv ce va asigura operaționalizarea pas cu pas a implementării, constituit în baza unui **protocol de colaborare formal**, semnat de membrii participanți;
3. Părți interesate afiliate, după caz, ca structuri-suport și feedback pentru Grupul Operativ în cursul implementării proiectelor prioritare prevăzute în agendă.

Cadrul organizațional și definirea partenerilor

În scopul definirii cu acuratețe a cadrului specific de organizare a GOM, mai întâi trebuie identificat setul de actori metropolitanii relevanți pentru a fi incluși în mod direct în procesul de implementare a Agendei Strategice. Din acest punct de vedere, părțile interesate pot fi grupate după cum urmează:

1. Actorii publici:
  - a. la nivel județean (inclusiv societățile pe acțiuni cu capital de stat)
  - b. la nivel local, al municipiului și comunelor constituente ZMCN (inclusiv societățile pe acțiuni cu capital public local)
2. Actorii privați:
  - a. Investitori și companii private;
  - b. Operatori de servicii și activități;
  - c. Organizații non-guvernamentale, grupuri locale de interes, etc;
  - d. Specialiști;
  - e. Alte persoane private și organizații;
3. Alții, în principal actori public-privăți.

Acest set restrâns de potențiali actori care vor fi implicați direct în inițiativa de implementare a SDI ZMCN influențează în mod definitiv deciziile referitoare la activitățile de planificare și dezvoltare, precum și principiile și modul de implementare a proiectelor prioritare identificate.

În ceea ce privește natura managementului Grupului Operativ, proiectele și programele de revitalizare urbană ce implică un actor public sau sunt realizate printr-un parteneriat public-privat în care sectorul public păstrează dreptul de veto prezintă mai multe avantaje. Se pot astfel diminua o serie de probleme specifice, fie prin exercitarea drepturilor administrației publice și păstrarea proiectului pe cursul inițial, fie prin arbitraj între părțile private care nu pot ajunge la acorduri. De asemenea, finalizarea cu succes și la timp a proiectelor SDI ZMCN

din Agendă ține și de procedurile juridice de aprobare și avizare, mai ușor de finalizat atunci când rezultatele sunt asumate în mod direct de către participanții publici din Grupul Operativ. Pe de altă parte, implicarea părților interesate publice ca actor singular poate face obiectul unor constrângeri bugetare, a unei unilateralități a tratării problemelor de dezvoltare și a pericolului de politicizare a inițiativei.

Privitor la tipologia părților interesate incluse în Grupul Operativ, în baza exemplelor de succes de UTF operaționale, beneficiile fiecărei tipologii pot fi ilustrate în funcție de natura actorilor după cum urmează:

1. Actori publici

- Urmăresc în mod specific atingerea obiectivelor de dezvoltare strategică;
- Presupun un singur factor de decizie, deși atingerea unui consens politic este necesară;
- Fondurile pentru investiția în proiectele prioritare sunt de obicei disponibile sau mai ușor de obținut prin intermediul bugetelor locale, naționale sau internaționale;
- Control democratic direct și considerarea interesului public, în teorie, ca organe alese și reprezentative;

2. Actori privați

- Recunoașterea valorilor sociale și a nevoilor actuale prin experiență proprie și definirea de țeluri realiste, ce pot fi atinse;
- Capacitatea de redefinire rapidă a documentelor de planificare și politicilor neprofitabile;
- Finanțare mai ușoară a activităților Grupului Operativ, ce nu necesită proceduri de achiziție publică;
- Factori de decizie nemotivați politic și independenți;
- Responsabilitate în baza câștigurilor obținute – proceduri de implementare și negociere în afara riscului de a fi implementate doar pentru a îndeplini obligațiile legale, ci și pentru a asigura livrarea conformă și la timp;

3. Mix actori publici și privați

- Abordare comună a unei probleme comune și interes puternic de colaborare pentru dezvoltarea zonei Metropolitane și pentru beneficiile generate;
- Realizare simultană a obiectivelor publice și private;
- Avantaje clare din organizarea mixtă, prin posibilitatea gestionării unor probleme specifice de către cel mai competent și mai bine poziționat partener în raport cu acestea;
- Control al dezvoltării exercitat simultan de către organe publice, părți interesate financiare, proprietari și furnizori de servicii;

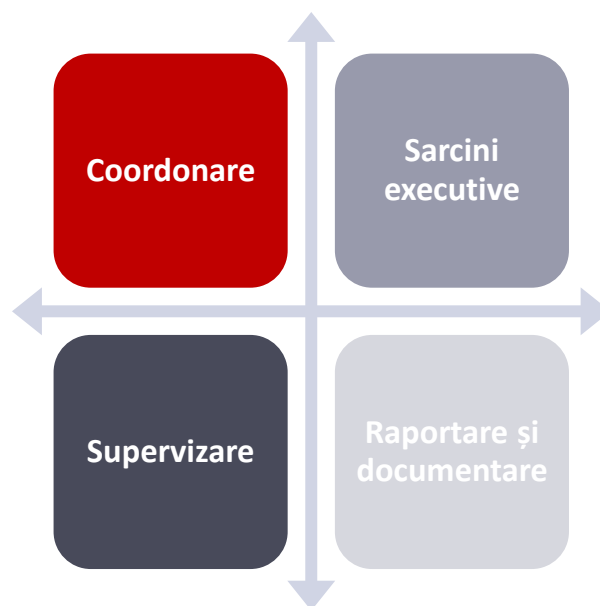
Structura și activitățile Grupului Operativ Metropolitan

GOM ZMCN reprezintă partea executivă, o entitate constituită la nivelul zonei metropolitane, care va pregăti și supraveghea implementarea Strategiei, și va coordona activitățile în desfășurare. Aceasta entitate executivă trebuie să se întâlnească minim trimestrial pentru a discuta pe marginea progresului înregistrat în implementarea strategiei (din punct de vedere financiar, instituțional și fizic /spațial) și pentru deblocarea-rezolvarea unor eventuale impedimente întâmpinate. Un raport anual este obligatoriu. În urma procesului de audit raportul va fi publicat pe site-ul web al ADI ZMC.

GOM ZMCN trebuie să demareze cu resursele necesare precum personalul calificat, echipament și o bază organizată de date (dezvoltată treptat și actualizată). Principalele responsabilități sunt incluse pe patru paliere:

1. Coordonare

- Se asigură ca obiectivele și activitățile fiecărui proiect adoptat respecta prioritățile prezentate în Strategia de Dezvoltare Integrată
- Se asigură ca toți partenerii preocupați de implementarea proiectelor individuale își înțeleg rolul și responsabilitățile în cadrul strategiei și interrelaționarea cu alte proiecte.
- Dezvoltă un plan de lucru eficient pentru toți cei implicați în procesul de implementare al proiectelor.
- Identifică / corelează Strategia cu oportunitățile și finanțările naționale, europene, etc.

2. Sarcini executive

- Actualizarea planului operațional de implementare al strategiei în baza factorilor favorizanți sau de condiționare externi (spre exemplu, în baza informațiilor de lansare a liniilor de finanțare sau informațiilor prezente în strategii/planuri aflate în sinergie, cum ar fi PMUD Cluj-Napoca).
- Propunerea de activități și acțiuni strategice: clustere, parteneriate, orientări, etc.
- Coordonarea cu departamentele de achiziții publice și de investiții (dacă este cazul) și ghidarea lor în elaborarea documentelor necesare (de pildă, legislație/regulamente, parteneriate, etc.).
- Monitorizarea procesului de implementare al strategiei din punct de vedere al timpului și bugetului.

- Sprijinirea dezvoltării personalului uman implicat pe măsura standardelor prin programe de formare.

3. Supervizare

- Monitorizarea și evaluarea periodică a implementării strategiei pentru asigurarea că toate activitățile / proiectele sunt executate cu respectarea condițiilor de calitate și în scopul atingerii indicatorilor de succes propuși.

4. Raportare și documentare

- Pregătirea formatelor de raport, a listelor de verificare și a direcțiilor de acțiune necesare pentru facilitarea/suplimentarea/documentarea diferitelor activități previzionate.
- Pregătirea raportului de progres pentru Coordonator
- Pregătirea rapoartelor lunare de activitate.

În consecință, ca primi pași, Grupul Operativ Metropolitan Cluj-Napoca:

- va realiza un document de planificare multianual al activităților aferente strategiei, cu precizarea actorilor implicați, resursele necesare și indicatorii de succes identificați în realizarea acestora.
- va iniția discuții între autoritățile responsabile de proiectele și va asista acțiunile de optimizare a activităților planificate.
- va monitoriza progresul activităților și va asista în procesul de compensare a obstacolelor care împiedică punerea în aplicare la timp a proiectelor convenite.
- va organiza întâlniri cu partile interesate atunci când se consideră necesar, pentru a difuza informații obținute cu privire la progres și finanțare.

Este deosebit de util ca partea coordonatoare să participe la întâlniri săptămânale sau lunare de management cu primarii și/sau viceprimarii localităților componente zonei metropolitane precum și cu reprezentanții Consiliului Județean Cluj, în cadrul căreia să informeze cu privire la activitățile planificate și cele în curs și să anunțe participanții despre obstacolele întâlnite, modul în care acestea vor influența activitățile planificate, propunând soluții pentru rezolvarea acestora sau solicitând sprijinul părților publice interesate pentru rezolvarea problemelor.

GOM ZMCN va raporta trimestrial în legătura cu activitățile realizate / finalizate / în curs și cele planificate. Planul anual întocmit va avea rol de ghid și va conține obiectivele propuse pentru anul viitor pentru dezvoltarea Zonei Metropolitane în concordanță cu strategia. Acesta va include activități propuse, valori de referință, parteneriate strategice, etc.

Recomandări privind Grupul Operativ Metropolitan Zona Metropolitană Cluj-Napoca

1. Grupul va trebui să își pornească activitatea cu suficiente resurse umane, tehnologice și materiale pentru a fi în măsură să implementeze activitățile ce îi revin în responsabilitate. Resursa umană calificată mai ales este esențială pentru un start promițător al activităților Grupului, și din acest punct de vedere coordonatorul ar trebui să considere alocarea de la început a unei echipe de minim 5 persoane calificate pentru activitățile specifice GOM ce vor fi conduse în cadrul Centrului Metropolitan.
2. Principalele probleme ce pot apărea la începutul lansării Grupului și Centrului sunt lipsa suportului politic, lipsa impactului asupra comunității și lipsa de reacție a membrilor grupului:
3. Suportul politic este deosebit de important în cazul Zonei Metropolitane, întrucât coordonatorul GOM este finanțat și finanțează la rândul său grupul cu precădere din fondurile nerambursabile și cele publice ale UAT participante. Din acest punct de vedere întâlniri și implicare a autorităților publice locale sunt esențiale pentru a stabili o legătură puternică și un angajament politic de durată pentru susținerea Grupului.
4. Impactul asupra comunității este de asemenea important, inițiativele precum cea prezentă funcționând în „cercuri concentrice”, de la un grup de coordonare la actori locali relevanți și apoi la o plajă mai largă de persoane interesate și cetățeni ce vor fi informați și implicați în activitățile de implementare a strategiei ZMCN. Sprijinul cetățenesc și validarea publică a proiectelor prioritare reprezintă un aspect central al sustenabilității inițiativei, de aceea unele dintre primele activități ale Centrului și Grupului vor trebui să fie orientate către diseminarea inițiativei și rezultatelor de proiect. Publicitatea în acest caz este așadar importantă, iar mijlocul cel mai potrivit pe termen lung pentru un proces de diseminare constantă este acela de a constitui de la început Grupul cu o identitate specifică și un set de canale de diseminare atașate (social media, website, etc).
5. Nu în ultimul rând, pilonul central al succesului unui Grup Operativ este reprezentat de implicarea din interior, a membrilor grupului, implicare ce nu poate fi obținută fără interacțiune constantă. Din acest punct de vedere, coordonatorul trebuie să stabilească încă de la început cu Grupul cât de des și cum vor fi conduse întâlnirile GOM ZMCN, care vor fi canalele de comunicare și care vor fi pașii luați în cazul lipsei de reacție a unui partener.

18.3 Implementarea, monitorizarea și evaluarea strategiei de dezvoltare integrate

Etapa de implementare, monitorizare și control reprezintă sistemul de realizare a proiectelor, programelor și politicilor prevăzute în strategie și de colectare și raportare a informațiilor asupra desfășurării proiectelor și asupra succesului și impactului acestora relative la dezvoltarea comunității.

Scopul monitorizării și evaluării implementării strategiei este reprezentat de evaluarea atingerii obiectivelor în timpul și în cadrul bugetului prevăzut, precum și evaluarea rezultatelor și impactului pe termen lung a proiectelor implementate.

Strategia de dezvoltare integrată a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca poate fi considerată ca fiind implementată cu succes atât timp cât obiectivele și direcțiile acesteia de acțiune sunt atinse, pentru perioada 2016-2023. În acest sens, etapele de parcurs sunt următoarele:

1. Implementarea

În cadrul acestei etape se vor realiza acțiunile, activitățile, măsurile și proiectele concrete de implementare. Fiecare proiect va conține obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare, persoanele responsabile în proiect și partenerii implicați în realizarea proiectului, sursele de finanțare. În cazul SDI ZMC, unde portofoliul de proiecte complementare se va implementa de o paletă largă de actori publici și privați, se află în responsabilitatea ADI ZMC să obțină raportări periodice ale studiilor de fundamentare realizate, proiectelor depuse pentru finanțare, proiectelor ce urmează a fi implementate din bugetele locale, precum și modificări sau concretizări ale anvelopelor bugetare prevăzute pentru acestea.

2. Monitorizarea

Echipa de monitorizare a ADI ZMC va evalua aspecte precum: activități, rezultate, buget, patrimoniu, performanțele personalului angajat și implicit a autorităților locale, ipotezele formulate inițial.

Monitorizarea implementării proiectelor se va efectua prin intermediul indicatorilor stabiliți prin strategia de față. În cazul înregistrării unor devieri în procesul de implementare se vor lua măsuri de corectare. Monitorizarea implementării se va realiza de Grupul Operativ Metropolitan, o structură de evaluare care va avea în componență reprezentanții tuturor factorilor implicați în dezvoltare, precum a fost descris anterior.

3. Evaluarea implementării strategiei

Se vor analiza indicatorii de implementare. Fiecare proiect stabilit va avea anumiți indicatori de implementare și, funcție de complexitatea unui proiect, se vor efectua evaluări intermediare, pe faze de implementare

4. Analiza impactului

Această analiză apreciază dacă proiectul răspunde politicilor formulate, modul cum influențează criteriile de performanță privind dezvoltarea eficientă a localității. Se vor efectua studii de impact de specialitate înaintea începerii unui proiect sau la o anumită perioadă de timp după finalizarea proiectului.

Tabel 49 - Lista indicatorilor de monitorizare ai SDI ZMCN

INDICATORI DE MONITORIZARE AI STRATEGIEI INTEGRATE DE DEZVOLTARE PENTRU ZONA METROPOLITANĂ CLUJ NAPOCA (2016-2023)					
Obiectiv Strategic	Direcție de Acțiune	PO	Indicatori de realizare	Unitate de măsură	Frecv. raport
OS 1. Un pact de guvernare metropolitană bazat pe cooperare, valorificarea potențialului de creștere competitivă a Zonei Metropolitane și pe reducerea disparităților din interiorul acesteia	DA 1.1. Crearea și consolidarea cadrului administrativ de implementare a strategiei și proiectelor viitoare în cooperare	POCA 2014- 2020	Studii, analize, rapoarte, strategii	Număr	Anual
			Ghiduri și alte documente metodologice	Număr	Anual
			Evenimente axate pe schimbul de experiența cu privire la implementarea fondurilor și aspecte tematice	Număr	Anual
			Reuniuni ale comitetelor și grupurilor de lucru relevante	Număr	Anual
			Zile participant la instruire	Număr	Anual
			Zile participant la instruire - beneficiari	Număr	Anual
			Zile participant la instruire - alte structuri	Număr	Anual
			Evenimente de comunicare și promovare	Număr	Anual
	DA 1.2. Corelarea viziunii de dezvoltare a intravilanelor localităților din ZMCN pe termen mediu și lung	POCA 2014- 2020	Materiale de informare și publicitate	Număr	Anual
			Accesări pagină web	Număr	Lunar
			Suprafață de teren înregistrată în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară	Hectare	Anual
			Obiective de patrimoniu cultural restaurate	Număr	Anual
			Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	Număr	Anual
			Cetățeni care utilizează sistemele eguvernare	% Populație	Anual
			Servicii publice aferente evenimentelor de viață aduse la nivelul IV de sofisticare online	Număr	Anual
			Elemente de patrimoniu cultural digitizate	Produse culturale	Anual
DA 1.3. Sprijinirea valorificării inteligente a resurselor de teren din zona metropolitană și furnizarea de servicii pentru o dezvoltare economică competitivă	POC 2014- 2020	Puncte de acces public la informații (PAPI) nou înființate	PAPI	Anual	
OS 2. Locuire de	DA 2.1. Regenerarea zonelor de	POCA	Studii, analize, rapoarte, strategii	Număr	Anual

CLUJMETROPOLITAN
Strategia integrată pentru 2014-2020

**calitate, accesibilă și
atractivă în zona
metropolitană**

OS 3: Dezvoltarea sistemului antropic în armonie cu sistemul natural al zonei metropolitane	locuințe colective din Cluj-Napoca	2014-2020	Ghiduri și alte documente metodologice	Număr	Anual	
			Scăderea consumului anual de energie primară în clădirile publice	kWh/an	Anual	
	DA 2.2. Ameliorarea condițiilor de locuire și accesibilitate în cartierele și micro-cartierele noi	POR 2014-2020		Scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră	Echivalent tone de CO2	Anual
				Scăderea consumului anual de energie primară în iluminat public	kWh/an	Anual
				Numărul gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie	Gospodării	Anual
	DA 2.3. Diversificarea ofertei locative în regim de achiziție și închiriere	POR 2014-2020		Operațiuni implementate destinate reducerii emisiilor de CO2 (altele decât cele pentru transport public și nemotorizat)	Gospodării	Anual
				Persoane care trăiesc în zone urbane unde s-au implementat strategii integrate de dezvoltare locală - nr. persoane;	Număr	Anual
	OS 3: Dezvoltarea sistemului antropic în armonie cu sistemul natural al zonei metropolitane	DA 3.1. Dezvoltarea infrastructurii de mediu la nivel metropolitan	POCA 2014-2020	Studii, analize, rapoarte, strategii	Număr	Anual
				Ghiduri și alte documente metodologice	Număr	Anual
			Deșeuri solide: Capacitate suplimentară de reciclare a deșeurilor	tone/an	Anual	
			Capacitate suplimentară de recuperare deșeurilor (exclusiv reciclare)	% din deșeurile colectate	Anual	
DA 3.2. Consolidarea rețelei albastre-verzi la nivel metropolitan		POIM 2014-2020		Distribuția apei; Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună alimentare cu apă	Persoane	Anual
				Epurarea apelor uzate: Populație suplimentară care beneficiază de o mai bună tratare a apelor uzate	Echiv. Populație	Anual
DA 3.3. Amenajarea terenurilor degradate din zona metropolitană în vederea re-funcționalizării acestora		PNDR 2014-2020		Natură și biodiversitate: Suprafața habitatelor sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun	Hectare	Anual
				Seturi de măsuri/planuri de management/planuri de acțiune aprobate	Planuri	Anual
DA 3.4. Asigurarea unei mai bune monitorizări a calității mediului la nivel metropolitan		PNDR 2014-2020		Prevenirea și gestionarea riscurilor: Populație care beneficiază de măsuri de protecție împotriva inundațiilor	Persoane	Anual
				Procentajul populației rurale care beneficiază de servicii/ infrastructuri îmbunătățite	%	Anual
OS 4: Infrastructură și servicii de	DA 4.1. Dezvoltarea infrastructurii rutiere	POR 2014-	Scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră	Echivalent tone de CO2	Anual	

CLUJMETROPOLITAN
Strategia integrată pentru 2014-2020

**transport integrate,
sustenabile și de
calitate**

**ocolitoare și alternativelor E-V
de trafic de tranzit**

**DA 4.2. Dezvoltarea unui sistem
de gări și noduri intermodale**

**DA 4.3. Sporirea accesibilității
comunelor și zonelor
rezidențiale urbane, precum și a
calității drumurilor din ZMCN**

**DA 4.4. Dezvoltarea unui
transport public integrat,
sustenabil și inteligent pentru
zona metropolitană**

**DA 4.5. Dezvoltarea și
extinderea unor rețele de
transport velo și pietonale care
să deservescă nevoile actuale și
viitoare pentru un transport
nepoluant de navetă și recreere**

OS 5: Zona metropolitană – un model din punct de vedere al abordării energiei și dezvoltării durabile	DA 5.1. Creșterea eficienței energetice la nivel metropolitan	2020	Scăderea consumului anual de energie primară în iluminat public	KWh/an	Anual
			Lungime totală a liniilor noi sau îmbunătățite de tramvai/și metrou	km	Anual
			Operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat	Operațiuni	Anual
			Operațiuni implementate destinate reducerii emisiilor de CO ₂ (altele decât cele pentru transport public și nemotorizat)	Operațiuni	Anual
			Lungime drumuri reconstruite / modernizate conectate la TEN-	km	Anual
			Lungime drumuri nou construite conectate la TEN-T	km	Anual
			Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	mp	Anual
		POIM 2014-2020	Indicele de accesibilitate (densitate efectivă)	Angajat/min.	Anual
			Pasageri îmbarcați și debarcați în transportul aeroportuar	Mil. pasageri/an	Anual
			Volum de mărfuri containerizat manipulat în unități de transport intermodal	TEU/an	Anual
		PNDR 2014-2020	Populație care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite	Număr	Anual
			Numărul de operațiuni care au beneficiat de sprijin pentru investiții în infrastructuri de mici dimensiuni, inclusiv investițiile în energia din surse regenerabile și economisirea energiei	Operațiuni	Anual
			Numărul de operațiuni care au beneficiat de sprijin pentru investiții	Operațiuni	Anual
			Cheltuieli publice totale EUR	EUR	Anual
	Cheltuieli publice totale (EUR) - sprijin pentru implementarea operațiunilor în cadrul strategiei DLRC (19.2)	EUR	Anual		
	Numărul gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie	Număr	Anual		
	Scăderea consumului anual de energie primară în clădirile publice	kWh/an	Anual		
	Scădere anuală estimată a gazelor cu efect de seră	Echivalent tone de CO ₂	Anual		
	Scăderea consumului anual de energie primară în iluminat public	kWh/an	Anual		
POIM 2014-	Energiile din surse regenerabile: Capacitate suplimentară de producere a energiei din surse regenerabile	MW	Anual		

OS 6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN	DA 6.1. Impulsionarea antreprenoriatului	2020	Capacitate instalată pentru producția de energie regenerabilă din proiecte contractate	MW	Anual
			Capacitate instalată pentru producția de energie în cogenerare de înaltă eficiență din proiecte contractate	MW	Anual
			Lungimea rețelei termice reabilitate / extinse	km	
			Capacitate instalată în cogenerare de înaltă eficiență	MW	Anual
			Entități de transfer tehnologic sprijinite	Număr	Anual
			Număr de întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar	Număr	Anual
			IMM-uri care beneficiază de sprijin	Număr	Anual
			Număr de întreprinderi care beneficiază de grant	Număr	Anual
		POR 2014-2020	Număr de întreprinderi care beneficiază de sprijin financiar	Număr	Anual
			Număr de întreprinderi care beneficiază de sprijin nefinanciar	Număr	Anual
			Investiții private combinate cu sprijinul public pentru întreprinderi (grant)	EUR	Anual
			Persoane care trăiesc în zone urbane unde s-au implementat strategii integrate de dezvoltare locală	Număr	Anual
			Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	mp	Anual
			Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane	mp	Anual
			Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite	Întreprinderi	Anual
	Cercetare, inovare: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin	echivalent normă întreagă	Anual		
POC 2014-2020	Cercetare, inovare: Numărul de cercetători care lucrează în infrastructuri îmbunătățite de cercetare	echivalent normă întreagă	Anual		
	Cercetare, inovare: Investiții private combinate cu sprijinul public pentru proiecte de inovare sau de C&D	EUR	Anual		
	Investiție productivă: Număr de societăți sprijinite	Întreprinderi	Anual		
	Cercetare, inovare: Număr de noi cercetători în entitățile care beneficiază de sprijin	echivalent normă întreagă	Anual		

		Produse și servicii TIC inovative susținute	Produse / servicii	Anual	
		CertIFICATE DE ÎNCREDERE ACORDATE MAGAZINELOR ONLINE	CertIFICATE	Anual	
	POCA 2014- 2020	Ghiduri și alte documente metodologice	Număr	Anual	
		Microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii care beneficiază de sprijin	Număr	Anual	
		Persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială care dobândesc o calificare la încetarea calității de participant, din care: din orașe cu peste 20.000 loc., din care roma / zona rurală și orașe cu până la 20.000 loc	Număr	Anual	
	POCU 2014- 2020	Persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială care au loc de muncă, inclusiv cele care desfășoară o activitate independentă, la încetarea calității de participant: orașe peste/zona rurala si orase sub 20000 loc.	Număr	Anual	
		Oferte educaționale validate din care: orientate pe formarea de competențe cheie/bazate pe utilizarea de soluții digitale/de tip TIC/de tip curriculum la decizia școlii (CDS)	Număr	Anual	
		Personal didactic/ personal de sprijin care și-a îmbunătățit nivelul de competente/ certificat	Număr	Anual	
	PNDR 2014- 2020	Numărul de operațiuni care au beneficiat de sprijin pentru investiții (de exemplu, în exploatații agricole, în prelucrarea și comercializarea produselor agricole)	Număr	Anual	
		Totalul cheltuielilor publice pentru investiții în infrastructură (4.3)	Număr	Anual	
		Investiții totale în EUR (publice + private)	EUR	Anual	
OS 7: Extinderea contribuției la economia locală a turismului și agrementului	DA 7.1. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei turistice pentru segmentul timp liber/divertisment și turism de afaceri	POR 2014- 2020	Obiective de patrimoniu cultural restaurate	Număr	Anual
			Creșterea numărului preconizat de vizite la obiectivele de patrimoniu cultural și natural și la atracțiile care beneficiază de sprijin	Nr. vizite / an	Anual
		Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	mp	Anual	
	DA 7.2. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei de agrement pentru rezidenții ZMCN și din proximitate	PNDR 2014- 2020	Nr. de operațiuni care au beneficiat de sprijin pentru investiții în infrastructura turistică/recreativă	Operațiuni	Anual

OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de incluziune socială în vederea creșterii calității vieții locuitorilor din ZMCN	DA 8.1. Crearea unor servicii sociale integrate cu scopul desegregării comunităților urbane/rurale sărace DA 8.2. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de asistență socială DA8.3. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii medicale DA 8.4. Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii educaționale	POCU 2014- 2020	Servicii la nivelul comunităților marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială care beneficiază de sprijin, din care: - Servicii medicale - Servicii sociale - Servicii socio-medicale	Număr	Anual
			Persoane din comunitățile marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială care beneficiază de servicii integrate, din care: - orașe cu peste 20000 loc - zona rurală și orașe sub 20.000 loc - romi	Număr	Anual
			Strategii/analize/planuri de acțiune/de dezvoltare a comunității vizate prin CLLD	Număr	Anual
			Comunități marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială care beneficiază de sprijin, din care: - orașe cu peste 20000 loc - zona rurală și orașe sub 20.000 loc - cele cu populație roma	Număr	Anual
			Tineri NEETs șomeri cu vârsta cuprinsă între 16 -24 ani care beneficiază de sprijin, din care: - Romi - din zona rurală	Număr	Anual
			Tineri NEETs inactivi care beneficiază de sprijin în vederea înregistrării la SPO, din care: - romi - din zona rurală	Număr	Anual
			Entități de economie socială (din care: din zona rurală) sprijinite	Număr	Anual
			Instrumente/ proceduri/ mecanisme etc., din care: - din domeniul asistenței sociale - din domeniul medical	Număr	Anual
			Persoane anterior instituționalizate care beneficiază de servicii comunitare, din care: - Copii - Persoane cu dizabilități - Vârstnici	Număr	Anual

Servicii comunitare (din care: din zona rurală), care beneficiază de sprijin, din care:		
- Servicii medicale	Număr	Anual
- Servicii sociale		
- Servicii socio-medicale		
Persoane (din care: din zona rurală) care au beneficiat de servicii medicale de prevenție/ diagnosticare precoce etc	Număr	Anual
Asistenți maternali (din care: din zona rurală) care beneficiază de sprijin	Număr	Anual
Persoane (copii), din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (ECEC), din care:		
- Copii 0-2 ani, din care:		
o Roma;	Număr	Anual
o Copii din mediul rural.		
- Copii 3-5 ani, din care:		
o Roma;		
o Copii din mediul rural.		
Persoane (elevi), care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (învățământul primar și secundar), din care:		
- Elevi din învățământul primar (6-10 ani), din care:		
• elevi aparținând minorității roma		
• elevi din mediul rural		
- Elevi din învățământul gimnazial (11-14 ani), din care:	Număr	Anual
• elevi aparținând minorității roma		
• elevi din mediul rural		
- Elevi din învățământul secundar superior (14-16 ani), din care		
• elevi aparținând minorității roma		
• elevi din mediul rural		

	Tineri/ adulți, din care Roma/ din mediul rural care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație (reîntoarcerea la sistemul formal de educație și formare) din care: - tineri care au părăsit timpuriu școala, cu vârsta cuprinsă între-11-16 ani care nu au depășit cu cel puțin 4 ani vârsta corespunzătoare clasei neabsolvite - tineri care au părăsit timpuriu școala, cu vârsta cuprinsă între 12--16 ani care au depășit cu cel puțin 4 ani vârsta corespunzătoare clasei neabsolvite - tineri care au un loc de muncă 16-24 ani care nu au absolvit învățământul obligatoriu - adulți 25-64 care au absolvit învățământul obligatoriu	Număr	Anual
	Persoane (elevi / cursanți, studenți) care beneficiază de sprijin, organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate, pentru participare la: • învățământ terțiar universitar • învățământul terțiar non-universitar	Număr	Anual
	Persoane (elevi/ucenici) care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație/FP, din care: - Din mediul rural - Aparținând minorității roma	Număr	Anual
	Persoane (cursanți/ studenți) care beneficiază de sprijin pentru tranziția de la școală la viața activă, din care: - Roma; - Din mediul rural; - Netradiționali; - SEN	Număr	Anual
	Programe nou create/ sprijinite, din care: - Programe de formare profesională; - Programe de recunoaștere și validare/ certificare a competențelor și calificărilor dobândite în context non-formal și informal.	Număr	Anual
	Tineri NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, care beneficiază de măsuri de reîntoarcere în educație în programe de tip a doua șansă, din care: • Roma • Din zona rurală	Număr	Anual
POR 2014- 2020	Populație care trăiește în zonele cu intervenții în regenerarea fizică, economică și socială a comunităților marginalizate din municipii reședință de județ	Număr persoane	Anual

	Spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane	Mp	Anual
	Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane	Mp	Anual
	Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin (educație antepreșcolară)	Număr persoane	Anual
	Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin (educație preșcolară)	Număr persoane	Anual
	Capacitatea infrastructurii care beneficiază de sprijin (educație pentru învățământ profesional și tehnic)	Număr persoane	Anual
	Capacitatea infrastructurii care beneficiază de sprijin (învățare pe tot parcursul vieții)	Număr persoane	Anual
	Populația deservită de servicii medicale îmbunătățite	Număr persoane	Anual
	Beneficiari de infrastructură medicală construită/ reabilitată/ modernizată/ extinsă/ dotată (pentru servicii medicale comunitare și ambulatorii)	Număr persoane	Anual
	Unități medicale construite/ reabilitate/ modernizate/ extinse/ dotate (pentru servicii medicale comunitare și ambulatorii)	Număr	Anual
	Unități de primiri urgențe (nivel terțiar)	Număr	Anual
	Beneficiari de infrastructură medicală construită/ dotată (pentru servicii medicale terțiare)	Număr persoane	Anual
	Spitale regionale construite	Număr	Anual
	Beneficiari (copii) de infrastructură socială de zi reabilitată/modernizată/ extinsă/ dotată	Număr persoane	Anual
	Beneficiari (copii) de infrastructură de dezinstituționalizare construită/ reabilitată/ modernizată/extinsă/ dotată	Număr persoane	Anual
	Beneficiari (persoane cu dizabilități) de infrastructură socială de zi reabilitată/modernizată/ extinsă/ dotată	Număr persoane	Anual
	Beneficiari (persoane cu dizabilități) de infrastructură de dez-instituționalizare construită/ reabilitată/ modernizată/extinsă/ dotată	Număr persoane	Anual
	Beneficiari (vârstnici) de infrastructură socială de zi reabilitată/modernizată/extinsă/ dotată.	Număr persoane	Anual
	Capacitatea infrastructurii de educație care beneficiază de sprijin - universitar	Număr persoane	Anual
PNDR 2014-	Numărul de operațiuni contractate pentru a îmbunătăți serviciile de bază și infrastructura în zonele rurale	Număr	Anual

		2020	Locuri de muncă create în cadrul proiectelor sprijinite	Număr	Anual	
			Populație care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite	Număr	Anual	
			Număr de operațiuni sprijinite pentru îmbunătățirea calității infrastructurii educaționale la scară mică în mediul rural din care: - grădinițe - instituțiilor de învățământ secundar superior, filiera tehnologică cu profil resurse naturale și protecția mediului și a școlilor profesionale în domeniul agricol	Număr	Anual	
			Număr de operațiuni sprijinite pentru îmbunătățirea calității infrastructurii sociale la scară mică în mediul rural din care: - creșe - infrastructură de tip after-school	Număr	Anual	
			Numărul de cercetători care lucrează în departamentele cu facilități îmbunătățite (locuri de muncă noi și menținute) – echivalent normă întreagă	Număr	Anual	
		POC 2014-2020	Număr de noi cercetători care lucrează în entitatea sprijinită (locuri de muncă nou create) - echivalent norma întreagă	Număr	Anual	
			Laboratoare CD modernizate ca urmare a proiectului	Număr	Anual	
			Laboratoare CD nou create prin proiect	Număr	Anual	
			Echipamente CD în valoare de peste 100.000 euro achiziționate pe proiect	Număr	Anual	
			Total echipamente CD achiziționate pe proiect	Număr	Anual	
OS 9. Zona Metropolitană ca pol cultural și de evenimente la nivel național și internațional, cu identitate specifică	DA 9.1. Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural din zona metropolitană	POCA 2014-2020	Evenimente de comunicare și promovare	Număr	Anual	
			Materiale de informare și publicitate	Număr	Anual	
			Accesări pagină web	Număr	Lunar	
				Suprafață spații deschise create sau reabilite în zonele urbane	mp	Anual
	DA 9.2 Dezvoltarea unei identități metropolitane ca brand turistic și de marketing	POR 2014-2020	Clădiri publice sau comerciale construite sau renovate în zonele urbane	mp	Anual	
			Obiective de patrimoniu cultural restaurate	Obiective	Anual	
			Creșterea numărului preconizat de vizite la obiectivele de patrimoniu cultural și natural și la atracțiile care beneficiază de sprijin	Nr. vizite / an	Anual	

19 Concluzii finale și recomandări

Prezenta strategie pentru zona metropolitană Cluj-Napoca se bazează în mod strict pe problemele urbane și metropolitane actuale, fiind înrădăcinată la nivel local, și încercând să propună soluții de planificare și proiecte fezabile și realiste. Proiectele sunt orientate către resursele financiare disponibile în acest moment (în special fondurile nerambursabile), dar urmăresc de asemenea crearea capacității și facilitarea întreprinderilor private și investitorilor.

Fiecare instrument strategic urmărește atât dezvoltarea pe termen scurt (aspecte urgente) cât și pe termen lung (viziunea pentru Zona Metropolitană). Planul încearcă astfel să ia în considerare în mod corespunzător și să acorde prioritate ambelor dimensiuni: „Ce am de rezolvat astăzi”, versus „Care este direcția în care doresc să orientez orașul și zona metropolitană de mâine”. Deciziile însă, atât pentru prezent cât și pentru viitor, nu pot fi separate de trecut; Trecutul are pentru Cluj Napoca o istorie foarte complexă, în care diferitele culturi s-au suprapus și au coexistat împreună în ultimele secole, împărțind și transformând spațiile urbane. Aceste culturi au transformat spațiul orașului și teritoriului adiacent, ajungându-se la o formă urbană condusă și inspirată de forțe sociale, economice și culturale diferite. Fiecare alegere contemporană pentru Cluj-Napoca și Zona Metropolitană își are rădăcinile în trecutul său, fiind formată pornind de la capitalul său social complex, multi-etnic și multicultural. Acest plan a încercat nu numai să genereze un dialog urban contemporan pentru Cluj, dar și să înțeleagă mesajele provenind din istoria sa. Planul își propune să fie o punte de legătură între orașul contemporan, orașul moștenit, în special în ceea ce privește „forma urbis”, și orașul contemporan cu transformările sale relevante, preponderent în interiorul granițelor metropolitane (în afara „orașului consolidat”) unde, de fapt, impactul transformărilor este cel mai relevant. Ca o consecință directă a acestui raționament, unele dintre axele conceptuale ale planului strategic sunt mai relevante decât celelalte, iar

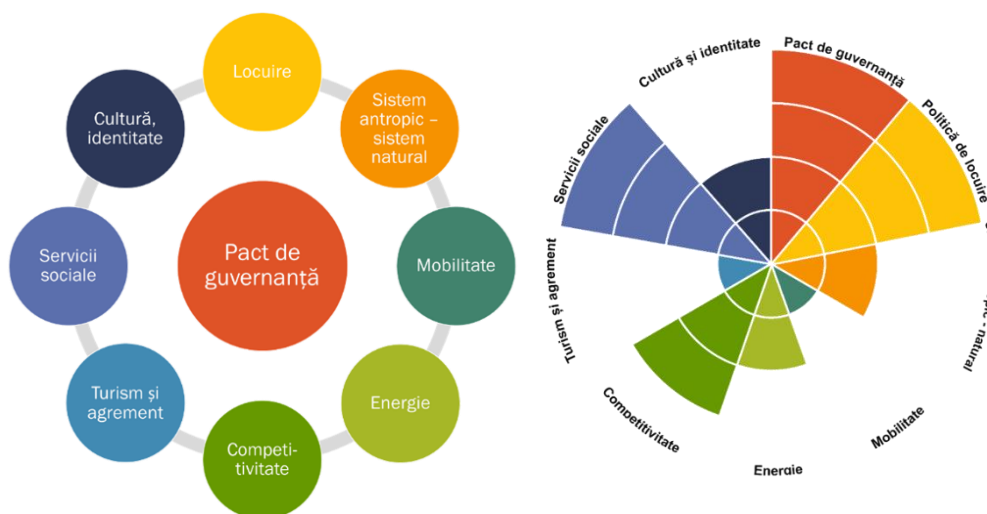

Figura 164- Axele conceptuale ale SDI ZMC și autoevaluarea criteriului inovare pe fiecare

problemele sunt adresate preponderent printr-un accent puternic asupra soluțiilor

lor inovative:

1. Definirea și realizarea unui sistem de guvernare corespunzător pentru ZMCN
2. Regândirea și re-proiectarea unei politici locale pentru locuințe
3. Investiția în incluziune socială și consolidarea unui instrument operațional capabil să realizeze o abordare integrată condusă de comunitățile locale.

În ultimii 7 ani, am avut doar o definiție formală a unei structuri de conducere a zonei metropolitane, iar în practică nu a existat o conducere a proiectelor; perioada aceasta de programare se bazează pe o schimbare de paradigmă importantă. Integrarea resurselor și a actorilor locali, prioritizarea logică a proiectelor, definirea unui dialog urban permanent orientat către implementarea PPPP („*public-private-people partnership*”) devin pilonii acestei noi strategii pentru Zona Metropolitană Cluj-Napoca.

Mobilitatea reprezintă un aspect-cheie confruntat în acest proces de planificare. Soluțiile propuse nu au un grad ridicat de inovare (dimpotrivă, reprezentând abordări clasice), dar au eficacitate: inovarea reprezintă un imperativ, dar nu este întotdeauna necesară reinventarea roții. Principalul aspect urmărit reprezintă dezvoltarea infrastructurii clasice a orașului, o coloană vertebrală vitală pentru zona metropolitană – tramvaiul. În perspectivă, acest aspect trebuie să devină punctul de sprijin al „mobilității pentru un mediu prietenos și pentru cetățeni”. Acesta ar trebui să reconecteze partea de vest a orașului și zona aeroportului, un pol de dezvoltare critic prezent și viitor pentru ZMCN, dar și să revitalizeze zona centrală istorică a municipiului. Aceste soluții vor funcționa dacă vor fi realizate alte proiecte de mobilitate importante, cum ar fi centura Sud, Drumul Expres Cluj – Nod Gilău, drumul de acces rapid adiacent căii ferate.

Intervenția clasică, dar critică privind mobilitatea va fi integrată cu o strategie adecvată de dezvoltare a locuirii în viitor (un proiect-cheie reprezintă definirea unui nou plan la scară metropolitană pentru corelarea cererii cu nevoia în perspectivă de locuințe și pentru o reglementare mai bună a dezvoltării). Aceste intervenții sunt legate de crearea unei axe bine structurate ecologice (râul Someș, coridor ecologic și spațiu verde cheie al zonei metropolitane). Mai mult, un plan pentru regenerarea centrului istoric va sprijini tranziția

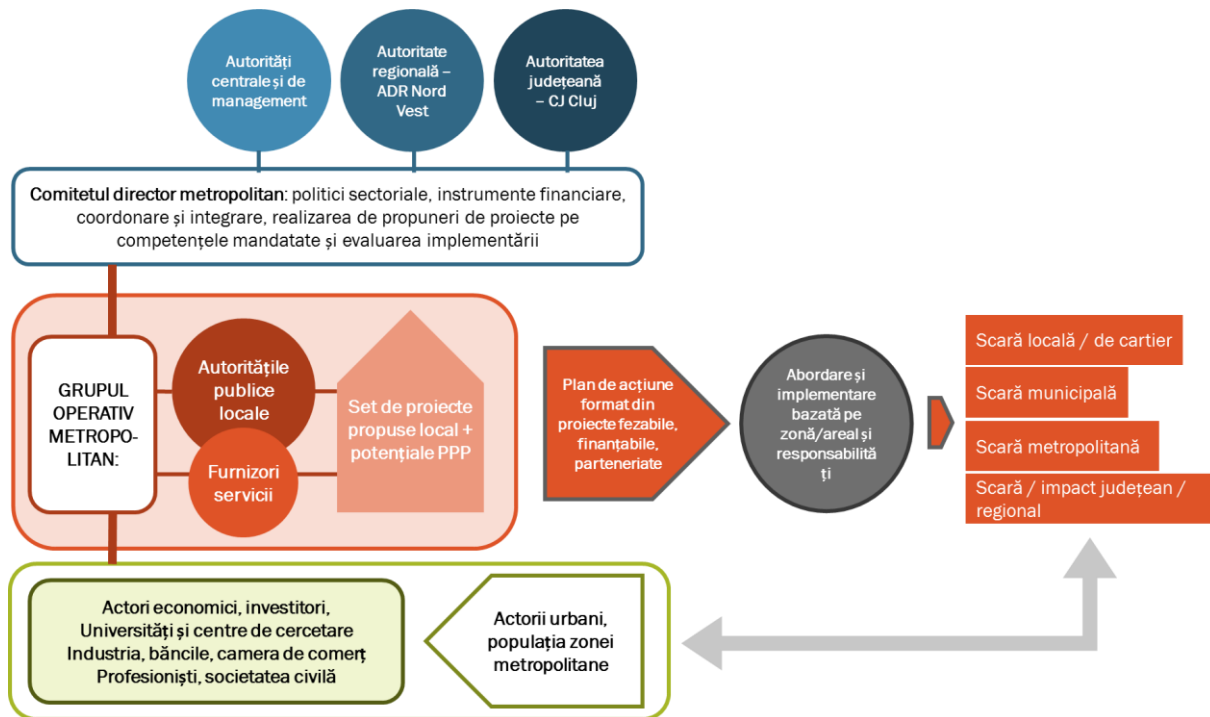
către valorificarea și exploatarea bunurilor culturale de patrimoniu. Este timpul pentru a începe valorificarea frumuseții naturale și istorice în cadrul ZMCN, o frumusețe neglijată în planurile anterioare, care au fost mereu în căutarea consolidării economiei productive. Dezvoltarea actuală a ZMCN demonstrează cât de importante sunt produsele și serviciile economiei locale bazate pe cunoaștere și cultură – investirea mai mult în capitalul uman și imaterial a generat, prin multitudinea de fluxuri din zonă, un potențial important pentru materializarea căruia implicarea centrelor de cercetare și universităților va fi cheie.

În cele din urmă, strategia de integrare reprezintă un plan atent și la regenerare urbană și probleme de recalificare, în special regenerarea arealelor de urbanizare masivă Mărăști și Mănăstur. Această problemă este foarte delicată pentru că aici se concentrează în continuare o mare parte a populației, în timp ce fundamentul politic și economic care au declanșat crearea acestor cartiere este cu totul schimbat. Cum se pot transforma aceste medii în unele locuibile și durabile în context post- industrial? Aceasta este întrebarea deschisă care ar trebui să conducă procesul de regenerare socială, economică, culturală și fizică.

Strategia adresează nu numai nevoia de dezvoltare a competitivității municipiului, ci și pe cea de reducere a disparităților din zonele rurale și pe crearea unor acțiuni incluzive, adresate furnizării de servicii și infrastructuri de bază, tocmai pentru a sprijini o dezvoltare competitivă și o capitalizare a potențialului inerent al zonelor marginale pentru următoarea perioadă de programare, într-o logică pe termen lung.

În concluzie, noul plan strategic pentru ZMCN nu este un set de documente și o listă de proiecte, ci un proces permanent care lansează un dialog metropolitan multi-actor bazat pe crearea unui Grup Operativ Metropolitan pentru zonă, deschis tuturor părților interesate, și care oferă o casă acestuia: Centrul Urban.

În centrul planului strategic se regăsește Pactul pentru Guvernanță. Acest pact se bazează pe o clarificare locală între toți actorii importanți care sprijină transformarea Cluj-Napoca și a comunelor din jurul acestuia, reprezentând o transformare care trebuie să fie în echilibru și capabilă să definească un cadru clar de guvernanță care să faciliteze procesul decizional între promotorul dezvoltării la nivel metropolitan (Municipiul Cluj-Napoca) și celelalte 18 municipii. O dezvoltare teritorială echilibrată, armonioasă și eficientă a ZMCN constă în capacitatea de a avea un sistem funcțional care să permită gestionarea conflictelor dintre diversele „puteri teritoriale”, orientând acestea către propuneri fezabile, concrete și comune. Mai mult, această schemă de guvernanță ar trebui să fie capabilă să stabilească responsabilități clare între alte instituții importante (ADR, județ, AM centrale). În final, trebuie de asemenea să asculte și să introducă în procesul decizional toate vocile care provin din afara instituțiilor publice: investitori privați, IMM-uri, centre de cercetare, ONG-uri, universități și comunitățile de rezidenți.

20 Listă tabele și figuri

Figuri

Figura 1 – Metodologia pentru realizarea SID Zona Metropolitană Cluj Napoca	12
Figura 2 – Schema de guvernanta propusa.....	15
Figura 3 - Regiunile de dezvoltare și localizarea Zonei Metropolitane. Sursa: MDRAP.....	15
Figura 4 - Județul Cluj și UAT componente (SD Cluj, 2015).....	16
Figura 5 - Zona Metropolitană Cluj ca structură urban-rural în context național (Sursa: SDTR, MDRAP).....	17
Figura 6 - Zona Metropolitană Cluj la data constituirii (Sursa: PID Cluj Napoca).....	17
Figura 8- Sistemul Urban al României (Sursa: Atlasul teritorial, Cuguat Tigris)	19
Figura 8 - Sistemul Regional de așezări (Sursa: Atlasul Teritorial, Cuguat Tigris, 2007)	19
Figura 9 - Rețeaua națională de drumuri(Sursa: Wikimedia Commons)	21
Figura 10 - Ortofotoplan al Zonei Metropolitane Cluj Napoca (Suport: Google Maps, prelucrare autori).....	22
Figura 11 - Rețeaua de localități din ZMCN (Sursa: imaginea autorilor)	24
Figura 12 – Accesibilitatea rețelei de localități în raport cu Cluj Napoca centru – Izocrone (Sursă date: Banca Mondială, 2013 – „Polii de Creștere – Următorii Pași).....	25
Figura 13 - Numărul de persoane angajate în altă localitate - 2012 (Sursa date: INS, imaginea autorilor)	26
Figura 14 - Relația intravilan-extravilan în ZMCN (Sursa: imaginea autorilor).....	27
Figura 15 - Evoluția intravilanului municipiului Cluj Napoca între 2002-2014 (Sursă date: INS).....	28
Figura 16 - Evoluția suprafeței construite și tendințe actuale în construcții (Sursa: BM, 2013 și INS, TEMPO). 30	
Figura 17 – Densitatea locuințelor la hectar de suprafață intravilană construită (2013) și evoluția numărului de locuințe.....	31
Figura 18 - Evoluția autorizațiilor de construire pentru construcții rezidențiale noi (2008-2014). Sursa: INS TEMPO.....	32

Figura 19 - Suprafața locuibilă pe locuitor și numărul de persoane pe locuință (Sursa: INS TEMPO și RPL 2011)	34
Figura 20 - Gradul de dotare cu instalații și dependențe al locuințelor din Zona Metropolitană (Sursa: RPL 2011)	36
Figura 21 - Tipologii de locuire în ZMCN	36
Figura 22 - Sat de drum - Sânpaul. Sursa: Google Maps	37
Figura 23 - Satul Florești, cartier dormitor al Cluj Napoca (Sursa foto: radiocluj.ro, realitatea.net)	37
Figura 24 - Expansiune necontrolată în zona sudică a Municipiului Cluj Napoca (Suport: Google Maps)	39
Figura 25 – Populația rezidentă pe circumscripții de recensământ – Municipiul Cluj-Napoca (RPL 2011)	40
Figura 26 – Densitatea populației (loc/ha) în Municipiul Cluj-Napoca (RPL 2011)	41
Figura 27 – Ponderea locuințelor cu o camera din total locuințe convenționale (RPL 2011)	42
Figura 28 – Ponderea locuințelor cu suprafața camerelor de locuit sub 32 mp (RPL 2011)	42
Figura 29 – Număr persoane pe locuință (RPL 2011)	43
Figura 30 – Ponderea locuințelor neocupate din totalul locuințelor convenționale	44
Figura 31 – Ponderea locuințelor reabilitate termic din totalul locuințelor convenționale (RPL 2011)	44
Figura 32 – Harta reliefului ZMCN. Sursa date: SRTM – United States Geological Survey	47
Figura 33 – Harta unităților de relief la nivelul ZMCN. Sursa date: ADR Nord-Vest	48
Figura 34 – Rețeaua hidrografică de suprafață – Zona Metropolitană Cluj (sursă date: ADR Nord-Vest)	49
Figura 35 – Zone de vegetație naturală la nivelul ZMCN. Sursa date: ADR Nord-Vest	50
Figura 36 – Subsistemul antropic la nivelul ZMCN. Sursa date: ADR Nord-Vest	51
Figura 37 – Utilizarea terenurilor la nivelul ZMCN. Date CLC 2006 (Sursa: ADR Nord-Vest)	52
Figura 38 – Rețeaua de monitorizare a calității aerului în ZMCN	53
Figura 39 – Zone vulnerabile la nitrați din spațiul hidrografic Someș – Tisa (sursa: ABA Someș – Tisa, 2009)	55
Figura 40 – Situri contaminate și operatori SEVESO la nivelul ZMCN	57
Figura 41 – Arii de instabilitate geologică și geomorfologică. Sursa: Vîjdea și Cociuba, 2013	59
Figura 42 – Areale inundabile în bazinul hidrografic Someș – Tisa (sursa: ABA Someș Tisa)	60
Figura 43 - Evoluția temperaturii medii anuale (în °C) și tendința la	61
Figura 44 - Evoluția sumei anuale a precipitațiilor (în mm) și tendința	61
Figura 45 - Creșterea temperaturii medii multianuale (°C) în intervalul 2014-2043	61
Figura 46 - Diferența dintre cantitățile medii multianuale de precipitații (în %)	62
Figura 47 – Zone de gestiune a deșeurilor în județul Cluj. Sursa: Planul Județean de Gestiune a Deșeurilor – Cluj	63
Figura 48 – Schemă simplificată a opțiunilor de management a deșeurilor municipale. Sursa: PJGD	64
Figura 49 – Situri Natura 2000 la nivelul ZMCN (sursa: Ministerul Mediului și Pădurilor)	65
Figura 50 – Spații verzi (verde deschis) și spații cu caracter natural (verde închis) propuse în intravilanul Municipiului Cluj-Napoca. Sursa: PUG Municipiul Cluj-Napoca	70
Figura 51 - Rețeaua majoră de drumuri (Sursa: autori)	72
Figura 52 - Conectivitate regională la rețeaua TEN-T rutieră (Sursa: ADR Nord-Vest)	73
Figura 53 - Rețeaua de drumuri la nivel metropolitan și starea drumurilor principale (Sursa: calitatea drumurilor, situația la data 11.07.2015, mapare prin crowdsourcing – www.skyscrapercity.com)	74
Figura 54 - Recensământul rutier 2010 (Sursa: CESTRIN)	75
Figura 55 - Nivelul de serviciu calculat pentru rețeaua rutieră interurbană (stânga) și volumele de trafic din zilele lucrătoare pe principalele drumuri de acces în Cluj Napoca. Sursa: ARUP, PMUD, Raport Intermediar 1	76
Figura 56 - Congestia a traficului în centrul orașului. Sursa: TRACE, preluare după monitorulej.ro	76
Figura 57 - Poziția ZMCN în cadrul rețelei naționale feroviare și sistemul metropolitan. Sursa: wikipedia.org, CFR	77
Figura 58 - Conectivitatea și accesibilitatea rețelei TEN-T feroviare la nivel regional (Sursa: ADR Nord-Vest)	77
Figura 59 - Comparatie între duratele de deplasare și vitezele medii cu trenul între 1989 și 2011. Sursa: CJ Cluj, Strategia de Dezvoltare a Judeșului Cluj, 2012	78

Figura 60 - Fluxurile intrametropolitane din Gara Cluj Napoca către destinații din ZMCN, Octombrie 2014. Sursă date: ARUP, PMUD Raport Intermediar 1	79
Figura 61 - Culoarul de cale ferată și industrie aferentă în Cluj Napoca	79
Figura 62 - Evoluția numărului de pasageri între anii 2000 - 2014. Sursa: airportcluj.ro	80
Figura 63 - Pista actuală a aeroportului Avram Iancu. Sursa: airportcluj.ro	81
Figura 64 - Evoluția parcului CTP 2011 - 2015. Sursă date: CTP	82
Figura 65 - Rețeaua de transport public nepoluant din Cluj Napoca și perspective pentru zona metropolitan	83
Figura 66 - Fluxurile lunare medii pentru 2015 - CTP. Sursa: date CTP	84
Figura 67 - Harta destinațiilor operate de FANY. Sursa: fany.ro.....	85
Figura 68 - Parcajul de la Piața Unirii. Sursă - visitclujnapoca.ro	86
Figura 69 - Rețeaua de stații self-service și piste de biciclete propuse prin PID. Sursa: romaniapozitiva.ro	87
Figura 70 - Piața Muzeului. Sursa - stiridecluj.ro	88
Figura 71 - Planul de organizare a zonelor pietonale din arealul istoric. Planșă PUG	88
Figura 72 - Suprafețe cu caracter verde - Propus. Sursa: PUG	89
Figura 73 - Prevederi ale PUG pentru proiectele de infrastructură principale (Prelucrare după PUG CN 2014) .	90
Figura 74 – Rețeaua de distribuție a energiei electrice la nivelul ZMCN. Sursa date: CJ Cluj.....	93
Figura 75 – Rețeaua de alimentare cu apă potabilă: existent și propus. Prelucrare după Masterplan Apă-Canal 2014-2020	97
Figura 76 – Extinderea conductelor de apă în UAT-urile ZMCN între anii 2008 și 2013. Sursa date: INSSE	98
Figura 77 – Evoluția lungimii conductelor de alimentare cu apă în UAT-urile ZMCN (2008-2013). Sursa date: INSSE	98
Figura 78 – Evoluția consumului de apă (uz casnic) în UAT-urile ZMCN între 2008 și 2013. Sursa date: INSSE	99
Figura 79 – Procent de racordare a populației la rețeaua de canalizare. Sursa date: Compania de Apă Someș S.A.	100
Figura 80 – Extinderea rețelei de canalizare 2008-2013. Sursa date: INSSE.....	103
Figura 81 – Evoluția lungimii conductelor de canalizare 2008 – 2013. Sursa date: INSSE	104
Figura 82 – Evoluția lungimii conductelor de gaze naturale în UAT-urile ZMCN. Sursa date: INSSE	104
Figura 83 – Extinderea conductelor de gaze în perioada 2008-2013. Sursa date: INSSE.....	105
Figura 84 – Evoluția consumului de gaze natural (uz casnic) în UAT-urile ZMCN. Sursa date: INSSE	105
Figura 85 – Evoluția distribuției energiei termice în municipiul Cluj-Napoca. Sursa date: INSSE.....	106
Figura 86 – Calitatea acoperirii în rețeaua Orange. Sursa: www.orange.ro/acoperire	107
Figura 87 – Evoluția populației ZMCN în perioada 1992-2014	109
Figura 88 – Evoluția populației pe grupe de vârstă.....	111
Figura 89 – Populația peste 65 de ani în ZMCN	112
Figura 90 – Populația între 15-29 ani în ZMCN	112
Figura 91 – Sporul natural în ZMCN - 2013.....	114
Figura 92 – Sporul migratoriu în ZMCN (2012).....	115
Figura 93 – Unități școlare în ZMCN în 2013	117
Figura 94 – Populația școlară în ZMCN - 2013	117
Figura 95 – Preșcolari în ZMCN - 2013	118
Figura 96 – Elevi în ciclul primar și gimnazial - 2013.....	119
Figura 97 – Ponderea persoanelor peste 6 ani cu dificultăți fizice din totalul populației rezidente	128
Figura 98 - Evoluția veniturilor firmelor la nivelul poliilor de creștere. Sursă: Banca Mondială, Politica Poliilor de Creștere (2013).....	133
Figura 99 - Evoluția numărului total de șomeri, Zona Metropolitană Cluj Napoca, 2010 – 2015. Sursa: INS...	135
Figura 100 - Evoluția numărului total de șomeri, UAT Zona Metropolitană Cluj Napoca, 2010 – 2015. Sursa: INS	136
Figura 101- Câștigul salarial nominal mediu net lunar, 2013, Sectorul Informații și Telecomunicații.....	139
Figura 102- Câștigul salarial nominal mediu net lunar, 2013, Sectorul Intermedieri Financiare și Asigurări.	139

Figura 103- Numărul de monumente (total și de clasă A) în zona metropolitană rurală. Sursa: LMI 2010	148
Figura 104 - Localitățile componente după numărul de monumente clasa A. Sursă date: LMI 2010.....	149
Figura 105 - Castelul de la Bonțida (stânga) și Cetatea Clujului, Bastionul Croitorilor. Sursa: clujlife.ro, cautalafix.ro	149
Figura 106 - Harta CIMEC a monumentelor de arheologie, bisericilor, muzeelor și tumulilor funerari. Sursa: cimec.ro.....	150
Figura 107 - Zona protejată existentă și propusă prin PUG Cluj Napoca. Sursa: PUG	151
Figura 108 - Peisaj lacul Tarnița. Sursa: MKBT	151
Figura 109 - Lacul Gilău. Sursa: turismland.ro	152
Figura 110 - Cheile Turenilor. Sursa: Cluj.com.....	153
Figura 111 - Muzeul de Artă, sursa cluj.com	154
Figura 112 - Evoluția numărului de vizitatori ai muzeelor din Cluj. Sursa: Strategia de Dezvoltare Cluj Napoca 2014	154
Figura 113 - Numărul de vizitatori CIT. Sursa: CIT	155
Figura 114 - Foto: Proiecții în aer liber în cadrul Transilvania International Film Festival (TIFF). Sursa: http://tiff.ro/despre-festival/1	156
Figura 115 - Amplasarea scenelor în cadrul festivalului UNTOLD. Sursa: Buzznews	157
Figura 116 - Siglele Visit Cluj și Cluj Napoca European Youth Capital. sursa: visitcluj.ro.....	158
Figura 117 - Foto: Scena mare în cadrul festivalului Electric Castle.	164
Figura 118 - Atmosfera din Parcul Central din municipiul Cluj-Napoca în cadrul festivalului Jazz în the Park 2015.	165
Figura 119 - Bazinul principal în cadrul complexului balneo climacteric de la Băile Cojocna.	166
Figura 120 – Diagnostic general Zona Metropolitană Cluj-Napoca – schematizare.....	194
Figura 121 – Viziune de dezvoltare Zona Metropolitană Cluj-Napoca 2022 - schematizare.....	195
Figura 122 – Zona Metropolitană Cluj-Napoca – localizare și modalitate de definire	225
Figura 123 – Zona Metropolitană Cluj-Napoca: Municipiul Cluj-Napoca (galben), ZFU (negru), zona rurală (gri)	226
Figura 124 – Culoarul Someșului Mic - axă ecologică	227
Figura 125 – Cartier nou de locuințe – Comuna Florești. Probleme în ceea ce privește accesibilitatea și modul de conformare	227
Figura 126 – Probleme privind gestiunea traficului auto pe direcția est-vest	228
Figura 127 – Pungi de sărăcie la nivel urban I rural, în contrast cu zonele ce beneficiază de infrastructură social și educațională dezvoltată	229
Figura 128 – Utilizarea terenurilor și zone funcționale majore la nivel metropolitan. Sursa: Corine Land Cover 2006	230
Figura 129 – Situație existentă, zonificare funcțională – sursa: PUG Municipiul Cluj-Napoca aprobat decembrie 2014. Galben – zone de locuire. Maro – zone industriale	231
Figura 130 – Reglementări zone funcționale. Sursa: PUG Municipiul Cluj-Napoca aprobat decembrie 2014 ..	232
Figura 131 – Scenariul „Business as usual”	235
Figura 132 – Scenariul „Prioritizare interese UAT-uri”.....	237
Figura 133 – Scenariul „Coordonare metropolitană”.....	239
Figura 134 – Guvernanță metropolitană și creștere competitivă a ZMCN.....	242
Figura 135 – Locuire de calitate în ZMCN. Cartierele Mănăștur și Mărăști, noile extinderi.....	243
Figura 136 – Regenerare urbană,- Borgo Panigale District, Bologna	244
Figura 137 - Locuire socială: Tetris Apartments, OFIS architects, Ljubljana, Slovenia, 2007.....	244
Figura 138 – Consolidarea rețelei verde-albastre la nivelul ZMCN și a infrastructurii de mediu.....	245
Figura 139 – River Regeneration Project, Madrid Rio, Spain.....	246
Figura 140 – Integrarea sistemelor de transport.....	246
Figura 141 – Infrastructură și servicii de transport integrate.....	247
Figura 142, Figura 143 – Rețea de transport public - tramvai, Bordeaux (Franța), Freiburg (Germania).....	247

Figura 144 - Planul de recalificare a centrului istoric Bologna - „Di nuovo in centro”	248
Figura 145 – Eficiență energetică la nivel metropolitan (Smart grid)	249
Figura 146 - Proiecte Smart grid, Europa.....	249
Figura 147- Investiții pentru creșterea competitivității economice la nivelul ZMCN.....	250
Figura 148- Competitivitate economică la nivelul ZMCN.....	251
Figura 149- Reconversie funcțională a unui sit industrial, Essen (Germania)	251
Figura 150- Tecnopolo Bologna (Italia).....	251
Figura 151- Promovarea zonelor turistice și de agrement la nivelul ZMCN.....	252
Figura 152- Campanie de promovare Bologna, Primăria Bologna (Italia)	253
Figura 153- Servicii integrate de incluziune socială în ZMCN.....	254
Figura 154- Cluster agricol, AgriFood Centre, Bologna (Italia)	255
Figura 155- Zonă rezidențială de tip co-locuire, Milano (Italia).....	255
Figura 156- Extindere spital Val D'Arda, Piacenza Figura 157 - Întreprindere socială ETABETA, Bologna (Italia).....	255
Figura 158- Campusul grădiniței Filonido, Bologna (Italia).....	256
Figura 159- Centru cultural Metropolitan Transilvania, Cluj Napoca	256
Figura 160- Muzeu de istorie, Bologna (Italia).....	257
Figura 161 – Demersul strategiei de dezvoltare – de la obiective strategice la portofoliu de proiecte	259
Figura 162 - Cadrul instituțional de implementare a Strategiei de Dezvoltare Integrată a Zonei Metropolitane Cluj-Napoca	297
Figura 163 - GOM ZMBM și tipologia statutului: Asociație legală (nucleu), Protocol formal de colaborare (grup operativ), implicare informală (grup terțiar de actori).....	298

Tabele

Tabel 1 - Evoluția populației poliilor de creștere între 2002 și 2012. Prelucrare după raportul „Poli de Creștere – Faza Următoare”, Banca Mondială, 2013	20
Tabel 2 - Evoluția populației în ZMCN pe medii (Sursa: Recensământul Populației și Locuințelor 2011, 2002) 23	
Tabel 3 – Materializarea autorizațiilor de construcție. Sursa: INS.....	33
Tabel 4 - Evoluția principalilor indicatori pentru locuire 2008-2013 (Sursa: INS, TEMPO)	34
Tabel 5 – Modul de folosință al terenurilor în ZMCN. Sursă date: INSSE – Tempo, 2013	52
Tabel 6 – Monitorizare calitate aer Municipiul Cluj-Napoca 2013 (sursa date: APM, 2014).....	54
Tabel 7 – Calitatea râurilor din ZMCN (APM, 2014).....	54
Tabel 8 – Situri contaminate în ZMCN (sursa: APM Cluj)	56
Tabel 9: Unități administrati-teritoriale afectate de alunecări de teren. Sursa: PATN Secțiunea V – Zone de risc natural	58
Tabel 10 – Deșuri totale colectate în județul Cluj prin operatorii de salubritate (2012) – sursa APM	64
Tabel 11 – Arii naturale protejate în ZMCN (date APM Cluj și CJ Cluj).....	66
Tabel 12 – Habitate de interes comunitar și specii protejate – Situri de Importanță Comunitară în ZMCN (APM Cluj, 2014)	68
Tabel 13 - Efectivul de mașini CTP și numărul de rute (Sursă informații: ratuc.ro).....	82
Tabel 14 - Procentajul de pasageri transportati 2011 și 2014. Sursa: CTP	82
Tabel 15 – Parcuri fotovoltaice în ZMCN. Sursa: http://indesen.ats.com.ro/	93
Tabel 16 – Capacitatea instalațiilor de producer a apei potabile (Sursă date: INSSE).....	94
Tabel 17. Situația alimentării cu apă în UAT-urile ZMCN. Sursa date: Fișele localităților; Master Plan Apă-Canal 2014-2020; INSSE.....	95
Tabel 18 – Situația rețelei de canalizare în UAT-urile din ZMCN. Sursă date: Fișele localităților; Master Plan Apă-Canal 2014-2020; INSSE.....	101

Tabel 19 – Structura ZMCN și densitatea populației	108
Tabel 20 – Structura pe vârste a populației în anul 2014	110
Tabel 21 – Structura populației după etnie - 2011	113
Tabel 22 – Structura populației după religie - 2011	113
Tabel 23 – Populația ZMCN după nivelul de educație	115
Tabel 24 – Personal didactic pe cicluri de învățământ în ZMCN în perioada 1992-2013.....	119
Tabel 25 – Populația școlară și personalul didactic pe cicluri de învățământ în anul 2013	120
Tabel 26 – Numărul sălilor de clasă din ZMCN	121
Tabel 27 – Cabinete medicale de familie în ZMCN.....	122
Tabel 28 – Cabinete stomatologice ZMCN.....	123
Tabel 29 – Farmacii în ZMCN.....	124
Tabel 30 – Număr de medici în ZMCN	124
Tabel 31 – Personal sanitar mediu în ZMCN.....	125
Tabel 32 – Nivelul de dezvoltare al comunelor din ZMCN	127
Tabel 33- Creșterea veniturilor firmelor din polii de creștere. Banca Mondială, Politica Polilor de Creștere (2013)	133
Tabel 34 - Principalii angajatori Zona Metropolitană Cluj Napoca. Sursa: Inspectoratul Teritorial de Muncă, prelucrare date Revisal publicate de Ziarul Financiar.	138
Tabel 35 – Rețeaua pacurilor industrial Tetarom.....	141
Tabel 36- Nivelul salariațiilor și al cifrei de afaceri generate de UATuri componente ale ZMC. Sursa: Listafirme.ro (2013)	146
Tabel 37 - Monumentele istorice pe UAT în zona metropolitană. Sursa: LMI 2010.....	148
Tabel 38: Evoluția capacității de cazare turistică în localitățile componente ale ZMC.....	159
Tabel 39: Evoluția numărului de sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică.....	161
Tabel 40 Evoluția cifrei de afaceri generate de firmele din domeniul medical	166
Tabel 41 – Analiză SWOT – Mediul intern (puncte tari și puncta slabe)	174
Tabel 42 – Analiză SWOT – Mediul extern (oportunități și amenințări).....	185
Tabel 43 - Sinergii între obiectivele și direcțiile propuse și cele regionale (PDR 2014) și Europene	222
Tabel 44 – Compararea scenariilor de dezvoltare 2014-2020 pentru ZMCN	240
Tabel 45 – Lista proiectelor soft ordonate funcție de punctajul prioritizării	262
Tabel 46 - Lista proiectelor fanion ordonate funcție de punctajul prioritizării	264
Tabel 47 - Planul de implementare al proiectelor Soft propuse	268
Tabel 48 - Planul de implementare al proiectelor Fanion propuse	269
Tabel 49 - Lista indicatorilor de monitorizare ai SDI ZMCN.....	305

21 Bibliografie

Legislație

- Hotărare nr. 998/2008 pentru desemnarea polilor nazionali de creștere în care se realizează cu prioritate investiții din programele cu finanțare comunitară și națională, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 641 din 08/09/2008
- LEGE nr. 351 din 6 iulie 2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a Rețeaua de localități, ANEXA 1, pct. 11, publicată în M.Of. nr. 408/24 iul. 2001
- „Lista Monumentelor Istorice (LMI) 2010”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670bis/1.X.2010

Planuri și documentații de urbanism și amenajarea teritoriului

- Planurile Urbanistice Generale ale comunelor din ZMCN și PUG Cluj Napoca (2014), sursa Consiliul Județean Cluj
- ADI Zona Metropolitană, Planul Integrat de Dezvoltare al Polului de Creștere Cluj Napoca, 2009
- CJ Cluj, Strategia Integrată a Județului Cluj, 2012
- Strategia de Dezvoltare a Municipiului Cluj-Napoca 2014-2020
- ARUP, Raportul interimar 1, 2, 3, Planul de Mobilitate Urbană Durabilă pentru polul de creștere (2015)
- Planul de Acțiuni privind Energia Durabilă (PAED) 2011-2020, Cluj-Napoca

Literatură de specialitate

- Administrația Bazinală de Apă Someș-Tisa, (2009), *Planul de Management al spațiului hidrografic Someș-Tisa*.
- Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, (2014), *Planul de Dezvoltare Regională Transilvania Nord 2014-2020*
- Agenția pentru Protecția Mediului Cluj, (2014), *Raport privind starea mediului în județul Cluj – 2013*
- Florea, N., Parichi, M., (1978), *Harta solurilor*, Institutul de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie
- Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice – Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM), (2014), *Raport național privind starea mediului – anul 2013*
- Planul de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea V Zone de risc natural – Legea nr. 575/2001
- Popovici, E.A., Balteanu, D. & Kucsicsa, G., (2013), *Assessment of changes in land-use and land-cover pattern in Romania using CORINE Land Cover database*. Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences, 8, 4, 195-208

- POR/World Bank ESMAP, „Improving Energy Efficiency în Cluj-Napoca, Romania“, TRACE City Energy Efficiency Diagnostic Study. 2013.
- Posea, G., (1982), *Enciclopedia Geografică a României*, Editura Științifică și Enciclopedică, București
- Sandu, D., Voineagu, V., & Panduru, F. (2009). *Dezvoltarea comunelor din România*. București SUDITU B., GINAVAR A., MUICĂ A., IORDĂCHESCU C., VÂRDOL A., GHINEA B.(2010), Urban sprawl characteristics and typologies in Romania, HUMAN GEOGRAPHIES–Journal of Studies and Research in Human Geography, 4, 79-87.
- Hidroelectrică sucursala Cluj și Inter Proiect Cluj-Napoca (2012), *Prezentare PUZ C.H.E.A.P. Tarnița – Lăpustești județul Cluj*
- Vijdea, A., Cociuba, I., (2013), *Geohazard description for Cluj-Napoca*, PanGeo D7.1.33, FP7-SPACE-2010-1

Articole web

- Petrovici, Norbert, „Privatizând Statul. De unde vine urbanizarea haotică?“, articol online publicat la data 14.06.2011, platforma CRITICATAC, hyperlink: <http://www.criticatac.ro/7647/privatizand-statul-de-unde-vine-urbanizarea-haotica/>
- „Cluj Facts. Costuri mici la utilități. Unde ne poziționăm la nivel European și mondial“, 16 iulie 2015, <http://catcostaclujul.ro/cluj-facts-costuri-mici-la-utilitati-unde-ne-pozitionam-la-nivel-european-si-mondial/>
- Topul scumpirilor în ultimii 20 de ani. Prețurile au crescut chiar și de 37.000 de ori. Care sunt produsele și serviciile cu cele mai mari scumpiri, articol MEDIAFAX, publicat 18 Aprilie 2012, hyperlink – <http://www.mediafax.ro/economic/exclusiv-topul-scumpirilor-in-ultimii-20-de-ani-preturile-au-crescut-chiar-si-de-37-000-de-ori-care-sunt-produsele-si-serviciile-cu-cele-mai-mari-scumpiri-9537948>
- Site-ul Aeroportului Internațional Avram Iancu Cluj, www.airportcluj.ro
- Bandă specială de circulație pentru autobuze și troleibuze în centrul Clujului. Ce planuri are Primăria, articolo City News, 12 Mai 2015, hyperlink – <http://citynews.ro/din-oras/banda-speciala-de-circulatie-pentru-autobuze-si-troleibuze-centrul-clujului-ce-planuri-are>
- Site-ul oficial JESSICA, http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/jessica_en.cfm
- www.hidroelectrica.ro – SH Cluj consultat la data de 18 august 2015
- <http://indesen.ats.com.ro> Website proiect *SISTEM INTELIGENT DE ASISTARE A DECIZIILOR APLICAT ÎN REȚELELE ELECTRICE DE JOASĂ TENSIUNE CU PRODUCERE DISTRIBUITĂ DIN SURSE DE ENERGIE REGENERABILĂ*
- Websites operatori telefonie: Vodafone (www.vodafone.ro/personal/servicii-si-tarife/alege-vodafone/harta-de-acoperire/), Orange (www.orange.ro/acoperire/) și Telekom (www.telekom.ro/harta-acoperire/)
- <http://www.patacluj.ro/>

Volumul E. Anexe – fișe de proiect

22 Fișe proiecte soft și fanion – descriere și prioritizare

22.1 ANEXA – FIȘE DE PROIECTE ȘI PRIORITIZARE – PROIECTE SOFT

Proiect nr. 1: Planul de locuire în zona metropolitană

Descrierea proiectului	
Proiectul integrat prevede corelarea nevoilor de locuire existente și viitoare la nivelul ZMCN cu disponibilul de terenuri pentru dezvoltare rezidențială, planificarea regenerării și extinderii rezidențiale în etape prin instrumente administrative și crearea unui pachet de reglementări pentru locuire. Proiectul cuprinde: 1. Studii de fundamentare 1) Analiza nevoilor: auditul calității locuirii existente la nivel metropolitan (cartiere de locuințe individuale și țesut tradițional rural, cartiere de locuințe colective, noile dezvoltări din ultimii 15 ani și analiza de impact a acestora); 2) Analiza dinamicii pieței imobiliare, a cererii și ofertei actuale de locuințe; 3) Programarea necesarului de fond locativ până la orizontul 2030, realizată prin scenarii de prognoză socio-demografică și economică; 4) Analiza, prin intermediul sistemului GIS integrat, a resurselor strategice de teren intravilan pentru expansiune și densificare urbană și rurală; 2. Planul de locuire 5) Corelarea cererii cu oferta: dezvoltarea unui plan de acțiune pentru locuire în etape (expansiune și regenerare) în vederea asigurării unei dezvoltări coerente și cost-eficiente la nivel metropolitan; 6) Evaluarea impactului și oportunității de dezvoltare a unor noi proiecte pilot rezidențiale (Cluj Innovation Park Smart Community) 3. Reglementarea locuirii în cadrul documentațiilor locale de urbanism 7) Implementarea în cadrul documentațiilor de urbanism locale a prevederilor planului de locuire referitoare la disponibilitatea terenurilor intravilane (pachet de reglementări cu privire la dreptul de construire în loturi a intravilanului neconstruit și pachet de reglementări privitoare la densificarea urbană în zonele construite); 8) Crearea unui pachet de recomandări în ceea ce privește reglementarea construcțiilor viitoare; 4. Monitorizarea aplicării prevederilor planului de locuire 9) Crearea unei structuri de monitorizare a aplicării regulamentelor locale de urbanism și reglementărilor din planul de locuire, la nivel metropolitan: Comitetul de monitorizare a dezvoltării locuirii, format din reprezentanți ADI și ai departamentelor / compartimentelor tehnice aferente la nivelul administrațiilor locale ale celor 19 UAT-uri, precum și stabilirea cadrului de operare a acestuia.	
Tip proiect	Proiect prioritar soft
Direcții de acțiune	DA 1.1. Crearea și consolidarea cadrului administrativ de implementare a strategiei și proiectelor viitoare în cooperare

	DA 1.2. Corelarea viziunii de dezvoltare a intravilanelor localităților din ZMCN pe termen mediu și lung DA 2.1. Regenerarea zonelor de locuințe colective din Cluj-Napoca DA 2.2. Ameliorarea condițiilor de locuire și accesibilitate în cartierele și micro-cartierele noi	
Perioadă implementare	2016 -2017 (12 luni): Studii de fundamentare 2017 (8 luni): Planul de locuire 2017-2018: Reglementarea în cadrul documentațiilor locale 2018 – 2030: Monitorizarea	
Amplasament:	Studii și plan realizate pe teritoriul Zonei Metropolitane Cluj-Napoca Comitetul de monitorizare: În cadrul sediului ADI ZMCN	
<i>Proiectul nu are componentă teritorială identificabilă</i>		
Buget estimativ	1,4 Mil. EUR • 500,000 EUR – Studii de fundamentare • 300,000 EUR – Planul de locuire • 600,000 EUR – monitorizare pe durata a 12 ani	
Surse de finanțare	Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 • Axa prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente • Obiectivul specific 1.1, PI 11i - Efectuarea de investiții în capacitatea instituțională și în eficiența administrațiilor și a serviciilor publice la nivel național, regional și local în vederea realizării de reforme, a unei mai bune legiferări și a bunei guvernante	
Parteneriat propus	ADI ZMC, în parteneriat cu Consiliul Județean Cluj, Primăriile din ZMCN	
Indicatori monitorizare		
	INDICATOR	VALOARE
		TIMP
	Nr. studii fundamentare	2-3
	Nr. documentații de planificare la nivel metropolitan	1
	Nr. pachete reglementări locuire adoptate la nivel local	19
	Nr. luni de monitorizare Comitet	144
		12 luni
		12 ani
Mijloace de monitorizare		
Monitorizarea implementării prezentului plan de acțiune, component al SID ZMC, stă în responsabilitatea ADI ZMC, ca autoritate coordonatoare și a comitetului de monitorizare înființat în cadrul acestei instituții pentru monitorizarea implementării. Valorile indicatorilor vor fi preluate la momentul de începere (<i>baseline values</i>), constituind valoarea inițială, în raport cu care se va evalua impactul proiectului. Valoarea indicatorilor se va colecta de asemenea la jumătatea perioadei de implementare a planului și după finalizarea orizontului vizat de planul de acțiune al SID.		

Fișa de prioritizare a proiectului

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final

C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	30
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	15
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	15
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	10
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	10
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 5p	10
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 5p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 5p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 5p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 5p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 5p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare: 30	
TOTAL PUNCTAJ PROIECT SOFT 1				90

Proiect nr. 2: Proiect de dezvoltare a identității culturale, branding și promovare a ofertei culturale și de agrement a Zonei Metropolitane Cluj, pe canale naționale și internaționale

Tip proiect	Proiect fanion
Direcții de acțiune	OS 7: Extinderea contribuției la economia locală a turismului și agrementului • DA 7.1. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei turistice pentru segmentul timp liber/divertisment și turism de afaceri • DA 7.2. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei de agrement pentru rezidenții ZMCN și din proximitate OS 9. Zona Metropolitană ca pol cultural și de evenimente la nivel național și internațional, cu identitate specifică • DA 9.2 Dezvoltarea unei identități metropolitane ca brand turistic și de marketing
Perioadă implementare	24 luni
Amplasament:	Întreg teritoriul ZMC
<i>Proiect fără componentă teritorială identificabilă</i>	
Buget estimativ	Componenta inventariere, branding și promovare, proiectare: 300.000 EUR Componenta signalitică și amenajări specifice pentru creșterea accesibilității: estimare bugetară posibilă după stabilirea necesarului, a siturilor de intervenție și activitățile de proiectare
Surse de finanțare	Listare surse de finanțare posibile (axe prioritare – obiective tematice): • POR Axa Prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane, prin care se va finanța și regenerarea și revitalizarea zonelor urbane (modernizare spații publice, reabilitare clădiri/terenuri abandonate, centre istorice, etc) • POR Axa Prioritară 5 – Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural • POR Axa Prioritară 7 – Diversificarea economiilor locale • PNDR – Măsuri de dezvoltare a activităților economice non-agricole • Fonduri proprii ale UAT implicate • Fonduri private, ale operatorilor din sectorul HORECA.
Scurtă descriere	Proiectul urmărește dezvoltarea turismului și agrementului în ZMC, având ca public atât rezidenți din ZMC sau proximitate cât și turiști din țară și străinătate. Componente potențiale: - Inventar al punctelor de atracție din ZMC și documentarea acestora pe platformele turistice existente; - Identificarea nevoilor de investiții de amenajare pentru creșterea accesibilității (eg. piste de biciclete, parcări ș.a.), creșterea în complexitate și satisfacție a experienței de vizitare (eg. activități și servicii pentru turiști ș.a.) și dezvoltarea de servicii cu plată pentru vizitatori, care să conducă la creșterea aportului acestor activități la economia locală.

	- Realizarea unui concept de branding și comunicare integrat, la nivel de zona metropolitană; signalistică și promovare coezivă; - Dezvoltarea de aplicații IT și instrumente de informare și îmbogățire a experienței de vizitare (eg. aplicații mobile de explorare, realitate augmentată, info-chioscuri etc). - Realizarea investițiilor aferente (lucrări de amenajare ș.a.).	
Parteneriat propus	UAT din ZMC, construind pe experiența deja acumulată a birourilor Visit Cluj și Visit Cluj Napoca; asociații ale întreprinzătorilor activi în sectorul HORECA, Cluj IT și reprezentanți ai mediului privat pentru dezvoltarea de aplicații experimentale în domeniul turismului	
Indicatori monitorizare		
Indicator 1	Creșterea cifrei de afaceri și a salariilor din sector HORECA în ZMC	>3%
Indicator 2	Număr de turiști – rata de creștere	>5%
Indicator 3	Număr de înnoptări – rata de creștere	>10%
Mijloace de monitorizare		
Monitorizarea implementării prezentului plan de acțiune, component al SID ZMC, stă în responsabilitatea ADI ZMC, ca autoritate coordonatoare. Valorile indicatorilor vor fi preluate la momentul de începere (<i>baseline values</i>), constituind valoarea inițială, în raport cu care se va evalua impactul proiectului. Valoarea indicatorilor se va colecta de asemenea la jumătatea perioadei de implementare a planului și după finalizarea orizontului vizat de planul de acțiune al SID. În paralel, pe lângă indicatorii menționați la rubrica precedentă, este utilă monitorizarea canalelor și portalurilor naționale și internaționale din punct de vedere al recenziilor vizitatorilor (eg. Tripadvisor, Lonely Planet, Booking.com) cu privire la puncte de atracție din ZMC, număr de puncte de interes înscrise, tipul și calitatea articolelor publicate în media de specialitate ș.a.		

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Minim 3 direcții de acțiune	30
		10 p	Două direcții de acțiune	
		10 p	O direcție de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15 puncte	5 p	Strategie / plan național sau european	15
		5 p	Strategie / plan județean	
		5 p	Strategie / plan local	
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	25
		5 p	Programe naționale	

		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)				
		5 p	Finanțare privată				
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional				5
		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan				5
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)					7
	Lead expert	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Urbanist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Geograf	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Sociolog	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Economist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
TOTAL PUNCTAJ PROIECT SOFT 2						87	

Proiect nr. 3: Atlas Teritorial GIS integrat de gestiune a teritoriului la nivel metropolitan

Descrierea proiectului

Proiectul Atlas Teritorial GIS integrat de gestiune a teritoriului la nivel metropolitan urmărește să consolideze capacitatea administrativă în ceea ce privește managementul teritoriului metropolitan și calitatea și eficiența serviciilor furnizate de către Consiliul Județean Cluj și administrațiile publice locale, în ceea ce privește livrarea serviciilor în domeniul urbanismului și amenajarea teritoriului, ca urmare a solicitărilor cetățenilor, instituțiilor și investitorilor. Se urmărește dezvoltarea unor servicii publice integrate accesibile specialiștilor și cetățenilor prin implementarea unor tehnologii informaționale – soluții avansate de inventariere a teritoriului și bunurilor patrimoniale (inventar digital, pe tipuri, forme de proprietate, stare și lucrări publice necesare) și de management al resurselor, inclusiv prin integrarea reglementărilor, documentelor și documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului.

Proiectul are trei componente:

1. Faza I – Completarea informațiilor la dispoziția autorității publice județene și a celor locale privind fondul construit și terenurile din zona metropolitană: audit al monumentelor istorice, al terenurilor-resursă din intravilane, ș.a. inclusiv completarea cadastrului suprateran și subteran al Zonei Metropolitane (ANCPI)
2. Faza II – Unificarea tuturor informațiilor teritoriale gestionate de administrația publică de pe aria zonei metropolitane într-o bază de date unică la nivel instituțional, gestionată de Consiliul Județean Cluj, care să cuprindă următoarele:
  - a. Integrarea tuturor documentațiilor de urbanism (PUG, PUZ, PUD) și amenajare a teritoriului (viitorul PATJ Cluj) aprobate sau supuse consultării publice de pe teritoriul zonei metropolitane, cu posibilitatea de descărcare a planșelor și regulamentului de urbanism și de interogare a informațiilor referitoare la documentațiile de urbanism (denumire, proiectant, beneficiar, nr. aviz, etc.)
  - b. Zonificarea funcțională, regimul juridic și integrarea informațiilor privitoare la regimul tehnic al zonelor funcționale intravilane, POT și CUT, necesare la emiterea documentelor oficiale;
  - c. Integrarea informațiilor privind obiectivele de utilitate publică, monumentele și elementele de patrimoniu protejat (cu posibilitatea afișării informațiilor referitoare la clasare, regim juridic, stare evaluată);
  - d. Integrarea informațiilor privind resursele strategice de teren intravilane și terenurilor foste industriale / abandonate, a regimului lor tehnic și juridic.
  - e. Integrarea informațiilor de mediu.
3. Faza III – Crearea unei platforme / aplicații GIS care va permite, în baza informațiilor antemenționate:
  - a. Vizualizarea și actualizarea permanentă de către personalul specializat al CJ și administrațiilor publice locale a informațiilor privind documentațiile de urbanism și amenajarea teritoriului;
  - b. Realizarea de analize și simulări pe baza indicatorilor de dezvoltare cu posibilitatea de modificare a ponderilor indicatorilor și evidențierea efectelor dezvoltărilor posibile;
  - c. Realizarea de hărți tematice care să permită selectarea într-o interfață simplă a interogărilor dorite;
  - d. Vizualizarea și interogarea de către public a bazei online de date și atașarea unei platforme de consultare pentru documentații de urbanism aflate în consultare publică.

Tip proiect

Proiect prioritar soft

Direcții de acțiune	DA 1.2. Corelarea viziunii de dezvoltare a intravilanelor localităților din ZMCN pe termen mediu și lung DA 1.3. Sprijinirea valorificării inteligente a resurselor de teren din zona metropolitană și furnizarea de servicii pentru o dezvoltare economică competitivă DA 3.4. Asigurarea unei mai bune monitorizări a calității mediului la nivel metropolitan	
Perioadă implementare	2016 – 2018 (24 luni)	
Amplasament:	Zona Metropolitană Cluj Napoca (18 comune și Municipiul Cluj-Napoca)	
<i>Proiectul nu are componentă teritorială identificabilă</i>		
Buget estimativ	4 Mil. EUR	
Surse de finanțare	Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, Axa prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente, Obiectivul specific 1.1 - Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP Programul Operațional Competitivitate 2014-2020 Axa Prioritară 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă, Prioritatea 2c – 2c - Consolidarea aplicațiilor TIC pentru e-guvernare, e-învățare, e-incluziune, e-cultură și e-sănătate, Acțiunea 2.3.1 Consolidarea și asigurarea interoperabilității sistemelor informatice dedicate serviciilor de e-guvernare tip 2.0 centrate pe evenimente din viața cetățenilor și întreprinderilor, dezvoltarea cloud computing guvernamental și a comunicării media sociale, a Open Data și Big Data Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa Prioritară 11 - Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară, OS 11.1 - Creșterea gradului de acoperire geografică și de înregistrare a proprietăților din zonele rurale în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară	
Parteneriat propus	Consiliul Județean Cluj și ANCP (pentru componenta I), în parteneriat cu ADI ZMC, Primăria Cluj-Napoca și primăriile celor 18 comune din ZMCN	
Indicatori monitorizare		
Audit teritorial și juridic: Număr de monumente istorice, terenuri și alte construcții evaluate din punct de vedere al locației, stării, caracteristicilor	<i>Va fi determinat</i>	6 luni
Intrări în cadastru – ZMCN	<i>Va fi determinat</i>	12 luni
Intrări în cadastrul subteran - ZMCN	<i>Va fi determinat</i>	12 luni
Metode, instrumente, proceduri dezvoltate de autoritățile publice centrale pentru a sprijini	<i>Va fi determinat</i>	18 luni

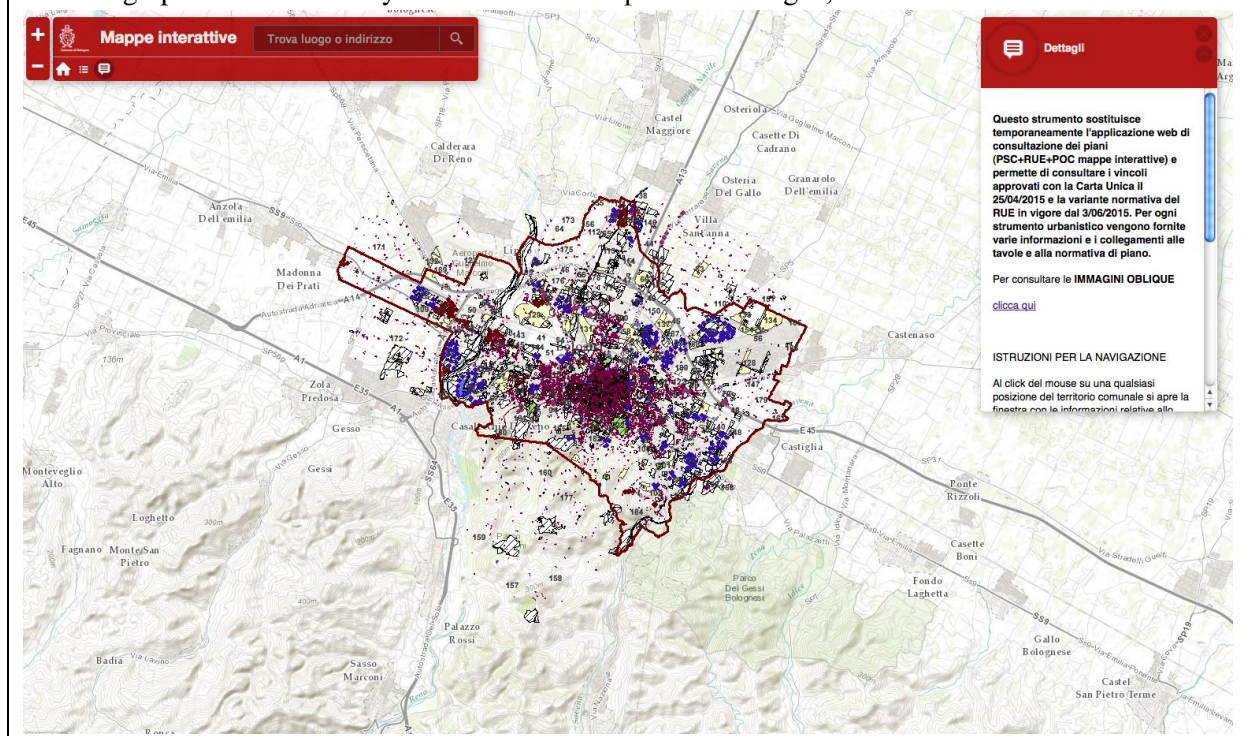
dezvoltarea la nivel local		
Număr de acte normative / documentații sistematizate și integrate	19 PUG-uri, 1 PATJ PUZ, PUD, strategii – va fi determinat	18 luni
Număr platforme GIS cu interfață online	1	18 luni
Număr utilizatori lunar Atlas Teritorial	<i>Va fi determinat</i>	24 luni
Participanți la activități de formare pentru OS 1.1	45 - 2/ primărie, 5 ADI, 2 CJ	24 luni

Mijloace de monitorizare

Monitorizarea implementării prezentului plan de acțiune, component al SID ZMC, stă în responsabilitatea CJ Cluj, ca autoritate coordonatoare. Valorile indicatorilor vor fi preluate la momentul de începere (*baseline values*), constituind valoarea inițială, în raport cu care se va evalua impactul proiectului. Valoarea indicatorilor se va colecta de asemenea la jumătatea perioadei de implementare a planului și după finalizarea orizontului vizat de planul de acțiune al SID.

Modele de bune practici

SIT Geographic Information Systems – zona metropolitană Bologna, Italia

Fișa de prioritizare a proiectului soft 2

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	30
		20 p	Două direcții de acțiune	

		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	15
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	15
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	10
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	5
		+5 p	- Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 5p	10
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 5p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 5p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 5p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 5p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 5p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare: 30p	
TOTAL PUNCTAJ PROIECT SOFT 3				85

Proiect nr. 4: Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic (IPT) corelat cu cererea de forță de muncă la nivel regional

Descriere proiect

Dezvoltarea economico-socială a ZMCN presupune și existența unei forțe de muncă bine pregătite astfel încât să permită o creștere a competitivității agenților economici. Cluj Napoca este al doilea centru universitar la nivel național, atât prin numărul de specializări oferite, cât și prin cel al studenților, dar și al rezultatelor obținute prin integrarea acestora pe piața muncii. Învățământul universitar este o verigă din sistemul de educație importantă pentru formarea elitelor ("gurile albe"), dar sistemul economic necesită și forță de muncă calificată cu studii medii – muncitori ("gurile albastre") care să realizeze muncile manuale.

Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic (ÎPT) corelat cu cererea de forță de muncă la nivel regional este construit pe trei componente:

Componenta 1. Creșterea capacității instituțiilor de învățământ ÎPT de a dezvolta PAS (Planul de Acțiune al Școlii) și corelarea cu Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) cu consultarea principalilor angajatori din ZMCN;

- Realizare studiu privind oportunitățile de dezvoltare economică și nevoile de formare profesională a le angajatorilor
- Creare de parteneriate între instituțiile de IPT și anagajatorii locali
- Dezvoltarea curriculumelor școlare în funcție de nevoile de formare exprimate de angajatorii locali

Componenta 2. Dezvoltarea de programe de învățământ dual și parteneriate active în școală pe domeniile: energie, turism și alimentație publică, electronică, construcții și lucrări publice și fabricarea produselor din lemn

- Dezvoltarea de programe de învățământ dual
- Crearea de parteneriate active în domeniile: energie, turism și alimentație publică, electronică, construcții și lucrări publice și fabricarea produselor din lemn
- Îmbunătățirea sistemului de practică în învățământul profesional și tehnic

Componenta 3. Investiții în infrastructură specializată a structurilor educaționale și de formare din ZMCN, în conformitate cu nevoia locală și PLAI

- Investiții în infrastructura școlară – reabilitare/modernizare clădiri structuri educaționale, dotare/echipare cu tehnologie necesară erulării activităților educaționale
- Platformă online pentru practica de specialitate pentru ZMCN – platforma va conține toate ofertele de practică ale angajtorilor locali, elevii pot aplica cu cv-ul, iar la final angajatorii pot selecta elevii în funcție de cv/scrisoare de intenție/interviu

Tip proiect	Proiect prioritar soft/tematic
Direcții de acțiune	OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de creștere a capitalului uman și incluziunii sociale în vederea asigurării unei mai bune calități a vieții locuitorilor din ZMCNN OS 6. Consolidarea competitivității economice a ZMCN • DA 6.2. Creșterea disponibilității și competitivității forței de muncă
Perioadă implementare	2016-2020 (2022)
Amplasament:	Cluj Napoca; Apahida/Florești/Bonțida/Gilău – investiții în infrastructură
Buget estimativ	10 mil Euro

	Componenta 1. 2 mil Euro Componenta 2. 2 mil Euro Componenta 3. 6 mil Euro	
Surse de finanțare	POR – axa prioritară 10, prioritate de investiții 10.1 – Investiții în educație și formare, inclusiv în formarea profesională POCU – axa prioritară 6, prioritate de investiții 10iv, obiectiv specific 6.14, 6.15, 6.16 și 6.17	
Parteneriat propus	Inspectoratul Școlar Județean Cluj, autoritățile locale din localitățile ZMCN, angajatori locali	
Indicatori monitorizare		
Indicator 1 – Număr de IPT care dezvoltă planuri de acțiune ale școlii pe baza consultărilor cu mediul de afaceri	Valoare 1 - 10	Timp 1 – 6 ani
Indicator 2 – Număr de parteneriate active ale IPT cu anagajatori în domeniile energie, turism și alimentație publică, electronică, construcții și lucrări publice și fabricarea produselor din lemn	Valoare 2 - 40	Timp 2 – 6 ani
Indicator 3 – Număr de programe de învățământ dual dezvoltate	Valoare 3 - 10	Timp 3 – 6 ani
Indicator 4 – Număr de IPT echipate cu tehnologie corespunzătoare	Valoare 4 – 10	Timp 4 – 6 ani
Indicator 5 – Platformă online la nivelul ZMCN	Valoare 5 - 1	Timp 5 – 1 an
Mijloace de monitorizare		
Plan de monitorizare și evaluare		
Modele de bune practici		
http://www.make-it-in-germany.com/en/for-qualified-professionals/working/prospects/prospect-of-vocational-training		
http://www.unevoc.unesco.org/go.php?q=World+TVET+Database&ct=DEU		

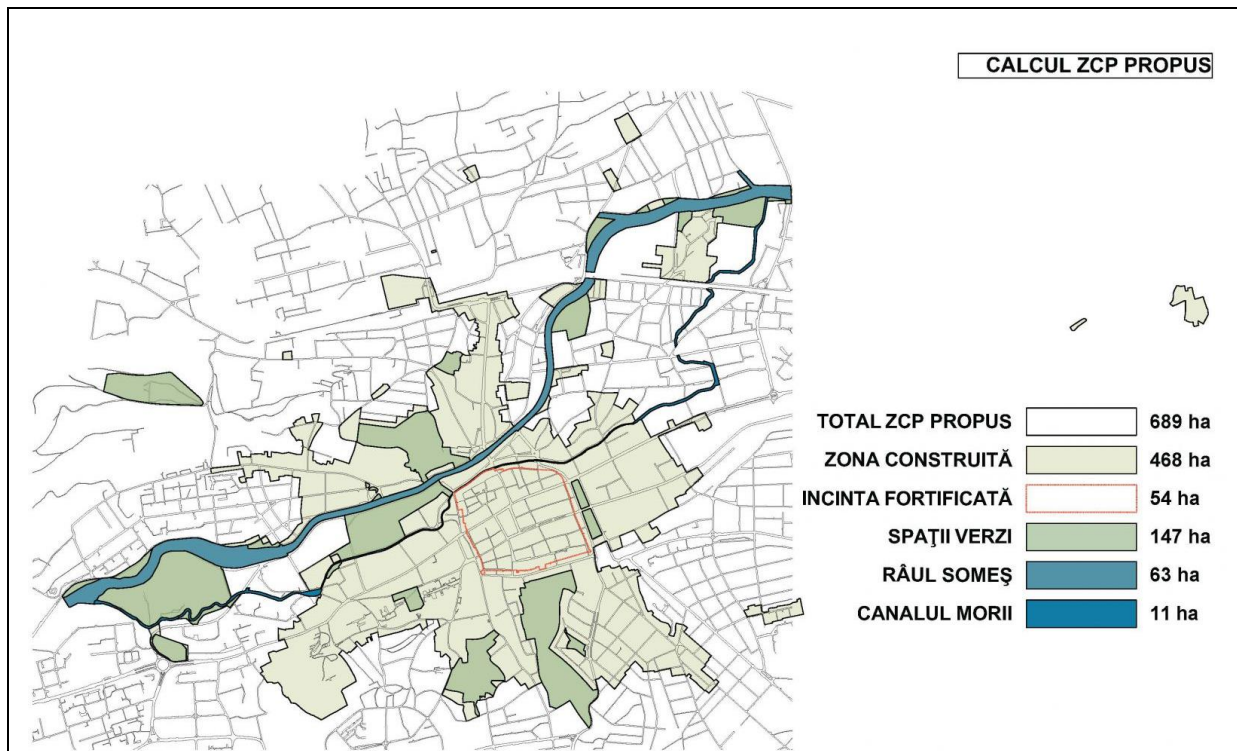
Fișa de prioritizare a proiectului soft 4

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Minim 3 direcții de acțiune	20
		10 p	Două direcții de acțiune	
		10 p	O direcție de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15 puncte	5 p	Strategie / plan național sau european	15
		5 p	Strategie / plan județean	
		5 p	Strategie / plan local	
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	15
		5 p	Programe naționale –	

			programele MEN pentru învățământul profesional și tehnic				
		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)				
		5 p	Finanțare privată				
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional				5
		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan				10
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)					9p
	Lead expert	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Urbanist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Geograf	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Sociolog	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Economist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
TOTAL PUNCTAJ PROIECT SOFT 4						74	

Proiect nr. 5: Plan de regenerare și revitalizare a centrului istoric al municipiului Cluj-Napoca

Descrierea proiectului	
Proiectul integrat prevede realizarea planului urbanistic zonal al zonei protejate istorice centrale a municipiului Cluj Napoca și implementarea primei faze de lucrări (restaurarea și reabilitarea fațadelor și acoperișurilor clădirilor-monument din Zona istorică centrală, în acord cu noul RLU al PUZCP, cu prevederile PUG Cluj Napoca și PMUD Cluj-Napoca și în sinergie cu proiectul de revitalizare a culoarului Someșului Mic). Proiectul cuprinde: 5. Studii de fundamentare 6. Realizarea PUZCP pentru zona istorică protejată a municipiului Cluj-Napoca, delimitată prin PUG Cluj-Napoca, și a Regulamentului Local de Urbanism aferent (culori, finisaje, inserții de construcții noi, tipologie a signalisticii și firmelor, etc.) 7. Realizarea planului de management și marketing integrat pentru zona centrală, coordonat cu brand-ul metropolitan Cluj Napoca la nivel de identitate, marcaje, signalistică; 8. Restaurarea și revalorificarea subsansamblurilor degradate din arealul cetății fortificate a Cluj-ului, în acord cu planul de management și marketing; 9. Restaurarea fațadelor și acoperișurilor clădirilor-monument în proprietate publică din zona istorică centrală, în acord cu noul RLU al PUZCP Cluj-Napoca.	
Tip proiect	Proiect prioritar soft
Direcții de acțiune	DA 7.1. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și a ofertei turistice pentru segmentul timp liber/divertisment și turism de afaceri DA 9.1. Conserarea și valorificarea patrimoniului cultural și natural din zona metropolitană DA 9.2. Dezvoltarea unei identități metropolitane ca brand turistic și de marketing
Perioadă implementare	2016 -2017 (12 luni): Studii de fundamentare 2017-2018 (16 luni): PUZCP Cluj-Napoca și RLU 2018-2020: Regenerarea și valorificarea fondului construit din Zona centrală istorică
Amplasament:	Zona centrală istorică protejată a Cluj Napoca (54 ha ansamblul central fortificat, 465 ha total areal construit zonă protejată)

Sursa: PUG Cluj Napoca

Buget estimativ	35 Mil. EUR • 1 Mil. EUR – Studii de fundamentare și PUZCP • 34 Mil. regenerarea fondului construit (valoarea provizorie, se va determina în urma studiilor de fundamentare în funcție de numărul clădirilor monument proprietate publică și starea acestora)	
Surse de finanțare	POR Axa Prioritară 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural OS 5.1, PI 5.1 – Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural	
Parteneriat propus	Primăria Cluj-Napoca	
Indicatori monitorizare		
INDICATOR	VALOARE	TIMP
Nr. studii fundamentare	2-3	12 luni
Nr. documentații de urbanism - PUZCP	1	16 luni
Nr. clădiri monument istoric reabilitate și revalorificate	Min. 20	24 luni
Mijloace de monitorizare		
Plan de monitorizare și evaluare definit în cadrul PUZCP		

Fișa de prioritizare a proiectului 5

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	30
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	15
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	10
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	10
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	0
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 5p	9
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 5p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 5p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 4p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 4p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 4p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare:	
TOTAL PUNCTAJ PROIECT SOFT 5				74

Proiect nr. 6: Program de stimulare a antreprenoriatului prin co-finanțarea, pe bază de apel de proiecte, a organizațiilor specializate în oferirea de servicii pentru antreprenori precum: educație antreprenorială pentru tineri, atât din mediul urban cât și rural, servicii de incubare/asistență start-up/accelerare, finanțare pentru debut ("seed-funding"), înființarea de instrumente de capital de risc.

Tip proiect	Proiect soft
Direcții de acțiune	OS 6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN • DA 6.1. Impulsionarea antreprenoriatului • DA 6.3. Dezvoltarea de infrastructuri de inovare și sprijin pentru mediul de afaceri
Perioadă implementare	2016-2020
Amplasament:	n/a
Localizare (hartă)	
Buget estimativ	500.000 – 1.000.000 EUR anual
Scurtă descriere	Acest proiect este menit să contribuie la crearea unui ecosistem propice inițierii și dezvoltării de noi întreprinderi pe plan local. În acest sens, organizațiile catalizator au un rol extrem de important prin faptul că oferă consiliere, resurse, mentorat, pre-finanțare, un cadru de stimulare a creativității și spiritului antreprenorial ș.a. Astfel de organizații necesită la rândul lor sprijin, ce poate fi oferit printr-un program de co-finanțare din partea autorităților locale. Demersul acesta este complementar proiectului prezentat în fișa Proiect soft #3, ce se referă la punerea la dispoziție de spațiu și infrastructură unor asemenea organizații, valorificând, de altfel, spații deja existente din proprietatea autorităților. Componente ale proiectului: - Identificarea și co-finanțarea, prin apel de proiecte, de activități pe segmentul educație antreprenorială, creativitate și invenție („<i>maker spaces</i>”), educație STEM (<i>science – technology – engineering – maths</i>), ca surse de generare de noi idei de afaceri; - Identificarea și co-finanțarea, prin apel de proiecte, de activități pe segmentul susținerea antreprenorilor debutanți: organizații care oferă modele de incubare a afacerilor, mentorat, consiliere, servicii personalizate suport; - Identificarea și co-finanțarea, prin apel de proiecte, de activități pe segmentul dezvoltarea afacerilor: acceleratoare, organizații care oferă pre-finanțare (“<i>seed funding</i>”), sprijină comercializarea / punerea în piață a produselor dezvoltate

	prin activități de CDI, dezvoltă fonduri de capital de risc ș.a. Impactul unor asemenea servicii de sprijin se reflectă în timp în noi firme înființate și dezvoltate, cifra de afaceri astfel generată, noi locuri de muncă, toate reprezentând contribuții directe la creșterea economiei locale. De asemenea, existența unor astfel de servicii de sprijin pe plan local poziționează Clujul ca oraș preferat de antreprenori, contribuind la retenția sau atragerea de noi rezidenți din acest segment de activitate.	
Surse de finanțare	Listare surse de finanțare posibile (axe prioritare – obiective tematice): • POR – Axa prioritară 2 – Îmbunătățirea competitivității IMMurilor • Proiecte cu finanțare din programe de cooperare teritorială (eg. Interreg ș.a.) • Fonduri proprii • Contribuții din partea beneficiarilor	
Parteneriat propus	ADI ZMC, Primăria Cluj Napoca, Consiliul Județean, Cluj Innovation Park S.A., Tetarom S.A., organizații locale care oferă servicii pentru start-up uri, antreprenori, inovatori (cu titlu de exemplu: Cluj Hub, Spherik Accelerator, Cluj Makers, Impact Hub Cluj și alții, deja activi în Cluj sau interesați de a își extinde activitatea în Cluj).	
Indicatori monitorizare		
Indicator 1:	Număr de spații astfel puse în funcțiune și/sau suprafața	3 - 5 situri
Indicator 2:	Număr de organizații suport sprijinite	5 – 10 organizații
Indicator 3:	Număr de persoane/entități beneficiare (antreprenori, participanți la cursuri ș.a.)	200 2000
Indicator 4:	Număr de noi firme înființate ca urmare a sprijinului primit	20
Indicator 5:	Cifră de afaceri generată în primii trei ani de activitate de firmele sprijinite	10.000.000 EUR
Mijloace de monitorizare		
Monitorizarea implementării prezentului plan stă în responsabilitatea ADI ZMC, ca autoritate coordonatoare a ZMC. Valorile indicatorilor vor fi preluate, minimal, la momentul de începere (<i>baseline values</i>), la jumătatea perioadei de implementare a planului și după finalizarea orizontului		

vizat de planul de acțiune al SID.

Pe lângă indicatorii propuși la rubrica anterioară, se recomandă și instrumente de cercetare calitativă (chestionar de percepție ș.a.) pentru a analiza impactul acestor activități în gradul de satisfacție al beneficiarilor și măsura în care ZMC este percepută a fi o zonă care încurajează și oferă sprijin antreprenorilor ș.a.

Modele de bune practici

Proiectul *Scandinavian Game Developers (DK - SV)* sprijină tineri interesați de jocurile pe calculator să își transforme pasiunea în modele de afaceri viabile și competitive la nivel global. Proiectul a fost implementat de un consorțiu de parteneri din Suedia și Danemarca. Sprijinul oferit a constat în mentorat în dezvoltarea afacerii (planuri de afaceri, comercializare ș.a.), punerea la dispoziție de spațiu și echipament, asistență pentru validarea și dezvoltarea tehnologică a produselor ș.a.

Organizațiile care au constituit serviciile de incubare și asistență, finanțate prin proiect, au beneficiat de spații de birouri și cazare construite într-un proiect anterior, de Municipality Norddjurs, cu o investiție de 8 mil EUR.

În cadrul proiectului au fost dezvoltate 22 de noi firme, care angajează 67 persoane. Una dintre firme a atras recent capital de risc de la investitori privați în valoare de 270.000 EUR, ceea ce reflectă efectul multiplicativ al unor astfel de proiecte.

Proiectul *Scandinavian Game Developers (DK - SV)* a fost câștigătorul competiției Regio Star Awards 2015, organizată anual de DG Regio, la secțiunea „SMART GROWTH: Unleashing SME growth potential for a digital economy”.

Mai multe informații disponibile:

- http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/#3
- <http://www.scangame.dk/>

Fișa de prioritizare a proiectului soft 6

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Minim 3 direcții de acțiune	20
		10 p	Două direcții de acțiune	
		10 p	O direcție de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de	5 p	Strategie / plan național sau european	15

	coeziune teritorială – max. 15 puncte	5 p	Strategie / plan județean				
		5 p	Strategie / plan local				
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR				20
		5 p	Programe naționale				
		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)				
		5 p	Finanțare privată				
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional				10
		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan				
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)					8
	Lead expert	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Urbanist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Geograf	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Sociolog	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Economist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
TOTAL PROIECT SOFT 6						73	

Proiect nr. 7: Dezvoltarea, publicarea și promovarea unui ghid de investiții periodic pentru Zona Metropolitană

Descrierea proiectului

Proiectul are în vedere constituirea unei agenții oficiale de promovare a investițiilor în zona metropolitană Cluj Napoca (ca departament al ADI ZMC, în parteneriat cu mediul economic și universitar local), actualmente cel mai dinamic areal din punct de vedere al dezvoltării economice, și imobiliare. Agenția de Promovare a Investițiilor (API) va realiza management-ul și publicarea informațiilor de interes pentru investitori privați (locali, la nivel național și internaționali) și va oferi un serviciu de matching între aceștia și oportunitățile din ZMC, inclusiv furnizarea de consiliere și asistență practică în extinderea unei investiții străine directe în zona metropolitană.

Ghidul de investiții pentru ZMCN va fi publicat online și actualizat periodic cu noi informații și va cuprinde:

1. Profilul Zonei Metropolitane: Prezentarea atuurilor și competențelor distinctive ale ZMCN în ceea ce privește competitivitatea economică în sectoarele-cheie (IT, cercetare industrială, sănătate și medicină, industria automotivă, logistică, sectorul turism, industrii creative), indicatorii socio-economici ai zonei, capacitatea administrativă (bugetul de investiții, parteneriatele derulate, investițiile principale din ultima perioadă de programare), calitatea vieții, calitatea mediului, infrastructura medicală și cea de sănătate, conectivitatea la nivel internațional și proiecte în derulare (spre exemplu, pista cargo / internațională de 3,5000 m a Aeroportului Internațional „Avram Iancu”), etc.
2. Oportunitățile de investiție în sectoare-cheie ale economiei: tehnologie și IT, cercetare, automotive, energie, medicină / sănătate, turism, industrie ușoară (mobilă, textile), industrie alimentară, logistică ș.a. Secțiunea va promova de asemenea spațiile închiriable / concesionabile din parcurile industriale și tehnologice din zona metropolitană, precum și dezvoltarea Cluj Innovation City.
3. Oportunitățile de parteneriat public-privat cu administrațiile locale și parteneriate de cercetare cu universitățile;
4. Informații administrative cu privire la deschiderea unei companii în ZMC și informații cu privire la localizarea personalului de management în Cluj-Napoca („Move to Cluj Metropolitan Area”)
5. Posibilitatea contactării directe a Agenției de Promovare a Investițiilor și stabilirea relațiilor de business;
6. Promovarea bunelor practici și poveștilor de succes în business din ZMCN
7. Secțiunea de știri.

API și ghidul au în vedere atingerea următoarelor acțiuni prevăzute la nivelul POCA:

- Contribuție la crearea unui cadru pentru sprijinirea dezvoltării la nivel local și pentru creșterea calității serviciilor publice implementat;
- Introducerea de proceduri simplificate pentru reducerea poverii administrative pentru mediul de afaceri implementate în concordanță cu Strategia pentru o mai bună reglementare;
- Povara administrativă redusă pentru cetățeni și mediul de afaceri;
- Cunoștințe și abilități ale personalului din autoritățile și instituțiile publice centrale îmbunătățite pentru susținerea măsurilor/acțiunilor .

Tip proiect	Proiect prioritar soft
Direcții de acțiune	DA 1.3. Sprijinirea valorificării inteligente a resurselor de teren din zona metropolitană și furnizarea de servicii pentru o dezvoltare economică competitivă DA 6.1. Impulsionarea antreprenoriatului DA 6.3. Dezvoltarea de infrastructuri de inovare și sprijin pentru mediul de afaceri
Perioadă implementare	2016 (6 luni): Înfățișarea și funcționalizarea Agenției de Promovare a Investițiilor 2016-2017 (6 luni): Crearea platformei online pentru ghidul de investiții Mentenanță a platformei se va asigura până la finalizarea perioadei de programare. Ghidul va fi actualizat periodic (bilunar)
Amplasament:	Zona centrală istorică protejată a Cluj Napoca (54 ha ansamblul central fortificat, 465 ha total areal construit zonă protejată)
<i>Proiectul nu are componentă teritorială identificabilă</i>	
Buget estimativ	500,000. EUR
Surse de finanțare	POCA Axa Prioritară 1 - : Administrație publică și sistem judiciar eficiente OS 1.1, PI 5.1 – Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP <i>Alternativ:</i> <i>POC Axa Prioritară 2: Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă</i> <i>Prioritatea 2c – 2c - Consolidarea aplicațiilor TIC pentru e-guvernare, e-învățare, e-incluziune, e-cultură și e-sănătate, Acțiunea 2.3.1 Consolidarea și asigurarea interoperabilității sistemelor informatice dedicate serviciilor de e-guvernare tip 2.0 centrate pe evenimente din viața cetățenilor și întreprinderilor, dezvoltarea cloud computing guvernamental și a comunicării media sociale, a Open Data și Big Data</i>

Parteneriat propus	ADI ZMC, în parteneriat cu administrațiile locale, mediul de afaceri și universitățile din ZMCN	
Indicatori monitorizare		
INDICATOR	VALOARE	TIMP
Nr. agenții management și promovare investiții	1	6 luni
Nr. personal/ experți ai API	Min. 2	Angajați per. 2016-2020
Nr. platforme online de promovare a investițiilor	1	6 luni
Nr. buletine informative pentru investitori	6/an	2016-2023
Nr. acțiuni de matchmaking între investitori și oportunități la nivel local	Min. 12	2017-2023
Metode, instrumente, proceduri dezvoltate de autoritățile publice centrale pentru a sprijini dezvoltarea la nivel local	2	2016-2017
Mijloace de monitorizare		
Plan de monitorizare dezvoltat de Agenția de Promovare a Investițiilor (API), sub coordonarea ADI ZMC		

Fișa de prioritizare a proiectului 7

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	30
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	10
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	15
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” –	+5 p	Produsele și serviciile	10

	maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>		rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	0
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 3p	8
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 5 p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 3p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 3p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 5p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 4p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare:	
TOTAL PUNCTAJ PROIECT SOFT 7				73

Proiect nr. 8: Consolidarea guvernancei ZMCN prin centrul metropolitan Cluj-Napoca – instrument în dezvoltarea parteneriatelor și capacității administrațiilor publice la nivel local

Descrierea proiectului

Proiectul integrat de consolidare a guvernancei din zona metropolitană Cluj-Napoca reprezintă o inițiativă esențială pentru construirea unui cadru de cooperare și parteneriat pentru dezvoltarea comună a Cluj-Napoca împreună cu teritoriul său de susținere și influență, întemeind condițiile interne principale pentru implementarea cu succes a inițiativelor și proiectelor de dezvoltare teritorială: crearea unei structuri de colaborare administrativă la nivel metropolitan formată din reprezentanții comunelor și primăriei Cluj-Napoca, sub coordonarea partenerială a ADI Polul de Creștere Cluj-Napoca și ADR (biroul de coordonare pol ADI ZMCN), formarea unui parteneriat cu instituții deconcentrate, mediul economic, academic, furnizorii de servicii și utilități, societatea civilă (numit în continuare Grupul Operativ Metropolitan), dezvoltarea de competențe și responsabilități precum și a resurselor umane alocate operaționalizării strategiei și, în final, crearea unui loc fizic de reprezentare a intereselor din zona metropolitană – Centrul Metropolitan Cluj Napoca.

Proiectul are trei componente:

1. Componenta I – Creșterea capacității administrative, de gestiune a proiectelor și de colaborare (inclusiv în domeniul mediului)

CI (prioritate „soft”) vizează efectuarea de investiții în capacitatea instituțională și în eficiența ADI ZMC, a administrațiilor și a serviciilor publice la nivel regional, județean și local în vederea unui management teritorial eficient și efectiv și a unei bune guvernance. În cadrul acestei componente se vor realiza următoarele:

- Dezvoltarea și implementarea unui mecanism de coordonare interinstituțional ADI ZMCN – ADR – Consiliu Județean – Primării, prin acord de parteneriat / pact teritorial;
- Dezvoltarea și implementarea unui mecanism de cooperare cu actorii relevanți – Grupul Operativ Metropolitan. Acesta reprezintă un grup de părți interesate locale, publice și private, ce monitorizează continuu și programează politicile și instrumentele urbane pentru o dezvoltare durabilă, coerentă și rezilientă, în raport cu una sau mai multe provocări identificate la scară teritorială din SDI ZMCN, oferind support în implementarea proiectelor de dezvoltare urbană, punând în aplicare inițiativele de dezvoltare comunitară și proiectele cu component socio-economică, monitorizând implementarea proiectelor prioritare și constituind interfața cu autoritățile publice locale, investitori interesați și cetățeni, prin acționarea ca un organism de articulare a inițiativelor locale cu scopurile și procedurile administrațiilor publice. GOM va fi coordonat de ADI ZMCN.
- Dezvoltarea unei proceduri și a unui mecanism pentru coordonare și consultare cu factorii interesați privind implementarea, monitorizarea și evaluarea politicilor, programelor și proiectelor SDI ZMCN;

2. Componenta II – Crearea Centrului Metropolitan Cluj Napoca și a sediului ADI ZMCN

Componenta prevede identificarea unei construcții existente în proprietate publică, accesibilă, pentru sediul ADI ZMC și Centrul Metropolitan, realizarea studiilor de fundamentare și a proiectului de reabilitare pentru construcție, regenerarea clădirii și dotarea acesteia cu echipamente

specifice.

Rolul CM este acela de a promova politica adoptată de dezvoltare, implementarea de inițiative de dezvoltare comunitară, aducerea sarcinilor și operațiunilor administrative mai aproape de cetățean, activarea de dezbateri și interacțiuni pe diverse teme legate de dezvoltarea orașului și găzduirea activităților ADI ZMC.

3. Componenta III – Introducerea unei platforme informatice pentru consultare publică extinsă multi-modală și guvernanta publică largă (proiect pilot Cluj Napoca)

Componenta 3 urmărește dezvoltarea unei platforme online informatice utilizând date deschise, conectată cu Atlasul Teritorial, care să ofere posibilitatea participării și consultării publice pe proiecte de interes public (cele din SDI ZMC și cele viitoare). Pentru aceasta se va avea în vedere realizarea unui portal pentru cetățean care să pună la dispoziția acestuia, conform principiilor transparenței decizionale, documentele și planurile de urbanism și amenajarea teritoriului (PATJ, PUG, PUZ, PUD în faza de consultare), să ofere posibilitatea introducerii de sesizări și propuneri și să se comporte ca un portal unic de interfață cu cetățeanul.

Tip proiect	Proiect prioritar soft
Direcții de acțiune	DA 1.1. Crearea și consolidarea cadrului administrativ de implementare a strategiei și proiectelor viitoare în cooperare
Perioadă implementare	2016 – 2018 (24 luni)
Amplasament:	Centrul Metropolitan: zona centrală istorică a Municipiului Cluj Napoca
Buget estimativ	3,5 Mil. EUR • 1,2 Mil. EUR investiție pentru componenta I – îmbunătățirea coordonării și cooperării la nivel ZMCN • 2 Mil. EUR investiție pentru componenta II – Centrul metropolitan și sediul ADI • 300,000 EUR investiție pentru componenta III – Platformă participativă online
Surse de finanțare	Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 • Axa prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente • Obiectivul specific 1.1, PI 11i - Efectuarea de investiții în capacitatea instituțională și în eficiența administrațiilor și a serviciilor publice la nivel național, regional și local în vederea realizării de reforme, a unei mai bune legiferări și a bunei guvernante Programul Operațional Regional 2014 – 2020 • Axa prioritară 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural

	Obiectivul specific 5., PI 5.1: Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural	
Parteneriat propus	ADI ZMC, în parteneriat cu Consiliul Județean Cluj, Primăriile din ZMCN, alți actori propuși pentru GOM	
Indicatori monitorizare		
INDICATOR	VALOARE	TIMP
Nr. mecanisme și structuri coordonare pentru ZMCN	1	3 luni
Nr. pacte teritoriale de colaborare cu actori din ZMCN (publici, privați)	20	3 luni
Nr. mp. Desfășurat reabilitați și dotați în vederea realizării centrului urban	Min. 400 mp	18 luni
Nr. locuri muncă experți înființate	Min. 5	24 luni
Nr. platforme online open data pentru participare publică	1	12 luni
Mijloace de monitorizare		
Procedura de monitorizare se află în responsabilitatea ADI ZMC și a Grupului Operativ Metropolitan, așa cum este descris în capitolul 3 – Monitorizare al Raportului 4 SDI ZMC		

Fișa de prioritizare a proiectului 8

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	10
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	10
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	20
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte.	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma	10

	<i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>		proiectului sunt competitive la nivel internațional	
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	10
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 5p	9
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 5p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 5p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 5p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 4p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 3p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare: 27	
TOTAL PUNCTAJ PROIECT SOFT 8				69

Proiect nr. 9: Plan pentru reutilizare și utilizare temporară a spațiilor publice și private vacante, inclusiv situri industriale dezafectate („brownfield redevelopment”) pentru susținerea antreprenoriatului clujean: Proiect complex privind identificarea și valorificarea de spații și clădiri existente sau în construcție pentru a găzdui incubatoare, acceleratoare, hub-uri, spații de creație, inventică și prototipare și funcțiuni suport.

Descrierea proiectului	
Extinderea mediului de afaceri locali, prin susținerea înființării și dezvoltării de noi firme, necesită sprijin pentru antreprenori aflați la început de drum: în proces de căutare și testare a unei idei de afaceri, dezvoltare de produs etc. Aceștia, în general, dispun de resurse limitate și necesită cel mai mult sprijin în primii 1-3 ani de activitate. Proiectul propus vizează reconversia/utilizarea spațiilor publice și private vacante, atât clădiri noi cât și situri industriale dezafectate pentru susținerea antreprenoriatului clujean. Componente potențiale ar cuprinde: - identificarea și inventarierea clădirilor existente, deja funcționale sau cu potențial de reconversie. - apel de nevoi spațiu din partea antreprenorilor și/sau a organizațiilor care oferă servicii de sprijin pentru aceștia. - amenajări și echipări specifice; - darea în funcțiune, pe bază de concurs, a spațiilor identificate. Valorificarea spațiilor și clădirilor astfel identificate va urmări găzduirea de incubatoare, acceleratoare, hub-uri, spații de creație, inventică și prototipare și funcțiuni suport. Impactul preconizat constă în proliferarea și creșterea capacității structurilor de sprijin pentru start-up-uri, promovare și stimularea creativității și comportamentului antreprenorial, sprijinirea firmelor nou înființate pentru a crește șansele acestora de succes ș.a. În plus, investițiile inițiale în construirea sau reconversia clădirilor devin viabile, dat fiind că antreprenorii astfel sprijiniți vor contribui la economia locală prin taxe, impozite și crearea de locuri de muncă	
Tip proiect	Proiect soft
Direcții de acțiune	OS 6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN • DA 6.1. Impulsionarea antreprenoriatului • DA 6.3. Dezvoltarea de infrastructuri de inovare și sprijin pentru mediul de afaceri
Perioadă implementare	2016-2020
Amplasament:	Infrastructuri construite prin finanțări din ciclul de programare precedent (eg. CREIC, TEAM, Tetarom I ș.a.) sau din alte surse; situri industriale dezafectate ș.a.
Localizare (hartă)	
Buget estimativ	300.000 EUR (inventar, planificare, consultări cu mediul privat, proiectare preliminară, avize pentru schimbarea funcțiunii ș.a.) 1.000.000 EUR – amenajări și echipare conform funcțiunii oferite
Surse de finanțare	Listare surse de finanțare posibile (axe prioritare – obiective tematice): • POR – Axa prioritară 2 – Îmbunătățirea competitivității IMMurilor

	- Fonduri proprii - Contribuții din partea beneficiarilor	
Parteneriat propus	ADI ZMC, Primăria Cluj Napoca, Consiliul Județean, Cluj Innovation Park S.A., Tetarom S.A., organizații locale care oferă servicii pentru start-up uri, antreprenori, inovatori (cu titlu de exemplu: Cluj Hub, Spherik Accelerator, Cluj Makers, Impact Hub Cluj și alții).	
Indicatori monitorizare		
Indicator 1:	Număr de spații astfel puse în funcțiune și/sau suprafața	3 - 5 situri
Indicator 2:	Număr de organizații suport sprijinite	5 – 10 organizații
Indicator 3:	Număr de persoane/entități beneficiare (antreprenori, participanți la cursuri ș.a.)	200 2000
Indicator 4:	Număr de noi firme înființate ca urmare a sprijinului primit	20
Indicator 5:	Cifră de afaceri generată în primii trei ani de activitate de firmele sprijinite	10.000.000 EUR
Mijloace de monitorizare		
Monitorizarea implementării prezentului plan de acțiune, component al SID ZMC, stă în responsabilitatea ADI ZMC, ca autoritate coordonatoare. Valorile indicatorilor vor fi preluate la momentul de începere (<i>baseline values</i>), constituind valoarea inițială, în raport cu care se va evalua impactul proiectului. Valoarea indicatorilor se va colecta de asemenea la jumătatea perioadei de implementare a planului și după finalizarea orizontului vizat de planul de acțiune al SID.		
Modele de bune practici		
Proiectul „Dezvoltarea Parcului Tehnologic Torun” din Polonia a avut ca scop valorificarea potențialului de creștere a antreprenoriatului în sectorul IT. Proiectul a constat în amenajarea și echiparea unui spațiu (Exea Smart Space) și a unui centru de date (Exea Data Center) și punerea acestora la dispoziția start-up-urilor în domeniul IT. În total, 90 de antreprenori au beneficiat de spațiul și dotările create. Au fost create 6 noi companii și 130 locuri de muncă. În plus, în spațiile astfel valorificate, au fost organizate 35 de evenimente cu peste 2000 de participanți (pe parcursul duratei de 12 luni de desfășurare a proiectului). Proiectul a fost selectat în lista de finaliști a Regio Star Awards 2015, competiția celor mai de impact proiecte finanțate cu fonduri europene, organizată anual de DG Regio. Mai multe informații despre proiect: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/#3 http://www.technopark.org.pl/		

Fișă de prioritizare a proiectului 9

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final			
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Mărim 3 direcții de acțiune	20			
		10 p	Două direcții de acțiune				
		10 p	O direcție de acțiune				
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15 puncte	5 p	Strategie / plan național sau european	5			
		5 p	Strategie / plan județean				
		5 p	Strategie / plan local				
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	15			
		5 p	Programe naționale				
		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)				
		5 p	Finanțare privată				
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional	10			
		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan	0			
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)			8		
	Lead expert	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p
	Urbanist	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p
	Geograf	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p
	Sociolog	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p
	Economist	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p
	Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p
TOTAL PROIECT SOFT 9				68			

22.2 ANEXA – FIȘE DE PROIECTE ȘI PRIORITIZARE – PROIECTE FANION TRANSVERSALE ȘI TEMATICE

Proiect fanion nr. 1: Crearea CLLD pentru inovare și incluziune socială

Descriere proiect

Dezvoltarea locală a comunităților marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială necesită o intervenție integrată în toate domeniile calității vieții (educație, ocupare, sănătate, asistență socială, participare socială, timp liber, locuire, acces la servicii publice, cultură etc) în care rolul principal revine actorilor comunitari (administrație publică locală, membrii comunității, organizații neguvernamentale, agenți economici, instituții publice locale etc). Parteneriatul actorilor locali în cadrul procesului de dezvoltare locală a comunităților marginalizate are rolul de a identifica mult mai eficient nevoile, dar și resursele locale, și de a oferi soluții viabile de rezolvare a diverselor probleme bazate pe cunoașterea mai bună a specificului comunității.

Proiectul de dezvoltare a zonelor marginalizate urbane din Cluj Napoca (Pata Rât și alte zone marginalizate din municipiul Cluj Napoca) plasat sub responsabilitatea comunității are următoarele componente:

Componenta 1. Înființare Grup de Acțiune Locală (GAL) urban Cluj-Napoca, focalizat pe Pata Rât și alte buzunare de sărăcie urbană din localitate

- Realizarea de întâlniri pentru crearea parteneriatului local – animare parteneri sociali
- Înființare GAL prin crearea unui parteneriat viabil între actorii locali interesați (ONG-uri, agenți economici, instituții publice, administrație publică, cetățeni etc) – GAL-ul trebuie să aibă minim

Componenta 2. Realizare Strategie de Dezvoltare Locală (SDL) Cluj-Napoca

- Demarcarea zonei urbane marginalizate adresate și a populației vizate
- Realizarea de studii/cercetări de teren în zona marginalizată pentru identificarea nevoilor, a oportunităților de dezvoltare, a resurselor și a soluțiilor de rezolvare a problemelor
- Implicarea comunității din zona marginalizată în elaborarea SDL – realizare de întâlniri, dezbateri publice etc
- Elaborarea SDL – inclusiv planul de acțiune, planul financiar și proceduri de monitorizare și evaluare

Componenta 3. Implementarea obiectivelor și măsurilor SDL, printre care: locuințe sociale, realizarea unui Centru Multifuncțional de Asistare Integrată (CMAI), reabilitarea spațiilor publice urbane, înființarea unor structuri de economie socială de inserție, program de subvenții pentru sprijinirea populației în vederea branșării la rețelele de apă-canal

- Reabilitare/renovare/modernizare locuințe sociale (locuințele vor fi amplasate în zone diferite ale municipiului Cluj Napoca, în blocuri/clădiri locuite de diferite categorii de populație astfel încât să se realizeze desegregarea spațială a persoanelor din comunitățile marginalizate)
  - Identificare imobile unde pot fi realizate locuințe sociale
  - Achiziționarea acestor locuințe (cumpărare locuințe)
  - Reabilitarea/renovarea/modernizarea lor pentru a corespunde nevoilor familiilor care vor fi

mutate aici

- Mutarea familiilor din comunitatea marginalizată în locuințele sociale
- Selectarea și pregătirea persoanelor care vor beneficia de locuințe sociale
- Mutarea persoanelor și demolarea locuințelor lor din zona Pata Rât (sau dacă sunt locuințe modulare, pregătirea lor pentru alte familii)
- Oferirea de servicii sociale și de monitorizare pentru familiile care sunt mutate pentru a asigura integrarea lor eficientă în noua comunitate
- Realizarea unui Centru Multifuncțional de Asistare Integrată (CMAI)
- Construcție/reabilitare Centru Multifuncțional de Asistare Integrată în cadrul comunităților marginalizate
- Dotare Centru Multifuncțional de Asistare Integrată
- Realizare pachet de servicii în funcție de nevoile existente care va fi oferit prin Centrul Multifuncțional de Asistare Integrată: ocupare, educație, sănătate, asistență socială
- Oferirea de servicii de ocupare, educație, sănătate, asistență socială. Serviciile oferite pot fi de tipul:
  - Copii: activități de educație non-formală, after-school, transport școlar, igienă personală, servicii medicale etc
  - Tineri: educație de tip a doua șansă, activități de educație non-formală, transport școlar, consiliere pentru carieră, consiliere pentru inserția pe piața muncii, servicii de igienă personală și curățarea hainelor, servicii medicale etc
  - Adulți: educație de tip a doua șansă, consiliere pentru inserția pe piața muncii, servicii de igienă personală și curățarea hainelor, consilierea femeilor pentru a se integra pe piața muncii, cursuri de calificare/recalificare profesională, servicii medicale
- Realizarea de evenimente culturale în comunitate și cu comunitatea
- Reabilitarea spațiilor publice urbane
- Construcție/reabilitare străzi
- Construcție/reabilitare utilități publice
- Înființarea unor structuri de economie socială de inserție
- Identificarea posibilelor idei de afaceri
- Formare antreprenorilor
- Realizarea planurilor de afaceri
- Formarea profesională a viitorilor angajați
- Înființare a structurilor și dotarea lor
- Suport pentru susținerea activității

Proiecte zone marginalizate comune ZMC

Pasul 1: Realizare Strategie de Dezvoltare Locală (SDL) GAL

- Mobilizarea actorilor interesați să se implice în zonă – reînnoirea parteneriatului din cadrul GAL
- Realizarea de studii/cercetări în comunitățile marginalizate
- Implicarea comunității în elaborarea SDL

Pasul 3: Implementare obiective/măsuri SDL

Pasul 3.1: Realizarea unui Centru Multifuncțional de Asistare Integrată (CMAI)

- Construcție/reabilitare Centru Multifuncțional de Asistare Integrată în cadrul comunităților marginalizate
- Dotare Centru Multifuncțional de Asistare Integrată
- Realizare pachet de servicii în funcție de nevoile existente care va fi oferit prin Centrul

- Multifuncțional de Asistare Integrată: ocupare, educație, sănătate, asistență socială
- Oferirea de servicii de ocupare, educație, sănătate, asistență socială. Serviciile oferite pot fi de tipul:
    - Copii: activități de educație non-formală, after-school, transport școlar, igienă personală, servicii medicale
    - Tineri: educație de tip a doua șansă, activități de educație non-formală, transport școlar, consiliere pentru carieră, consiliere pentru inserția pe piața muncii, servicii de igienă personală și curățarea hainelor, servicii medicale
    - Adulți: educație de tip a doua șansă, consiliere pentru inserția pe piața muncii, servicii de igienă personală și curățarea hainelor, consilierea femeilor pentru a se integra pe piața muncii, cursuri de calificare/recalificare profesională, servicii medicale
  - Realizarea de evenimente culturale în comunitate și cu comunitatea

Pasul 3.2: Reabilitarea spațiilor publice rurale

- Construcție/reabilitare străzi
- Construcție/reabilitare utilități publice

Pasul 3.3: Înființarea unor structuri de economie socială de inserție

- Identificarea posibilelor idei de afaceri (domenii agricol și non-agricol)
- Formare antreprenorilor
- Realizarea planurilor de afaceri
- Formarea profesională a viitorilor angajați
- Înființare a structurilor și dotarea lor
- Suport pentru susținerea activității

Tip proiect	Proiect prioritar soft
Direcții de acțiune	OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de creștere a capitalului uman și incluziunii sociale în vederea asigurării unei mai bune calități a vieții locuitorilor din ZMCNN OS 6. Consolidarea competitivității economice a ZMCN • DA 6.1. Impulsionarea antreprenoriatului • DA 6.2. Creșterea disponibilității și competitivității forței de muncă OS 2. Locuire de calitate, accesibilă și atractivă în zona metropolitană
Perioadă implementare	2016-2020 (2022)
Amplasament:	Cluj Napoca – prioritar pentru rezolvarea problemei segregării spațiale a comunității din Pata Rât
Buget estimativ	1. Pata Rât – 11.000.000 Euro 2. Comune – 2.000.000/proiect
Surse de finanțare	POR – axa prioritară 9, prioritate de investiții 9.1 – Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității PNDR – M19 - Sprijin pentru dezvoltarea locală LEADER (DLRC - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității) POCU – axa prioritară 5, prioritate de investiții 9vi - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (costuri FEDR)
Parteneriat propus	1. Primăria Cluj – GAL Pata Rât Parteneri: ADI ZMC, Habitat for Humanity Cluj și Asociația

	Comunitară a Romilor din Coastei (datorită experienței în zona Pata Rât în cadrul proiectului derulat de ADI ZMC) 2. Primăria Cojocna – GAL Câmpia Transilvaniei Parteneri: ADI ZMC, Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi 3. Primăriile Florești, Gilău, Sânpaul – GAL Lider Cluj Parteneri: ADI ZMC, Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi 4. Primăria Bonțida – GAL Someș Transilvan Parteneri: ADI ZMC, Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi		
Indicatori monitorizare			
Indicator 1 – Număr de persoane din comunități marginalizate aflate în risc de sărăcie și excluziune socială care beneficiază de serviciile integrate	Valoare 1 - 10000	Timp 1 – 6 ani	
Indicator 2 – Număr de servicii dezvoltate la nivelul comunității marginalizate dintre care: - Servicii medicale - Servicii sociale - Servicii educaționale	Valoare 2 - 20	Timp 2 – 6 ani	
Indicator 3 – Număr de acțiuni inovative derulate la nivelul comunității marginalizate	Valoare 3 - 10	Timp 1 – 6 ani	
Mijloace de monitorizare			
Plan de monitorizare și evaluare			
Modele de bune practici			
Bune practici: URBAN II Evaluation- Case study Rotterdam http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/expost2006/urbanii/case_studies/rotterdam.pdf MDRAP, Integrated Intervention Tool - http://backend.elard.eu/uploads/wb-project-in-ro/iit_en_28april.pdf			

Fișa de prioritizare a proiectului soft 3

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Minim 3 direcții de acțiune	30
		10 p	Două direcții de acțiune	
		10 p	O direcție de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15 puncte	5 p	Strategie / plan național sau european	15
		5 p	Strategie / plan județean	
		5 p	Strategie / plan local	
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	15
		5 p	Programe naționale – programele AJOFM	

		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)				
		5 p	Finanțare privată				
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional				5
		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan				10
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)					10
	Lead expert	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Urbanist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Geograf	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Sociolog	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Economist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
TOTAL PUNCTAJ PROIECT FANION 1						85	

Proiect nr. 2 fanion: Inițiative sub emblema Cluj Innovation City

Componenta 1: Sprijin pentru activități de transfer tehnologic

Componenta 2: Extinderea campusurilor universitare

Componenta 3: Creșterea calității programelor de învățământ

Descriere proiect

Creșterea competitivității economiei locale depinde de potențialul mediului de afaceri local de a genera produse competitive pe o piață globală. Cum mult din economia locală este încă generată de activități slab intensive în cunoaștere, inclusiv servicii de outsourcing sau producție de tip lohn, este esențială impulsivarea migrării treptate spre produs propriu inovativ, intensiv în tehnologice și aliniat ultimelor rezultate ale cercetării.

Sprijinirea transferului rezultatelor cercetării înspre piață, pentru a fi valorificate de mediul de afaceri, ar ajuta atât la dezvoltarea de noi produse cât și la creșterea impactului investițiilor în domeniul CDI.

Sectorul public – autoritățile publice locale, structurile asociative ale acestora – pot sprijini acest proces prin punerea la dispoziție de infrastructuri fizice construite sau în plan, o bună racordare a investițiilor în infrastructură (edilitară, socială/educațională ș.a.) la nevoile celor implicați și facilitarea de contacte și interacțiuni cu actori relevanți din străinătate.

POC – finanțare de infrastructură de cercetare dezvoltare în domeniile: bioeconomia, tehnologia informației și a comunicațiilor, spațiu și securitate; energie, mediu și schimbări climatice; eco-nano-tehnologii și materiale avansate; sănătate.

În cadrul proiectelor se vor realiza:

1. Construcția de centre de cercetare sau modernizarea/extinderea/consolidarea centrelor de cercetare existente
2. Dotarea acestora cu echipamente și instrumente de cercetare ;

POC – finanțare de parteneriate pentru transfer de cunoștințe.

În cadrul proiectelor se vor realiza:

1. organizarea de întâlniri individuale cu întreprinderile sau de evenimente tematice cu participarea organizațiilor de cercetare și a întreprinderilor mici și mijlocii
2. activități de cercetare industrială și/sau dezvoltare experimentală contractuale;

POR – finanțare a reabilitării/modernizării/extinderii/echipării infrastructurii educaționale universitare. Proiect pentru extinderea și modernizarea campusurilor universitare.

Vor fi realizate următoarele:

1. construcție campus universitar (50 de locuri de cazare)
2. dotare campus cu facilități de învățare (biblioteci, săli de studiu)
3. reabilitare/modernizare spații de cazare pentru studenți (50 de locuri de cazare)
4. modernizare facilități de învățare (biblioteci, săli de studiu)

POCU – finanțare a proiectelor soft de creștere a calității programelor de învățământ și de stimulare/extindere a cooperării cu mediul de afaceri. În cadrul acestor proiecte pot fi dotate și bibliotecile și echipate centrele de cercetare.

Activități care pot fi realizate:

1. studiu de tip tracer study privind inserția absolvenților pe piața muncii pentru a identifica potențialii angajatori și cerințele lor, adaptarea competențelor dezvoltate în facultate la cerințele pieței muncii etc 2. consiliere pentru piața muncii pentru studenți 3. formare de abilități de integrare pe piața muncii – pregătire cv, pregătire pentru interviu 4. întâlniri ale studenților cu angajatori 5. realizarea de programe de internship/programe de practică în colaborare cu angajatorii 6. schimbarea programelor de învățământ pentru a fi adaptate la cerințele pieței muncii	
Tip proiect	Proiect fanion
Direcții de acțiune	OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de creștere a capitalului uman și incluziunii sociale în vederea asigurării unei mai bune calități a vieții locuitorilor din ZMCNN – DA 8.4 OS 6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN – DA 6.2, DA 6.3
Perioadă implementare	36 de luni/proiect – pot fi mai multe proiecte succesive
Amplasament:	Cluj Napoca Florești, Baciou, Apahida – pentru infrastructura de cazare
Localizare (hartă)	
Buget estimativ	POC – max 90.000.000 lei/proiect (centre CD); 3.000.000 lei/proiect (Parteneriate pentru transfer de cunoștințe) POR – max 17 mil Euro (în funcție de tipul de investiții) POCU – max 2 mil Euro/proiect
Surse de finanțare	POR – axa prioritară 10, prioritate de investiții 10.1 – Investiții în educație și în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare POR – Axa Prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic POC – axa prioritară 1, prioritate de investiții 1a - Îmbunătățirea infrastructurilor de cercetare și inovare și a capacităților pentru a dezvolta excelența în materie de CDI și promovarea centrelor de competență în special a celor de interes european, Acțiuni – A1.1.1, A1.1.2, A1.1.3 POC – axa prioritară 1, prioritate de investiții 1b, Acțiuni – A1.2.3 POCU – axa prioritară 6, prioritate de investiții 10.ii - Îmbunătățirea calității și a eficienței învățământului terțiar și a celui echivalent și a accesului la acestea, în vederea creșterii participării și a nivelului de educație, în special pentru grupurile defavorizate, Obiective specifice – 6.7, 6.8, 6.9 și 6.10 POCU – axa prioritară 6, prioritate de investiții 10iv – Sporirea relevanței pe piața forțelor de muncă a educației și a sistemelor de formare, facilitarea tranziției de la educație la piața forțelor de muncă și consolidarea formării și a sistemelor de formare profesională, precum și a calității lor, inclusiv prin mecanisme de anticipare a competențelor, adaptarea programelor de învățământ și

	instituirea și dezvoltarea unor sisteme de învățare la locul de muncă, inclusiv a unor sisteme de învățare duală și programe de ucenicie, Obiective specifice – 6.13, 6.14, 6.15, 6.16 și 6.17	
Parteneriat propus	Universități (Universitatea Babes Bolyai, Universitatea Tehnică Cluj Napoca, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară, Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu") ADI ZMC, Primăria Municipiului Cluj Napoca, Consiliul Județean Cluj, entitățile care doresc să sprijine dezvoltarea de capacități de transfer tehnologic, așa cum a reieșit din consultările publice: clustere (Cluj IT Cluster, TREC, Agro Transilvania ș.a.), universități (USAMV, UBB, UTCN ș.a.) și alte entități (proiectul OLI inițiat de GEA Strategy & Consulting) ș.a.	
Indicatori monitorizare		
Proiect POR – Campusuri universitare		
Indicator 1 – Număr de locuri de cazare create	Valoare 1 - 100	Timp 1 – 36 luni
Indicator 2 – Număr de facilități de învățare create (biblioteci, săli de lectură)	Valoare 2 - 3	Timp 2 – 36 luni
Proiect POR – Stimularea procesului de transfer tehnologic		
Indicator 1 – Număr de structuri de transfer înființate sau a căror capacitate a fost dezvoltată	Valoare 1 - 2-5	Timp 1 – 48 luni
Indicator 2 – Număr de contracte/proiecte de cooperare între mediul academic și mediul privat inițiate în 3 ani de la înființare	Valoare 2 - 5-10	Timp 2 – 48 luni
Proiect POC – Centre de CD		
Indicator 1 – Număr de centre de CD create	Valoare 1 - 2	Timp 1 – 36 luni/proiect
Indicator 2 - Numărul de cercetători care lucrează în departamentele cu facilități îmbunătățite	Valoare 2 - 20	Timp 2 - 12 luni/proiect
Indicator 3 – Număr de echipamente de CD achiziționate	Valoare 3 – medie 20 (depinde de tipul centrelor de CD)	Timp 3 – 12 luni/proiect
Proiect POC – Parteneriate		
Indicator 1 – Număr de contracte încheiate cu	Valoare 1 - 2	Timp 1 – 36 luni/proiect

întreprinderi mici și mijlocii		
Indicator 2 - Număr de noi locuri de muncă pentru cercetători	Valoare 2 - 6	Timp 2 - 12 luni/proiect
Proiect POCU – Programe soft		
Indicator 1 – Număr de studenți participanți la stagiile de practică/programe de inetrnship	Valoare 1 - 1000	Timp 1 – 36 luni
Indicator 2 – Număr de studenți ale căror abilități de integrare pe piața muncii au fost dezvoltate	Valoare 2 - 2000	Timp 2 – 36 luni
Indicator 3 – Număr de parteneriate de practică încheiate cu angajatori	Valoare 2 - 50	Timp 3 – 36 luni
Indicator 4 – Număr de programe de învățământ schimbate ca urmare a noilor cerințe de pe piața muncii	Valoare 2 - 10	Timp 4 – 36 luni
Mijloace de monitorizare		
Plan de monitorizare a activității – va fi realizat și implementat de echipa de management a proiectului		
Modele de bune practici		
Bună practică: Sociolog pe piața muncii – www.sociolog-pe-piata-muncii.ro		

Fișă de prioritizare a proiectului

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	30
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	15
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	15
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	

		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	10
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	0
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 5p Urbanist: 5p Geograf: 5 p Sociolog: 4p Economist: 4p Expert PR/comunicare: 3p TOTAL înainte agregare: 25	9
	Lead expert	1 – 5 p		
	Urbanist	1 – 5 p		
	Geograf	1 – 5 p		
	Sociolog	1 – 5 p		
	Economist	1 – 5 p		
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p		
TOTAL PROIECT FANION 2				79

Proiect fanion nr. 3: Proiect complex de asigurare a conectivității Polului Cluj Napoca – Est

Descrierea proiectului

Proiectul complex se centrează pe nevoia dezvoltării și interconectării infrastructurilor din zona metropolitană, în special pe dezvoltarea în continuare a aeroportului „Avram Iancu” din Cluj Napoca. În acest sens, proiectul integrează propunerile PMUD cu privire la acesta, pe următoarele componente:

1) Proiect S(N)4 „Terminal Intermodal aeroport Cluj-Napoca” (prevăzut PMUD)

Construcția unui terminal intermodal și a infrastructurii aferente pentru mărfuri și pasageri la aeroportul Cluj-Napoca, în conformitate cu SF existent.

Nodul intermodal va funcționa ca o zonă de transfer între diferitele sisteme de transport: rutier, tramvai, troleibuz, cale ferată, aerian, atât pentru transportul de pasageri, cât și pentru cel de marfă. Principalul obiectiv al proiectului este de a asigura eficientizarea transportului în vederea reducerii, atât a timpului de deplasare al pasagerilor, cât și cel de transport, livrare și recepționare a mărfurilor. Pentru această componentă există SF.

2) Proiect S13 „Reorganizarea conexiunilor cu transportul terestru la aeroport” (prevăzut PMUD)

Proiectul prevede extinderea liniei de troleibuz până în fața terminalului aeroportului, reorganizarea circulației prin asigurarea accesului fără taxă pentru taxiuri și autoturisme pentru termen foarte scurt la terminal, construcția unei parcuri pentru termen lung (low-cost) la est de parcare actuală și amenajarea unui punct de oprire pentru autobuze și autocare de lung parcurs.

3) Extinderea pistei aeroportuare la 3500m (etapa II) cu devierea Someșului Mic

În data de 8 septembrie 2011, au început lucrările pentru construirea unei noi piste la Aeroportul Internațional Avram Iancu Cluj. Lucrările demarate pentru realizarea primilor 2.100 m ai pistei constituie prima etapă a investiției, care are ca finalitate realizarea unei noi piste de decolare - aterizare de 3.500 m. Este prima pistă care se construiește în România în ultimii 50 de ani. Pista veche datează din anul 1968 și are o lățime de 30 de metri. Noua pistă are 45 de m lățime, mergând până la 60 de m cu acostamente. Proiectul face parte dintr-un amplu program de investiții demarat de Consiliul Județean Cluj, ce se derulează în prezent la aeroport și are un rol important în susținerea dezvoltării regionale și a creșterii traficului de pasageri pe termen mediu și lung. În faza a II-a, descrisă prin prezentul proiect, pista de 2100m se va prelungi la 3500m pentru asigurarea posibilității utilizării pentru zboruri cargo și transatlantice. Pentru această componentă există SF.

Tip proiect	Proiect fanion tematic
Direcții de acțiune	DA 4.2. Dezvoltarea unui sistem de gări și noduri intermodale DA 4.4. Dezvoltarea unui transport public integrat, sustenabil și inteligent pentru zona metropolitană
Perioadă implementare	2015-2018
Amplasament:	Municipiul Cluj Napoca

Buget estimativ	Buget total proiect complex – 55,4 Mil. EUR 1) S(N)4 – 22 Mil. EUR 2) S13 – 1 Mil. EUR 3) Pista 3500m – 32,4 Mil. EUR (conform RAPORT privind obiectivul de investiții „pistă de decolare aterizare 3500 m – etapa I și suprafețe de mișcare aferente” Nr. 11716,11444,11097/27.06.2014)
Surse de finanțare	Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, Axa prioritară 2 – Creșterea mobilității pe rețeaua rutieră TEN-T, OS 2.3. Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor, OS 2.4. Creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin terminale intermodale și porturi Bugetul local al Mun. Cluj-Napoca
Parteneriat propus	CL Cluj Napoca, parteneriat cu Aeroportul Internațional „Avram Iancu”
Indicatori monitorizare	
Indicatorii pentru componente vor fi realizați prin PMUD Cluj-Napoca și vor fi integrați prezentului document în momentul finalizării acestora.	
Mijloace de monitorizare	
Procedură monitorizare conform prevederi PMUD Cluj-Napoca	

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	20
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	15

	puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	10
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	10
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	0
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 5 Urbanist: 4p Geograf: 5 p Sociolog: 3p Economist:5p Expert PR/comunicare: 5p TOTAL înainte agregare: 27	9
	Lead expert	1 – 5 p		
	Urbanist	1 – 5 p		
	Geograf	1 – 5 p		
	Sociolog	1 – 5 p		
	Economist	1 – 5 p		
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p		
TOTAL PROIECT FANION 3				64

Proiect nr. 4 fanion: Centura Sud Cluj-Napoca – Bucium – Calea Someșeni

Descrierea proiectului

Configurația actuală a zonei metropolitane, în care toate drumurile cu excepția autostrăzii și a noii centuri parțiale Apahida-Vâlcele converg către Cluj-Napoca, generează o supraaglomerare cu autoturisme în oraș și în localitățile adiacente, cu precădere în zona vestică. În condițiile în care nu există alternativă la DN1 (2-4 benzi) dinspre Nod A3 Gilău și Florești către Cluj-Napoca, traficul depășește cu mult capacitatea drumului existent iar vehiculele de transport public nu beneficiază de prioritate la deplasare.

Acest proiect prioritar este în concordanță cu propunerile prevăzute în PUG Cluj-Napoca, concentrate pe realizarea cu prioritate a centurii de sud ca principală alternativă la coridorul vest – est central. Proiectul are ca scop realizarea Centurii de Sud Cluj-Napoca, cu drum rapid de acces către vest, localizată între Bucium (drumul Sfântul Ioan, DJ 107R) și calea Someșeni (DJ 105S), în profil 2x1, prevăzută cu intersecții la nivel. Proiectul își propune să îmbunătățească mobilitatea atât la nivelul orașului, prin decongestionarea traficului auto și devierea sa în afara zonelor dense din interiorul orașului, cât și la nivelul zonei metropolitane (prin realizarea unui conexiuni facilitate între zonele periurbane, eliminând blocajele din cadrul infrastructurii existente).

Proiectul a fost analizat și selectat pentru implementare în cadrul PMUD, cu următoarele componente:

- 1) „Centura metropolitană Cluj-Napoca: inelul sudic, tronson Bucium – Selgros” (prevăzut PMUD, C5a)

Subproiectul prevede construcția centurii de sud („inelul sudic”) în varianta PUG între DJ 107R (Bucium) și DJ 105S (est de Selgros), în lungime de cca. 11,4 km. Drumul va avea 2 benzi pe sens, cu intersecții denivelate și acces controlat. Este propusă finanțarea primei căi (o bandă pe sen) de către CL Cluj-Napoca urmând ca ulterior drumul să fie preluat și extins de către CNADNR, similar cu abordarea pentru centurile Oradea și Brașov.

- 2) „Centura metropolitană Cluj-Napoca: tronsonul DJ 105S (Selgros) – Bd. Muncii / VCNE” (prevăzut PMUD, C5b)

Subproiectul are în vedere construcția centurii între DJ 105S (est de Selgros) și varianta Cluj Nord Est, în lungime de 2,7 km. Drumul va avea 2 benzi pe sens, cu intersecții denivelate și acces controlat.

- 3) „Centura metropolitană Cluj-Napoca: Lărgire la patru benzi VCNE / VCE” (prevăzut PMUD, S(N)1)

Componenta prevede, pe o porțiune de 7,5 km, lărgirea variantei Cluj-Napoca Nord Est și a variantei Cluj-Napoca Est între Bd. Muncii / racord cu inelul sudic și sensul giratoriu cu DN1 C la nord de Apahida – transformarea în drum cu două benzi pe sens, cu intersecții denivelate și acces controlat.

- 1) „Amenajare drum de legătură Florești – Bucium” (prevăzut PMUD, S10) și introducerea transportului public pe ruta secundară de acces către Florești

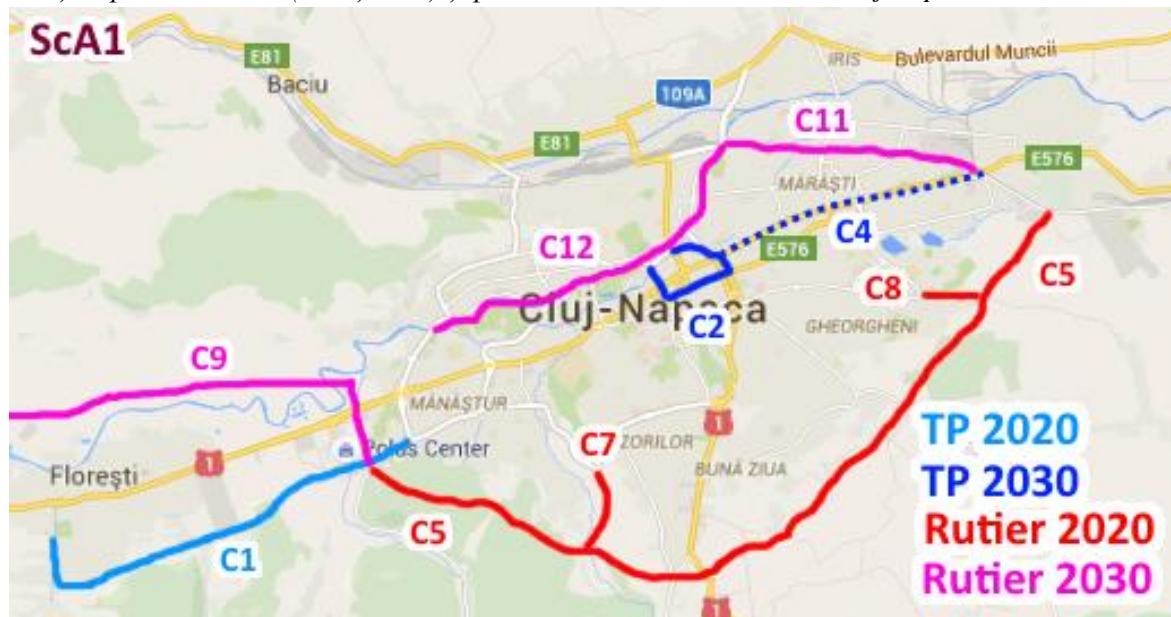
Proiectul presupune un nou drum de legătură de 2,7 km (prin lărgirea și asfaltarea unor drumuri de exploatare existente) între Florești și Mănăștur (DJ 107R, Drumul Sf. Ioan) – există SF și PT. De

asemenea, este vizată introducerea de transport public (autobuz sau troleibuz) în perioada 2016-2023, ca prim pas către organizarea unui transport public de mare capacitate către Florești, în sinergie cu proiectul de realizare a studiilor de fundamentare în vederea introducerii liniei de tramvai Cluj Napoca – Florești.

Tip proiect	Proiect fanion tematic
Direcții de acțiune	DA 2.2. Ameliorarea condițiilor de locuire și accesibilitate în cartierele și micro-cartierele noi DA 4.1. Dezvoltarea infrastructurii rutiere ocolitoare, alternativelor E-V de trafic de tranzit și a infrastructurii secundare în zona metropolitană DA 4.3. Sporirea accesibilității comunelor și zonelor rezidențiale urbane, precum și a calității drumurilor din ZMCN DA 4.4. Dezvoltarea unui transport public integrat, sustenabil și inteligent pentru zona metropolitană
Perioadă implementare	2016-2020
Amplasament:	Municipiul Cluj Napoca

Schiță a proiectului C5 (C5a și C5b) și proiectului C1. sursa: PMUD Cluj Napoca:

Buget estimativ	Buget estimat proiect – 145.8 Mil. EUR • C5a – 79.8 Mil. EUR • C5b – 18.9 Mil. EUR • S(N)1 – 18.9 Mil. EUR • C1 – 25,2 Mil. EUR • Introducere transport public ruta Florești-sud: 3 Mil. EUR
Surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 6 – Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională: OS 6.1 - Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și

	urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene, PI 6.1 – Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale.
	Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, Axa prioritară 2 – Creșterea mobilității pe rețeaua rutieră TEN-T, OS 2.2. Creșterea accesibilității zonelor cu conexiuni reduse la infrastructura rutieră a TEN-T
	Bugetele locale ale Mun. Cluj-Napoca, comunei Florești
Parteneriat propus	CL Cluj Napoca, CJ Cluj, CL Florești CNADNR
Indicatori monitorizare	
INDICATOR	VALOARE
<i>Indicatori ulteriori de monitorizare a implementării proiectului vor fi detaliați în PMUD</i>	
Mijloace de monitorizare	
Procedură de monitorizare conform PMUD	

Fișa de priorizare a proiectului

Nr. Crt.	Criteriu priorizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	30
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	15
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	10
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	0

	<i>de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	5
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 5p	9
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 5p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 5p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 3p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 5p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 4p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare:	
TOTAL PROIECT FANION 4				69

Proiect nr. 5 fanion: Proiect complex de regenerare a culoarului verde-albastru al Someșului Mic și afluenților (Faza 1)

Descrierea proiectului

Acest proiect prioritar este probabil unul dintre cele mai importante din punct de vedere al complexității sale, întrucât Culoarul Someșului reprezintă axa structurantă a zonei metropolitane și oferă, prin caracteristicile sale geomorfologice, cele mai favorabile condiții necesare dezvoltării urbane. Ca principală axă a zonei metropolitane, culoarul Someșului prezintă un potențial ridicat de definire a unui coridor verde-albastru, cu posibilitatea conectării sale cu ariile naturale protejate de pe teritoriul zonei (UAT-urile Gilău, Florești, Cluj-Napoca, Apahida), definind astfel un sistem verde integrat, unitar și coerent. Astfel, prin crearea unei rețele care să aibă în centrul său axa verde-albastră a Someșului Mic, se dorește revitalizarea spațiilor aferente culoarului Someșului, conectarea lor cu ariile naturale protejate și zonele de agrement, la nivel zonei metropolitane Cluj-Napoca.

Acțiunile specifice propuse prin intermediul acestui proiect se referă la:

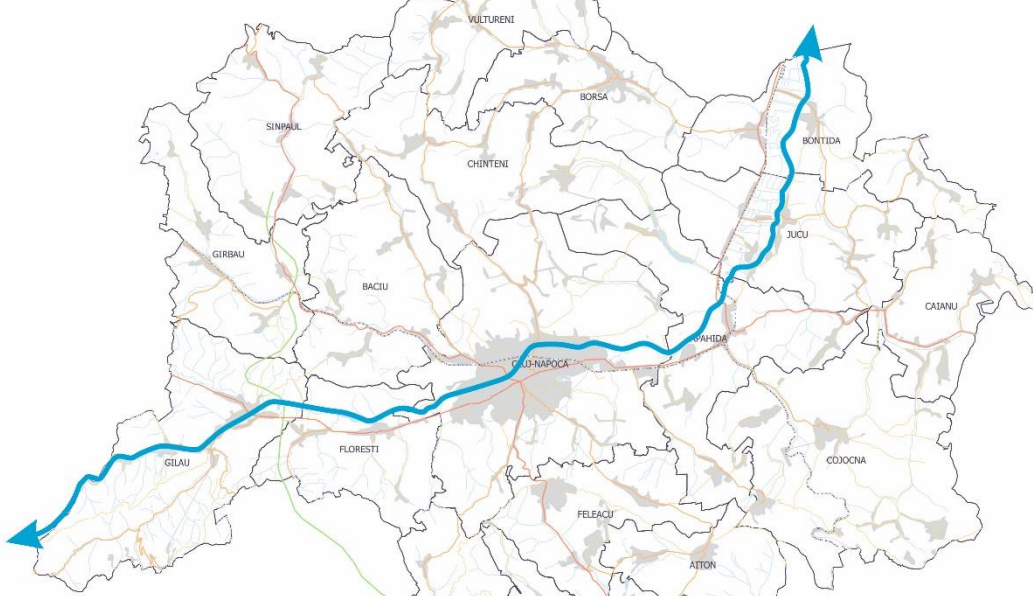
- recuperarea malurilor Someșului Mic prin acțiuni etapizate de reconversie funcțională a siturilor industriale și de depozitare în Cluj-Napoca și Florești;
- reamenajarea spațiilor și drumurilor de halaj, promenade și piste de biciclete;
- crearea unui coridor verde cu rețea velo și promenadă pietonală, de-a lungul căruia se regăsesc numeroase posibilități de recreere și petrecere a timpului liber (de la Gilău până la Bonțida);
- conectarea cu sistemul verde municipal și metropolitan la nivel de intervenții de tratare pietonală specifică, signalistică;
- crearea unor facilități pentru recreere și agrement pe terenuri amenajate de-a lungul culoarului verde-albastru al Someșului Mic;
- realizarea unui sistem de spații publice de-a lungul culoarului care să deservească într-un mod echilibrat populația și să ofere oportunități de loisir, recreere și agrement;

În faza I (2016-2022), proiectul va avea în vedere următoarele componente:

- 1) Realizarea documentațiilor „Studii de fezabilitate privind regenerarea culoarului Someșului Mic” și Planului de Regenerare Urbană 2017-2035. Planul va cuprinde intervenții etapizate privind amenajarea culoarului Someșului Mic în întreg arealul metropolitan, de la Someșul Rece (comuna Gilău) la Bonțida.
- 2) Implementarea de proiecte cu areal redus (punctuale) de reamenajare a malurilor splaiului Someșului Mic și de regenerare și reconversie funcțională a fondului construit actualmente neutilizat:
  - a. Amenajarea unei zone de agrement pentru sporturi nautice în albia Someșului, în urma devierii sale (Apahida)
  - b. Faleza Someș: proiect integrat de rezolvare a culoarului Someșului (piste de biciclete și promenade, intervenții punctuale - Zona Grigorescu – pasarelă către Parcul Rozelor, Malurile Someșului amenajate până la Podul Horia, Relaționare Parcul Feroviarilor cu Parcul Oașului, Legătură Cetățuie – Parc Caragiale - Podul Nemților).
  - c. Regenerare Piața Mihai Viteazul

Proiectul are un impact major direct asupra întregii zone metropolitane, atât prin creșterea calității mediului natural și a spațiilor publice de loisir și agrement, cât și prin realizarea infrastructurii de circulație ușoară - piste velo și promenade pietonale. Proiectul are astfel, un impact pozitiv asupra locuitorilor zonei, pe de o parte, iar pe de altă parte asupra dezvoltării turistice a zonei metropolitane, contribuind indirect la creșterea și dezvoltarea economiei locale.

Tip proiect	Proiect transversal
Direcții de acțiune	DA 1.3. Sprijinirea valorificării inteligente a resurselor de teren din

	zona metropolitană și furnizarea de servicii pentru o dezvoltare economică competitivă DA 3.1. Dezvoltarea infrastructurii de mediu la nivel metropolitan DA 4.5. Dezvoltarea și extinderea unor rețele de transport velo și pietonale care să deservească nevoile actuale și viitoare pentru un transport nepoluant de navetă și recreere DA 7.2. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei de agrement pentru rezidenții din ZMCN și din proximitate
Perioadă implementare	2016 – 2022 Componente: 1) 2016 – 2017: „Studii de fezabilitate privind regenerarea culoarului Someșului Mic” și Planul de Regenerare Urbană 2017-2035 2) 2017 – 2020: Realizare proiect faleză Someș pe teritoriul administrativ al municipiului Cluj-Napoca – spații publice urban și piste de biciclete amenajate. Arii de intervenție (ce vor fi detaliate în cadrul Planului de Regenerare Urbană): Zona Grigorescu – Parcul Rozelor, Malurile Someșului până la Podul Horia, Relaționare Parcul Feroviarilor cu Parcul Oașului, Legătură Cetățuie – Parc Caragiale - Podul Nemților 3) 2019 – 2022: Realizare pistă caiac-canoe în zona aeroportului (după devierea prealabilă a Someșului în urma lucrărilor la extinderea pistei). 4) 2019-2020: Amenajare Piața Mihai Viteazu (după o soluție rezultată în urma unui concurs internațional de urbanism)
Amplasament:	UAT-urile Gilău, Florești, Cluj-Napoca, Apahida, Jucu, Bontida
Buget estimativ	Se va stabili în urma studiului de fezabilitate.
Surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020 Axa prioritară 4 - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile: • Prioritatea de investiții 4.1: <i>Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile</i>

	<i>de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor</i> • Prioritatea de investiții 4.2: <i>Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului</i> Bugetul local al CL Cluj-Napoca	
Parteneriat propus	Responsabil: Primăria Municipiului Cluj-Napoca, în parteneriat cu comunele Apahida (implementare) și Gilău, Florești, Apahida, Jucu, Bonția (planificare).	
Indicatori monitorizare		
Plan de Regenerare Urbană având la bază studii de fundare tehnică și economică	1	Iulie 2017
Număr de fișe de proiect detaliate cu surse de finanțare pentru implementare 2014-2020	5	Iulie 2017
Procent proiecte pentru perioada 2014-2020 din Planul de Regenerare Urbană implementate	100 %	Decembrie 2022
Operațiuni implementate destinate transportului public și nemotorizat (POR ID=1S11)	1	Decembrie 2022
Mijloace de monitorizare		
Monitorizarea realizării Planului de Regenerare Urbană pentru Culoarul Someșului 2017-2035, precum și a studiilor de fezabilitate și fișelor de proiect aferente, va fi realizată de către Primăria Municipiului Cluj-Napoca printr-o comisie care va superviza procesul realizării documentațiilor. Planul de Regenerare Urbană 2017-2035 va cuprinde, pentru toate proiectele incluse, o procedură detaliată de monitorizare a implementării acestora, pe baza indicatorilor de proiect detaliați. În cazul proiectelor implementate pe Axa 4 din POR, se va avea în vedere monitorizarea conform procedurilor și frecvenței MY-SMIS.		
Modele de bune practici		
Proiect Madrid Rio – Spania Arhitecți: Burgos & Garrido + Porras La Casta + Rubio & Álvarez-Sala + West 8 Madrid Rio este o arie recreațională și culturală de mari dimensiuni, recunoscută pentru elementele sale de reper și facilitățile pentru agrement oferite, fiind un punct de referință și de contemplare a caracterului monumental al orașului Madrid.		

Proiect Lungo Navile Park

Fondazione Villa Ghigi, arhitect Elena Vincenzi ; finanțat de Fondazione del Monte.

Bologna – Castelmaggiore – Casalecchio

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	30
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	5
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de	

			nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	10
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	10
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	0
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 5p Urbanist: 5p Geograf: 5p Sociolog: 4p Economist: 4p Expert PR/comunicare: 4p TOTAL înainte agregare: 27	9
	Lead expert	1 – 5 p		
	Urbanist	1 – 5 p		
	Geograf	1 – 5 p		
	Sociolog	1 – 5 p		
	Economist	1 – 5 p		
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p		
TOTAL PROIECT FANION 5				64

Proiect nr. 6 Fanion, tematic: Proiect complex de dezvoltare a unei mobilități susținute de mijloace nepoluante în Cluj Napoca, în conformitate cu valențele de centru cultural, turistic și universitar

Descrierea proiectului

Proiectul urmărește dezvoltarea transportului public nepoluant și încurajarea mijloacelor alternative de transport (velo, pietonal) prin conectarea spațiilor pietonale rezultate ale unor intervenții punctuale urbane, sprijinind comunicarea atât între ele, cât și cu axa Someșului Mic, culoar istoric de dezvoltare. Coridoarele pietonale sunt dublate de amenajarea unor trasee pentru biciclete (piste ciclabile) la nivelul municipiului, deoarece necesară conceperea și realizarea unor veritabile „autostrăzi pietonale” – axe care leagă principalele zone ale orașului prin zone lipsite de trafic intens, liniștite, plăcute și sigure pentru pietoni. În acest sens, proiectul integrează propunerile PMUD cu privire la acesta, pe următoarele componente:

1) „*Extensie tramvai: buclă în zona centrală*” (indicativ C2 PMUD) – SF și PT

Proiectul prevede realizarea studiului de fezabilitate și documentației tehnice privind construcția unei noi linii de tramvai cu cale simplă unidirecțională în zona ultracentrală a orașului. Se propune realizarea unui studiu de traseu pentru a se stabili varianta optimă din punct de vedere al mobilității și al urbanismului, pentru a alege extremitatea sudică a buclei (axa Moșilor – Memorandumului, axa Napoca-Eroilor sau axa Avram Iancu).

2) „*Amenajarea de coridoare pietonale*” (indicativ M12 PMUD)

Proiectul prevede amenajarea a cca. 75 km de coridoare pietonale între principalele zone ale orașului. Coridoarele vor fi pe cât posibil în alte zone decât adiacent marilor artere de circulație, traversând sau adiacente cât mai multor zone verzi, care să confere rute cât mai plăcute și sigure pentru mersul pe jos, în același timp nedevind cu mai mult de 15-20% de la traseul pietonal cel mai scurt.

3) „*Creșterea spațiului pietonal în zona urbană*” (indicativ M13a PMUD)

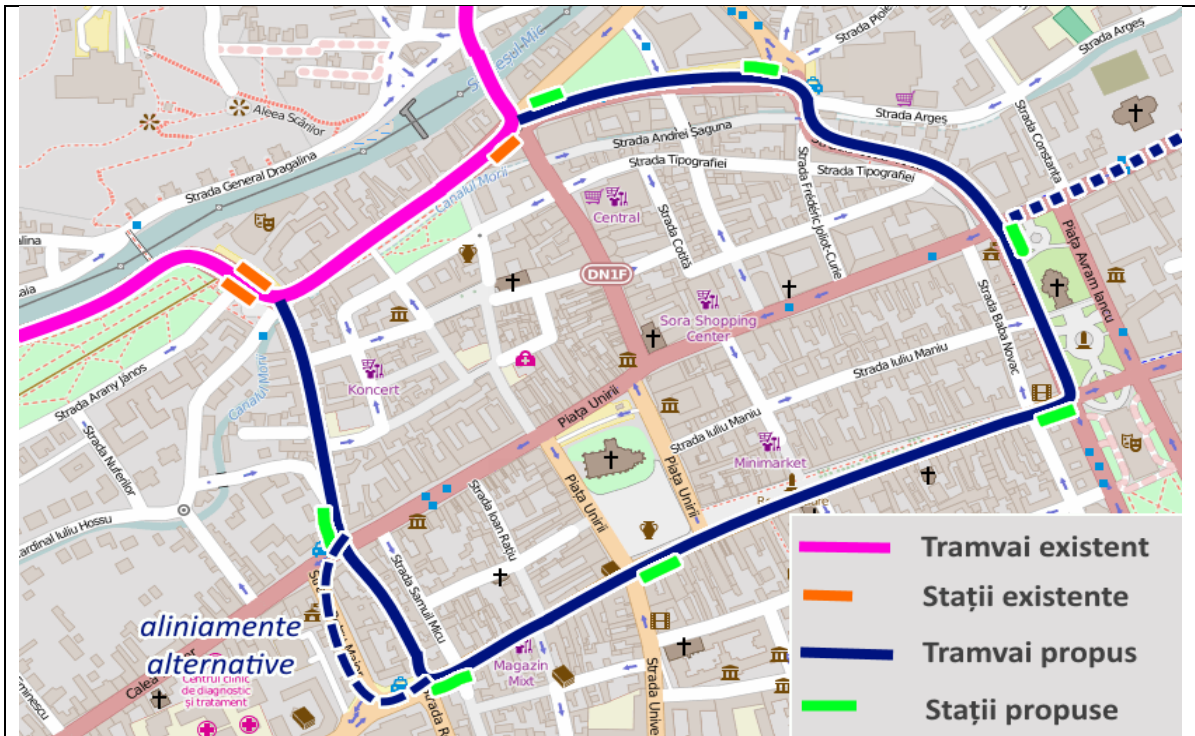
Proiectul prevede amenajarea următoarelor tipuri de spații pietonale: străzi / suprafețe exclusiv pietonale (22,088 mp), străzi cu caracter prioritar pietonal / shared space (130911 mp), străzi cu trafic calmat (124,937 mp)

4) „*Rețeaua de piste de biciclete urbană – etapa a II-a*” (indicativ M14a PMUD)

Proiectul prevede extinderea rețelei de piste de biciclete cu cca. 57 km în interiorul orașului, amenajarea de rasteluri pentru biciclete în 40 de locații, cu 30 de locuri fiecare în medie.

Tip proiect	Proiect fanion tematic
Direcții de acțiune	DA 4.4. Dezvoltarea unui transport public integrat, sustenabil și inteligent pentru zona metropolitană DA 4.5. Dezvoltarea și extinderea unor rețele de transport velo și pietonale care să deservească nevoile actuale și viitoare pentru un transport nepoluant de navetă și recreere DA 9.2. Dezvoltarea unei identități metropolitane ca brand turistic și de marketing
Perioadă implementare	2017-2022
Amplasament:	Municipiul Cluj Napoca, zona centrală
<i>Propunere inițială PMUD de realizare a C2 (Sursa: PMUD)</i>	

Localizare aproximativă coridoare pietonale și biciclete – ranforsarea axelor principale de transport (adiacent cu acestea) și convergența spre centrul istoric)

Buget estimativ	Buget total proiect complex – 34,25 – 36,25 Mil. EUR 4) C2 – între 3 și 5 mil. EUR, conform PMUD 5) M12 – 3,75 Mil. EUR 6) M13a – 23,5 Mil. EUR 7) M14a – 4 Mil. EUR
Surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane durabile, OS 4.1 - Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă Bugetul local al Mun. Cluj-Napoca

Parteneriat propus	CL Cluj Napoca	
Indicatori monitorizare		
INDICATOR	VALOARE	TIMP
Nr. studii fundamentare	2-3	24 luni
Nr. kml cale simplă unidirecțională tramvai – buclă centrală	Se va determina conform PMUD și SF ulterioare	2020-2022
Nr. kml trasee pietonale amenajate	75 km	2017-2020
Suprafețe exclusiv pietonale	22,088 mp	2017-2020
Suprafețe cu caracter prioritar pietonal / shared space	130,911 mp	2017-2018
Suprafețe străzi cu trafic calmat	124,937 mp	2017
Mijloace de monitorizare		
Procedură monitorizare conform PMUD		

Fișă de prioritizare

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	30
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	10
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	10
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. Abordare inovativă și impact	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	5

	pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	0
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 3 Urbanist: 4p Geograf: 4 p Sociolog:3p Economist:4p Expert PR/comunicare:4p TOTAL înainte agregare:22	7
	Lead expert	1 – 5 p		
	Urbanist	1 – 5 p		
	Geograf	1 – 5 p		
	Sociolog	1 – 5 p		
	Economist	1 – 5 p		
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p		
TOTAL PROIECT FANION 6				62

Proiect fanion nr. 7: Proiect complex de valorificare sustenabilă și conectare prin coridoare verzi a siturilor Natura 2000 la nivel metropolitan

Descrierea proiectului

Acest proiect prioritar vizează implementarea unor măsuri speciale de protecție a peisajelor valoroase (situri Natura 2000), integrarea lor într-un sistem de spații verzi la nivel metropolitan, conectat prin intermediul coridoarelor verzi. Totodată, proiectul are ca scop creșterea gradului de conștientizare a populației în ceea ce privește valoarea peisajelor și rolul transformării lor. Proiectul vine în completarea *Proiectului complex de regenerare a culoarului verde-albastru al Someșului Mic*, acțiunile propuse având scopul comun de realizare a unei rețele care să aibă în centru axa verde-albastră reprezentată de Someșul Mic. Acțiunile proiectului vizează pe de o parte, valorificarea ariilor naturale protejate (situri Natura 2000), prin revitalizarea și conectarea lor la nivel metropolitan, prin intermediul culoarelor verzi, atât între ele, cât și cu zonele de agrement situate în UAT-urile Gilău, Sânpaul, Ciurila, Cojocna, Apahida, Chinteni. Teritoriul cuprins în zona metropolitană deține premisele dezvoltării unor activități în domeniul turismului de agrement, susținute în primul rând de relieful, patrimoniul cultural și natural existente. Dintre acestea, enumerăm: iazuri propice pentru pescuit (Ciurila, Apahida – Câmpenești) și agro-turism, resurse balneare (Cojocna), fond de vânătoare în pădurile din zona de proximitate, peisaj cultural și natural ce se pretează cicloturismului și altor sporturi de aer liber (eg. caiac, MTB, drumeții ș.a.), clădiri de patrimoniu construit ce pot găzdui evenimente culturale (Bonțida).

Implementarea acestui proiect va contribui atât la protecția, managementul și amenajarea ariilor naturale, cât și la dezvoltarea zonei metropolitane din punct de vedere turistic.

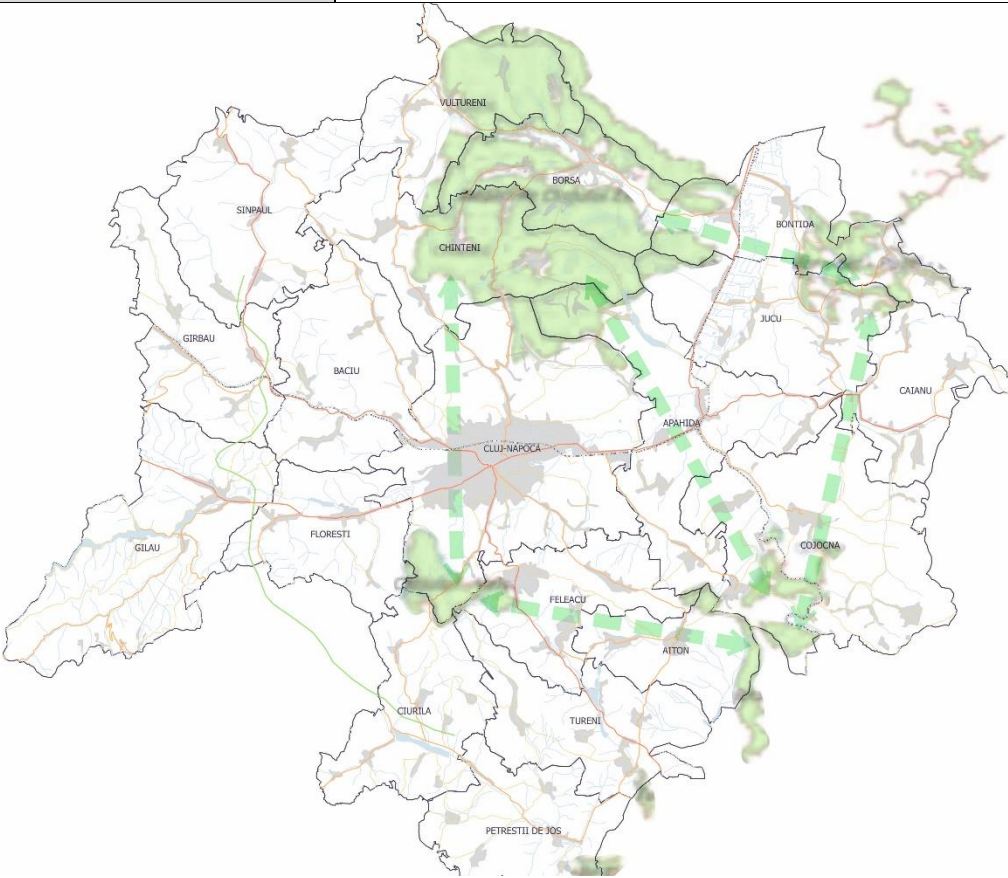
Acțiunile specifice propuse în acest proiect se referă la:

- plantarea unor coridoare verzi de legătură între ariile naturale protejate și conectarea lor cu zonele de agrement de pe teritoriul zonei metropolitane, în baza unui studiu de peisaj și amenajarea teritoriului elaborat la nivel metropolitan;
- amenajarea unor piste de cicloturism, zone de picnic, inclusive crearea de facilități turistice și de recreere (zone de agrement, zone speciale pentru sport, locuri de joacă pentru copii).
- restaurarea, protecția și conservarea ariilor și habitatelor naturale;
- realizare signalistică specifică și material de informare și promovare a ariilor naturale protejate
- promovarea unui proiect de educație ecologică și campanii de conștientizare și ecologizare a mediului;

În urma realizării acestor acțiuni, se dorește valorificarea sustenabilă, în scopuri turistice și de agrement a ariilor naturale protejate și a culoarului Someșului Mic, principala axă de dezvoltare a zonei metropolitane. Pe de altă parte, proiectul are în vedere adoptarea unor metode pe termen mediu și lung, de creștere a gradului de conștientizare a locuitorilor cu privire la valoarea și rolul ariilor naturale protejate, urmărind o mai bună protecție a speciilor și habitatelor protejate la nivelul zonei metropolitane.

Prin urmare, proiectul va avea un impact pozitiv ridicat atât asupra calității vieții locuitorilor și a mediului din zona metropolitană Cluj-Napoca, cât și asupra dezvoltării turismului, contribuind indirect la dezvoltarea economiei locale.

Tip proiect	Proiect transversal
Direcții de acțiune	DA 3.2. Consolidarea rețelei albastre-verzi la nivel metropolitan DA 7.2. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei de agrement pentru rezidenții din ZMCN și din proximitate
Perioadă implementare	2016-2020
Amplasament:	UAT-urile Vultureni, Borșa, Chinteni, Cluj-Napoca, Bonțida, Jucu,

Feleacu, Apahida, Cojocna, Aiton	
Buget estimativ	4 milioane EUR (alocare totală pe regiuni mai puțin dezvoltate pentru 551 situri Natura 2000 pe domeniul de intervenție 086. <i>Protejarea, restaurarea și utilizarea durabilă a siturilor Natura 2000 – 216 680 851 milioane EUR).</i>
Surse de finanțare	Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020: Axa prioritară 4: Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric • O.S. 4.1. <i>Creșterea gradului de protecție și conservare a biodiversității și refacerea ecosistemelor degradate</i> Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 • M8 Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor – <i>sM 8.1 Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite</i> Programul LIFE 2014-2020 • Subprogramul de mediu – <i>priorități Natură și biodiversitate și Guvernanță și informare de mediu</i>
Parteneriat propus	APM Cluj, în parteneriat cu CJ Cluj și custozii ariilor naturale

protejate		
Indicatori monitorizare		
Număr de situri Natura 2000 cu administrator / custode operațional, cu obiective de conservare active (POIM ID = 2S36)	10	31 decembrie 2018
Seturi de planuri de management aprobate (POIM ID = 2S38)	10	31 decembrie 2018
Studii de peisaj și amenajarea teritoriului privind realizarea coridoarelor verzi din zona metropolitană	1	31 decembrie 2018
Suprafață împădurită în cadrul coridoarelor verzi desemnate prin studii (etapa I).	10 ha	31 decembrie 2020
UAT-uri în care s-a realizat o campanie de informare cu privire la siturile Natura 2000 existente	10	31 decembrie 2020
Persoane rezidente informate direct cu privire la situația siturilor Natura 2000 din zona metropolitană	1000	31 decembrie 2020
Mijloace de monitorizare		
Monitorizare realizată la nivelul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (situația situri Natura 2000). Pentru componenta de conștientizare și formare, procedurile de monitorizare vor fi detaliate în cadrul proiectului de campanie de informare (utilizare fotografii, liste de prezență, etc.).		

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	20
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	15
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25)	+10 p	AP – program operațional /	15

	puncte)		măsură PNDR	
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	5
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	0
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 3p	5
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 3p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 3 p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 2p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 2p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 3p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare: 16	
TOTAL PROIECT FANION 7				60

Proiect nr. 8 Fanion: Proiect complex de regenerare (fizică, socială și economică) a cartierelor de locuințe colective din Cluj Napoca.

Descrierea proiectului

Acest proiect prioritar vizează regenerarea cartierelor de locuințe colective - Mănăștur și Mărăști din municipiul Cluj Napoca, ca răspuns pentru starea de degradare și uzură ridicată, atât fizică, cât și morală din aceste cartiere. Proiectul are drept obiectiv principal creșterea calității locuirii și în consecință, a calității vieții locuitorilor din cele două cartiere prin metode de regenerare urbană și creștere a eficienței energetice. Scopul proiectului este de a combate problemele generate de expansiunea urbană necontrolată a zonelor rezidențiale, expansiune ce nu a urmărit integrarea și conectarea zonelor nou dezvoltate în țesutul urban existent. Astfel, proiectul abordează în mod integrat problemele urbanistice, economice, sociale și de mediu ale celor două cartiere - Mănăștur și Mărăști, asigurând în final coerența și funcționalitatea cartierelor în cadrul orașului.

Proiectul reprezintă prima fază a acțiunii de regenerare a fondului locativ din zona metropolitană, axa pe cartierele prioritare de locuințe colective, fiind demarat ulterior definirii Planului de Acțiune pentru Locuire (Proiect 7 Soft), prin care se creează pachetul de reglementări asupra aspectului fizic al fondului construit. Acțiunile vor urmări, în ceea ce privește reabilitarea fondului construit, introducerea și testarea conceptului de „deep renovation” – reabilitare energetică profundă

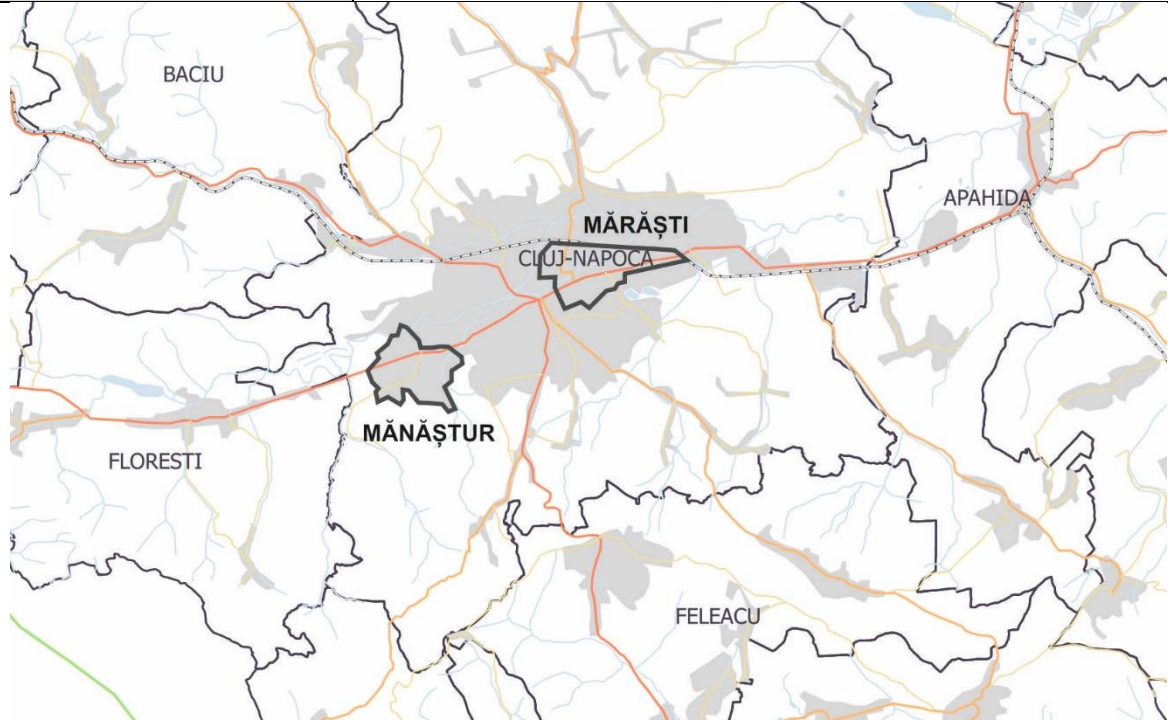
Acțiunile specifice propuse în cadrul acestui proiect sunt:

- reabilitarea fizică a patrimoniului locativ degradat;
- îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu superior, planșeu peste subsol), șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a clădirii;
- reabilitarea și modernizarea instalațiilor pentru prepararea și transportul agentului termic, apei calde menajere și a sistemelor de ventilare și climatizare, inclusiv sisteme de răcire pasivă, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente și racordarea la sistemele de încălzire centralizată, după caz;
- utilizarea surselor regenerabile de energie pentru asigurarea necesarului de energie termică pentru încălzire și prepararea apei calde de consum;
- implementarea sistemelor de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie (ex. achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice);
- restaurarea și remodelarea plasticii fațadelor;
- management-ul parcajelor, pietonalizare a aleilor secundare de acces, reabilitare a spațiului public;
- creșterea eficienței energetice pentru sistemele de iluminat public prin extinderea/reîntregirea sistemului de iluminat public, utilizarea surselor regenerabile de energie (ex. panouri fotovoltaice);
- dotarea cartierelor cu servicii publice complementare locuirii (grădinițe, școli, comerț de proximitate)
- modernizarea străzilor adiacente locuințelor colective, inclusiv înlocuirea și/sau racordarea la utilități publice (în vederea facilitării accesibilității la obiective de interes public și servicii publice) ;
- realizarea de alei pietonale, trotuare și piste pentru bicicliști;
- amenajarea spațiilor verzi și a spațiilor publice aferente locuințelor colective (fasonarea vegetației existente; înființarea de noi spații verzi, modelarea terenului; montarea elementelor constructive de tipul alei, foișoare, pergole, grilaje etc.; plantarea/gazonarea suprafețelor libere, inclusiv plantare arbori);
- crearea de facilități pentru recreere pe terenurile amenajate (ex. zone speciale pentru sport, locuri de joacă pentru copii);

- dotarea spațiilor publice aferente locuințelor colective cu mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi).

Implementarea acestui proiect are un impact major asupra creșterii calității locuirii din cartierele Mănăstur, Mărăștii, precum și prelungirea perioadei de viață a construcțiilor (rezidențiale și publice) din aceste zone, ca rezultat al unor intervenții punctuale de reabilitare termică a clădirilor de locuit, reabilitarea fațadelor, reamenajarea spațiilor publice și a spațiilor verzi aferente zonelor de locuit. Proiectul are o dimensiune multisectorială, întrucât implică pe de o parte, reabilitarea spațiului fizic, dezvoltarea economică a zonei, iar pe de altă parte propune intervenții privind mediul social - coeziune socială, integrarea minorităților, nivelul veniturilor populației, gradul de educație, rata șomajului. În final, proiectul poate deveni un model de bune practici, atât pentru celelalte cartiere din municipiul Cluj-Napoca, cât și pentru extinderile rezidențiale din zona metropolitană ce se confruntă cu probleme asemănătoare.

Proiectul va fi derulat pe loturi. Primele loturi vor avea în vedere derularea acțiunilor de reabilitare energetică a locuințelor colective, conform ghidului specific Axa 3. PI 3.1.

Tip proiect	Proiect fanion transversal
Direcții de acțiune	DA 2.1. Regenerarea zonelor de locuințe colective din Cluj-Napoca DA 5.1. Creșterea eficienței energetice la nivel metropolitan
Perioadă implementare	2016 – 2019 (36 luni)
Amplasament:	Zonele cartierelor Mănăstur și Mărăști, Mun. Cluj-Napoca
Buget estimativ	Buget total loturi 1-3 faza 1 – 9.5 Mil. EUR Lot 1 – 5 Mil. EUR (valoare maximă eligibilă pt. Axa 3, PI 3.1): – Reabilitarea a 1050 apartamente din cartierele de locuințe Mănăstur și Mărăști (perioada 2017-2023) – 30 blocuri de locuințe colective de P+8 etaje – Introducerea sistemelor de iluminat public inteligent (pilot); Lot 2 – 3 Mil. EUR (valoare orientativă) – Reamenajarea / amenajarea spațiilor verzi și spațiilor

	publice și crearea de alei pietonale, parcaje verzi la sol conform prevederilor PMUD Lot 3 – 1.5 Mil. EUR (valoare orientativă) – Îmbunătățirea infrastructurii de învățământ în zonele dense de locuire colectivă – reabilitare și dotare unități învățământ școlar și preșcolar existente	
Surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 3 – Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon: • OS 3.1, PI 3.1 – Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor, • OS 3.2, PI 3.2: Promovarea strategiilor de reducere a emisiilor de dioxid de carbon pentru toate tipurile de teritoriu, în particular zone urbane, inclusiv promovarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană și a unor măsuri relevante pentru atenuarea adaptărilor Axa prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane durabile: • OS 4.1: Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă • OS 4.2: Reconvertirea și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din municipiile reședință de județ • OS 4.4: Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă (vizează învățământ antepreșcolar și preșcolar) Bugetul local al Municipiului Cluj Napoca și asociațiilor de proprietari: 40% din totalul cheltuielilor eligibile pe axa 3.1	
Parteneriat propus	Primăria Cluj-Napoca	
Indicatori monitorizare		
Indicatori pentru acțiuni finanțabile prin POR Axa 3		
Consumul total anual de energie primară (kwh/an)	<i>Se va determina în urma studiilor de analiză de consum</i>	Anual 2017-2019
Consumul anual specific de energie pentru încălzire (kwh/m2/an)	<i>Se va determina în urma studiilor de analiză de consum</i>	Anual 2017-2019
Consumul anual specific de energie (kwh/ m2/an)	<i>Se va determina în urma studiilor de analiză de consum</i>	Anual 2017-2019
Indicele de emisii echiv. CO2 (kgCO2/m2/an)	<i>Se va determina în urma studiilor de analiză de consum</i>	Anual 2017-2019
Suprafața totală utilă a	Medie 2450 (se va	2019

clădirii (m2)	determina în urma studiilor / releveelor, în baza proiectelor inițiale de execuție și în baza observațiilor in situ)	
Numărul de blocuri reabilitate (nr.)	30	2019
Numărul gospodăriilor cu o clasificare mai bună a consumului de energie (nr.)	1050	2019
Scăderea consumului anual de energie primară în iluminat public / KWh/an	<i>Se va determina în urma studiilor</i>	Anual 2017-2019
Indicatori pentru acțiuni finanțabile prin POR Axa 4		
Operațiuni implementate destinate reducerii emisiilor de CO2 (altele decât cele pentru transport public și nemotorizat)	<i>Se va determina ulterior finalizării PMUD</i>	2016-2017
Suprafață spații deschise create sau reabilitate în zonele urbane/ m2	<i>Se va determina ulterior finalizării PMUD</i>	2016-2017
Număr unități școlare și preșcolare reabilitate / extinse / dotate	10-15	2017-2019
Mijloace de monitorizare		
Procedura de monitorizare – conform SF		
Modele de bune practici		
Proiect de regenerare urbană - Ballymun (proiect finanțat prin diverse programe) - Sursa: baza de date EUKN - Ghid informativ privind regenerarea urbană – principii și practici europene – MDLPL http://www.brl.ie/ <u>Context</u> Ballymun este situat în partea nordică a Dublinului și a fost conceput ca zonă rezidențială în proprietatea autorităților locale între anii 1960-1970. Cartierul a intrat în declin datorită unei combinații de factori: proiectare inadecvată, managementul defectuos al imobilelor, proastă izolare (fonică, termică și infiltrații de apă). În 1997, majoritatea apartamentelor erau goale iar zona era părăsită. Zona se caracteriza printr-o rată crescută a șomajului, consum de droguri și sărăcie. Toate acestea au dus la etichetarea cartierului Ballymun ca zonă rău famată. <u>Obiective</u> Programul de regenerare Ballymun a avut ca obiectiv crearea unui nou cadru de viață prin înlocuirea fondului construit de mare înălțime în baza unui program de regenerare urbană. Cu intenția de a păstra vechea comunitate, au fost identificate nevoile locuitorilor fiind luate în considerare atât aspectele sociale, cât și cele fizice și economice ale cartierului. Rezultatul a fost construirea unui cartier cu noi facilități pentru 30.000 de persoane care vor locui aici. În cadrul programului a existat o colaborare strânsă cu comunitatea în ceea ce privește regenerarea cartierului		

atât din punct de vedere fizic, dar și socio-economic.

Data începerii proiectului - 01 martie 1998

Beneficiarii proiectului - Populația rezidentă (20,000 rezidenți)

Managementul proiectului de regenerare urbană

Managementul proiectului a fost realizat de Ballymun Regeneration Ltd (BRL) - companie a Consiliului Local al orașului Dublin, constituită în 1997, pentru a planifica și implementa un program de regenerare urbană. BRL a lucrat împreună cu comunitatea pentru a dezvolta și implementa Masterplanul pentru regenerarea fizică, economică și socială a cartierului Ballymun.

Categorii de intervenții:

- Locuire – Turnurile existente vor fi demolate și înlocuite cu 5000 de noi locuințe diferite ca stil și dimensiune care vor fi repartizate în 5 unități de vecinătate existente.
- Economie – Noul cartier are ca bază o dezvoltare economică durabilă prin construirea unei artere principale (în stil tradițional) cu funcțiuni de comerț, dezvoltarea centrelor de vecinătate și apariția de noi funcțiuni generatoare de locuri de muncă.
- Comunitate – Locuitorii au beneficiat de o nouă infrastructură, parcuri, clădiri cu funcțiuni culturale și recreative.

Rezultate obținute (proiectul se află încă în faza de implementare, rezultate parțiale):

- 650 unități de locative din cele 5 000 ale proiectului au fost construite.
- Un proiect de istorie orală a definitivat etapa de documentare asupra istoriei locale din perspectiva rezidenților.
- S-a constituit în parteneriat cu agențiile guvernamentale Serviciul Juridic al comunității Ballymun și o rețea locală de organizații specializate în consiliere juridică.
- Angajarea locuitorilor în construcții și protecția mediului.
- Dezvoltarea unei rețele de protecția și îngrijirea copilului.
- Dezvoltarea unei rețele verzi de spații publice (parcuri și curți interioare).
- Înființarea Grupului Pensionarilor Activi (Active Retirement Group).
- Crearea unei săli de muzică în cadrul școlii locale.
- Dezvoltarea unor proiecte de amenajare peisageră și a unei strategii de mediu.

Noi dotări comunitare realizate:

- Noul Centru Civic deschis în 2003.
- Noul centru artistic deschis în 2001.
- Centrul de sport și loisir deschis în 2005
- Parcul Coulty deschis în decembrie 2005.

Păstrarea identității locale

BRL și comunitatea locală sunt conștienți că proiectul de regenerare urbană va schimba fundamental viața oamenilor care trăiesc în Ballymun. Zona a avut o unică și puternică identitate și un spirit comunitar. În acest sens, a fost dezvoltat un proiect de elaborare a unei arhive a comunității și un proiect de istorie orală.

Resurse financiare

Pentru implementarea proiectului de regenerare urbană, a fost construit un montaj financiar din diferite surse. Implementarea tehnologiilor inovatoare s-a finanțat din fonduri europene, iar construcția de locuințe s-a realizat prin finanțări ale Guvernului Irlandez și ale primăriei Dublin.

Aspecte importante în realizarea proiectului:

- abordarea participativă în elaborarea strategiei,
- utilizarea unui număr cât mai mare de personal de specialitate,
- campanii de informare eficiente.

Nr.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj

Crt.				final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	20
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	15
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	10
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	0
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	0
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion	TOTAL	Lead Expert: 5p	8
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 3p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 4 p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 4p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 3p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 4p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare: 23	
TOTAL PROIECT 8 FANION				53

Proiect nr. 9 fanion: Creșterea fondului de locuințe publice, spre a fi utilizate ca: locuințe de închiriat la prețuri accesibile pentru tineri/studenti/familii cu venituri reduse, locuințe sociale pentru categorii vulnerabile ș.a.

Tip proiect	Proiect tematic	
Direcții de acțiune	OS 6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN DA 6.2. Creșterea disponibilității și competitivității forței de muncă OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de creștere a capitalului uman și incluziunii sociale în vederea asigurării unei mai bune calități a vieții locuitorilor din ZMCN	
Perioadă implementare	2017-2020	
Amplasament:	Municipiul Cluj Napoca și localitățile din imediata vecinătate	
Localizare (hartă)		
Buget estimativ	De estimat, pe baza planului de locuire și volumul de locuințe planificate spre a se construi	
Surse de finanțare	Fonduri europene: - POR Axa Prioritară 9 – Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban – pentru finanțarea de locuințe sociale Fonduri guvernamentale: - Programul ANL Locuințe pentru tineri - Program MDRAP de locuințe sociale, pe baza Legii locuinței nr. 114/1996 Fonduri private, prin acorduri de dezvoltare cu investitori privați sau co-finanțare cooperative de locuire	
Scurtă descriere	Proiectul prezent este gândit împreună cu cel de realizare a planului de locuire pentru ZMC. Pe baza nevoilor identificate, se va face un estimat al nevoii de locuințe în ZMC pentru susținerea tendințelor de creștere a mediului de afaceri și protejarea grupurilor vulnerabile. Planul de investiții în extinderea fondului locativ public va viza în special categoriile de rezidenți care au dificultăți în a accesa locuințe de pe piața liberă. Fondul de locuințe publice va fi utilizat ca: locuințe de închiriat la prețuri accesibile pentru tineri/studenti/familii cu venituri reduse care se relocalizează în ZMC, locuințe sociale pentru categorii vulnerabile ș.a. Locațiile acestor proiecte vor fi stabilite pe baza analizei rezervelor de teren disponibile în UATurile din ZMC și în conjuncție cu nevoile și specificul de activitate al grupurilor de beneficiari vizate.	
Parteneriat propus	Primăria Municipiului Cluj Napoca, primării din imediata proximitate a municipiului, care înregistrează o creștere rezidențială însemnată	
Indicatori monitorizare		
Indicator 1	Număr de unități locative construite	500-1000
Indicator 2	Număr de beneficiari (familii/individizi) pe categorii	500-1000

Mijloace de monitorizare

Monitorizarea implementării prezentului plan de acțiune, component al SID ZMC, stă în responsabilitatea ADI ZMC, ca autoritate coordonatoare. Valorile indicatorilor vor fi preluate la momentul de începere (*baseline values*), constituind valoarea inițială, în raport cu care se va evalua impactul proiectului. Valoarea indicatorilor se va colecta de asemenea la jumătatea perioadei de implementare a planului și după finalizarea orizontului vizat de planul de acțiune al SID.

Pentru monitorizarea fondului de locuințe existent și nou dezvoltat se recomandă constituirea unei baze de date specifice, utilizând potențiale instrumente digitale specializate, pentru evidența locației, a stării acestora, a beneficiarilor și a contractelor de închiere.

Modele de bune practici

Primăria orașului Birmingham, al doilea ca mărime din Marea Britanie (1,1 mil loc), derulează programul Birmingham Municipal Housing Trust, lansat în 2009.

În prezent, locuințele din fondul public puse la dispoziția populației numără peste 63 mii de unități. Conform planului de locuire, primăria intenționează să faciliteze construirea a încă 80 mii de unități, până în 2031. Acestea urmează să fie puse la dispoziție spre închiriere la prețuri accesibile locuitorilor orașului care au dificultăți în a accesa locuințe de pe piața liberă, dat fiind nivelul redus al veniturilor sau diferite forme de vulnerabilitate.

Aceasta nevoie este justificată prin faptul că orașul se află în creștere și este considerată a fi o investiție strategică sprijinirea rezidenților care doresc să rămână/sau să se relocheze în Birmingham. Numărul mare de unități planificate este generat și de nevoia de a regenera fondul locativ existent, care conține și unele unități învechite, care nu mai corespund nevoilor actuale și nu mai pot fi folosite în stadiul curent. În plus, o parte din fondul locativ a fost în trecut vândut chiriașilor, prin schema Right to Buy, care în prezent a fost îngădită sau chiar desființată în unele zone din Marea Britanie (eg. Scoția), pe motiv că duce la diminuarea fondului locativ public, rezerva strategică pentru primăriile orașelor vizate.

Planul de locuire al orașului Birmingham precum și informații despre funcționarea programului Birmingham Municipal Housing Trust pot fi găsite la: <http://www.birmingham.gov.uk/bmht>

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Minim 3 direcții de acțiune	10
		10 p	Două direcții de acțiune	
		10 p	O direcție de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15	5 p	Strategie / plan național sau european	5
		5 p	Strategie / plan județean	

	puncte	5 p	Strategie / plan local				
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR			15	
		5 p	Programe naționale				
		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)				
		5 p	Finanțare privată				
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional			5	
		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan			10	
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)				8	
	Lead expert	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Urbanist	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Geograf	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Sociolog	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Economist	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
TOTAL PROIECT 9 FANION						53	

Proiect fanion nr. 10: Proiect integrat Centrul medical de pediatrie monobloc

Descriere proiect

Centrul medical de pediatrie monobloc reprezintă o nevoie a Zonei Metropolitane Cluj Napoca în general, și a Municipiului Cluj Napoca în special. În prezent, secțiile Spitalului de pediatrie funcționează în clădiri diferite, dispuse în zone diferite ale municipiului, fapt care presupune riscuri pentru pacient. Aceste riscuri devin cu atât mai mari cu cât pacienții acestui spital reprezintă 13.5% din totalul populației Zonei Metropolitane, adică peste 55000 de persoane. De asemenea, trebuie remarcat faptul că un Centru medical de pediatrie răspunde acestor riscuri prin:

- Situația în același campus a tuturor serviciilor și specialităților medicale
- Timp redus de intervenție de la ajungerea pacientului în camera de gardă și până la începerea tratamentului propriu zis
- Clădirea monobloc prezintă avantajul rapidității în prelevarea de probe pentru analize și primirea rezultatelor
- Elimină riscul deteriorării stării de sănătate a pacienților în timpul transportului între diferitele secții
- Oferă posibilitatea studenților de la Universitatea de Medicină din Cluj Napoca de a face practică și cercetare folosind dotările existente
- Oferă șansa viitorilor rezidenți ai specializării Pediatrie să își facă stagiul într-un complex de servicii medicale, care abordează o patologie diversă în timp real

Scopul Proiectului:

Realizarea unui spital de copii prin unificarea celor 8 secții de spital existente, pentru a asigura condițiile dezvoltării asistenței medicale pediatrice de înaltă performanță pentru toată Transilvania.

Realizări, rezultate și impactul proiectului

O reducere importantă a cheltuielilor din următoarele perspective:

- utilități (caldură, curent, apă) pt o singură clădire și nu 9 clădiri → inclusiv personal pt întreținerea acestora (focisti, portari, etc)
- transportul între cele 9 locații pentru: alimente, medicamente, probe de laborator, materiale sanitare, documente – necesită folosirea mai multor mașini (costuri suplimentare pentru întreținerea acestora - tehnică și igienică) + personal (soferi, curieri)
- existența unui singur punct de lucru al laboratorului (la momentul actual 3), o colaborare mai ușoară cu acesta, dar și o transmitere rapidă a probelor (ff importantă pt un diagnostic corect și rapid)
- existența unui singur bloc alimentar (actual 3), a unei singure biberonării (actual 5)
- existența unei singure farmacii (nu a 2 puncte de lucru)
- existența unui singur depozit de efecte pacienți corespunzător dimensionat
- existența unui singur spațiu de depozitare temporară a deșeurilor medicale, deci o reducere a contractului pentru neutralizarea acestora
- mai puține lifturi de întreținut (tehnic + personal)
- mai puține spații de curățat - dezinfectat
- mai puține spații în care e necesară deratizarea - dezinsecție
- mai puține linii de gardă
- un singur ambulator cu multiple cabinete (nu în fiecare locație separat)
- mai puține spații pentru endoscopie care necesită condiții speciale (ventilație, apă sterilă, personal) - ar putea fi un singur compartiment, etc.

Un control, o supraveghere sporită a secțiilor, o colaborare mai ușoară între secții și între secții

si directiunea spitalului, o functionalitate net superioara. Deasemenea un control mai bun al accesului in spital.		
Tip proiect	Proiect tematic	
Direcții de acțiune	OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de creștere a capitalului uman și incluziunii sociale în vederea asigurării unei mai bune calități a vieții locuitorilor din ZMCNN	
Perioadă implementare	2017-2019	
Amplasament:	UAT Cluj Napoca	
Localizare (hartă)		
Buget estimativ	40.000.000 euro (30 Mil. EUR lucrări de reabilitare, 15 Mil. EUR dotare cu echipamente)	
Surse de finanțare	Listare surse de finanțare posibile (axe prioritare – obiective tematice) Programul Operational Regional Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale	
Parteneriat propus	CJ Cluj, în parteneriat cu UMF Cluj și CL Cluj Napoca	
Indicatori monitorizare		
Indicator 1-numar de paturi	Valoare 1-600	Timp 1-24 luni
Indicator 2-numar de servicii medicale create	Valoare 2-22	Timp 2 – 18 luni
Mijloace de monitorizare		
Explicare procedură monitorizare 1. Înființare Comitet de Monitorizare 2. Realizare plan de monitorizare al proiectului, în conformitate cu HG 66/2011 3. Aplicare plan de monitorizare pentru proiect Realizare studii de fezabilitate Identificare amplasament si obtinere autorizatii necesare pentru bransamente utilitati Realizare plan urbanistic zonal si modificare plan urbanistic general al UAT in care se va construi obiectivul de investitii Realizare documentatie tehnica si atribuire lucrari de dirigentie santier		
Modele de bune practici		
Fișă detaliere – bune practici Schneider Children’s Medical Center, Petah Tigva, Israel Schneider Children’s Medical Center reprezintă unul dintre cele mai performante centre medicale pentru îngrijirea copiilor din lume. La baza alegerii acestui model a stat un raport de cercetare întocmit între 1985-1988 de o echipă de cercetători și medici de renume internațional care au analizat principalele afecțiuni și frecvențe ale apariției acestor afecțiuni în rândul copiilor de pe 3 continente, precum și principalele probleme cu care se confruntă cuplurile care își doresc copii. Centrul ocupă 35000 mp, aproape dublu față de cât fusese preconizat inițial, oferind toate specializările medicale din ramura pediatriei, alături de servicii de planing familial, fertilizare in vitro, maternitate și neo natologie. Acest centru tratează cazuri din Israel, dar și din Europa, Asia, Africa sau America de Sud, în funcția de complexitatea sau urgența cazurilor respective. De asemenea, centrul de cercetare este recunoscut ca fiind în top 3 la nivel mondial.		

<http://www.schneider.org.il/?CategoryID=1018&ArticleID=3204>

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final			
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Minim 3 direcții de acțiune	10			
		10 p	Două direcții de acțiune				
		10 p	O direcție de acțiune				
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15 puncte	5 p	Strategie / plan național sau european	10			
		5 p	Strategie / plan județean				
		5 p	Strategie / plan local				
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	15			
		5 p	Programe naționale				
		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)				
		5 p	Finanțare privată				
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional	5			
		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan	5			
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)				6	
	Lead expert	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Urbanist	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Geograf	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Sociolog	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p

	Economist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
TOTAL PROIECT 10 FANION							51

Proiect nr. 11 Fanion, tematic: Proiect complex Nod Intermodal Gară – Autogară

Descrierea proiectului

Zona gării principale a Municipiului Cluj-Napoca prezintă un potențial foarte ridicat de dezvoltare, fiind poartă de intrare în oraș pe sistemul de transport feroviar de călători, nod comun de legătură cu toate localitățile importante ale țării și având o poziție foarte bună în ceea ce privește zonele industriale adiacente, ce facilitează pe termen lung naveta din localitățile ZMC și din afară. Proiectul complex de realizare a unui nod intermodal gară - autogară în Municipiul Cluj-Napoca se bazează pe integrarea diferitelor moduri de transport (rutier individual, transport în comun public/ privat, feroviar), în vederea deservirii unui trafic cât mai mare de pasageri și mărfuri, precum și a eficientizării spațiului, timpului și efortului de parcurgere între acestea, suplimentând de asemenea parcajele insuficiente în acest moment pentru necesarul din zonă. Principalul obiectiv al proiectului este reprezentat de creșterea și stimularea mobilității metropolitane, întrucât Cluj-Napoca reprezintă principalul motor de dezvoltare al zonei. Proiectul este complementar celui de realizarea a unui Nod intermodal de pasageri și marfă - Aeroportul Avram Iancu.

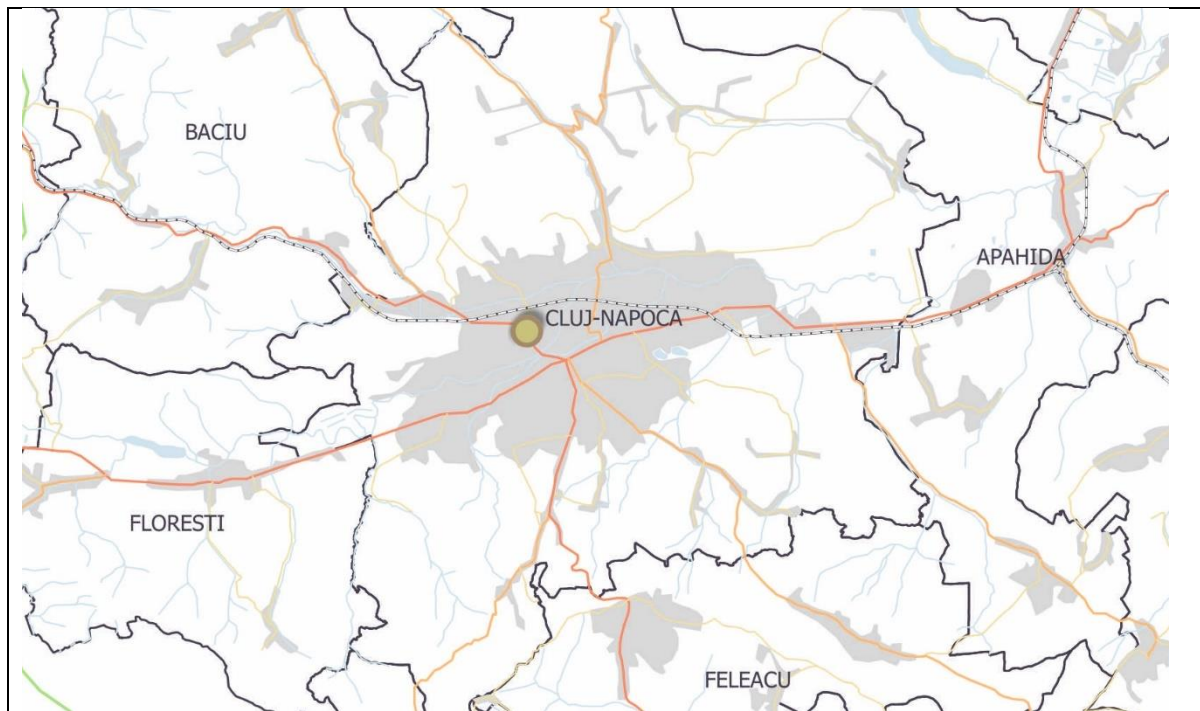
Acțiunile specifice propuse se referă la:

- interconectarea transportului în comun feroviar, interurban și urban prin realizarea unei platforme aferente infrastructurii feroviare și o trecere la nivel cu aceasta;
- reconfigurarea urbanistică a pieței Gării;
- amenajarea unor stații pentru oprirea și staționarea autobuzelor, tramvaielor și a mijloacelor de transport interurban, asigurând accesul operativ al călătorilor la mijloacele de transport în comun;
- amenajarea unui spațiu destinat staționării autovehiculelor (parcare) și facilitarea parcării pe termen scurt la suprafață sau în subteran (va fi determinat ulterior SF);
- co-localizarea terminalelor de gară și autogară și implementarea unui sistem informatic integrat pentru acestea;
- asigurarea accesului pietonal în zonă prin realizarea unei rețele de alei pietonale în legătură cu zonele de locuire colectivă și individuală;
- asigurarea unor funcțiuni de comerț și alimentație publică în zonă;
- asigurarea obiectivelor;

Prin complementaritatea cu nodul intermodal situat la Aeroportul Avram Iancu, se va realiza un sistem de noduri și gări intermodale ce va contribui la eficientizarea transportului în zona metropolitană Cluj-Napoca și la creșterea mobilității interurbane.

Tip proiect	Proiect fanion tematic
Direcții de acțiune	DA 4.2. Dezvoltarea unui sistem de gări și noduri intermodale DA 4.4. Dezvoltarea unui transport public integrat, sustenabil și inteligent pentru zona metropolitană
Perioadă implementare	2016-2020
Amplasament:	Municipiul Cluj Napoca, zona gării centrale

Buget estimativ	Buget estimat proiect – 3.5 – 7 Mil. EUR Bugetul va fi determinat ulterior SF.
Surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane durabile OS 4.1 – Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă, Prioritate - Investiții destinate îmbunătățirii transportului public urban
Parteneriat propus	CL Cluj Napoca CNCF CFR Infrastructură SA CTP

Indicatori monitorizare		
INDICATOR	VALOARE	TIMP
Nr. studii fundamentare	1	6-9 luni
<i>Indicatori ulteriori de monitorizare a implementării proiectului vor fi detaliați în faza SF</i>		
Mijloace de monitorizare		
Monitorizarea implementării prezentului plan de acțiune, component al SID ZMC, stă în responsabilitatea Primăriei Cluj Napoca, ca autoritate coordonatoare. Valorile indicatorilor vor fi preluate la momentul de începere (<i>baseline values</i>), constituind valoarea inițială, în raport cu care se va evalua impactul proiectului. Valoarea indicatorilor se va colecta de asemenea la jumătatea perioadei de implementare a planului și după finalizarea orizontului vizat de planul de acțiune al SID.		

Fișa de prioritizare a proiectului 11

Nr.	Criteriu prioritizare	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj

Crt.	pondere			final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	20
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	5
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	10
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	5
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	5
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 3p	5
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 2p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 2p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 2p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 3p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 3p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare: 15	
TOTAL PROIECT 11 FANION				50

Proiect nr. 12 Parc științific și tehnologic Tetapolis

Tip proiect	Proiect tematic	
Direcții de acțiune	OS 6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN DA 6.3. Dezvoltarea de infrastructuri de inovare și sprijin pentru mediul de afaceri	
Perioadă implementare	2019 - 2023	
Amplasament:	Locație ne-stabilită încă Potențiale variante de locații: în prelungirea TETAROM 1, comuna Baciu, perimetrul Cluj Innovation Park (Zona Lomb)	
Buget estimativ	De estimat în urma clarificării conceptului și pe baza studiului de fezabilitate	
Surse de finanțare	Fonduri europene: POC - Axa Prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor	
Scurtă descriere	Creșterea capacității de CDI, atât din punct de vedere al infrastructurii și dotărilor, cât și al personalului calificat, este esențială pentru sprijinirea consolidării competitivității și potențialului de inovare din ZMC. Proiectul Tetapolis contribuie la acest deziderat. Proiectul unui parc științific și tehnologic este unul de o amploare ridicată, ca volum al investiției și tipic. Astfel de investiții reușesc să justifice investiția inițială precum și să acopere costurile foarte ridicate de operare și mentenanță ulterioare doar în măsura în care reușesc să atragă, încă de la momentul stabilirii conceptului inițial, parteneri din mediul de afaceri și academic angajați să susțină, material și ca resurse umane, valorificarea parcului.	
Parteneriat propus	CJ Cluj, parteneriat cu ADI ZMC, USAMV, Comuna Baciu	
Indicatori monitorizare		
Indicator 1	Număr de companii private interesate și implicate, cu agajamente proprii (eg. angajament de a își înființa puncte de lucru sau laboratoare de cercetare în incinta parcului, angajament de a investi în capacități aferente parcului, angajament în a folosi infrastructura parcului pentru activitatea proprie ș.a.), în sprijinirea acestui proiect	>10
Indicator 2	Număr de universități interesate și implicate, cu agajamente proprii, în sprijinirea acestui proiect	>3
Indicator 3	Volum de resurse (mil. EUR) mobilizate, ca angajamente, dinspre mediul privat	>5% din volumul investiției publice inițiale necesare
Mijloace de monitorizare		
Monitorizarea implementării prezentului plan de acțiune, component al SID ZMC, stă în		

responsabilitatea ADI ZMC, ca autoritate coordonatoare. Valorile indicatorilor vor fi preluate la momentul de început (*baseline values*), constituind valoarea inițială, în raport cu care se va evalua impactul proiectului. Valoarea indicatorilor se va colecta de asemenea la jumătatea perioadei de implementare a planului și după finalizarea orizontului vizat de planul de acțiune al SID.

Colectarea valorilor indicatorilor la momentul de inițiere a proiectului este cu atât mai importantă cu cât, așa cum am menționat ulterior, reușita acestui proiect este condiționată de mobilizare de angajamente din partea mediului privat și universitar.

Fișă de prioritizare proiect 15

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final			
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Minim 3 direcții de acțiune	10			
		10 p	Două direcții de acțiune				
		10 p	O direcție de acțiune				
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15 puncte	5 p	Strategie / plan național sau european	15			
		5 p	Strategie / plan județean				
		5 p	Strategie / plan local				
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	10			
		5 p	Programe naționale				
		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)				
		5 p	Finanțare privată				
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional	10			
		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan	0			
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)			5		
	Lead expert	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p
	Urbanist	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p
	Geograf	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p
	Sociolog	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p
	Economist	1 p	2 p	3 p		4 p	5 p

Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
TOTAL PROIECT 12 FANION						50

Proiect tematic nr. 13: Proiect integrat Spital regional de urgență modernizare infrastructură de acces și echipare edilitară

Descriere proiect

Spitalul regional de urgență reprezintă un concept modern, care propune o abordare integrată a actului medical prespitalicesc și spitalicesc, coroborat cu o intervenție rapidă și complexă în cazul urgențelor medicale. Eficiența acestui model rezidă din disponerea, în același campus, a tuturor serviciilor medicale, de la Ambulanță și SMURD până la sălile de operație și secțiile de anestezie terapie intensivă și recuperare post operatorie. Practic, intervenția la locul urgenței medicale este realizată de Ambulanță sau SMURD (în funcție de natura urgenței, conform protocoalelor Ministerului Sănătății și Inspectoratului General pentru Situații de Urgență), apoi pacientul/pacienții – victima/victimele- este/sunt transportat/i la Spitalul regional de urgență, unde este evaluat în regim de urgență, apoi repartizat către chirurgie, etc. În paralel, de la sosirea în unitatea medicală, pacientului i se recoltează probe pentru analize, se verifică istoricul medical (dacă acesta există), și se începe în cel mai scurt timp tratamentul. Prioritatea în momentul ajungerii în unitatea medicală de urgență este reprezentată de stabilizarea pacientului, urmată de îmbunătățirea treptată a stării de sănătate.

Pentru realizarea acestui proiect, pașii propuși sunt următorii:

Pas 1: Realizare parteneriat între UAT-urile din cadrul ZMC

- Contactarea fiecărei unități administrativ teritoriale din cadrul ZMC și identificarea nevoilor de ordin medical (număr persoane suferinde de boli cronice, număr cazuri de boli înregistrate în ultimii 5 ani, număr cazuri de urgențe medicale înregistrate)
- Centralizarea informațiilor medicale și a nevoilor de ordin medical
- Realizare parteneriat cu UAT-urile și cadrele medicale din ZMC

Pas 2: Identificare amplasament obiectiv de investiții, obținere autorizări și elaborare proiect tehnic

- Identificare locație pentru construcția obiectivului de investiție (localizare accesibilă pentru persoanele cu domiciliul în ZMC, bună conectivitate cu infrastructura de transport-căi rutiere, ferate și/sau aeriene)
- Obținerea autorizațiilor necesare pentru construcție: plan urbanistic general, plan urbanistic zonal, bransamente la utilități și infrastructură
- Achiziționarea / punere în posesie a terenului pentru construcție

Pas 3: Realizare construcție obiectiv de investiții și dotarea acestuia

- Realizare studiu de fezabilitate, deviz de atribuire a lucrării de investiții, memoriu tehnic și a documentației conexe-proiect de construcție, etc
- Realizare achiziții pentru: construcție, echipamente medicale, echipamente tehnice
- Realizare achiziții mijloace transport auto (ambulanțe)

Pas 4: Realizare parteneriat cu Ministerul Sănătății și Casa Națională de Asigurări Sociale

- Transmiterea documentației în vederea realizării parteneriatului cu Ministerul Sănătății și Casa Națională de Asigurări de Sănătate
- Realizare documentație în vederea decontării de către CNAS a serviciilor furnizate pacienților

Pas 5: Realizare parteneriat cu Universitatea de Medicină și Farmacie din Cluj Napoca - Realizarea unui centru de cercetare în științe medicale în cadrul obiectivului de investiții - Realizare planificare pentru ca studenții UMF să poată efectua stagii de practică în cadrul centrului medical		
Tip proiect	Proiect tematic	
Direcții de acțiune	OS 8: Dezvoltarea serviciilor integrate de creștere a capitalului uman și incluziunii sociale în vederea asigurării unei mai bune calități a vieții locuitorilor din ZMCNN	
Perioadă implementare	4 ani	
Amplasament:	UAT Cluj Napoca/ UAT Floresti	
Localizare (hartă)		
Buget estimativ	150.000.000 euro	
Surse de finanțare	Programul Operational Regional Axa prioritară 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale Axa prioritară 10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale Ministerul Sănătății Buget județean	
Parteneriat propus	UAT-urile din Zona Metropolitana Cluj Napoca	
Indicatori monitorizare		
Indicator 1-numar de paturi	Valoare 1-800	Timp 1-18 luni
Indicator 2-numar de servicii medicale create	Valoare 2-20	Timp 2 – 18 luni
Mijloace de monitorizare		
Explicare procedură monitorizare 4. Înființare Comitet de Monitorizare 5. Realizare plan de monitorizare al proiectului, în conformitate cu HG 66/2011 6. Aplicare plan de monitorizare pentru proiect Realizare studii de fezabilitate Identificare amplasament si obtinere autorizatii necesare pentru bransamente utilitati Realizare plan urbanistic zonal si modificare plan urbanistic general al UAT in care se va construi obiectivul de investitii Realizare documentatie tehnica si atribuire lucrari de dirigentie santier		
Modele de bune practici		
Fișă detaliere – bune practici Cedars-Sinai Medical Center, Statele Unite ale Americii Cedars-Sinai medical center reprezinta un model de centru regional de urgente medicale la nivelul statului California, furnizand servicii medicale de urgenta pentru locuitorii acestui stat, si, in caz de calamitate, pentru zona inconjuratoare. Cuprinde 20 de specialitati medicale, acoperind intreaga gama / paleta de servicii oferite pacientilor: consultatii, analize de laborator, interventii chirurgicale, anestezie-terapie intensivă, unitate primire urgente și primă evaluare a pacientului. Cedars-Sinai dispune de un centru de cercetare propriu, cu rezultate importante in ceea ce priveste tratarea maladiilor (cancer, afectiuni ale sistemului digestiv), dar si a vatamarilor corporale aparute in cadrul accidentelor, catastrofelor sau calamitatilor naturale. www.cedars-sinai.edu		

Fișă de prioritizare proiect 15

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final			
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Minim 3 direcții de acțiune	10			
		10 p	Două direcții de acțiune				
		10 p	O direcție de acțiune				
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15 puncte	5 p	Strategie / plan național sau european	5			
		5 p	Strategie / plan județean				
		5 p	Strategie / plan local				
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	15			
		5 p	Programe naționale				
		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)				
		5 p	Finanțare privată				
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional	5			
		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan	5			
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)				9	
	Lead expert	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Urbanist	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Geograf	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Sociolog	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Economist	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
TOTAL PROIECT 13 FANION				49			

Proiect nr. 14 Fanion, tematic: Realizarea unui drum expres Est-Vest de-a lungul CF de legătură între autostradă și centura Apahida-Vâlcele

Descrierea proiectului

Proiectul face parte din pachetul de soluții pentru dublarea și degajarea actualului culoar supraaglomerat de trafic E-V (DN1) și atinge problematica dezvoltării unor axe secundare rutiere de acces rapid înspre autostradă, dinspre vest.

În acest sens, proiectul integrează propunerile PMUD cu privire la acesta, pe următoarele componente:

- 1) C10a „Drum expres Nădășel – Cluj-Napoca est: tronson Nod A3 Nădășel-Baciu Vest” (prevăzut PMUD)

Subproiectul vizează construcția unui drum de 7,35 km cu două benzi pe sens, cu intersecții denivelate și acces controlat, între nodul rutier al autostrăzii A3 la Nădășel și DN1F la vest de Baciu

- 2) C10b „Drum expres Nădășel – Cluj-Napoca est: Centura Baciu” (prevăzut PMUD)

Subproiectul vizează construcția unui drum de 4,9 km cu două benzi pe sens cu intersecții denivelate și acces controlat, între DN1F la vest de Baciu și parcul industrial TETAROM I

- 3) C10c „Drum adiacent căii ferate – tronsonul de vest” (prevăzut PMUD)

Subproiectul vizează construcția unui drum de 2,81 km cu două benzi pe sens cu intersecții denivelate și acces controlat, inclusiv a unui pasaj peste calea ferată, între zona Tetarom I și str. Decebal, la est de gară

- 4) C11 „Drum adiacent căii ferate – tronsonul de est” (prevăzut PMUD)

Construcția unui drum de 4,6 km cu două benzi pe sens cu intersecții denivelate, între str. Decebal, la est de gară și intersecția cu centură / inelul sudic, pe DJ 105S.

Tip proiect	Proiect fanion tematic
Direcții de acțiune	DA 4.1. Dezvoltarea infrastructurii rutiere ocolitoare, alternativelor E-V de trafic de tranzit și a infrastructurii secundare în zona metropolitană
Perioadă implementare	2016-2020
Amplasament:	Municipiul Cluj Napoca, Comuna Baciu, Comuna Gârbău
<i>Ilustrare a tronsoanelor C10 – C11 (prelucrare PMUD)</i>	

Buget estimativ	Buget total proiect complex – 199.22 Mil. EUR 8) C2 – 55,1 mil. EUR 9) M12 – 36,8 Mil. EUR 10) M13a – 33,72 Mil. EUR 11) M14a – 73,6 Mil. EUR	
Surse de finanțare	Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, Axa prioritară 2 – Creșterea mobilității pe rețeaua rutieră TEN-T, OS 2.2. Creșterea accesibilității zonelor cu conexiuni reduse la infrastructura rutieră a TEN-T Programul Operațional Regional 2014-2020, Axa prioritară 6 – Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională: OS 6.1 - Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin modernizarea drumurilor județene, PI 6.1 – Stimularea mobilității regionale prin conectarea nodurilor secundare și terțiare la infrastructura TEN-T, inclusiv a nodurilor multimodale. Bugetele locale ale Mun. Cluj-Napoca, comunelor Baci și Gârbău	
Parteneriat propus	CNADNR (beneficiar subproiect 1, 2) CL Cluj Napoca (beneficiar subproiect 3, 4)	
Indicatori monitorizare		
INDICATOR	VALOARE	TIMP
Nr. studii fundamentare	4	6-9 luni
Nr. km drumuri 2 benzi pe sens	19,66 km	2017-2020
Nr. intersecții denivelate construite	Va fi determinat în urma SF	2017-2020
Mijloace de monitorizare		
Procedură de monitorizare conform specificațiilor PMUD Cluj-Napoca		

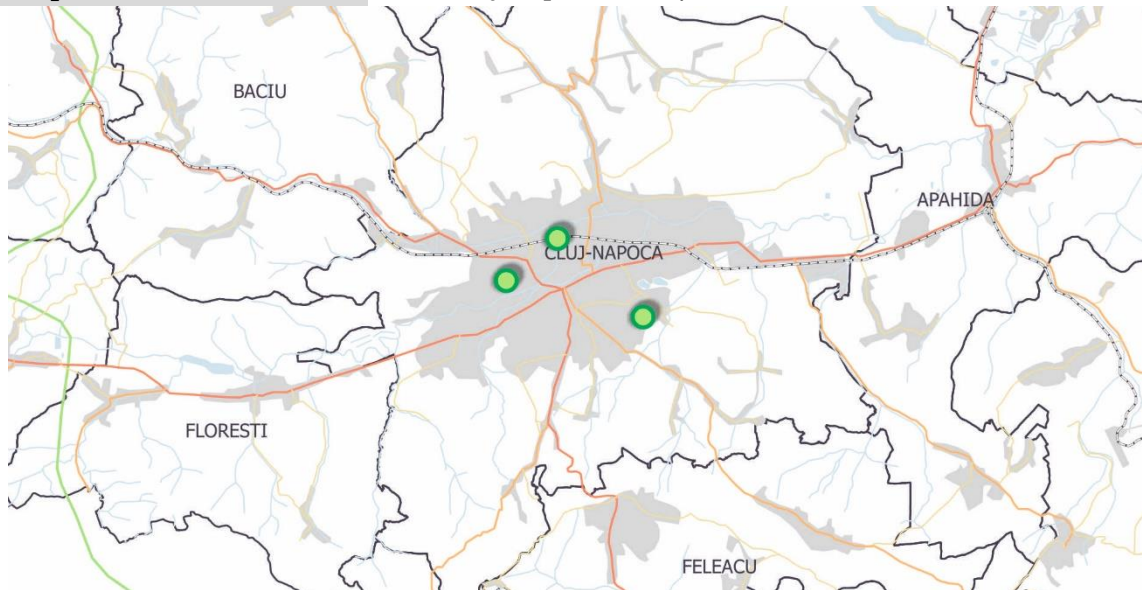
Fișa de prioritizare a proiectului 18

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	10
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	15
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	10
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	0
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	5
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 5p	8
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 4p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 4p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 3p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 5p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 5p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare: 25p	
TOTAL PROIECT 14 FANION				48

Proiect nr. 15: Proiect complex de amenajare spații verzi în zona metropolitană (Cetățuie, Parcul Feroviarilor, Parcul Est, Parc Florești, Parc Caragiale, Parc Operă, Parc Detunată)

Tip proiect	Proiect integrat
Direcții de acțiune	DA 3.2. Consolidarea rețelei albastre-verzi la nivel metropolitan DA 7.2. Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și ofertei de agrement pentru rezidenții din ZMCN și din proximitate
Perioadă implementare	2018 – 2020
Amplasament:	UAT Cluj-Napoca, Florești

Buget estimativ	6 Mil. EUR
Surse de finanțare	Programul Operațional Regional 2014-2020 Axa prioritară 4 - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile • Prioritatea de investiții 4.2 <i>Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului</i>
Parteneriat propus	Bugetul local al CL Cluj-Napoca și al CL Florești
Indicatori monitorizare	Primăria Municipiului Cluj-Napoca, Primăria comunei Florești

Spații deschise create sau reabilitate în mediile urbane (POR ID = CO38)	7	31 decembrie 2020
Suprafață minimă de spațiu verde amenajată în mediul rural	5 ha	31 decembrie 2020

Mijloace de monitorizare

Pentru proiectele pe AP 4 – POR se va urmări procedura de monitorizare MY-SMIS.

Modele de bune practici

Proiect Navile Central Park

Bologna; TASCA Studio

Fișă prioritizare proiect nr. 20

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare (maxim 30 puncte)	10 p	O direcție de acțiune	20
		20 p	Două direcții de acțiune	
		30 p	Cel puțin 3 direcții de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială (maxim 15 puncte)	+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel național sau în politici / strategii de nivel european	5
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel județean	
		+5 p	Strategie de dezvoltare / plan de nivel local	
C3	Surse de finanțare (maxim 25 puncte)	+10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	10
		+5 p	Posibilitate finanțare fonduri private	
		+5 p	Programe naționale	
		+5 p	Alte surse identificate	

C4	Proiecte cu caracter „Smart” – maxim 10 puncte. <i>Abordare inovativă și impact pozitiv prin crearea de locuri de muncă pentru forță de muncă calificată.</i>	+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel internațional	5
		+5 p	Produsele și serviciile rezultate de pe urma proiectului sunt competitive la nivel național	
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială – maxim 10 puncte	+5 p	Proiectul are un impact semnificativ în reducerea disparităților teritoriale din zona metropolitană	0
		+5 p	Proiectul contribuie la reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților din ZMCN	
C5	Expert opinion 20 %	TOTAL	Lead Expert: 3p	6
	Lead expert	1 – 5 p	Urbanist: 3p	
	Urbanist	1 – 5 p	Geograf: 3 p	
	Geograf	1 – 5 p	Sociolog: 2p	
	Sociolog	1 – 5 p	Economist: 3p	
	Economist	1 – 5 p	Expert PR/comunicare: 3p	
	Expert PR / Comunicare	1 – 5 p	TOTAL înainte agregare: 17	
TOTAL PROIECT 15 FANION				46

Proiect nr. 16: Centrul Cultural Transilvania

Descrierea proiectului

Conform Studiului de Fezabilitate;

Noul ansamblu va asigura spațiile necesare desfășurării activității instituției de cultură a Filarmonicii “Transilvania” într-un cadru adecvat pus la dispoziția Municipiului Cluj- Napoca. Clădirea Sediului Filarmonicii Transilvania va fi dispusa pe latura de est a terenului mascând astfel calcanul clădirii existente pe lotul nr.106 la bulevardul 21 Decembrie 1989, cu regim de înălțime 3S+P+4Etaje, având înălțimea maximă de 17,6 m. Această clădire se compune din trei corpuri: - F1 – cu funcțiunea de administrație și conducere a Filarmonicii; F2 – cu funcțiunea de circulație verticală în clădire; F3 – cu funcțiunea de studiouri și săli de repetiție pentru instrumentiști. Clădirea Sălii de Concerte este formată din corpul C, regimul de înălțime este de 4S + P + 8E amplasată central, fiind piesa principală a întregului ansamblu. Sala mare de concerte cu o capacitate maximă de 1.650 loc. (sunt incluse și 100 locuri pentru coriști) a fost conformată și dimensionată după mai multe criterii care țin în mod special de acustică în funcție de tipologia și stilul, maniera muzicală a concertului dorit. Sub această sală se va găsi sala mică de concerte de maximum 480 de locuri, cu foyerul deschis în Pasajul Muzicii. Tipologia acesteia se înscrie în conceptul “shoebox” (cutie de pantofi) care a fost utilizat cu succes în întreaga lume în ultima sută de ani, dar mai ales în ultimele trei decenii. Filarmonica Transilvania are un efectiv compus din 100 de membri – cor cu 70 de artiști lirici, o orchestră (100 de instrumentiști) și un cvartet. În consecință, repertoriul abordat este cât se poate de variat, acoperind o arie stilistică de la muzica barocă, până la cea contemporană. Astfel, acustica exclusiv naturală a sălii trebuie să fie adaptabilă de la sonoritatea unui singur interpret până la cea a unei formații compuse din 200 de muzicieni. Aceasta se poate realiza din elemente mobile situate în jurul scenei, pentru ca timpul de reverberație la o frecvență medie de 250-2000 Hz să fie între $T_{30}=1,4$ și 2,2 secunde, în funcție de stilul muzical interpretat.

Dotările sălii

Echiparea tehnică a sălii trebuie să țină cont de multifuncționalitatea ei, cerință impusă de gusturile publicului meloman. Sala va fi dotată cu o mare orgă montată deasupra scenei. Va fi o orgă de mari dimensiuni (16mx12m) și va cuprinde în construcția ei și o orgă “transilvană”, va fi un unicat – ca orice orgă construită să funcționeze pe principiul pneumatic clasic, având pe lângă caracteristicile obișnuite și unele sonorități specifice românești (fluiere, tulnice, etc.) Amenajarea locurilor de parcare se realizează pe două niveluri subterane și parțial un nivel tehnic determinat de ridicarea pieții cu 1,5 metri față de cota trotuarului la bulevardul 21 Decembrie 1989. Tot nivelul parterului rămâne prin excelență destinat pietonilor ca o piață lineară ce va lega cele două mari artere urbane: bulevardul 21 Decembrie 1989 și Calea Dorobanților.

Cinci clădiri

Întregul ansamblu “CENTRUL CULTURAL TRANSILVANIA”, va fi în final compus din cinci clădiri cu funcțiuni distincte (Sediul Filarmonicii Transilvania, Clădirea Săliilor de Concerte, Clădirea artelor plastice și dramaturgie, Sediul Academiei de muzică “Gheorghe Dima” și un hotel de două sute unități de cazare) așezate pe o mare dală subterană ce acoperă peste 80% din suprafața actuală a terenului. Această dală are destinația de parking subteran cu o capacitate de cca 500 de mașini și va fi rezolvată pe mai multe niveluri. Pasaje pietonale Principalele componente tradiționale ale spațiului public exterior al “Centrului Cultural Transilvania” vor fi racordarea cu

bulevardul 21 Dec 1989, precum și contruirea unor noi zone pietonale, cum sunt piața Transilvania, sgarul “George Enescu”, pasajul denivelat “Muzicii”, strada “Sunetului”.	
Tip proiect	Proiect tematic
Direcții de acțiune	OS 9. Zona Metropolitană ca pol cultural și de evenimente la nivel național și internațional, cu identitate specifică, DA 9.2 Dezvoltarea unei identități metropolitane ca brand turistic și de marketing
Perioadă implementare	2016-2018
Amplasament:	Cluj-Napoca, Bd. 21 Decembrie 1989, r. 106
Buget estimativ	64 Mil. EUR – Conform SF
Surse de finanțare	Buget local, alte surse cf. legii
Parteneriat propus	Primăria Cluj-Napoca, CJ Cluj
Indicatori monitorizare	
Indicatori de monitorizare conform SF întocmit de .C. VAAL ARHITECTURA S.R.L.	
Mijloace de monitorizare	
Monitorizarea implementării prezentului plan de acțiune, component al SID ZMC, stă în responsabilitatea Primăriei Cluj Napoca, ca autoritate coordonatoare. Valorile indicatorilor vor fi preluate la momentul de începere (<i>baseline values</i>), constituind valoarea inițială, în raport cu care se va evalua impactul proiectului. Valoarea indicatorilor se va colecta de asemenea la jumătatea perioadei de implementare a planului și după finalizarea orizontului vizat de planul de acțiune al SID.	
Modele de bune practici	
-	

Fișa de prioritizare a proiectului nr. 22

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Minim 3 direcții de acțiune	10
		10 p	Două direcții de acțiune	
		10 p	O direcție de acțiune	
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15 puncte	5 p	Strategie / plan național sau european	10
		5 p	Strategie / plan județean	
		5 p	Strategie / plan local	
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	5
		5 p	Programe naționale	
		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)	
		5 p	Finanțare privată	
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional	5

		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan				0
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)					4
	Lead expert	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Urbanist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Geograf	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Sociolog	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Economist	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
	Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p	4 p	5 p	
TOTAL PROIECT 16 FANION						39	

Proiect nr. 17: Centru de congrese și expoziții – Cluj Innovation Park

Tip proiect	Proiect tematic	
Direcții de acțiune	OS 6: Consolidarea competitivității economice a ZMCN • DA 6.3. Dezvoltarea de infrastructuri de inovare și sprijin pentru mediul de afaceri	
Perioadă implementare	2019 - 2022	
Amplasament:	Locație ne-stabilită încă Potențiale variante de locații: zona din nordul Aeroportului Internațional Avram Iancu, zona Lomb, Cluj-Napoca	
Buget estimativ	16 Mil. EUR (conform proiectului trimis de CIC) Se va determina în mod exact în urma SF	
Surse de finanțare	Fonduri proprii, contribuții beneficiar	
Scurtă descriere	Inițiativa construirii unui Centru de Congrese și expoziții a apărut, de mai mulți ani deja, pe fondul creșterii cererii de astfel de spații din partea unui mediu de afaceri în continuă dezvoltare. Oportunitatea construirii ține și de faptul că astfel de centre de amploare, cu ofertă generoasă și versatilă de spații de expunere și evenimente, lipsesc în zona de nord vest a țării. Prin urmare deservirea intenționată este nu doar locală ci și regională. O primă etapă – elaborarea unui studiu de fezabilitate – este necesar pentru a oferi mai multe detalii cu privire la piața și nevoile deservite, locația optimă, volumul vizat al investiției precum și parteneriatele ce pot sprijini viabilitatea acestuia. Amploarea investiției trebuie strict corelată cu oferta nou dezvoltată sau în construcție de spații de evenimente generată de investiții private.	
Parteneriat propus	CJ Cluj	
Indicatori monitorizare		
Indicator 1	Numărul de evenimente găzduite per an	>30
Indicator 2	Volumul publicului atras (exponanți și vizitatori) per an	>1.000 > 100.000
Indicator 2	Gradul de ocupare (atât spațial, per eveniment, cât și temporal, ca volum de timp din an)	>75% >50%
Mijloace de monitorizare		
Monitorizarea implementării prezentului plan de acțiune, component al SID ZMC, stă în responsabilitatea ADI ZMC, ca autoritate coordonatoare. Valorile indicatorilor vor fi preluate la momentul de începere (<i>baseline values</i>), constituind valoarea inițială, în raport cu care se va evalua impactul proiectului. Valoarea indicatorilor se va colecta de asemenea la jumătatea perioadei de implementare a planului și după finalizarea orizontului vizat de planul de acțiune al SID.		

Fișa de prioritizare a proiectului nr. 17

Nr. Crt.	Criteriu prioritizare – pondere	Punctaj	Explicație punctaj	Punctaj final			
C1	Grad de integrare – max. 30 puncte	10 p	Minim 3 direcții de acțiune	10			
		10 p	Două direcții de acțiune				
		10 p	O direcție de acțiune				
C2	Corelare cu alte documente de planificare și cu politica de coeziune teritorială – max. 15 puncte	5 p	Strategie / plan național sau european	0			
		5 p	Strategie / plan județean				
		5 p	Strategie / plan local				
C3	Surse de finanțare – max. 25 puncte	10 p	AP – program operațional / măsură PNDR	0			
		5 p	Programe naționale				
		5 p	Alte surse identificate (cooperare transfrontalieră, Horizon 2020)				
		5 p	Finanțare privată				
C4	Proiecte cu caracter „Smart” – max. 10 puncte	5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel internațional	5			
		5 p	Locuri de muncă create și produse competitive la nivel local / național.				
C5	Proiecte ce contribuie la coeziunea teritorială	5 p	Reducerea disparităților teritoriale la nivel metropolitan	0			
		5 p	Reducerea inegalităților sociale în interiorul comunităților				
C6	Expert opinion – max. 10 puncte	Punctajul final se împarte la 3 (rotunjire fără zecimale)				5	
	Lead expert	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Urbanist	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Geograf	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Sociolog	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Economist	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
	Expert PR / Comunicare	1 p	2 p	3 p	4 p		5 p
TOTAL PROIECT 17 FANION				20			